Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ

ୱିନଯପିଟକେ

ମହାୱଗ୍ଗପାଳି

୧। ମହାଖନ୍ଧକୋ

୧। ବୋଧିକଥା

୧।[ଉଦା। ୧ ଆଦଯୋ] ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା ଉରୁୱେଲାଯଂ ୱିହରତି ନଜ୍ଜା ନେରଞ୍ଜରାଯ ତୀରେ ବୋଧିରୁକ୍ଖମୂଲେ ପଠମାଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ବୋଧିରୁକ୍ଖମୂଲେ ସତ୍ତାହଂ ଏକପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦି ୱିମୁତ୍ତିସୁଖପଟିସଂୱେଦୀ [ୱିମୁତ୍ତିସୁଖଂ ପଟିସଂୱେଦୀ (କ।)]। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରତ୍ତିଯା ପଠମଂ ଯାମଂ ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦଂ ଅନୁଲୋମପଟିଲୋମଂ ମନସାକାସି – ''ଅୱିଜ୍ଜାପଚ୍ଚଯା ସଙ୍ଖାରା, ସଙ୍ଖାରପଚ୍ଚଯା ୱିଞ୍ଞାଣଂ, ୱିଞ୍ଞାଣପଚ୍ଚଯା ନାମରୂପଂ, ନାମରୂପପଚ୍ଚଯା ସଳାଯତନଂ, ସଳାଯତନପଚ୍ଚଯା ଫସ୍ସୋ, ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ୱେଦନା, ୱେଦନାପଚ୍ଚଯା ତଣ୍ହା, ତଣ୍ହାପଚ୍ଚଯା ଉପାଦାନଂ, ଉପାଦାନପଚ୍ଚଯା ଭୱୋ, ଭୱପଚ୍ଚଯା ଜାତି, ଜାତିପଚ୍ଚଯା ଜରାମରଣଂ ସୋକପରିଦେୱଦୁକ୍ଖଦୋମନସ୍ସୁପାଯାସା ସମ୍ଭୱନ୍ତି – ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ସମୁଦଯୋ ହୋତି। ''ଅୱିଜ୍ଜାଯତ୍ୱେୱ ଅସେସୱିରାଗନିରୋଧା ସଙ୍ଖାରନିରୋଧୋ, ସଙ୍ଖାରନିରୋଧା ୱିଞ୍ଞାଣନିରୋଧୋ, ୱିଞ୍ଞାଣନିରୋଧା ନାମରୂପନିରୋଧୋ, ନାମରୂପନିରୋଧା ସଳାଯତନନିରୋଧୋ, ସଳାଯତନନିରୋଧା ଫସ୍ସନିରୋଧୋ, ଫସ୍ସନିରୋଧା ୱେଦନାନିରୋଧୋ, ୱେଦନାନିରୋଧା ତଣ୍ହାନିରୋଧୋ, ତଣ୍ହାନିରୋଧା ଉପାଦାନନିରୋଧୋ , ଉପାଦାନନିରୋଧା ଭୱନିରୋଧୋ, ଭୱନିରୋଧା ଜାତିନିରୋଧୋ, ଜାତିନିରୋଧା ଜରାମରଣଂ ସୋକପରିଦେୱଦୁକ୍ଖଦୋମନସ୍ସୁପାଯାସା ନିରୁଜ୍ଝନ୍ତି – ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ନିରୋଧୋ ହୋତୀ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତମତ୍ଥଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତାଯଂ ୱେଲାଯଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

''ଯଦା ହୱେ ପାତୁଭୱନ୍ତି ଧମ୍ମା;

ଆତାପିନୋ ଝାଯତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ;

ଅଥସ୍ସ କଙ୍ଖା ୱପଯନ୍ତି ସବ୍ବା;

ଯତୋ ପଜାନାତି ସହେତୁଧମ୍ମ''ନ୍ତି।

୨।[ଉଦା। ୨] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରତ୍ତିଯା ମଜ୍ଝିମଂ ଯାମଂ ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦଂ ଅନୁଲୋମପଟିଲୋମଂ ମନସାକାସି – ''ଅୱିଜ୍ଜାପଚ୍ଚଯା ସଙ୍ଖାରା, ସଙ୍ଖାରପଚ୍ଚଯା ୱିଞ୍ଞାଣଂ, ୱିଞ୍ଞାଣପଚ୍ଚଯା ନାମରୂପଂ…ପେ… ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ସମୁଦଯୋ ହୋତୀ…ପେ… ନିରୋଧୋ ହୋତୀ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତମତ୍ଥଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତାଯଂ ୱେଲାଯଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

''ଯଦା ହୱେ ପାତୁଭୱନ୍ତି ଧମ୍ମା;

ଆତାପିନୋ ଝାଯତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ;

ଅଥସ୍ସ କଙ୍ଖା ୱପଯନ୍ତି ସବ୍ବା;

ଯତୋ ଖଯଂ ପଚ୍ଚଯାନଂ ଅୱେଦୀ’’ତି।

୩।[ଉଦା। ୩] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଛିମଂ ଯାମଂ ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦଂ ଅନୁଲୋମପଟିଲୋମଂ ମନସାକାସି – ‘‘ଅୱିଜ୍ଜାପଚ୍ଚଯା ସଙ୍ଖାରା, ସଙ୍ଖାରପଚ୍ଚଯା ୱିଞ୍ଞାଣଂ, ୱିଞ୍ଞାଣପଚ୍ଚଯା ନାମରୂପଂ…ପେ… ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ସମୁଦଯୋ ହୋତି…ପେ… ନିରୋଧୋ ହୋତୀ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତମତ୍ଥଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତାଯଂ ୱେଲାଯଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

‘‘ଯଦା ହୱେ ପାତୁଭୱନ୍ତି ଧମ୍ମା;

ଆତାପିନୋ ଝାଯତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ;

ୱିଧୂପଯଂ ତିଟ୍ଠତି ମାରସେନଂ;

ସୂରିଯୋୱ [ସୁରିଯୋୱ (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ।)] ଓଭାସଯମନ୍ତଲିକ୍ଖ’’ନ୍ତି।

ବୋଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨। ଅଜପାଲକଥା

୪।[ଉଦା। ୪] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ତମ୍ହା ସମାଧିମ୍ହା ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ବୋଧିରୁକ୍ଖମୂଲା ଯେନ ଅଜପାଲନିଗ୍ରୋଧୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅଜପାଲନିଗ୍ରୋଧମୂଲେ ସତ୍ତାହଂ ଏକପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦି ୱିମୁତ୍ତିସୁଖପଟିସଂୱେଦୀ। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ହୁଂହୁଙ୍କଜାତିକୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି। ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି। ସମ୍ମୋଦନୀଯଂ କଥଂ ସାରଣୀଯଂ ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ହୋତି, କତମେ ଚ ପନ ବ୍ରାହ୍ମଣକରଣା [ବ୍ରାହ୍ମଣକାରକା (କ।) ବ୍ରାହ୍ମଣକରାଣା (?)] ଧମ୍ମା’’ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତମତ୍ଥଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତାଯଂ ୱେଲାଯଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

[ନେତ୍ତି। ୧୦୩] ଯୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବାହିତପାପଧମ୍ମୋ;

ନିହ୍ହୁଂହୁଙ୍କୋ ନିକ୍କସାୱୋ ଯତତ୍ତୋ;

ୱେଦନ୍ତଗୂ ୱୁସିତବ୍ରହ୍ମଚରିଯୋ;

ଧମ୍ମେନ ସୋ ବ୍ରହ୍ମୱାଦଂ ୱଦେଯ୍ଯ;

ଯସ୍ସୁସ୍ସଦା ନତ୍ଥି କୁହିଞ୍ଚି ଲୋକେ’’ତି।

ଅଜପାଲକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୩। ମୁଚଲିନ୍ଦକଥା

୫।[ଉଦା। ୧୧] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ତମ୍ହା ସମାଧିମ୍ହା ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ଅଜପାଲନିଗ୍ରୋଧମୂଲା ଯେନ ମୁଚଲିନ୍ଦୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ମୁଚଲିନ୍ଦମୂଲେ ସତ୍ତାହଂ ଏକପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦି ୱିମୁତ୍ତିସୁଖପଟିସଂୱେଦୀ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମହା ଅକାଲମେଘୋ ଉଦପାଦି, ସତ୍ତାହୱଦ୍ଦଲିକା ସୀତୱାତଦୁଦ୍ଦିନୀ। ଅଥ ଖୋ ମୁଚଲିନ୍ଦୋ ନାଗରାଜା ସକଭୱନା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଯଂ ସତ୍ତକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଭୋଗେହି ପରିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଉପରିମୁଦ୍ଧନି ମହନ୍ତଂ ଫଣଂ କରିତ୍ୱା ଅଟ୍ଠାସି – ‘‘ମା ଭଗୱନ୍ତଂ ସୀତଂ, ମା ଭଗୱନ୍ତଂ ଉଣ୍ହଂ, ମା ଭଗୱନ୍ତଂ

ଡଂସମକସୱାତାତପସରୀସପସମ୍ଫସ୍ସୋ’’ତି […ସିରିଂ ସପ… (ସୀ। ସ୍ୟା। କଂ।)]। ଅଥ ଖୋ ମୁଚଲିନ୍ଦୋ ନାଗରାଜା ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ୱିଦ୍ଧଂ ୱିଗତୱଲାହକଂ ଦେୱଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଯା ଭୋଗେ ୱିନିୱେଠେତ୍ୱା ସକୱଣ୍ଣଂ ପଟିସଂହରିତ୍ୱା ମାଣୱକୱଣ୍ଣଂ ଅଭିନିମ୍ମିନିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପୁରତୋ ଅଟ୍ଠାସି ପଞ୍ଜଲିକୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ନମସ୍ସମାନୋ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତମତ୍ଥଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତାଯଂ ୱେଲାଯଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

[କଥା। ୩୩୮ କଥାୱତ୍ଥୁପାଠଇଯମ୍ପି]‘‘ସୁଖୋ ୱିୱେକୋ ତୁଟ୍ଠସ୍ସ, ସୁତଧମ୍ମସ୍ସ ପସ୍ସତୋ;

ଅବ୍ୟାପଜ୍ଜଂ ସୁଖଂ ଲୋକେ, ପାଣଭୂତେସୁ ସଂଯମୋ।

[କଥା। ୩୩୮ କଥାୱତ୍ଥୁପାଠଇଯମ୍ପି]‘‘ସୁଖା ୱିରାଗତା ଲୋକେ, କାମାନଂ ସମତିକ୍କମୋ;

ଅସ୍ମିମାନସ୍ସ ଯୋ ୱିନଯୋ, ଏତଂ ୱେ ପରମଂ ସୁଖ’’ନ୍ତି।

ମୁଚଲିନ୍ଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୪। ରାଜାଯତନକଥା

୬। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ତମ୍ହା ସମାଧିମ୍ହା ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ମୁଚଲିନ୍ଦମୂଲା ଯେନ ରାଜାଯତନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ରାଜାଯତନମୂଲେ ସତ୍ତାହଂ ଏକପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦି ୱିମୁତ୍ତିସୁଖପଟିସଂୱେଦୀ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତପୁସ୍ସ [ତପସ୍ସୁ (ସୀ।)] ଭଲ୍ଲିକା ୱାଣିଜା ଉକ୍କଲା ତଂ ଦେସଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତପୁସ୍ସଭଲ୍ଲିକାନଂ ୱାଣିଜାନଂ ଞାତିସାଲୋହିତା ଦେୱତା ତପୁସ୍ସଭଲ୍ଲିକେ ୱାଣିଜେ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଯଂ, ମାରିସା, ଭଗୱା ରାଜାଯତନମୂଲେ ୱିହରତି ପଠମାଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ; ଗଚ୍ଛଥ ତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ମନ୍ଥେନ ଚ ମଧୁପିଣ୍ଡିକାଯ ଚ ପତିମାନେଥ; ତଂ ୱୋ ଭୱିସ୍ସତି ଦୀଘରତ୍ତଂ ହିତାଯ ସୁଖାଯା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତପୁସ୍ସଭଲ୍ଲିକା ୱାଣିଜା ମନ୍ଥଞ୍ଚ ମଧୁପିଣ୍ଡିକଞ୍ଚ ଆଦାଯ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ ତପୁସ୍ସଭଲ୍ଲିକା ୱାଣିଜା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ମନ୍ଥଞ୍ଚ ମଧୁପିଣ୍ଡିକଞ୍ଚ, ଯଂ ଅମ୍ହାକଂ ଅସ୍ସ ଦୀଘରତ୍ତଂ ହିତାଯ ସୁଖାଯା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନ ଖୋ ତଥାଗତା ହତ୍ଥେସୁ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି। କିମ୍ହି ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟଂ ମନ୍ଥଞ୍ଚ ମଧୁପିଣ୍ଡିକଞ୍ଚା’’ତି? ଅଥ ଖୋ ଚତ୍ତାରୋ ମହାରାଜାନୋ ଭଗୱତୋ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ଚତୁଦ୍ଦିସା ଚତ୍ତାରୋ ସେଲମଯେ ପତ୍ତେ ଭଗୱତୋ ଉପନାମେସୁଂ – ‘‘ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମନ୍ଥଞ୍ଚ ମଧୁପିଣ୍ଡିକଞ୍ଚା’’ତି। ପଟିଗ୍ଗହେସି ଭଗୱା ପଚ୍ଚଗ୍ଘେ ସେଲମଯେ ପତ୍ତେ ମନ୍ଥଞ୍ଚ ମଧୁପିଣ୍ଡିକଞ୍ଚ, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜି। ଅଥ ଖୋ ତପୁସ୍ସଭଲ୍ଲିକା ୱାଣିଜା ଭଗୱନ୍ତଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ (ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ) [( ) ସୀ। ସ୍ୟା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି] ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଏତେ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମ ଧମ୍ମଞ୍ଚ, ଉପାସକେ ନୋ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତେ ସରଣଂ ଗତେ’’ତି। ତେ ଚ ଲୋକେ ପଠମଂ ଉପାସକା ଅହେସୁଂ ଦ୍ୱେୱାଚିକା।

ରାଜାଯତନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୫। ବ୍ରହ୍ମଯାଚନକଥା

୭।[ଅଯଂ ବ୍ରହ୍ମଯାଚନକଥା ଦୀ। ନି। ୨।୬୪ ଆଦଯୋ; ମ। ନି। ୧।୨୮୧ ଆଦଯୋ; ମ। ନି। ୨।୩୩୬ ଆଦଯୋ; ସଂ। ନି। ୧।୧୭୨ ଆଦଯୋ] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ତମ୍ହା ସମାଧିମ୍ହା ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ରାଜାଯତନମୂଲା ଯେନ ଅଜପାଲନିଗ୍ରୋଧୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ଅଜପାଲନିଗ୍ରୋଧମୂଲେ ୱିହରତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘‘ଅଧିଗତୋ ଖୋ ମ୍ୟାଯଂ ଧମ୍ମୋ ଗମ୍ଭୀରୋ ଦୁଦ୍ଦସୋ ଦୁରନୁବୋଧୋ ସନ୍ତୋ ପଣୀତୋ ଅତକ୍କାୱଚରୋ ନିପୁଣୋ ପଣ୍ଡିତୱେଦନୀଯୋ। ଆଲଯରାମା ଖୋ ପନାଯଂ ପଜା ଆଲଯରତା ଆଲଯସମ୍ମୁଦିତା। ଆଲଯରାମାଯ ଖୋ ପନ ପଜାଯ ଆଲଯରତାଯ ଆଲଯସମ୍ମୁଦିତାଯ ଦୁଦ୍ଦସଂ ଇଦଂ ଠାନଂ ଯଦିଦଂ ଇଦପ୍ପଚ୍ଚଯତାପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦୋ; ଇଦମ୍ପି ଖୋ ଠାନଂ ସୁଦୁଦ୍ଦସଂ ଯଦିଦଂ ସବ୍ବସଙ୍ଖାରସମଥୋ ସବ୍ବୂପଧିପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗୋ ତଣ୍ହାକ୍ଖଯୋ ୱିରାଗୋ ନିରୋଧୋ ନିବ୍ବାନଂ। ଅହଞ୍ଚେୱ ଖୋ ପନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ୟଂ, ପରେ ଚ ମେ ନ ଆଜାନେଯ୍ୟୁଂ, ସୋ ମମସ୍ସ କିଲମଥୋ, ସା ମମସ୍ସ ୱିହେସା’’ତି। ଅପିସ୍ସୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଇମା ଅନଚ୍ଛରିଯା ଗାଥାଯୋ ପଟିଭଂସୁ ପୁବ୍ବେ ଅସ୍ସୁତପୁବ୍ବା –

‘‘କିଚ୍ଛେନ ମେ ଅଧିଗତଂ, ହଲଂ ଦାନି ପକାସିତୁଂ;

ରାଗଦୋସପରେତେହି, ନାୟଂ ଧମ୍ମୋ ସୁସମ୍ବୁଧୋ।

‘‘ପଟିସୋତଗାମିଂ ନିପୁଣଂ, ଗମ୍ଭୀରଂ ଦୁଦ୍ଦସଂ ଅଣୁଂ;

ରାଗରତ୍ତା ନ ଦକ୍ଖନ୍ତି, ତମୋଖନ୍ଧେନ ଆୱୁଟା [ଆୱଟା (ସୀ।)]’’ତି।

ଇତିହ ଭଗୱତୋ ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତୋ ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କତାୟ ଚିତ୍ତଂ ନମତି, ନୋ ଧମ୍ମଦେସନାୟ।

୮। ଅଥ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମୁନୋ ସହମ୍ପତିସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାୟ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନସ୍ସତି ୱତ ଭୋ ଲୋକୋ, ୱିନସ୍ସତି ୱତ ଭୋ ଲୋକୋ, ୟତ୍ର ହି ନାମ ତଥାଗତସ୍ସ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କତାୟ ଚିତ୍ତଂ ନମତି [ନମିସ୍ସତି (?)], ନୋ ଧମ୍ମଦେସନାୟା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି – ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେୟ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେୟ୍ୟ ଏୱମେୱ – ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଅନ୍ତରହିତୋ ଭଗୱତୋ ପୁରତୋ ପାତୁରହୋସି। ଅଥ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣଜାଣୁମଣ୍ଡଲଂ ପଥୱିୟଂ ନିହନ୍ତ୍ୱା ୟେନ ଭଗୱା ତେନଞ୍ଜଲିଂ ପଣାମେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଦେସେତୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଧମ୍ମଂ, ଦେସେତୁ ସୁଗତୋ ଧମ୍ମଂ। ସନ୍ତି ସତ୍ତା ଅପ୍ପରଜକ୍ଖଜାତିକା, ଅସ୍ସୱନତା ଧମ୍ମସ୍ସ ପରିହାୟନ୍ତି , ଭୱିସ୍ସନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସ ଅଞ୍ଞାତାରୋ’’ତି। ଇଦମୱୋଚ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି, ଇଦଂ ୱତ୍ୱାନ ଅଥାପରଂ ଏତଦୱୋଚ –

‘‘ପାତୁରହୋସି ମଗଧେସୁ ପୁବ୍ବେ;

ଧମ୍ମୋ ଅସୁଦ୍ଧୋ ସମଲେହି ଚିନ୍ତିତୋ;

ଅପାପୁରେତଂ [ଅୱାପୁରେତଂ (ସୀ।)] ଅମତସ୍ସ ଦ୍ୱାରଂ;

ସୁଣନ୍ତୁ ଧମ୍ମଂ ୱିମଲେନାନୁବୁଦ୍ଧଂ।

‘‘ସେଲେ ୟଥା ପବ୍ବତମୁଦ୍ଧନିଟ୍ଠିତୋ;

ୟଥାପି ପସ୍ସେ ଜନତଂ ସମନ୍ତତୋ;

ତଥୂପମଂ ଧମ୍ମମୟଂ ସୁମେଧ;

ପାସାଦମାରୁୟ୍ହ ସମନ୍ତଚକ୍ଖୁ;

ସୋକାୱତିଣ୍ଣଂ ଜନତମପେତସୋକୋ;

ଅୱେକ୍ଖସ୍ସୁ ଜାତିଜରାଭିଭୂତଂ।

‘‘ଉଟ୍ଠେହି ୱୀର ୱିଜିତସଙ୍ଗାମ;

ସତ୍ଥୱାହ ଅଣଣ [ଅନଣ (କ।)] ୱିଚର ଲୋକେ;

ଦେସସ୍ସୁ [ଦେସେତୁ (କ।)] ଭଗୱା ଧମ୍ମଂ;

ଅଞ୍ଞାତାରୋ ଭୱିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି।

[[ ] ସୀ। ସ୍ଥା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି, ମୂଲପଣ୍ଣାସକେସୁ ପାସରାସିସୁତ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମଯାଚନା ସକିଂ ଯେୱ ଆଗତା] [ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଭଗୱା ବ୍ରହ୍ମାନଂ ସହମ୍ପତିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମୟ୍ହମ୍ପି ଖୋ, ବ୍ରହ୍ମେ, ଏତଦହୋସି – 'ଅଧିଗତୋ ଖୋ ମ୍ୟାଯଂ ଧମ୍ମୋ ଗମ୍ଭୀରୋ ଦୁଦ୍ଦସୋ ଦୁରନୁବୋଧୋ ସନ୍ତୋ ପଣୀତୋ ଅତକ୍କାୱଚରୋ ନିପୁଣୋ ପଣ୍ଡିତୱେଦନୀଯୋ। ଆଲଯରାମା ଖୋ ପନାଯଂ ପଜା ଆଲଯରତା ଆଲଯସମ୍ମୁଦିତା। ଆଲଯରାମାଯ ଖୋ ପନ ପଜାଯ ଆଲଯରତାଯ ଆଲଯସମ୍ମୁଦିତାଯ ଦୁଦ୍ଦସଂ ଇଦଂ ଠାନଂ ଯଦିଦଂ ଇଦପ୍ପଚ୍ଚଯତାପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦୋ; ଇଦମ୍ପି ଖୋ ଠାନଂ ସୁଦୁଦ୍ଦସଂ ଯଦିଦଂ ସବ୍ବସଙ୍ଖାରସମଥୋ ସବ୍ବୂପଧିପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗୋ ତଣ୍ହାକ୍ଖଯୋ ୱିରାଗୋ ନିରୋଧୋ ନିବ୍ବାନଂ। ଅହଞ୍ଚେୱ ଖୋ ପନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ୟଂ, ପରେ ଚ ମେ ନ ଆଜାନେଯ୍ୟୁଂ, ସୋ ମମସ୍ସ କିଲମଥୋ, ସା ମମସ୍ସ ୱିହେସା'ତି। ଅପିସ୍ସୁ ମଂ, ବ୍ରହ୍ମେ, ଇମା ଅନଚ୍ଛରିଯା ଗାଥାଯୋ ପଟିଭଂସୁ ପୁବ୍ବେ ଅସ୍ସୁତପୁବ୍ବା –

'କିଚ୍ଛେନ ମେ ଅଧିଗତଂ, ହଲଂ ଦାନି ପକାସିତୁଂ;

ରାଗଦୋସପରେତେହି, ନାଯଂ ଧମ୍ମୋ ସୁସମ୍ବୁଧୋ।

'ପଟିସୋତଗାମିଂ ନିପୁଣଂ, ଗମ୍ଭୀରଂ ଦୁଦ୍ଦସଂ ଅଣୁଂ;

ରାଗରତ୍ତା ନ ଦକ୍ଖନ୍ତି, ତମୋଖନ୍ଧେନ ଆୱୁଟା'ତି।

ଇତିହ ମେ, ବ୍ରହ୍ମେ, ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତୋ ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କତାଯ ଚିତ୍ତଂ ନମତି ନୋ ଧମ୍ମଦେସନାଯା''ତି।

ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଦେସେତୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଧମ୍ମଂ, ଦେସେତୁ ସୁଗତୋ ଧମ୍ମଂ; ସନ୍ତି ସତ୍ତା ଅପ୍ପରଜକ୍ଖଜାତିକା, ଅସ୍ସୱନତା ଧମ୍ମସ୍ସ ପରିହାଯନ୍ତି, ଭୱିସ୍ସନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସ ଅଞ୍ଞାତାରୋ''ତି। ଇଦମୱୋଚ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି, ଇଦଂ ୱତ୍ୱାନ ଅଥାପରଂ ଏତଦୱୋଚ –

''ପାତୁରହୋସି ମଗଧେସୁ ପୁବ୍ବେ;

ଧମ୍ମୋ ଅସୁଦ୍ଧୋ ସମଲେହି ଚିନ୍ତିତୋ;

ଅପାପୁରେତଂ ଅମତସ୍ସ ଦ୍ୱାରଂ;

ସୁଣନ୍ତୁ ଧମ୍ମଂ ୱିମଲେନାନୁବୁଦ୍ଧଂ।

''ସେଲେ ଯଥା ପବ୍ବତମୁଦ୍ଧନିଟ୍ଠିତୋ;

ଯଥାପି ପସ୍ସେ ଜନତଂ ସମନ୍ତତୋ;

ତଥୂପମଂ ଧମ୍ମମଯଂ ସୁମେଧ;

ପାସାଦମାରୁଯ୍ହ ସମନ୍ତଚକ୍ଖୁ;

ସୋକାୱତିଣ୍ଣଂ ଜନତମପେତସୋକୋ;

ଅୱେକ୍ଖସ୍ସୁ ଜାତିଜରାଭିଭୂତଂ।

''ଉଟ୍ଠେହି ୱୀର ୱିଜିତସଙ୍ଗାମ;

ସତ୍ଥୱାହ ଅଣଣ ୱିଚର ଲୋକେ;

ଦେସସ୍ସୁ ଭଗୱା ଧମ୍ମଂ;

ଅଞ୍ଞାତାରୋ ଭଵିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି।

ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ଭଗଵା ବ୍ରହ୍ମାନଂ ସହମ୍ପତିଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ମଯ୍ହମ୍ପି ଖୋ, ବ୍ରହ୍ମେ, ଏତଦହୋସି – ‘ଅଧିଗତୋ ଖୋ ମ୍ଯାଯଂ ଧମ୍ମୋ ଗମ୍ଭୀରୋ ଦୁଦ୍ଦସୋ ଦୁରନୁବୋଧୋ ସନ୍ତୋ ପଣୀତୋ ଅତକ୍କାଵଚରୋ ନିପୁଣୋ ପଣ୍ଡିତଵେଦନୀଯୋ। ଆଲଯରାମା ଖୋ ପନାଯଂ ପଜା ଆଲଯରତା ଆଲଯସମ୍ମୁଦିତା। ଆଲଯରାମାଯ ଖୋ ପନ ପଜାଯ ଆଲଯରତାଯ ଆଲଯସମ୍ମୁଦିତାଯ ଦୁଦ୍ଦସଂ ଇଦଂ ଠାନଂ ଯଦିଦଂ ଇଦପ୍ପଚ୍ଚଯତାପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦୋ; ଇଦମ୍ପି ଖୋ ଠାନଂ ସୁଦୁଦ୍ଦସଂ ଯଦିଦଂ ସବ୍ବସଙ୍ଖାରସମଥୋ ସବ୍ବୂପଧିପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗୋ ତଣ୍ହାକ୍ଖଯୋ ଵିରାଗୋ ନିରୋଧୋ ନିବ୍ବାନଂ। ଅହଞ୍ଚେଵ ଖୋ ପନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ଯଂ, ପରେ ଚ ମେ ନ ଆଜାନେଯ୍ଯୁଂ, ସୋ ମମସ୍ସ କିଲମଥୋ, ସା ମମସ୍ସ ଵିହେସା’ତି। ଅପିସ୍ସୁ ମଂ, ବ୍ରହ୍ମେ, ଇମା ଅନଚ୍ଛରିଯା ଗାଥାଯୋ ପଟିଭଂସୁ ପୁବ୍ବେ ଅସ୍ସୁତପୁବ୍ବା –

‘କିଚ୍ଛେନ ମେ ଅଧିଗତଂ, ହଲଂ ଦାନି ପକାସିତୁଂ;

ରାଗଦୋସପରେତେହି, ନାଯଂ ଧମ୍ମୋ ସୁସମ୍ବୁଧୋ।

‘ପଟିସୋତଗାମିଂ ନିପୁଣଂ, ଗମ୍ଭୀରଂ ଦୁଦ୍ଦସଂ ଅଣୁଂ;

ରାଗରତ୍ତା ନ ଦକ୍ଖନ୍ତି, ତମୋଖନ୍ଧେନ ଆଵୁଟା’ତି।

ଇତିହ ମେ, ବ୍ରହ୍ମେ, ପଟିସଞ୍ଚିକ୍ଖତୋ ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କତାଯ ଚିତ୍ତଂ ନମତି, ନୋ ଧମ୍ମଦେସନାଯା’’ତି।

ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଦେସେତୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵା ଧମ୍ମଂ, ଦେସେତୁ ସୁଗତୋ ଧମ୍ମଂ। ସନ୍ତି ସତ୍ତା ଅପ୍ପରଜକ୍ଖଜାତିକା, ଅସ୍ସଵନତା ଧମ୍ମସ୍ସ ପରିହାଯନ୍ତି, ଭଵିସ୍ସନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସ ଅଞ୍ଞାତାରୋ’’ତି। ଇଦମଵୋଚ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି, ଇଦଂ ଵତ୍ଵାନ ଅଥାପରଂ ଏତଦଵୋଚ –

‘‘ପାତୁରହୋସି ମଗଧେସୁ ପୁବ୍ବେ;

ଧମ୍ମୋ ଅସୁଦ୍ଧୋ ସମଲେହି ଚିନ୍ତିତୋ;

ଅପାପୁରେତଂ ଅମତସ୍ସ ଦ୍ୱାରଂ;

ସୁଣନ୍ତୁ ଧମ୍ମଂ ଵିମଲେନାନୁବୁଦ୍ଧଂ।

‘‘ସେଲେ ଯଥା ପବ୍ବତମୁଦ୍ଧନିଟ୍ଠିତୋ;

ଯଥାପି ପସ୍ସେ ଜନତଂ ସମନ୍ତତୋ;

ତଥୂପମଂ ଧମ୍ମମଯଂ ସୁମେଧ;

ପାସାଦମାରୁଯ୍ହ ସମନ୍ତଚକ୍ଖୁ;

ସୋକାଵତିଣ୍ଣଂ ଜନତମପେତସୋକୋ;

ଅଵେକ୍ଖସ୍ସୁ ଜାତିଜରାଭିଭୂତଂ।

‘‘ଉଟ୍ଠେହି ଵୀର ଵିଜିତସଙ୍ଗାମ;

ସବ୍ବୱାହ ଅଣଣ ୱିଚର ଲୋକେ;

ଦେସସ୍ସୁ ଭଗୱା ଧମ୍ମଂ;

ଅଞ୍ଞାତାରୋ ଭୱିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି।

୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ବ୍ରହ୍ମୁନୋ ଚ ଅଜ୍ଝେସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ସତ୍ତେସୁ ଚ କାରୁଞ୍ଞତଂ ପଟିଚ୍ଚ ବୁଦ୍ଧଚକ୍ଖୁନା ଲୋକଂ ୱୋଲୋକେସି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ବୁଦ୍ଧଚକ୍ଖୁନା ଲୋକଂ ୱୋଲୋକେନ୍ତୋ ସତ୍ତେ ଅପ୍ପରଜକ୍ଖେ ମହାରଜକ୍ଖେ ତିକ୍ଖିନ୍ଦ୍ରିଯେ ମୁଦିନ୍ଦ୍ରିଯେ ସ୍ୱାକାରେ ଦ୍ୱାକାରେ ସୁୱିଞ୍ଞାପଯେ ଦୁୱିଞ୍ଞାପଯେ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ପରଲୋକୱଜ୍ଜଭଯଦସ୍ସାୱିନେ [ଦସ୍ସାୱିନୋ (ସୀ। ସ୍ଯା। କଂ।)] ୱିହରନ୍ତେ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ନ ପରଲୋକୱଜ୍ଜଭଯଦସ୍ସାୱିନେ ୱିହରନ୍ତେ। ସେଯ୍ଯଥାପି ନାମ ଉପ୍ପଲିନିଯଂ ୱା ପଦୁମିନିଯଂ ୱା ପୁଣ୍ଡରୀକିନିଯଂ ୱା ଅପ୍ପେକଚ୍ଚାନି ଉପ୍ପଲାନି ୱା ପଦୁମାନି ୱା ପୁଣ୍ଡରୀକାନି ୱା ଉଦକେ ଜାତାନି ଉଦକେ ସଂୱଡ୍ଢାନି ଉଦକାନୁଗ୍ଗତାନି ଅନ୍ତୋ ନିମୁଗ୍ଗପୋସୀନି , ଅପ୍ପେକଚ୍ଚାନି ଉପ୍ପଲାନି ୱା ପଦୁମାନି ୱା ପୁଣ୍ଡରୀକାନି ୱା ଉଦକେ ଜାତାନି ଉଦକେ ସଂୱଡ୍ଢାନି ସମୋଦକଂ ଠିତାନି, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚାନି ଉପ୍ପଲାନି ୱା ପଦୁମାନି ୱା ପୁଣ୍ଡରୀକାନି ୱା ଉଦକେ ଜାତାନି ଉଦକେ ସଂୱଡ୍ଢାନି ଉଦକଂ ଅଚ୍ଚୁଗ୍ଗମ୍ମ ଠିତାନି [ତିଟ୍ଠନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ଅନୁପଲିତ୍ତାନି ଉଦକେନ, ଏୱମେୱଂ ଭଗୱା ବୁଦ୍ଧଚକ୍ଖୁନା ଲୋକଂ ୱୋଲୋକେନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସ ସତ୍ତେ ଅପ୍ପରଜକ୍ଖେ ମହାରଜକ୍ଖେ ତିକ୍ଖିନ୍ଦ୍ରିଯେ ମୁଦିନ୍ଦ୍ରିଯେ ସ୍ୱାକାରେ ଦ୍ୱାକାରେ ସୁୱିଞ୍ଞାପଯେ ଦୁୱିଞ୍ଞାପଯେ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ପରଲୋକୱଜ୍ଜଭଯଦସ୍ସାୱିନେ ୱିହରନ୍ତେ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ନ ପରଲୋକୱଜ୍ଜଭଯଦସ୍ସାୱିନେ ୱିହରନ୍ତେ; ଦିସ୍ୱାନ ବ୍ରହ୍ମାନଂ ସହମ୍ପତିଂ ଗାଥାଯ ପଚ୍ଚଭାସି –

‘‘ଅପାରୁତା ତେସଂ ଅମତସ୍ସ ଦ୍ୱାରା;

ଯେ ସୋତୱନ୍ତୋ ପମୁଞ୍ଚନ୍ତୁ ସଦ୍ଧଂ;

ୱିହିଂସସଞ୍ଞୀ ପଗୁଣଂ ନ ଭାସିଂ;

ଧମ୍ମଂ ପଣୀତଂ ମନୁଜେସୁ ବ୍ରହ୍ମେ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି ‘‘କତାୱକାସୋ ଖୋମ୍ହି ଭଗୱତା ଧମ୍ମଦେସନାଯା’’ତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱନ୍ତରଧାଯି।

ବ୍ରହ୍ମଯାଚନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୬। ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିଯକଥା

୧୦।[ମ। ନି। ୧।୨୮୪ ଆଦଯୋ; ମ। ନି। ୨।୩୩୯ ଆଦଯୋ] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘କସ୍ସ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଠମଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ଯଂ? କୋ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ ଖିପ୍ପମେୱ ଆଜାନିସ୍ସତୀ’’ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ ଆଳାରୋ କାଲାମୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଦୀଘରତ୍ତଂ ଅପ୍ପରଜକ୍ଖଜାତିକୋ; ଯଂନୂନାହଂ ଆଳାରସ୍ସ କାଲାମସ୍ସ ପଠମଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ଯଂ, ସୋ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ ଖିପ୍ପମେୱ ଆଜାନିସ୍ସତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଅନ୍ତରହିତା ଦେୱତା ଭଗୱତୋ ଆରୋଚେସି – ‘‘ସତ୍ତାହକାଲଙ୍କତୋ, ଭନ୍ତେ, ଆଳାରୋ କାଲାମୋ’’ତି। ଭଗୱତୋପି ଖୋ ଞାଣଂ ଉଦପାଦି – ‘‘ସତ୍ତାହକାଲଙ୍କତୋ ଆଳାରୋ କାଲାମୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହାଜାନିଯୋ ଖୋ ଆଳାରୋ କାଲାମୋ; ସଚେ ହି ସୋ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ ସୁଣେଯ୍ଯ, ଖିପ୍ପମେୱ ଆଜାନେଯ୍ଯା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘କସ୍ସ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଠମଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ଯଂ? କୋ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ ଖିପ୍ପମେୱ ଆଜାନିସ୍ସତୀ’’ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ ଉଦକୋ [ଉଦ୍ଦକୋ (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ରାମପୁତ୍ତୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଦୀଘରତ୍ତଂ ଅପ୍ପରଜକ୍ଖଜାତିକୋ; ଯଂନୂନାହଂ ଉଦକସ୍ସ ରାମପୁତ୍ତସ୍ସ ପଠମଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ଯଂ, ସୋ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ ଖିପ୍ପମେୱ ଆଜାନିସ୍ସତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଅନ୍ତରହିତା ଦେୱତା ଭଗୱତୋ ଆରୋଚେସି – ‘‘ଅଭିଦୋସକାଲଙ୍କତୋ, ଭନ୍ତେ, ଉଦକୋ ରାମପୁତ୍ତୋ’’ତି। ଭଗୱତୋପି ଖୋ ଞାଣଂ ଉଦପାଦି – ‘‘ଅଭିଦୋସକାଲଙ୍କତୋ ଉଦକୋ ରାମପୁତ୍ତୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହାଜାନିଯୋ ଖୋ ଉଦକୋ ରାମପୁତ୍ତୋ; ସଚେ ହି ସୋ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ ସୁଣେଯ୍ଯ, ଖିପ୍ପମେୱ ଆଜାନେଯ୍ଯା’’ତି

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘କସ୍ସ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଠମଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ଯଂ? କୋ ଇମଂ ଧମ୍ମଂ ଖିପ୍ପମେୱ ଆଜାନିସ୍ସତୀ’’ତି? ଅଥ ଖୋ

ଭଗଵତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ବହୁକାରା ଖୋ ମେ ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ, ଯେ ମଂ ପଧାନପହିତତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠହିଂସୁ; ଯଂନୂନାହଂ ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଠମଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ଯ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘କହଂ ନୁ ଖୋ ଏତରହି ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଵିହରନ୍ତୀ’’ତି? ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗଵା ଦିବ୍ବେନ ଚକ୍ଖୁନା ଵିସୁଦ୍ଧେନ ଅତିକ୍କନ୍ତମାନୁସକେନ ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯେ ଭିକ୍ଖୂ ବାରାଣସିଯଂ ଵିହରନ୍ତେ ଇସିପତନେ ମିଗଦାଯେ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଉରୁଵେଲାଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ଵିହରିତ୍ଵା ଯେନ ବାରାଣସୀ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି।

୧୧। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଉପକୋ ଆଜୀଵକୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଅନ୍ତରା ଚ ଗଯଂ ଅନ୍ତରା ଚ ବୋଧିଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନଂ, ଦିସ୍ଵାନ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଵିପ୍ପସନ୍ନାନି ଖୋ ତେ, ଆଵୁସୋ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଛଵିଵଣ୍ଣୋ ପରିଯୋଦାତୋ। କଂସି ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବଜିତୋ? କୋ ଵା ତେ ସତ୍ଥା? କସ୍ସ ଵା ତ୍ଵଂ ଧମ୍ମଂ ରୋଚେସୀ’’ତି? ଏଵଂ ଵୁତ୍ତେ ଭଗଵା ଉପକଂ ଆଜୀଵକଂ ଗାଥାହି ଅଜ୍ଝଭାସି –

[ଧ। ପ। ୩୫୩; କଥା। ୪୦୫] ‘‘ସବ୍ବାଭିଭୂ ସବ୍ବଵିଦୂହମସ୍ମି,

ସବ୍ବେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଅନୂପଲିତ୍ତୋ;

ସବ୍ବଞ୍ଜହୋ ତଣ୍ହାକ୍ଖଯେ ଵିମୁତ୍ତୋ,

ସଯଂ ଅଭିଞ୍ଞାଯ କମୁଦ୍ଦିସେଯ୍ଯଂ।

[ମି। ପ। ୪।୫।୧୧ ମିଲିନ୍ଦପଞ୍ହେପି; କଥା। ୪୦୫] ‘‘ନ ମେ ଆଚରିଯୋ ଅତ୍ଥି, ସଦିସୋ ମେ ନ ଵିଜ୍ଜତି;

ସଦେଵକସ୍ମିଂ ଲୋକସ୍ମିଂ, ନତ୍ଥି ମେ ପଟିପୁଗ୍ଗଲୋ।

[କଥା। ୪୦୫ କଥାଵତ୍ଥୁପାଠୋଯମ୍ପି] ‘‘ଅହଞ୍ହି ଅରହା ଲୋକେ, ଅହଂ ସତ୍ଥା ଅନୁତ୍ତରୋ;

ଏକୋମ୍ହି ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ସୀତିଭୂତୋସ୍ମି ନିବ୍ବୁତୋ।

[କଥା। ୪୦୫ କଥାଵତ୍ଥୁପାଠୋଯମ୍ପି]‘‘ଧମ୍ମଚକ୍କଂ ପଵତ୍ତେତୁଂ, ଗଚ୍ଛାମି କାସିନଂ ପୁରଂ;

ଅନ୍ଧୀଭୂତସ୍ମିଂ ଲୋକସ୍ମିଂ, ଆହଞ୍ଛଂ [ଆହଞ୍ଞିଂ (କ।)] ଅମତଦୁନ୍ଦୁଭି’’ନ୍ତି।

ଯଥା ଖୋ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ପଟିଜାନାସି, ଅରହସି ଅନନ୍ତଜିନୋତି।

[କଥା। ୪୦୫ କଥାଵତ୍ଥୁପାଠୋଯମ୍ପି] ‘‘ମାଦିସା ଵେ ଜିନା ହୋନ୍ତି, ଯେ ପତ୍ତା ଆସଵକ୍ଖଯଂ;

ଜିତା ମେ ପାପକା ଧମ୍ମା, ତସ୍ମାହମୁପକ [ତସ୍ମାହମୁପକା (ସୀ।)] ଜିନୋ’’ତି।

ଏଵଂ ଵୁତ୍ତେ ଉପକୋ ଆଜୀଵକୋ ହୁପେଯ୍ଯପାଵୁସୋତି [ହୁଵେଯ୍ଯପାଵୁସୋ (ସୀ।) ହୁଵେଯ୍ଯାଵୁସୋ (ସ୍ଯା।)] ଵତ୍ଵା ସୀସଂ ଓକମ୍ପେତ୍ଵା ଉମ୍ମଗ୍ଗଂ ଗହେତ୍ଵା ପକ୍କାମି।

୧୨। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ବାରାଣସୀ ଇସିପତନଂ ମିଗଦାଯୋ, ଯେନ ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସଂସୁ ଖୋ ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦୂରତୋଵ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ; ଦିସ୍ଵାନ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ କତିକଂ [ଇଦଂ ପଦଂ କେସୁଚି ନତ୍ଥି] ସଣ୍ଠପେସୁଂ – ‘‘ଅଯଂ, ଆଵୁସୋ, ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ବାହୁଲ୍ଲିକୋ ପଧାନଵିବ୍ଭନ୍ତୋ ଆଵତ୍ତୋ ବାହୁଲ୍ଲାଯ। ସୋ ନେଵ ଅଭିଵାଦେତବ୍ବୋ, ନ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ନାସ୍ସ ପତ୍ତଚୀଵରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ; ଅପି ଚ ଖୋ ଆସନଂ ଠପେତବ୍ବଂ, ସଚେ ସୋ ଆକଙ୍ଖିସ୍ସତି ନିସୀଦିସ୍ସତୀ’’ତି। ଯଥା ଯଥା ଖୋ ଭଗଵା ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯେ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମତି, ତଥା ତଥା [ତଥା ତଥା ତେ (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ପଞ୍ଚଵଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ନାସକ୍ଖିଂସୁ ସକାଯ କତିକାଯ ସଣ୍ଠାତୁଂ । ଅସଣ୍ଠହନ୍ତା ଭଗଵନ୍ତଂ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ଵା ଏକୋ ଭଗଵତୋ ପତ୍ତଚୀଵରଂ ପଟିଗ୍ଗହେସି, ଏକୋ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେସି, ଏକୋ ପାଦୋଦକଂ, ଏକୋ ପାଦପୀଠଂ, ଏକୋ ପାଦକଠଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପି। ନିସୀଦି ଭଗଵା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ; ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଭଗଵା ପାଦେ ପକ୍ଖାଲେସି। ଅପିସ୍ସୁ [ଅପି ଚ ଖୋ

(ପାସରାସିସୁତ୍ତ)] ଭଗୱନ୍ତଂ ନାମେନ ଚ ଆୱୁସୋୱାଦେନ ଚ ସମୁଦାଚରନ୍ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଭଗୱା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତଂ ନାମେନ ଚ ଆୱୁସୋୱାଦେନ ଚ ସମୁଦାଚରଥ [ସମୁଦାଚରିତ୍ଥ (ସୀ। ସ୍ୟା।)]। ଅରହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ଓଦହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୋତଂ, ଅମତମଧିଗତଂ, ଅହମନୁସାସାମି, ଅହଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେମି। ଯଥାନୁସିଟ୍ଠଂ ତଥା ପଟିପଜ୍ଜମାନା [ଯଥାନୁସିଟ୍ଠଂ ପଟିପଜ୍ଜମାନା (ସ୍ୟା।)] ନଚିରସ୍ସେୱ – ଯସ୍ସତ୍ଥାୟ କୁଲପୁତ୍ତା ସମ୍ମଦେୱ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜନ୍ତି ତଦନୁତ୍ତରଂ – ବ୍ରହ୍ମଚରିୟପରିୟୋସାନଂ ଦିଟ୍ଠେୱ ଧମ୍ମେ ସୟଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହରିସ୍ସଥା''ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ତାୟପି ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ ଗୋତମ, ଇରିୟାୟ [ଚରିୟାୟ (ସ୍ୟା।)], ତାୟ ପଟିପଦାୟ, ତାୟ ଦୁକ୍କରକାରିକାୟ ନେୱଜ୍ଝଗା ଉତ୍ତରି ମନୁସ୍ସଧମ୍ମା [ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମଂ (ସ୍ୟା। କ।)] ଅଲମରିୟଞାଣଦସ୍ସନୱିସେସଂ, କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ ଏତରହି, ବାହୁଲ୍ଲିକୋ ପଧାନୱିବ୍ଭନ୍ତୋ ଆୱତ୍ତୋ ବାହୁଲ୍ଲାୟ, ଅଧିଗମିସ୍ସସି ଉତ୍ତରି ମନୁସ୍ସଧମ୍ମା ଅଲମରିୟଞାଣଦସ୍ସନୱିସେସ''ନ୍ତି? ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଭଗୱା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତୋ ବାହୁଲ୍ଲିକୋ, ନ ପଧାନୱିବ୍ଭନ୍ତୋ, ନ ଆୱତ୍ତୋ ବାହୁଲ୍ଲାୟ; ଅରହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ। ଓଦହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୋତଂ, ଅମତମଧିଗତଂ, ଅହମନୁସାସାମି , ଅହଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେମି। ଯଥାନୁସିଟ୍ଠଂ ତଥା ପଟିପଜ୍ଜମାନା ନଚିରସ୍ସେୱ – ଯସ୍ସତ୍ଥାୟ କୁଲପୁତ୍ତା ସମ୍ମଦେୱ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜନ୍ତି ତଦନୁତ୍ତରଂ – ବ୍ରହ୍ମଚରିୟପରିୟୋସାନଂ ଦିଟ୍ଠେୱଧମ୍ମେ ସୟଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହରିସ୍ସଥା''ତି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ…ପେ…। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ ଭଗୱା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ…ପେ…। ତତିୟମ୍ପି ଖୋ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ତାୟପି ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ ଗୋତମ, ଇରିୟାୟ, ତାୟ ପଟିପଦାୟ, ତାୟ ଦୁକ୍କରକାରିକାୟ ନେୱଜ୍ଝଗା ଉତ୍ତରି ମନୁସ୍ସଧମ୍ମା ଅଲମରିୟଞାଣଦସ୍ସନୱିସେସଂ, କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ ଏତରହି, ବାହୁଲ୍ଲିକୋ ପଧାନୱିବ୍ଭନ୍ତୋ ଆୱତ୍ତୋ ବାହୁଲ୍ଲାୟ, ଅଧିଗମିସ୍ସସି ଉତ୍ତରି ମନୁସ୍ସଧମ୍ମା ଅଲମରିୟଞାଣଦସ୍ସନୱିସେସ''ନ୍ତି? ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଭଗୱା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଭିଜାନାଥ ମେ ନୋ ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇତୋ ପୁବ୍ବେ ଏୱରୂପଂ ପଭାୱିତମେତ''ନ୍ତି [ଭାସିତମେତନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା। କ।) ଟୀକାୟୋ ଓଲୋକେତବ୍ବା]? ''ନୋହେତଂ, ଭନ୍ତେ''। ଅରହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଥାଗତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ଓଦହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୋତଂ, ଅମତମଧିଗତଂ, ଅହମନୁସାସାମି, ଅହଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେମି। ଯଥାନୁସିଟ୍ଠଂ ତଥା ପଟିପଜ୍ଜମାନା ନଚିରସ୍ସେୱ – ଯସ୍ସତ୍ଥାୟ କୁଲପୁତ୍ତା ସମ୍ମଦେୱ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜନ୍ତି ତଦନୁତ୍ତରଂବ୍ରହ୍ମଚରିୟପରିୟୋସାନଂ ଦିଟ୍ଠେୱଧମ୍ମେ ସୟଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହରିସ୍ସଥାତି। ଅସକ୍ଖି ଖୋ ଭଗୱା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ସଞ୍ଞାପେତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱନ୍ତଂ ସୁସ୍ସୂସିଂସୁ, ସୋତଂ ଓଦହିଂସୁ, ଅଞ୍ଞା ଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠାପେସୁଂ।

୧୩। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

''[ସଂ। ନି। ୫।୧୦୮୧ ଆଦୟୋ] ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଅନ୍ତା ପବ୍ବଜିତେନ ନ ସେୱିତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ [ଇଦଂ ପଦଦ୍ୱୟଂ ସୀ। ସ୍ୟା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି]? ଯୋ ଚାୟଂ କାମେସୁ କାମସୁଖଲ୍ଲିକାନୁୟୋଗୋ ହୀନୋ ଗମ୍ମୋ ପୋଥୁଜ୍ଜନିକୋ ଅନରିୟୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତୋ, ଯୋ ଚାୟଂ ଅତ୍ତକିଲମଥାନୁୟୋଗୋ ଦୁକ୍ଖୋ ଅନରିୟୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତୋ। ଏତେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଭୋ ଅନ୍ତେ ଅନୁପଗମ୍ମ, ମଜ୍ଝିମା ପଟିପଦା ତଥାଗତେନ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧା, ଚକ୍ଖୁକରଣୀ ଞାଣକରଣୀ ଉପସମାୟ ଅଭିଞ୍ଞାୟ ସମ୍ବୋଧାୟ ନିବ୍ବାନାୟ ସଂୱତ୍ତତି। କତମା ଚ ସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଜ୍ଝିମା ପଟିପଦା ତଥାଗତେନ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧା, ଚକ୍ଖୁକରଣୀ ଞାଣକରଣୀ ଉପସମାୟ ଅଭିଞ୍ଞାୟ ସମ୍ବୋଧାୟ ନିବ୍ବାନାୟ ସଂୱତ୍ତତି? ଅୟମେୱ ଅରିୟୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋ, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ସମ୍ମାଦିଟ୍ଠି, ସମ୍ମାସଙ୍କପ୍ପୋ, ସମ୍ମାୱାଚା, ସମ୍ମାକମ୍ମନ୍ତୋ, ସମ୍ମାଆଜୀୱୋ, ସମ୍ମାୱାୟାମୋ, ସମ୍ମାସତି, ସମ୍ମାସମାଧି। ଅୟଂ ଖୋ ସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଜ୍ଝିମା ପଟିପଦା ତଥାଗତେନ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧା, ଚକ୍ଖୁକରଣୀ ଞାଣକରଣୀ ଉପସମାୟ ଅଭିଞ୍ଞାୟ ସମ୍ବୋଧାୟ ନିବ୍ବାନାୟ ସଂୱତ୍ତତି।

୧୪। ''ଇଦଂ ଖୋ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୁକ୍ଖଂ ଅରିୟସଚ୍ଚଂ। ଜାତିପି ଦୁକ୍ଖା, ଜରାପି ଦୁକ୍ଖା, ବ୍ୟାଧିପି ଦୁକ୍ଖୋ, ମରଣମ୍ପି ଦୁକ୍ଖଂ, ଅପ୍ପିୟେହି ସମ୍ପୟୋଗୋ ଦୁକ୍ଖୋ, ପିୟେହି ୱିପ୍ପୟୋଗୋ ଦୁକ୍ଖୋ, ଯମ୍ପିଚ୍ଛଂ ନ ଲଭତି ତମ୍ପି ଦୁକ୍ଖଂ। ସଂଖିତ୍ତେନ, ପଞ୍ଚୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧା [ପଞ୍ଚୁପାଦାନଖନ୍ଧାପି (କ)] ଦୁକ୍ଖା। ''ଇଦଂ ଖୋ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟଂ [ଏତ୍ଥ ''ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖଂ ଅରିୟସଚ୍ଚନ୍ତି ଆଦୀସୁ ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟୋ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧୋତି ୱତ୍ତବ୍ବେ ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧନ୍ତି ଲିଙ୍ଗୱିପଲ୍ଲାସୋ ତତୋ''ତି ପଟିସମ୍ଭିଦାମଗ୍ଗଟ୍ଠକଥାୟଂ ୱୁତ୍ତଂ। ୱିସୁଦ୍ଧିମଗ୍ଗଟୀକାୟଂ ପନ ଉପ୍ପାଦୋ ଭୟନ୍ତିପାଠୱଣ୍ଣନାୟଂ ''ସତିପି ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପଦାନଂ ସମାନାଧିକରଣଭାୱେ ଲିଙ୍ଗଭେଦୋ ଗହିତୋ, ଯଥା ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟୋ ଅରିୟସଚ୍ଚ''ନ୍ତି ୱୁତ୍ତଂ। ତେସୁ ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟୋ ଅରିୟସଚ୍ଚ''ନ୍ତି ସକଲିଙ୍ଗିକପାଠୋ ''ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା ଅରିୟସଚ୍ଚ''ନ୍ତି ପାଠଇଯା ସମେତି।] ଅରିୟସଚ୍ଚଂ – ଯାୟଂ ତଣ୍ହା ପୋନୋବ୍ଭୱିକା [ପୋନୋଭୱିକା (କ।)] ନନ୍ଦୀରାଗସହଗତା [ନନ୍ଦିରାଗସହଗତା (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ତତ୍ରତତ୍ରାଭିନନ୍ଦିନୀ, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – କାମତଣ୍ହା, ଭୱତଣ୍ହା, ୱିଭୱତଣ୍ହା।

''ଇଦଂ ଖୋ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଂ ଅରିୟସଚ୍ଚଂ – ଯୋ ତସ୍ସା ଯେୱ ତଣ୍ହାୟ ଅସେସୱିରାଗନିରୋଧୋ, ଚାଗୋ, ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗୋ, ମୁତ୍ତି, ଅନାଲୟୋ। ''ଇଦଂ ଖୋ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା ଅରିୟସଚ୍ଚଂ – ଅୟମେୱ ଅରିୟୋ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗିକୋ ମଗ୍ଗୋ, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ –

ସମ୍ମାଦିଟ୍ଠି, ସମ୍ମାସଙ୍କପ୍ପୋ, ସମ୍ମାୱାଚା, ସମ୍ମାକମ୍ମନ୍ତୋ, ସମ୍ମାଆଜୀୱୋ, ସମ୍ମାୱାଯାମୋ, ସମ୍ମାସତି, ସମ୍ମାସମାଧି।

୧୫। ''ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖଂ ଅରିଯସଚ୍ଚନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି , ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖଂ ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ପରିଞ୍ଞେଯ୍ୟନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖଂ ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ପରିଞ୍ଞାତନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି।

''ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯଂ ଅରିଯସଚ୍ଚନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯଂ ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ପହାତବ୍ବନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯଂ ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ପହୀନନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି।

''ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଂ ଅରିଯସଚ୍ଚନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଂ ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ସଚ୍ଛିକାତବ୍ବନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଂ ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ସଚ୍ଛିକତନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି।

''ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା ଅରିଯସଚ୍ଚନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ଭାୱେତବ୍ବନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି। ତଂ ଖୋ ପନିଦଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ଭାୱିତନ୍ତି ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁବ୍ବେ ଅନନୁସ୍ସୁତେସୁ ଧମ୍ମେସୁ ଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ଞାଣଂ ଉଦପାଦି, ପଞ୍ଞା ଉଦପାଦି, ୱିଜ୍ଜା ଉଦପାଦି, ଆଲୋକୋ ଉଦପାଦି।

୧୬। ''ଯାୱକୀୱଞ୍ଚ ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସୁ ଚତୂସୁ ଅରିଯସଚ୍ଚେସୁ ଏୱଂ ତିପରିୱଟ୍ଟଂ ଦ୍ୱାଦସାକାରଂ ଯଥାଭୂତଂ ଞାଣଦସ୍ସନଂ ନ ସୁୱିସୁଦ୍ଧଂ ଅହୋସି, ନେୱ ତାୱାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦେୱକେ ଲୋକେ ସମାରକେ ସବ୍ରହ୍ମକେ ସସ୍ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣିଯା ପଜାଯ ସଦେୱମନୁସ୍ସାଯ ଅନୁତ୍ତରଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୋଧିଂ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋତି ପଚ୍ଚଞ୍ଞାସିଂ। ଯତୋ ଚ ଖୋ ମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସୁ ଚତୂସୁ ଅରିଯସଚ୍ଚେସୁ ଏୱଂ ତିପରିୱଟ୍ଟଂ ଦ୍ୱାଦସାକାରଂ ଯଥାଭୂତଂ ଞାଣଦସ୍ସନଂ ସୁୱିସୁଦ୍ଧଂ ଅହୋସି, ଅଥାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦେୱକେ ଲୋକେ ସମାରକେ ସବ୍ରହ୍ମକେ ସସ୍ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣିଯା ପଜାଯ ସଦେୱମନୁସ୍ସାଯ ଅନୁତ୍ତରଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୋଧିଂ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋତି [ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପଚ୍ଚଞ୍ଞାସିଂ। ଞାଣଞ୍ଚ ପନ ମେ ଦସ୍ସନଂ ଉଦପାଦି – ଅକୁପ୍ପା ମେ ୱିମୁତ୍ତି, ଅଯମନ୍ତିମା ଜାତି, ନତ୍ଥି ଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ''ତି। ଇଦମୱୋଚ ଭଗୱା ଅତ୍ତମନା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଭାସିତଂ ଅଭିନନ୍ଦୁନ୍ତି [ଇଦମୱୋଚ… ପେ… ଅଭିନନ୍ଦୁନ୍ତିୱାକ୍ୟଂ ସୀ। ସ୍ୟା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି]।

ଇମସ୍ମିଞ୍ଚ ପନ ୱେଯ୍ୟାକରଣସ୍ମିଂ ଭଞ୍ଞମାନେ ଆଯସ୍ମତୋ କୋଣ୍ଡଞ୍ଞସ୍ସ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ''ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମ''ନ୍ତି।

୧୭। ପୱତ୍ତିତେ ଚ ପନ ଭଗୱତା ଧମ୍ମଚକ୍କେ, ଭୁମ୍ମା ଦେୱା ସଦ୍ଦମନୁସ୍ସାୱେସୁଂ – ''ଏତଂ ଭଗୱତା ବାରାଣସିଯଂ ଇସିପତନେ ମିଗଦାଯେ ଅନୁତ୍ତରଂ ଧମ୍ମଚକ୍କଂ ପୱତ୍ତିତଂ, ଅପ୍ପଟିୱତ୍ତିଯଂ ସମଣେନ ୱା ବ୍ରାହ୍ମଣେନ ୱା ଦେୱେନ ୱା ମାରେନ ୱା ବ୍ରହ୍ମୁନା ୱା କେନଚି ୱା ଲୋକସ୍ମି''ନ୍ତି। ଭୁମ୍ମାନଂ ଦେୱାନଂ ସଦ୍ଦଂ ସୁତ୍ୱା ଚାତୁମହାରାଜିକା ଦେୱା ସଦ୍ଦମନୁସ୍ସାୱେସୁଂ…ପେ… ଚାତୁମହାରାଜିକାନଂ ଦେୱାନଂ ସଦ୍ଦଂ ସୁତ୍ୱା ତାୱତିଂସା ଦେୱା…ପେ… ଯାମା ଦେୱା…ପେ… ତୁସିତା ଦେୱା…ପେ… ନିମ୍ମାନରତୀ ଦେୱା…ପେ… ପରନିମ୍ମିତୱସୱତ୍ତୀ ଦେୱା…ପେ… ବ୍ରହ୍ମକାଯିକା ଦେୱା ସଦ୍ଦମନୁସ୍ସାୱେସୁଂ – ''ଏତଂ ଭଗୱତା ବାରାଣସିଯଂ ଇସିପତନେ ମିଗଦାଯେ ଅନୁତ୍ତରଂ ଧମ୍ମଚକ୍କଂ ପୱତ୍ତିତଂ ଅପ୍ପଟିୱତ୍ତିଯଂ ସମଣେନ ୱା ବ୍ରାହ୍ମଣେନ ୱା ଦେୱେନ ୱା ମାରେନ ୱା ବ୍ରହ୍ମୁନା ୱା କେନଚି ୱା ଲୋକସ୍ମି''ନ୍ତି। ଇତିହ, ତେନ ଖଣେନ, ତେନ ଲଯେନ [ତେନ ଲଯେନାତି ପଦଦ୍ୱଯଂ ସୀ। ସ୍ୟା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି] ତେନ ମୁହୁତ୍ତେନ ଯାୱ ବ୍ରହ୍ମଲୋକା ସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗଚ୍ଛି। ଅଯଞ୍ଚ ଦସସହସ୍ସିଲୋକଧାତୁ ସଂକମ୍ପି ସମ୍ପକମ୍ପି ସମ୍ପୱେଧି ; ଅପ୍ପମାଣୋ ଚ ଉଳାରୋ ଓଭାସୋ ଲୋକେ ପାତୁରହୋସି, ଅତିକ୍କମ୍ମ ଦେୱାନଂ ଦେୱାନୁଭାୱଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଇମଂ ଉଦାନଂ

ଉଦାନେସି – ‘‘ଅଞ୍ଞାସି ୱତ, ଭୋ କୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ, ଅଞ୍ଞାସି ୱତ ଭୋ କୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ’’ତି। ଇତି ହିଦଂ ଆୟସ୍ମତୋ କୋଣ୍ଡଞ୍ଞସ୍ସ ‘ଅଞ୍ଞାସିକୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ’ ତ୍ୱେୱ ନାମଂ ଅହୋସି।

୧୮। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଅଞ୍ଞାସିକୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମୋ ପତ୍ତଧମ୍ମୋ ୱିଦିତଧମ୍ମୋ ପରିୟୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମୋ ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛୋ ୱିଗତକଥଂକଥୋ ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତୋ ଅପରପ୍ପଚ୍ଚୟୋ ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଲଭେୟ୍ୟାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେୟ୍ୟଂ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏହି ଭିକ୍ଖୂ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚର ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିୟାୟା’’ତି। ସାୱ ତସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

୧୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତଦୱସେସେ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ଓୱଦି ଅନୁସାସି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ଚ ୱପ୍ପସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଚ ଭଦ୍ଦିୟସ୍ସ ଭଗୱତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ଓୱଦିୟମାନାନଂ ଅନୁସାସିୟମାନାନଂ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ୟଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦୟଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି।

ତେ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମା ପତ୍ତଧମ୍ମା ୱିଦିତଧମ୍ମା ପରିୟୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମା ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛା ୱିଗତକଥଂକଥା ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତା ଅପରପ୍ପଚ୍ଚୟା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଲଭେୟ୍ୟାମ ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେୟ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିୟାୟା’’ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତଦୱସେସେ ଭିକ୍ଖୂ ନୀହାରଭତ୍ତୋ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ଓୱଦି ଅନୁସାସି। ୟଂ ତୟୋ ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତ୍ୱା ଆହରନ୍ତି, ତେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗୋ ୟାପେତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ଚ ମହାନାମସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଚ ଅସ୍ସଜିସ୍ସ ଭଗୱତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ଓୱଦିୟମାନାନଂ ଅନୁସାସିୟମାନାନଂ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ୟଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦୟଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି । ତେ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମା ପତ୍ତଧମ୍ମା ୱିଦିତଧମ୍ମା ପରିୟୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମା ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛା ୱିଗତକଥଂକଥା ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତା ଅପରପ୍ପଚ୍ଚୟା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଲଭେୟ୍ୟାମ ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେୟ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିୟାୟା’’ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

୨୦। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

[ସଂ। ନି। ୩।୫୯ ଆଦୟୋ] ‘‘ରୂପଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନତ୍ତା। ରୂପଞ୍ଚ ହିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ତା ଅଭୱିସ୍ସ, ନୟିଦଂ ରୂପଂ ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତେୟ୍ୟ, ଲବ୍ଭେଥ ଚ ରୂପେ – ‘ଏୱଂ ମେ ରୂପଂ ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ରୂପଂ ମା ଅହୋସୀ’ତି। ୟସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରୂପଂ ଅନତ୍ତା, ତସ୍ମା ରୂପଂ ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତତି, ନ ଚ ଲବ୍ଭତି ରୂପେ – ‘ଏୱଂ ମେ ରୂପଂ ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ରୂପଂ ମା ଅହୋସୀ’ତି। ୱେଦନା, ଅନତ୍ତା। ୱେଦନା ଚ ହିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ତା ଅଭୱିସ୍ସ, ନୟିଦଂ ୱେଦନା ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତେୟ୍ୟ, ଲବ୍ଭେଥ ଚ ୱେଦନାୟ – ‘ଏୱଂ ମେ ୱେଦନା ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ୱେଦନା ମା ଅହୋସୀ’ତି। ୟସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱେଦନା ଅନତ୍ତା, ତସ୍ମା ୱେଦନା ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତତି, ନ ଚ ଲବ୍ଭତି ୱେଦନାୟ – ‘ଏୱଂ ମେ ୱେଦନା ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ୱେଦନା ମା ଅହୋସୀ’ତି। ସଞ୍ଞା, ଅନତ୍ତା। ସଞ୍ଞା ଚ ହିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ତା ଅଭୱିସ୍ସ, ନୟିଦଂ ସଞ୍ଞା ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତେୟ୍ୟ, ଲବ୍ଭେଥ ଚ ସଞ୍ଞାୟ – ‘ଏୱଂ ମେ ସଞ୍ଞା ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ସଞ୍ଞା ମା ଅହୋସୀ’ତି। ୟସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଞ୍ଞା ଅନତ୍ତା, ତସ୍ମା ସଞ୍ଞା ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତତି, ନ ଚ ଲବ୍ଭତି ସଞ୍ଞାୟ – ‘ଏୱଂ ମେ ସଞ୍ଞା ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ସଞ୍ଞା ମା ଅହୋସୀ’ତି। ସଙ୍ଖାରା, ଅନତ୍ତା। ସଙ୍ଖାରା ଚ ହିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ତା ଅଭୱିସ୍ସଂସୁ, ନୟିଦଂ [ନୟିମେ (କ।)] ସଙ୍ଖାରା ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତେୟ୍ୟୁଂ, ଲବ୍ଭେଥ ଚ ସଙ୍ଖାରେସୁ – ‘ଏୱଂ ମେ ସଙ୍ଖାରା ହୋନ୍ତୁ, ଏୱଂ ମେ ସଙ୍ଖାରା ମା ଅହେସୁ’ନ୍ତି। ୟସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଖାରା ଅନତ୍ତା, ତସ୍ମା ସଙ୍ଖାରା ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତନ୍ତି, ନ ଚ ଲବ୍ଭତି ସଙ୍ଖାରେସୁ – ‘ଏୱଂ ମେ ସଙ୍ଖାରା ହୋନ୍ତୁ, ଏୱଂ ମେ ସଙ୍ଖାରା ମା ଅହେସୁ’ନ୍ତି। ୱିଞ୍ଞାଣଂ, ଅନତ୍ତା। ୱିଞ୍ଞାଣଞ୍ଚ ହିଦଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ତା ଅଭୱିସ୍ସ, ନୟିଦଂ ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତେୟ୍ୟ , ଲବ୍ଭେଥ ଚ ୱିଞ୍ଞାଣେ – ‘ଏୱଂ ମେ ୱିଞ୍ଞାଣଂ ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ୱିଞ୍ଞାଣଂ ମା ଅହୋସୀ’ତି। ୟସ୍ମା ଚ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଅନତ୍ତା, ତସ୍ମା ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆବାଧାୟ ସଂୱତ୍ତତି, ନ ଚ ଲବ୍ଭତି ୱିଞ୍ଞାଣେ – ‘ଏୱଂ ମେ ୱିଞ୍ଞାଣଂ ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ୱିଞ୍ଞାଣଂ ମା ଅହୋସୀ’ତି।

୨୧। ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରୂପଂ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱାତି? ଅନିଚ୍ଚଂ, ଭନ୍ତେ । ୟଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱାତି? ଦୁକ୍ଖଂ, ଭନ୍ତେ। ୟଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ – ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତାତି? ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ। ୱେଦନା ନିଚ୍ଚା ୱା ଅନିଚ୍ଚା ୱାତି? ଅନିଚ୍ଚା, ଭନ୍ତେ। ୟଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱାତି? ଦୁକ୍ଖଂ, ଭନ୍ତେ। ୟଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ – ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତାତି? ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ। ସଞ୍ଞା ନିଚ୍ଚା ୱା ଅନିଚ୍ଚା ୱାତି? ଅନିଚ୍ଚା, ଭନ୍ତେ। ୟଂ

ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱାତି? ଦୁକ୍ଖଂ, ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ – ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତାତି? ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ। ସଙ୍ଖାରା ନିଚ୍ଚା ୱା ଅନିଚ୍ଚା ୱାତି? ଅନିଚ୍ଚା, ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ, ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱାତି? ଦୁକ୍ଖଂ, ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ – ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତାତି? ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ। ୱିଞ୍ଞାଣଂ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱାତି? ଅନିଚ୍ଚଂ, ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ, ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱାତି? ଦୁକ୍ଖଂ, ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ – ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତାତି? ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ।

୨୨। ''ତସ୍ମାତିହ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଂ କିଞ୍ଚି ରୂପଂ ଅତୀତାନାଗତପଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନଂ ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ୱା ବହିଦ୍ଧା ୱା ଓଳାରିକଂ ୱା ସୁଖୁମଂ ୱା ହୀନଂ ୱା ପଣୀତଂ ୱା ଯଂ ଦୂରେ [ଯଂ ଦୂରେ ୱା (ସ୍ୟା।)] ସନ୍ତିକେ ୱା, ସବ୍ବଂ ରୂପଂ – ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତାତି – ଏୱମେତଂ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାୟ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଯା କାଚି ୱେଦନା ଅତୀତାନାଗତପଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନା ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ୱା ବହିଦ୍ଧା ୱା ଓଳାରିକା ୱା ସୁଖୁମା ୱା ହୀନା ୱା ପଣୀତା ୱା ଯା ଦୂରେ ସନ୍ତିକେ ୱା, ସବ୍ବା ୱେଦନା – ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତାତି – ଏୱମେତଂ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାୟ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଯା କାଚି ସଞ୍ଞା ଅତୀତାନାଗତପଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନା ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ୱା ବହିଦ୍ଧା ୱା ଓଳାରିକା ୱା ସୁଖୁମା ୱା ହୀନା ୱା ପଣୀତା ୱା ଯା ଦୂରେ ସନ୍ତିକେ ୱା, ସବ୍ବା ସଞ୍ଞା – ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତାତି – ଏୱମେତଂ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାୟ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଯେ କେଚି ସଙ୍ଖାରା ଅତୀତାନାଗତପଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନା ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ୱା ବହିଦ୍ଧା ୱା ଓଳାରିକା ୱା ସୁଖୁମା ୱା ହୀନା ୱା ପଣୀତା ୱା ଯେ ଦୂରେ ସନ୍ତିକେ ୱା, ସବ୍ବେ ସଙ୍ଖାରା – ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତାତି – ଏୱମେତଂ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାୟ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଯଂ କିଞ୍ଚି ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଅତୀତାନାଗତପଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନଂ ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ୱା ବହିଦ୍ଧା ୱା ଓଳାରିକଂ ୱା ସୁଖୁମଂ ୱା ହୀନଂ ୱା ପଣୀତଂ ୱା ଯଂ ଦୂରେ ସନ୍ତିକେ ୱା, ସବ୍ବଂ ୱିଞ୍ଞାଣଂ – ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତାତି – ଏୱମେତଂ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାୟ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ।

୨୩। ''ଏୱଂ ପସ୍ସଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁତୱା ଅରିୟସାୱକୋ ରୂପସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ୱେଦନାୟପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ସଞ୍ଞାୟପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ସଙ୍ଖାରେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ୱିଞ୍ଞାଣସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି; ନିବ୍ବିନ୍ଦଂ ୱିରଜ୍ଜତି; ୱିରାଗା ୱିମୁଚ୍ଚତି; ୱିମୁତ୍ତସ୍ମିଂ ୱିମୁତ୍ତମିତି ଞାଣଂ ହୋତି, 'ଖୀଣା ଜାତି, ୱୁସିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ, କତଂ କରଣୀୟଂ, ନାପରଂ ଇତ୍ଥତ୍ତାୟା'ତି ପଜାନାତୀ''ତି।

୨୪। ଇଦମୱୋଚ ଭଗୱା। ଅତ୍ତମନା ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଭାସିତଂ ଅଭିନନ୍ଦୁନ୍ତି [ଅଭିନନ୍ଦୁଂ (ସ୍ୟା।)]। ଇମସ୍ମିଞ୍ଚ ପନ ୱେୟ୍ୟାକରଣସ୍ମିଂ ଭଞ୍ଞମାନେ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁପାଦାୟ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତାନି ୱିମୁଚ୍ଚିଂସୁ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛ ଲୋକେ ଅରହନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି।

ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପଠମଭାଣୱାରୋ।

୭। ପବ୍ବଜ୍ଜାକଥା

୨୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ବାରାଣସିୟଂ ଯସୋ ନାମ କୁଲପୁତ୍ତୋ ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତୋ ସୁଖୁମାଲୋ ହୋତି। ତସ୍ସ ତୟୋ ପାସାଦା ହୋନ୍ତି – ଏକୋ ହେମନ୍ତିକୋ, ଏକୋ ଗିମ୍ହିକୋ, ଏକୋ ୱସ୍ସିକୋ। ସୋ ୱସ୍ସିକେ ପାସାଦେ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ [ୱସ୍ସିକେ ପାସାଦେ ୱସ୍ସିକେ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ (ସୀ।)] ନିପ୍ପୁରିସେହି ତୂରିୟେହି ପରିଚାରୟମାନୋ ନ ହେଟ୍ଠାପାସାଦଂ ଓରୋହତି। ଅଥ ଖୋ ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ପଞ୍ଚହି କାମଗୁଣେହି ସମପ୍ପିତସ୍ସ ସମଙ୍ଗୀଭୂତସ୍ସ ପରିଚାରୟମାନସ୍ସ ପଟିକଚ୍ଚେୱ [ପଟିଗଚ୍ଚେୱ (ସୀ।)] ନିଦ୍ଦା ଓକ୍କମି, ପରିଜନସ୍ସପି ନିଦ୍ଦା ଓକ୍କମି, ସବ୍ବରତ୍ତିୟୋ ଚ ତେଲପଦୀପୋ ଝାୟତି। ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ପଟିକଚ୍ଚେୱ ପବୁଜ୍ଝିତ୍ୱା ଅଦ୍ଦସ ସକଂ ପରିଜନଂ ସୁପନ୍ତଂ – ଅଞ୍ଞିସ୍ସା କଚ୍ଛେ ୱୀଣଂ, ଅଞ୍ଞିସ୍ସା କଣ୍ଠେ ମୁଦିଙ୍ଗଂ, ଅଞ୍ଞିସ୍ସା କଚ୍ଛେ ଆଳମ୍ବରଂ, ଅଞ୍ଞଂ ୱିକେସିକଂ, ଅଞ୍ଞଂ ୱିକ୍ଖେଳିକଂ, ଅଞ୍ଞା ୱିପ୍ପଲପନ୍ତିୟୋ, ହତ୍ଥପ୍ପତ୍ତଂ ସୁସାନଂ ମଞ୍ଞେ। ଦିସ୍ୱାନସ୍ସ ଆଦୀନୱୋ ପାତୁରହୋସି, ନିବ୍ବିଦାୟ ଚିତ୍ତଂ ସଣ୍ଠାସି। ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି – ''ଉପଦ୍ଦୁତଂ ୱତ ଭୋ, ଉପସ୍ସଟ୍ଠଂ ୱତ ଭୋ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ସୁୱଣ୍ଣପାଦୁକାୟୋ ଆରୋହିତ୍ୱା ଯେନ ନିୱେସନଦ୍ୱାରଂ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅମନୁସ୍ସା ଦ୍ୱାରଂ ୱିୱରିଂସୁ – ମା ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ କୋଚି ଅନ୍ତରାୟମକାସି ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜ୍ଜାୟାତି । ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ଯେନ ନଗରଦ୍ୱାରଂ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅମନୁସ୍ସା ଦ୍ୱାରଂ ୱିୱରିଂସୁ – ମା ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ କୋଚି ଅନ୍ତରାୟମକାସି ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜ୍ଜାୟାତି। ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ

ଯେନ ଇସିପତନଂ ମିଗଦାଯୋ ତେନୁପସଙ୍କମି।

୨୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭଗୱା ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଚଙ୍କମତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଚଙ୍କମା ଓରୋହିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ଭଗୱତୋ ଅୱିଦୂରେ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି – ''ଉପଦ୍ଦୁତଂ ୱତ ଭୋ, ଉପସ୍ସଟ୍ଠଂ ୱତ ଭୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇଦଂ ଖୋ, ଯସ, ଅନୁପଦ୍ଦୁତଂ, ଇଦଂ ଅନୁପସ୍ସଟ୍ଠଂ। ଏହି ଯସ, ନିସୀଦ, ଧମ୍ମଂ ତେ ଦେସେସ୍ସାମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ – ଇଦଂ କିର ଅନୁପଦ୍ଦୁତଂ , ଇଦଂ ଅନୁପସ୍ସଟ୍ଠନ୍ତି ହଟ୍ଠୋ ଉଦଗ୍ଗୋ ସୁୱଣ୍ଣପାଦୁକାହି ଓରୋହିତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଖୋ ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ, କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ, ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି। ଯଦା ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ କଲ୍ଲଚିତ୍ତଂ, ମୁଦୁଚିତ୍ତଂ, ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତଂ, ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତଂ, ପସନ୍ନଚିତ୍ତଂ, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା ତଂ ପକାସେସି – ଦୁକ୍ଖଂ, ସମୁଦଯଂ, ନିରୋଧଂ, ମଗ୍ଗଂ। ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ, ଏୱମେୱ ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି।

୨୭। ଅଥ ଖୋ ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ମାତା ପାସାଦଂ ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ଅପସ୍ସନ୍ତୀ ଯେନ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ପୁତ୍ତୋ ତେ, ଗହପତି, ଯସୋ ନ ଦିସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଚତୁଦ୍ଦିସା ଅସ୍ସଦୂତେ ଉଯ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ସାମଂଯେୱ ଯେନ ଇସିପତନଂ ମିଗଦାଯୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ସୁୱଣ୍ଣପାଦୁକାନଂ ନିକ୍ଖେପଂ, ଦିସ୍ୱାନ ତଂଯେୱ ଅନୁଗମାସି [ଅନୁଗମା (ସୀ। ସ୍ୟା।)]। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''ଯଂନୂନାହଂ ତଥାରୂପଂ ଇଦ୍ଧାଭିସଙ୍ଖାରଂ ଅଭିସଙ୍ଖରେଯ୍ୟଂ ଯଥା ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଇଧ ନିସିନ୍ନୋ ଇଧ ନିସିନ୍ନଂ ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ନ ପସ୍ସେଯ୍ୟା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତଥାରୂପଂ ଇଦ୍ଧାଭିସଙ୍ଖାରଂ ଅଭିସଙ୍ଖରେସି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅପି, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟା''ତି? ତେନ ହି, ଗହପତି, ନିସୀଦ, ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଇଧ ନିସିନ୍ନୋ ଇଧ ନିସିନ୍ନଂ ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟାସୀତି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି – ଇଧେୱ କିରାହଂ ନିସିନ୍ନୋ ଇଧ ନିସିନ୍ନଂ ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି ହଟ୍ଠୋ ଉଦଗ୍ଗୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଖୋ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ, କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ, ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି। ଯଦା ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ କଲ୍ଲଚିତ୍ତଂ, ମୁଦୁଚିତ୍ତଂ, ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତଂ, ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତଂ, ପସନ୍ନଚିତ୍ତଂ, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା, ତଂ ପକାସେସି – ଦୁକ୍ଖଂ, ସମୁଦଯଂ, ନିରୋଧଂ, ମଗ୍ଗଂ। ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ ଏୱମେୱ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମୋ ପତ୍ତଧମ୍ମୋ ୱିଦିତଧମ୍ମୋ ପରିଯୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମୋ ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛୋ ୱିଗତକଥଂକଥୋ ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତୋ ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ, ସେଯ୍ୟଥାପି, ଭନ୍ତେ, ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ [ନିକୁଜ୍ଜିତଂ (କ।)] ୱା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ୱିୱରେଯ୍ୟ, ମୂଳ୍ହସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଅନ୍ଧକାରେ ୱା ତେଲପଜ୍ଜୋତଂ ଧାରେଯ୍ୟ – ଚକ୍ଖୁମନ୍ତୋ ରୂପାନି ଦକ୍ଖନ୍ତୀତି – ଏୱମେୱଂ ଭଗୱତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ଧମ୍ମୋ ପକାସିତୋ। ଏସାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଧମ୍ମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକଂ ମଂ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ''ନ୍ତି । ସୋୱ ଲୋକେ ପଠମଂ ଉପାସକୋ ଅହୋସି ତେୱାଚିକୋ ।

୨୮। ଅଥ ଖୋ ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ପିତୁନୋ ଧମ୍ମେ ଦେସିଯମାନେ ଯଥାଦିଟ୍ଠଂ ଯଥାୱିଦିତଂ ଭୂମିଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଅନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''ଯସସ୍ସ ଖୋ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ପିତୁନୋ ଧମ୍ମେ ଦେସିଯମାନେ ଯଥାଦିଟ୍ଠଂ ଯଥାୱିଦିତଂ ଭୂମିଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଅନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁତ୍ତଂ। ଅଭବ୍ବୋ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ହୀନାଯାୱତ୍ତିତ୍ୱା କାମେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ, ସେଯ୍ୟଥାପି ପୁବ୍ବେ ଅଗାରିକଭୂତୋ; ଯଂନୂନାହଂ ତଂ ଇଦ୍ଧାଭିସଙ୍ଖାରଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତଂ ଇଦ୍ଧାଭିସଙ୍ଖାରଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେସି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଯସଂ କୁଲପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମାତା ତେ ତାତ, ଯସ, ପରିଦେୱ [ପରିଦେୱୀ (କ।)] ସୋକସମାପନ୍ନା, ଦେହି ମାତୁଯା ଜୀୱିତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉଲ୍ଲୋକେସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି, ଗହପତି, ଯସ୍ସ ସେକ୍ଖେନ ଞାଣେନ ସେକ୍ଖେନ ଦସ୍ସନେନ ଧମ୍ମୋ ଦିଟ୍ଠୋ ୱିଦିତୋ ସେଯ୍ୟଥାପି ତଯା? ତସ୍ସ ଯଥାଦିଟ୍ଠଂ ଯଥାୱିଦିତଂ ଭୂମିଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଅନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁତ୍ତଂ। ଭବ୍ବୋ ନୁ ଖୋ ସୋ, ଗହପତି, ହୀନାଯାୱତ୍ତିତ୍ୱା କାମେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ସେଯ୍ୟଥାପି ପୁବ୍ବେ ଅଗାରିକଭୂତୋ''ତି? ''ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ''। ''ଯସସ୍ସ ଖୋ, ଗହପତି, କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ସେକ୍ଖେନ ଞାଣେନ ସେକ୍ଖେନ

ଦସ୍ସନେନ ଧମ୍ମୋ ଦିଟ୍ଠୋ ୱିଦିତୋ ସେୟ୍ୟଥାପି ତୟା। ତସ୍ସ ଯଥାଦିଟ୍ଠଂ ଯଥାୱିଦିତଂ ଭୂମିଂ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଅନୁପାଦାୟ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁତ୍ତଂ। ଅଭବ୍ବୋ ଖୋ, ଗହପତି, ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ହୀନାୟାୱତ୍ତିତ୍ୱା କାମେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ ସେୟ୍ୟଥାପି ପୁବ୍ବେ ଅଗାରିକଭୂତୋ''ତି। ''ଲାଭା, ଭନ୍ତେ, ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ, ସୁଲଦ୍ଧଂ, ଭନ୍ତେ, ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ, ଯଥା ଯସସ୍ସ କୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ଅନୁପାଦାୟ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁତ୍ତଂ। ଅଧିୱାସେତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଅଜ୍ଜତନାୟ ଭତ୍ତଂ ଯସେନ କୁଲପୁତ୍ତେନ ପଚ୍ଛାସମଣେନା''ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ ଅଚିରପକ୍କନ୍ତେ ସେଟ୍ଠିମ୍ହି ଗହପତିମ୍ହି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଲଭେୟ୍ୟାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେୟ୍ୟଂ ଉପସମ୍ପଦ''ନ୍ତି। ''ଏହି ଭିକ୍ଖୂ''ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ''ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚର ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିୟାୟା''ତି। ସାୱ ତସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସତ୍ତ ଲୋକେ ଅରହନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି।

ଯସସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ଆୟସ୍ମତା ଯସେନ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ଯେନ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ଯସସ୍ସ ମାତା ଚ ପୁରାଣଦୁତିୟିକା ଚ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ତାସଂ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ, କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ, ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି। ଯଦା ତା ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି କଲ୍ଲଚିତ୍ତା, ମୁଦୁଚିତ୍ତା, ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତା, ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତା, ପସନ୍ନଚିତ୍ତା, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା ତଂ ପକାସେସି – ଦୁକ୍ଖଂ, ସମୁଦୟଂ, ନିରୋଧଂ, ମଗ୍ଗଂ । ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ ତାସଂ ତସ୍ମିଂୟେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦୟଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି। ତା ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମା ପତ୍ତଧମ୍ମା ୱିଦିତଧମ୍ମା ପରିୟୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମା ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛା ୱିଗତକଥଂକଥା ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତା ଅପରପ୍ପଚ୍ଚୟା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ...ପେ... ଏତା ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସିକାୟୋ ନୋ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତା ସରଣଂ ଗତା''ତି। ତା ଚ ଲୋକେ ପଠମଂ ଉପାସିକା ଅହେସୁଂ ତେୱାଚିକା।

ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ଯସସ୍ସ ମାତା ଚ ପିତା ଚ ପୁରାଣଦୁତିୟିକା ଚ ଭଗୱନ୍ତଞ୍ଚ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ଯସଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀୟେନ ଭୋଜନୀୟେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା, ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ, ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମତୋ ଯସସ୍ସ ମାତରଞ୍ଚ ପିତରଞ୍ଚ ପୁରାଣଦୁତିୟିକଞ୍ଚ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି।

୩୦। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ଯସସ୍ସ ଚତ୍ତାରୋ ଗିହିସହାୟକା ବାରାଣସିୟଂ ସେଟ୍ଠାନୁସେଟ୍ଠୀନଂ କୁଲାନଂ ପୁତ୍ତା – ୱିମଲୋ, ସୁବାହୁ , ପୁଣ୍ଣଜି, ଗୱମ୍ପତି – ଯସୋ କିର କୁଲପୁତ୍ତୋ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାୟାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜିତୋତି। ସୁତ୍ୱାନ ନେସଂ ଏତଦହୋସି – ''ନ ହି ନୂନ ସୋ ଓରକୋ ଧମ୍ମୱିନୟୋ, ନ ସା ଓରକା ପବ୍ବଜ୍ଜା, ଯତ୍ଥ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାୟାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜିତୋ''ତି। ତେ [ତେ ଚତ୍ତାରୋ ଜନା (କ।)] ଯେନାୟସ୍ମା ଯସୋ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଯସଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଯସୋ ତେ ଚତ୍ତାରୋ ଗିହିସହାୟକେ ଆଦାୟ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଯସୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇମେ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଚତ୍ତାରୋ ଗିହିସହାୟକା ବାରାଣସିୟଂ ସେଟ୍ଠାନୁସେଟ୍ଠୀନଂ କୁଲାନଂ ପୁତ୍ତା – ୱିମଲୋ, ସୁବାହୁ, ପୁଣ୍ଣଜି, ଗୱମ୍ପତି। ଇମେ [ଇମେ ଚତ୍ତାରୋ (କ।)] ଭଗୱା ଓୱଦତୁ ଅନୁସାସତୂ''ତି । ତେସଂ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି, ଯଦା ତେ ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି କଲ୍ଲଚିତ୍ତେ ମୁଦୁଚିତ୍ତେ ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତେ ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତେ ପସନ୍ନଚିତ୍ତେ, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା, ତଂ ପକାସେସି ଦୁକ୍ଖଂ ସମୁଦୟଂ ନିରୋଧଂ ମଗ୍ଗଂ, ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ ତେସଂ ତସ୍ମିଂୟେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି ''ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦୟଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମ''ନ୍ତି। ତେ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମା ପତ୍ତଧମ୍ମା ୱିଦିତଧମ୍ମା ପରିୟୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମା ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛା ୱିଗତକଥଂକଥା ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତା ଅପରପ୍ପଚ୍ଚୟା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଲଭେୟ୍ୟାମ ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେୟ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ''ନ୍ତି। ''ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ''ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ''ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିୟାୟା''ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ଓୱଦି ଅନୁସାସି। ତେସଂ ଭଗୱତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ

ଓୱଦିଯମାନାନଂ ଅନୁସାସିଯମାନାନଂ ଅନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତାନି ୱିମୁଚ୍ଚିଂସୁ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଏକାଦସ ଲୋକେ ଅରହନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି।

ଚତୁଗିହିସହାଯକପବ୍ବଜ୍ଜା ନିଟ୍ଠିତା।

୩୧। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ଯସସ୍ସ ପଞ୍ଞାସମତ୍ତା ଗିହିସହାଯକା ଜାନପଦା ପୁବ୍ବାନୁପୁବ୍ବକାନଂ କୁଲାନଂ ପୁତ୍ତା – ଯସୋ କିର କୁଲପୁତ୍ତୋ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାଯାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜିତୋତି। ସୁତ୍ୱାନ ନେସଂ ଏତଦହୋସି – ''ନ ହି ନୂନ ସୋ ଓରକୋ ଧମ୍ମୱିନଯୋ, ନ ସା ଓରକା ପବ୍ବଜ୍ଜା, ଯତ୍ଥ ଯସୋ କୁଲପୁତ୍ତୋ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାଯାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜିତୋ''ତି। ତେ ଯେନାଯସ୍ମା ଯସୋ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଯସଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଯସୋ ତେ ପଞ୍ଞାସମତ୍ତେ ଗିହିସହାଯକେ ଆଦାଯ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଯସୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇମେ ମେ, ଭନ୍ତେ, ପଞ୍ଞାସମତ୍ତା ଗିହିସହାଯକା ଜାନପଦା ପୁବ୍ବାନୁପୁବ୍ବକାନଂ କୁଲାନଂ ପୁତ୍ତା। ଇମେ ଭଗୱା ଓୱଦତୁ ଅନୁସାସତୂ''ତି। ତେସଂ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି। ଯଦା ତେ ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି କଲ୍ଲଚିତ୍ତେ ମୁଦୁଚିତ୍ତେ ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତେ ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତେ ପସନ୍ନଚିତ୍ତେ, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା, ତଂ ପକାସେସି ଦୁକ୍ଖଂ ସମୁଦଯଂ ନିରୋଧଂ ମଗ୍ଗଂ, ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ, ଏୱମେୱ ତେସଂ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି। ତେ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମା ପତ୍ତଧମ୍ମା ୱିଦିତଧମ୍ମା ପରିଯୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମା ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛା ୱିଗତକଥଂକଥା ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତା ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଲଭେଯ୍ୟାମ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ''ନ୍ତି। ''ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ''ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ''ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା''ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ଓୱଦି ଅନୁସାସି। ତେସଂ ଭଗୱତା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ଓୱଦିଯମାନାନଂ ଅନୁସାସିଯମାନାନଂ ଅନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତାନି ୱିମୁଚ୍ଚିଂସୁ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଏକସଟ୍ଠି ଲୋକେ ଅରହନ୍ତୋ ହୋନ୍ତି।

ପଞ୍ଞାସଗିହିସହାଯକପବ୍ବଜ୍ଜା ନିଟ୍ଠିତା।

ନିଟ୍ଠିତା ଚ ପବ୍ବଜ୍ଜାକଥା।

୮। ମାରକଥା

୩୨। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି [ସଂ। ନି। ୧।୧୪୧ ମାରସଂଯୁତ୍ତେପି] – ''ମୁତ୍ତାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବପାସେହି, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା। ତୁମ୍ହେପି, ଭିକ୍ଖୱେ , ମୁତ୍ତା ସବ୍ବପାସେହି, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା। ଚରଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାରିକଂ ବହୁଜନହିତାଯ ବହୁଜନସୁଖାଯ ଲୋକାନୁକମ୍ପାଯ ଅତ୍ଥାଯ ହିତାଯ ସୁଖାଯ ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ। ମା ଏକେନ ଦ୍ୱେ ଅଗମିତ୍ଥ। ଦେସେଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମଂ ଆଦିକଲ୍ୟାଣଂ ମଜ୍ଝେକଲ୍ୟାଣଂ ପରିଯୋସାନକଲ୍ୟାଣଂ ସାତ୍ଥଂ ସବ୍ୟଞ୍ଜନଂ କେୱଲପରିପୁଣ୍ଣଂ ପରିସୁଦ୍ଧଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ପକାସେଥ। ସନ୍ତି ସତ୍ତା ଅପ୍ପରଜକ୍ଖଜାତିକା , ଅସ୍ସୱନତା ଧମ୍ମସ୍ସ ପରିହାଯନ୍ତି, ଭୱିସ୍ସନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସ ଅଞ୍ଞାତାରୋ। ଅହମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେନ ଉରୁୱେଲା ସେନାନିଗମୋ ତେନୁପସଙ୍କମିସ୍ସାମି ଧମ୍ମଦେସନାଯା''ତି।

୩୩। ଅଥ ଖୋ ମାରୋ ପାପିମା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି –

''ବଦ୍ଧୋସି ସବ୍ବପାସେହି, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା;

ମହାବନ୍ଧନବଦ୍ଧୋସି, ନ ମେ ସମଣ ମୋକ୍ଖସୀ''ତି।

''ମୁତ୍ତାହଂ [ମୁତ୍ତୋହଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସବ୍ବପାସେହି, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା;

ମହାବନ୍ଧନମୁତ୍ତୋମ୍ହି, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକା''ତି।

[ସଂ। ନି। ୧।୧୫୧ ମାରସଂଯୁତ୍ତେପି] ‘‘ଅନ୍ତଲିକ୍ଖଚରୋ ପାସୋ, ଯ୍ୱାଯଂ ଚରତି ମାନସୋ;

ତେନ ତଂ ବାଧଯିସ୍ସାମି, ନ ମେ ସମଣ ମୋକ୍ଖସୀତି।

[ସଂ। ନି। ୧।୧୧୫୧ ମାରସଂଯୁତ୍ତେପି] ‘‘ରୂପା ସଦ୍ଦା ରସା ଗନ୍ଧା, ଫୋଟ୍ଠବ୍ବା ଚ ମନୋରମା;

ଏତ୍ଥ ମେ ୱିଗତୋ ଛନ୍ଦୋ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକା’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ମାରୋ ପାପିମା – ଜାନାତି ମଂ ଭଗୱା, ଜାନାତି ମଂ ସୁଗତୋତି ଦୁକ୍ଖୀ ଦୁମ୍ମନୋ

ତତ୍ଥେୱନ୍ତରଧାଯୀତି।

ମାରକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୯। ପବ୍ବଜ୍ଜୂପସମ୍ପଦାକଥା

୩୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାଦିସା ନାନାଜନପଦା ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖେ ଚ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖେ ଚ ଆନେନ୍ତି – ଭଗୱା ନେ ପବ୍ବାଜେସ୍ସତି ଉପସମ୍ପାଦେସ୍ସତୀତି। ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଚେୱ କିଲମନ୍ତି ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖା ଚ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ଚ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘‘ଏତରହି ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାଦିସା ନାନାଜନପଦା ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖେ ଚ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖେ ଚ ଆନେନ୍ତି – ଭଗୱା ନେ ପବ୍ବାଜେସ୍ସତି ଉପସମ୍ପାଦେସ୍ସତୀତି। ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଚେୱ କିଲମନ୍ତି ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖା ଚ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ଚ। ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁଜାନେଯ୍ୟଂ – ତୁମ୍ହେୱ ଦାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତାସୁ ତାସୁ ଦିସାସୁ ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପବ୍ବାଜେଥ ଉପସମ୍ପାଦେଥା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସାଯନ୍ହସମଯଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ୱୁଟ୍ଠିତୋ ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଇଧ ମଯ୍ହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘ଏତରହି ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାଦିସା ନାନାଜନପଦା ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖେ ଚ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖେ ଚ ଆନେନ୍ତି ଭଗୱା ନେ ପବ୍ବାଜେସ୍ସତି ଉପସମ୍ପାଦେସ୍ସତୀତି, ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଚେୱ କିଲମନ୍ତି ପବ୍ବଜ୍ଜାପେକ୍ଖା ଚ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ଚ, ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁଜାନେଯ୍ୟଂ ତୁମ୍ହେୱ ଦାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତାସୁ ତାସୁ ଦିସାସୁ ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପବ୍ବାଜେଥ ଉପସମ୍ପାଦେଥା’’’ତି, ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୁମ୍ହେୱ ଦାନି ତାସୁ ତାସୁ ଦିସାସୁ ତେସୁ ତେସୁ ଜନପଦେସୁ ପବ୍ବାଜେଥ ଉପସମ୍ପାଦେଥ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ –

ପଠମଂ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରାପେତ୍ୱା [ଓହାରେତ୍ୱା (କ।)], କାସାଯାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦାପେତ୍ୱା, ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କାରାପେତ୍ୱା, ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦାପେତ୍ୱା, ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା, ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗଣ୍ହାପେତ୍ୱା, ଏୱଂ ୱଦେହୀତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି; ଦୁତିଯମ୍ପି ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଦୁତିଯମ୍ପି ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଦୁତିଯମ୍ପି ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି; ତତିଯମ୍ପି ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ତତିଯମ୍ପି ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ତତିଯମ୍ପି ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେହି ତୀହି ସରଣଗମନେହି ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି।

ତୀହି ସରଣଗମନେହି ଉପସମ୍ପଦାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୦। ଦୁତିଯମାରକଥା

୩୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ [ୱସ୍ସଂୱୁତ୍ଥୋ (ସୀ।)] ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି [ସଂ। ନି। ୧।୧୫୫] – ‘‘ମଯ୍ହଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯୋନିସୋ ମନସିକାରା ଯୋନିସୋ ସମ୍ମପ୍ପଧାନା ଅନୁତ୍ତରା ୱିମୁତ୍ତି ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, ଅନୁତ୍ତରା ୱିମୁତ୍ତି ସଚ୍ଛିକତା । ତୁମ୍ହେପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯୋନିସୋ ମନସିକାରା ଯୋନିସୋ ସମ୍ମପ୍ପଧାନା ଅନୁତ୍ତରଂ ୱିମୁତ୍ତିଂ ଅନୁପାପୁଣାଥ, ଅନୁତ୍ତରଂ ୱିମୁତ୍ତିଂ ସଚ୍ଛିକରୋଥା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ମାରୋ ପାପିମା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି –

‘‘ବଦ୍ଧୋସି ମାରପାସେହି, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା;

ମହାବନ୍ଧନବଦ୍ଧୋସି [ମାରବନ୍ଧନବଦ୍ଧୋସି (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ନ ମେ ସମଣ ମୋକ୍ଖସୀ’’ତି।

‘‘ମୁତ୍ତାହଂ ମାରପାସେହି, ଯେ ଦିବ୍ବା ଯେ ଚ ମାନୁସା;

ମହାବନ୍ଧନମୁତ୍ତୋମ୍ହି [ମାରବନ୍ଧନମୁତ୍ତୋମ୍ହି (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକା’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ମାରୋ ପାପିମା – ଜାନାତି ମଂ ଭଗୱା, ଜାନାତି ମଂ ସୁଗତୋତି ଦୁକ୍ଖୀ ଦୁମ୍ମନୋ

ତତ୍ଥେୱନ୍ତରଧାଯି।

ଦୁତିଯମାରକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୧। ଭଦ୍ଦୱଗ୍ଗିଯୱତ୍ଥୁ

୩୬। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ବାରାଣସିଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ଉରୁୱେଲା ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ମଗ୍ଗା ଓକ୍କମ୍ମ ଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ୱନସଣ୍ଡୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ୱନସଣ୍ଡଂ ଅଜ୍ଝୋଗାହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ରୁକ୍ଖମୂଲେ ନିସୀଦି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତିଂସମତ୍ତା ଭଦ୍ଦୱଗ୍ଗିଯା ସହାଯକା ସପଜାପତିକା ତସ୍ମିଂ ୱନସଣ୍ଡେ ପରିଚାରେନ୍ତି। ଏକସ୍ସ ପଜାପତି ନାହୋସି; ତସ୍ସ ଅତ୍ଥାଯ ୱେସୀ ଆନୀତା ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ସା ୱେସୀ ତେସୁ ପମତ୍ତେସୁ ପରିଚାରେନ୍ତେସୁ ଭଣ୍ଡଂ ଆଦାଯ ପଲାଯିତ୍ଥ। ଅଥ ଖୋ ତେ ସହାଯକା ସହାଯକସ୍ସ ୱେଯ୍ୟାୱଚ୍ଚଂ କରୋନ୍ତା, ତଂ ଇତ୍ଥିଂ ଗୱେସନ୍ତା, ତଂ ୱନସଣ୍ଡଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତା ଅଦ୍ଦସଂସୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ରୁକ୍ଖମୂଲେ ନିସିନ୍ନଂ। ଦିସ୍ୱାନ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଅପି, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଏକଂ ଇତ୍ଥିଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟା’’ତି? ‘‘କିଂ ପନ ୱୋ, କୁମାରା, ଇତ୍ଥିଯା’’ତି? ‘‘ଇଧ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ତିଂସମତ୍ତା ଭଦ୍ଦୱଗ୍ଗିଯା ସହାଯକା ସପଜାପତିକା ଇମସ୍ମିଂ ୱନସଣ୍ଡେ ପରିଚାରିମ୍ହା। ଏକସ୍ସ ପଜାପତି ନାହୋସି; ତସ୍ସ ଅତ୍ଥାଯ ୱେସୀ ଆନୀତା ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ସା, ଭନ୍ତେ , ୱେସୀ ଅମ୍ହେସୁ ପମତ୍ତେସୁ ପରିଚାରେନ୍ତେସୁ ଭଣ୍ଡଂ ଆଦାଯ ପଲାଯିତ୍ଥ। ତେ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ସହାଯକା ସହାଯକସ୍ସ ୱେଯ୍ୟାୱଚ୍ଚଂ କରୋନ୍ତା, ତଂ ଇତ୍ଥିଂ ଗୱେସନ୍ତା, ଇମଂ ୱନସଣ୍ଡଂ ଆହିଣ୍ଡାମା’’ତି। ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ୱୋ, କୁମାରା, କତମଂ ନୁ ଖୋ ତୁମ୍ହାକଂ ୱରଂ – ଯଂ ୱା ତୁମ୍ହେ ଇତ୍ଥିଂ ଗୱେସେଯ୍ୟାଥ, ଯଂ ୱା ଅତ୍ତାନଂ ଗୱେସେଯ୍ୟାଥା’’ତି? ‘‘ଏତଦେୱ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ୱରଂ ଯଂ ମଯଂ ଅତ୍ତାନଂ ଗୱେସେଯ୍ୟାମା’’ତି। ‘‘ତେନ ହି ୱୋ, କୁମାରା, ନିସୀଦଥ, ଧମ୍ମଂ ୱୋ ଦେସେସ୍ସାମୀ’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ତେ ଭଦ୍ଦୱଗ୍ଗିଯା ସହାଯକା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ତେସଂ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି, ଯଦା ତେ ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି କଲ୍ଲଚିତ୍ତେ ମୁଦୁଚିତ୍ତେ ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତେ ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତେ ପସନ୍ନଚିତ୍ତେ, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା, ତଂ ପକାସେସି ଦୁକ୍ଖଂ ସମୁଦଯଂ ନିରୋଧଂ ମଗ୍ଗଂ, ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ, ଏୱମେୱ ତେସଂ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି ‘‘ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତେ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମା ପତ୍ତଧମ୍ମା ୱିଦିତଧମ୍ମା ପରିଯୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମା ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛା ୱିଗତକଥଂକଥା ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତା ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଲଭେଯ୍ୟାମ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

ଭଦ୍ଦୱଗ୍ଗିଯସହାଯକାନଂ ୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ଦୁତିଯଭାଣୱାରୋ।

୧୨। ଉରୁୱେଲପାଟିହାରିଯକଥା

୩୭। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ଉରୁୱେଲା ତଦୱସରି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଉରୁୱେଲାଯଂ ତଯୋ ଜଟିଲା ପଟିୱସନ୍ତି – ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ, ନଦୀକସ୍ସପୋ, ଗଯାକସ୍ସପୋତି। ତେସୁ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଜଟିଲସତାନଂ ନାଯକୋ ହୋତି, ୱିନାଯକୋ ଅଗ୍ଗୋ ପମୁଖୋ ପାମୋକ୍ଖୋ। ନଦୀକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତିଣ୍ଣଂ ଜଟିଲସତାନଂ ନାଯକୋ ହୋତି, ୱିନାଯକୋ ଅଗ୍ଗୋ ପମୁଖୋ

ପାମୋକ୍ଖୋ। ଗଯାକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଜଟିଲସତାନଂ ନାଯକୋ ହୋତି, ୱିନାଯକୋ ଅଗ୍ଗୋ ପମୁଖୋ ପାମୋକ୍ଖୋ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯେନ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଅସ୍ସମୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ସଚେ ତେ, କସ୍ସପ , ଅଗରୁ, ୱସେଯ୍ୟାମ ଏକରତ୍ତଂ ଅଗ୍ଯାଗାରେ''ତି? ''ନ ଖୋ ମେ, ମହାସମଣ, ଗରୁ, ଚଣ୍ଡେତ୍ଥ ନାଗରାଜା ଇଦ୍ଧିମା ଆସିୱିସୋ ଘୋରୱିସୋ, ସୋ ତଂ ମା ୱିହେଠେସୀ''ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ଭଗୱା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ସଚେ ତେ, କସ୍ସପ, ଅଗରୁ, ୱସେଯ୍ୟାମ ଏକରତ୍ତଂ ଅଗ୍ଯାଗାରେ''ତି? ''ନ ଖୋ ମେ, ମହାସମଣ, ଗରୁ, ଚଣ୍ଡେତ୍ଥ ନାଗରାଜା ଇଦ୍ଧିମା ଆସିୱିସୋ ଘୋରୱିସୋ, ସୋ ତଂ ମା ୱିହେଠେସୀ''ତି। ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ଭଗୱା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ସଚେ ତେ, କସ୍ସପ, ଅଗରୁ, ୱସେଯ୍ୟାମ ଏକରତ୍ତଂ ଅଗ୍ଯାଗାରେ''ତି? ''ନ ଖୋ ମେ, ମହାସମଣ, ଗରୁ, ଚଣ୍ଡେତ୍ଥ ନାଗରାଜା ଇଦ୍ଧିମା ଆସିୱିସୋ ଘୋରୱିସୋ, ସୋ ତଂ ମା ୱିହେଠେସୀ''ତି। ''ଅପ୍ପେୱ ମଂ ନ ୱିହେଠେଯ୍ୟ, ଇଙ୍ଘ ତ୍ୱଂ, କସ୍ସପ, ଅନୁଜାନାହି ଅଗ୍ଯାଗାର''ନ୍ତି। ''ୱିହର, ମହାସମଣ, ଯଥାସୁଖ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅଗ୍ଯାଗାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ତିଣସନ୍ଥାରକଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ନିସୀଦି ପଲ୍ଲଙ୍କଂ ଆଭୁଜିତ୍ୱା ଉଜୁଂ କାଯଂ ପଣିଧାଯ ପରିମୁଖଂ ସତିଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା।

୩୮। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ପୱିଟ୍ଠଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଦୁମ୍ମନୋ [ଦୁକ୍ଖୀ ଦୁମ୍ମନୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପଧୂପାଯି [ପଖୂପାସି (କ।)]। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''ଯଂନୂନାହଂ ଇମସ୍ସ ନାଗସ୍ସ ଅନୁପହଚ୍ଚ ଛୱିଞ୍ଚ ଚମ୍ମଞ୍ଚ ମଂସଞ୍ଚ ନ୍ହାରୁଞ୍ଚ ଅଟ୍ଠିଞ୍ଚ ଅଟ୍ଠିମିଞ୍ଜଞ୍ଚ ତେଜସା ତେଜଂ ପରିଯାଦିଯେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତଥାରୂପଂ ଇଦ୍ଧାଭିସଙ୍ଖାରଂ ଅଭିସଙ୍ଖରିତ୍ୱା ପଧୂପାଯି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ମକ୍ଖଂ ଅସହମାନୋ ପଜ୍ଜଲି। ଭଗୱାପି ତେଜୋଧାତୁଂ ସମାପଜ୍ଜିତ୍ୱା ପଜ୍ଜଲି। ଉଭିନ୍ନଂ ସଜୋତିଭୂତାନଂ ଅଗ୍ଯାଗାରଂ ଆଦିତ୍ତଂ ୱିଯ ହୋତି ସମ୍ପଜ୍ଜଲିତଂ ସଜୋତିଭୂତଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଜଟିଲା ଅଗ୍ଯାଗାରଂ ପରିୱାରେତ୍ୱା ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅଭିରୂପୋ ୱତ ଭୋ ମହାସମଣୋ ନାଗେନ ୱିହେଠିଯତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ତସ୍ସ ନାଗସ୍ସ ଅନୁପହଚ୍ଚ ଛୱିଞ୍ଚ ଚମ୍ମଞ୍ଚ ମଂସଞ୍ଚ ନ୍ହାରୁଞ୍ଚ ଅଟ୍ଠିଞ୍ଚ ଅଟ୍ଠିମିଞ୍ଜଞ୍ଚ ତେଜସା ତେଜଂ ପରିଯାଦିଯିତ୍ୱା ପତ୍ତେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଦସ୍ସେସି – ''ଅଯଂ ତେ, କସ୍ସପ, ନାଗୋ ପରିଯାଦିନ୍ନୋ [ପରିଯାଦିଣ୍ଣୋ (କ।)] ଅସ୍ସ ତେଜସା ତେଜୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଚଣ୍ଡସ୍ସ ନାଗରାଜସ୍ସ ଇଦ୍ଧିମତୋ ଆସିୱିସସ୍ସ ଘୋରୱିସସ୍ସ ତେଜସା ତେଜଂ ପରିଯାଦିଯିସ୍ସତି, ନତ୍ୱେୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ''ନ୍ତି।

୩୯।

ନେରଞ୍ଜରାଯଂ ଭଗୱା, ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଅୱୋଚ;

''ସଚେ ତେ କସ୍ସପ ଅଗରୁ, ୱିହରେମୁ ଅଜ୍ଜଣ୍ହୋ ଅଗ୍ଗିସାଲମ୍ହୀ''ତି [ଅଗ୍ଗିସରଣମ୍ହୀତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)]।

''ନ ଖୋ ମେ ମହାସମଣ ଗରୁ;

ଫାସୁକାମୋୱ ତଂ ନିୱାରେମି;

ଚଣ୍ଡେତ୍ଥ ନାଗରାଜା;

ଇଦ୍ଧିମା ଆସିୱିସୋ ଘୋରୱିସୋ;

ସୋ ତଂ ମା ୱିହେଠେସୀ''ତି।

''ଅପ୍ପେୱ ମଂ ନ ୱିହେଠେଯ୍ୟ;

ଇଙ୍ଘ ତ୍ୱଂ କସ୍ସପ ଅନୁଜାନାହି ଅଗ୍ଯାଗାର''ନ୍ତି;

ଦିନ୍ନନ୍ତି ନଂ ୱିଦିତ୍ୱା;

ଅଭୀତୋ [ଅସନ୍ତୀତୋ (ସୀ।)] ପାୱିସି ଭଯମତୀତୋ।

ଦିସ୍ୱା ଇସିଂ ପଣ୍ଡିତଂ, ଅହିନାଗୋ ଦୁମ୍ମନୋ ପଧୂପାୟି;

ସୁମନମନସୋ ଅଧିମନୋ [ଅଭିମନୋ (କତ୍ଥଚି), ନଭିମନୋ (ସ୍ୟା।)], ମନୁସ୍ସନାଗୋପି ତତ୍ଥ ପଧୂପାୟି।

ମକ୍ଖଞ୍ଚ ଅସହମାନୋ, ଅହିନାଗୋ ପାୱକୋୱ ପଜ୍ଜଲି;

ତେଜୋଧାତୁସୁ କୁସଲୋ, ମନୁସ୍ସନାଗୋପି ତତ୍ଥ ପଜ୍ଜଲି।

ଉଭିନ୍ନଂ ସଜୋତିଭୂତାନଂ;

ଅଗ୍ୟାଗାରଂ ଆଦିତ୍ତଂ ହୋତି ସମ୍ପଜ୍ଜଲିତଂ ସଜୋତିଭୂତଂ;

ଉଦିଚ୍ଛରେ ଜଟିଲା;

''ଅଭିରୂପୋ ୱତ ଭୋ ମହାସମଣୋ;

ନାଗେନ ୱିହେଠିଯତୀ''ତି ଭଣନ୍ତି।

ଅଥ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା [ଅଥ ରତ୍ତିଯା (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଅଚ୍ଚଯେନ;

ହତା ନାଗସ୍ସ ଅଚ୍ଚିଯୋ ହୋନ୍ତି [ଅହିନାଗସ୍ସ ଅଚ୍ଚିଯୋ ନ ହୋନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)];

ଇଦ୍ଧିମତୋ ପନ ଠିତା [ଇଦ୍ଧିମତୋ ପନୁଟ୍ଠିତା (ସୀ।)];

ଅନେକୱଣ୍ଣା ଅଚ୍ଚିଯୋ ହୋନ୍ତି।

ନୀଲା ଅଥ ଲୋହିତିକା;

ମଞ୍ଜିଟ୍ଠା ପୀତକା ଫଲିକୱଣ୍ଣାଯୋ;

ଅଙ୍ଗୀରସସ୍ସ କାଯେ;

ଅନେକୱଣ୍ଣା ଅଚ୍ଚିଯୋ ହୋନ୍ତି।

ପତ୍ତମ୍ହି ଓଦହିତ୍ୱା;

ଅହିନାଗଂ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଦସ୍ସେସି;

''ଅଯଂ ତେ କସ୍ସପ ନାଗୋ;

ପରିଯାଦିନ୍ନୋ ଅସ୍ସ ତେଜସା ତେଜୋ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ଭଗୱତୋ ଇମିନା ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯେନ ଅଭିପ୍ପସନ୍ନୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇଧେୱ, ମହାସମଣ, ୱିହର, ଅହଂ ତେ [ତେ ଉପଟ୍ଠାମି (ଇତିପି)] ଧୁୱଭତ୍ତେନା''ତି।

ପଠମଂ ପାଟିହାରିଯଂ।

୪୦। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଅସ୍ସମସ୍ସ ଅଵିଦୂରେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଵନସଣ୍ଡେ ଵିହାସି। ଅଥ ଖୋ ଚତ୍ତାରୋ ମହାରାଜାନୋ ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତଵଣ୍ଣା କେଵଲକପ୍ପଂ ଵନସଣ୍ଡଂ ଓଭାସେତ୍ଵା ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଚତୁଦ୍ଦିସା ଅଟ୍ଠଂସୁ ସେଯ୍ଯଥାପି ମହନ୍ତା ଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧା। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କାଲୋ, ମହାସମଣ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତଂ। କେ ନୁ ଖୋ ତେ, ମହାସମଣ, ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତଵଣ୍ଣା କେଵଲକପ୍ପଂ ଵନସଣ୍ଡଂ ଓଭାସେତ୍ଵା ଯେନ ତ୍ଵଂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ , ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଚତୁଦ୍ଦିସା ଅଟ୍ଠଂସୁ ''ସେଯ୍ଯଥାପି ମହନ୍ତା ଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧା''ତି। ''ଏତେ ଖୋ, କସ୍ସପ, ଚତ୍ତାରୋ ମହାରାଜାନୋ ଯେନାହଂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ ଧମ୍ମସ୍ସଵନାଯା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଵୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଚତ୍ତାରୋପି ମହାରାଜାନୋ ଉପସଙ୍କମିସ୍ସନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାଯ, ନ ତ୍ଵେଵ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ତସ୍ମିଂଯେଵ ଵନସଣ୍ଡେ ଵିହାସି।

ଦୁତିଯଂ ପାଟିହାରିଯଂ।

୪୧। ଅଥ ଖୋ ସକ୍କୋ ଦେଵାନମିନ୍ଦୋ ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତଵଣ୍ଣୋ କେଵଲକପ୍ପଂ ଵନସଣ୍ଡଂ ଓଭାସେତ୍ଵା ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି , ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି ସେଯ୍ଯଥାପି ମହାଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧୋ, ପୁରିମାହି ଵଣ୍ଣନିଭାହି ଅଭିକ୍କନ୍ତତରୋ ଚ ପଣୀତତରୋ ଚ। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କାଲୋ, ମହାସମଣ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତଂ। କୋ ନୁ ଖୋ ସୋ, ମହାସମଣ, ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତଵଣ୍ଣୋ କେଵଲକପ୍ପଂ ଵନସଣ୍ଡଂ ଓଭାସେତ୍ଵା ଯେନ ତ୍ଵଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି ସେଯ୍ଯଥାପି ମହାଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧୋ, ପୁରିମାହି ଵଣ୍ଣନିଭାହି ଅଭିକ୍କନ୍ତତରୋ ଚ ପଣୀତତରୋ ଚା''ତି? ''ଏସୋ ଖୋ, କସ୍ସପ, ସକ୍କୋ ଦେଵାନମିନ୍ଦୋ ଯେନାହଂ ତେନୁପସଙ୍କମି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାଯା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଵୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ସକ୍କୋପି ଦେଵାନମିନ୍ଦୋ ଉପସଙ୍କମିସ୍ସତି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାଯ, ନ ତ୍ଵେଵ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ତସ୍ମିଂଯେଵ ଵନସଣ୍ଡେ ଵିହାସି।

ତତିଯଂ ପାଟିହାରିଯଂ।

୪୨। ଅଥ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତଵଣ୍ଣୋ କେଵଲକପ୍ପଂ ଵନସଣ୍ଡଂ ଓଭାସେତ୍ଵା ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି ସେଯ୍ଯଥାପି ମହାଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧୋ, ପୁରିମାହି ଵଣ୍ଣନିଭାହି ଅଭିକ୍କନ୍ତତରୋ ଚ ପଣୀତତରୋ ଚ। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କାଲୋ, ମହାସମଣ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତଂ। କୋ ନୁ ଖୋ ସୋ, ମହାସମଣ, ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତଵଣ୍ଣୋ କେଵଲକପ୍ପଂ ଵନସଣ୍ଡଂ ଓଭାସେତ୍ଵା ଯେନ ତ୍ଵଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି ସେଯ୍ଯଥାପି ମହାଅଗ୍ଗିକ୍ଖନ୍ଧୋ, ପୁରିମାହି ଵଣ୍ଣନିଭାହି ଅଭିକ୍କନ୍ତତରୋ ଚ ପଣୀତତରୋ ଚା''ତି? ''ଏସୋ ଖୋ, କସ୍ସପ, ବ୍ରହ୍ମା ସହମ୍ପତି ଯେନାହଂ ତେନୁପସଙ୍କମି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାଯା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଵୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ବ୍ରହ୍ମାପି ସହମ୍ପତି ଉପସଙ୍କମିସ୍ସତି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାଯ, ନ ତ୍ଵେଵ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ତସ୍ମିଂଯେଵ ଵନସଣ୍ଡେ ଵିହାସି।

ଚତୁତ୍ଥଂ ପାଟିହାରିଯଂ।

୪୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ମହାଯଞ୍ଞୋ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠିତୋ ହୋତି, କେଵଲକପ୍ପା ଚ ଅଙ୍ଗମଗଧା ପହୂତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ଆଦାଯ ଅଭିକ୍କମିତୁକାମା ହୋନ୍ତି । ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଏତରହି ଖୋ ମେ ମହାଯଞ୍ଞୋ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠିତୋ, କେଵଲକପ୍ପା ଚ ଅଙ୍ଗମଗଧା ପହୂତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ଆଦାଯ ଅଭିକ୍କମିସ୍ସନ୍ତି। ସଚେ ମହାସମଣୋ ମହାଜନକାଯେ ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯଂ କରିସ୍ସତି , ମହାସମଣସ୍ସ ଲାଭସକ୍କାରୋ ଅଭିଵଡ୍ଢିସ୍ସତି, ମମ ଲାଭସକ୍କାରୋ ପରିହାଯିସ୍ସତି। ଅହୋ ନୂନ ମହାସମଣୋ ସ୍ଵାତନାଯ ନାଗଚ୍ଛେଯ୍ଯା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଉରୁଵେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଚେତସା ଚେତୋପରିଵିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ଉତ୍ତରକୁରୁଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ତତୋ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଆହରିତ୍ଵା ଅନୋତତ୍ତଦହେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତ୍ଵା ତତ୍ଥେଵ ଦିଵାଵିହାରଂ ଅକାସି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଵେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କାଲୋ, ମହାସମଣ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତଂ। କିଂ ନୁ ଖୋ, ମହାସମଣ, ହିଯ୍ଯୋ ନାଗମାସି? ଅପି ଚ ମଯଂ ତଂ ସରାମ – କିଂ ନୁ ଖୋ ମହାସମଣୋ ନାଗଚ୍ଛତୀତି? ଖାଦନୀଯସ୍ସ ଚ ଭୋଜନୀଯସ୍ସ ଚ ତେ ପଟିଵୀସୋ [ପଟିଵିଂସୋ (ସୀ॰), ପଟିଵିସୋ (ସ୍ୟା॰)] ଠପିତୋ''ତି। ନନୁ ତେ, କସ୍ସପ, ଏତଦହୋସି – '''ଏତରହି ଖୋ ମେ ମହାଯଞ୍ଞୋ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠିତୋ,

କେୱଲକପ୍ପା ଚ ଅଙ୍ଗମଗଧା ପହୂତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ଆଦାଯ ଅଭିକ୍କମିସ୍ସନ୍ତି, ସଚେ ମହାସମଣୋ ମହାଜନକାଯେ ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯଂ କରିସ୍ସତି, ମହାସମଣସ୍ସ ଲାଭସକ୍କାରୋ ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, ମମ ଲାଭସକ୍କାରୋ ପରିହାଯିସ୍ସତି, ଅହୋ ନୂନ ମହାସମଣୋ ସ୍ୱାତନାଯ ନାଗଚ୍ଛେୟ୍ୟା'ତି। ସୋ ଖୋ ଅହଂ, କସ୍ସପ, ତୱ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କଂ ଅଞ୍ଞାଯ ଉତ୍ତରକୁରୁଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ତତୋ ପିଣ୍ଡପାତଂ ଆହରିତ୍ୱା ଅନୋତତ୍ତଦହେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ଦିୱାୱିହାରଂ ଅକାସି''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଚେତସାପି ଚିତ୍ତଂ ପଜାନିସ୍ସତି , ନ ତ୍ୱେୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ତସ୍ମିଂଯେୱ ୱନସଣ୍ଡେ ୱିହାସି।

ପଞ୍ଚମଂ ପାଟିହାରିଯଂ।

୪୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭଗୱତୋ ପଂସୁକୂଲଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''କହ୍ଂ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଂସୁକୂଲଂ ଧୋୱେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ପାଣିନା ପୋକ୍ଖରଣିଂ ଖଣିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଂସୁକୂଲଂ ଧୋୱତୂ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''କିମ୍ହି ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଂସୁକୂଲଂ ପରିମଦ୍ଦେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ମହତିଂ ସିଲଂ ଉପନିକ୍ଖିପି – ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଂସୁକୂଲଂ ପରିମଦ୍ଦତୂତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''କିମ୍ହି ନୁ ଖୋ ଅହଂ [ଅହଂ ପଂସୁକୂଲଂ (କ।)] ଆଲମ୍ବିତ୍ୱା ଉତ୍ତରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ କକୁଧେ ଅଧିୱତ୍ଥା ଦେୱତା ଭଗୱତୋ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ସାଖଂ ଓନାମେସି – ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଆଲମ୍ବିତ୍ୱା ଉତ୍ତରତୂତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''କିମ୍ହି ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଂସୁକୂଲଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ମହତିଂ ସିଲଂ ଉପନିକ୍ଖିପି – ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଂସୁକୂଲଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୂତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କାଲୋ , ମହାସମଣ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତଂ। କିଂ ନୁ ଖୋ, ମହାସମଣ, ନାଯଂ ପୁବ୍ବେ ଇଧ ପୋକ୍ଖରଣୀ, ସାଯଂ ଇଧ ପୋକ୍ଖରଣୀ। ନଯିମା ସିଲା ପୁବ୍ବେ ଉପନିକ୍ଖିତ୍ତା। କେନିମା ସିଲା ଉପନିକ୍ଖିତ୍ତା? ନଯିମସ୍ସ କକୁଧସ୍ସ ପୁବ୍ବେ ସାଖା ଓନତା, ସାଯଂ ସାଖା ଓନତା''ତି। ଇଧ ମେ, କସ୍ସପ, ପଂସୁକୂଲଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଅହୋସି। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, କସ୍ସପ, ଏତଦହୋସି – ''କହ୍ଂ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଂସୁକୂଲଂ ଧୋୱେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ, କସ୍ସପ, ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ମମ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ପାଣିନା ପୋକ୍ଖରଣିଂ ଖଣିତ୍ୱା ମଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଂସୁକୂଲଂ ଧୋୱତୂ''ତି। ସାଯଂ କସ୍ସପ ଅମନୁସ୍ସେନ ପାଣିନା ଖଣିତା ପୋକ୍ଖରଣୀ। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, କସ୍ସପ, ଏତଦହୋସି – ''କିମ୍ହି ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଂସୁକୂଲଂ ପରିମଦ୍ଦେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ, କସ୍ସପ, ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ମମ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ମହତିଂ ସିଲଂ ଉପନିକ୍ଖିପି – ''ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଂସୁକୂଲଂ ପରିମଦ୍ଦତୂ''ତି। ସାଯଂ କସ୍ସପ ଅମନୁସ୍ସେନ ଉପନିକ୍ଖିତ୍ତା ସିଲା। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, କସ୍ସପ, ଏତଦହୋସି – ''କିମ୍ହି ନୁ ଖୋ ଅହଂ ଆଲମ୍ବିତ୍ୱା ଉତ୍ତରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ, କସ୍ସପ, କକୁଧେ ଅଧିୱତ୍ଥା ଦେୱତା ଜ ମମ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ସାଖଂ ଓନାମେସି – ''ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଆଲମ୍ବିତ୍ୱା ଉତ୍ତରତୂ''ତି। ସ୍ୱାଯଂ ଆହରହତ୍ଥୋ କକୁଧୋ। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, କସ୍ସପ, ଏତଦହୋସି – ''କିମ୍ହି ନୁ ଖୋ ଅହଂ ପଂସୁକୂଲଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ, କସ୍ସପ, ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ମମ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ମହତିଂ ସିଲଂ ଉପନିକ୍ଖିପି – ''ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଂସୁକୂଲଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୂ''ତି । ସାଯଂ କସ୍ସପ ଅମନୁସ୍ସେନ ଉପନିକ୍ଖିତ୍ତା ସିଲାତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ସକ୍କୋପି ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ୱେୟ୍ୟାୱଚ୍ଚଂ କରିସ୍ସତି, ନ ତ୍ୱେୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ତସ୍ମିଂଯେୱ ୱନସଣ୍ଡେ ୱିହାସି।

ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚେସି – ''କାଲୋ, ମହାସମଣ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି। ''ଗଚ୍ଛ ତ୍ୱଂ, କସ୍ସପ, ଆଯାମହ''ନ୍ତି ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଉଯ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ଯାଯ ଜମ୍ବୁଯା 'ଜମ୍ବୁଦୀପୋ' ପଞ୍ଞାଯତି, ତତୋ ଫଲଂ ଗହେତ୍ୱା ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସୀଦି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସିନ୍ନଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କତମେନ ତ୍ୱଂ, ମହାସମଣ, ମଗ୍ଗେନ ଆଗତୋ? ଅହଂ ତଯା ପଠମତରଂ ପକ୍କନ୍ତୋ, ସୋ ତ୍ୱଂ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସିନ୍ନୋ''ତି। ''ଇଧାହଂ, କସ୍ସପ, ତଂ ଉଯ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ଯାଯ ଜମ୍ବୁଯା 'ଜମ୍ବୁଦୀପୋ' ପଞ୍ଞାଯତି, ତତୋ ଫଲଂ ଗହେତ୍ୱା ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସିନ୍ନୋ। ଇଦଂ ଖୋ, କସ୍ସପ, ଜମ୍ବୁଫଲଂ ୱଣ୍ଣସମ୍ପନ୍ନଂ ଗନ୍ଧସମ୍ପନ୍ନଂ ରସସମ୍ପନ୍ନଂ। ସଚେ ଆକଙ୍ଖସି ପରିଭୁଞ୍ଜା''ତି। ''ଅଲଂ, ମହାସମଣ, ତ୍ୱଂଯେୱ ତଂ ଅରହସି , ତ୍ୱଂଯେୱ ତଂ [ତ୍ୱଂଯେୱେତଂ ଆହରସି, ତ୍ୱଂଯେୱେତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପରିଭୁଞ୍ଜାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ମଂ ପଠମତରଂ ଉଯ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ଯାଯ ଜମ୍ବୁଯା 'ଜମ୍ବୁଦୀପୋ' ପଞ୍ଞାଯତି, ତତୋ ଫଲଂ ଗହେତ୍ୱା ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସୀଦିସ୍ସତି, ନ ତ୍ୱେୱ ଚ ଖୋ

ଅରହା ଯଥା ଅହ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ତସ୍ମିଂଯେଓ୍ୱ ଓ୍ୱନସଣ୍ଡେ ଓ୍ୱିହାସି।

୪୫। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଯେନ ଭଗଓ୍ୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗଓ୍ୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚେସି – ‘‘କାଲୋ, ମହାସମଣ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଗଚ୍ଛ ତ୍ୱଂ, କସ୍ସପ, ଆଯାମହନ୍ତି ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଉଯ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ଯାଯ ଜମ୍ବୁଯା ‘ଜମ୍ବୁଦୀପୋ’ ପଞ୍ଞାଯତି, ତସ୍ସା ଅଓ୍ୱିଦୂରେ ଅମ୍ବୋ…ପେ… ତସ୍ସା ଅଓ୍ୱିଦୂରେ ଆମଲକୀ…ପେ… ତସ୍ସା ଅଓ୍ୱିଦୂରେ ହରୀତକୀ…ପେ… ତାଓ୍ୱତିଂସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପାରିଚ୍ଛତ୍ତକପୁପ୍ଫଂ ଗହେତ୍ୱା ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସୀଦି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସିନ୍ନଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ‘‘କତମେନ ତ୍ୱଂ, ମହାସମଣ, ମଗ୍ଗେନ ଆଗତୋ? ଅହଂ ତଯା ପଠମତରଂ ପକ୍କନ୍ତୋ, ସୋ ତ୍ୱଂ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସିନ୍ନୋ’’ତି। ‘‘ଇଧାହଂ , କସ୍ସପ, ତଂ ଉଯ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ତାଓ୍ୱତିଂସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପାରିଚ୍ଛତ୍ତକପୁପ୍ଫଂ ଗହେତ୍ୱା ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସିନ୍ନୋ। ଇଦଂ ଖୋ, କସ୍ସପ, ପାରିଚ୍ଛତ୍ତକପୁପ୍ଫଂ ଓ୍ୱଣ୍ଣସମ୍ପନ୍ନଂ ଗନ୍ଧସମ୍ପନ୍ନଂ [ସୁଗନ୍ଧିକଂ (କ।)]। (ସଚେ ଆକଙ୍ଖସି ଗଣ୍ହା’’ତି। ‘‘ଅଲଂ, ମହାସମଣ, ତ୍ୱଂଯେଓ୍ୱ ତଂ ଅରହସି, ତ୍ୱଂଯେଓ୍ୱ ତଂ ଗଣ୍ହା’’ତି) [( ) ସୀ। ସ୍ୟା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି]। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ମଂ ପଠମତରଂ ଉଯ୍ୟୋଜେତ୍ୱା ତାଓ୍ୱତିଂସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପାରିଚ୍ଛତ୍ତକପୁପ୍ଫଂ ଗହେତ୍ୱା ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଅଗ୍ୟାଗାରେ ନିସୀଦିସ୍ସତି, ନ ତ୍ୱେଓ୍ୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ’’ନ୍ତି।

୪୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତେ ଜଟିଲା ଅଗ୍ଗିଂ ପରିଚରିତୁକାମା ନ ସକ୍କୋନ୍ତି କଟ୍ଠାନି ଫାଲେତୁଂ । ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଜଟିଲାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ମହାସମଣସ୍ସ ଇଦ୍ଧାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯଥା ମଯଂ ନ ସକ୍କୋମ କଟ୍ଠାନି ଫାଲେତୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ‘‘ଫାଲିଯନ୍ତୁ, କସ୍ସପ, କଟ୍ଠାନୀ’’ତି। ‘‘ଫାଲିଯନ୍ତୁ, ମହାସମଣା’’ତି। ସକିଦେଓ୍ୱ ପଞ୍ଚ କଟ୍ଠସତାନି ଫାଲିଯିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ କଟ୍ଠାନିପି ଫାଲିଯିସ୍ସନ୍ତି, ନ ତ୍ୱେଓ୍ୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ’’ନ୍ତି।

୪୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତେ ଜଟିଲା ଅଗ୍ଗିଂ ପରିଚରିତୁକାମା ନ ସକ୍କୋନ୍ତି ଅଗ୍ଗିଂ ଉଜ୍ଜଲେତୁଂ [ଜାଲେତୁଂ (ସୀ।), ଉଜ୍ଜଲିତୁଂ (କ।)]। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଜଟିଲାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ମହାସମଣସ୍ସ ଇଦ୍ଧାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯଥା ମଯଂ ନ ସକ୍କୋମ ଅଗ୍ଗିଂ ଉଜ୍ଜଲେତୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ‘‘ଉଜ୍ଜଲିଯନ୍ତୁ, କସ୍ସପ, ଅଗ୍ଗୀ’’ତି। ‘‘ଉଜ୍ଜଲିଯନ୍ତୁ, ମହାସମଣା’’ତି। ସକିଦେଓ୍ୱ ପଞ୍ଚ ଅଗ୍ଗିସତାନି ଉଜ୍ଜଲିଯିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଅଗ୍ଗୀପି ଉଜ୍ଜଲିଯିସ୍ସନ୍ତି, ନ ତ୍ୱେଓ୍ୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ’’ନ୍ତି।

୪୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତେ ଜଟିଲା ଅଗ୍ଗିଂ ପରିଚରିତ୍ୱା ନ ସକ୍କୋନ୍ତି ଅଗ୍ଗିଂ ଓ୍ୱିଜ୍ଝାପେତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଜଟିଲାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ମହାସମଣସ୍ସ ଇଦ୍ଧାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯଥା ମଯଂ ନ ସକ୍କୋମ ଅଗ୍ଗିଂ ଓ୍ୱିଜ୍ଝାପେତୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ‘‘ଓ୍ୱିଜ୍ଝାଯନ୍ତୁ, କସ୍ସପ, ଅଗ୍ଗୀ’’ତି। ‘‘ଓ୍ୱିଜ୍ଝାଯନ୍ତୁ, ମହାସମଣା’’ତି। ସକିଦେଓ୍ୱ ପଞ୍ଚ ଅଗ୍ଗିସତାନି ଓ୍ୱିଜ୍ଝାଯିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଅଗ୍ଗୀପି ଓ୍ୱିଜ୍ଝାଯିସ୍ସନ୍ତି, ନ ତ୍ୱେଓ୍ୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ’’ନ୍ତି।

୪୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତେ ଜଟିଲା ସୀତାସୁ ହେମନ୍ତିକାସୁ ରତ୍ତୀସୁ ଅନ୍ତରଟ୍ଠକାସୁ ହିମପାତସମଯେ ନଜ୍ଜା ନେରଞ୍ଜରାଯ ଉମ୍ମୁଜ୍ଜନ୍ତିପି, ନିମୁଜ୍ଜନ୍ତିପି, ଉମ୍ମୁଜ୍ଜନନିମୁଜ୍ଜନମ୍ପି କରୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ପଞ୍ଚମତ୍ତାନି ମନ୍ଦାମୁଖିସତାନି ଅଭିନିମ୍ମିନି, ଯତ୍ଥ ତେ ଜଟିଲା ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଓ୍ୱିସିବ୍ବେସୁଂ । ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଜଟିଲାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ମହାସମଣସ୍ସ ଇଦ୍ଧାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯଥଯିମା ମନ୍ଦାମୁଖିଯୋ ନିମ୍ମିତା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାଓ୍ୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ତାଓ୍ୱ ବହୂ ମନ୍ଦାମୁଖିଯୋପି ଅଭିନିମ୍ମିନିସ୍ସତି, ନ ତ୍ୱେଓ୍ୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ’’ନ୍ତି।

୫୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମହା ଅକାଲମେଘୋ ପାଓ୍ୱସ୍ସି, ମହା ଉଦକଓ୍ୱାହକୋ ସଞ୍ଜାଯି। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ଭଗଓ୍ୱା ଓ୍ୱିହରତି, ସୋ ପଦେସୋ ଉଦକେନ ନ ଓ୍ୱୋତ୍ଥଟୋ [ଉଦକେନ ଓତ୍ଥଟୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଯଂନୂନାହଂ ସମନ୍ତା ଉଦକଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ମଜ୍ଝେ ରେଣୁହତାଯ ଭୂମିଯା ଚଙ୍କମେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ସମନ୍ତା ଉଦକଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ମଜ୍ଝେ ରେଣୁହତାଯ ଭୂମିଯା ଚଙ୍କମି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ – ମାହେଓ୍ୱ ଖୋ ମହାସମଣୋ ଉଦକେନ ଓ୍ୱୂଳ୍ହୋ ଅହୋସୀତି ନାଓ୍ୱାଯ ସମ୍ବହୁଲେହି ଜଟିଲେହି ସଦ୍ଧିଂ ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ଭଗଓ୍ୱା ଓ୍ୱିହରତି ତଂ ପଦେସଂ ଅଗମାସି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଉରୁଓ୍ୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ସମନ୍ତା ଉଦକଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ମଜ୍ଝେ ରେଣୁହତାଯ

ଭୂମିଯା ଚଙ୍କମନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଦଂ ନୁ ତ୍ୱଂ, ମହାସମଣା’’ତି? ‘‘ଅଯମହମସ୍ମି [ଆମ ଅହମସ୍ମି (ସ୍ୟା।)], କସ୍ସପା’’ତି ଭଗୱା ୱେହାସଂ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ନାୱାଯ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାସି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାୱୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଉଦକମ୍ପି ନ ପୱାହିସ୍ସତି [ନପ୍ପସହିସ୍ସତି (ସୀ।)], ନ ତ୍ୱେୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ’’ନ୍ତି।

୫୧। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଚିରମ୍ପି ଖୋ ଇମସ୍ସ ମୋଘପୁରିସସ୍ସ ଏୱଂ ଭୱିସ୍ସତି – ‘ମହିଦ୍ଧିକୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ ମହାନୁଭାୱୋ, ନ ତ୍ୱେୱ ଚ ଖୋ ଅରହା ଯଥା ଅହ’ନ୍ତି; ଯଂନୂନାହଂ ଇମଂ ଜଟିଲଂ ସଂୱେଜେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଜଟିଲଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ନେୱ ଚ ଖୋ ତ୍ୱଂ, କସ୍ସପ, ଅରହା, ନାପି ଅରହତ୍ତମଗ୍ଗସମାପନ୍ନୋ। ସାପି ତେ ପଟିପଦା ନତ୍ଥି, ଯାଯ ତ୍ୱଂ ଅରହା ୱା ଅସ୍ସସି, ଅରହତ୍ତମଗ୍ଗଂ ୱା ସମାପନ୍ନୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଲଭେଯ୍ୟାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟଂ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ତ୍ୱଂ ଖୋସି, କସ୍ସପ, ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଜଟିଲସତାନଂ ନାଯକୋ ୱିନାଯକୋ ଅଗ୍ଗୋ ପମୁଖୋ ପାମୋକ୍ଖୋ। ତେପି ତାୱ ଅପଲୋକେହି, ଯଥା ତେ ମଞ୍ଞିସ୍ସନ୍ତି ତଥା ତେ କରିସ୍ସନ୍ତୀତି। ଅଥ ଖୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ ଯେନ ତେ ଜଟିଲା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ଜଟିଲେ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଚ୍ଛାମହଂ , ଭୋ, ମହାସମଣେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିତୁଂ, ଯଥା ଭୱନ୍ତୋ ମଞ୍ଞନ୍ତି ତଥା କରୋନ୍ତୂ’’ତି। ‘‘ଚିରପଟିକା ମଯଂ, ଭୋ, ମହାସମଣେ ଅଭିପ୍ପସନ୍ନା, ସଚେ ଭୱଂ, ମହାସମଣେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିସ୍ସତି, ସବ୍ବେୱ ମଯଂ ମହାସମଣେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିସ୍ସାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଜଟିଲା କେସମିସ୍ସଂ ଜଟାମିସ୍ସଂ ଖାରିକାଜମିସ୍ସଂ ଅଗ୍ଗିହୁତମିସ୍ସଂ ଉଦକେ ପୱାହେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଲଭେଯ୍ୟାମ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

୫୨। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ନଦୀକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ କେସମିସ୍ସଂ ଜଟାମିସ୍ସଂ ଖାରିକାଜମିସ୍ସଂ ଅଗ୍ଗିହୁତମିସ୍ସଂ ଉଦକେ ୱୁଯ୍ହମାନେ, ଦିସ୍ୱାନସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମାହେୱ ମେ ଭାତୁନୋ ଉପସଗ୍ଗୋ ଅହୋସୀ’’ତି। ଜଟିଲେ ପାହେସି – ଗଚ୍ଛଥ ମେ ଭାତରଂ ଜାନାଥାତି। ସାମଞ୍ଚ ତୀହି ଜଟିଲସତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଯେନାଯସ୍ମା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଦଂ ନୁ ଖୋ, କସ୍ସପ, ସେଯ୍ୟୋ’’ତି? ‘‘ଆମାୱୁସୋ, ଇଦଂ ସେଯ୍ୟୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଜଟିଲା କେସମିସ୍ସଂ ଜଟାମିସ୍ସଂ ଖାରିକାଜମିସ୍ସଂ ଅଗ୍ଗିହୁତମିସ୍ସଂ ଉଦକେ ପୱାହେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଲଭେଯ୍ୟାମ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

୫୩। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଗଯାକସ୍ସପୋ ଜଟିଲୋ କେସମିସ୍ସଂ ଜଟାମିସ୍ସଂ ଖାରିକାଜମିସ୍ସଂ ଅଗ୍ଗିହୁତମିସ୍ସଂ ଉଦକେ ୱୁଯ୍ହମାନେ, ଦିସ୍ୱାନସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମାହେୱ ମେ ଭାତୂନଂ ଉପସଗ୍ଗୋ ଅହୋସୀ’’ତି। ଜଟିଲେ ପାହେସି – ଗଚ୍ଛଥ ମେ ଭାତରୋ ଜାନାଥାତି। ସାମଞ୍ଚ ଦ୍ୱୀହି ଜଟିଲସତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଯେନାଯସ୍ମା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଦଂ ନୁ ଖୋ, କସ୍ସପ, ସେଯ୍ୟୋ’’ତି? ‘‘ଆମାୱୁସୋ, ଇଦଂ ସେଯ୍ୟୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଜଟିଲା କେସମିସ୍ସଂ ଜଟାମିସ୍ସଂ ଖାରିକାଜମିସ୍ସଂ ଅଗ୍ଗିହୁତମିସ୍ସଂ ଉଦକେ ପୱାହେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଲଭେଯ୍ୟାମ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

ଭଗୱତୋ ଅଧିଟ୍ଠାନେନ ପଞ୍ଚ କଟ୍ଠସତାନି ନ ଫାଲିଯିଂସୁ, ଫାଲିଯିଂସୁ; ଅଗ୍ଗୀ ନ ଉଜ୍ଜଲିଯିଂସୁ, ଉଜ୍ଜଲିଯିଂସୁ; ନ ୱିଜ୍ଝାଯିଂସୁ, ୱିଜ୍ଝାଯିଂସୁ; ପଞ୍ଚମନ୍ଦାମୁଖିସତାନି ଅଭିନିମ୍ମିନି। ଏତେନ ନଯେନ ଅଡ୍ଢୁଡ୍ଢପାଟିହାରିଯସହସ୍ସାନି ହୋନ୍ତି।

୫୪। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉରୁୱେଲାଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ଗଯାସୀସଂ ତେନ ପକ୍କାମି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସେନ ସବ୍ବେହେୱ ପୁରାଣଜଟିଲେହି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ଗଯାଯଂ ୱିହରତି ଗଯାସୀସେ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସେନ। ତତ୍ର ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

[ସଂ। ନି। ୪।୨୯] ‘‘ସବ୍ବଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଦିତ୍ତଂ। କିଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବଂ ଆଦିତ୍ତଂ? ଚକ୍ଖୁ ଆଦିତ୍ତଂ, ରୂପା ଆଦିତ୍ତା, ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆଦିତ୍ତଂ, ଚକ୍ଖୁସମ୍ଫସ୍ସୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଯମିଦଂ ଚକ୍ଖୁସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା ତମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ। କେନ ଆଦିତ୍ତଂ? ରାଗଗ୍ଗିନା ଦୋସଗ୍ଗିନା ମୋହଗ୍ଗିନା ଆଦିତ୍ତଂ, ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି ଆଦିତ୍ତନ୍ତି

ୱଦାମି। ସୋତଂ ଆଦିତ୍ତଂ, ସଦ୍ଦା ଆଦିତ୍ତା, ସୋତୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆଦିତ୍ତଂ, ସୋତସମ୍ଫସ୍ସୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଯମିଦଂ ସୋତସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା ତମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ। କେନ ଆଦିତ୍ତଂ? ରାଗଗ୍ଗିନା ଦୋସଗ୍ଗିନା ମୋହଗ୍ଗିନା ଆଦିତ୍ତଂ, ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି ଆଦିତ୍ତନ୍ତି ୱଦାମି। ଘାନଂ ଆଦିତ୍ତଂ, ଗନ୍ଧା ଆଦିତ୍ତା, ଘାନୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆଦିତ୍ତଂ, ଘାନସମ୍ଫସ୍ସୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଯମିଦଂ ଘାନସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା ତମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ। କେନ ଆଦିତ୍ତଂ? ରାଗଗ୍ଗିନା ଦୋସଗ୍ଗିନା ମୋହଗ୍ଗିନା ଆଦିତ୍ତଂ, ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି ଆଦିତ୍ତନ୍ତି ୱଦାମି। ଜିୱ୍ହା ଆଦିତ୍ତା, ରସା ଆଦିତ୍ତା, ଜିୱ୍ହାୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆଦିତ୍ତଂ ଜିୱ୍ହାସମ୍ଫସ୍ସୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଯମିଦଂ ଜିୱ୍ହାସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା ତମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ। କେନ ଆଦିତ୍ତଂ? ରାଗଗ୍ଗିନା ଦୋସଗ୍ଗିନା ମୋହଗ୍ଗିନା ଆଦିତ୍ତଂ, ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି ଆଦିତ୍ତନ୍ତି ୱଦାମି। କାଯୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଫୋଟ୍ଠବ୍ବା ଆଦିତ୍ତା, କାଯୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆଦିତ୍ତଂ କାଯସମ୍ଫସ୍ସୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଯମିଦଂ କାଯସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା ତମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ। କେନ ଆଦିତ୍ତଂ? ରାଗଗ୍ଗିନା ଦୋସଗ୍ଗିନା ମୋହଗ୍ଗିନା ଆଦିତ୍ତଂ, ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି ଆଦିତ୍ତନ୍ତି ୱଦାମି। ମନୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଧମ୍ମା ଆଦିତ୍ତା, ମନୋୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆଦିତ୍ତଂ ମନୋସମ୍ଫସ୍ସୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଯମିଦଂ ମନୋସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା ତମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ। କେନ ଆଦିତ୍ତଂ? ରାଗଗ୍ଗିନା ଦୋସଗ୍ଗିନା ମୋହଗ୍ଗିନା ଆଦିତ୍ତଂ, ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି ଆଦିତ୍ତନ୍ତି ୱଦାମି।

''ଏୱଂ ପସ୍ସଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁତୱା ଅରିଯସାୱକୋ ଚକ୍ଖୁସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ରୂପେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞାଣେପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ଚକ୍ଖୁସମ୍ଫସ୍ସେପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ଯମିଦଂ ଚକ୍ଖୁସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା, ତସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି। ସୋତସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ସଦ୍ଦେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି… ପେ… ଘାନସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି , ଗନ୍ଧେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି…ପେ… ଜିୱ୍ହାଯପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ରସେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି…ପେ… କାଯସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ଫୋଟ୍ଠବ୍ବେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି…ପେ… ମନସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ଧମ୍ମେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ମନୋୱିଞ୍ଞାଣେପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ମନୋସମ୍ଫସ୍ସେପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ଯମିଦଂ ମନୋସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ୱା ତସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ନିବ୍ବିନ୍ଦଂ ୱିରଜ୍ଜତି, ୱିରାଗା ୱିମୁଚ୍ଚତି, ୱିମୁତ୍ତସ୍ମିଂ ୱିମୁତ୍ତମିତି ଞାଣଂ ହୋତି। ଖୀଣା ଜାତି, ୱୁସିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ, କତଂ କରଣୀଯଂ, ନାପରଂ ଇତ୍ଥତ୍ତାଯାତି ପଜାନାତୀ''ତି।

ଇମସ୍ମିଞ୍ଚ ପନ ୱେଯ୍ୟାକରଣସ୍ମିଂ ଭଞ୍ଞମାନେ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସସ୍ସ ଅନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତାନି ୱିମୁଚ୍ଚିଂସୁ।

ଆଦିତ୍ତପରିଯାଯସୁତ୍ତଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ଉରୁୱେଲପାଟିହାରିଯଂ ତତିଯଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୩। ବିମ୍ବିସାରସମାଗମକଥା

୫୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଗଯାସୀସେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ରାଜଗହଂ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି, ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସେନ ସବ୍ବେହେୱ ପୁରାଣଜଟିଲେହି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ରାଜଗହଂ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ୱିହରତି ଲଟ୍ଠିୱନେ [ଲଟ୍ଠିୱନୁଯ୍ୟାନେ (ସ୍ୟା।)] ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠେ ଚେତିଯେ। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ – ସମଣୋ ଖଲୁ ଭୋ ଗୋତମୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ସକ୍ୟକୁଲା ପବ୍ବଜିତୋ ରାଜଗହଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ ରାଜଗହେ ୱିହରତି ଲଟ୍ଠିୱନେ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠେ ଚେତିଯେ। ତଂ ଖୋ ପନ ଭଗୱନ୍ତଂ [ଭୱନ୍ତଂ (କ।)] ଗୋତମଂ ଏୱଂ କଲ୍ୟାଣୋ କିତ୍ତିସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗତୋ – ଇତିପି ସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ୱିଜ୍ଜାଚରଣସମ୍ପନ୍ନୋ ସୁଗତୋ ଲୋକୱିଦୂ ଅନୁତ୍ତରୋ ପୁରିସଦମ୍ମସାରଥି ସତ୍ଥା ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା [ଭଗୱାତି (କ।)]। ସୋ ଇମଂ ଲୋକଂ ସଦେୱକଂ ସମାରକଂ ସବ୍ରହ୍ମକଂ ସସ୍ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣିଂ ପଜଂ ସଦେୱମନୁସ୍ସଂ ସଯଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ପୱେଦେତି। ସୋ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି ଆଦିକଲ୍ୟାଣଂ ମଜ୍ଝେକଲ୍ୟାଣଂ ପରିଯୋସାନକଲ୍ୟାଣଂ ସାତ୍ଥଂ ସବ୍ୟଞ୍ଜନଂ କେୱଲପରିପୁଣ୍ଣଂ ପରିସୁଦ୍ଧଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ପକାସେତି। ସାଧୁ ଖୋ ପନ ତଥାରୂପାନଂ ଅରହତଂ ଦସ୍ସନଂ ହୋତୀତି।

ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଦ୍ୱାଦସନହୁତେହି [ଦ୍ୱାଦସନିଯୁତେହି (ଯୋଜନା)] ମାଗଧିକେହି ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକେହି ପରିୱୁତୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ତେପି ଖୋ ଦ୍ୱାଦସନହୁତା ମାଗଧିକା ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକା ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦିଂସୁ, ସମ୍ମୋଦନୀଯଂ କଥଂ ସାରଣୀଯଂ

ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଯେନ ଭଗୱା ତେନଞ୍ଜଲିଂ ପଣାମେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ନାମଗୋତ୍ତଂ ସାୱେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ତୁଣ୍ହୀଭୂତା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଦ୍ୱାଦସନହୁତାନଂ [ଦ୍ୱାଦସନିୟୁତାନଂ (ଯୋଜନା)] ମାଗଧିକାନଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକାନଂ ଏତଦହୋସି – ''କିଂ ନୁ ଖୋ ମହାସମଣୋ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପେ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚରତି, ଉଦାହୁ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ମହାସମଣେ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚରତୀ''ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେସଂ ଦ୍ୱାଦସନହୁତାନଂ ମାଗଧିକାନଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକାନଂ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାୟ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଉରୁୱେଲକସ୍ସପଂ ଗାଥାୟ ଅଜ୍ଝଭାସି –

''କିମେୱ ଦିସ୍ୱା ଉରୁୱେଲୱାସି, ପହାସି ଅଗ୍ଗିଂ କିସକୋୱଦାନୋ;

ପୁଚ୍ଛାମି ତଂ କସ୍ସପ, ଏତମତ୍ଥଂ କଥଂ ପହୀନଂ ତୱ ଅଗ୍ଗିହୁତ୍ତନ୍ତି।

''ରୂପେ ଚ ସଦ୍ଦେ ଚ ଅଥୋ ରସେ ଚ;

କାମିତ୍ଥିୟୋ ଚାଭିୱଦନ୍ତି ୟଞ୍ଞା;

ଏତଂ ମଲନ୍ତି ଉପଧୀସୁ ଞତ୍ୱା;

ତସ୍ମା ନ ୟିଟ୍ଠେ ନ ହୁତେ ଅରଞ୍ଜିନ୍ତି।

''ଏତ୍ଥେୱ ତେ ମନୋ ନ ରମିତ୍ଥ (କସ୍ସପାତି ଭଗୱା);

ରୂପେସୁ ସଦ୍ଦେସୁ ଅଥୋ ରସେସୁ;

ଅଥ କୋ ଚରହି ଦେୱମନୁସ୍ସଲୋକେ;

ରତୋ ମନୋ କସ୍ସପ, ବ୍ରୂହି ମେତନ୍ତି।

''ଦିସ୍ୱା ପଦଂ ସନ୍ତମନୂପଧୀକଂ;

ଅକିଞ୍ଚନଂ କାମଭୱେ ଅସତ୍ତଂ;

ଅନଞ୍ଞଥାଭାୱିମନଞ୍ଞନେୟ୍ୟଂ;

ତସ୍ମା ନ ୟିଟ୍ଠେ ନ ହୁତେ ଅରଞ୍ଜି''ନ୍ତି।

୫୬। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ସତ୍ଥା ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା, ସାୱକୋହମସ୍ମି; ସତ୍ଥା ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା, ସାୱକୋହମସ୍ମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଦ୍ୱାଦସନହୁତାନଂ ମାଗଧିକାନଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକାନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଉରୁୱେଲକସ୍ସପୋ ମହାସମଣେ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚରତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେସଂ ଦ୍ୱାଦସନହୁତାନଂ ମାଗଧିକାନଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକାନଂ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାୟ ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି। ୟଦା ତେ ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି କଲ୍ଲଚିତ୍ତେ ମୁଦୁଚିତ୍ତେ ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତେ ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତେ ପସନ୍ନଚିତ୍ତେ, ଅଥ ୟା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା, ତଂ ପକାସେସି – ଦୁକ୍ଖଂ, ସମୁଦୟଂ, ନିରୋଧଂ, ମଗ୍ଗଂ। ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ ଏକାଦସନହୁତାନଂ ମାଗଧିକାନଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକାନଂ ବିମ୍ବିସାରପ୍ପମୁଖାନଂ ତସ୍ମିଂ ୟେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ୟଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦୟଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି। ଏକନହୁତଂ ଉପାସକତ୍ତଂ ପଟିୱେଦେସି।

୫୭। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମୋ ପତ୍ତଧମ୍ମୋ ୱିଦିତଧମ୍ମୋ ପରିୟୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମୋ ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛୋ

ୱିଗତକଥଂକଥୋ ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତୋ ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ପୁବ୍ବେ ମେ, ଭନ୍ତେ, କୁମାରସ୍ସ ସତୋ ପଞ୍ଚ ଅସ୍ସାସକା ଅହେସୁଂ, ତେ ମେ ଏତରହି ସମିଦ୍ଧା। ପୁବ୍ବେ ମେ, ଭନ୍ତେ, କୁମାରସ୍ସ ସତୋ ଏତଦହୋସି – ‘ଅହୋ ୱତ ମଂ ରଜ୍ଜେ ଅଭିସିଞ୍ଚେଯ୍ୟୁ’ନ୍ତି, ଅଯଂ ଖୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ପଠମୋ ଅସ୍ସାସକୋ ଅହୋସି, ସୋ ମେ ଏତରହି ସମିଦ୍ଧୋ। ‘ତସ୍ସ ଚ ମେ ୱିଜିତଂ ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ଓକ୍କମେଯ୍ୟା’ତି, ଅଯଂ ଖୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଦୁତିଯୋ ଅସ୍ସାସକୋ ଅହୋସି, ସୋ ମେ ଏତରହି ସମିଦ୍ଧୋ। ‘ତଞ୍ଚାହଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ପଯିରୁପାସେଯ୍ୟ’ନ୍ତି, ଅଯଂ ଖୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ତତିଯୋ ଅସ୍ସାସକୋ ଅହୋସି, ସୋ ମେ ଏତରହି ସମିଦ୍ଧୋ। ‘ସୋ ଚ ମେ ଭଗୱା ଧମ୍ମଂ ଦେସେଯ୍ୟା’ତି, ଅଯଂ ଖୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଚତୁତ୍ଥୋ ଅସ୍ସାସକୋ ଅହୋସି, ସୋ ମେ ଏତରହି ସମିଦ୍ଧୋ। ‘ତସ୍ସ ଚାହଂ ଭଗୱତୋ ଧମ୍ମଂ ଆଜାନେଯ୍ୟ’ନ୍ତି, ଅଯଂ ଖୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ପଞ୍ଚମୋ ଅସ୍ସାସକୋ ଅହୋସି, ସୋ ମେ ଏତରହି ସମିଦ୍ଧୋ। ପୁବ୍ବେ ମେ, ଭନ୍ତେ, କୁମାରସ୍ସ ସତୋ ଇମେ ପଞ୍ଚ ଅସ୍ସାସକା ଅହେସୁଂ, ତେ ମେ ଏତରହି ସମିଦ୍ଧା। ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ, ସେଯ୍ୟଥାପି, ଭନ୍ତେ, ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ ୱା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ୱିୱରେଯ୍ୟ, ମୂଳ୍ହସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଅନ୍ଧକାରେ ୱା ତେଲପଜ୍ଜୋତଂ ଧାରେଯ୍ୟ ଚକ୍ଖୁମନ୍ତୋ ରୂପାନି ଦକ୍ଖନ୍ତୀତି – ଏୱମେୱଂ ଭଗୱତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ଧମ୍ମୋ ପକାସିତୋ। ଏସାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଧମ୍ମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକଂ ମଂ [ମଂ ଭନ୍ତେ (କ।)], ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତଂ, ଅଧିୱାସେତୁ ଚ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା , ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା’’ତି । ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ‘‘କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି।

୫୮ । ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ରାଜଗହଂ ପାୱିସି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସେନ ସବ୍ବେହେୱ ପୁରାଣଜଟିଲେହି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ମାଣୱକୱଣ୍ଣଂ ଅଭିନିମ୍ମିନିତ୍ୱା ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ପୁରତୋ ପୁରତୋ ଗଚ୍ଛତି ଇମା ଗାଥାଯୋ ଗାଯମାନୋ –

‘‘ଦନ୍ତୋ ଦନ୍ତେହି ସହ ପୁରାଣଜଟିଲେହି, ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋ ୱିପ୍ପମୁତ୍ତେହି;

ସିଙ୍ଗୀନିକ୍ଖସୱଣ୍ଣୋ, ରାଜଗହଂ ପାୱିସି ଭଗୱା।

‘‘ମୁତ୍ତୋ ମୁତ୍ତେହି ସହ ପୁରାଣଜଟିଲେହି, ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋ ୱିପ୍ପମୁତ୍ତେହି;

ସିଙ୍ଗୀନିକ୍ଖସୱଣ୍ଣୋ, ରାଜଗହଂ ପାୱିସି ଭଗୱା।

‘‘ତିଣ୍ଣୋ ତିଣ୍ଣେହି ସହ ପୁରାଣଜଟିଲେହି;

ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋ ୱିପ୍ପମୁତ୍ତେହି;

ସିଙ୍ଗୀନିକ୍ଖସୁୱଣ୍ଣୋ;

ରାଜଗହଂ ପାୱିସି ଭଗୱା।

‘‘ସନ୍ତୋ ସନ୍ତେହି ସହ ପୁରାଣଜଟିଲେହି;

ୱିପ୍ପମୁତ୍ତୋ ୱିପ୍ପମୁତ୍ତେହି;

ସିଙ୍ଗୀନିକ୍ଖସୱଣ୍ଣୋ;

ରାଜଗହଂ ପାୱିସି ଭଗୱା।

‘‘ଦସୱାସୋ ଦସବଲୋ, ଦସଧମ୍ମୱିଦୂ ଦସଭି ଚୁପେତୋ;

ସୋ ଦସସତପରିୱାରୋ [ପରିୱାରକୋ (କ।)] ରାଜଗହଂ, ପାୱିସି ଭଗୱା’’ତି।

ମନୁସ୍ସା ସକ୍କଂ ଦେୱାନମିନ୍ଦଂ ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅଭିରୂପୋ ୱତାୟଂ ମାଣୱକୋ, ଦସ୍ସନୀୟୋ ୱତାୟଂ ମାଣୱକୋ, ପାସାଦିକୋ ୱତାୟଂ ମାଣୱକୋ। କସ୍ସ ନୁ ଖୋ ଅୟଂ ମାଣୱକୋ’’ତି? ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ତେ ମନୁସ୍ସେ ଗାଥାୟ ଅଜ୍ଝଭାସି –

‘‘ଯୋ ଧୀରୋ ସବ୍ବଧି ଦନ୍ତୋ, ସୁଦ୍ଧୋ ଅପ୍ପଟିପୁଗ୍ଗଲୋ;

ଅରହଂ ସୁଗତୋ ଲୋକେ, ତସ୍ସାହଂ ପରିଚାରକୋ’’ତି।

୫୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯେନ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀୟେନ ଭୋଜନୀୟେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଖୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି [ଚୂଳୱ। ୩୦୭] – ‘‘କତ୍ଥ ନୁ ଖୋ ଭଗୱା ୱିହରେୟ୍ୟ? ଯଂ ଅସ୍ସ ଗାମତୋ ନେୱ ଅତିଦୂରେ ନ ଅଚ୍ଚାସନ୍ନେ, ଗମନାଗମନସମ୍ପନ୍ନଂ, ଅତ୍ଥିକାନଂ ଅତ୍ଥିକାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଅଭିକ୍କମନୀୟଂ, ଦିୱା ଅପ୍ପାକିଣ୍ଣଂ [ଅପ୍ପକିଣ୍ଣଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।), ଅବ୍ଭୋକିଣ୍ଣଂ (କ।)], ରତ୍ତିଂ ଅପ୍ପସଦ୍ଦଂ ଅପ୍ପନିଗ୍ଘୋସଂ ୱିଜନୱାତଂ, ମନୁସ୍ସରାହସ୍ସେୟ୍ୟକଂ, ପଟିସଲ୍ଲାନସାରୁପ୍ପ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଇଦଂ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ୱେଳୁୱନଂ ଉୟ୍ୟାନଂ ଗାମତୋ ନେୱ ଅତିଦୂରେ ନ ଅଚ୍ଚାସନ୍ନେ ଗମନାଗମନସମ୍ପନ୍ନଂ ଅତ୍ଥିକାନଂ ଅତ୍ଥିକାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଅଭିକ୍କମନୀୟଂ ଦିୱା ଅପ୍ପାକିଣ୍ଣଂ ରତ୍ତିଂ ଅପ୍ପସଦ୍ଦଂ ଅପ୍ପନିଗ୍ଘୋସଂ ୱିଜନୱାତଂ ମନୁସ୍ସରାହସ୍ସେୟ୍ୟକଂ ପଟିସଲ୍ଲାନସାରୁପ୍ପଂ। ଯଂନୂନାହଂ ୱେଳୁୱନଂ ଉୟ୍ୟାନଂ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଦଦେୟ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ସୋୱଣ୍ଣମୟଂ ଭିଙ୍କାରଂ ଗହେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ଓଣୋଜେସି – ‘‘ଏତାହଂ, ଭନ୍ତେ, ୱେଳୁୱନଂ ଉୟ୍ୟାନଂ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି। ପଟିଗ୍ଗହେସି ଭଗୱା ଆରାମଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିୟଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆରାମ’’ନ୍ତି।

ବିମ୍ବିସାରସମାଗମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୪। ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନପବ୍ବଜ୍ଜାକଥା

୬୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସଞ୍ଚୟୋ [ସଞ୍ଜୟୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପରିବ୍ବାଜକୋ ରାଜଗହେ ପଟିୱସତି ମହତିୟା ପରିବ୍ବାଜକପରିସାୟ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେୟ୍ୟେହି ପରିବ୍ବାଜକସତେହି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା ସଞ୍ଚୟେ ପରିବ୍ବାଜକେ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚରନ୍ତି। ତେହି କତିକା କତା ହୋତି – ଯୋ ପଠମଂ ଅମତଂ ଅଧିଗଚ୍ଛତି, ସୋ ଇତରସ୍ସ ଆରୋଚେତୂତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଅସ୍ସଜି ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ରାଜଗହଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପାୱିସି ପାସାଦିକେନ ଅଭିକ୍କନ୍ତେନ ପଟିକ୍କନ୍ତେନ ଆଲୋକିତେନ ୱିଲୋକିତେନ ସମିଞ୍ଜିତେନ ପସାରିତେନ, ଓକ୍ଖିତ୍ତଚକ୍ଖୁ ଇରିୟାପଥସମ୍ପନ୍ନୋ। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଅସ୍ସଜିଂ ରାଜଗହେ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରନ୍ତଂ ପାସାଦିକେନ ଅଭିକ୍କନ୍ତେନ ପଟିକ୍କନ୍ତେନ ଆଲୋକିତେନ ୱିଲୋକିତେନ ସମିଞ୍ଜିତେନ ପସାରିତେନ ଓକ୍ଖିତ୍ତଚକ୍ଖୁଂ ଇରିୟାପଥସମ୍ପନ୍ନଂ। ଦିସ୍ୱାନସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଯେ ୱତ ଲୋକେ ଅରହନ୍ତୋ ୱା ଅରହତ୍ତମଗ୍ଗଂ ୱା ସମାପନ୍ନା, ଅୟଂ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅଞ୍ଞତରୋ। ଯଂନୂନାହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ – ‘କଂସି ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବଜିତୋ, କୋ ୱା ତେ ସତ୍ଥା, କସ୍ସ ୱା ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମଂ ରୋଚେସୀ’’’ତି? ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ପରିବ୍ବାଜକସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଅକାଲୋ ଖୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ, ଅନ୍ତରଘରଂ ପୱିଟ୍ଠୋ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରତି। ଯଂନୂନାହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧେୟ୍ୟଂ, ଅତ୍ଥିକେହି ଉପଞ୍ଞାତଂ ମଗ୍ଗ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଅସ୍ସଜି ରାଜଗହେ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତଂ ଆଦାୟ ପଟିକ୍କମି। ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତୋପି ପରିବ୍ବାଜକୋ ଯେନାୟସ୍ମା ଅସ୍ସଜି ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆୟସ୍ମତା ଅସ୍ସଜିନା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି, ସମ୍ମୋଦନୀୟଂ କଥଂ ସାରଣୀୟଂ ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଅସ୍ସଜିଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ୱିପ୍ପସନ୍ନାନି ଖୋ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନି, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଛୱିୱଣ୍ଣୋ ପରିୟୋଦାତୋ। କଂସି ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବଜିତୋ, କୋ ୱା ତେ ସତ୍ଥା, କସ୍ସ ୱା ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମଂ ରୋଚେସୀ’’ତି? ‘‘ଅତ୍ଥାୱୁସୋ, ମହାସମଣୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ସକ୍ୟକୁଲା ପବ୍ବଜିତୋ, ତାହଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବଜିତୋ, ସୋ ଚ ମେ ଭଗୱା ସତ୍ଥା, ତସ୍ସ ଚାହଂ ଭଗୱତୋ ଧମ୍ମଂ ରୋଚେମୀ’’ତି। ‘‘କିଂୱାଦୀ ପନାୟସ୍ମତୋ ସତ୍ଥା, କିମକ୍ଖାୟୀ’’ତି? ‘‘ଅହଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ନୱୋ ଅଚିରପବ୍ବଜିତୋ,

ଅଧୁନାଗତୋ ଇମଂ ଧମ୍ମୱିନଯଂ, ନ ତାହଂ ସକ୍କୋମି ୱିତ୍ଥାରେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁଂ, ଅପି ଚ ତେ ସଂଖିତ୍ତେନ ଅତ୍ଥଂ ୱକ୍ଖାମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଅସ୍ସଜିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ହୋତୁ, ଆୱୁସୋ –

''ଅପ୍ପଂ ୱା ବହୁଂ ୱା ଭାସସ୍ସୁ, ଅତ୍ଥଂଯେୱ ମେ ବ୍ରୂହି;

ଅତ୍ଥେନେୱ ମେ ଅତ୍ଥୋ, କିଂ କାହସି ବ୍ଯଞ୍ଜନଂ ବହୁ''ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଅସ୍ସଜି ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ପରିବ୍ବାଜକସ୍ସ ଇମଂ ଧମ୍ମପରିଯାଯଂ ଅଭାସି –

[ଅପ। ୧।୧।୨୮୬ ଥେରାପଦାନେପି] ''ଯେ ଧମ୍ମା ହେତୁପ୍ପଭୱା, ତେସଂ ହେତୁଂ ତଥାଗତୋ ଆହ;

ତେସଞ୍ଚ ଯୋ ନିରୋଧୋ, ଏୱଂୱାଦୀ ମହାସମଣୋ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ପରିବ୍ବାଜକସ୍ସ ଇମଂ ଧମ୍ମପରିଯାଯଂ ସୁତ୍ୱା ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ''ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମ''ନ୍ତି।

[ଅପ। ୧।୧।୨୮୯ ଥେରାପଦାନେପି] ଏସେୱ ଧମ୍ମୋ ଯଦି ତାୱଦେୱ, ପଚ୍ଚବ୍ୟଥ ପଦମସୋକଂ;

ଅଦିଟ୍ଠଂ ଅବ୍ଭତୀତଂ, ବହୁକେହି କପ୍ପନହୁତେହୀତି।

୬୧। ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଯେନ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ସାରିପୁତ୍ତଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ସାରିପୁତ୍ତଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ୱିପ୍ପସନ୍ନାନି ଖୋ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଛୱିୱଣ୍ଣୋ ପରିଯୋଦାତୋ। କଚ୍ଚି ନୁ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଅମତଂ ଅଧିଗତୋ''ତି? ''ଆମାୱୁସୋ, ଅମତଂ ଅଧିଗତୋ''ତି। ''ଯଥାକଥଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଅମତଂ ଅଧିଗତୋ''ତି? ''ଇଧାହଂ, ଆୱୁସୋ, ଅଦ୍ଦସଂ ଅସ୍ସଜିଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ରାଜଗହେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତଂ ପାସାଦିକେନ ଅଭିକ୍କନ୍ତେନ ପଟିକ୍କନ୍ତେନ ଆଲୋକିତେନ ୱିଲୋକିତେନ ସମିଞ୍ଜିତେନ ପସାରିତେନ ଓକ୍ଖିତ୍ତଚକ୍ଖୁଂ ଇରିଯାପଥସମ୍ପନ୍ନଂ। ଦିସ୍ୱାନ ମେ ଏତଦହୋସି – 'ଯେ ୱତ ଲୋକେ ଅରହନ୍ତୋ ୱା ଅରହତ୍ତମଗ୍ଗଂ ୱା ସମାପନ୍ନା, ଅଯଂ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅଞ୍ଞତରୋ। ଯଂନୂନାହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛେଯ୍ୟଂ – କଂସି ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବଜିତୋ, କୋ ୱା ତେ ସତ୍ଥା, କସ୍ସ ୱା ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମଂ ରୋଚେସୀ'''ତି। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, ଆୱୁସୋ, ଏତଦହୋସି – ''ଅକାଲୋ ଖୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ ଅନ୍ତରଘରଂ ପୱିଟ୍ଠୋ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରତି, ଯଂନୂନାହଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧେଯ୍ୟଂ ଅତ୍ଥିକେହି ଉପଞ୍ଞାତଂ ମଗ୍ଗ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଅସ୍ସଜି ଭିକ୍ଖୁ ରାଜଗହେ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତଂ ଆଦାଯ ପଟିକ୍କମି। ଅଥ ଖ୍ୱାହଂ, ଆୱୁସୋ, ଯେନ ଅସ୍ସଜି ଭିକ୍ଖୁ ତେନୁପସଙ୍କମିଂ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅସ୍ସଜିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦିଂ, ସମ୍ମୋଦନୀଯଂ କଥଂ ସାରଣୀଯଂ ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସିଂ। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଅସ୍ସଜିଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦୱୋଚଂ – ''ୱିପ୍ପସନ୍ନାନି ଖୋ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନି, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଛୱିୱଣ୍ଣୋ ପରିଯୋଦାତୋ। 'କଂସି ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବଜିତୋ, କୋ ୱା ତେ ସତ୍ଥା, କସ୍ସ ୱା ତ୍ୱଂ ଧମ୍ମଂ ରୋଚେସୀ'''ତି? 'ଅତ୍ଥାୱୁସୋ, ମହାସମଣୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ସକ୍ୟକୁଲା ପବ୍ବଜିତୋ, ତାହଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ପବ୍ବଜିତୋ, ସୋ ଚ ମେ ଭଗୱା ସତ୍ଥା, ତସ୍ସ ଚାହଂ ଭଗୱତୋ ଧମ୍ମଂ ରୋଚେମୀ'ତି। 'କିଂୱାଦୀ ପନାଯସ୍ମତୋ ସତ୍ଥା କିମକ୍ଖାଯୀ'ତି । 'ଅହଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ନୱୋ ଅଚିରପବ୍ବଜିତୋ ଅଧୁନାଗତୋ ଇମଂ ଧମ୍ମୱିନଯଂ, ନ ତାହଂ ସକ୍କୋମି ୱିତ୍ଥାରେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁଂ, ଅପି ଚ ତେ ସଂଖିତ୍ତେନ ଅତ୍ଥଂ ୱକ୍ଖାମୀ'''ତି । ଅଥ ଖ୍ୱାହଂ, ଆୱୁସୋ, ଅସ୍ସଜିଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦୱୋଚଂ – ''ହୋତୁ, ଆୱୁସୋ,

ଅପ୍ପଂ ୱା ବହୁଂ ୱା ଭାସସ୍ସୁ, ଅତ୍ଥଂଯେୱ ମେ ବ୍ରୂହି;

ଅତ୍ଥେନେୱ ମେ ଅତ୍ଥୋ, କିଂ କାହସି ବ୍ଯଞ୍ଜନଂ ବହୁ''ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଅସ୍ସଜି ଭିକ୍ଖୁ ଇମଂ ଧମ୍ମପରିଯାଯଂ ଅଭାସି –

''ଯେ ଧମ୍ମା ହେତୁପ୍ପଭୱା, ତେସଂ ହେତୁଂ ତଥାଗତୋ ଆହ;

ତେସଞ୍ଚ ଯୋ ନିରୋଧୋ, ଏୱଂୱାଦୀ ମହାସମଣୋ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନସ୍ସ ପରିବ୍ବାଜକସ୍ସ ଇମଂ ଧମ୍ମପରିଯାଯଂ ସୁତ୍ୱା ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି।

ଏସେୱ ଧମ୍ମୋ ଯଦି ତାୱଦେୱ, ପଚ୍ଚବ୍ୟଥ ପଦମସୋକଂ;

ଅଦିଟ୍ଠଂ ଅବ୍ଭୁତୀତଂ, ବହୁକେହି କପ୍ପନହୁତେହୀତି।

୬୨। ଅଥ ଖୋ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ସାରିପୁତ୍ତଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଗଚ୍ଛାମ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ, ସୋ ନୋ ଭଗୱା ସତ୍ଥା’’ତି। ‘‘ଇମାନି ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଅଡ୍ଢତେଯ୍ୟାନି ପରିବ୍ବାଜକସତାନି ଅମ୍ହେ ନିସ୍ସାଯ ଅମ୍ହେ ସମ୍ପସ୍ସନ୍ତା ଇଧ ୱିହରନ୍ତି, ତେପି ତାୱ ଅପଲୋକେମ [ଅପଲୋକାମ (କ)]। ଯଥା ତେ ମଞ୍ଞିସ୍ସନ୍ତି, ତଥା ତେ କରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା ଯେନ ତେ ପରିବ୍ବାଜକା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ପରିବ୍ବାଜକେ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଗଚ୍ଛାମ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ, ସୋ ନୋ ଭଗୱା ସତ୍ଥା’’ତି। ‘‘ମଯଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ନିସ୍ସାଯ ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ସମ୍ପସ୍ସନ୍ତା ଇଧ ୱିହରାମ, ସଚେ ଆଯସ୍ମନ୍ତା ମହାସମଣେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିସ୍ସନ୍ତି, ସବ୍ବେୱ ମଯଂ ମହାସମଣେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିସ୍ସାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା ଯେନ ସଞ୍ଚଯୋ ପରିବ୍ବାଜକୋ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସଞ୍ଚଯଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଗଚ୍ଛାମ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ, ସୋ ନୋ ଭଗୱା ସତ୍ଥା’’ତି। ‘‘ଅଲଂ, ଆୱୁସୋ, ମା ଅଗମିତ୍ଥ, ସବ୍ବେୱ ତଯୋ ଇମଂ ଗଣଂ ପରିହରିସ୍ସାମା’’ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ…ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା ସଞ୍ଚଯଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଗଚ୍ଛାମ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ, ସୋ ନୋ ଭଗୱା ସତ୍ଥା’’ତି। ‘‘ଅଲଂ, ଆୱୁସୋ, ମା ଅଗମିତ୍ଥ, ସବ୍ବେୱ ତଯୋ ଇମଂ ଗଣଂ ପରିହରିସ୍ସାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା ତାନି ଅଡ୍ଢତେଯ୍ୟାନି ପରିବ୍ବାଜକସତାନି ଆଦାଯ ଯେନ ୱେଳୁୱନଂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ। ସଞ୍ଚଯସ୍ସ ପନ ପରିବ୍ବାଜକସ୍ସ ତତ୍ଥେୱ ଉଣ୍ହଂ ଲୋହିତଂ ମୁଖତୋ ଉଗ୍ଗଞ୍ଛି।

ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା [ଭଗୱାତେ (କ)] ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନେ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଏତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ସହାଯକା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, କୋଲିତୋ ଉପତିସ୍ସୋ ଚ। ଏତଂ ମେ ସାୱକଯୁଗଂ ଭୱିସ୍ସତି ଅଗ୍ଗଂ ଭଦ୍ଦଯୁଗ’’ନ୍ତି।

ଗମ୍ଭୀରେ ଞାଣୱିସଯେ, ଅନୁତ୍ତରେ ଉପଧିସଙ୍ଖଯେ;

ୱିମୁତ୍ତେ ଅପ୍ପତ୍ତେ ୱେଳୁୱନଂ, ଅଥ ନେ ସତ୍ଥା ବ୍ୟାକାସି।

ଏତେ ଦ୍ୱେ ସହାଯକା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି କୋଲିତୋ ଉପତିସ୍ସୋ ଚ;

ଏତଂ ମେ ସାୱକଯୁଗଂ, ଭୱିସ୍ସତି ଅଗ୍ଗଂ ଭଦ୍ଦଯୁଗନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ , ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା

ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଲଭେଯ୍ୟାମ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟାମ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏଥ ଭିକ୍ଖୱୋ’’ତି ଭଗୱା ଅୱୋଚ – ‘‘ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରଥ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ସାୱ ତେସଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ଉପସମ୍ପଦା ଅହୋସି।

ଅଭିଞ୍ଞାତାନଂ ପବ୍ବଜ୍ଜା

୬୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ମାଗଧିକା କୁଲପୁତ୍ତା ଭଗୱତି ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ଅପୁତ୍ତକତାଯ ପଟିପନ୍ନୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ୱେଧବ୍ୟାଯ ପଟିପନ୍ନୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, କୁଲୁପଚ୍ଛେଦାଯ ପଟିପନ୍ନୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଇଦାନି ଅନେନ ଜଟିଲସହସ୍ସଂ ପବ୍ବାଜିତଂ, ଇମାନି ଚ ଅଡ୍ଢତେଯ୍ୟାନି ପରିବ୍ବାଜକସତାନି ସଞ୍ଚଯାନି [ସଞ୍ଜେଯ୍ୟାନି (ସୀ।), ସଞ୍ଜଯାନି (ସ୍ୟା।)]

ପଟ୍ଟାଜିତାନି। ଇମେ ଚ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ମାଗଧିକା କୁଲପୁତ୍ତା ସମଣେ ଗୋତମେ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚରନ୍ତୀତି। ଅପିସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା ଇମାୟ ଗାଥାୟ ଚୋଦେନ୍ତି –

''ଆଗତୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ, ମାଗଧାନଂ ଗିରିବ୍ବଜଂ;

ସବ୍ବେ ସଞ୍ଚୟେ ନେତ୍ୱାନ [ସଞ୍ଜେୟ୍ୟକେ ନେତ୍ୱା (ସୀ।)], କଂସୁ ଦାନି ନୟିସ୍ସତୀ''ତି।

ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତାନଂ ଖିୟ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୋ ସଦ୍ଦୋ ଚିରଂ ଭୱିସ୍ସତି, ସତ୍ତାହମେୱ ଭୱିସ୍ସତି, ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚୟେନ ଅନ୍ତରଧାୟିସ୍ସତି। ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତୁମ୍ହେ ଇମାୟ ଗାଥାୟ ଚୋଦେନ୍ତି –

''ଆଗତୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ, ମାଗଧାନଂ ଗିରିବ୍ବଜଂ;

ସବ୍ବେ ସଞ୍ଚୟେ ନେତ୍ୱାନ, କଂସୁ ଦାନି ନୟିସ୍ସତୀ''ତି।

ତେ ତୁମ୍ହେ ଇମାୟ ଗାଥାୟ ପଟିଚୋଦେଥ –

''ନୟନ୍ତି ୱେ ମହାୱୀରା, ସଦ୍ଧମ୍ମେନ ତଥାଗତା;

ଧମ୍ମେନ ନୟମାନାନଂ [ନୀୟମାନାନଂ (କ।)], କା ଉସୂୟା [ଉସ୍ସୁୟା (କ।)] ୱିଜାନତ''ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ମନୁସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂ ଦିସ୍ୱା ଇମାୟ ଗାଥାୟ ଚୋଦେନ୍ତି –

''ଆଗତୋ ଖୋ ମହାସମଣୋ, ମାଗଧାନଂ ଗିରିବ୍ବଜଂ;

ସବ୍ବେ ସଞ୍ଚୟେ ନେତ୍ୱାନ, କଂସୁ ଦାନି ନୟିସ୍ସତୀ''ତି।

ଭିକ୍ଖୂ ତେ ମନୁସ୍ସେ ଇମାୟ ଗାଥାୟ ପଟିଚୋଦେନ୍ତି –

''ନୟନ୍ତି ୱେ ମହାୱୀରା, ସଦ୍ଧମ୍ମେନ ତଥାଗତା;

ଧମ୍ମେନ ନୟମାନାନଂ, କା ଉସୂୟା ୱିଜାନତ''ନ୍ତି।

ମନୁସ୍ସା ଧମ୍ମେନ କିର ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ନେନ୍ତି ନୋ ଅଧମ୍ମେନାତି ସତ୍ତାହମେୱ ସୋ ସଦ୍ଦୋ ଅହୋସି, ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚୟେନ ଅନ୍ତରଧାୟି।

ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନପବ୍ବଜ୍ଜାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଚତୁତ୍ଥଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୫। ଉପଜ୍ଝାୟୱତ୍ତକଥା

୬୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଜ୍ଝାୟକା ଅନାଚରିୟକା [ଇଦଂ ପଦଂ ସୀ। ସ୍ୟା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି] ଅନୋୱଦିୟମାନା ଅନନୁସାସିୟମାନା ଦୁନ୍ନିୱତ୍ଥା ଦୁପ୍ପାରୁତା ଅନାକପ୍ପସମ୍ପନ୍ନା ପିଣ୍ଡାୟ ଚରନ୍ତି; ମନୁସ୍ସାନଂ [ତେ ମନୁସ୍ସାନଂ (କ।)] ଭୁଞ୍ଜମାନାନଂ ଉପରିଭୋଜନେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଉପରିଖାଦନୀୟେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଉପରିସାୟନୀୟେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଉପରିପାନୀୟେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି; ସାମଂ ସୂପମ୍ପି ଓଦନମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି; ଭତ୍ତଗ୍ଗେପି ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ୱିହରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଦୁନ୍ନିୱତ୍ଥା ଦୁପ୍ପାରୁତା ଅନାକପ୍ପସମ୍ପନ୍ନା ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିସ୍ସନ୍ତି; ମନୁସ୍ସାନଂ ଭୁଞ୍ଜମାନାନଂ,

ଉପରିଭୋଜନେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିଖାଦନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିସାଯନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିପାନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି; ସାମଂ ସୂପମ୍ପି ଓଦନମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି; ଭତ୍ତଗ୍ଗେପି ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି ସେଯ୍ୟଥାପି ବ୍ରାହ୍ମଣା ବ୍ରାହ୍ମଣଭୋଜନେ’’ତି।

ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା ସନ୍ତୁଟ୍ଠା ଲଜ୍ଜିନୋ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକା ସିକ୍ଖାକାମା, ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁନ୍ନିୱତ୍ଥା ଦୁପ୍ପାରୁତା ଅନାକପ୍ପସମ୍ପନ୍ନା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସନ୍ତି; ମନୁସ୍ସାନଂ ଭୁଞ୍ଜମାନାନଂ, ଉପରିଭୋଜନେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିଖାଦନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିସାଯନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିପାନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି; ସାମଂ ସୂପମ୍ପି ଓଦନମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି; ଭତ୍ତଗ୍ଗେପି ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ୱିହରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ…ପେ… ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପଟିପୁଚ୍ଛି – ‘‘ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଦୁନ୍ନିୱତ୍ଥା ଦୁପ୍ପାରୁତା ଅନାକପ୍ପସମ୍ପନ୍ନା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି, ମନୁସ୍ସାନଂ ଭୁଞ୍ଜମାନାନଂ ଉପରି ଭୋଜନେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଉପରିଖାଦନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଉପରିସାଯନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଉପରିପାନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ସାମଂ ସୂପମ୍ପି ଓଦନମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଭତ୍ତଗ୍ଗେପି ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ୱିହରନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘ସଚ୍ଚଂ ଭଗୱା’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ‘‘ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେସଂ ମୋଘପୁରିସାନଂ ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅକରଣୀଯଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ଦୁନ୍ନିୱତ୍ଥା ଦୁପ୍ପାରୁତା ଅନାକପ୍ପସମ୍ପନ୍ନା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସନ୍ତି, ମନୁସ୍ସାନଂ ଭୁଞ୍ଜମାନାନଂ ଉପରିଭୋଜନେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିଖାଦନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିସାଯନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିପାନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ସାମଂ ସୂପମ୍ପି ଓଦନମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି, ଭତ୍ତଗ୍ଗେପି ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ, ପସନ୍ନାନଂ ୱା ଭିଯ୍ୟୋଭାୱାଯ। ଅଥ ଖ୍ୱେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଞ୍ଚେୱ ଅପ୍ପସାଦାଯ, ପସନ୍ନାନଞ୍ଚ ଏକଚ୍ଚାନଂ ଅଞ୍ଞଥତ୍ତାଯା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନେକପରିଯାଯେନ ୱିଗରହିତ୍ୱା ଦୁବ୍ଭରତାଯ ଦୁପ୍ପୋସତାଯ ମହିଚ୍ଛତାଯ ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠିତାଯ [ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠିଯା (ସୀ।), ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠତାଯ (ସ୍ୟା)] ସଙ୍ଗଣିକାଯ କୋସଜ୍ଜସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସିତ୍ୱା ଅନେକପରିଯାଯେନ ସୁଭରତାଯ ସୁପୋସତାଯ ଅପ୍ପିଚ୍ଛସ୍ସ ସନ୍ତୁଟ୍ଠସ୍ସ ସଲ୍ଲେଖସ୍ସ ଧୁତସ୍ସ ପାସାଦିକସ୍ସ ଅପଚଯସ୍ସ ୱୀରିଯାରମ୍ଭସ୍ସ [ୱିରିଯାରମ୍ଭସ୍ସ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ୱଣ୍ଣଂ ଭାସିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ତଦନୁଚ୍ଛୱିକଂ ତଦନୁଲୋମିକଂ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

୬୫। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପଜ୍ଝାଯଂ। ଉପଜ୍ଝାଯୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକମ୍ହି ପୁତ୍ତଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେସ୍ସତି , ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହି ପିତୁଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେସ୍ସତି। ଏୱଂ ତେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସଗାରୱା ସପ୍ପତିସ୍ସା ସଭାଗୱୁତ୍ତିନୋ ୱିହରନ୍ତା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ୱୁଡ୍ଢିଂ ୱିରୂଳ୍ହିଂ ୱେପୁଲ୍ଲଂ ଆପଜ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ – ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହି; ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହି; ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହୀ’ତି। ସାହୂତି ୱା ଲହୂତି ୱା ଓପାଯିକନ୍ତି ୱା ପତିରୂପନ୍ତି ୱା ପାସାଦିକେନ ସମ୍ପାଦେହୀତି ୱା କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାଯେନ ୱାଚାଯ [ନ ୱାଚାଯ (କ।)] ୱିଞ୍ଞାପେତି, ଗହିତୋ ହୋତି ଉପଜ୍ଝାଯୋ; ନ କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି , ନ କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ଗହିତୋ ହୋତି ଉପଜ୍ଝାଯୋ।

୬୬।[ଚୂଳୱ। ୩୭୬ ଆଦଯୋ]‘‘ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହି ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରାଯଂ ସମ୍ମାୱତ୍ତନା –

‘‘କାଲସ୍ସେୱ ୱୁଟ୍ଠାଯ ଉପାହନା ଓମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମୁଖୋଦକଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଯାଗୁ ହୋତି, ଭାଜନଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଯାଗୁ ଉପନାମେତବ୍ବା। ଯାଗୁଂ ପୀତସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ଭାଜନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

‘‘ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗାମଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, କାଯବନ୍ଧନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ଦାତବ୍ବା, ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ସୋଦକୋ [ସୌଦକୋ (କ।)] ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପଚ୍ଛାସମଣଂ ଆକଙ୍ଖତି, ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା କାଯବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ପାରୁପିତ୍ୱା ଗଣ୍ଠିକଂ ପଟିମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ହୋତବ୍ବଂ। ନାତିଦୂରେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନାଚ୍ଚାସନ୍ନେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପତ୍ତପରିଯାପନ୍ନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ନ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଭଣମାନସ୍ସ ଅନ୍ତରନ୍ତରା କଥା ଓପାତେତବ୍ବା। ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଆପତ୍ତିସାମନ୍ତା ଭଣମାନୋ ନିୱାରେତବ୍ବୋ।

‘‘ନିୱତ୍ତନ୍ତେନ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚୀୱରଂ ସିନ୍ନଂ ହୋତି, ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ଚୀୱରଂ ନିଦହିତବ୍ବଂ; ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ, ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରନ୍ତେନ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଂ କଣ୍ଣଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ – ମା ମଜ୍ଝେ ଭଙ୍ଗୋ ଅହୋସୀତି। ଓଭୋଗେ କାଯବନ୍ଧନଂ କାତବ୍ବଂ।

‘‘ସଚେ ପିଣ୍ଡପାତୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଚ ଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତୋ ଉପନାମେତବ୍ବୋ। ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ । ଭୁତ୍ତାୱିସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବୋ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ପତ୍ତୋ ନିଦହିତବ୍ବୋ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

‘‘ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ନହାଯିତୁକାମୋ ହୋତି, ନହାନଂ ପଟିଯାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୀତେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ସୀତଂ ପଟିଯାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉଣ୍ହେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ଉଣ୍ହଂ ପଟିଯାଦେତବ୍ବଂ।

‘‘ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ଚୁଣ୍ଣଂ ସନ୍ନେତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ତେମେତବ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଗନ୍ତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଦତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଚୁଣ୍ଣଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସନ୍ତେନ ମତ୍ତିକାଯ ମୁଖଂ ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ନ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ନ ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ପଟିବାହିତବ୍ବା। ଜନ୍ତାଘରେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ।

‘‘ଉଦକେପି ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ନହାତେନ ପଠମତରଂ ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଗତ୍ତଂ ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ନିୱାସେତ୍ୱା ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଗତ୍ତତୋ ଉଦକଂ ପମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘାଟି ଦାତବ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉଦ୍ଦିସାପେତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବୋ। ସଚେ ପରିପୁଚ୍ଛିତୁକାମୋ ହୋତି, ପରିପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ।

‘‘ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ୱିହରତି, ସଚେ ସୋ ୱିହାରୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ସୋଧେତବ୍ବୋ। ୱିହାରଂ ସୋଧେନ୍ତେନ ପଠମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ [ଭିସିବିମ୍ବୋହନଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ମଞ୍ଚୋ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ପୀଠଂ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ , ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବା। ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସନ୍ତାନକଂ ହୋତି, ଉଲ୍ଲୋକା ପଠମଂ ଓହାରେତବ୍ବଂ, ଆଲୋକସନ୍ଧିକଣ୍ଣଭାଗା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଗେରୁକପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ କାଳୱଣ୍ଣକତା ଭୂମି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅକତା ହୋତି ଭୂମି, ଉଦକେନ ପରିପ୍ପୋସିତ୍ୱା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା – ମା ୱିହାରୋ ରଜେନ ଉହଞ୍ଞୀତି। ସଙ୍କାରଂ ୱିଚିନିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ।

‘‘ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବା। ମଞ୍ଚୋ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବୋ। ପୀଠଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା

ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବୋ। ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

''ସଚେ ପୁରତ୍ଥିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପୁରତ୍ଥିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ପଚ୍ଛିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପଚ୍ଛିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉତ୍ତରା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଉତ୍ତରା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଦକ୍ଖିଣା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଦକ୍ଖିଣା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ସୀତକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉଣ୍ହକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ୱିୱରିତବ୍ବା।

''ସଚେ ପରିୱେଣଂ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ କୋଟ୍ଠକୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅଗ୍ଗିସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଅଗ୍ଗିସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ୱଚ୍ଚକୁଟି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ପାନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ନ ହୋତି, ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

''ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ୱୂପକାସେତବ୍ବୋ, ୱୂପକାସାପେତବ୍ବୋ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ୱିନୋଦେତବ୍ବଂ, ୱିନୋଦାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ୱିୱେଚେତବ୍ବଂ, ୱିୱେଚାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା । ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି ପରିୱାସାରହୋ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ଯାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନାରହୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସେଯ୍ଯାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ଯାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ଯାତି। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ [ନିଯସଂ (କ।)] ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ କମ୍ମଂ ନ କରେଯ୍ଯ ଲହୁକାଯ ୱା ପରିଣାମେଯ୍ଯାତି। କତଂ ୱା ପନସ୍ସ ହୋତି ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେଯ୍ଯ, ଲୋମଂ ପାତେଯ୍ଯ, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତେଯ୍ଯ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ କମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଯ୍ଯାତି।

''ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିତବ୍ବଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଧୋୱିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିଯେଥାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ କାତବ୍ବଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ କାତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ କରିଯେଥାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିତବ୍ବଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ପଚିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିଯେଥାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିତବ୍ବଂ [ରଜେତବ୍ବଂ (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ରଜିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିଯେଥାତି। ଚୀୱରଂ ରଜନ୍ତେନ [ରଜେନ୍ତେନ (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ସାଧୁକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ରଜିତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନେ ଥେୱେ ପକ୍କମିତବ୍ବଂ।

''ନ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପତ୍ତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ କେସା ଛେଦେତବ୍ବା [ଛେତ୍ତବ୍ବା (ସୀ।), ଛେଦିତବ୍ବା (କ।)], ନ ଏକଚ୍ଚେନ କେସା ଛେଦାପେତବ୍ବା; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚେନ ପରିକମ୍ମଂ କାରାପେତବ୍ବଂ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚୋ [ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚଂ (କତ୍ଥଚି)] କାତବ୍ବୋ , ନ ଏକଚ୍ଚେନ ୱେଯ୍ଯାୱଚ୍ଚୋ କାରାପେତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ହୋତବ୍ବଂ, ନ ଏକଚ୍ଚୋ ପଚ୍ଛାସମଣୋ ଆଦାତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନୀହରିତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚେନ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନୀହରାପେତବ୍ବୋ; ନ ଉପଜ୍ଝାଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ; ନ ସୁସାନଂ ଗନ୍ତବ୍ବଂ; ନ ଦିସା ପକ୍କମିତବ୍ବା। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ; ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବ''ନ୍ତି।

ଉପଜ୍ଝାୟୱତ୍ତଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୬। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୱତ୍ତକଥା

୬୭।[ଚୂଳ୍ଅୱ। ୩୭୮ ଆଦୟୋ] ‘‘ଉପଜ୍ଝାୟେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକମ୍ହି ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରାୟଂ ସମ୍ମାୱତ୍ତନା –

‘‘ଉପଜ୍ଝାୟେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ସଙ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଅନୁଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଉଦ୍ଦେସେନ ପରିପୁଚ୍ଛାୟ ଓୱାଦେନ ଅନୁସାସନିୟା। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ପତ୍ତୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ନ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜିୟେଥାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ଚୀୱରଂ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ନ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜିୟେଥାତି। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ନ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜିୟେଥାତି।

‘‘ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, କାଲସ୍ସେୱ ଉଟ୍ଠାୟ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମୁଖୋଦକଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ୟାଗୁ ହୋତି, ଭାଜନଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ୟାଗୁ ଉପନାମେତବ୍ବା। ୟାଗୁଂ ପୀତସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ଭାଜନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

‘‘ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଗାମଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, କାୟବନ୍ଧନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିୟୋ ଦାତବ୍ବା, ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ସୋଦକୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏତ୍ତାୱତା ନିୱତ୍ତିସ୍ସତୀତି ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ । ସଚେ ଚୀୱରଂ ସିନ୍ନଂ ହୋତି, ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ଚୀୱରଂ ନିଦହିତବ୍ବଂ; ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ, ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରନ୍ତେନ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଂ କଣ୍ଣଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ – ମା ମଜ୍ଝେ ଭଙ୍ଗୋ ଅହୋସୀତି। ଓଭୋଗେ କାୟବନ୍ଧନଂ କାତବ୍ବଂ।

‘‘ସଚେ ପିଣ୍ଡପାତୋ ହୋତି, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଚ ଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତୋ ଉପନାମେତବ୍ବୋ। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ପାନୀୟେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଭୁତ୍ତାୱିସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବୋ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ପତ୍ତୋ ନିଦହିତବ୍ବୋ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାୟ ଭୂମିୟା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

‘‘ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ନହାୟିତୁକାମୋ ହୋତି, ନହାନଂ ପଟିୟାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୀତେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ସୀତଂ ପଟିୟାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉଣ୍ହେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ଉଣ୍ହଂ ପଟିୟାଦେତବ୍ବଂ ।

‘‘ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ଚୁଣ୍ଣଂ ସନ୍ନେତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ତେମେତବ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାୟ ଗନ୍ତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଦତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଚୁଣ୍ଣଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସନ୍ତେନ ମତ୍ତିକାୟ ମୁଖଂ ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ନ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ନ ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ପଟିବାହିତବ୍ବା। ଜନ୍ତାଘରେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାୟ ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ।

‘‘ଉଦକେପି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ନହାତେନ ପଠମତରଂ ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଗତ୍ତଂ ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ନିୱାସେତ୍ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଗତ୍ତତୋ ଉଦକଂ ପମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘାଟି ଦାତବ୍ବା। ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାୟ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ପାନୀୟେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ।

‘‘ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ୱିହରତି, ସଚେ ସୋ ୱିହାରୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ସୋଧେତବ୍ବୋ। ୱିହାରଂ ସୋଧେନ୍ତେନ ପଠମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ମଞ୍ଚୋ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ; ପୀଠଂ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବା; ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ; ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସନ୍ତାନକଂ ହୋତି, ଉଲ୍ଲୋକା ପଠମଂ ଓହାରେତବ୍ବଂ, ଆଲୋକସନ୍ଧିକଣ୍ଣଭାଗା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଗେରୁକପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ କାଳୱଣ୍ଣକତା ଭୂମି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅକତା ହୋତି ଭୂମି, ଉଦକେନ ପରିପ୍ଫୋସେତ୍ୱା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା – ମା ୱିହାରୋ ରଜେନ ଉହଞ୍ଞୀତି। ସଙ୍କାରଂ ୱିଚିନିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ।

‘‘ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବା। ମଞ୍ଚୋ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବୋ। ପୀଠଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବୋ। ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

‘‘ସଚେ ପୁରତ୍ଥିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପୁରତ୍ଥିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ପଚ୍ଛିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପଚ୍ଛିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉତ୍ତରା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଉତ୍ତରା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଦକ୍ଖିଣା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଦକ୍ଖିଣା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ସୀତକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉଣ୍ହକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ୱିୱରିତବ୍ବା।

‘‘ସଚେ ପରିୱେଣଂ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ କୋଟ୍ଠକୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅଗ୍ଗିସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଅଗ୍ଗିସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ୱଚ୍ଚକୁଟି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ପାନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ନ ହୋତି, ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

‘‘ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ୱୂପକାସେତବ୍ବୋ, ୱୂପକାସାପେତବ୍ବୋ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ୱିନୋଦେତବ୍ବଂ, ୱିନୋଦାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା । ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ୱିୱେଚେତବ୍ବଂ, ୱିୱେଚାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି ପରିୱାସାରହୋ, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନାରହୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ କମ୍ମଂ ନ କରେଯ୍ୟ, ଲହୁକାଯ ୱା ପରିଣାମେଯ୍ୟାତି। କତଂ ୱା ପନସ୍ସ ହୋତି ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ, ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ଲୋମଂ ପାତେଯ୍ୟ, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ କମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଯ୍ୟାତି।

‘‘ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ଏୱଂ ଧୋୱେୟ୍ୟାସୀତି , ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିୟେଥାତି। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ କାତବ୍ବଂ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ଏୱଂ କରେୟ୍ୟାସୀତି, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ କରିୟେଥାତି। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ଏୱଂ ପଚେୟ୍ୟାସୀତି, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିୟେଥାତି। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଏୱଂ ରଜେୟ୍ୟାସୀତି, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିୟେଥାତି। ଚୀୱରଂ ରଜନ୍ତେନ ସାଧୁକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ରଜିତବ୍ବଂ। ନ ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନେ ଥେୱେ ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବ’’ନ୍ତି।

ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୱତ୍ତଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୭। ପଣାମିତକଥା

୬୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ଉପଜ୍ଝାୟେସୁ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତନ୍ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ଉପଜ୍ଝାୟେସୁ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ଉପଜ୍ଝାୟେସୁ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତନ୍ତୀତି? ସଚ୍ଚଂ ଭଗୱାତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… କଥଞ୍ହି ନାମ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ଉପଜ୍ଝାୟେସୁ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତିସ୍ସନ୍ତୀତି…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି । ନେୱ ସମ୍ମା ୱତ୍ତନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତଂ ପଣାମେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣାମେତବ୍ବୋ – ‘‘ପଣାମେମି ତ’’ନ୍ତି ୱା, ‘‘ମାୟିଧ ପଟିକ୍କମୀ’’ତି ୱା, ‘‘ନୀହର ତେ ପତ୍ତଚୀୱର’’ନ୍ତି ୱା, ‘‘ନାହଂ ତୟା ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ’’ତି ୱା, କାୟେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାୟେନ ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ପଣାମିତୋ ହୋତି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ; ନ କାୟେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ କାୟେନ ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ପଣାମିତୋ ହୋତି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଣାମିତା ନ ଖମାପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମାପେତୁନ୍ତି। ନେୱ ଖମାପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣାମିତେନ ନ ଖମାପେତବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ଖମାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଉପଜ୍ଝାୟା ଖମାପିୟମାନା ନ ଖମନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମିତୁନ୍ତି। ନେୱ ଖମନ୍ତି। ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପକ୍କମନ୍ତିପି ୱିବ୍ଭମନ୍ତିପି ତିତ୍ଥିୟେସୁପି ସଙ୍କମନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମାପିୟମାନେନ ନ ଖମିତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ଖମେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଉପଜ୍ଝାୟା ସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତଂ ପଣାମେନ୍ତି, ଅସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତଂ ନ ପଣାମେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତୋ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପଣାମେୟ୍ୟ , ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ । ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତୋ ନ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ପଣାମେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ପଣାମେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ନ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ଅଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ନ ପଣାମେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଅଲଂ ପଣାମେତୁଂ। ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ

ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ଅଲଂ ପଣାମେତୁଂ।

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ନାଲଂ ପଣାମେତୁଂ। ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ଅଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ନାଲଂ ପଣାମେତୁଂ।

''ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି। ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି।

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ପଣାମେନ୍ତୋ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି। ଉପଜ୍ଝାୟମ୍ହି ଅଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ପଣାମେନ୍ତୋ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତୀ''ତି।

୬୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚି। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଇଚ୍ଛିଂସୁ ପବ୍ବାଜେତୁଂ। ସୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଅଲଭମାନୋ କିସୋ ଅହୋସି ଲୂଖୋ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତୋ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତୋ। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ କିସଂ ଲୂଖଂ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣଂ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତଂ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''କିଂ ନୁ ଖୋ ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରାହ୍ମଣୋ କିସୋ ଲୂଖୋ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତୋ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତୋ''ତି? ଏସୋ, ଭନ୍ତେ, ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚି। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଇଚ୍ଛିଂସୁ ପବ୍ବାଜେତୁଂ। ସୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଅଲଭମାନୋ କିସୋ ଲୂଖୋ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତୋ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''କୋ ନୁ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଅଧିକାରଂ ସରସୀ''ତି? ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଆୟସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅହଂ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ତସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଅଧିକାରଂ ସରାମୀ''ତି। ''କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ସାରିପୁତ୍ତ, ତସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଅଧିକାରଂ ସରସୀ''ତି? ''ଇଧ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ରାଜଗହେ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରନ୍ତସ୍ସ କଟଚ୍ଛୁଭିକ୍ଖଂ ଦାପେସି। ଇମଂ ଖୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ତସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଅଧିକାରଂ ସରାମୀ''ତି। ''ସାଧୁ ସାଧୁ, ସାରିପୁତ୍ତ, କତଞ୍ଞୁନୋ ହି, ସାରିପୁତ୍ତ, ସପ୍ପୁରିସା କତୱେଦିନୋ। ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ସାରିପୁତ୍ତ, ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ପବ୍ବାଜେହି ଉପସମ୍ପାଦେହୀ''ତି । ''କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ , ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ପବ୍ବାଜେମି ଉପସମ୍ପାଦେମୀ''ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ଯା ସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୟା ତୀହି ସରଣଗମନେହି ଉପସମ୍ପଦା ଅନୁଞ୍ଞାତା, ତଂ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପଟିକ୍ଖିପାମି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେନ କମ୍ମେନ ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ [ଉପସମ୍ପଦଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)]। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୭୦। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେୟ୍ୟ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି – ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ ।

''ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି – ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

୭୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପସମ୍ପନ୍ନସମନନ୍ତରା ଅନାଚାରଂ ଆଚରତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ମାୱୁସୋ, ଏୱରୂପଂ ଅକାସି, ନେତଂ କପ୍ପତୀ’’ତି। ସୋ ଏୱମାହ – ‘‘ନେୱାହଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତେ ଯାଚିଂ ଉପସମ୍ପାଦେଥ ମନ୍ତି। କିସ୍ସ ମଂ ତୁମ୍ହେ ଅୟାଚିତା ଉପସମ୍ପାଦିତ୍ଥା’’ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅୟାଚିତେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ । ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯାଚିତେନ ଉପସମ୍ପାଦେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯାଚିତବ୍ବୋ। ତେନ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖେନ ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ସଙ୍ଘଂ, ଭନ୍ତେ, ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚାମି, ଉଲ୍ଲୁମ୍ପତୁ ମଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାୟା’’ତି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ତତିୟମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୭୨। ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ , ସଙ୍ଘୋ। ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେୟ୍ୟ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଦୁତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି…ପେ…।

‘‘ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାୟେନ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

୭୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ରାଜଗହେ ପଣୀତାନଂ ଭତ୍ତାନଂ ଭତ୍ତପଟିପାଟି ଅଟ୍ଠିତା [ଅଧିଟ୍ଠିତା (କ।)] ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ସୁଖସୀଲା ସୁଖସମାଚାରା, ସୁଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ନିୱାତେସୁ ସୟନେସୁ ସୟନ୍ତି। ଯଂନୂନାହଂ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟେସୁ ପବ୍ବଜେୟ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚି। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପବ୍ବାଜେସୁଂ ଉପସମ୍ପାଦେସୁଂ। ତସ୍ମିଂ ପବ୍ବଜିତେ ଭତ୍ତପଟିପାଟି ଖୀୟିତ୍ଥ। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଏହି ଦାନି, ଆୱୁସୋ, ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିସ୍ସାମା’’ତି। ସୋ ଏୱମାହ – ‘‘ନାହଂ, ଆୱୁସୋ, ଏତଂକାରଣା ପବ୍ବଜିତୋ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିସ୍ସାମୀତି। ସଚେ ମେ ଦସ୍ସଥ ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସାମି , ନୋ ଚେ ମେ ଦସ୍ସଥ ୱିବ୍ଭମିସ୍ସାମୀ’’ତି। ‘‘କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଉଦରସ୍ସ କାରଣା ପବ୍ବଜିତୋ’’ତି ? ‘‘ଏୱମାୱୁସୋ’’ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – କଥଞ୍ହି ନାମ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂ ସ୍ୱାକ୍ଖାତେ ଧମ୍ମୱିନୟେ ଉଦରସ୍ସ କାରଣା ପବ୍ବଜିସ୍ସତୀତି। ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ସଚ୍ଚଂ କିର ତ୍ୱଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ଉଦରସ୍ସ କାରଣା ପବ୍ବଜିତୋତି? ସଚ୍ଚଂ ଭଗୱାତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଏୱଂ ସ୍ୱାକ୍ଖାତେ ଧମ୍ମୱିନୟେ ଉଦରସ୍ସ କାରଣା ପବ୍ବଜିସ୍ସସି। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ ପସନ୍ନାନଂ ୱା ଭିୟ୍ୟୋଭାୱାୟ’’…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତେନ ଚତ୍ତାରୋ ନିସ୍ସୟେ ଆଚିକ୍ଖିତୁଂ – ପିଣ୍ଡିୟାଲୋପଭୋଜନଂ ନିସ୍ସାୟ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀୟୋ; ଅତିରେକଲାଭୋ – ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ, ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ, ନିମନ୍ତନଂ, ସଲାକଭତ୍ତଂ, ପକ୍ଖିକଂ, ଉପୋସଥିକଂ, ପାଟିପଦିକଂ। ପଂସୁକୂଲଚୀୱରଂ ନିସ୍ସାୟ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀୟୋ; ଅତିରେକଲାଭୋ – ଖୋମଂ, କପ୍ପାସିକଂ, କୋସେୟ୍ୟଂ, କମ୍ବଲଂ, ସାଣଂ, ଭଙ୍ଗଂ। ରୁକ୍ଖମୂଲସେନାସନଂ ନିସ୍ସାୟ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀୟୋ; ଅତିରେକଲାଭୋ – ୱିହାରୋ , ଅଡ୍ଢୟୋଗୋ, ପାସାଦୋ, ହମ୍ମିୟଂ, ଗୁହା। ପୂତିମୁତ୍ତଭେସଜ୍ଜଂ ନିସ୍ସାୟ ପବ୍ବଜ୍ଜା, ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀୟୋ; ଅତିରେକଲାଭୋ – ସପ୍ପି, ନୱନୀତଂ, ତେଲଂ, ମଧୁ, ଫାଣିତ’’ନ୍ତି।

ପଣାମିତକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଉପଜ୍ଝାୟୱତ୍ତଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ପଞ୍ଚମୋ।

ପଞ୍ଚମଭାଣୱାରୋ

୧୮। ଆଚରିୟୱତ୍ତକଥା

୭୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ମାଣୱକୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୂ ପଟିକଚ୍ଚେୱ ନିସ୍ସଯେ ଆଚିକ୍ଖିଂସୁ। ସୋ ଏୱମାହ – “ସଚେ ମେ, ଭନ୍ତେ, ପବ୍ବଜିତେ ନିସ୍ସଯେ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟାଥ, ଅଭିରମେଯ୍ୟାମହଂ [ଅଭିରମେଯ୍ୟଞ୍ଚାହଂ (ସୀ।), ଅଭିରମେଯ୍ୟଂ ସ୍ୱାହଂ (କ।)]। ନ ଦାନାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପବ୍ବଜିସ୍ସାମି; ଜେଗୁଚ୍ଛା ମେ ନିସ୍ସଯା ପଟିକ୍କୂଲା”ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିକଚ୍ଚେୱ ନିସ୍ସଯା ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବା। ଯୋ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପସମ୍ପନ୍ନସମନନ୍ତରା ନିସ୍ସଯେ ଆଚିକ୍ଖିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁୱଗ୍ଗେନପି ତିୱଗ୍ଗେନପି ଗଣେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଊନଦସୱଗ୍ଗେନ ଗଣେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦସୱଗ୍ଗେନ ୱା ଅତିରେକଦସୱଗ୍ଗେନ ୱା ଗଣେନ ଉପସମ୍ପାଦେତୁନ୍ତି ।

୭୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଏକୱସ୍ସାପି ଦୁୱସ୍ସାପି ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଆଯସ୍ମାପି ଉପସେନୋ ୱଙ୍ଗନ୍ତପୁତ୍ତୋ ଏକୱସ୍ସୋ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ଉପସମ୍ପାଦେସି। ସୋ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଦୁୱସ୍ସୋ ଏକୱସ୍ସଂ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକଂ ଆଦାଯ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଆଚିଣ୍ଣଂ ଖୋ ପନେତଂ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଭଗୱନ୍ତାନଂ ଆଗନ୍ତୁକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିସମ୍ମୋଦିତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉପସେନଂ ୱଙ୍ଗନ୍ତପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – “କଚ୍ଚି, ଭିକ୍ଖୁ, ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ତ୍ୱଂ ଅପ୍ପକିଲମଥେନ ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତୋ”ତି? “ଖମନୀଯଂ, ଭଗୱା, ଯାପନୀଯଂ, ଭଗୱା। ଅପ୍ପକିଲମଥେନ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତା”ତି। ଜାନନ୍ତାପି ତଥାଗତା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ଜାନନ୍ତାପି ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, କାଲଂ ୱିଦିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, କାଲଂ ୱିଦିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ଅତ୍ଥସଂହିତଂ ତଥାଗତା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ନୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତଂ। ଅନତ୍ଥସଂହିତେ ସେତୁଘାତୋ ତଥାଗତାନଂ। ଦ୍ୱୀହି ଆକାରେହି ବୁଦ୍ଧା ଭଗୱନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୂ ପଟିପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ଧମ୍ମଂ ୱା ଦେସେସ୍ସାମ, ସାୱକାନଂ ୱା ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞପେସ୍ସାମାତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉପସେନଂ ୱଙ୍ଗନ୍ତପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – “କତିୱସ୍ସୋସି ତ୍ୱଂ, ଭିକ୍ଖୂ”ତି? “ଦୁୱସ୍ସୋହଂ, ଭଗୱା”ତି। “ଅଯଂ ପନ ଭିକ୍ଖୁ କତିୱସ୍ସୋ”ତି? “ଏକୱସ୍ସୋ, ଭଗୱା”ତି। “କିଂ ତାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ହୋତୀ”ତି? “ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ମେ, ଭଗୱା”ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – “ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅକରଣୀଯଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅଞ୍ଞେହି ଓୱଦିଯୋ ଅନୁସାସିଯୋ ଅଞ୍ଞଂ ଓୱଦିତୁଂ ଅନୁସାସିତୁଂ ମଞ୍ଞିସ୍ସସି। ଅତିଲହୁଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ବାହୁଲ୍ଲାଯ ଆୱତ୍ତୋ, ଯଦିଦଂ ଗଣବନ୍ଧିକଂ। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ ପସନ୍ନାନଂ ୱା ଭିଯ୍ୟୋଭାୱାଯ”…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – “ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଊନଦସୱସ୍ସେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଅତିରେକଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଉପସମ୍ପାଦେତୁ”ନ୍ତି।

୭୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ – ଦସୱସ୍ସମ୍ହା ଦସୱସ୍ସମ୍ହାତି – ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ବାଲା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଣ୍ଡିତା। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅବ୍ୟତ୍ତା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବ୍ୟତ୍ତା। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅପ୍ପସ୍ସୁତା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବହୁସ୍ସୁତା। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଞ୍ଞୱନ୍ତୋ। ଅଞ୍ଞତରୋପି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବୋ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ସହଧମ୍ମିକଂ ୱୁଚ୍ଚମାନୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ୱାଦଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ତଂଯେୱ ତିତ୍ଥାଯତନଂ ସଙ୍କମି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – କଥଞ୍ହି ନାମ ଭିକ୍ଖୂ – ଦସୱସ୍ସମ୍ହା ଦସୱସ୍ସମ୍ହାତି – ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଉପସମ୍ପାଦେସ୍ସନ୍ତି। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ବାଲା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଣ୍ଡିତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅବ୍ୟତ୍ତା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବ୍ୟତ୍ତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅପ୍ପସ୍ସୁତା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବହୁସ୍ସୁତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଞ୍ଞୱନ୍ତୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। “ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ – ଦସୱସ୍ସମ୍ହା ଦସୱସ୍ସମ୍ହାତି – ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ବାଲା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଣ୍ଡିତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅବ୍ୟତ୍ତା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବ୍ୟତ୍ତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅପ୍ପସ୍ସୁତା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବହୁସ୍ସୁତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଞ୍ଞୱନ୍ତୋ”ତି? “ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା”ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା – ଦସୱସ୍ସମ୍ହା ଦସୱସ୍ସମ୍ହାତି – ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଉପସମ୍ପାଦେସ୍ସନ୍ତି। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ବାଲା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଣ୍ଡିତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅବ୍ୟତ୍ତା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବ୍ୟତ୍ତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଅପ୍ପସ୍ସୁତା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ବହୁସ୍ସୁତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପଜ୍ଝାଯା ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା, ସଦ୍ଧିୱିହାରିକା ପଞ୍ଞୱନ୍ତୋ। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – “ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲେନ ଅବ୍ୟତ୍ତେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଅତିରେକଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଉପସମ୍ପାଦେତୁ”ନ୍ତି।

୭୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଉପଜ୍ଝାଯେସୁ ପକ୍କନ୍ତେସୁପି ୱିବ୍ଭନ୍ତେସୁପି କାଲଙ୍କତେସୁପି ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତେସୁପି ଅନାଚରିଯକା ଅନୋୱଦିଯମାନା

ଅନନୁସାସିଯମାନା ଦୁନ୍ନିଓ୍ୱା ଦୁପ୍ପାରୁତା ଅନାକପ୍ପସମ୍ପନ୍ନା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି, ମନୁସ୍ସାନଂ ଭୁଞ୍ଜମାନାନଂ ଉପରିଭୋଜନେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି, ଉପରିଖାଦନୀଯେପି – ଉପରିସାଯନୀଯେପି – ଉପରିପାନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେନ୍ତି; ସାମଂ ସୂପମ୍ପି ଓଦନମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି; ଭତ୍ତଗ୍ଗେପି ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ୱିହରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ଦୁନ୍ନିଓ୍ୱା ଦୁପ୍ପାରୁତା ଅନାକପ୍ପସମ୍ପନ୍ନା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିସ୍ସନ୍ତି; ମନୁସ୍ସାନଂ ଭୁଞ୍ଜମାନାନଂ ଉପରିଭୋଜନେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି, ଉପରିଖାଦନୀଯେପି – ଉପରିସାଯନୀଯେପି – ଉପରିପାନୀଯେପି ଉତ୍ତିଟ୍ଠପତ୍ତଂ ଉପନାମେସ୍ସନ୍ତି; ସାମଂ ସୂପମ୍ପି ଓଦନମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି; ଭତ୍ତଗ୍ଗେପି ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି, ସେଯ୍ୟଥାପି ବ୍ରାହ୍ମଣା ବ୍ରାହ୍ମଣଭୋଜନେ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ …ପେ… ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ…ପେ… ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱାତି…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଚରିଯଂ। ଆଚରିଯୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତେୱାସିକମ୍ହି ପୁତ୍ତଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେସ୍ସତି, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଆଚରିଯମ୍ହି ପିତୁଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେସ୍ସତି। ଏୱଂ ତେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ସଗାରୱା ସପ୍ପତିସ୍ସା ସଭାଗୱୁତ୍ତିନୋ ୱିହରନ୍ତା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ୱୁଦ୍ଧିଂ ୱିରୂଳ୍ହିଂ ୱେପୁଲ୍ଲଂ ଆପଜ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦସୱସ୍ସଂ ନିସ୍ସାଯ ୱତ୍ଥୁଂ, ଦସୱସ୍ସେନ ନିସ୍ସଯଂ ଦାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଚରିଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ। ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ପାଦେ ୱନ୍ଦିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – 'ଆଚରିଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହି, ଆଯସ୍ମତୋ ନିସ୍ସାଯ ୱଚ୍ଛାମି; ଆଚରିଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହି, ଆଯସ୍ମତୋ ନିସ୍ସାଯ ୱଚ୍ଛାମି; ଆଚରିଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ହୋହି, ଆଯସ୍ମତୋ ନିସ୍ସାଯ ୱଚ୍ଛାମୀ'ତି। 'ସାହୂ'ତି ୱା 'ଲହୂ'ତି ୱା 'ଓପାଯିକ'ନ୍ତି ୱା 'ପତିରୂପ'ନ୍ତି ୱା 'ପାସାଦିକେନ ସମ୍ପାଦେହୀ'ତି ୱା କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ଗହିତୋ ହୋତି ଆଚରିଯୋ; ନ କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ଗହିତୋ ହୋତି ଆଚରିଯୋ।

୭୮ ।[ଚୂଳୱ. ୩୮୦ ଆଦଯୋ] ''ଅନ୍ତେୱାସିକେନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଚରିଯମ୍ହି ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରାଯଂ ସମ୍ମାୱତ୍ତନା –

''କାଲସ୍ସେୱ ଉଟ୍ଠାଯ ଉପାହନଂ ଓମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମୁଖୋଦକଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଯାଗୁ ହୋତି, ଭାଜନଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଯାଗୁ ଉପନାମେତବ୍ବା । ଯାଗୁଂ ପୀତସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ଭାଜନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ଆଚରିଯମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

''ସଚେ ଆଚରିଯୋ ଗାମଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, କାଯବନ୍ଧନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ଦାତବ୍ବା, ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ସୋଦକୋ ଦାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ପଚ୍ଛାସମଣଂ ଆକଙ୍ଖତି, ତିମଣ୍ଡଲଂ ପଟିଚ୍ଛାଦେନ୍ତେନ ପରିମଣ୍ଡଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା କାଯବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ପାରୁପିତ୍ୱା ଗଣ୍ଠିକଂ ପଟିମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଆଚରିଯସ୍ସ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ହୋତବ୍ବଂ। ନାତିଦୂରେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନାଚ୍ଚାସନ୍ନେ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ପତ୍ତପରିଯାପନ୍ନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ନ ଆଚରିଯସ୍ସ ଭଣମାନସ୍ସ ଅନ୍ତରନ୍ତରା କଥା ଓପାତେତବ୍ବା। ଆଚରିଯୋ ଆପତ୍ତିସାମନ୍ତା ଭଣମାନୋ ନିୱାରେତବ୍ବୋ।

''ନିୱତ୍ତନ୍ତେନ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଚୀୱରଂ ସିନ୍ନଂ ହୋତି, ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ଚୀୱରଂ ନିଦହିତବ୍ବଂ। ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ। ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରନ୍ତେନ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଂ କଣ୍ଣଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତବ୍ବଂ – ମା ମଜ୍ଝେ ଭଙ୍ଗୋ ଅହୋସୀତି। ଓଭୋଗେ କାଯବନ୍ଧନଂ କାତବ୍ବଂ।

''ସଚେ ପିଣ୍ଡପାତୋ ହୋତି , ଆଚରିଯୋ ଚ ଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତୋ ଉପନାମେତବ୍ବୋ। ଆଚରିଯୋ ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଭୁତ୍ତାୱିସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତବ୍ବୋ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ପତ୍ତୋ ନିଦହିତବ୍ବୋ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଆଚରିଯମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଲାପୋ

ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ।

''ସଚେ ଆଚରିୟୋ ନହାୟିତୁକାମୋ ହୋତି, ନହାନଂ ପଟିୟାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସୀତେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ସୀତଂ ପଟିୟାଦେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଉଣ୍ହେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ଉଣ୍ହଂ ପଟିୟାଦେତବ୍ବଂ।

''ସଚେ ଆଚରିୟୋ ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ଚୁଣ୍ଣଂ ସନ୍ନେତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ତେମେତବ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାୟ ଆଚରିୟସ୍ସ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଗନ୍ତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଦତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ଚୁଣ୍ଣଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ଦାତବ୍ବା। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସନ୍ତେନ ମତ୍ତିକାୟ ମୁଖଂ ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତବ୍ବଂ। ନ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ନ ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ପଟିବାହିତବ୍ବା। ଜନ୍ତାଘରେ ଆଚରିୟସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାୟ ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମିତବ୍ବଂ।

''ଉଦକେପି ଆଚରିୟସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ନହାତେନ ପଠମତରଂ ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଗତ୍ତଂ ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ନିୱାସେତ୍ୱା ଆଚରିୟସ୍ସ ଗତ୍ତତୋ ଉଦକଂ ପମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ସଙ୍ଘାଟି ଦାତବ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାୟ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ଆଚରିୟୋ ପାନୀୟେନ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉଦ୍ଦିସାପେତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦ୍ଦିସାପେତବ୍ବୋ। ସଚେ ପରିପୁଚ୍ଛିତୁକାମୋ ହୋତି, ପରିପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ।

''ୟସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଆଚରିୟୋ ୱିହରତି, ସଚେ ସୋ ୱିହାରୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ସୋଧେତବ୍ବୋ। ୱିହାରଂ ସୋଧେନ୍ତେନ ପଠମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ମଞ୍ଚୋ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ; ପୀଠଂ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବା; ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ ; ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ; ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ୟଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସନ୍ତାନକଂ ହୋତି, ଉଲ୍ଲୋକା ପଠମଂ ଓହାରେତବ୍ବଂ, ଆଲୋକସନ୍ଧିକଣ୍ଣଭାଗା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଗେରୁକପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ କାଳୱଣ୍ଣକତା ଭୂମି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅକତା ହୋତି ଭୂମି, ଉଦକେନ ପରିପ୍ଫୋସିତ୍ୱା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା – ମା ୱିହାରୋ ରଜେନ ଉହଞ୍ଞୀତି। ସଙ୍କାରଂ ୱିଚିନିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଛଡ୍ଡେତବ୍ବଂ।

''ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବା। ମଞ୍ଚୋ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବୋ। ପୀଠଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବୋ । ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ୟଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାୟ ଭୂମିୟା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

''ସଚେ ପୁରତ୍ଥିମା ସରଜା ୱାତା ୱାୟନ୍ତି, ପୁରତ୍ଥିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ପଚ୍ଛିମା ସରଜା ୱାତା ୱାୟନ୍ତି, ପଚ୍ଛିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉତ୍ତରା ସରଜା ୱାତା ୱାୟନ୍ତି, ଉତ୍ତରା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା । ସଚେ ଦକ୍ଖିଣା ସରଜା ୱାତା ୱାୟନ୍ତି, ଦକ୍ଖିଣା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ସୀତକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉଣ୍ହକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ୱିୱରିତବ୍ବା।

''ସଚେ ପରିୱେଣଂ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ କୋଟ୍ଠକୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅଗ୍ଗିସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଅଗ୍ଗିସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ୱଚ୍ଚକୁଟି

ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ପାନୀୟଂ ନ ହୋତି, ପାନୀୟଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପରିଭୋଜନୀୟଂ ନ ହୋତି, ପରିଭୋଜନୀୟଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ । ସଚେ ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯଂ ଉଦକଂ ନ ହୋତି, ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

''ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ୱୂପକାସେତବ୍ବୋ, ୱୂପକାସାପେତବ୍ବୋ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ୱିନୋଦେତବ୍ବଂ, ୱିନୋଦାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ୱିୱେଚେତବ୍ବଂ, ୱିୱେଚାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି ପରିୱାସାରହୋ, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଆଚରିଯସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନାରହୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଆଚରିଯଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଆଚରିଯସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଆଚରିଯଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟାତି । ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ଆଚରିଯସ୍ସ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ତଜ୍ଜନୀୟଂ ୱା ନିୟସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀୟଂ ୱା ପଟିସାରଣୀୟଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀୟଂ ୱା, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଆଚରିଯସ୍ସ କମ୍ମଂ ନ କରେଯ୍ୟ, ଲହୁକାଯ ୱା ପରିଣାମେଯ୍ୟାତି। କତଂ ୱା ପନସ୍ସ ହୋତି ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ, ତଜ୍ଜନୀୟଂ ୱା ନିୟସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀୟଂ ୱା ପଟିସାରଣୀୟଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀୟଂ ୱା, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଆଚରିଯୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ଲୋମଂ ପାତେଯ୍ୟ, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ କମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଯ୍ୟାତି।

''ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଧୋୱିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିଯେଥାତି। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ କାତବ୍ବଂ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ କାତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ କରିଯେଥାତି। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ପଚିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଆଚରିଯସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିଯେଥାତି। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ରଜିତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିଯେଥାତି। ଚୀୱରଂ ରଜନ୍ତେନ ସାଧୁକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ରଜିତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନେ ଥେୱେ ପକ୍କମିତବ୍ବଂ।

''ନ ଆଚରିଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପତ୍ତୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଦାତବ୍ବଂ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଦାତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ କେସା ଛେଦେତବ୍ବା; ନ ଏକଚ୍ଚେନ କେସା ଛେଦାପେତବ୍ବା; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ; ନ ଏକଚ୍ଚେନ ପରିକମ୍ମଂ କାରାପେତବ୍ବଂ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ୱେଯ୍ୟାୱଚ୍ଚୋ କାତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚେନ ୱେଯ୍ୟାୱଚ୍ଚୋ କାରାପେତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ହୋତବ୍ବଂ; ନ ଏକଚ୍ଚୋ ପଚ୍ଛାସମଣୋ ଆଦାତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନୀହରିତବ୍ବୋ; ନ ଏକଚ୍ଚେନ ପିଣ୍ଡପାତୋ ନୀହରାପେତବ୍ବୋ। ନ ଆଚରିଯଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ, ନ ସୁସାନଂ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ନ ଦିସା ପକ୍କମିତବ୍ବା। ସଚେ ଆଚରିଯୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବ''ନ୍ତି।

ଆଚରିଯୱତ୍ତଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯। ଅନ୍ତେୱାସିକୱତ୍ତକଥା

୭୯।[ଚୂଳଅୱ। ୩୮୧-୩୮୨] ''ଆଚରିଯେନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତେୱାସିକମ୍ହି ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ତତ୍ରାଯଂ ସମ୍ମାୱତ୍ତନା –

''ଆଚରିଯେନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ସଙ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଅନୁଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଉଦ୍ଦେସେନ ପରିପୁଚ୍ଛାଯ ଓୱାଦେନ ଅନୁସାସନିଯା। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ପତ୍ତୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ନ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପତ୍ତୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜିଯେଥାତି। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ଚୀୱରଂ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ନ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜିଯେଥାତି। ସଚେ ଆଚରିଯସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ନ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପରିକ୍ଖାରୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜିଯେଥାତି।

''ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, କାଲସ୍ସେୱ ଉଟ୍ଠାଯ ଦନ୍ତକଟ୍ଠଂ ଦାତବ୍ବଂ, ମୁଖୋଦକଂ ଦାତବ୍ବଂ, ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଯାଗୁ

ହୋତି, ଭାଜନଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଯାଗୁ ଉପନାମେତଵ୍ଵା। ଯାଗୁଂ ପୀତସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ଭାଜନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତଵ୍ବଂ। ଅନ୍ତେୱାସିକମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତଵ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଳାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତଵ୍ବୋ।

''ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଗାମଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ନିୱାସନଂ ଦାତଵ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତଵ୍ବଂ, କାଯବନ୍ଧନଂ ଦାତଵ୍ବଂ, ସଗୁଣଂ କତ୍ୱା ସଙ୍ଘାଟିଯୋ ଦାତଵ୍ବା, ଧୋୱିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ସୋଦକୋ ଦାତଵ୍ବୋ।

''ଏତ୍ତାୱତା ନିୱତ୍ତିସ୍ସତୀତି ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତଵ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତଵ୍ବଂ, ପଟିନିୱାସନଂ ଦାତଵ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ପଟିଗ୍ଗହେତଵ୍ବଂ। ସଚେ ଚୀୱରଂ ସିନ୍ନଂ ହୋତି, ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତଵ୍ବଂ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ଚୀୱରଂ ନିଦହିତଵ୍ବଂ। ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତଵ୍ବଂ। ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରନ୍ତେନ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲଂ କଣ୍ଣଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ସଙ୍ଘରିତଵ୍ବଂ – ମା ମଜ୍ଝେ ଭଙ୍ଗୋ ଅହୋସୀତି। ଓଭୋଗେ କାଯବନ୍ଧନଂ କାତଵ୍ବଂ।

''ସଚେ ପିଣ୍ଡପାତୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଚ ଭୁଞ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି, ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପିଣ୍ଡପାତୋ ଉପନାମେତଵ୍ବୋ। ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତଵ୍ବୋ। ଭୁତ୍ତାୱିସ୍ସ ଉଦକଂ ଦତ୍ୱା ପତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ ଧୋୱିତ୍ୱା ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ମୁହୁତ୍ତଂ ଉଣ୍ହେ ଓତାପେତଵ୍ବୋ, ନ ଚ ଉଣ୍ହେ ପତ୍ତୋ ନିଦହିତଵ୍ବୋ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ। ଅନ୍ତେୱାସିକମ୍ହି ୱୁଟ୍ଠିତେ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରିତଵ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତଵ୍ବଂ। ସଚେ ସୋ ଦେସୋ ଉକ୍ଳାପୋ ହୋତି, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତଵ୍ବୋ।

''ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ନହାଯିତୁକାମୋ ହୋତି, ନହାନଂ ପଟିଯାଦେତଵ୍ବଂ। ସଚେ ସୀତେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ସୀତଂ ପଟିଯାଦେତଵ୍ବଂ। ସଚେ ଉଣ୍ହେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି, ଉଣ୍ହଂ ପଟିଯାଦେତଵ୍ବଂ।

''ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତୁକାମୋ ହୋତି, ଚୁଣ୍ଣଂ ସନ୍ନେତଵ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ତେମେତଵ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ଗନ୍ତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଦତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ, ଚୁଣ୍ଣଂ ଦାତଵ୍ବଂ, ମତ୍ତିକା ଦାତଵ୍ବା। ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତଵ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସନ୍ତେନ ମତ୍ତିକାଯ ମୁଖଂ ମକ୍ଖେତ୍ୱା ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରଂ ପୱିସିତଵ୍ବଂ। ନ ଚ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଖଜ୍ଜ ନିସୀଦିତଵ୍ବଂ, ନ ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆସନେନ ପଟିବାହିତଵ୍ବା। ଜନ୍ତାଘରେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତଵ୍ବଂ। ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମନ୍ତେନ ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ପୁରତୋ ଚ ପଚ୍ଛତୋ ଚ ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଜନ୍ତାଘରା ନିକ୍ଖମିତଵ୍ବଂ।

''ଉଦକେପି ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପରିକମ୍ମଂ କାତଵ୍ବଂ। ନହାତେନ ପଠମତରଂ ଉତ୍ତରିତ୍ୱା ଅତ୍ତନୋ ଗତ୍ତଂ ୱୋଦକଂ କତ୍ୱା ନିୱାସେତ୍ୱା ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଗତ୍ତତୋ ଉଦକଂ ପମଜ୍ଜିତଵ୍ବଂ, ନିୱାସନଂ ଦାତଵ୍ବଂ, ସଙ୍ଘାଟି ଦାତଵ୍ବା, ଜନ୍ତାଘରପୀଠଂ ଆଦାଯ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତଵ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ। ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ପାନୀଯେନ ପୁଚ୍ଛିତଵ୍ବୋ।

''ଯସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ୱିହରତି, ସଚେ ସୋ ୱିହାରୋ ଉକ୍ଳାପୋ ହୋତି, ସଚେ ଉସ୍ସହତି, ସୋଧେତଵ୍ବୋ। ୱିହାରଂ ସୋଧେନ୍ତେନ ପଠମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ; ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ; ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ ; ମଞ୍ଚୋ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବୋ; ପୀଠଂ ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ; ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବା; ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବୋ; ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ; ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତଵ୍ବଂ। ସଚେ ୱିହାରେ ସନ୍ତାନକଂ ହୋତି, ଉଲ୍ଲୋକା ପଠମଂ ଓତାରେତଵ୍ବଂ, ଆଲୋକସନ୍ଧିକଣ୍ଣଭାଗା ପମଜ୍ଜିତଵ୍ବା। ସଚେ ଗେରୁକପରିକମ୍ମକତା ଭିତ୍ତି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତଵ୍ବା। ସଚେ କାଳୱଣ୍ଣକତା ଭୂମି କଣ୍ଣକିତା ହୋତି, ଚୋଳକଂ ତେମେତ୍ୱା ପୀଳେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତଵ୍ବା। ସଚେ ଅକତା ହୋତି ଭୂମି, ଉଦକେନ ପରିପ୍ଫୋସିତ୍ୱା ସମ୍ମଜ୍ଜିତଵ୍ବା – ମା ୱିହାରୋ ରଜେନ ଉହଞ୍ଞୀତି। ସଙ୍କାରଂ ୱିଚିନିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଛଡ୍ଡେତଵ୍ବଂ।

‘‘ଭୂମତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ମଞ୍ଚପଟିପାଦକା ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବା। ମଞ୍ଚୋ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବୋ। ପୀଠଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ନୀଚଂ କତ୍ୱା ସାଧୁକଂ ଅପ୍ପଟିଘଂସନ୍ତେନ, ଅସଙ୍ଘଟ୍ଟେନ୍ତେନ କୱାଟପିଟ୍ଠଂ, ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ନିସୀଦନପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଓତାପେତ୍ୱା ସୋଧେତ୍ୱା ପପ୍ଫୋଟେତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାପଞ୍ଞତ୍ତଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଖେଳମଲ୍ଲକୋ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବୋ। ଅପସ୍ସେନଫଲକଂ ଓତାପେତ୍ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ଅତିହରିତ୍ୱା ଯଥାଠାନେ ଠପେତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ। ପତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ପତ୍ତଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ହେଟ୍ଠାମଞ୍ଚଂ ୱା ହେଟ୍ଠାପୀଠଂ ୱା ପରାମସିତ୍ୱା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ନ ଚ ଅନନ୍ତରହିତାଯ ଭୂମିଯା ପତ୍ତୋ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପନ୍ତେନ ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରଂ ଗହେତ୍ୱା ଏକେନ ହତ୍ଥେନ ଚୀୱରୱଂସଂ ୱା ଚୀୱରରଜ୍ଜୁଂ ୱା ପମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାରତୋ ଅନ୍ତଂ ଓରତୋ ଭୋଗଂ କତ୍ୱା ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ।

‘‘ସଚେ ପୁରତ୍ଥିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପୁରତ୍ଥିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ପଚ୍ଛିମା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ପଚ୍ଛିମା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉତ୍ତରା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଉତ୍ତରା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଦକ୍ଖିଣା ସରଜା ୱାତା ୱାଯନ୍ତି, ଦକ୍ଖିଣା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ସୀତକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ୱିୱରିତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ଥକେତବ୍ବା। ସଚେ ଉଣ୍ହକାଲୋ ହୋତି, ଦିୱା ୱାତପାନା ଥକେତବ୍ବା, ରତ୍ତିଂ ୱିୱରିତବ୍ବା।

‘‘ସଚେ ପରିୱେଣଂ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ସଚେ କୋଟ୍ଠକୋ ଉକ୍ଲାପୋ ହୋତି, କୋଟ୍ଠକୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବୋ। ସଚେ ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଉପଟ୍ଠାନସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ଅଗ୍ଗିସାଲା ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ଅଗ୍ଗିସାଲା ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ୱଚ୍ଚକୁଟି ଉକ୍ଲାପା ହୋତି, ୱଚ୍ଚକୁଟି ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବା। ସଚେ ପାନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ନ ହୋତି, ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ନ ହୋତି, ଆଚମନକୁମ୍ଭିଯା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚିତବ୍ବଂ।

‘‘ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ୱୂପକାସେତବ୍ବୋ, ୱୂପକାସାପେତବ୍ବୋ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ୱିନୋଦେତବ୍ବଂ, ୱିନୋଦାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ୱିୱେଚେତବ୍ବଂ, ୱିୱେଚାପେତବ୍ବଂ, ଧମ୍ମକଥା ୱାସ୍ସ କାତବ୍ବା। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି ପରିୱାସାରହୋ, ଆଚରିଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ, ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦଦେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନାରହୋ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦଦେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ଅବ୍ଭେଯ୍ୟାତି। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି, ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ଆଚରିଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ କମ୍ମଂ ନ କରେଯ୍ୟ, ଲହୁକାଯ ୱା ପରିଣାମେଯ୍ୟାତି। କତଂ ୱା ପନସ୍ସ ହୋତି ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ, ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା ନିଯସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା, ଆଚରିଯେନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ଲୋମଂ ପାତେଯ୍ୟ, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ କମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଯ୍ୟାତି।

‘‘ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ‘ଏୱଂ ଧୋୱେଯ୍ୟାସୀ’ତି, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ଧୋୱିଯେଥାତି। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ କାତବ୍ବଂ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ‘ଏୱଂ କରେଯ୍ୟାସୀ’ତି, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ କରିଯେଥାତି। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ‘ଏୱଂ ପଚେଯ୍ୟାସୀ’ତି, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ରଜନଂ ପଚିଯେଥାତି। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିତବ୍ବଂ ହୋତି, ଆଚରିଯେନ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ‘ଏୱଂ ରଜେଯ୍ୟାସୀ’ତି, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ୱା କାତବ୍ବଂ – କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ଅନ୍ତେୱାସିକସ୍ସ ଚୀୱରଂ ରଜିଯେଥାତି। ଚୀୱରଂ ରଜନ୍ତେନ ସାଧୁକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ରଜିତବ୍ବଂ, ନ ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନେ ଥେୱେ ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ, ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବ’’ନ୍ତି।

ଅନ୍ତେୱାସିକୱତ୍ତଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ଛଟ୍ଠଭାଣୱାରୋ।

୨୦। ପଣାମନା ଖମାପନା

୮୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅନ୍ତେୱାସିକା ଆଚରିଯେସୁ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତନ୍ତି…ପେ… ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଆଚରିଯମ୍ହି ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି। ନେୱ ସମ୍ମା ୱତ୍ତନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତଂ ପଣାମେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣାମେତବ୍ବୋ – ପଣାମେମି ତନ୍ତି ୱା, ମାଯିଧ ପଟିକ୍କମୀତି ୱା, ନୀହର ତେ ପତ୍ତଚୀୱରନ୍ତି ୱା, ନାହଂ ତଯା ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋତି ୱା। କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ପଣାମିତୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିକୋ; ନ କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ପଣାମିତୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିକୋତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅନ୍ତେୱାସିକା ପଣାମିତା ନ ଖମାପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମାପେତୁନ୍ତି। ନେୱ ଖମାପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଣାମିତେନ ନ ଖମାପେତବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ଖମାପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଚରିଯା ଖମାପିଯମାନା ନ ଖମନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମିତୁନ୍ତି। ନେୱ ଖମନ୍ତି। ଅନ୍ତେୱାସିକା ପକ୍କମନ୍ତିପି ୱିବ୍ଭମନ୍ତିପି ତିତ୍ଥିଯେସୁପି ସଙ୍କମନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମାପିଯମାନେନ ନ ଖମିତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ଖମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଚରିଯା ସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତଂ ପଣାମେନ୍ତି, ଅସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତଂ ନ ପଣାମେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତୋ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପଣାମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସମ୍ମାୱତ୍ତନ୍ତୋ ନ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ପଣାମେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

୮୧। ‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଆଚରିଯମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ପଣାମେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ନ ପଣାମେତବ୍ବୋ। ଆଚରିଯମ୍ହି ଅଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ନ ପଣାମେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଅଲଂ ପଣାମେତୁଂ। ଆଚରିଯମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ଅଲଂ ପଣାମେତୁଂ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ନାଲଂ ପଣାମେତୁଂ। ଆଚରିଯମ୍ହି ଅଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ନାଲଂ ପଣାମେତୁଂ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଆଚରିଯୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି। ଆଚରିଯମ୍ହି ନାଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ନାଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଆଚରିଯୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ପଣାମେନ୍ତୋ ଆଚରିଯୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି।

ଆଚରିଯମ୍ହି ଅଧିମତ୍ତଂ ପେମଂ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ପସାଦୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ହିରୀ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତୋ ଗାରୱୋ ହୋତି, ଅଧିମତ୍ତା ଭାୱନା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଅନ୍ତେୱାସିକଂ ପଣାମେନ୍ତୋ ଆଚରିଯୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି, ଅପ୍ପଣାମେନ୍ତୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତୀ''ତି।

ପଣାମନା ଖମାପନା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧। ବାଲଅବ୍ୟତ୍ତୱତ୍ଥୁ

୮୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ, ଦସୱସ୍ସମ୍ହା ଦସୱସ୍ସମ୍ହାତି, ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ନିସ୍ସଯଂ ଦେନ୍ତି। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ବାଲା, ଅନ୍ତେୱାସିକା ପଣ୍ଡିତା । ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ଅବ୍ୟତ୍ତା, ଅନ୍ତେୱାସିକା ବ୍ୟତ୍ତା। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ଅପ୍ପସ୍ସୁତା, ଅନ୍ତେୱାସିକା ବହୁସ୍ସୁତା। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା, ଅନ୍ତେୱାସିକା ପଞ୍ଞୱନ୍ତୋ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଭିକ୍ଖୂ, ଦସୱସ୍ସମ୍ହା ଦସୱସ୍ସମ୍ହାତି, ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ନିସ୍ସଯଂ ଦସ୍ସନ୍ତି। ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ବାଲା ଅନ୍ତେୱାସିକା ପଣ୍ଡିତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଅନ୍ତେୱାସିକା ବ୍ୟତ୍ତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ଅପ୍ପସ୍ସୁତା ଅନ୍ତେୱାସିକା ବହୁସ୍ସୁତା, ଦିସ୍ସନ୍ତି ଆଚରିଯା ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା ଅନ୍ତେୱାସିକା ପଞ୍ଞୱନ୍ତୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ… ପେ… ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ, ଦସୱସ୍ସମ୍ହା ଦସୱସ୍ସମ୍ହାତି, ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ନିସ୍ସଯଂ ଦେନ୍ତି…ପେ… ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱାତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା… ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲେନ ଅବ୍ୟତ୍ତେନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଯୋ ଦଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ଦସୱସ୍ସେନ ୱା ଅତିରେକଦସୱସ୍ସେନ ୱା ନିସ୍ସଯଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି।

ବାଲଅବ୍ୟତ୍ତୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୨। ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୮୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେସୁ ପକ୍କନ୍ତେସୁପି ୱିବ୍ଭନ୍ତେସୁପି କାଲଙ୍କତେସୁପି ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତେସୁପି ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ନ ଜାନନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

''ପଞ୍ଚିମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହା – ଉପଜ୍ଝାଯୋ ପକ୍କନ୍ତୋ ୱା ହୋତି, ୱିବ୍ଭନ୍ତୋ ୱା, କାଲଙ୍କତୋ ୱା, ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତୋ ୱା, ଆଣତ୍ତିଯେୱ ପଞ୍ଚମୀ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଉପଜ୍ଝାଯମ୍ହା।

''ଛଯିମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଆଚରିଯମ୍ହା – ଆଚରିଯୋ ପକ୍କନ୍ତୋ ୱା ହୋତି, ୱିବ୍ଭନ୍ତୋ ୱା, କାଲଙ୍କତୋ ୱା, ପକ୍ଖସଙ୍କନ୍ତୋ ୱା, ଆଣତ୍ତିଯେୱ ପଞ୍ଚମୀ, ଉପଜ୍ଝାଯେନ ୱା ସମୋଧାନଗତୋ ହୋତି। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛ ନିସ୍ସଯପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଯୋ ଆଚରିଯମ୍ହା''।

ନିସ୍ସପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩। ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବପଞ୍ଚକଂ

୮୪। ''ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ଅସେକ୍ଖେନ [ନ ଅସେଖେନ (କ।)] ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ,

ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଅହିରିକୋ ହୋତି, ଅନୋତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, କୁସୀତୋ ହୋତି, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତି ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ , ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ହିରିମା ହୋତି, ଓତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯୋ ହୋତି, ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତି ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅତିଦିଟ୍ଠିଯା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ଦୁପ୍ପଞ୍ଞୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ , ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅତିଦିଟ୍ଠିଯା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ବହୁସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ପଞ୍ଞୱା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱା, ଅନଭିରତଂ [ଅନଭିରତିଂ (ସ୍ଯା।), ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଅନଭିରତିଂ (କ।)] ୱୂପକାସେତୁଂ ୱା ୱୂପକାସାପେତୁଂ ୱା, ଉପ୍ପନ୍ନଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିନୋଦେତୁଂ [ୱିନୋଦେତୁଂ ୱା ୱିନୋଦାପେତୁଂ ୱା (ସବ୍ବତ୍ଥ, ୱିମତିୱିନୋଦନୀ ଟୀକା ଓଲୋକେତବ୍ବା)] ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଯା ୱୁଟ୍ଠାନଂ ନ ଜାନାତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱା, ଅନଭିରତଂ ୱୂପକାସେତୁଂ ୱା ୱୂପକାସାପେତୁଂ ୱା, ଉପ୍ପନ୍ନଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିନୋଦେତୁଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଯା ୱୁଟ୍ଠାନଂ ଜାନାତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଅଭିସମାଚାରିକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ସିକ୍ଖାପେତୁଂ, ଆଦିବ୍ରହ୍ମଚରିଯକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ୱିନେତୁଂ, ଅଭିଧମ୍ମେ ୱିନେତୁଂ, ଅଭିୱିନଯେ ୱିନେତୁଂ, ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିୱେଚେତୁଂ – ଇମେହି ଖୋ , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଅଭିସମାଚାରିକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ସିକ୍ଖାପେତୁଂ, ଆଦିବ୍ରହ୍ମଚରିଯକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ୱିନେତୁଂ, ଅଭିଧମ୍ମେ ୱିନେତୁଂ, ଅଭିୱିନଯେ ୱିନେତୁଂ, ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିୱେଚେତୁଂ – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ନ ସୁୱିଭତ୍ତାନି ନ ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ନ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋ – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ସୁୱିଭତ୍ତାନି ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋ – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଊନଦସୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକଦସୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ’’ତି।

ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବପଞ୍ଚକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୪। ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଛକ୍କଂ

୮୫। ‘‘ଛହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ । ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଊନଦସୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଛହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକଦସୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଅତ୍ତନା ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଊନଦସୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଛହି, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା। ଅତ୍ତନା ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପରଂ ଅସେକ୍ଖେ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେ ସମାଦପେତା; ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକଦସୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଅହିରିକୋ ହୋତି, ଅନୋତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, କୁସୀତୋ ହୋତି, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତି ହୋତି, ଊନଦସୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଛହି, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ , ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ହିରିମା ହୋତି, ଓତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, ଆରଦ୍ଧୱୀରିୟୋ ହୋତି, ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତି ହୋତି, ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକଦସୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅତିଦିଟ୍ଠିୟା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ଦୁପ୍ପଞ୍ଞୋ ହୋତି, ଊନଦସୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଛହି, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅତିଦିଟ୍ଠିୟା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ବହୁସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ପଞ୍ଞୱା ହୋତି, ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକଦସୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱା, ଅନଭିରତଂ ୱୂପକାସେତୁଂ ୱା ୱୂପକାସାପେତୁଂ ୱା, ଉପ୍ପନ୍ନଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିନୋଦେତୁଂ, ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିୟା ୱୁଟ୍ଠାନଂ ନ ଜାନାତି, ଊନଦସୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

‘‘ଛହି, ଭିକ୍ଖବେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସୟୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେୱାସିଂ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିଂ ୱା ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ ୱା, ଅନଭିରତଂ ୱୂପକାସେତୁଂ ୱା ୱୂପକାସାପେତୁଂ ୱା, ଉପ୍ପନ୍ନଂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମତୋ ୱିନୋଦେତୁଂ, ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଆପତ୍ତିୟା ୱୁଟ୍ଠାନଂ ଜାନାତି, ଦସୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକଦସୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖବେ,

ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି , ଭିକ୍ଖଵେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେଵାସିଂ ଵା ସଦ୍ଧିଵିହାରିଂ ଵା ଅଭିସମାଚାରିକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ସିକ୍ଖାପେତୁଂ, ଆଦିବ୍ରହ୍ମଚରିଯକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ଵିନେତୁଂ, ଅଭିଧମ୍ମେ ଵିନେତୁଂ , ଅଭିଵିନଯେ ଵିନେତୁଂ, ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଧମ୍ମତୋ ଵିଵେଚେତୁଂ, ଊନଦସଵସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଛହି , ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ପଟିବଲୋ ହୋତି ଅନ୍ତେଵାସିଂ ଵା ସଦ୍ଧିଵିହାରିଂ ଵା ଅଭିସମାଚାରିକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ସିକ୍ଖାପେତୁଂ ଆଦିବ୍ରହ୍ମଚରିଯକାଯ ସିକ୍ଖାଯ ଵିନେତୁଂ, ଅଭିଧମ୍ମେ ଵିନେତୁଂ, ଅଭିଵିନଯେ ଵିନେତୁଂ, ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଧମ୍ମତୋ ଵିଵେଚେତୁଂ, ଦସଵସ୍ସୋ ଵା ହୋତି ଅତିରେକଦସଵସ୍ସୋ ଵା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ଵିତ୍ଥାରେନ ନ ସ୍ଵାଗତାନି ହୋନ୍ତି ନ ସୁଵିଭତ୍ତାନି ନ ସୁପ୍ପଵତ୍ତୀନି ନ ସୁଵିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ଯଞ୍ଜନସୋ, ଊନଦସଵସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ନ ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ।

''ଛହି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ , ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି , ଅନାପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ଵିତ୍ଥାରେନ ସ୍ଵାଗତାନି ହୋନ୍ତି ସୁଵିଭତ୍ତାନି ସୁପ୍ପଵତ୍ତୀନି ସୁଵିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ଯଞ୍ଜନସୋ, ଦସଵସ୍ସୋ ଵା ହୋତି ଅତିରେକଦସଵସ୍ସୋ ଵା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଂ, ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ବୋ, ସାମଣେରୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ''ତି।

ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବଛକ୍କଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୫। ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବକଥା

୮୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଯୋ ସୋ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବୋ [ଯୋ ସୋ ପସୁରପରିବ୍ବାଜକୋ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବୋ (କ।)] ପଜ୍ଝାଯେନ ସହଧମ୍ମିକଂ ଵୁଚ୍ଚମାନୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଵାଦଂ ଆରୋପେତ୍ଵା ତଂଯେଵ ତିତ୍ଥାଯତନଂ ସଙ୍କମି। ସୋ ପୁନ ପଚ୍ଚାଗନ୍ତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଯୋ ସୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବୋ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ସହଧମ୍ମିକଂ ଵୁଚ୍ଚମାନୋ ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ ଵାଦଂ ଆରୋପେତ୍ଵା ତଂଯେଵ ତିତ୍ଥାଯତନଂ ସଙ୍କନ୍ତୋ, ସୋ ଆଗତୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ସୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞୋପି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମଵିନଯେ ଆକଙ୍ଖତି ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଆକଙ୍ଖତି ଉପସମ୍ପଦଂ, ତସ୍ସ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିଵାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଏଵଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦାତବ୍ବୋ – ପଠମଂ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରାପେତ୍ଵା କାସାଯାନି ଵତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦାପେତ୍ଵା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କାରାପେତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ଵନ୍ଦାପେତ୍ଵା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦାପେତ୍ଵା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗଣ୍ହାପେତ୍ଵା ଏଵଂ ଵଦେହୀତି ଵତ୍ତବ୍ବୋ – ''ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି; ଦୁତିଯମ୍ପି ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଦୁତିଯମ୍ପି ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଦୁତିଯମ୍ପି ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି; ତତିଯମ୍ପି ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ତତିଯମ୍ପି ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ତତିଯମ୍ପି ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମୀ''ତି।

ତେନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବେନ ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ଵନ୍ଦିତ୍ଵା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ଵା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଏଵମସ୍ସ ଵଚନୀଯୋ – ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମଵିନଯେ ଆକଙ୍ଖାମି ଉପସମ୍ପଦଂ। ସୋହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିଵାସଂ ଯାଚାମୀ''ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ତତିଯମ୍ପି ଯାଚିତବ୍ବୋ। ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମଵିନଯେ ଆକଙ୍ଖତି ଉପସମ୍ପଦଂ। ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିଵାସଂ ଯାଚତି। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯପୁବ୍ବସ୍ସ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିଵାସଂ ଦଦେଯ୍ଯ। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅୟଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନୟେ ଆକଙ୍ଖତି ଉପସମ୍ପଦଂ। ସୋ ସଙ୍ଘଂ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିୱାସଂ ଯାଚତି। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବସ୍ସ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିୱାସଂ ଦେତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବସ୍ସ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିୱାସସ୍ସ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ଦିନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବସ୍ସ ଚତ୍ତାରୋ ମାସେ ପରିୱାସୋ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

୮୭। ‘‘ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆରାଧକୋ ହୋତି, ଏୱଂ ଅନାରାଧକୋ। କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଅନାରାଧକୋ ହୋତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଅତିକାଲେନ ଗାମଂ ପୱିସତି, ଅତିଦିୱା ପଟିକ୍କମତି। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଅନାରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ୱେସିୟାଗୋଚରୋ ୱା ହୋତି, ୱିଧୱାଗୋଚରୋ ୱା ହୋତି, ଥୁଲ୍ଲକୁମାରିକାଗୋଚରୋ ୱା ହୋତି, ପଣ୍ଡକଗୋଚରୋ ୱା ହୋତି, ଭିକ୍ଖୁନିଗୋଚରୋ ୱା ହୋତି। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଅନାରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଯାନି ତାନି ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀନଂ ଉଚ୍ଚାୱଚାନି କରଣୀୟାନି, ତତ୍ଥ ନ ଦକ୍ଖୋ ହୋତି, ନ ଅନଲସୋ, ନ ତତ୍ରୁପାୟାୟ ୱୀମଂସାୟ ସମନ୍ନାଗତୋ, ନ ଅଲଂ କାତୁଂ, ନ ଅଲଂ ସଂୱିଧାତୁଂ। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଅନାରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ନ ତିବ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦୋ ହୋତି ଉଦ୍ଦେସେ, ପରିପୁଚ୍ଛାୟ, ଅଧିସୀଲେ, ଅଧିଚିତ୍ତେ, ଅଧିପଞ୍ଞାୟ। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଅନାରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଯସ୍ସ ତିତ୍ଥାୟତନା ସଙ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ସତ୍ଥୁନୋ ତସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିୟା ତସ୍ସ ଖନ୍ତିୟା ତସ୍ସ ରୁଚିୟା ତସ୍ସ ଆଦାୟସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ କୁପିତୋ ହୋତି ଅନତ୍ତମନୋ ଅନଭିରଦ୍ଧୋ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱା ଧମ୍ମସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଅୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ ଅତ୍ତମନୋ ହୋତି ଉଦଗ୍ଗୋ ଅଭିରଦ୍ଧୋ। ଯସ୍ସ ୱା ପନ ତିତ୍ଥାୟତନା ସଙ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ସତ୍ଥୁନୋ ତସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିୟା ତସ୍ସ ଖନ୍ତିୟା ତସ୍ସ ରୁଚିୟା ତସ୍ସ ଆଦାୟସ୍ସ ୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ ଅତ୍ତମନୋ ହୋତି ଉଦଗ୍ଗୋ ଅଭିରଦ୍ଧୋ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱା ଧମ୍ମସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ କୁପିତୋ ହୋତି ଅନତ୍ତମନୋ ଅନଭିରଦ୍ଧୋ। ଇଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘାତନିକଂ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବସ୍ସ ଅନାରାଧନୀୟସ୍ମିଂ। ଏୱମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଅନାରାଧକୋ ହୋତି। ଏୱଂ ଅନାରାଧକୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆଗତୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ।

‘‘କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆରାଧକୋ ହୋତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ନାତିକାଲେନ ଗାମଂ ପୱିସତି ନାତିଦିୱା ପଟିକ୍କମତି। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ନ ୱେସିୟାଗୋଚରୋ ହୋତି, ନ ୱିଧୱାଗୋଚରୋ ହୋତି, ନ ଥୁଲ୍ଲକୁମାରିକାଗୋଚରୋ ହୋତି, ନ ପଣ୍ଡକଗୋଚରୋ ହୋତି, ନ ଭିକ୍ଖୁନିଗୋଚରୋ ହୋତି। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଯାନି ତାନି ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀନଂ ଉଚ୍ଚାୱଚାନି କରଣୀୟାନି, ତତ୍ଥ ଦକ୍ଖୋ ହୋତି, ଅନଲସୋ, ତତ୍ରୁପାୟାୟ ୱୀମଂସାୟ ସମନ୍ନାଗତୋ, ଅଲଂ କାତୁଂ, ଅଲଂ ସଂୱିଧାତୁଂ। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ତିବ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦୋ ହୋତି ଉଦ୍ଦେସେ, ପରିପୁଚ୍ଛାୟ, ଅଧିସୀଲେ, ଅଧିଚିତ୍ତେ, ଅଧିପଞ୍ଞାୟ। ଏୱମ୍ପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆରାଧକୋ ହୋତି।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଯସ୍ସ ତିତ୍ଥାୟତନା ସଙ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ସତ୍ଥୁନୋ ତସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିୟା ତସ୍ସ ଖନ୍ତିୟା ତସ୍ସ ରୁଚିୟା ତସ୍ସ ଆଦାୟସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ ଅତ୍ତମନୋ ହୋତି ଉଦଗ୍ଗୋ ଅଭିରଦ୍ଧୋ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱା ଧମ୍ମସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ଅୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ କୁପିତୋ ହୋତି ଅନତ୍ତମନୋ ଅନଭିରଦ୍ଧୋ। ଯସ୍ସ ୱା ପନ ତିତ୍ଥାୟତନା ସଙ୍କନ୍ତୋ ହୋତି, ତସ୍ସ ସତ୍ଥୁନୋ ତସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିୟା ତସ୍ସ ଖନ୍ତିୟା ତସ୍ସ ରୁଚିୟା ତସ୍ସ ଆଦାୟସ୍ସ ୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ କୁପିତୋ ହୋତି ଅନତ୍ତମନୋ ଅନଭିରଦ୍ଧୋ, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱା ଧମ୍ମସ୍ସ ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱା ୱଣ୍ଣେ ଭଞ୍ଞମାନେ ଅତ୍ତମନୋ ହୋତି ଉଦଗ୍ଗୋ ଅଭିରଦ୍ଧୋ। ଇଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘାତନିକଂ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବସ୍ସ ଆରାଧନୀୟସ୍ମିଂ। ଏୱମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆରାଧକୋ ହୋତି।

ଏୱଂ ଆରାଧକୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆଗତୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ।

‘‘ସଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ନଗ୍ଗୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ଉପଜ୍ଝାୟମୂଲକଂ ଚୀୱରଂ ପରିୟେସିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକେସୋ ଆଗଚ୍ଛତି, ସଙ୍ଘୋ ଅପଲୋକେତବ୍ବୋ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମାୟ। ଯେ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଗ୍ଗିକା ଜଟିଲକା, ତେ ଆଗତା ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବା, ନ ତେସଂ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ତଂ କିସ୍ସ ହେତୁ? କମ୍ମୱାଦିନୋ ଏତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କିରିୟୱାଦିନୋ। ସଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଜାତିୟା ସାକିୟୋ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବୋ ଆଗଚ୍ଛତି , ସୋ ଆଗତୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ନ ତସ୍ସ ପରିୱାସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଇମାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଞାତୀନଂ ଆୱେଣିକଂ ପରିହାରଂ ଦମ୍ମୀ’’ତି।

ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟପୁବ୍ବକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସତ୍ତମଭାଣୱାରୋ।

୨୬। ପଞ୍ଚାବାଧୱତ୍ଥୁ

୮୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ମଗଧେସୁ ପଞ୍ଚ ଆବାଧା ଉସ୍ସନ୍ନା ହୋନ୍ତି – କୁଟ୍ଠଂ, ଗଣ୍ଡୋ, କିଲାସୋ, ସୋସୋ, ଅପମାରୋ। ମନୁସ୍ସା ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠା ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ସାଧୁ ନୋ, ଆଚରିୟ, ତିକିଚ୍ଛାହୀ’’ତି। ‘‘ଅହଂ ଖ୍ୱୟ୍ୟୋ, ବହୁକିଚ୍ଚୋ ବହୁକରଣୀୟୋ; ରାଜା ଚ ମେ ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ଇତ୍ଥାଗାରଞ୍ଚ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ; ନାହଂ ସକ୍କୋମି ତିକିଚ୍ଛିତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘ସବ୍ବଂ ସାପତେୟ୍ୟଞ୍ଚ ତେ, ଆଚରିୟ, ହୋତୁ; ମୟଞ୍ଚ ତେ ଦାସା; ସାଧୁ, ନୋ, ଆଚରିୟ, ତିକିଚ୍ଛାହୀ’’ତି। ‘‘ଅହଂ ଖ୍ୱୟ୍ୟୋ, ବହୁକିଚ୍ଚୋ ବହୁକରଣୀୟୋ ରାଜା ଚ ମେ ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ଇତ୍ଥାଗାରଞ୍ଚ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ; ନାହଂ ସକ୍କୋମି ତିକିଚ୍ଛିତୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ସୁଖସୀଲା ସୁଖସମାଚାରା, ସୁଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ନିୱାତେସୁ ସୟନେସୁ ସୟନ୍ତି। ଯଂନୂନ ମୟଂ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟେସୁ ପବ୍ବଜେୟ୍ୟାମ। ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଚେୱ ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସନ୍ତି, ଜୀୱକୋ ଚ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତିକିଚ୍ଛିସ୍ସତୀ’’ତି । ଅଥ ଖୋ ତେ ମନୁସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚିଂସୁ। ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପବ୍ବାଜେସୁଂ, ଉପସମ୍ପାଦେସୁଂ। ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଚେୱ ଉପଟ୍ଠହିଂସୁ ଜୀୱକୋ ଚ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତିକିଚ୍ଛି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ବହୂ ଗିଲାନେ ଭିକ୍ଖୂ ଉପଟ୍ଠହନ୍ତା ଯାଚନବହୁଲା ୱିଞ୍ଞତ୍ତିବହୁଲା ୱିହରନ୍ତି – ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଦେଥ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ଦେଥ, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ଦେଥାତି। ଜୀୱକୋପି କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ବହୂ ଗିଲାନେ ଭିକ୍ଖୂ ତିକିଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅଞ୍ଞତରଂ ରାଜକିଚ୍ଚଂ ପରିହାପେସି।

୮୯। ଅଞ୍ଞତରୋପି ପୁରିସୋ ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠୋ ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସାଧୁ ମଂ, ଆଚରିୟ, ତିକିଚ୍ଛାହୀ’’ତି। ‘‘ଅହଂ ଖ୍ୱୟ୍ୟୋ, ବହୁକିଚ୍ଚୋ, ବହୁକରଣୀୟୋ, ରାଜା ଚ ମେ ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ଇତ୍ଥାଗାରଞ୍ଚ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ; ନାହଂ ସକ୍କୋମି ତିକିଚ୍ଛିତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘ସବ୍ବଂ ସାପତେୟ୍ୟଞ୍ଚ ତେ, ଆଚରିୟ, ହୋତୁ, ଅହଞ୍ଚ ତେ ଦାସୋ; ସାଧୁ ମଂ, ଆଚରିୟ, ତିକିଚ୍ଛାହୀ’’ତି। ‘‘ଅହଂ ଖ୍ୱୟ୍ୟୋ, ବହୁକିଚ୍ଚୋ ବହୁକରଣୀୟୋ, ରାଜା ଚ ମେ ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ଇତ୍ଥାଗାରଞ୍ଚ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ନାହଂ ସକ୍କୋମି ତିକିଚ୍ଛିତୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ସୁଖସୀଲା ସୁଖସମାଚାରା, ସୁଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ନିୱାତେସୁ ସୟନେସୁ ସୟନ୍ତି। ଯଂନୂନାହଂ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟେସୁ ପବ୍ବଜେୟ୍ୟଂ। ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଚେୱ ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସନ୍ତି, ଜୀୱକୋ ଚ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତିକିଚ୍ଛିସ୍ସତି। ସୋମ୍ହି [ସୋହଂ (ବହୂସୁ, ୱିମତିୱିନୋଦନୀଟୀକା ଓଲୋକେତବ୍ବା)] ଅରୋଗୋ ୱିବ୍ଭମିସ୍ସାମୀ’’ତି । ଅଥ ଖୋ ସୋ ପୁରିସୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚି। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପବ୍ବାଜେସୁଂ, ଉପସମ୍ପାଦେସୁଂ। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ଚେୱ ଉପଟ୍ଠହିଂସୁ, ଜୀୱକୋ ଚ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତିକିଚ୍ଛି। ସୋ ଅରୋଗୋ ୱିବ୍ଭମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତଂ ପୁରିସଂ ୱିବ୍ଭନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ତଂ ପୁରିସଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ନନୁ ତ୍ୱଂ, ଅୟ୍ୟୋ, ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ଅହୋସୀ’’ତି? ‘‘ଏୱଂ, ଆଚରିୟା’’ତି। ‘‘କିସ୍ସ ପନ ତ୍ୱଂ, ଅୟ୍ୟୋ, ଏୱରୂପମକାସୀ’’ତି? ଅଥ ଖୋ ସୋ ପୁରିସୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଉଜ୍ଝାୟତି ଖିୟ୍ୟତି ୱିପାଚେତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଭଦନ୍ତା [ଭଦ୍ଦନ୍ତା (କ।)] ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଅୟ୍ୟା ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠଂ ନ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଭଗୱତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସିତୋ ସମାଦପିତୋ ସମୁତ୍ତେଜିତୋ ସମ୍ପହଂସିତୋ ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହି ଆବାଧେହି ଫୁଟ୍ଠୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି।

ପଞ୍ଚାବାଧଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୭। ରାଜଭଟଵତ୍ଥୁ

୯୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଚ୍ଚନ୍ତୋ କୁପିତୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ସେନାନାଯକେ ମହାମତ୍ତେ ଆଣାପେସି – ‘‘ଗଚ୍ଛଥ, ଭଣେ, ପଚ୍ଚନ୍ତଂ ଉଚ୍ଚିନଥା’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଦେଵା’’ତି ଖୋ ସେନାନାଯକା ମହାମତ୍ତା ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଅଭିଞ୍ଞାତାନଂ ଅଭିଞ୍ଞାତାନଂ ଯୋଧାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମଯଂ ଖୋ ଯୁଦ୍ଧାଭିନନ୍ଦିନୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତା ପାପଞ୍ଚ କରୋମ, ବହୁଞ୍ଚ ଅପୁଞ୍ଞଂ ପସଵାମ। କେନ ନୁ ଖୋ ମଯଂ ଉପାଯେନ ପାପା ଚ ଵିରମେଯ୍ୟାମ କଲ୍ୟାଣଞ୍ଚ କରେଯ୍ୟାମା’’ତି? ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଯୋଧାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ଧମ୍ମଚାରିନୋ ସମଚାରିନୋ ବ୍ରହ୍ମଚାରିନୋ ସଚ୍ଚଵାଦିନୋ ସୀଲଵନ୍ତୋ କଲ୍ୟାଣଧମ୍ମା। ସଚେ ଖୋ ମଯଂ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜେଯ୍ୟାମ, ଏଵଂ ମଯଂ ପାପା ଚ ଵିରମେଯ୍ୟାମ କଲ୍ୟାଣଞ୍ଚ କରେଯ୍ୟାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଯୋଧା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚିଂସୁ। ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପବ୍ବାଜେସୁଂ, ଉପସମ୍ପାଦେସୁଂ। ସେନାନାଯକା ମହାମତ୍ତା ରାଜଭଟେ ପୁଚ୍ଛିଂସୁ – ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ, ଭଣେ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଚ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଚ ଯୋଧା ନ ଦିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଚ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଚ, ସାମି, ଯୋଧା ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତା’’ତି। ସେନାନାଯକା ମହାମତ୍ତା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ରାଜଭଟଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ସେନାନାଯକା ମହାମତ୍ତା ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଵୋହାରିକେ ମହାମତ୍ତେ ପୁଚ୍ଛି – ‘‘ଯୋ, ଭଣେ, ରାଜଭଟଂ ପବ୍ବାଜେତି, କିଂ ସୋ ପସଵତୀ’’ତି? ‘‘ଉପଜ୍ଝାଯସ୍ସ, ଦେଵ, ସୀସଂ ଛେତବ୍ବଂ, ଅନୁସ୍ସାଵକସ୍ସ [ଅନୁସାଵକସ୍ସ (କ।)] ଜିଵ୍ହା ଉଦ୍ଧରିତବ୍ବା, ଗଣସ୍ସ ଉପଡ୍ଢଫାସୁକା ଭଞ୍ଜିତବ୍ବା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ସନ୍ତି, ଭନ୍ତେ, ରାଜାନୋ ଅସ୍ସଦ୍ଧା ଅପ୍ପସନ୍ନା। ତେ ଅପ୍ପମତ୍ତକେନପି ଭିକ୍ଖୂ ଵିହେଠେଯ୍ୟୁଂ। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟା ରାଜଭଟଂ ନ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିଯଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଭଗଵତା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସିତୋ ସମାଦପିତୋ ସମୁତ୍ତେଜିତୋ ସମ୍ପହଂସିତୋ ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ଵା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ରାଜଭଟୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି।

ରାଜଭଟଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୮। ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲଚୋରଵତ୍ଥୁ

୯୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଚୋରୋ ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ମନୁସ୍ସା ପସ୍ସିତ୍ଵା ଉବ୍ବିଜ୍ଜନ୍ତିପି, ଉତ୍ତସନ୍ତିପି, ପଲାଯନ୍ତିପି , ଅଞ୍ଞେନପି ଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେନପି ମୁଖଂ କରୋନ୍ତି, ଦ୍ଵାରମ୍ପି ଥକେନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ଧଜବନ୍ଧଂ ଚୋରଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ଵିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଧଜବନ୍ଧୋ ଚୋରୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଅଙ୍ଗୁଲିମାଲଚୋରଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୯। କାରଭେଦକଚୋରଵତ୍ଥୁ

୯୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞା ମାଗଧେନ ସେନିଯେନ ବିମ୍ବିସାରେନ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ହୋତି – ‘‘ଯେ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜନ୍ତି, ନ ତେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ; ସ୍ଵାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ ଚୋରିକଂ କତ୍ଵା କାରାଯ ବଦ୍ଧୋ ହୋତି। ସୋ କାରଂ ଭିନ୍ଦିତ୍ଵା ପଲାଯିତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ମନୁସ୍ସା ପସ୍ସିତ୍ଵା ଏଵମାହଂସୁ – ‘‘ଅଯଂ ସୋ କାରଭେଦକୋ ଚୋରୋ। ହନ୍ଦ, ନଂ ନେମା’’ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଏଵମାହଂସୁ – ‘‘ମାଯ୍ୟୋ, ଏଵଂ ଅଵଚୁତ୍ଥ। ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ରଞ୍ଞା ମାଗଧେନ ସେନିଯେନ ବିମ୍ବିସାରେନ – ‘‘ଯେ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜନ୍ତି, ନ ତେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ; ସ୍ଵାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘ଅଭଯୂଵରା ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା, ନଯିମେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ। କଥଞ୍ହି

ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା କାରଭେଦକଂ ଚୋରଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାରଭେଦକୋ ଚୋରୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

କାରଭେଦକଚୋରୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୦। ଲିଖିତକଚୋରୱତ୍ଥୁ

୯୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ ଚୋରିକଂ କତ୍ୱା ପଲାଯିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ସୋ ଚ ରଞ୍ଞୋ ଅନ୍ତେପୁରେ ଲିଖିତୋ ହୋତି – ଯତ୍ଥ ପସ୍ସତି, ତତ୍ଥ ହନ୍ତବ୍ବୋତି। ମନୁସ୍ସା ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅଯଂ ସୋ ଲିଖିତକୋ ଚୋରୋ। ହନ୍ଦ, ନଂ ହନାମା’’ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ମାଯ୍ୟୋ, ଏୱଂ ଅୱଚୁତ୍ଥ। ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ରଞ୍ଞା ମାଗଧେନ ସେନିଯେନ ବିମ୍ବିସାରେନ ‘‘ଯେ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜନ୍ତି, ନ ତେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ, ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘ଅଭଯୂୱରା ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା, ନଯିମେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଲିଖିତକଂ ଚୋରଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲିଖିତକୋ ଚୋରୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଲିଖିତକଚୋରୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୧। କସାହତୱତ୍ଥୁ

୯୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ କସାହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା କସାହତଂ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, କସାହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

କସାହତୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୨। ଲକ୍ଖଣାହତୱତ୍ଥୁ

୯୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ ଲକ୍ଖଣାହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଲକ୍ଖଣାହତଂ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲକ୍ଖଣାହତୋ କତଦଣ୍ଡକମ୍ମୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଲକ୍ଖଣାହତୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୩। ଇଣାଯିକୱତ୍ଥୁ

୯୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ ଇଣାଯିକୋ ପଲାଯିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ଧନିଯା ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅଯଂ ସୋ ଅମ୍ହାକଂ ଇଣାଯିକୋ। ହନ୍ଦ, ନଂ ନେମା’’ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ମାଯ୍ୟୋ, ଏୱଂ ଅୱଚୁତ୍ଥ। ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ରଞ୍ଞା ମାଗଧେନ ସେନିଯେନ ବିମ୍ବିସାରେନ – ‘‘ଯେ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜନ୍ତି, ନ ତେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ; ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା’’ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘ଅଭଯୂୱରା ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା। ନଯିମେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଇଣାଯିକଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇଣାଯିକୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଇଣାଯିକୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୪। ଦାସୱତ୍ଥୁ

୯୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଦାସୋ ପଲାଯିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ଅଯ୍ୟକା [ଅୟ୍ୟିକା (କ।), ଅଯିରକା (ସୀ।)] ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅଯଂ ସୋ ଅମ୍ହାକଂ ଦାସୋ। ହନ୍ଦ, ନଂ ନେମା''ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ମାଯ୍ୟୋ, ଏୱଂ ଅୱଚୁତ୍ଥ, ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ରଞ୍ଞା ମାଗଧେନ ସେନିଯେନ ବିମ୍ବିସାରେନ ''ଯେ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜନ୍ତି, ନ ତେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ, ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଧମ୍ମୋ, ଚରନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ସମ୍ମା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅନ୍ତକିରିଯାଯା''ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ଅଭଯୂୱରା ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା, ନଯିମେ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ଦାସଂ ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାସୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଦାସୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୫। କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁୱତ୍ଥୁ

୯୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁ ମାତାପିତୂହି ସଦ୍ଧିଂ ଭଣ୍ଡିତ୍ୱା ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁସ୍ସ ମାତାପିତରୋ ତଂ କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁଂ ୱିଚିନନ୍ତା ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛିଂସୁ – ''ଅପି, ଭନ୍ତେ, ଏୱରୂପଂ ଦାରକଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟାଥା''ତି? ଭିକ୍ଖୂ ଅଜାନଂଯେୱ ଆହଂସୁ – ''ନ ଜାନାମା''ତି, ଅପସ୍ସଂଯେୱ ଆହଂସୁ – ''ନ ପସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁସ୍ସ ମାତାପିତରୋ ତଂ କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁଂ ୱିଚିନନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତଂ ଦିସ୍ୱା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ଅଲଜ୍ଜିନୋ ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା, ଦୁସ୍ସୀଲା ମୁସାୱାଦିନୋ। ଜାନଂଯେୱ ଆହଂସୁ – 'ନ ଜାନାମା'ତି, ପସ୍ସଂଯେୱ ଆହଂସୁ – 'ନ ପସ୍ସାମା'ତି। ଅଯଂ ଦାରକୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସ କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁସ୍ସ ମାତାପିତୂନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘଂ ଅପଲୋକେତୁଂ ଭଣ୍ଡୁକମ୍ମାଯାତି।

କମ୍ମାରଭଣ୍ଡୁୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୬। ଉପାଲିଦାରକୱତ୍ଥୁ

୯୯।[ଇଦଂ ୱତ୍ଥୁ ପାଚି। ୪୦୨ ଆଦଯୋ] ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରାଜଗହେ ସତ୍ତରସୱଗ୍ଗିଯା ଦାରକା ସହାଯକା ହୋନ୍ତି। ଉପାଲିଦାରକୋ ତେସଂ ପାମୋକ୍ଖୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଉପାଲିସ୍ସ ମାତାପିତୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କେନ ନୁ ଖୋ ଉପାଯେନ ଉପାଲି ଅମ୍ହାକଂ ଅଚ୍ଚଯେନ ସୁଖଞ୍ଚ ଜୀୱେଯ୍ୟ, ନ ଚ କିଲମେଯ୍ୟା''ତି? ଅଥ ଖୋ ଉପାଲିସ୍ସ ମାତାପିତୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ସଚେ ଖୋ ଉପାଲି ଲେଖଂ ସିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଏୱଂ ଖୋ ଉପାଲି ଅମ୍ହାକଂ ଅଚ୍ଚଯେନ ସୁଖଞ୍ଚ ଜୀୱେଯ୍ୟ, ନ ଚ କିଲମେଯ୍ୟା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉପାଲିସ୍ସ ମାତାପିତୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ସଚେ ଖୋ ଉପାଲି ଲେଖଂ ସିକ୍ଖିସ୍ସତି, ଅଙ୍ଗୁଲିଯୋ ଦୁକ୍ଖା ଭୱିସ୍ସନ୍ତି। ସଚେ ଖୋ ଉପାଲି ଗଣନଂ ସିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଏୱଂ ଖୋ ଉପାଲି ଅମ୍ହାକଂ ଅଚ୍ଚଯେନ ସୁଖଞ୍ଚ ଜୀୱେଯ୍ୟ, ନ ଚ କିଲମେଯ୍ୟା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉପାଲିସ୍ସ ମାତାପିତୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ସଚେ ଖୋ ଉପାଲି ଗଣନଂ ସିକ୍ଖିସ୍ସତି, ଉରସ୍ସ ଦୁକ୍ଖୋ ଭୱିସ୍ସତି। ସଚେ ଖୋ ଉପାଲି ରୂପଂ ସିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଏୱଂ ଖୋ ଉପାଲି ଅମ୍ହାକଂ ଅଚ୍ଚଯେନ ସୁଖଞ୍ଚ ଜୀୱେଯ୍ୟ, ନ ଚ କିଲମେଯ୍ୟା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଉପାଲିସ୍ସ ମାତାପିତୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ସଚେ ଖୋ ଉପାଲି ରୂପଂ ସିକ୍ଖିସ୍ସତି, ଅକ୍ଖୀନି ଦୁକ୍ଖା ଭୱିସ୍ସନ୍ତି। ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ସୁଖସୀଲା ସୁଖସମାଚାରା, ସୁଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ନିୱାତେସୁ ସଯନେସୁ ସଯନ୍ତି । ସଚେ ଖୋ ଉପାଲି ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜେଯ୍ୟ, ଏୱଂ ଖୋ ଉପାଲି ଅମ୍ହାକଂ ଅଚ୍ଚଯେନ ସୁଖଞ୍ଚ ଜୀୱେଯ୍ୟ, ନ ଚ କିଲମେଯ୍ୟା''ତି।

ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଉପାଲିଦାରକୋ ମାତାପିତୂନଂ ଇମଂ କଥାସଲ୍ଲାପଂ। ଅଥ ଖୋ ଉପାଲିଦାରକୋ ଯେନ ତେ ଦାରକା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ଦାରକେ ଏତଦୱୋଚ – ''ଏଥ ମଯଂ, ଅଯ୍ୟା, ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯେସୁ ପବ୍ବଜିସ୍ସାମା''ତି। ''ସଚେ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଅଯ୍ୟ, ପବ୍ବଜିସ୍ସସି, ଏୱଂ ମଯମ୍ପି ପବ୍ବଜିସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଦାରକା ଏକମେକସ୍ସ ମାତାପିତରୋ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଅନୁଜାନାଥ ମଂ ଅଗାରସ୍ମା ଅନାଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜ୍ଜାଯା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଦାରକାନଂ ମାତାପିତରୋ – ''ସବ୍ବେପିମେ ଦାରକା ସମାନଚ୍ଛନ୍ଦା କଲ୍ୟାଣାଧିପ୍ପାଯା''ତି – ଅନୁଜାନିଂସୁ। ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚିଂସୁ। ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପବ୍ବାଜେସୁଂ ଉପସମ୍ପାଦେସୁଂ । ତେ ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ରୋଦନ୍ତି – ''ଯାଗୁଂ ଦେଥ, ଭତ୍ତଂ ଦେଥ, ଖାଦନୀଯଂ ଦେଥା''ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଆଗମେଥ, ଆୱୁସୋ, ଯାୱ ରତ୍ତି ୱିଭାଯତି। ସଚେ ଯାଗୁ ଭୱିସ୍ସତି ପିୱିସ୍ସଥ, ସଚେ ଭତ୍ତଂ ଭୱିସ୍ସତି ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସଥ, ସଚେ ଖାଦନୀଯଂ ଭୱିସ୍ସତି ଖାଦିସ୍ସଥ; ନୋ ଚେ ଭୱିସ୍ସତି ଯାଗୁ ୱା ଭତ୍ତଂ ୱା ଖାଦନୀଯଂ ୱା, ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ଭୁଞ୍ଜିସ୍ସଥା''ତି।

ଏୱମ୍ପି ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭିକ୍ଖୂହି ୱୁଚ୍ଚମାନା ରୋଦନ୍ତିଯେୱ ''ଯାଗୁଂ ଦେଥ, ଭତ୍ତଂ ଦେଥ, ଖାଦନୀଯଂ ଦେଥା''ତି; ସେନାସନଂ ଉହଦନ୍ତିପି ଉମ୍ମିହନ୍ତିପି।

ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଭଗୱା ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ଦାରକସଦ୍ଦଂ। ସୁତ୍ୱାନ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ''କିଂ ନୁ ଖୋ ସୋ, ଆନନ୍ଦ, ଦାରକସଦ୍ଦୋ''ତି? ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି…ପେ… ''ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଜାନଂ ଊନୱୀସତିୱସ୍ସଂ ପୁଗ୍ଗଲଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତୀ''ତି? ''ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା''ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… ''କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ଜାନଂ ଊନୱୀସତିୱସ୍ସଂ ପୁଗ୍ଗଲଂ ଉପସମ୍ପାଦେସ୍ସନ୍ତି। ଊନୱୀସତିୱସ୍ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅକ୍ଖମୋ ହୋତି ସୀତସ୍ସ ଉଣ୍ହସ୍ସ ଜିଘଚ୍ଛାଯ ପିପାସାଯ ଡଂସମକସୱାତାତପସରୀସପସମ୍ଫସ୍ସାନଂ ଦୁରୁତ୍ତାନଂ ଦୁରାଗତାନଂ ୱଚନପଥାନଂ ଉପ୍ପନ୍ନାନଂ ସାରୀରିକାନଂ ୱେଦନାନଂ ଦୁକ୍ଖାନଂ ତିବ୍ବାନଂ ଖରାନଂ କଟୁକାନଂ ଅସାତାନଂ ଅମନାପାନଂ ପାଣହରାନଂ ଅନଧିୱାସକଜାତିକୋ ହୋତି। ୱୀସତିୱସ୍ସୋୱ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଖମୋ ହୋତି ସୀତସ୍ସ ଉଣ୍ହସ୍ସ ଜିଘଚ୍ଛାଯ ପିପାସାଯ ଡଂସମକସୱାତାତପସରୀସପସମ୍ଫସ୍ସାନଂ ଦୁରୁତ୍ତାନଂ ଦୁରାଗତାନଂ ୱଚନପଥାନଂ, ଉପ୍ପନ୍ନାନଂ ସାରୀରିକାନଂ ୱେଦନାନଂ ଦୁକ୍ଖାନଂ ତିବ୍ବାନଂ ଖରାନଂ କଟୁକାନଂ ଅସାତାନଂ ଅମନାପାନଂ ପାଣହରାନଂ ଅଧିୱାସକଜାତିକୋ ହୋତି। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ, ପସନ୍ନାନଂ ୱା ଭିଯ୍ୟୋଭାୱାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଜାନଂ ଊନୱୀସତିୱସ୍ସୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ''ତି।

ଉପାଲିଦାରକୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୭। ଅହିୱାତକରୋଗୱତ୍ଥୁ

୧୦୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରଂ କୁଲଂ ଅହିୱାତକରୋଗେନ କାଲଙ୍କତଂ ହୋତି। ତସ୍ସ ପିତାପୁତ୍ତକା ସେସା ହୋନ୍ତି। ତେ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତ୍ୱା ଏକତୋୱ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଦାରକୋ ପିତୁନୋ ଭିକ୍ଖାଯ ଦିନ୍ନାଯ ଉପଧାୱିତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚ – ''ମଯ୍ହମ୍ପି, ତାତ, ଦେହି; ମଯ୍ହମ୍ପି , ତାତ, ଦେହୀ''ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ଅବ୍ରହ୍ମଚାରିନୋ ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା। ଅଯମ୍ପି ଦାରକୋ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଜାତୋ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଊନପନ୍ନରସୱସ୍ସୋ ଦାରକୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାକକୁଲଂ ସଦ୍ଧଂ ପସନ୍ନଂ ଅହିୱାତକରୋଗେନ କାଲଙ୍କତଂ ହୋତି, ଦ୍ୱେ ଚ ଦାରକା ସେସା ହୋନ୍ତି। ତେ ପୋରାଣକେନ ଆଚିଣ୍ଣକପ୍ପେନ ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସିତ୍ୱା ଉପଧାୱନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଅପସାଦେନ୍ତି। ତେ ଭିକ୍ଖୂହି ଅପସାଦିଯମାନା ରୋଦନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଊନପନ୍ନରସୱସ୍ସୋ ଦାରକୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ'ତି। ଇମେ ଚ ଦାରକା ଊନପନ୍ନରସୱସ୍ସା। କେନ ନୁ ଖୋ ଉପାଯେନ ଇମେ ଦାରକା ନ ୱିନସ୍ସେଯ୍ୟୁ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଉସ୍ସହନ୍ତି ପନ ତେ, ଆନନ୍ଦ, ଦାରକା କାକେ ଉଡ୍ଡାପେତୁନ୍ତି? ଉସ୍ସହନ୍ତି, ଭଗୱାତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଊନପନ୍ନରସୱସ୍ସଂ ଦାରକଂ କାକୁଡ୍ଡେପକଂ ପବ୍ବାଜେତୁ''ନ୍ତି।

ଅହିୱାତକରୋଗୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୮। କଣ୍ଟକୱତ୍ଥୁ

୧୦୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପନନ୍ଦସ୍ସ ସକ୍ୟପୁତ୍ତସ୍ସ ଦ୍ୱେ ସାମଣେରା ହୋନ୍ତି – କଣ୍ଟକୋ ଚ ମହକୋ ଚ। ତେ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଦୂସେସୁଂ। ଭିକ୍ଖୂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସାମଣେରା ଏୱରୂପଂ ଅନାଚାରଂ ଆଚରିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକେନ ଦ୍ୱେ ସାମଣେରା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବା। ଯୋ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

କଣ୍ଟକୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୩୯। ଆହୁନ୍ଦରିକୱତ୍ଥୁ

୧୦୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭଗୱା ତତ୍ଥେୱ ରାଜଗହେ ୱସ୍ସଂ ୱସି, ତତ୍ଥ ହେମନ୍ତଂ, ତତ୍ଥ ଗିମ୍ହଂ। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି –

‘‘ଆହୁନ୍ଦରିକା ସମଣାନଂ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯାନଂ ଦିସା ଅନ୍ଧକାରା, ନ ଇମେସଂ ଦିସା ପକ୍ଖାଯନ୍ତୀ’’ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଗଚ୍ଛାନନ୍ଦ, ଅୱାପୁରଣଂ [ଅପାପୁରଣଂ (କ।)] ଆଦାଯ ଅନୁପରିୱେଣିଯଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆରୋଚେହି – ‘‘ଇଚ୍ଛତାୱୁସୋ ଭଗୱା ଦକ୍ଖିଣାଗିରିଂ ଚାରିକଂ ପକ୍କମିତୁଂ। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଅତ୍ଥୋ, ସୋ ଆଗଚ୍ଛତୂ’’ତି। ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ, ତି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ଅୱାପୁରଣଂ ଆଦାଯ ଅନୁପରିୱେଣିଯଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆରୋଚେସି – ‘ଇଚ୍ଛତାୱୁସୋ ଭଗୱା ଦକ୍ଖିଣାଗିରିଂ ଚାରିକଂ ପକ୍କମିତୁଂ। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଅତ୍ଥୋ, ସୋ ଆଗଚ୍ଛତୂ’’’ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଭଗୱତା, ଆୱୁସୋ ଆନନ୍ଦ, ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ଦସୱସ୍ସାନି ନିସ୍ସାଯ ୱତ୍ଥୁଂ, ଦସୱସ୍ସେନ ନିସ୍ସଯଂ ଦାତୁଂ। ତତ୍ଥ ଚ ନୋ ଗନ୍ତବ୍ବଂ ଭୱିସ୍ସତି, ନିସ୍ସଯୋ ଚ ଗହେତବ୍ବୋ ଭୱିସ୍ସତି, ଇତ୍ତରୋ ଚ ୱାସୋ ଭୱିସ୍ସତି, ପୁନ ଚ ପଚ୍ଚାଗନ୍ତବ୍ବଂ ଭୱିସ୍ସତି, ପୁନ ଚ ନିସ୍ସଯୋ ଗହେତବ୍ବୋ ଭୱିସ୍ସତି। ସଚେ ଅମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯା ଗମିସ୍ସନ୍ତି, ମଯମ୍ପି ଗମିସ୍ସାମ; ନୋ ଚେ ଅମ୍ହାକଂ ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯା ଗମିସ୍ସନ୍ତି, ମଯମ୍ପି ନ ଗମିସ୍ସାମ। ଲହୁଚିତ୍ତକତା ନୋ, ଆୱୁସୋ ଆନନ୍ଦ, ପଞ୍ଞାଯିସ୍ସତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଓଗଣେନ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ଦକ୍ଖିଣାଗିରିଂ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି।

ଆହୁନ୍ଦରିକୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୪୦। ନିସ୍ସଯମୁଚ୍ଚନକକଥା

୧୦୩। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଦକ୍ଖିଣାଗିରିସ୍ମିଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ପୁନଦେୱ ରାଜଗହଂ ପଚ୍ଚାଗଚ୍ଛି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ, ଆନନ୍ଦ, ତଥାଗତୋ ଓଗଣେନ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ଦକ୍ଖିଣାଗିରିଂ ଚାରିକଂ ପକ୍କନ୍ତୋ’’ତି? ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ପଞ୍ଚୱସ୍ସାନି ନିସ୍ସାଯ ୱତ୍ଥୁଂ, ଅବ୍ୟତ୍ତେନ ଯାୱଜୀୱଂ।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ। ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ... ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ... ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଅହିରିକୋ ହୋତି, ଅନୋତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, କୁସୀତୋ ହୋତି, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତି ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଦ୍ଧୋ ହୋତି , ହିରିମା ହୋତି, ଓତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯୋ ହୋତି, ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତି ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅତିଦିଟ୍ଠିଯା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ଦୁପ୍ପଞ୍ଞୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ନ ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅତିଦିଟ୍ଠିଯା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ବହୁସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ପଞ୍ଞୱା ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

‘‘ଅପରେହିପି , ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ନ ସୁୱିଭତ୍ତାନି ନ

ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ନ ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋ – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ସୁୱିଭତ୍ତାନି ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋ – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଊନପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକ ପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

ନିସ୍ସଯମୁଚ୍ଚନକକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପଞ୍ଚକଦସୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୦୪। ''ଛହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ, ନ ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଊନପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଛହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅସେକ୍ଖେନ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅସେକ୍ଖେନ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧେନ, ଅସେକ୍ଖେନ ପଞ୍ଞାକ୍ଖନ୍ଧେନ, ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧେନ, ଅସେକ୍ଖେନ ୱିମୁତ୍ତିଞାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଅପରେହିପି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅସ୍ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ଅହିରିକୋ ହୋତି, ଅନୋତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, କୁସୀତୋ ହୋତି, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତି ହୋତି, ଊନପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଛହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ସଦ୍ଧୋ ହୋତି, ହିରିମା ହୋତି, ଓତ୍ତପ୍ପୀ ହୋତି, ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯୋ ହୋତି, ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତି ହୋତି, ପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅତିଦିଟ୍ଠିଯା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ଅପ୍ପସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ଦୁପ୍ପଞ୍ଞୋ ହୋତି, ଊନପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଛହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ନ ଅଧିସୀଲେ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅଜ୍ଝାଚାରେ ଆଚାରୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ନ ଅତିଦିଟ୍ଠିଯା ଦିଟ୍ଠିୱିପନ୍ନୋ ହୋତି, ବହୁସ୍ସୁତୋ ହୋତି, ପଞ୍ଞୱା ହୋତି, ପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଅପରେହିପି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ନ ଜାନାତି, ଉଭଯାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ନ ସୁୱିଭତ୍ତାନି ନ ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ନ

ସୁଓିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋ, ଉନପଞ୍ଚଓସ୍ସୋ ହୋତି – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଓ୍ୱତ୍ଥବ୍ବଂ।

''ଛହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ଓ୍ୱତ୍ଥବ୍ବଂ। ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଅନାପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଜାନାତି, ଉଭୟାନି ଖୋ ପନସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖାନି ୱିତ୍ଥାରେନ ସ୍ୱାଗତାନି ହୋନ୍ତି ସୁୱିଭତ୍ତାନି ସୁପ୍ପୱତ୍ତୀନି ସୁୱିନିଚ୍ଛିତାନି ସୁତ୍ତସୋ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋ, ପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା ହୋତି ଅତିରେକପଞ୍ଚୱସ୍ସୋ ୱା – ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବ''ନ୍ତି।

ଅଭୟୂୱରଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ଅଟ୍ଠମୋ।

ଅଟ୍ଠମଭାଣୱାରୋ।

୪୧। ରାହୁଲୱତ୍ଥୁ

୧୦୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ କପିଲୱତ୍ଥୁ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ କପିଲୱତ୍ଥୁ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ସକ୍କେସୁ ୱିହରତି କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ନିଗ୍ରୋଧାରାମେ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ଯେନ ସୁଦ୍ଧୋଦନସ୍ସ ସକ୍କସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ରାହୁଲମାତା ଦେୱୀ ରାହୁଲଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଏସୋ ତେ, ରାହୁଲ, ପିତା। ଗଚ୍ଛସ୍ସୁ [ଗଚ୍ଛସ୍ସ (ସ୍ୟା।)], ଦାୟଜ୍ଜଂ ଯାଚାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ରାହୁଲୋ କୁମାରୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପୁରତୋ, ଅଟ୍ଠାସି – ''ସୁଖା ତେ, ସମଣ, ଛାୟା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ରାହୁଲୋ କୁମାରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧି – ''ଦାୟଜ୍ଜଂ ମେ, ସମଣ, ଦେହି; ଦାୟଜ୍ଜଂ ମେ, ସମଣ, ଦେହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଆମନ୍ତେସି – ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ସାରିପୁତ୍ତ, ରାହୁଲଂ କୁମାରଂ ପବ୍ବାଜେହୀ''ତି। ''କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ରାହୁଲଂ କୁମାରଂ ପବ୍ବାଜେମୀ''ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୀହି ସରଣଗମନେହି ସାମଣେରପବ୍ବଜ୍ଜଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ – ପଠମଂ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରାପେତ୍ୱା କାସାୟାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦାପେତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କାରାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦାପେତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗଣ୍ହାପେତ୍ୱା ଏୱଂ ୱଦେହୀତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି; ଦୁତିୟମ୍ପି ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଦୁତିୟମ୍ପି ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଦୁତିୟମ୍ପି ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି; ତତିୟମ୍ପି ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ତତିୟମ୍ପି ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ତତିୟମ୍ପି ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମୀତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେହି ତୀହି ସରଣଗମନେହି ସାମଣେରପବ୍ବଜ୍ଜ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ରାହୁଲଂ କୁମାରଂ ପବ୍ବାଜେସି।

ଅଥ ଖୋ ସୁଦ୍ଧୋଦନୋ ସକ୍କୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୁଦ୍ଧୋଦନୋ ସକ୍କୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଏକାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ୱରଂ ଯାଚାମୀ''ତି। ''ଅତିକ୍କନ୍ତୱରା ଖୋ, ଗୋତମ, ତଥାଗତା''ତି। ''ଯଞ୍ଚ, ଭନ୍ତେ, କପ୍ପତି, ଯଞ୍ଚ ଅନୱଜ୍ଜ''ନ୍ତି। ''ୱଦେହି, ଗୋତମା''ତି। ''ଭଗୱତି ମେ, ଭନ୍ତେ, ପବ୍ବଜିତେ ଅନପ୍ପକଂ ଦୁକ୍ଖଂ ଅହୋସି, ତଥା ନନ୍ଦେ, ଅଧିମତ୍ତଂ ରାହୁଲେ। ପୁତ୍ତପେମଂ , ଭନ୍ତେ, ଛୱିଂ ଛିନ୍ଦତି, ଛୱିଂ ଛେତ୍ୱା ଚମ୍ମଂ ଛିନ୍ଦତି, ଚମ୍ମଂ ଛେତ୍ୱା ମଂସଂ ଛିନ୍ଦତି, ମଂସଂ ଛେତ୍ୱା ନ୍ହାରୁଂ ଛିନ୍ଦତି, ନ୍ହାରୁଂ ଛେତ୍ୱା ଅଟ୍ଠିଂ ଛିନ୍ଦତି, ଅଟ୍ଠିଂ ଛେତ୍ୱା ଅଟ୍ଠିମିଞ୍ଜଂ ଆହଚ୍ଚ ତିଟ୍ଠତି। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଅୟ୍ୟା ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ ମାତାପିତୂହି ପୁତ୍ତଂ ନ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସୁଦ୍ଧୋଦନଂ ସକ୍କଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ସୁଦ୍ଧୋଦନୋ ସକ୍କୋ ଭଗୱତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସିତୋ ସମାଦପିତୋ ସମୁତ୍ତେଜିତୋ ସମ୍ପହଂସିତୋ ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନନୁଞ୍ଞାତୋ ମାତାପିତୂହି ପୁତ୍ତୋ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ପବ୍ବାଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ସାୱତ୍ଥିୟଂ ୱିହରତି ଜେତୱନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାକକୁଲଂ ଆୟସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦାରକଂ ପାହେସି – ''ଇମଂ ଦାରକଂ ଥେରୋ ପବ୍ବାଜେତୂ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ

ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗଵତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ନ ଏକେନ ଦ୍ଵେ ସାମଣେରା ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବା’ତି। ଅଯଞ୍ଚ ମେ ରାହୁଲୋ ସାମଣେରୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ଏକେନ ଦ୍ଵେ ସାମଣେରେ ଉପଟ୍ଠାପେତୁଂ, ଯାଵତକେ ଵା ପନ ଉସ୍ସହତି ଓଵଦିତୁଂ ଅନୁସାସିତୁଂ ତାଵତକେ ଉପଟ୍ଠାପେତୁନ୍ତି।

ରାହୁଲଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୪୨। ସିକ୍ଖାପଦକଥା

୧୦୬। ଅଥ ଖୋ ସାମଣେରାନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ସିକ୍ଖାପଦାନି, କତ୍ଥ ଚ ଅମ୍ହେହି ସିକ୍ଖିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସାମଣେରାନଂ ଦସ ସିକ୍ଖାପଦାନି, ତେସୁ ଚ ସାମଣେରେହି ସିକ୍ଖିତୁଂ – ପାଣାତିପାତା ଵେରମଣୀ [ଵେରମଣି, ଵେରମଣିଂ (କ।)], ଅଦିନ୍ନାଦାନା ଵେରମଣୀ, ଅବ୍ରହ୍ମଚରିଯା ଵେରମଣୀ, ମୁସାଵାଦା ଵେରମଣୀ, ସୁରାମେରଯମଜ୍ଜପମାଦଟ୍ଠାନା ଵେରମଣୀ, ଵିକାଲଭୋଜନା ଵେରମଣୀ, ନଚ୍ଚଗୀତଵାଦିତଵିସୂକଦସ୍ସନା ଵେରମଣୀ, ମାଲାଗନ୍ଧଵିଲେପନଧାରଣମଣ୍ଡନଵିଭୂସନଟ୍ଠାନା ଵେରମଣୀ , ଉଚ୍ଚାସଯନମହାସଯନା ଵେରମଣୀ, ଜାତରୂପରଜତପଟିଗ୍ଗହଣା ଵେରମଣୀ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସାମଣେରାନଂ ଇମାନି ଦସ ସିକ୍ଖାପଦାନି, ଇମେସୁ ଚ ସାମଣେରେହି ସିକ୍ଖିତୁନ୍ତି।

ସିକ୍ଖାପଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୪୩। ଦଣ୍ଡକମ୍ମଵତ୍ଥୁ

୧୦୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସାମଣେରା ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅଗାରଵା ଅପ୍ପତିସ୍ସା ଅସଭାଗଵୁତ୍ତିକା ଵିହରନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ସାମଣେରା ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅଗାରଵା ଅପ୍ପତିସ୍ସା ଅସଭାଗଵୁତ୍ତିକା ଵିହରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତୁଂ। ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଲାଭାଯ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନତ୍ଥାଯ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଵାସାଯ ପରିସକ୍କତି, ଭିକ୍ଖୂ ଅକ୍କୋସତି ପରିଭାସତି, ଭିକ୍ଖୂ ଭିକ୍ଖୂହି ଭେଦେତି – ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଇମେହି ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ଦଣ୍ଡକମ୍ମଂ କାତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଆଵରଣଂ କାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ସାମଣେରାନଂ ସଙ୍ଘଂ ସଙ୍ଘାରାମଂ ଆଵରଣଂ କରୋନ୍ତି। ସାମଣେରା ଆରାମଂ ପଵିସିତୁଂ ଅଲଭମାନା ପକ୍କମନ୍ତିପି , ଵିବ୍ଭମନ୍ତିପି, ତିତ୍ଥିଯେସୁପି ସଙ୍କମନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସଙ୍ଘୋ ସଙ୍ଘାରାମୋ ଆଵରଣଂ କାତବ୍ବୋ। ଯୋ କରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯତ୍ଥ ଵା ଵସତି, ଯତ୍ଥ ଵା ପଟିକ୍କମତି, ତତ୍ଥ ଆଵରଣଂ କାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ସାମଣେରାନଂ ମୁଖଦ୍ଵାରିକଂ ଆହାରଂ ଆଵରଣଂ କରୋନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଯାଗୁପାନମ୍ପି ସଙ୍ଘଭତ୍ତମ୍ପି କରୋନ୍ତା ସାମଣେରେ ଏଵଂ ଵଦେନ୍ତି – ‘‘ଏଥ, ଭନ୍ତେ, ଯାଗୁଂ ପିଵଥ; ଏଥ, ଭନ୍ତେ, ଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି। ସାମଣେରା ଏଵଂ ଵଦେନ୍ତି – ‘‘ନାଵୁସୋ, ଲବ୍ଭା। ଭିକ୍ଖୂହି ଆଵରଣଂ କତ’’ନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଭଦନ୍ତା ସାମଣେରାନଂ ମୁଖଦ୍ଵାରିକଂ ଆହାରଂ ଆଵରଣଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମୁଖଦ୍ଵାରିକୋ ଆହାରୋ ଆଵରଣଂ କାତବ୍ବୋ। ଯୋ କରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଦଣ୍ଡକମ୍ମଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୪୪। ଅନାପୁଚ୍ଛାଵରଣଵତ୍ଥୁ

୧୦୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଉପଜ୍ଝାଯେ ଅନାପୁଚ୍ଛା ସାମଣେରାନଂ ଆଵରଣଂ କରୋନ୍ତି। ଉପଜ୍ଝାଯା ଗଵେସନ୍ତି – କଥଂ

[କହଂ (କା)] ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ସାମଣେରା ନ ଦିସ୍ସନ୍ତୀତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯେହି, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୂହି ଆୱରଣଂ କତ''ନ୍ତି। ଉପଜ୍ଝାଯା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଅମ୍ହେ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଅମ୍ହାକଂ ସାମଣେରାନଂ ଆୱରଣଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପଜ୍ଝାଯେ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଆୱରଣଂ କାତବ୍ବଂ। ଯୋ କରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଅନାପୁଚ୍ଛାୱରଣୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୪୫। ଅପଲାଳନୱତ୍ଥୁ

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଥେରାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସାମଣେରେ ଅପଲାଳେନ୍ତି। ଥେରା ସାମଂ ଦନ୍ତକଟ୍ଠମ୍ପି ମୁଖୋଦକମ୍ପି ଗଣ୍ହନ୍ତା କିଲମନ୍ତି । ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ପରିସା ଅପଲାଳେତବ୍ବା। ଯୋ ଅପଲାଳେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା ତି।

ଅପଲାଳନୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୪୬। କଣ୍ଟକସାମଣେରୱତ୍ଥୁ

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପନନ୍ଦସ୍ସ ସକ୍ୟପୁତ୍ତସ୍ସ କଣ୍ଟକୋ ନାମ ସାମଣେରୋ କଣ୍ଟକିଂ ନାମ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଦୂସେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସାମଣେରୋ ଏୱରୂପଂ ଅନାଚାରଂ ଆଚରିସ୍ସତୀ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦସହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସାମଣେରଂ ନାସେତୁଂ। ପାଣାତିପାତୀ ହୋତି, ଅଦିନ୍ନାଦାଯୀ ହୋତି, ଅବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ହୋତି, ମୁସାୱାଦୀ ହୋତି, ମଜ୍ଜପାଯୀ ହୋତି, ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱଣ୍ଣଂ ଭାସତି, ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠିକୋ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ହୋତି – ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେହି ଦସହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ସାମଣେରଂ ନାସେତୁନ୍ତି।

୪୭। ପଣ୍ଡକୱତ୍ଥୁ

୧୦୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ପଣ୍ଡକୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ସୋ ଦହରେ ଦହରେ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ଏଥ, ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଦୂସେଥା''ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଅପସାଦେନ୍ତି – ''ନସ୍ସ, ପଣ୍ଡକ, ୱିନସ୍ସ, ପଣ୍ଡକ, କୋ ତଯା ଅତ୍ଥୋ''ତି। ସୋ ଭିକ୍ଖୂହି ଅପସାଦିତୋ ମହନ୍ତେ ମହନ୍ତେ ମୋଳିଗଲ୍ଲେ ସାମଣେରେ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ଏଥ, ମଂ ଆୱୁସୋ ଦୂସେଥା''ତି। ସାମଣେରା ଅପସାଦେନ୍ତି – ''ନସ୍ସ, ପଣ୍ଡକ, ୱିନସ୍ସ, ପଣ୍ଡକ, କୋ ତଯା ଅତ୍ଥୋ''ତି। ସୋ ସାମଣେରେହି ଅପସାଦିତୋ ହତ୍ଥିଭଣ୍ଡେ ଅସ୍ସଭଣ୍ଡେ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ଏଥ, ମଂ, ଆୱୁସୋ , ଦୂସେଥା''ତି। ହତ୍ଥିଭଣ୍ଡା ଅସ୍ସଭଣ୍ଡା ଦୂସେସୁଂ। ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ପଣ୍ଡକା ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା। ଯେପି ଇମେସଂ ନ ପଣ୍ଡକା, ତେପି ଇମେ ପଣ୍ଡକେ ଦୂସେନ୍ତି। ଏୱଂ ଇମେ ସବ୍ବେୱ ଅବ୍ରହ୍ମଚାରିନୋ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ହତ୍ଥିଭଣ୍ଡାନଂ ଅସ୍ସଭଣ୍ଡାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ପଣ୍ଡକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି।

୪୮। ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୱତ୍ଥୁ

୧୧୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରାଣକୁଲପୁତ୍ତୋ ଖୀଣକୋଲଞ୍ଞୋ ସୁଖୁମାଲୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ପୁରାଣକୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ଖୀଣକୋଲଞ୍ଞସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଅହଂ ଖୋ ସୁଖୁମାଲୋ, ନ ପଟିବଲୋ ଅନଧିଗତଂ ୱା ଭୋଗଂ ଅଧିଗନ୍ତୁଂ, ଅଧିଗତଂ ୱା ଭୋଗଂ ଫାତିଂ କାତୁଂ। କେନ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ଉପାଯେନ ସୁଖଞ୍ଚ ଜୀୱେଯ୍ୟଂ, ନ ଚ କିଲମେଯ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ପୁରାଣକୁଲପୁତ୍ତସ୍ସ ଖୀଣକୋଲଞ୍ଞସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ସୁଖସୀଲା ସୁଖସମାଚାରା, ସୁଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ନିୱାତେସୁ ସଯନେସୁ ସଯନ୍ତି। ଯଂନୂନାହଂ ସାମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଯାଦେତ୍ୱା କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାଯାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ସଂୱସେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପୁରାଣକୁଲପୁତ୍ତୋ ଖୀଣକୋଲଞ୍ଞୋ ସାମଂ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଯାଦେତ୍ୱା କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାଯାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଅଭିୱାଦେତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''କତିୱସ୍ସୋସି ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ''ତି? କିଂ ଏତଂ, ଆୱୁସୋ, କତିୱସ୍ସୋ ନାମାତି? କୋ ପନ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଉପଜ୍ଝାଯୋତି? କିଂ ଏତଂ , ଆୱୁସୋ, ଉପଜ୍ଝାଯୋ ନାମାତି? ଭିକ୍ଖୂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉପାଲିଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଇଙ୍ଘାୱୁସୋ ଉପାଲି, ଇମଂ ପବ୍ବଜିତଂ ଅନୁଯୁଞ୍ଜାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପୁରାଣକୁଲପୁତ୍ତୋ ଖୀଣକୋଲଞ୍ଞୋ ଆଯସ୍ମତା ଉପାଲିନା ଅନୁଯୁଞ୍ଜିଯମାନୋ ଏତମତ୍ଥଂ

ଆରୋଚେସି। ଆୟସ୍ମା ଉପାଲି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଥେୟ୍ୟସଂଵାସକୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି। ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି।

୪୯। ତିରଚ୍ଛାନଗତଵତ୍ଥୁ

୧୧୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ନାଗୋ ନାଗୟୋନିୟା ଅଟ୍ଟୀୟତି ହରାୟତି ଜିଗୁଚ୍ଛତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ନାଗସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''କେନ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ଉପାୟେନ ନାଗୟୋନିୟା ଚ ପରିମୁଚ୍ଚେୟ୍ୟଂ ଖିପ୍ପଞ୍ଚ ମନୁସ୍ସତ୍ତଂ ପଟିଲଭେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ନାଗସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଧମ୍ମଚାରିନୋ ସମଚାରିନୋ ବ୍ରହ୍ମଚାରିନୋ ସଚ୍ଚଵାଦିନୋ ସୀଲଵନ୍ତୋ କଲ୍ୟାଣଧମ୍ମା। ସଚେ ଖୋ ଅହଂ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟେସୁ ପବ୍ବଜେୟ୍ୟଂ, ଏଵାହଂ ନାଗୟୋନିୟା ଚ ପରିମୁଚ୍ଚେୟ୍ୟଂ, ଖିପ୍ପଞ୍ଚ ମନୁସ୍ସତ୍ତଂ ପଟିଲଭେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ମାଣଵକଵଣ୍ଣେନ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ୟାଚି। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପବ୍ବାଜେସୁଂ, ଉପସମ୍ପାଦେସୁଂ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସୋ ନାଗୋ ଅଞ୍ଞତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ଵିହାରେ ପଟିଵସତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଚୂସସମୟଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାୟ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଚଙ୍କମତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିକ୍ଖନ୍ତେ ଵିସ୍ସଟ୍ଠୋ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମି। ସବ୍ବୋ ଵିହାରୋ ଅହିନା ପୁଣ୍ଣୋ, ଵାତପାନେହି ଭୋଗା ନିକ୍ଖନ୍ତା ହୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଵିହାରଂ ପଵିସିସ୍ସାମୀତି କଵାଟଂ ପଣାମେନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସ ସବ୍ବଂ ଵିହାରଂ ଅହିନା ପୁଣ୍ଣଂ, ଵାତପାନେହି ଭୋଗେ ନିକ୍ଖନ୍ତେ, ଦିସ୍ଵାନ ଭୀତୋ ଵିସ୍ସରମକାସି। ଭିକ୍ଖୂ ଉପଧାଵିତ୍ଵା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ''କିସ୍ସ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ଵିସ୍ସରମକାସୀ''ତି? ''ଅୟଂ, ଆଵୁସୋ, ସବ୍ବୋ ଵିହାରୋ ଅହିନା ପୁଣ୍ଣୋ, ଵାତପାନେହି ଭୋଗା ନିକ୍ଖନ୍ତା''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ତେନ ସଦ୍ଦେନ ପଟିବୁଜ୍ଝିତ୍ଵା ସକେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଭିକ୍ଖୂ ଏଵମାହଂସୁ – ''କୋସି ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ''ତି? ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ନାଗୋ''ତି। ''କିସ୍ସ ପନ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ଏଵରୂପଂ ଅକାସୀ''ତି? ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ଵା ତଂ ନାଗଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ତୁମ୍ହେ ଖୋତ୍ଥ ନାଗା ଅଵିରୁଳ୍ହିଧମ୍ମା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମଵିନୟେ। ଗଚ୍ଛ ତ୍ଵଂ, ନାଗ, ତତ୍ଥେଵ ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ଉପୋସଥଂ ଉପଵସ, ଏଵଂ ତ୍ଵଂ ନାଗୟୋନିୟା ଚ ପରିମୁଚ୍ଚିସ୍ସସି, ଖିପ୍ପଞ୍ଚ ମନୁସ୍ସତ୍ତଂ ପଟିଲଭିସ୍ସସୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ଅଵିରୁଳ୍ହିଧମ୍ମୋ କିରାହଂ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମଵିନୟେତି ଦୁକ୍ଖୀ ଦୁମ୍ମନୋ ଅସ୍ସୂନି ପଵତ୍ତୟମାନୋ ଵିସ୍ସରଂ କତ୍ଵା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଦ୍ଵେମେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଚ୍ଚୟା ନାଗସ୍ସ ସଭାଵପାତୁକମ୍ମାୟ। ୟଦା ଚ ସଜାତିୟା ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେଵତି, ୟଦା ଚ ଵିସ୍ସଟ୍ଠୋ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମତି – ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦ୍ଵେ ପଚ୍ଚୟା ନାଗସ୍ସ ସଭାଵପାତୁକମ୍ମାୟ । ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋ''ତି।

୫୦। ମାତୁଘାତକଵତ୍ଥୁ

୧୧୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ମାଣଵକୋ ମାତରଂ ଜୀଵିତା ଵୋରୋପେସି। ସୋ ତେନ ପାପକେନ କମ୍ମେନ ଅଟ୍ଟୀୟତି ହରାୟତି ଜିଗୁଚ୍ଛତି । ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ମାଣଵକସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''କେନ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ଉପାୟେନ ଇମସ୍ସ ପାପକସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ନିକ୍ଖନ୍ତିଂ କରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ମାଣଵକସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଧମ୍ମଚାରିନୋ ସମଚାରିନୋ ବ୍ରହ୍ମଚାରିନୋ ସଚ୍ଚଵାଦିନୋ ସୀଲଵନ୍ତୋ କଲ୍ୟାଣଧମ୍ମା। ସଚେ ଖୋ ଅହଂ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟେସୁ ପବ୍ବଜେୟ୍ୟଂ, ଏଵାହଂ ଇମସ୍ସ ପାପକସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ନିକ୍ଖନ୍ତିଂ କରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ମାଣଵକୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ୟାଚି। ଭିକ୍ଖୂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଉପାଲିଂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ''ପୁବ୍ବେପି ଖୋ, ଆଵୁସୋ ଉପାଲି, ନାଗୋ ମାଣଵକଵଣ୍ଣେନ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ। ଇଙ୍ଘାଵୁସୋ ଉପାଲି, ଇମଂ ମାଣଵକଂ ଅନୁୟୁଞ୍ଜାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ମାଣଵକୋ ଆୟସ୍ମତା ଉପାଲିନା ଅନୁୟୁଞ୍ଜୀୟମାନୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଆୟସ୍ମା ଉପାଲି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ମାତୁଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି।

୫୧। ପିତୁଘାତକଵତ୍ଥୁ

୧୧୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ମାଣଵକୋ ପିତରଂ ଜୀଵିତା ଵୋରୋପେସି। ସୋ ତେନ ପାପକେନ କମ୍ମେନ ଅଟ୍ଟୀୟତି ହରାୟତି ଜିଗୁଚ୍ଛତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ମାଣଵକସ୍ସ ଏତଦହୋସି ''କେନ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ଉପାୟେନ ଇମସ୍ସ ପାପକସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ନିକ୍ଖନ୍ତିଂ କରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ମାଣଵକସ୍ସ ଏତଦହୋସି ''ଇମେ ଖୋ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଧମ୍ମଚାରିନୋ ସମଚାରିନୋ ବ୍ରହ୍ମଚାରିନୋ ସଚ୍ଚଵାଦିନୋ ସୀଲଵନ୍ତୋ କଲ୍ୟାଣଧମ୍ମା, ସଚେ ଖୋ ଅହଂ ସମଣେସୁ ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟେସୁ ପବ୍ବଜେୟ୍ୟଂ, ଏଵାହଂ ଇମସ୍ସ ପାପକସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ନିକ୍ଖନ୍ତିଂ କରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ

ମାଣଓକୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚି। ଭିକ୍ଖୂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉପାଲିଂ ଏତଦଓୋଚୁଂ – ''ପୁବ୍ବେପି ଖୋ, ଆଓୁସୋ ଉପାଲି, ନାଗୋ ମାଣଓକଓଣ୍ଣେନ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ, ଇଙ୍ଘାଓୁସୋ, ଉପାଲି, ଇମଂ ମାଣଓକଂ ଅନୁଯୁଞ୍ଜାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ମାଣଓକୋ ଆଯସ୍ମତା ଉପାଲିନା ଅନୁଯୁଞ୍ଜୀଯମାନୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଆଯସ୍ମା ଉପାଲି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ପିତୁଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି।

୫୨। ଅରହନ୍ତଘାତକଓତ୍ଥୁ

୧୧୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ସାକେତା ସାଓତ୍ଥିଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଚୋରା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିଂସୁ, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ହନିଂସୁ। ସାଓତ୍ଥିଯା ରାଜଭଟା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଏକଚ୍ଚେ ଚୋରେ ଅଗ୍ଗହେସୁଂ, ଏକଚ୍ଚେ ଚୋରା ପଲାଯିଂସୁ। ଯେ ତେ ପଲାଯିଂସୁ ତେ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିଂସୁ, ଯେ ତେ ଗହିତା ତେ ଓଧାଯ ଓନିଯ୍ଯନ୍ତି । ଅଦ୍ଦସଂସୁ ଖୋ ତେ ପଲାଯିତ୍ୱା ପବ୍ବଜିତା ତେ ଚୋରେ ଓଧାଯ ଓନିଯ୍ଯମାନେ, ଦିସ୍ୱାନ ଏଓମାହଂସୁ – ''ସାଧୁ ଖୋ ମଯଂ ପଲାଯିମ୍ହା, ସଚା ଚ [ସଚେ ଚ, ସଚଜ୍ଜ (ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପାଠନ୍ତରା)] ମଯଂ ଗଯ୍ହେଯ୍ଯାମ [ଗଣ୍ହେଯ୍ଯାମ (କ।)], ମଯମ୍ପି ଏଓମେଓ ହଞ୍ଞେଯ୍ଯାମା''ତି । ଭିକ୍ଖୂ ଏଓମାହଂସୁ – ''କିଂ ପନ ତୁମ୍ହେ, ଆଓୁସୋ, ଅକତ୍ଥା''ତି? ଅଥ ଖୋ ତେ ପବ୍ବଜିତା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅରହନ୍ତୋ ଏତେ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଭିକ୍ଖୂ। ଅରହନ୍ତଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି।

୫୩। ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସକଓତ୍ଥୁ

୧୧୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ସାକେତା ସାଓତ୍ଥିଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଚୋରା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଏକଚ୍ଚା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଅଚ୍ଛିନ୍ଦିଂସୁ, ଏକଚ୍ଚା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଦୂସେସୁଂ। ସାଓତ୍ଥିଯା ରାଜଭଟା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ଏକଚ୍ଚେ ଚୋରେ ଅଗ୍ଗହେସୁଂ, ଏକଚ୍ଚେ ଚୋରା ପଲାଯିଂସୁ। ଯେ ତେ ପଲାଯିଂସୁ, ତେ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିଂସୁ। ଯେ ତେ ଗହିତା, ତେ ଓଧାଯ ଓନିଯ୍ଯନ୍ତି। ଅଦ୍ଦସଂସୁ ଖୋ ତେ ପଲାଯିତ୍ୱା ପବ୍ବଜିତା ତେ ଚୋରେ ଓଧାଯ ଓନିଯ୍ଯମାନେ, ଦିସ୍ୱାନ ଏଓମାହଂସୁ ''ସାଧୁ ଖୋ ମଯଂ ପଲାଯିମ୍ହା, ସଚା ଚ ମଯଂ ଗଯ୍ହେଯ୍ଯାମ, ମଯମ୍ପି ଏଓମେଓ ହଞ୍ଞେଯ୍ଯାମା''ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏଓମାହଂସୁ ''କିଂ ପନ ତୁମ୍ହେ, ଆଓୁସୋ, ଅକତ୍ଥା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ପବ୍ବଜିତା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ, ଭିକ୍ଖଓେ , ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି। ସଙ୍ଘଭେଦକୋ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି। ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି।

୫୪। ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକଓତ୍ଥୁ

୧୧୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି। ସୋ କରୋତିପି କାରାପେତିପି। ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅନୁପସମ୍ପନ୍ନୋ ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ, ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନାସେତବ୍ବୋତି।

୫୫। ଅନୁପଜ୍ଝାଯକାଦିଓତ୍ଥୂନି

୧୧୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପଜ୍ଝାଯକଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅନୁପଜ୍ଝାଯକୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଓେ, ସଙ୍ଘେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଗଣେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ପଣ୍ଡକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି...ପେ... ଥେଯ୍ଯସଂଓାସକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି...ପେ...

ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି …ପେ… ତିରଚ୍ଛାନଗତୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି…ପେ… ମାତୁଘାତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି…ପେ… ପିତୁଘାତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି…ପେ… ଅରହନ୍ତଘାତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି…ପେ… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି…ପେ… ସଙ୍ଘଭେଦକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି…ପେ… ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି…ପେ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଣ୍ଡକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଥେଯ୍ୟସଂଵାସକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ତିରଚ୍ଛାନଗତୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମାତୁଘାତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ …ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପିତୁଘାତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅରହନ୍ତଘାତକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ …ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସଙ୍ଘଭେଦକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୁପଜ୍ଝାଯେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୫୬। ଅପତ୍ତକାଦିଵତ୍ଥୁ

୧୧୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅପତ୍ତକଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ହତ୍ଥେସୁ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ସେଯ୍ୟଥାପି ତିତ୍ଥିଯାତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅପତ୍ତକୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଚୀଵରକଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି । ନଗ୍ଗା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ସେଯ୍ୟଥାପି ତିତ୍ଥିଯାତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଚୀଵରକୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅପତ୍ତଚୀଵରକଂ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ନଗ୍ଗା ହତ୍ଥେସୁ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ସେଯ୍ୟଥାପି ତିତ୍ଥିଯାତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅପତ୍ତଚୀଵରକୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଯାଚିତକେନ ପତ୍ତେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଉପସମ୍ପନ୍ନେ ପତ୍ତଂ ପଟିହରନ୍ତି। ହତ୍ଥେସୁ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ସେଯ୍ୟଥାପି ତିତ୍ଥିଯାତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାଚିତକେନ ପତ୍ତେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଯାଚିତକେନ ଚୀଵରେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଉପସମ୍ପନ୍ନେ ଚୀଵରଂ ପଟିହରନ୍ତି। ନଗ୍ଗା ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ସେଯ୍ୟଥାପି ତିତ୍ଥିଯାତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାଚିତକେନ ଚୀଵରେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଯାଚିତକେନ ପତ୍ତଚୀଵରେନ ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତି। ଉପସମ୍ପନ୍ନେ ପତ୍ତଚୀଵରଂ ପଟିହରନ୍ତି। ନଗ୍ଗା ହତ୍ଥେସୁ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ସେଯ୍ୟଥାପି ତିତ୍ଥିଯାତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାଚିତକେନ ପତ୍ତଚୀଵରେନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ନୌପସମ୍ପାଦେତବ୍ବେକଵୀସତିଵାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୫୭। ନପବ୍ବାଜେତବ୍ବଦ୍ଵତ୍ତିଂସଵାରୋ

୧୧୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ହତ୍ଥଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ପାଦଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ହତ୍ଥପାଦଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… କଣ୍ଣଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ନାସଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… କଣ୍ଣନାସଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଅଙ୍ଗୁଲିଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଅଳଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… କଣ୍ଡରଚ୍ଛିନ୍ନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଫଣହତ୍ଥକଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଖୁଜ୍ଜଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଵାମନଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଗଲଗଣ୍ଡିଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଲକ୍ଖଣାହତଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… କସାହତଂ ପବ୍ବାଜେନ୍ତି…ପେ… ଲିଖିତକଂ

ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ସୀପଦିଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ପାପରୋଗିଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ପରିସଦୂସକଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… କାଣଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… କୁଣିଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ଖଞ୍ଜଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ପକ୍ଖହତଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ଛିନ୍ନିରିଯାପଥଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ଜରାଦୁଵ୍ଵଲଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ଅନ୍ଧଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ମୂଗଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ବଧିରଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ଅନ୍ଧମୂଗଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ଅନ୍ଧବଧିରଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ମୂଗବଧିରଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି…ପେ… ଅନ୍ଧମୂଗବଧିରଂ ପଵ୍ଵାଜେନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ହତ୍ଥଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ହତ୍ଥପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, କଣ୍ଣଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ନାସଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, କଣ୍ଣନାସଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଙ୍ଗୁଲିଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଳଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, କଣ୍ଡରଚ୍ଛିନ୍ନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଫଣହତ୍ଥକୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଖୁଜ୍ଜୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵାମନୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗଲଗଣ୍ଡୀ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଲକ୍ଖଣାହତୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, କସାହତୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଲିଖିତକୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସୀପଦୀ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପାପରୋଗୀ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପରିସଦୂସକୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, କାଣୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ , ଭିକ୍ଖଵେ, କୁଣୀ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଖଞ୍ଜୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପକ୍ଖହତୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛିନ୍ନିରିଯାପଥୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଜରାଦୁଵ୍ଵଲୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନ୍ଧୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମୂଗୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ବଧିରୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନ୍ଧମୂଗୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନ୍ଧବଧିରୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମୂଗବଧିରୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ…ପେ… ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନ୍ଧମୂଗବଧିରୋ ପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵୋ। ଯୋ ପଵ୍ଵାଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ନପଵ୍ଵାଜେତବ୍ଵଵୀସଵାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ଦାଯଜ୍ଜଭାଣଵାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ନଵମୋ।

୫୮। ଅଲଜ୍ଜୀନିସ୍ସଯଵତ୍ଥୂନି

୧୨୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସଯଂ ଦେନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ଵୋ। ଯୋ ଦଦେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସାଯ ଵସନ୍ତି। ତେପି ନଚିରସ୍ସେଵ ଅଲଜ୍ଜିନୋ ହୋନ୍ତି ପାପକାଭିକ୍ଖୂ। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସାଯ ଵତ୍ଥବ୍ବଂ। ଯୋ ଵସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗଵତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସଯୋ ଦାତବ୍ଵୋ, ନ ଅଲଜ୍ଜୀନଂ ନିସ୍ସାଯ ଵତ୍ଥବ୍ବ'ନ୍ତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯଂ ଜାନେଯ୍ୟାମ ଲଜ୍ଜିଂ ଵା ଅଲଜ୍ଜିଂ ଵା''ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଚତୂହପଞ୍ଚାହଂ ଆଗମେତୁଂ ଯାଵ ଭିକ୍ଖୁସଭାଗତଂ ଜାନାମୀତି।

୫୯। ଗମିକାଦିନିସ୍ସଯଵତ୍ଥୂନି

୧୨୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗଵତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବ'ନ୍ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ନିସ୍ସଯକରଣୀଯୋ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନୋ, କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଦ୍ଵେ ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଆଵାସଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂସୁ। ତତ୍ଥ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଗିଲାନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗଵତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ଵତ୍ଥବ୍ବ'ନ୍ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ନିସ୍ସଯକରଣୀଯୋ ଗିଲାନୋ, କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗିଲାନେନ

ଭିକ୍ଖୁନା ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବ'ନ୍ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ନିସ୍ସଯକରଣୀଯୋ, ଅଯଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ, କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଯାଚିଯମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅରଞ୍ଞେ ୱିହରତି। ତସ୍ସ ଚ ତସ୍ମିଂ ସେନାସନେ ଫାସୁ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥବ୍ବ'ନ୍ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ନିସ୍ସଯକରଣୀଯୋ ଅରଞ୍ଞେ ୱିହରାମି, ମଯ୍ହଞ୍ଚ ଇମସ୍ମିଂ ସେନାସନେ ଫାସୁ ହୋତି, କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆରଞ୍ଞିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଫାସୁୱିହାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେନ୍ତେନ ନିସ୍ସଯଂ ଅଲଭମାନେନ ଅନିସ୍ସିତେନ ୱତ୍ଥୁଂ – ଯଦା ପତିରୂପୋ ନିସ୍ସଯଦାଯକୋ ଆଗଚ୍ଛିସ୍ସତି, ତଦା ତସ୍ସ ନିସ୍ସାଯ ୱସିସ୍ସାମୀତି।

୬୦। ଗୋତ୍ତେନ ଅନୁସ୍ସାୱନାନୁଜାନନା

୧୨୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ମହାକସ୍ସପସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାକସ୍ସପୋ ଆଯସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ଆଗଚ୍ଛତୁ ଆନନ୍ଦୋ ଇମଂ ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସତୂତି [ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସତୀତି (ସ୍ଯା।)]। ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଏୱମାହ – ''ନାହଂ ଉସ୍ସହାମି ଥେରସ୍ସ ନାମଂ ଗହେତୁଂ, ଗରୁ ମେ ଥେରୋ''ତି । ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗୋତ୍ତେନପି ଅନୁସ୍ସାୱେତୁନ୍ତି।

୬୧। ଦ୍ୱେଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖାଦିୱତ୍ଥୁ

୧୨୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ମହାକସ୍ସପସ୍ସ ଦ୍ୱେ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ହୋନ୍ତି। ତେ ୱିୱଦନ୍ତି – ଅହଂ ପଠମଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସାମି, ଅହଂ ପଠମଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଏକାନୁସ୍ସାୱନେ କାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଥେରାନଂ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ହୋନ୍ତି। ତେ ୱିୱଦନ୍ତି – ଅହଂ ପଠମଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସାମି, ଅହଂ ପଠମଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି। ଥେରା ଏୱମାହଂସୁ – ''ହନ୍ଦ, ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ସବ୍ବେୱ ଏକାନୁସ୍ସାୱନେ କରୋମା''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ତଯୋ ଏକାନୁସ୍ସାୱନେ କାତୁଂ, ତଞ୍ଚ ଖୋ ଏକେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ, ନ ତ୍ୱେୱ ନାନୁପଜ୍ଝାଯେନାତି।

୬୨। ଗବ୍ଭୱୀସୂପସମ୍ପଦାନୁଜାନନା

୧୨୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା କୁମାରକସ୍ସପୋ ଗବ୍ଭୱୀସୋ ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ କୁମାରକସ୍ସପସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଊନୱୀସତିୱସ୍ସୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ'ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଗବ୍ଭୱୀସୋ ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ। ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ନୁ ଖୋମ୍ହି, ନନୁ ଖୋ ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଯଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତୁକୁଚ୍ଛିସ୍ମିଂ ପଠମଂ ଚିତ୍ତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ପଠମଂ ୱିଞ୍ଞାଣଂ ପାତୁଭୂତଂ , ତଦୁପାଦାଯ ସାୱସ୍ସ ଜାତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗବ୍ଭୱୀସଂ ଉପସମ୍ପାଦେତୁନ୍ତି।

୬୩। ଉପସମ୍ପଦାୱିଧି

୧୨୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଉପସମ୍ପନ୍ନା ଦିସ୍ସନ୍ତି କୁଟ୍ଠିକାପି ଗଣ୍ଡିକାପି କିଲାସିକାପି ସୋସିକାପି ଅପମାରିକାପି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପସମ୍ପାଦେନ୍ତେନ ତେରସ [ତସ୍ସ (କ।)] ଅନ୍ତରାଯିକେ ଧମ୍ମେ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ – ''ସନ୍ତି ତେ ଏୱରୂପା ଆବାଧା – କୁଟ୍ଠଂ, ଗଣ୍ଡୋ, କିଲାସୋ, ସୋସୋ, ଅପମାରୋ? ମନୁସ୍ସୋସି ? ପୁରିସୋସି? ଭୁଜିସ୍ସୋସି? ଅଣଣୋସି? ନସି ରାଜଭଟୋ? ଅନୁଞ୍ଞାତୋସି ମାତାପିତୂହି? ପରିପୁଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସୋସି? ପରିପୁଣ୍ଣଂ ତେ ପତ୍ତଚୀୱରଂ? କିଂନାମୋସି? କୋନାମୋ ତେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ''ତି?

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅନନୁସିଟ୍ଠେ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖେ ଅନ୍ତରାଯିକେ ଧମ୍ମେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି। ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ୱିତ୍ଥାଯନ୍ତି, ମଙ୍କୂ ହୋନ୍ତି, ନ

ସକ୍କୋନ୍ତି ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଠମଂ ଅନୁସାସିତ୍ୱା ପଚ୍ଛା ଅନ୍ତରାଯିକେ ଧମ୍ମେ ପୁଚ୍ଛିତୁନ୍ତି।

ତତ୍ଥେୱ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନୁସାସନ୍ତି। ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ତଥେୱ ୱିତ୍ଥାଯନ୍ତି, ମଙ୍କୂ ହୋନ୍ତି, ନ ସକ୍କୋନ୍ତି ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକମନ୍ତଂ ଅନୁସାସିତ୍ୱା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନ୍ତରାଯିକେ ଧମ୍ମେ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁସାସିତବ୍ବୋ –

୧୨୬। ପଠମଂ ଉପଜ୍ଝଂ ଗାହାପେତବ୍ବୋ। ଉପଜ୍ଝଂ ଗାହାପେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ – ଅଯଂ ତେ ପତ୍ତୋ, ଅଯଂ ସଙ୍ଘାଟି, ଅଯଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗୋ, ଅଯଂ ଅନ୍ତରୱାସକୋ। ଗଚ୍ଛ, ଅମୁମ୍ହି ଓକାସେ ତିଟ୍ଠାହୀତି।

ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଅନୁସାସନ୍ତି। ଦୁରନୁସିଟ୍ଠା ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖା ୱିତ୍ଥାଯନ୍ତି, ମଙ୍କୂ ହୋନ୍ତି, ନ ସକ୍କୋନ୍ତି ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲେନ ଅବ୍ୟତ୍ତେନ ଅନୁସାସିତବ୍ବୋ। ଯୋ ଅନୁସାସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ଅନୁସାସିତୁନ୍ତି।

ଅସମ୍ମତା ଅନୁସାସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସମ୍ମତେନ ଅନୁସାସିତବ୍ବୋ। ଯୋ ଅନୁସାସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମତେନ ଅନୁସାସିତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ [ସମ୍ମନିତବ୍ବୋ (କ।)] – ଅତ୍ତନା ୱା [ଅତ୍ତନାୱ (ସ୍ୟା।)] ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ, ପରେନ ୱା ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ।

କଥଞ୍ଚ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ? ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ – ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଅନୁସାସେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ।

କଥଞ୍ଚ ପନ ପରେନ ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ? ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ – ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଅନୁସାସେଯ୍ୟା''ତି । ଏୱଂ ପରେନ ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ।

ତେନ ସମ୍ମତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ସୁଣସି, ଇତ୍ଥନ୍ନାମ, ଅଯଂ ତେ ସଚ୍ଚକାଲୋ ଭୂତକାଲୋ। ଯଂ ଜାତଂ ତଂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତେ ସନ୍ତଂ ଅତ୍ଥୀତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅସନ୍ତଂ ନତ୍ଥୀ''ତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ମା ଖୋ ୱିତ୍ଥାଯି, ମା ଖୋ ମଙ୍କୁ ଅହୋସି। ଏୱଂ ତଂ ପୁଚ୍ଛିସ୍ସନ୍ତି – ''ସନ୍ତି ତେ ଏୱରୂପା ଆବାଧା – କୁଟ୍ଠଂ, ଗଣ୍ଡୋ, କିଲାସୋ, ସୋସୋ, ଅପମାରୋ? ମନୁସ୍ସୋସି? ପୁରିସୋସି? ଭୁଜିସ୍ସୋସି? ଅଣଣୋସି? ନସି ରାଜଭଟୋ? ଅନୁଞ୍ଞାତୋସି ମାତାପିତୂହି? ପରିପୁଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସୋସି? ପରିପୁଣ୍ଣଂ ତେ ପତ୍ତଚୀୱରଂ? କିଂନାମୋସି? କୋନାମୋ ତେ ଉପଜ୍ଝାଯୋ''ତି?

ଏକତୋ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକତୋ ଆଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଅନୁସାସକେନ ପଠମତରଂ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ – ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ । ଅନୁସିଟ୍ଠୋ ସୋ ମଯା। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ୟା''ତି। ଆଗଚ୍ଛାହୀତି ୱତ୍ତବ୍ବୋ।

ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କାରାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଦେ ୱନ୍ଦାପେତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦାପେତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗଣ୍ହାପେତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚାପେତବ୍ବୋ – ''ସଙ୍ଘଂ, ଭନ୍ତେ, ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚାମି। ଉଲ୍ଲୁମ୍ପତୁ ମଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ଦୁତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚାମି। ଉଲ୍ଲୁମ୍ପତୁ ମଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚାମି। ଉଲ୍ଲୁମ୍ପତୁ ମଂ , ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯା''ତି। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଅନ୍ତରାଯିକେ ଧମ୍ମେ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ୟ''ନ୍ତି? ସୁଣସି, ଇତ୍ଥନ୍ନାମ, ଅଯଂ ତେ ସଚ୍ଚକାଲୋ ଭୂତକାଲୋ। ଯଂ ଜାତଂ ତଂ ପୁଚ୍ଛାମି। ସନ୍ତଂ ଅତ୍ଥୀତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ, ଅସନ୍ତଂ ନତ୍ଥୀତି ୱତ୍ତବ୍ବଂ। ସନ୍ତି ତେ ଏୱରୂପା ଆବାଧା – କୁଟ୍ଠଂ ଗଣ୍ଡୋ କିଲେସୋ ସୋସୋ ଅପମାରୋ, ମନୁସ୍ସୋସି, ପୁରିସୋସି, ଭୁଜିସ୍ସୋସି, ଅଣଣୋସି, ନସି ରାଜଭଟୋ, ଅନୁଞ୍ଞାତୋସି ମାତାପିତୂହି, ପରିପୁଣ୍ଣୱୀସତିୱସ୍ସୋସି, ପରିପୁଣ୍ଣଂ ତେ ପତ୍ତଚୀୱରଂ, କିଂନାମୋସି, କୋନାମୋ ତେ ଉପଜ୍ଝାଯୋତି? ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୧୨୭। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅନ୍ତରାଯିକେହି ଧମ୍ମେହି, ପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ପତ୍ତଚୀୱରଂ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେଯ୍ଯ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅନ୍ତରାଯିକେହି ଧମ୍ମେହି, ପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ପତ୍ତଚୀୱରଂ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ । ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ଯ।

''ଦୁତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି – ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅନ୍ତରାଯିକେହି ଧମ୍ମେହି, ପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ପତ୍ତଚୀୱରଂ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ଯ।

''ତତିଯମ୍ପି ଏତମତ୍ଥଂ ୱଦାମି – ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପସମ୍ପଦାପେକ୍ଖୋ, ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅନ୍ତରାଯିକେହି ଧମ୍ମେହି, ପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ପତ୍ତଚୀୱରଂ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସଙ୍ଘଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପସମ୍ପଦା ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ଯ।

''ଉପସମ୍ପନ୍ନୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ଉପଜ୍ଝାଯେନ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି।

ଉପସମ୍ପଦାକମ୍ମଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୬୪। ଚତ୍ତାରୋ ନିସ୍ସଯା

୧୨୮। ତାୱଦେୱ ଛାଯା ମେତବ୍ବା, ଉତୁପ୍ପମାଣଂ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ଦିୱସଭାଗୋ ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବୋ, ସଙ୍ଗୀତି ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବା , ଚତ୍ତାରୋ ନିସ୍ସଯା ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବା [ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବା, ଚତ୍ତାରି ଅକରଣୀଯାନି ଆଚିକ୍ଖିତବ୍ବାନି। (କ।)] –

''ପିଣ୍ଡିଯାଲୋପଭୋଜନଂ ନିସ୍ସାଯ ପବ୍ବଜ୍ଜା। ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀଯୋ। ଅତିରେକଲାଭୋ – ସଙ୍ଘଭତ୍ତଂ, ଉଦ୍ଦେସଭତ୍ତଂ, ନିମନ୍ତନଂ, ସଲାକଭତ୍ତଂ, ପକ୍ଖିକଂ, ଉପୋସଥିକଂ, ପାଟିପଦିକଂ।

''ପଂସୁକୂଲଚୀୱରଂ ନିସ୍ସାଯ ପବ୍ବଜ୍ଜା। ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀଯୋ। ଅତିରେକଲାଭୋ – ଖୋମଂ, କପ୍ପାସିକଂ, କୋସେଯ୍ଯଂ, କମ୍ବଲଂ, ସାଣଂ, ଭଙ୍ଗଂ।

''ରୁକ୍ଖମୂଲସେନାସନଂ ନିସ୍ସାଯ ପବ୍ବଜ୍ଜା। ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀଯୋ। ଅତିରେକଲାଭୋ – ୱିହାରୋ, ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ, ପାସାଦୋ, ହମ୍ମିଯଂ, ଗୁହା।

''ପୂତିମୁତ୍ତଭେସଜ୍ଜଂ ନିସ୍ସାଯ ପବ୍ବଜ୍ଜା। ତତ୍ଥ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀଯୋ। ଅତିରେକଲାଭୋ – ସପ୍ପି, ନୱନୀତଂ, ତେଲଂ, ମଧୁ, ଫାଣିତ''ନ୍ତି।

ଚତ୍ତାରୋ ନିସ୍ସଯା ନିଟ୍ଠିତା।

୬୫। ଚତ୍ତାରି ଅକରଣୀଯାନି

୧୨୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ଏକକଂ ଓହାଯ ପକ୍କମିଂସୁ। ସୋ ପଚ୍ଛା ଏକକୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ପୁରାଣଦୁତିଯିକାଯ ସମାଗଞ୍ଛି। ସା ଏୱମାହ – ''କିଂଦାନି ପବ୍ବଜିତୋସୀ''ତି? ''ଆମ, ପବ୍ବଜିତୋମ୍ହୀ''ତି। ''ଦୁଲ୍ଲଭୋ ଖୋ ପବ୍ବଜିତାନଂ ମେଥୁନୋ ଧମ୍ମୋ; ଏହି, ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେୱା''ତି। ସୋ ତସ୍ସା ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେୱିତ୍ୱା ଚିରେନ ଅଗମାସି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''କିସ୍ସ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଏୱଂ ଚିରଂ ଅକାସୀ''ତି? ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ଦୁତିଯଂ ଦାତୁଂ, ଚତ୍ତାରି ଚ ଅକରଣୀଯାନି ଆଚିକ୍ଖିତୁଂ –

''ଉପସମ୍ପନ୍ନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ମେଥୁନୋ ଧମ୍ମୋ ନ ପଟିସେୱିତବ୍ବୋ, ଅନ୍ତମସୋ ତିରଚ୍ଛାନଗତାଯପି। ଯୋ ଭିକ୍ଖୁ ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେୱତି, ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ। ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ପୁରିସୋ ସୀସଚ୍ଛିନ୍ନୋ ଅଭବ୍ବୋ ତେନ ସରୀରବନ୍ଧନେନ ଜୀୱିତୁଂ, ଏୱମେୱ ଭିକ୍ଖୁ ମେଥୁନଂ ଧମ୍ମଂ ପଟିସେୱିତ୍ୱା ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ। ତଂ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଅକରଣୀଯଂ।

''ଉପସମ୍ପନ୍ନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅଦିନ୍ନଂ ଥେଯ୍ୟସଙ୍ଖାତଂ ନ ଆଦାତବ୍ବଂ, ଅନ୍ତମସୋ ତିଣସଲାକଂ ଉପାଦାଯ। ଯୋ ଭିକ୍ଖୁ ପାଦଂ ୱା ପାଦାରହଂ ୱା ଅତିରେକପାଦଂ ୱା ଅଦିନ୍ନଂ ଥେଯ୍ୟସଙ୍ଖାତଂ ଆଦିଯତି, ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ। ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ପଣ୍ଡୁପଲାସୋ ବନ୍ଧନା ପମୁତ୍ତୋ ଅଭବ୍ବୋ ହରିତତ୍ଥାଯ, ଏୱମେୱ ଭିକ୍ଖୁ ପାଦଂ ୱା ପାଦାରହଂ ୱା ଅତିରେକପାଦଂ ୱା ଅଦିନ୍ନଂ ଥେଯ୍ୟସଙ୍ଖାତଂ ଆଦିଯିତ୍ୱା ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ। ତଂ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଅକରଣୀଯଂ।

''ଉପସମ୍ପନ୍ନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ପାଣୋ ଜୀୱିତା ନ ୱୋରୋପେତବ୍ବୋ, ଅନ୍ତମସୋ କୁନ୍ଥକିପିଲ୍ଲିକଂ ଉପାଦାଯ। ଯୋ ଭିକ୍ଖୁ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ମନୁସ୍ସୱିଗ୍ଗହଂ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପେତି, ଅନ୍ତମସୋ ଗବ୍ଭପାତନଂ ଉପାଦାଯ, ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ। ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ପୁଥୁସିଲା ଦ୍ୱେଧା ଭିନ୍ନା ଅପ୍ପଟିସନ୍ଧିକା ହୋତି, ଏୱମେୱ ଭିକ୍ଖୁ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ମନୁସ୍ସୱିଗ୍ଗହଂ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପେତ୍ୱା ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ । ତଂ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଅକରଣୀଯଂ।

''ଉପସମ୍ପନ୍ନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମୋ ନ ଉଲ୍ଲପିତବ୍ବୋ, ଅନ୍ତମସୋ 'ସୁଞ୍ଞାଗାରେ ଅଭିରମାମୀ'ତି। ଯୋ ଭିକ୍ଖୁ ପାପିଚ୍ଛୋ ଇଚ୍ଛାପକତୋ ଅସନ୍ତଂ ଅଭୂତଂ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମଂ ଉଲ୍ଲପତି ଝାନଂ ୱା ୱିମୋକ୍ଖଂ ୱା ସମାଧିଂ ୱା ସମାପତ୍ତିଂ ୱା ମଗ୍ଗଂ ୱା ଫଲଂ ୱା, ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ। ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ତାଲୋ ମତ୍ଥକଚ୍ଛିନ୍ନୋ ଅଭବ୍ବୋ ପୁନ ୱିରୁଳ୍ହିଯା, ଏୱମେୱ ଭିକ୍ଖୁ ପାପିଚ୍ଛୋ ଇଚ୍ଛାପକତୋ ଅସନ୍ତଂ ଅଭୂତଂ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମଂ ଉଲ୍ଲପିତ୍ୱା ଅସ୍ସମଣୋ ହୋତି ଅସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯୋ। ତଂ ତେ ଯାୱଜୀୱଂ ଅକରଣୀଯ''ନ୍ତି।

ଚତ୍ତାରି ଅକରଣୀଯାନି ନିଟ୍ଠିତାନି।

୬୬। ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୱତ୍ଥୂନି

୧୩୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ୱିବ୍ଭମି। ସୋ ପୁନ ପଚ୍ଚାଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ୱିବ୍ଭମତି। ସୋ ପୁନ ପଚ୍ଚାଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ପସ୍ସିସ୍ସସି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ପବ୍ବାଜେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ପସ୍ସିସ୍ସସି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି, ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି, ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଉପସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ପସ୍ସିସ୍ସସି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି , ଓସାରେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପସ୍ସିସ୍ସାମୀତି, ନ ଓସାରେତବ୍ବୋ। ଓସାରେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ପସ୍ସସି [ପସ୍ସାହି (ସୀ।)] ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସଚେ ପସ୍ସତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ପସ୍ସତି, ଲବ୍ଭମାନାଯ ସାମଗ୍ଗିଯା ପୁନ ଉକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଅଲବ୍ଭମାନାଯ ସାମଗ୍ଗିଯା ଅନାପତ୍ତି ସମ୍ଭୋଗେ ସଂୱାସେ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ୱିବ୍ଭମତି। ସୋ ପୁନ ପଚ୍ଚାଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ପଟିକରିସ୍ସସି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀତି, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ । ସଚାହଂ ନ ପଟିକରିସ୍ସାମୀତି, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ପବ୍ବାଜେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ପଟିକରିସ୍ସସି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀତି, ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପଟିକରିସ୍ସାମୀତି, ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଉପସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ପଟିକରିସ୍ସସି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀତି, ଓସାରେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପଟିକରିସ୍ସାମୀତି, ନ

ଓସାରେତବ୍ବୋ। ଓସାରେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତି’’ନ୍ତି। ସଚେ ପଟିକରୋତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ପଟିକରୋତି ଲବ୍ଭମାନାଯ ସାମଗ୍ଗିଯା ପୁନ ଉକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଅଲବ୍ଭମାନାଯ ସାମଗ୍ଗିଯା ଅନାପତ୍ତି ସମ୍ଭୋଗେ ସଂୱାସେ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ୱିବ୍ଭମତି। ସୋ ପୁନ ପଚ୍ଚାଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସସି ତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି, ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି, ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବୋ। ପବ୍ବାଜେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସସି ତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି, ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି, ନ ଉପସମ୍ପାଦେତବ୍ବୋ। ଉପସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସସି ତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି? ସଚାହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି, ଓସାରେତବ୍ବୋ। ସଚାହଂ ନ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀତି, ନ ଓସାରେତବ୍ବୋ। ଓସାରେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେହି ତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି। ସଚେ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜତି, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜତି, ଲବ୍ଭମାନାଯ ସାମଗ୍ଗିଯା ପୁନ ଉକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଅଲବ୍ଭମାନାଯ ସାମଗ୍ଗିଯା ଅନାପତ୍ତି ସମ୍ଭୋଗେ ସଂୱାସେତି।

ମହାଖନ୍ଧକୋ ପଠମୋ।

୬୭। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

୧୩୧।

ୱିନଯମ୍ହି ମହତ୍ଥେସୁ, ପେସଲାନଂ ସୁଖାୱହେ;

ନିଗ୍ଗହାନଞ୍ଚ ପାପିଚ୍ଛେ, ଲଜ୍ଜୀନଂ ପଗ୍ଗହେସୁ ଚ।

ସାସନାଧାରଣେ ଚେୱ, ସବ୍ବଞ୍ଞୁଜିନଗୋଚରେ;

ଅନଞ୍ଞୱିସଯେ ଖେମେ, ସୁପଞ୍ଞତ୍ତେ ଅସଂସଯେ।

ଖନ୍ଧକେ ୱିନଯେ ଚେୱ, ପରିୱାରେ ଚ ମାତିକେ;

ଯଥାତ୍ଥକାରୀ କୁସଲୋ, ପଟିପଜ୍ଜତି ଯୋନିସୋ।

ଯୋ ଗୱଂ ନ ୱିଜାନାତି, ନ ସୋ ରକ୍ଖତି ଗୋଗଣଂ;

ଏୱଂ ସୀଲଂ ଅଜାନନ୍ତୋ, କିଂ ସୋ ରକ୍ଖେଯ୍ୟ ସଂୱରଂ।

ପମୁଟ୍ଠମ୍ହି ଚ ସୁତ୍ତନ୍ତେ, ଅଭିଧମ୍ମେ ଚ ତାୱଦେ;

ୱିନଯେ ଅୱିନଟ୍ଠମ୍ହି, ପୁନ ତିଟ୍ଠତି ସାସନଂ।

ତସ୍ମା ସଙ୍ଗାହଣାହେତୁଂ [ସଙ୍ଗାହନାହେତୁଂ (କ।)], ଉଦ୍ଦାନଂ ଅନୁପୁବ୍ବସୋ;

ପୱକ୍ଖାମି ଯଥାଞାଯଂ, ସୁଣାଥ ମମ ଭାସତୋ।

ୱତ୍ଥୁ ନିଦାନଂ ଆପତ୍ତି, ନଯା ପେଯ୍ୟାଲମେୱ ଚ;

ଦୁକ୍କରଂ ତଂ ଅସେସେତୁଂ, ନଯତୋ ତଂ ୱିଜାନଥାତି।

ବୋଧି ରାଜାଯତନଞ୍ଚ, ଅଜପାଲୋ ସହମ୍ପତି;

ବ୍ରହ୍ମା ଆଠଆରୋ ଉଦକୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଚ ଉପକୋ ଇସି।

କୋଣ୍ଡଞ୍ଞୋ ୱପ୍ପୋ ଭଦ୍ଦିୟୋ, ମହାନାମୋ ଚ ଅସ୍ସଜି;

ଯସୋ ଚତ୍ତାରୋ ପଞ୍ଞାସ, ସବ୍ବେ ପେସେସି ସୋ ଦିସା।

ୱତ୍ଥୁ ମାରେହି ତିଂସା ଚ, ଉରୁୱେଲଂ ତୟୋ ଜଟୀ;

ଅଗ୍ଯାଗାରଂ ମହାରାଜା, ସକ୍କୋ ବ୍ରହ୍ମା ଚ କେୱଲା।

ପଂସୁକୂଲଂ ପୋକ୍ଖରଣୀ, ସିଲା ଚ କକୁଧୋ ସିଲା;

ଜମ୍ବୁ ଅମ୍ବୋ ଚ ଆମଲୋ, ପାରିପୁପ୍ଫଞ୍ଚ ଆହରି।

ଫାଲିୟନ୍ତୁ ଉଜ୍ଜଲନ୍ତୁ, ୱିଜ୍ଝାୟନ୍ତୁ ଚ କସ୍ସପ;

ନିମୁଜ୍ଜନ୍ତି ମୁଖୀ ମେଘୋ, ଗୟା ଲଟ୍ଠି ଚ ମାଗଧୋ।

ଉପତିସ୍ସୋ କୋଲିତୋ ଚ, ଅଭିଞ୍ଞାତା ଚ ପବ୍ବଜୁଂ;

ଦୁନିୱତ୍ଥା ପଣାମନା, କିସୋ ଲୂଖୋ ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ।

ଅନାଚାରଂ ଆଚରତି, ଉଦରଂ ମାଣୱୋ ଗଣୋ;

ୱସ୍ସଂ ବାଲେହି ପକ୍କନ୍ତୋ, ଦସ ୱସ୍ସାନି ନିସ୍ସୟୋ।

ନ ୱତ୍ତନ୍ତି ପଣାମେତୁଂ, ବାଲା ପସ୍ସଦ୍ଧି ପଞ୍ଚ ଛ;

ଯୋ ସୋ ଅଞ୍ଞୋ ଚ ନଗ୍ଗୋ ଚ, ଅଚ୍ଛିନ୍ନଜଟିଲସାକିୟୋ।

ମଗଧେସୁ ପଞ୍ଚାବାଧା, ଏକୋ ରାଜା [ଭଟୋ ଚୋରୋ (ସ୍ଯା।)] ଚ ଅଙ୍ଗୁଲି;

ମାଗଧୋ ଚ ଅନୁଞ୍ଞାସି, କାରା ଲିଖି କସାହତୋ।

ଲକ୍ଖଣା ଇଣା ଦାସୋ ଚ, ଭଣ୍ଡୁକୋ ଉପାଲି ଅହି;

ସଦ୍ଧଂ କୁଲଂ କଣ୍ଟକୋ ଚ, ଆହୁନ୍ଦରିକମେୱ ଚ।

ୱତ୍ଥୁମ୍ହି ଦାରକୋ ସିକ୍ଖା, ୱିହରନ୍ତି ଚ କିଂ ନୁ ଖୋ;

ସବ୍ବଂ ମୁଖଂ ଉପଜ୍ଝାୟେ, ଅପଲାଠଅନ କଣ୍ଟକୋ।

ପଣ୍ଡକୋ ଥେୟ୍ୟପକ୍କନ୍ତୋ, ଅହି ଚ ମାତରୀ ପିତା;

ଅରହନ୍ତଭିକ୍ଖୁନୀଭେଦା, ରୁହିରେନ ଚ ବ୍ୟଞ୍ଜନଂ।

ଅନୁପଜ୍ଝାଯସଙ୍ଘେନ, ଗଣପଣ୍ଡକପଣ୍ଡକୋ;

ଅଚୀୱରଂ ତଦୁଭଯଂ, ଯାଚିତେନପି ଯେ ତଯୋ।

ହତ୍ଥା ପାଦା ହତ୍ଥପାଦା, କଣ୍ଣା ନାସା ତଦୂଭଯଂ;

ଅଙ୍ଗୁଲିଅଠଅକଣ୍ଡରଂ, ଫଣଂ ଖୁଜ୍ଜଞ୍ଚ ୱାମନଂ।

ଗଲଗଣ୍ଡୀ ଲକ୍ଖଣା ଚେୱ, କସା ଲିଖିତସୀପଦୀ;

ପାପପରିସଦୂସୀ ଚ, କାଣଂ କୁଣି ତଥେୱ ଚ।

ଖଞ୍ଜଂ ପକ୍ଖହତଞ୍ଚେୱ, ସଚ୍ଛିନ୍ନୈରିଯାପଥଂ;

ଜରାନ୍ଧମୂଗବଧିରଂ, ଅନ୍ଧମୂଗଞ୍ଚ ଯଂ ତହିଂ।

ଅନ୍ଧବଧିରଂ ଯଂ ୱୁତ୍ତଂ, ମୂଗବଧିରମେୱ ଚ;

ଅନ୍ଧମୂଗବଧିରଞ୍ଚ, ଅଲଜ୍ଜୀନଞ୍ଚ ନିସ୍ସଯଂ।

ୱତ୍ଥବ୍ବଞ୍ଚ ତଥାଦ୍ଧାନଂ, ଯାଚମାନେନ ଲକ୍ଖଣା [ପେକ୍ଖନା (ସଦ୍ଧତ୍ତ)];

ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ୱିୱଦନ୍ତି, ଏକୁପଜ୍ଝାଯେନ କସ୍ସପୋ।

ଦିସ୍ସନ୍ତି ଉପସମ୍ପନ୍ନା, ଆବାଧେହି ଚ ପୀଳିତା;

ଅନନୁସିଟ୍ଠା ୱିଦ୍ଧେନ୍ତି, ତତ୍ଥେୱ ଅନୁସାସନା।

ସଙ୍ଘେପି ଚ ଅଥୋ ବାଲା, ଅସମ୍ମତା ଚ ଏକତୋ;

ଉଲ୍ଲୁମ୍ପତୁପସମ୍ପଦା, ନିସ୍ସଯୋ ଏକକୋ ତଯୋତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂନି ଏକସତଞ୍ଚ ଦ୍ୱାସତ୍ତତି।

ମହାଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୨। ଉପୋସଥକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୬୮। ସନ୍ନିପାତାନୁଜାନନା

୧୩୨। ତେନ ସମୟେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା ରାଜଗହେ ଵିହରତି ଗିଜ୍ଝକୂଟେ ପବ୍ବତେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟା ପରିବ୍ବାଜକା ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତ୍ଵା ଧମ୍ମଂ ଭାସନ୍ତି। ତେ ମନୁସ୍ସା ଉପସଙ୍କମନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାୟ। ତେ ଲଭନ୍ତି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟେସୁ ପରିବ୍ବାଜକେସୁ ପେମଂ, ଲଭନ୍ତି ପସାଦଂ, ଲଭନ୍ତି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟା ପରିବ୍ବାଜକା ପକ୍ଖଂ। ଅଥ ଖୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ''ଏତରହି ଖୋ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟା ପରିବ୍ବାଜକା ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତ୍ଵା ଧମ୍ମଂ ଭାସନ୍ତି। ତେ ମନୁସ୍ସା ଉପସଙ୍କମନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାୟ। ତେ ଲଭନ୍ତି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟେସୁ ପରିବ୍ବାଜକେସୁ ପେମଂ, ଲଭନ୍ତି ପସାଦଂ, ଲଭନ୍ତି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟା ପରିବ୍ବାଜକା ପକ୍ଖଂ। ଯଂନୂନ ଅୟ୍ୟାପି ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତେୟ୍ୟୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ୟେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ଇଧ ମୟ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି 'ଏତରହି ଖୋ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟା ପରିବ୍ବାଜକା ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତ୍ଵା ଧମ୍ମଂ ଭାସନ୍ତି। ତେ ମନୁସ୍ସା ଉପସଙ୍କମନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାୟ। ତେ ଲଭନ୍ତି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟେସୁ ପରିବ୍ବାଜକେସୁ ପେମଂ, ଲଭନ୍ତି ପସାଦଂ, ଲଭନ୍ତି ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିୟା ପରିବ୍ବାଜକା ପକ୍ଖଂ। ଯଂନୂନ ଅୟ୍ୟାପି ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତେୟ୍ୟୁ'ନ୍ତି। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଅୟ୍ୟାପି ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତେୟ୍ୟୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିୟଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଭଗଵତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସିତୋ ସମାଦପିତୋ ସମୁତ୍ତେଜିତୋ ସମ୍ପହଂସିତୋ ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ଵା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତୁ''ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗଵତା ଅନୁଞ୍ଞାତା ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତୁନ୍ତି – ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତ୍ଵା ତୁଣ୍ହୀ ନିସୀଦନ୍ତି। ତେ ମନୁସ୍ସା ଉପସଙ୍କମନ୍ତି ଧମ୍ମସ୍ସଵନାୟ। ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତ୍ଵା ତୁଣ୍ହୀ ନିସୀଦିସ୍ସନ୍ତି, ସେୟ୍ୟଥାପି ମୂଗସୂକରା। ନନୁ ନାମ ସନ୍ନିପତିତେହି ଧମ୍ମୋ ଭାସିତବ୍ବୋ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତାନଂ ଖିୟ୍ୟନ୍ତାନଂ ଵିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିୟା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ ସନ୍ନିପତିତ୍ଵା ଧମ୍ମଂ ଭାସିତୁ''ନ୍ତି।

୬୯। ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସାନୁଜାନନା

୧୩୩। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵତୋ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ''ଯଂନୂନାହଂ ଯାନି ମୟା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ସିକ୍ଖାପଦାନି, ତାନି ନେସଂ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟଂ। ସୋ ନେସଂ ଭଵିସ୍ସତି ଉପୋସଥକମ୍ମ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ସାୟନ୍ହସମୟଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ଵୁଟ୍ଠିତୋ ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ଇଧ ମୟ୍ହଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି 'ଯଂନୂନାହଂ ଯାନି ମୟା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ସିକ୍ଖାପଦାନି, ତାନି ନେସଂ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟଂ। ସୋ ନେସଂ ଭଵିସ୍ସତି ଉପୋସଥକମ୍ମ'ନ୍ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ। ଏଵଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୧୩୪। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରେୟ୍ୟ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସେୟ୍ୟ। କିଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ ପୁବ୍ବକିଚ୍ଚଂ? ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତୋ ଆରୋଚେଥ । ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିସ୍ସାମି। ତଂ ସବ୍ବେଵ ସନ୍ତା ସାଧୁକଂ ସୁଣୋମ ମନସି କରୋମ। ଯସ୍ସ ସିୟା ଆପତ୍ତି , ସୋ ଆଵିକରେୟ୍ୟ। ଅସନ୍ତିୟା ଆପତ୍ତିୟା ତୁଣ୍ହୀ ଭଵିତବ୍ବଂ। ତୁଣ୍ହୀଭାଵେନ ଖୋ ପନାୟସ୍ମନ୍ତେ ପରିସୁଦ୍ଧାତି ଵେଦିସ୍ସାମି। ଯଥା ଖୋ ପନ ପଚ୍ଚେକପୁଟ୍ଠସ୍ସ ଵେୟ୍ୟାକରଣଂ ହୋତି, ଏଵମେଵଂ [ଏଵମେଵ (କ)] ଏଵରୂପାୟ ପରିସାୟ ଯାଵତତିୟଂ ଅନୁସ୍ସାଵିତଂ ହୋତି। ଯୋ ପନ ଭିକ୍ଖୁ ଯାଵତତିୟଂ

ଅନୁସ୍ସାୱିଯମାନେ ସରମାନୋ ସନ୍ତିଂ ଆପତ୍ତିଂ ନାୱିକରେଯ୍ୟ, ସମ୍ପଜାନମୁସାୱାଦସ୍ସ ହୋତି। ସମ୍ପଜାନମୁସାୱାଦୋ ଖୋ ପନାଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନ୍ତରାଯିକୋ ଧମ୍ମୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା। ତସ୍ମା, ସରମାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଆପନ୍ନେନ ୱିସୁଦ୍ଧାପେକ୍ଖେନ ସନ୍ତୀ ଆପତ୍ତି ଆୱିକାତବ୍ବା; ଆୱିକତା ହିସ୍ସ ଫାସୁ ହୋତୀ''ତି।

୧୩୫।ପାତିମୋକ୍ଖନ୍ତି ଆଦିମେତଂ ମୁଖମେତଂ ପମୁଖମେତଂ କୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ। ତେନ ୱୁଚ୍ଚତି ପାତିମୋକ୍ଖନ୍ତି। ଆଯସ୍ମନ୍ତୋତି ପିଯୱଚନମେତଂ ଗରୁୱଚନମେତଂ ସଗାରୱସପ୍ପତିସ୍ସାଧିୱଚନମେତଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋତି। ଉଦ୍ଦିସିସ୍ସାମୀତି ଆଚିକ୍ଖିସ୍ସାମି ଦେସେସ୍ସାମି ପଞ୍ଞପେସ୍ସାମି ପଟ୍ଠପେସ୍ସାମି ୱିୱରିସ୍ସାମି ୱିଭଜିସ୍ସାମି ଉତ୍ତାନିଂ କରିସ୍ସାମି [ଉତ୍ତାନୀ କରିସ୍ସାମି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପକାସେସ୍ସାମି। ତନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱୁଚ୍ଚତି। ସବ୍ବେୱ ସନ୍ତାତି ଯାୱତିକା ତସ୍ସା ପରିସାଯ ଥେରା ଚ ନୱା ଚ ମଜ୍ଝିମା ଚ, ଏତେ ୱୁଚ୍ଚନ୍ତି ସବ୍ବେୱ ସନ୍ତାତି। ସାଧୁକଂ ସୁଣୋମାତି ଅଟ୍ଠିଂ କତ୍ୱା ମନସି କତ୍ୱା ସବ୍ବଚେତସା [ସଙ୍ଗଂ ଚେତସା (ସ୍ୟା। କ।)] ସମନ୍ନାହରାମ। ମନସି କରୋମାତି ଏକଗ୍ଗଚିତ୍ତା ଅୱିକ୍ଖିତ୍ତଚିତ୍ତା ଅୱିସାହଟଚିତ୍ତା ନିସାମେମ। ଯସ୍ସ ସିଯା ଆପତ୍ତୀତି ଥେରସ୍ସ ୱା ନୱସ୍ସ ୱା ମଜ୍ଝିମସ୍ସ ୱା, ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ୱା ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧାନଂ ଅଞ୍ଞତରା ଆପତ୍ତି, ସତ୍ତନ୍ନଂ ୱା ଆପତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧାନଂ ଅଞ୍ଞତରା ଆପତ୍ତି। ସୋ ଆୱିକରେଯ୍ୟାତି ସୋ ଦେସେଯ୍ୟ, ସୋ ୱିୱରେଯ୍ୟ, ସୋ ଉତ୍ତାନିଂ କରେଯ୍ୟ, ସୋ ପକାସେଯ୍ୟ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ୱା ଗଣମଜ୍ଝେ ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲେ ୱା। ଅସନ୍ତୀ ନାମ ଆପତ୍ତି ଅନଜ୍ଝାପନ୍ନା ୱା ହୋତି, ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ୱା ୱୁଟ୍ଠିତା। ତୁଣ୍ହୀ ଭୱିତବ୍ବନ୍ତି ଅଧିୱାସେତବ୍ବଂ ନ ବ୍ୟାହରିତବ୍ବଂ। ପରିସୁଦ୍ଧାତି ୱେଦିସ୍ସାମୀତି ଜାନିସ୍ସାମି ଧାରେସ୍ସାମି। ଯଥା ଖୋ ପନ ପଚ୍ଚେକପୁଟ୍ଠସ୍ସ ୱେଯ୍ୟାକରଣଂ ହୋତୀତି ଯଥା ଏକେନ ଏକୋ ପୁଟ୍ଠୋ ବ୍ୟାକରେଯ୍ୟ, ଏୱମେୱ ତସ୍ସା ପରିସାଯ ଜାନିତବ୍ବଂ ମଂ ପୁଚ୍ଛତୀତି। ଏୱରୂପା ନାମ ପରିସା ଭିକ୍ଖୁପରିସା ୱୁଚ୍ଚତି। ଯାୱତତିଯଂ ଅନୁସ୍ସାୱିତଂ ହୋତୀତି ସକିମ୍ପି ଅନୁସ୍ସାୱିତଂ ହୋତି, ଦୁତିଯମ୍ପି ଅନୁସ୍ସାୱିତଂ ହୋତି, ତତିଯମ୍ପି ଅନୁସ୍ସାୱିତଂ ହୋତି। ସରମାନୋତି ଜାନମାନୋ ସଞ୍ଜାନମାନୋ। ସନ୍ତୀ ନାମ ଆପତ୍ତି ଅଜ୍ଝାପନ୍ନା ୱା ହୋତି, ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ୱା ଅୱୁଟ୍ଠିତା। ନାୱିକରେଯ୍ୟାତି ନ ଦେସେଯ୍ୟ, ନ ୱିୱରେଯ୍ୟ, ନ ଉତ୍ତାନିଂ କରେଯ୍ୟ, ନ ପକାସେଯ୍ୟ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ୱା ଗଣମଜ୍ଝେ ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲେ ୱା। ସମ୍ପଜାନମୁସାୱାଦସ୍ସ ହୋତୀତି। ସମ୍ପଜାନମୁସାୱାଦେ କିଂ ହୋତି? ଦୁକ୍କଟଂ ହୋତି। ଅନ୍ତରାଯିକୋ ଧମ୍ମୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତାତି। କିସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯିକୋ? ପଠମସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅନ୍ତରାଯିକୋ, ଦୁତିଯସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅନ୍ତରାଯିକୋ, ତତିଯସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅନ୍ତରାଯିକୋ, ଚତୁତ୍ଥସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଅନ୍ତରାଯିକୋ, ଝାନାନଂ ୱିମୋକ୍ଖାନଂ ସମାଧୀନଂ ସମାପତ୍ତୀନଂ ନେକ୍ଖମ୍ମାନଂ ନିସ୍ସରଣାନଂ ପୱିୱେକାନଂ କୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ଅଧିଗମାଯ ଅନ୍ତରାଯିକୋ। ତସ୍ମାତି ତଙ୍କାରଣା। ସରମାନେନାତି ଜାନମାନେନ ସଞ୍ଜାନମାନେନ। ୱିସୁଦ୍ଧାପେକ୍ଖେନାତି ୱୁଟ୍ଠାତୁକାମେନ ୱିସୁଜ୍ଝିତୁକାମେନ। ସନ୍ତୀ ନାମ ଆପତ୍ତି ଅଜ୍ଝାପନ୍ନା ୱା ହୋତି, ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ୱା ଅୱୁଟ୍ଠିତା। ଆୱିକାତବ୍ବାତି ଆୱିକାତବ୍ବା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ୱା ଗଣମଜ୍ଝେ ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲେ ୱା। ଆୱିକତା ହିସ୍ସ ଫାସୁ ହୋତୀତି। କିସ୍ସ ଫାସୁ ହୋତି? ପଠମସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଫାସୁ ହୋତି, ଦୁତିଯସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଫାସୁ ହୋତି, ତତିଯସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଫାସୁ ହୋତି, ଚତୁତ୍ଥସ୍ସ ଝାନସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ ଫାସୁ ହୋତି, ଝାନାନଂ ୱିମୋକ୍ଖାନଂ ସମାଧୀନଂ ସମାପତ୍ତୀନଂ ନେକ୍ଖମ୍ମାନଂ ନିସ୍ସରଣାନଂ ପୱିୱେକାନଂ କୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ଅଧିଗମାଯ ଫାସୁ ହୋତୀତି।

୧୩୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗୱତା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋତି – ଦେୱସିକଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦେୱସିକଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପୋସଥେ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗୱତା ଉପୋସଥେ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋତି – ପକ୍ଖସ୍ସ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି, ଚାତୁଦ୍ଦସେ ପନ୍ନରସେ ଅଟ୍ଠମିଯା ଚ ପକ୍ଖସ୍ସ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପକ୍ଖସ୍ସ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସକିଂ ପକ୍ଖସ୍ସ ଚାତୁଦ୍ଦସେ ୱା ପନ୍ନରସେ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଯଥାପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି ସକାଯ ସକାଯ ପରିସାଯ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଥାପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ ସକାଯ ସକାଯ ପରିସାଯ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗାନଂ ଉପୋସଥକମ୍ମନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ସମଗ୍ଗାନଂ ଉପୋସଥକମ୍ମ'ନ୍ତି। କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ ସାମଗ୍ଗୀ ହୋତି, ଯାୱତା ଏକାୱାସୋ, ଉଦାହୁ ସବ୍ବା ପଥୱୀ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏତ୍ତାୱତା ସାମଗ୍ଗୀ ଯାୱତା ଏକାୱାସୋତି।

୭୦। ମହାକପ୍ପିନୱତ୍ଥୁ

୧୩୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ମହାକପ୍ପିନୋ ରାଜଗହେ ୱିହରତି ମଦ୍ଦକୁଚ୍ଛିସ୍ମିଂ ମିଗଦାଯେ। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ମହାକପ୍ପିନସ୍ସ

ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘‘ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ ୱାହଂ ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ, ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ ୱାହଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ, ଅଥ ଖ୍ୱାହଂ ୱିସୁଦ୍ଧୋ ପରମାୟ ୱିସୁଦ୍ଧିୟା’’ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମତୋ ମହାକପ୍ପିନସ୍ସ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାୟ – ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେୟ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ – ଗିଜ୍ଝକୂଟେ ପବ୍ବତେ ଅନ୍ତରହିତୋ ମଦ୍ଦକୁଚ୍ଛିସ୍ମିଂ ମିଗଦାୟେ ଆୟସ୍ମତୋ ମହାକପ୍ପିନସ୍ସ ସମ୍ମୁଖେ ପାତୁରହୋସି। ନିସୀଦି ଭଗୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ। ଆୟସ୍ମାପି ଖୋ ମହାକପ୍ପିନୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକପ୍ପିନଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ନନୁ ତେ, କପ୍ପିନ, ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ ୱାହଂ ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ, ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ ୱାହଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟଂ, ଅଥ ଖ୍ୱାହଂ ୱିସୁଦ୍ଧୋ ପରମାୟ ୱିସୁଦ୍ଧିୟା’’ତି? ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’। ‘‘ତୁମ୍ହେ ଚେ ବ୍ରାହ୍ମଣା ଉପୋସଥଂ ନ ସକ୍କରିସ୍ସଥ ନ ଗରୁକରିସ୍ସଥ [ନ ଗରୁଂ କରିସ୍ସଥ (କ।)] ନ ମାନେସ୍ସଥ ନ ପୂଜେସ୍ସଥ, ଅଥ କୋ ଚରହି ଉପୋସଥଂ ସକ୍କରିସ୍ସତି ଗରୁକରିସ୍ସତି ମାନେସ୍ସତି ପୂଜେସ୍ସତି? ଗଚ୍ଛ ତ୍ୱଂ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଉପୋସଥଂ, ମା ନୋ ଅଗମାସି। ଗଚ୍ଛ ତ୍ୱଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ, ମା ନୋ ଅଗମାସୀ’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ମହାକପ୍ପିନୋ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକପ୍ପିନଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା – ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେୟ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ – ମଦ୍ଦକୁଚ୍ଛିସ୍ମିଂ ମିଗଦାୟେ ଆୟସ୍ମତୋ ମହାକପ୍ପିନସ୍ସ ସମ୍ମୁଖେ ଅନ୍ତରହିତୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟେ ପବ୍ବତେ ପାତୁରହୋସି।

୭୧। ସୀମାନୁଜାନନା

୧୩୮। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ଏତ୍ତାୱତା ସାମଗ୍ଗୀ ୟାୱତା ଏକାୱାସୋ’ତି, କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ ଏକାୱାସୋ ହୋତୀ’’ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା – ପଠମଂ ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତେତବ୍ବା – ପବ୍ବତନିମିତ୍ତଂ, ପାସାଣନିମିତ୍ତଂ, ୱନନିମିତ୍ତଂ, ରୁକ୍ଖନିମିତ୍ତଂ, ମଗ୍ଗନିମିତ୍ତଂ, ୱମ୍ମିକନିମିତ୍ତଂ, ନଦୀନିମିତ୍ତଂ, ଉଦକନିମିତ୍ତଂ। ନିମିତ୍ତେ କିତ୍ତେତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୧୩୯। ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ । ୟାୱତା ସମନ୍ତା ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତିତା। ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ ସମାନସଂୱାସଂ ଏକୁପୋସଥଂ [ଏକୂପୋସଥଂ (କ।)]। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ୟାୱତା ସମନ୍ତା ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତିତା। ସଙ୍ଘୋ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନତି ସମାନସଂୱାସଂ ଏକୁପୋସଥଂ। ୟସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସୀମାୟ ସମ୍ମୁତି [ସମ୍ମତି (ସ୍ୟା।)] ସମାନସଂୱାସାୟ ଏକୁପୋସଥାୟ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ୟସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ। ସମ୍ମତା ସୀମା ସଙ୍ଘେନ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

୧୪୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗୱତା ସୀମାସମ୍ମୁତି ଅନୁଞ୍ଞାତାତି – ଅତିମହତିୟୋ ସୀମାୟୋ ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତି, ଚତୁୟୋଜନିକାପି ପଞ୍ଚୟୋଜନିକାପି ଛୟୋଜନିକାପି। ଭିକ୍ଖୂ ଉପୋସଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତା ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେପି ପାତିମୋକ୍ଖେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେପି ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅନ୍ତରାପି ପରିୱସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତିମହତୀ ସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା, ଚତୁୟୋଜନିକା ୱା ପଞ୍ଚୟୋଜନିକା ୱା ଛୟୋଜନିକା ୱା। ୟୋ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିୟୋଜନପରମଂ ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ନଦୀପାରସୀମଂ [ନଦୀପାରଂ ସୀମଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତି। ଉପୋସଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତା ଭିକ୍ଖୂପି ୱୁୟ୍ହନ୍ତି, ପତ୍ତାପି ୱୁୟ୍ହନ୍ତି , ଚୀୱରାନିପି ୱୁୟ୍ହନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଦୀପାରସୀମା ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ୟୋ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥସ୍ସ ଧୁୱନାୱା ୱା ଧୁୱସେତୁ ୱା, ଏୱରୂପଂ ନଦୀପାରସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁନ୍ତି।

୭୨। ଉପୋସଥାଗାରକଥା

୧୪୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପରିୱେଣିୟଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି ଅସଙ୍କେତେନ। ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ନ ଜାନନ୍ତି – ‘‘କତ୍ଥ ୱା ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ କରୀୟିସ୍ସତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁପରିୱେଣିୟଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ ଅସଙ୍କେତେନ। ୟୋ ଉଦ୍ଦିସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କାତୁଂ, ୟଂ ସଙ୍ଘୋ ଆକଙ୍ଖତି ୱିହାରଂ ୱା ଅଡ୍ଢୟୋଗଂ ୱା ପାସାଦଂ ୱା ହମ୍ମିୟଂ ୱା ଗୁହଂ ୱା। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ଉପୋସଥାଗାରସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ। ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ୱିହାରୋ ଉପୋସଥାଗାରଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଦ୍ୱେ ଉପୋସଥାଗାରାନି ସମ୍ମତାନି ହୋନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଉଭୟତ୍ଥ ସନ୍ନିପତନ୍ତି – ‘‘ଇଧ ଉପୋସଥୋ କରୀୟିସ୍ସତି, ଇଧ ଉପୋସଥୋ କରୀୟିସ୍ସତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଦ୍ୱେ ଉପୋସଥାଗାରାନି ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବାନି। ଯୋ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକଂ ସମୂହନିତ୍ୱା [ସମୁହନିତ୍ୱା (କ।)] ଏକତ୍ଥ ଉପୋସଥଂ କାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୂହନ୍ତବ୍ବଂ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମୂହନେୟ୍ୟ [ସମୁହନେୟ୍ୟ (କ।)]। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମୂହନତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଉପୋସଥାଗାରସ୍ସ ସମୁଗ୍ଘାତୋ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ। ସମୂହତଂ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଉପୋସଥାଗାରଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

୭୩। ଉପୋସଥପ୍ପମୁଖାନୁଜାନନା

୧୪୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଅତିଖୁଦ୍ଦକଂ ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମତଂ ହୋତି, ତଦହୁପୋସଥେ ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ସନ୍ନିପତିତୋ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ଅସମ୍ମତାୟ ଭୂମିୟା ନିସିନ୍ନା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଅସ୍ସୋସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ’ତି, ମୟଞ୍ଚମ୍ହା ଅସମ୍ମତାୟ ଭୂମିୟା ନିସିନ୍ନୋ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଅସ୍ସୁମ୍ହା, କତୋ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ, ଅକତୋ ନୁ ଖୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ସମ୍ମତାୟ ୱା, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭୂମିୟା ନିସିନ୍ନା ଅସମ୍ମତାୟ ୱା ଯତୋ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ସୁଣାତି, କତୋୱସ୍ସ ଉପୋସଥୋ। ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘୋ ୟାୱ ମହନ୍ତଂ ଉପୋସଥପ୍ପମୁଖଂ [ଉପୋସଥମୁଖଂ (ସ୍ୟା।)] ଆକଙ୍ଖତି, ତାୱ ମହନ୍ତଂ ଉପୋସଥପ୍ପମୁଖଂ ସମ୍ମନ୍ନତୁ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ। ପଠମଂ ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତେତବ୍ବା। ନିମିତ୍ତେ କିତ୍ତେତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ୟାୱତା ସମନ୍ତା ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତିତା। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ଉପୋସଥପ୍ପମୁଖଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ୟାୱତା ସମନ୍ତା ନିମିତ୍ତା କିତ୍ତିତା। ସଙ୍ଘୋ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ଉପୋସଥପ୍ପମୁଖଂ ସମ୍ମନ୍ନତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ଉପୋସଥପ୍ପମୁଖସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ। ସମ୍ମତଂ ସଙ୍ଘେନ ଏତେହି ନିମିତ୍ତେହି ଉପୋସଥପ୍ପମୁଖଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ନୱକା ଭିକ୍ଖୂ ପଠମତରଂ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା – ‘‘ନ ତାୱ ଥେରା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ’’ତି – ପକ୍କମିଂସୁ। ଉପୋସଥୋ ୱିକାଲେ ଅହୋସି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ଥେରେହି ଭିକ୍ଖୂହି ପଠମତରଂ ସନ୍ନିପତିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ରାଜଗହେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସା ସମାନସୀମା ହୋନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ୱିୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଆୱାସେ ଉପୋସଥୋ କରୀୟତୁ, ଅମ୍ହାକଂ ଆୱାସେ ଉପୋସଥୋ କରୀୟତୂ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସା ସମାନସୀମା ହୋନ୍ତି। ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ୱିୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅମ୍ହାକଂ ଆୱାସେ ଉପୋସଥୋ କରୀୟତୁ, ଅମ୍ହାକଂ ଆୱାସେ ଉପୋସଥୋ କରୀୟତୂ’’ତି। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ସବ୍ବେହେୱ ଏକଜ୍ଝଂ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ଯତ୍ଥ ୱା ପନ ଥେରୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱିହରତି, ତତ୍ଥ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ନ ତ୍ୱେୱ ୱଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ଯୋ କରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୭୪. ଅବିପ୍ପବାସସୀମାନୁଜାନନା

୧୪୩. ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ମହାକସ୍ସପୋ ଅନ୍ଧକୱିନ୍ଦା ରାଜଗହଂ ଉପୋସଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ନଦିଂ ତରନ୍ତୋ ମନଂ ୱୂଳ୍ହୋ ଅହୋସି, ଚୀୱରାନିସ୍ସ [ତେନ ଚୀୱରାନିସ୍ସ (କ.)] ଅଲ୍ଲାନି. ଭିକ୍ଖୂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକସ୍ସପଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''କିସ୍ସ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରାନି ଅଲ୍ଲାନୀ''ତି? ''ଇଧାହଂ, ଆୱୁସୋ, ଅନ୍ଧକୱିନ୍ଦା ରାଜଗହଂ ଉପୋସଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ନଦିଂ ତରନ୍ତୋ ମନମ୍ହି ୱୂଳ୍ହୋ. ତେନ ମେ ଚୀୱରାନି ଅଲ୍ଲାନୀ''ତି. ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ. ଯା ସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନ୍ନତୁ. ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା. ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ. ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ୟ. ଏସା ଞତ୍ତି.

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ. ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନ୍ନତି. ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତିସ୍ସା ସୀମାଯ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସାଯ [ଅୱିପ୍ପୱାସସ୍ସ (ସ୍ୟା.)] ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ. ସମ୍ମତା ସା ସୀମା ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସା [ଅୱିପ୍ପୱାସୋ (ସ୍ୟା.)]. ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି.

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତା ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସସମ୍ମୁତି ଅନୁଞ୍ଞାତାତି ଅନ୍ତରଘରେ ଚୀୱରାନି ନିକ୍ଖିପନ୍ତି. ତାନି ଚୀୱରାନି ନସ୍ସନ୍ତିପି ଡଯ୍ହନ୍ତିପି ଉନ୍ଦୂରେହିପି ଖଜ୍ଜନ୍ତି. ଭିକ୍ଖୂ ଦୁଚ୍ଚୋଳା ହୋନ୍ତି ଲୂଖଚୀୱରା. ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''କିସ୍ସ ତୁମ୍ହେ, ଆୱୁସୋ, ଦୁଚ୍ଚୋଳା ଲୂଖଚୀୱରା''ତି? ''ଇଧ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଭଗୱତା ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସସମ୍ମୁତି ଅନୁଞ୍ଞାତାତି ଅନ୍ତରଘରେ ଚୀୱରାନି ନିକ୍ଖିପିମ୍ହା . ତାନି ଚୀୱରାନି ନଟ୍ଠାନିପି ଦଡ୍ଢାନିପି, ଉନ୍ଦୂରେହିପି ଖାଯିତାନି, ତେନ ମଯଂ ଦୁଚ୍ଚୋଳା ଲୂଖଚୀୱରା''ତି. ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ. ଯା ସା, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନ୍ନତୁ, ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ. ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା. ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୧୪୪. ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ. ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ୟ, ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ. ଏସା ଞତ୍ତି.

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ. ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମ୍ମନ୍ନତି, ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ. ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତିସ୍ସା ସୀମାଯ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସାଯ [ଅୱିପ୍ପୱାସସ୍ସ (ସ୍ୟା.)] ସମ୍ମୁତି, ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ. ସମ୍ମତା ସା ସୀମା ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସା [ଅୱିପ୍ପୱାସୋ (ସ୍ୟା.)], ଠପେତ୍ୱା ଗାମଞ୍ଚ ଗାମୂପଚାରଞ୍ଚ. ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି.

୭୫. ସୀମାସମୂହନନ

''ସୀମଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ପଠମଂ ସମାନସଂୱାସସୀମା [ସମାନସଂୱାସା ସୀମା (ସ୍ୟା.)] ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା , ପଚ୍ଛା ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ. ସୀମଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୂହନନ୍ତେନ ପଠମଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସୋ ସମୂହନ୍ତବ୍ବୋ, ପଚ୍ଛା ସମାନସଂୱାସସୀମା ସମୂହନ୍ତବ୍ବା. ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସୋ ସମୂହନ୍ତବ୍ବୋ. ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୧୪୫. ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ. ଯୋ ସୋ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସୋ ସମ୍ମତୋ, ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମୂହନେଯ୍ୟ. ଏସା ଞତ୍ତି.

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ. ଯୋ ସୋ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସୋ ସମ୍ମତୋ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସଂ ସମୂହନତି. ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତସ୍ସ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସସ୍ସ ସମୁଗ୍ଘାତୋ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ. ସମୂହତୋ ସୋ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରେନ ଅୱିପ୍ପୱାସୋ. ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି.

ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମା [ସମାନସଂୱାସା ସୀମା (ସ୍ୟା।)]। ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୧୪୬। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା , ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ସମୂହନେଯ୍ୟ ସମାନସଂୱାସଂ ଏକୁପୋସଥଂ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯା ସା ସଙ୍ଘେନ ସୀମା ସମ୍ମତା ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ସୀମଂ ସମୂହନତି ସମାନସଂୱାସଂ ଏକୁପୋସଥଂ। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଏତିସ୍ସା ସୀମାୟ ସମାନସଂୱାସାୟ ଏକୁପୋସଥାୟ ସମୁଗ୍ଘାତୋ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ। ସମୂହତା ସା ସୀମା ସଙ୍ଘେନ ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି।

୭୬। ଗାମସୀମାଦି

୧୪୭। ଅସମ୍ମତାୟ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମାୟ ଅଟ୍ଠପିତାୟ, ଯଂ ଗାମଂ ୱା ନିଗମଂ ୱା ଉପନିସ୍ସାୟ ୱିହରତି, ଯା ତସ୍ସ ୱା ଗାମସ୍ସ ଗାମସୀମା, ନିଗମସ୍ସ ୱା ନିଗମସୀମା, ଅୟଂ ତତ୍ଥ ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା। ଅଗାମକେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅରଞ୍ଞେ ସମନ୍ତା ସତ୍ତବ୍ଭନ୍ତରା, ଅୟଂ ତତ୍ଥ ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥା। ସବ୍ବା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଦୀ ଅସୀମା; ସବ୍ବୋ ସମୁଦ୍ଦୋ ଅସୀମୋ; ସବ୍ବୋ ଜାତସ୍ସରୋ ଅସୀମୋ। ନଦିୟା ୱା, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମୁଦ୍ଦେ ୱା ଜାତସ୍ସରେ ୱା ଯଂ ମଜ୍ଝିମସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ସମନ୍ତା ଉଦକୁକ୍ଖେପା, ଅୟଂ ତତ୍ଥ ସମାନସଂୱାସା ଏକୁପୋସଥାତି।

୧୪୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ସୀମାୟ ସୀମଂ ସମ୍ଭିନ୍ଦନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଯେସଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମା ପଠମଂ ସମ୍ମତା ତେସଂ ତଂ କମ୍ମଂ ଧମ୍ମିକଂ ଅକୁପ୍ପଂ ଠାନାରହଂ। ଯେସଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମା ପଚ୍ଛା ସମ୍ମତା ତେସଂ ତଂ କମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମିକଂ କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମାୟ ସୀମା ସମ୍ଭିନ୍ଦିତବ୍ବା। ଯୋ ସମ୍ଭିନ୍ଦେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ସୀମାୟ ସୀମଂ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଯେସଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମା ପଠମଂ ସମ୍ମତା ତେସଂ ତଂ କମ୍ମଂ ଧମ୍ମିକଂ ଅକୁପ୍ପଂ ଠାନାରହଂ। ଯେସଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମା ପଚ୍ଛା ସମ୍ମତା ତେସଂ ତଂ କମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମିକଂ କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମାୟ ସୀମା ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରିତବ୍ବା। ଯୋ ଅଜ୍ଝୋତ୍ଥରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନନ୍ତେନ ସୀମନ୍ତରିକଂ ଠପେତ୍ୱା ସୀମଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁନ୍ତି।

୭୭। ଉପୋସଥଭେଦାଦି

୧୪୯। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କତି ନୁ ଖୋ ଉପୋସଥା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପୋସଥା – ଚାତୁଦ୍ଦସିକୋ ଚ ପନ୍ନରସିକୋ ଚ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଉପୋସଥାତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କତି ନୁ ଖୋ ଉପୋସଥକମ୍ମାନୀ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଚତ୍ତାରିମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପୋସଥକମ୍ମାନି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, କାତବ୍ବଂ। ନ ଚ ମୟା ଏୱରୂପଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ନ ଚ ମୟା ଏୱରୂପଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ନ ଚ ମୟା ଏୱରୂପଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ, ଏୱରୂପଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପୋସଥକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ଏୱରୂପଞ୍ଚ ମୟା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତସ୍ମାତିହ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ଉପୋସଥକମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗନ୍ତି – ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବନ୍ତି।

୭୮। ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସାଦି

୧୫୦। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କତି ନୁ ଖୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ,

ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସା – ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ପଠମୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ଦୁତିଯୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ତେରସ ସଙ୍ଘାଦିସେସେ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ତତିଯୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ନିଦାନଂ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ତେରସ ସଙ୍ଘାଦିସେସେ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ଅନିଯତେ ଉଦ୍ଦିସିତ୍ୱା ଅୱସେସଂ ସୁତେନ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଅଯଂ ଚତୁତ୍ଥୋ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ। ୱିତ୍ଥାରେନେୱ ପଞ୍ଚମୋ। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗୱତା ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋତି – ସବ୍ବକାଲଂ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସୱରଭଯଂ [ସଂଚରଭଯଂ (ସ୍ୟା।)] ଅହୋସି। ଭିକ୍ଖୂ ନାସକ୍ଖିଂସୁ ୱିତ୍ଥାରେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତି ଅନ୍ତରାଯେ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଅସତିପି ଅନ୍ତରାଯେ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସତି ଅନ୍ତରାଯେ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତି ଅନ୍ତରାଯେ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ। ତତ୍ରିମେ ଅନ୍ତରାଯା – ରାଜନ୍ତରାଯୋ, ଚୋରନ୍ତରାଯୋ, ଅଗ୍ୟନ୍ତରାଯୋ, ଉଦକନ୍ତରାଯୋ, ମନୁସ୍ସନ୍ତରାଯୋ, ଅମନୁସ୍ସନ୍ତରାଯୋ , ୱାଳଅନ୍ତରାଯୋ, ସରୀସପନ୍ତରାଯୋ, ଜୀୱିତନ୍ତରାଯୋ, ବ୍ରହ୍ମଚରିଯନ୍ତରାଯୋତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପେସୁ ଅନ୍ତରାଯେସୁ ସଂଖିତ୍ତେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ, ଅସତି ଅନ୍ତରାଯେ ୱିତ୍ଥାରେନାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନଜ୍ଝିଟ୍ଠା ଧମ୍ମଂ ଭାସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନଜ୍ଝିଟ୍ଠେନ ଧମ୍ମୋ ଭାସିତବ୍ବୋ। ଯୋ ଭାସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସାମଂ ୱା ଧମ୍ମଂ ଭାସିତୁଂ ପରଂ ୱା ଅଜ୍ଝେସିତୁନ୍ତି।

୭୯। ୱିନଯପୁଚ୍ଛନକଥା

୧୫୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅସମ୍ମତା ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅସମ୍ମତେନ ୱିନଯୋ ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବୋ। ଯୋ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସମ୍ମତେନ ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛିତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ – ଅତ୍ତନା ୱା [ଅତ୍ତନାୱ (ସ୍ୟା।)] ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ, ପରେନ ୱା ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। କଥଞ୍ଚ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ? ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ।

କଥଞ୍ଚ ପରେନ ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ? ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ୟା''ତି। ଏୱଂ ପରେନ ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସମ୍ମତା ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି। ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଆଘାତଂ, ଲଭନ୍ତି ଅପ୍ପଚ୍ଚଯଂ, ୱଧେନ ତଜ୍ଜେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସମ୍ମତେନପି ପରିସଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ପୁଗ୍ଗଲଂ ତୁଲଯିତ୍ୱା ୱିନଯଂ ପୁଚ୍ଛିତୁନ୍ତି।

୮୦। ୱିନଯୱିସ୍ସଜ୍ଜନକଥା

୧୫୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅସମ୍ମତା ୱିନଯଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେନ୍ତି [ୱିସ୍ସଜନ୍ତି (କ।)]। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ

ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅସମ୍ମତେନ ୱିନଯୋ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତବ୍ବୋ। ଯୋ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସମ୍ମତେନ ୱିନଯଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ। ଅତ୍ତନା ୱା [ଅତ୍ତନାୱ (ସ୍ଯା।)] ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ, ପରେନ ୱା ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। କଥଞ୍ଚ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ? ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଅହଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ୱିନଯଂ ପୁଟ୍ଠୋ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେଯ୍ଯ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବଂ।

କଥଞ୍ଚ ପରେନ ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ? ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମେନ ୱିନଯଂ ପୁଟ୍ଠୋ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେଯ୍ଯା''ତି। ଏୱଂ ପରେନ ପରୋ ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସମ୍ମତା ୱିନଯଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେନ୍ତି। ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଆଘାତଂ, ଲଭନ୍ତି ଅପ୍ପଚ୍ଚଯଂ, ୱଧେନ ତଜ୍ଜେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ସମ୍ମତେନପି ପରିସଂ ଓଲୋକେତ୍ୱା ପୁଗ୍ଗଲଂ ତୁଲଯିତ୍ୱା ୱିନଯଂ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତୁନ୍ତି।

୮୧। ଚୋଦନାକଥା

୧୫୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଅନୋକାସକତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପତ୍ତିଯା ଚୋଦେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୋକାସକତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଯା ଚୋଦେତବ୍ବୋ। ଯୋ ଚୋଦେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓକାସଂ କାରାପେତ୍ୱା ଆପତ୍ତିଯା ଚୋଦେତୁଂ – କରୋତୁ ଆଯସ୍ମା ଓକାସଂ, ଅହଂ ତଂ ୱତ୍ତୁକାମୋତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯେ ଭିକ୍ଖୂ ଓକାସଂ କାରାପେତ୍ୱା ଆପତ୍ତିଯା ଚୋଦେନ୍ତି। ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଆଘାତଂ, ଲଭନ୍ତି ଅପ୍ପଚ୍ଚଯଂ, ୱଧେନ ତଜ୍ଜେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କତେପି ଓକାସେ ପୁଗ୍ଗଲଂ ତୁଲଯିତ୍ୱା ଆପତ୍ତିଯା ଚୋଦେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ – ପୁରମ୍ହାକଂ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଓକାସଂ କାରାପେନ୍ତୀତି – ପଟିକଚ୍ଚେୱ ସୁଦ୍ଧାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାପତ୍ତିକାନଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଓକାସଂ କାରାପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଦ୍ଧାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାପତ୍ତିକାନଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଓକାସୋ କାରାପେତବ୍ବୋ। ଯୋ କାରାପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲଂ ତୁଲଯିତ୍ୱା ଓକାସଂ କାତୁ [କାରାପେତୁଂ (ସ୍ଯା।)] ନ୍ତି।

୮୨। ଅଧମ୍ମକମ୍ମପଟିକ୍କୋସନାଦି

୧୫୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ଯୋ କରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି। କରୋନ୍ତିଯେୱ ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମେ କଯିରମାନେ ପଟିକ୍କୋସିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଅଧମ୍ମକମ୍ମେ କଯିରମାନେ ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି। ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଆଘାତଂ, ଲଭନ୍ତି ଅପ୍ପଚ୍ଚଯଂ, ୱଧେନ ତଜ୍ଜେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିଟ୍ଠିମ୍ପି ଆୱିକାତୁନ୍ତି। ତେସଂଯେୱ ସନ୍ତିକେ ଦିଟ୍ଠିଂ ଆୱିକରୋନ୍ତି। ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଆଘାତଂ, ଲଭନ୍ତି ଅପ୍ପଚ୍ଚଯଂ, ୱଧେନ ତଜ୍ଜେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତୂହି ପଞ୍ଚହି ପଟିକ୍କୋସିତୁଂ, ଦ୍ୱୀହି ତୀହି ଦିଟ୍ଠିଂ ଆୱିକାତୁଂ, ଏକେନ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ – 'ନ ମେତଂ ଖମତୀ'ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସମାନା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ନ ସାୱେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ନ ସାୱେତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ସାୱେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ଉଦାଯୀ ସଙ୍ଘସ୍ସ ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକୋ ହୋତି କାକସ୍ସରକୋ। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ଉଦାଯିସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ସାୱେତବ୍ବ’ନ୍ତି, ଅହଞ୍ଚମ୍ହି କାକସ୍ସରକୋ, କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକେନ ୱାଯମିତୁଂ – ‘କଥଂ ସାୱେଯ୍ଯ’ନ୍ତି। ୱାଯମନ୍ତସ୍ସ ଅନାପତ୍ତୀତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଦେୱଦତ୍ତୋ ସଗହଟ୍ଠାଯ ପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଗହଟ୍ଠାଯ ପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନଜ୍ଝିଟ୍ଠା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଅନଜ୍ଝିଟ୍ଠେନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରାଧିକଂ [ଥେରାଧେଯ୍ଯଂ (ଅଟ୍ଠକଥାଯଂ ପାଠନ୍ତରଂ)] ପାତିମୋକ୍ଖନ୍ତି।

ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ପଠମୋ [ଏକାଦସମୋ (କ।)]।

୮୩। ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସକଅଜ୍ଝେସନାଦି

୧୫୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ଚୋଦନାୱତ୍ଥୁ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ଚୋଦନାୱତ୍ଥୁ ତଦୱସରି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି । ତତ୍ଥ ଥେରୋ ଭିକ୍ଖୁ ବାଲୋ ହୋତି ଅବ୍ୟତ୍ତୋ। ସୋ ନ ଜାନାତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ଥେରାଧିକଂ ପାତିମୋକ୍ଖ’ନ୍ତି, ଅଯଞ୍ଚ ଅମ୍ହାକଂ ଥେରୋ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ, ନ ଜାନାତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯୋ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୁ ବ୍ୟତ୍ତୋ ପଟିବଲୋ ତସ୍ସାଧେଯ୍ଯଂ ପାତିମୋକ୍ଖନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା। ତେ ଥେରଂ ଅଜ୍ଝେସିଂସୁ – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ, ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱମାହ – ‘‘ନ ମେ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ଦୁତିଯଂ ଥେରଂ ଅଜ୍ଝେସିଂସୁ – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ, ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋପି ଏୱମାହ – ‘‘ନ ମେ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ତତିଯଂ ଥେରଂ ଅଜ୍ଝେସିଂସୁ – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ , ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋପି ଏୱମାହ – ‘‘ନ ମେ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ଯାୱ ସଙ୍ଘନୱକଂ ଅଜ୍ଝେସିଂସୁ – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ ଆଯସ୍ମା ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋପି ଏୱମାହ – ‘‘ନ ମେ, ଭନ୍ତେ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା। ତେ ଥେରଂ ଅଜ୍ଝେସନ୍ତି – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ, ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନ ମେ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ଦୁତିଯଂ ଥେରଂ ଅଜ୍ଝେସନ୍ତି – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ, ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋପି ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନ ମେ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ତତିଯଂ ଥେରଂ ଅଜ୍ଝେସନ୍ତି – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ, ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋପି ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନ ମେ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ଏତେନେୱ ଉପାଯେନ ଯାୱ ସଙ୍ଘନୱକଂ ଅଜ୍ଝେସନ୍ତି – ‘‘ଉଦ୍ଦିସତୁ ଆଯସ୍ମା ପାତିମୋକ୍ଖ’’ନ୍ତି। ସୋପି ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନ ମେ, ଭନ୍ତେ, ୱତ୍ତତୀ’’ତି। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ସଂଖିତ୍ତେନ ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ପରିଯାପୁଣିତ୍ୱାନ ଆଗଚ୍ଛାହୀତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କେନ ନୁ ଖୋ ପାହେତବ୍ବୋ’’ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନୱଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁନ୍ତି। ଥେରେନ ଆଣତ୍ତା ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ନ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଆଣତ୍ତେନ ଅଗିଲାନେନ ନ ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୮୪। ପକ୍ଖଗଣନାଦିଉଗ୍ଗହଣାନୁଜାନନା

୧୫୬। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଚୋଦନାଵତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ଵିହରିତ୍ଵା ପୁନଦେଵ ରାଜଗହଂ ପଚ୍ଚାଗଞ୍ଛି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମନୁସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘କତିମୀ, ଭନ୍ତେ, ପକ୍ଖସ୍ସା’’ତି? ଭିକ୍ଖୂ ଏଵମାହଂସୁ – ‘‘ନ ଖୋ ମଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଜାନାମା’’ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘ପକ୍ଖଗଣନମତ୍ତମ୍ପିମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ନ ଜାନନ୍ତି, କିଂ ପନିମେ ଅଞ୍ଞଂ କିଞ୍ଚି କଲ୍ୟାଣଂ ଜାନିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପକ୍ଖଗଣନଂ ଉଗ୍ଗହେତୁନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କେନ ନୁ ଖୋ ପକ୍ଖଗଣନା ଉଗ୍ଗହେତବ୍ବା’’ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବେହେଵ ପକ୍ଖଗଣନଂ ଉଗ୍ଗହେତୁନ୍ତି।

୧୫୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମନୁସ୍ସା ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘କୀଵତିକା, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ’’ତି? ଭିକ୍ଖୂ ଏଵମାହଂସୁ – ‘‘ନ ଖୋ ମଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଜାନାମା’’ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞମ୍ପିମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ନ ଜାନନ୍ତି, କିଂ ପନିମେ ଅଞ୍ଞଂ କିଞ୍ଚି କଲ୍ୟାଣଂ ଜାନିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କଦା ନୁ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତବ୍ବା’’ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ତଦହୁପୋସଥେ ନାମଗ୍ଗେନ [ନାମମତ୍ତେନ (ସ୍ୟା।), ଗଣମଗ୍ଗେନ (କ।)] ଗଣେତୁଂ, ସଲାକଂ ଵା ଗାହେତୁନ୍ତି।

୧୫୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଜାନନ୍ତା ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋତି ଦୂରଂ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତି। ତେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେପି ପାତିମୋକ୍ଖେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେପି ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଆରୋଚେତୁଂ ‘ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କେନ ନୁ ଖୋ ଆରୋଚେତବ୍ବୋ’’ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା କାଲଵତୋ ଆରୋଚେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଥେରୋ କାଲଵତୋ ନସ୍ସରତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭତ୍ତକାଲେପି ଆରୋଚେତୁନ୍ତି।

ଭତ୍ତକାଲେପି ନସ୍ସରତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯଂ କାଲଂ ସରତି, ତଂ କାଲଂ ଆରୋଚେତୁନ୍ତି।

୮୫। ପୁବ୍ବକରଣାନୁଜାନନା

୧୫୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ଉପୋସଥାଗାରଂ ଉକ୍ଲାପଂ ହୋତି। ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଉପୋସଥାଗାରଂ ନ ସମ୍ମଜ୍ଜିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କେନ ନୁ ଖୋ ଉପୋସଥାଗାରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନଵଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁନ୍ତି।

ଥେରେନ ଆଣତ୍ତା ନଵା ଭିକ୍ଖୂ ନ ସମ୍ମଜ୍ଜନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଥେରେନ ଆଣତ୍ତେନ ଅଗିଲାନେନ ନ ସମ୍ମଜ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ସମ୍ମଜ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୧୬୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଉପୋସଥାଗାରେ ଆସନଂ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ଛମାଯଂ ନିସୀଦନ୍ତି, ଗତ୍ତାନିପି ଚୀଵରାନିପି ପଂସୁକିତାନି ହୋନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉପୋସଥାଗାରେ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କେନ ନୁ ଖୋ ଉପୋସଥାଗାରେ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନଵଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁନ୍ତି।

ଥେରେନ ଆଣତ୍ତା ନଵା ଭିକ୍ଖୂ ନ ପଞ୍ଞପେନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଥେରେନ ଆଣତ୍ତେନ ଅଗିଲାନେନ ନ

ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ପଞ୍ଞପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୧୬୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଉପୋସଥାଗାରେ ପଦୀପୋ ନ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ଧକାରେ କାଯମ୍ପି ଚୀୱରମ୍ପି ଅକ୍କମନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପୋସଥାଗାରେ ପଦୀପଂ କାତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କେନ ନୁ ଖୋ ଉପୋସଥାଗାରେ ପଦୀପୋ କାତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନୱଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁନ୍ତି।

ଥେରେନ ଆଣତ୍ତା ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ନ ପଦୀପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଆଣତ୍ତେନ ଅଗିଲାନେନ ନ ପଦୀପେତବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ପଦୀପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୧୬୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ନେୱ ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେନ୍ତି, ନ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେନ୍ତି। ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ନେୱ ପାନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେସ୍ସନ୍ତି, ନ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ , ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କେନ ନୁ ଖୋ ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବ''ନ୍ତି ? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ନୱଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଣାପେତୁନ୍ତି।

ଥେରେନ ଆଣତ୍ତା ନୱା ଭିକ୍ଖୂ ନ ଉପଟ୍ଠାପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେନ ଆଣତ୍ତେନ ଅଗିଲାନେନ ନ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୮୬। ଦିସଂଗମିକାଦିୱତ୍ଥୁ

୧୬୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଦିସଂଗମିକା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେ ନ ଆପୁଚ୍ଛିଂସୁ [ନ ଆପୁଚ୍ଛିଂସୁ (କ।)]। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଦିସଂଗମିକା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେ ନ ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତି [ନ ଆପୁଚ୍ଛନ୍ତି (କ।)]। ତେ [ତେହି (କ।)], ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହି ପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା – ''କହଂ ଗମିସ୍ସଥ, କେନ ସଦ୍ଧିଂ ଗମିସ୍ସଥା''ତି? ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଅଞ୍ଞେ ବାଲେ ଅବ୍ୟତ୍ତେ ଅପଦିସେଯ୍ୟୁଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହି ଅନୁଜାନିତବ୍ବା। ଅନୁଜାନେଯ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା ଅନନୁଞ୍ଞାତା ଆଚରିଯୁପଜ୍ଝାଯେହି ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା। ତତ୍ଥ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି ବହୁସ୍ସୁତୋ ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ୱିନଯଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ୟତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଅନୁଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ ଉପଲାପେତବ୍ବୋ ଉପଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ ଚୁଣ୍ଣେନ ମତ୍ତିକାଯ ଦନ୍ତକଟ୍ଠେନ ମୁଖୋଦକେନ। ନୋ ଚେ ସଙ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟୁଂ ଅନୁଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟୁଂ ଉପଲାପେଯ୍ୟୁଂ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟୁଂ ଚୁଣ୍ଣେନ ମତ୍ତିକାଯ ଦନ୍ତକଟ୍ଠେନ ମୁଖୋଦକେନ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ''ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ସଂଖିତ୍ତେନ ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ପରିଯାପୁଣିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛା''ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ସବ୍ବେହେୱ ଯତ୍ଥ ଜାନନ୍ତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା, ସୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ । ନୋ ଚେ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟୁଂ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ୱସ୍ସଂ ୱସନ୍ତି ବାଲା ଅବ୍ୟତ୍ତା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଉପୋସଥଂ ୱା ଉପୋସଥକମ୍ମଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖୁଦ୍ଦେସଂ ୱା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ''ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ସଂଖିତ୍ତେନ ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ପରିୟାପୁଣିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛା''ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ''ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ସଂଖିତ୍ତେନ ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ୱା ପାତିମୋକ୍ଖଂ ପରିୟାପୁଣିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛା''ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂ ୱସିତବ୍ବଂ। ୱସେୟ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୮୭। ପାରିସୁଦ୍ଧିଦାନକଥା

୧୬୪। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ସନ୍ନିପତଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସତୀ''ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ, ସୋ ଅନାଗତୋ''ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାତବ୍ବା – ତେନ ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ''ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦମ୍ମି, ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ମେ ହର, ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ମେ ଆରୋଚେହୀ''ତି। କାୟେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାୟେନ ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ଦିନ୍ନା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି। ନ କାୟେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ କାୟେନ ୱାଚାୟ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ଦିନ୍ନା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ମଞ୍ଚେନ ୱା ପୀଠେନ ୱା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଆନେତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ସଚେ ଖୋ ମୟଂ ଗିଲାନଂ ଠାନା ଚାୱେସ୍ସାମ, ଆବାଧୋ ୱା ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି କାଲଂକିରିୟା ୱା ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଠାନା ଚାୱେତବ୍ବୋ। ସଙ୍ଘେନ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ନ ତ୍ୱେୱ ୱଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। କରେୟ୍ୟ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ତତ୍ଥେୱ ପକ୍କମତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦାତବ୍ବା ପାରିସୁଦ୍ଧି। ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ତତ୍ଥେୱ ୱିବ୍ଭମତି,…ପେ… କାଲଂ କରୋତି – ସାମଣେରୋ ପଟିଜାନାତି – ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ ପଟିଜାନାତି – ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ପଟିଜାନାତି – ୱେଦନାଟ୍ଟୋ ପଟିଜାନାତି – ଆପତ୍ତିୟା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଆପତ୍ତିୟା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ପାପିକାୟ ଦିଟ୍ଠିୟା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ପଣ୍ଡକୋ ପଟିଜାନାତି – ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୋ ପଟିଜାନାତି – ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ପଟିଜାନାତି – ମାତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ପିତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ପଟିଜାନାତି – ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ପଟିଜାନାତି – ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ପଟିଜାନାତି – ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦାତବ୍ବା ପାରିସୁଦ୍ଧି।

ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ପକ୍କମତି, ଅନାହଟା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି। ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ୱିବ୍ଭମତି,…ପେ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅନାହଟା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି।

ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ପକ୍କମତି, ଆହଟା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି। ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ୱିବ୍ଭମତି,…ପେ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଆହଟା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି।

ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ସୁତ୍ତୋ ନ ଆରୋଚେତି, ପମତ୍ତୋ ନ ଆରୋଚେତି, ସମାପନ୍ନୋ ନ ଆରୋଚେତି, ଆହଟା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି। ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି।

ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଦିନ୍ନାୟ ପାରିସୁଦ୍ଧିୟା ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ନ ଆରୋଚେତି, ଆହଟା ହୋତି ପାରିସୁଦ୍ଧି। ପାରିସୁଦ୍ଧିହାରକସ୍ସ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୮୮। ଛନ୍ଦଦାନକଥା

୧୬୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ସନ୍ନିପତଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରିସ୍ସତୀ''ତି । ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ, ସୋ ଅନାଗତୋ''ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଛନ୍ଦଂ ଦାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାତବ୍ବୋ। ତେନ ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା

ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ଛନ୍ଦଂ ଦମ୍ମି, ଛନ୍ଦଂ ମେ ହର, ଛନ୍ଦଂ ମେ ଆରୋଚେହୀ’’ତି। କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ଦିନ୍ନୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ। ନ କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ଦିନ୍ନୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଗିଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ମଞ୍ଚେନ ୱା ପୀଠେନ ୱା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଆନେତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ସଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ସଚେ ଖୋ ମଯଂ ଗିଲାନଂ ଠାନା ଚାୱେସ୍ସାମ, ଆବାଧୋ ୱା ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି କାଲଂକିରିଯା ୱା ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଠାନା ଚାୱେତବ୍ବୋ। ସଙ୍ଘେନ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। ନ ତ୍ୱେୱ ୱଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ। କରେଯ୍ଯ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ତତ୍ଥେୱ ପକ୍କମତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ ଛନ୍ଦୋ। ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ତତ୍ଥେୱ ୱିବ୍ଭମତି…ପେ… କାଲଂକରୋତି – ସାମଣେରୋ ପଟିଜାନାତି – ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ ପଟିଜାନାତି – ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ପଟିଜାନାତି – ୱେଦନାଟ୍ଟୋ ପଟିଜାନାତି – ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ପଣ୍ଡକୋ ପଟିଜାନାତି – ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକୋ ପଟିଜାନାତି – ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି – ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ପଟିଜାନାତି – ମାତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ପିତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି – ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ପଟିଜାନାତି – ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ପଟିଜାନାତି – ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ପଟିଜାନାତି – ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦାତବ୍ବୋ ଛନ୍ଦୋ।

ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ପକ୍କମତି, ଅନାହଟୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ। ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ୱିବ୍ଭମତି…ପେ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅନାହଟୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ।

ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ପକ୍କମତି, ଆହଟୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ। ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ୱିବ୍ଭମତି…ପେ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଆହଟୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ।

ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ସୁତ୍ତୋ ନ ଆରୋଚେତି, ପମତ୍ତୋ ନ ଆରୋଚେତି, ସମାପନ୍ନୋ ନ ଆରୋଚେତି, ଆହଟୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ। ଛନ୍ଦହାରକସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି।

ଛନ୍ଦହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନେ ଛନ୍ଦେ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ନ ଆରୋଚେତି, ଆହଟୋ ହୋତି ଛନ୍ଦୋ। ଛନ୍ଦହାରକସ୍ସ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦେନ୍ତେନ ଛନ୍ଦମ୍ପି ଦାତୁଂ, ସନ୍ତି ସଙ୍ଘସ୍ସ କରଣୀଯନ୍ତି।

୮୯। ଞାତକାଦିଗ୍ଗହଣକଥା

୧୬୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ତଦହୁପୋସଥେ ଞାତକା ଗଣ୍ହିଂସୁ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁଂ ତଦହୁପୋସଥେ ଞାତକା ଗଣ୍ହନ୍ତି। ତେ ଞାତକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ମୁଞ୍ଚଥ, ଯାୱାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଉପୋସଥଂ କରୋତୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଞାତକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ମୁହୁତ୍ତଂ ଏକମନ୍ତଂ ହୋଥ, ଯାୱାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦେତୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଞାତକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ନିସ୍ସୀମଂ ନେଥ, ଯାୱ ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରୋତୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ନ ତ୍ୱେୱ ୱଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। କରେଯ୍ଯ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁଂ ତଦହୁପୋସଥେ ରାଜାନୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି,…ପେ… ଚୋରା ଗଣ୍ହନ୍ତି – ଧୁତ୍ତା ଗଣ୍ହନ୍ତି – ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଗଣ୍ହନ୍ତି, ତେ ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ମୁଞ୍ଚଥ, ଯାୱାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଉପୋସଥଂ କରୋତୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ମୁହୁତ୍ତଂ ଏକମନ୍ତଂ ହୋଥ, ଯାୱାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଦେତୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ନିସ୍ସୀମଂ ନେଥ, ଯାୱ ସଙ୍ଘୋ ଉପୋସଥଂ କରୋତୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ

ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ନ ତ୍ୱେୱ ୱଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। କରେୟ୍ୟ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୯୦। ଉମ୍ମତ୍ତକସମ୍ମୁତି

୧୬୭। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ସନ୍ନିପତଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ଥି ସଙ୍ଘସ୍ସ କରଣୀୟ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ, ଗଗ୍ଗୋ ନାମ ଭିକ୍ଖୁ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ, ସୋ ଅନାଗତୋ''ତି।

''ଦ୍ୱେମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉମ୍ମତ୍ତକା – ଅତ୍ଥି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ସରତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ସରତି, ସରତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ସରତି, ଅତ୍ଥି ନେୱ ସରତି; ଆଗଚ୍ଛତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି, ଆଗଚ୍ଛତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି, ଅତ୍ଥି ନେୱ ଆଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟ୍ୱାୟଂ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ସରତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ସରତି, ସରତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ସରତି, ଆଗଚ୍ଛତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି, ଆଗଚ୍ଛତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି, ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପସ୍ସ ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ ଉମ୍ମତ୍ତକସମ୍ମୁତିଂ ଦାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାତବ୍ବା। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଗଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ – ସରତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ସରତି, ସରତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ସରତି, ଆଗଚ୍ଛତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି, ଆଗଚ୍ଛତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି। ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଗଗ୍ଗସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ ଉମ୍ମତ୍ତକସମ୍ମୁତିଂ ଦଦେୟ୍ୟ। ସରେୟ୍ୟ ୱା ଗଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟ, ସରେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ସହ ୱା ଗଗ୍ଗେନ ୱିନା ୱା ଗଗ୍ଗେନ ଉପୋସଥଂ କରେୟ୍ୟ, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଗଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ – ସରତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ସରତି, ସରତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ସରତି, ଆଗଚ୍ଛତିପି ଉପୋସଥଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି, ଆଗଚ୍ଛତିପି ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନପି ଆଗଚ୍ଛତି। ସଙ୍ଘୋ ଗଗ୍ଗସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ ଉମ୍ମତ୍ତକସମ୍ମୁତିଂ ଦେତି। ସରେୟ୍ୟ ୱା ଗଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟ, ସରେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟଂ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ସହ ୱା ଗଗ୍ଗେନ, ୱିନା ୱା ଗଗ୍ଗେନ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସତି, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସତି। ୟସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଗଗ୍ଗସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ ଉମ୍ମତ୍ତକସମ୍ମୁତିୟା ଦାନଂ – ସରେୟ୍ୟ ୱା ଗଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟ, ସରେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ସହ ୱା ଗଗ୍ଗେନ, ୱିନା ୱା ଗଗ୍ଗେନ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସତି, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ୟସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ଦିନ୍ନା ସଙ୍ଘେନ ଗଗ୍ଗସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ ଉମ୍ମତ୍ତକସମ୍ମୁତି। ସରେୟ୍ୟ ୱା ଗଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟ, ସରେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ସରେୟ୍ୟ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ଉପୋସଥଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ୱା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ସହ ୱା ଗଗ୍ଗେନ ୱିନା ୱା ଗଗ୍ଗେନ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସତି, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସତି। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି।

୯୧। ସଙ୍ଘୁପୋସଥାଦିପ୍ପଭେଦଂ

୧୬୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ'ତି, ମୟଞ୍ଚମ୍ହା ଚତ୍ତାରୋ ଜନା, କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତୁନ୍ନଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ତୟୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ଚତୁନ୍ନଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ, ମୟଞ୍ଚମ୍ହା ତୟୋ ଜନା, କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିଣ୍ଣଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାତବ୍ବୋ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଞାପେତବ୍ବା –

''ସୁଣନ୍ତୁ ମେ ଆୟସ୍ମନ୍ତା। ଅଜ୍ଜୁପୋସଥୋ ପନ୍ନରସୋ। ୟଦାୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ମୟଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କରେୟ୍ୟାମା''ତି।

ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀୟା – ''ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥ। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥ। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥା''ତି।

ନୱକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀୟା – ''ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥ। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥ। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥା''ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ଚତୂନ୍ନଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ, ତିଣ୍ଣନ୍ନଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କାତୁଂ। ମୟଞ୍ଚମ୍ହା ଦ୍ୱେ ଜନା। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କାତୁଂ । ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାତବ୍ବୋ। ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୱୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ''ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେହି। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେହି। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେହୀ''ତି।

ନୱକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଥେରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ''ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥ। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥ। ପରିସୁଦ୍ଧୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ; ପରିସୁଦ୍ଧୋତି ମଂ ଧାରେଥା''ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱିହରତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ଚତୂନ୍ନଂ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତୁଂ, ତିଣ୍ଣନ୍ନଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କାତୁଂ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥଂ କାତୁଂ। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଏକକୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମୟା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱିହରତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୟତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ପଟିକ୍କମନ୍ତି ଉପଟ୍ଠାନସାଲାୟ ୱା, ମଣ୍ଡପେ ୱା, ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାନୀୟଂ ପରିଭୋଜନୀୟଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ପଦୀପଂ କତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି ସଦ୍ଧିଂ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ଅଜ୍ଜ ମେ ଉପୋସଥୋତି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଅଧିଟ୍ଠହେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ନ ଏକସ୍ସ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆହରିତ୍ୱା ତୀହି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦିସେୟ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥ ତୟୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ନ ଏକସ୍ସ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆହରିତ୍ୱା ଦ୍ୱୀହି ପାରିସୁଦ୍ଧିଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। କରେୟ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥ ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ନ ଏକସ୍ସ ପାରିସୁଦ୍ଧିଂ ଆହରିତ୍ୱା ଏକେନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ଅଧିଟ୍ଠହେୟ୍ୟ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୯୨। ଆପତ୍ତିପଟିକମ୍ମୱିଧି

୧୬୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁପୋସଥେ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ସାପତ୍ତିକେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ'ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମୟା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁପୋସଥେ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ''ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ତଂ ପଟିଦେସେମୀ''ତି। ତେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ''ପସ୍ସସୀ''ତି। ''ଆମ ପସ୍ସାମୀ''ତି। ''ଆୟତିଂ ସଂୱରେୟ୍ୟାସୀ''ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁପୋସଥେ ଆପତ୍ତିୟା ୱେମତିକୋ ହୋତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ''ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମାୟ ଆପତ୍ତିୟା ୱେମତିକୋ; ୟଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସାମି, ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ''ତି ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ସୋତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚୟା ଉପୋସଥସ୍ସ ଅନ୍ତରାୟୋ କାତବ୍ବୋତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଦେସେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା। ଯୋ ଦେସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବା। ଯୋ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୯୩। ଆପତ୍ତିଆୱିକରଣୱିଧି

୧୭୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ଆପତ୍ତିଂ ସରତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ନ ସାପତ୍ତିକେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ’ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ଆପତ୍ତିଂ ସରତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ସାମନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। ଇତୋ ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ସୋତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ଉପୋସଥସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ ହୋତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ସାମନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ। ଯଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସାମି, ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ସୋତବ୍ବଂ; ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ଉପୋସଥସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋତି।

୯୪। ସଭାଗାପତ୍ତିପଟିକମ୍ମୱିଧି

୧୭୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ନ ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା, ନ ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବା’ତି । ଅଯଞ୍ଚ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛ; ମଯଂ ତେ ସନ୍ତିକେ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମାତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। ଯଦା ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସୁଦ୍ଧଂ ଅନାପତ୍ତିକଂ ପସ୍ସିସ୍ସତି, ତଦା ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସତୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ଉପୋସଥସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ ହୋତି। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ। ଯଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସତି, ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସତୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ; ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ଉପୋସଥସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସୂପଗତୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛ; ମଯଂ ତେ ସନ୍ତିକେ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମାତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛ; ମଯଂ

ତେ ସନ୍ତିକେ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ନ ଜାନାତି ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ନାମଗୋତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି ବହୁସ୍ସୁତୋ ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ୱିନଯଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ। ତମେନଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯେନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଏୱଞ୍ଚେୱଞ୍ଚ କରୋତି, କିଂ ନାମ ସୋ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତୀ''ତି? ସୋ ଏୱମାହ – ''ଯୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଏୱଞ୍ଚେୱଞ୍ଚ କରୋତି, ଇମଂ ନାମ ସୋ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଇମଂ ନାମ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ; ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱମାହ – ''ନ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଏକୋୱ ଇମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ; ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ''ତି। ସୋ ଏୱମାହ – ''କିଂ ତେ, ଆୱୁସୋ, କରିସ୍ସତି ପରୋ ଆପନ୍ନୋ ୱା ଅନାପନ୍ନୋ ୱା। ଇଙ୍ଘ, ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ସକାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱୁଟ୍ଠାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱଚନେନ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିତ୍ୱା ଯେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଯୋ କିର, ଆୱୁସୋ, ଏୱଞ୍ଚେୱଞ୍ଚ କରୋତି, ଇମଂ ନାମ ସୋ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଇମଂ ନାମ ତୁମ୍ହେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନା; ପଟିକରୋଥ ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଇଚ୍ଛିଂସୁ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱଚନେନ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକାତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ନ ଜାନାତି ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ନାମଗୋତ୍ତଂ। ତତ୍ଥ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି ବହୁସ୍ସୁତୋ ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ୱିନଯଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ। ତମେନଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯେନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଏୱଞ୍ଚେୱଞ୍ଚ କରୋତି, କିଂ ନାମ ସୋ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତୀ''ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ଯୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଏୱଞ୍ଚେୱଞ୍ଚ କରୋତି, ଇମଂ ନାମ ସୋ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି। ଇମଂ ନାମ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ; ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଏକୋୱ ଇମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ''ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''କିଂ ତେ, ଆୱୁସୋ, କରିସ୍ସତି ପରୋ ଆପନ୍ନୋ ୱା ଅନାପନ୍ନୋ ୱା। ଇଙ୍ଘ, ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ସକାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱୁଟ୍ଠାହୀ''ତି। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱଚନେନ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିତ୍ୱା ଯେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ଯୋ କିର, ଆୱୁସୋ, ଏୱଞ୍ଚେୱଞ୍ଚ କରୋତି ଇମଂ ନାମ ସୋ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜତି, ଇମଂ ନାମ ତୁମ୍ହେ ଆୱୁସୋ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନା, ପଟିକରୋଥ ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱଚନେନ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରେଯ୍ୟୁଂ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ପଟିକରେଯ୍ୟୁଂ, ନ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଅକାମା ୱଚନୀଯାତି।

ଚୋଦନାୱତ୍ଥୁଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ଦୁତିଯୋ।

୯୫। ଅନାପତ୍ତିପନ୍ନରସକଂ

୧୭୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତିଂସୁ ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନିଂସୁ ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି । ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ ଅକଂସୁ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିଂସୁ। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛିଂସୁ ବହୁତରା। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା । ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗାସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ

ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଅନାପତ୍ତିପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୯୬। ୱଗ୍ଗାୱଗ୍ଗସଞ୍ଞୀପନ୍ନରସକଂ

୧୭୩। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି , ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା । ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି

‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ…ପେ… ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା…ପେ… ସମସମା…ପେ… ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ୱଗ୍ଗାୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୯୭। ୱେମତିକପନ୍ନରସକଂ

୧୭୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ, କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀତି, ୱେମତିକା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି, ତେ ‘‘କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀ’’ତି, ୱେମତିକା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତାତି, ତେ କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀତି, ୱେମତିକା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ, ‘‘କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀ’’ତି, ୱେମତିକା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ,…ପେ… ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା…ପେ… ସମସମା…ପେ… ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ୱେମତିକପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୯୮। କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତପନ୍ନରସକଂ

୧୭୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତେୱ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି, କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତେୱ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି, କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''କପ୍ପତେୱ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ, ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ''ତି, କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''କପ୍ପତେୱ ଅମ୍ହାକଂ ଉପୋସଥୋ କାତୁଂ ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ''ତି, କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ,...ପେ... ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ...ପେ... ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ... ପେ... ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା...ପେ... ସମସମା ...ପେ... ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୯୯। ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରପନ୍ନରସକଂ

୧୭୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିସ୍ସମାନେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ଅୱସେସଂ ସୋତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି । ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି,

ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଏକଚ୍ଚାୟ ୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଏକଚ୍ଚାୟ ୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଏକଚ୍ଚାୟ ୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ସବ୍ବାୟ ୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ସବ୍ବାୟ ୱୁଟ୍ଠିତାୟ ପରିସାୟ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ’’ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସନ୍ତି। ତେହି ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠମତ୍ତେ ପାତିମୋକ୍ଖେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ ସୁଉଦ୍ଦିଟ୍ଠଂ, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପାରିସୁଦ୍ଧି ଆରୋଚେତବ୍ବା। ଉଦ୍ଦେସକାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ପଞ୍ଚୱୀସତିକା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୦୦। ସୀମୋକ୍କନ୍ତିକପେୟ୍ୟାଲଂ

୧୭୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁପୋସଥେ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି ଚତ୍ତାରୋ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି …ପେ… ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତା’’ତି… ପେ… ତେ ନ ପସ୍ସନ୍ତି ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କମନ୍ତେ …ପେ… ତେ ନ ପସ୍ସନ୍ତି ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତେ…ପେ… ତେ ନ ସୁଣନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି…ପେ… ତେ ନ ସୁଣନ୍ତି ‘‘ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତା’’ତି…ପେ…।

ଆୱାସିକେନ ଆୱାସିକା ଏକସତପଞ୍ଚସତ୍ତତି ତିକନଯତୋ, ଆୱାସିକେନ ଆଗନ୍ତୁକା, ଆଗନ୍ତୁକେନ ଆୱାସିକା, ଆଗନ୍ତୁକେନ ଆଗନ୍ତୁକା ପେୟ୍ୟାଲମୁଖେନ ସତ୍ତ ତିକସତାନି ହୋନ୍ତି।

୧୭୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚାତୁଦ୍ଦସୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ପନ୍ନରସୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପନ୍ନରସୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଚାତୁଦ୍ଦସୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଟିପଦୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ପନ୍ନରସୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ନାକାମା ଦାତବ୍ବା ସାମଗ୍ଗୀ। ଆଗନ୍ତୁକେହି ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ନାକାମା ଦାତବ୍ବା ସାମଗ୍ଗୀ। ଆଗନ୍ତୁକେହି ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ସାମଗ୍ଗୀ ୱା ଦାତବ୍ବା ନିସ୍ସୀମଂ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପନ୍ନରସୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ

ପାଟିପଦୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ସାମଗ୍ଗୀ ୱା ଦାତବ୍ବା ନିସ୍ସୀମଂ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ସାମଗ୍ଗୀ ୱା ଦାତବ୍ବା ନିସ୍ସୀମଂ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ନାକାମା ଦାତବ୍ବା ସାମଗ୍ଗୀ। ଆୱାସିକେହି ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ।

ସୀମୋକ୍କନ୍ତିକପେୟ୍ୟାଲଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୦୧। ଲିଙ୍ଗାଦିଦସ୍ସନଂ

୧୭୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆୱାସିକାକାରଂ, ଆୱାସିକଲିଙ୍ଗଂ, ଆୱାସିକନିମିତ୍ତଂ, ଆୱାସିକୁଦ୍ଦେସଂ,

ସୁପଞ୍ଞତ୍ତଂ ମଞ୍ଚପୀଠଂ, ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ, ପାନୀୟଂ ପରିଭୋଜନୀୟଂ ସୁପଟ୍ଠିତଂ, ପରିୱେଣଂ ସୁସମ୍ମଟ୍ଠଂ; ପସ୍ସିତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ‘‘ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ’’ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି; ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି; ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା – ‘‘ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ’’ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ସୁଣନ୍ତି ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆୱାସିକାକାରଂ, ଆୱାସିକଲିଙ୍ଗଂ, ଆୱାସିକନିମିତ୍ତଂ, ଆୱାସିକୁଦ୍ଦେସଂ, ଚଙ୍କମନ୍ତାନଂ ପଦସଦ୍ଦଂ, ସଜ୍ଝାୟସଦ୍ଦଂ, ଉକ୍କାସିତସଦ୍ଦଂ, ଖିପିତସଦ୍ଦଂ; ସୁତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ‘‘ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ’’ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି; ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି; ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା – ‘‘ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ’’ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗନ୍ତୁକାକାରଂ, ଆଗନ୍ତୁକଲିଙ୍ଗଂ, ଆଗନ୍ତୁକନିମିତ୍ତଂ, ଆଗନ୍ତୁକୁଦ୍ଦେସଂ, ଅଞ୍ଞାତକଂ ପତ୍ତଂ, ଅଞ୍ଞାତକଂ ଚୀୱରଂ, ଅଞ୍ଞାତକଂ ନିସୀଦନଂ, ପାଦାନଂ ଧୋତଂ, ଉଦକନିସ୍ସେକଂ; ପସ୍ସିତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ‘‘ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ’’ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି; ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି; ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା – ‘‘ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ’’ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସୁଣନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗନ୍ତୁକାକାରଂ, ଆଗନ୍ତୁକଲିଙ୍ଗଂ, ଆଗନ୍ତୁକନିମିତ୍ତଂ, ଆଗନ୍ତୁକୁଦ୍ଦେସଂ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ପଦସଦ୍ଦଂ, ଉପାହନପପ୍ଫୋଟନସଦ୍ଦଂ, ଉକ୍କାସିତସଦ୍ଦଂ, ଖିପିତସଦ୍ଦଂ; ସୁତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ‘‘ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ’’ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି; ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି; ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି; ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି; ପସ୍ସିତ୍ୱା – ‘‘ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ , କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ’’ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସ ।

ଲିଙ୍ଗାଦିଦସ୍ସନଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୦୨। ନାନାସଂୱାସକାଦୀହି ଉପୋସଥକରଣଂ

୧୮୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକେ। ତେ ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି; ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି; ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି; ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକେ। ତେ ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି; ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି; ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି; ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକେ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକେ। ତେ ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି; ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି; ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି ; ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକେ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକେ। ତେ ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି; ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି; ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି; ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ନାନାସଂୱାସକାଦୀହି ଉପୋସଥକରଣଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୦୩। ନଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ

୧୮୧। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ , ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା।

ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା।

ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ , ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା।

ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା।

ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା।

ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାୟା।

ନଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୦୪। ଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ

୧୮୨। ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା – ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି। ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା – ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି।

ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା – ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି।

ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ତଦହୁପୋସଥେ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା – ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି।

ଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୦୫। ୱଜ୍ଜନୀଯପୁଗ୍ଗଲସନ୍ଦସ୍ସନା

୧୮୩। ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ଭିକ୍ଖୁନିଯା ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ସିକ୍ଖମାନାଯ…ପେ… ନ ସାମଣେରସ୍ସ …ପେ… ନ ସାମଣେରିଯା…ପେ… ନ ସିକ୍ଖାପଚ୍ଚକ୍ଖାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ। ନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ…ପେ… ନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ।

ନ ପଣ୍ଡକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକସ୍ସ…ପେ… ନ ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକସ୍ସ…ପେ… ନ ତିରଚ୍ଛାନଗତସ୍ସ…ପେ… ନ ମାତୁଘାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ପିତୁଘାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ଅରହନ୍ତଘାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକସ୍ସ…ପେ… ନ ସଙ୍ଘଭେଦକସ୍ସ…ପେ… ନ ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକସ୍ସ…ପେ… ନ ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ପାରିୱାସିକପାରିସୁଦ୍ଧିଦାନେନ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅନୁପୋସଥେ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଯାତି।

ୱଜ୍ଜନୀଯପୁଗ୍ଗଲସନ୍ଦସ୍ସନା ନିଟ୍ଠିତା।

ତତିଯଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ଉପୋସଥକ୍ଖନ୍ଧକୋ ଦୁତିଯୋ।

୧୦୬। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ତିତ୍ଥିଯା ବିମ୍ବିସାରୋ ଚ, ସନ୍ନିପତିତୁଂ ତୁଣ୍ହିକା;

ଧମ୍ମଂ ରହୋ ପାତିମୋକ୍ଖଂ, ଦେୱସିକଂ ତଦା ସକିଂ।

ଯଥାପରିସା ସମଗ୍ଗଂ, ସାମଗ୍ଗୀ ମଦ୍ଦକୁଚ୍ଛି ଚ;

ସୀମା ମହତୀ ନଦିଯା, ଅନୁ ଦ୍ୱେ ଖୁଦ୍ଦକାନି ଚ।

ନୱା ରାଜଗହେ ଚେୱ, ସୀମା ଅୱିପ୍ପୱାସନା;

ସମ୍ମନ୍ନେ [ସମ୍ମନେ (କ।)] ପଠମଂ ସୀମଂ, ପଚ୍ଛା ସୀମଂ ସମୂହନେ।

ଅସମ୍ମତା ଗାମସୀମା, ନଦିଯା ସମୁଦ୍ଦେ ସରେ;

ଉଦକୁକ୍ଖେପୋ ଭିନ୍ଦନ୍ତି, ତଥେୱଜ୍ଝୋତ୍ଥରନ୍ତି ଚ।

କତି କମ୍ମାନି ଉଦ୍ଦେସୋ, ସୱରା ଅସତୀପି ଚ;

ଧମ୍ମଂ ୱିନଯଂ ତଜ୍ଜେନ୍ତି, ପୁନ ୱିନଯତଜ୍ଜନା।

ଚୋଦନା କତେ ଓକାସେ, ଅଧମ୍ମପଟିକ୍କୋସନା;

ଚତୁପଞ୍ଚପରା ଆୱି, ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଚେପି ୱାଯମେ।

ସଗହଟ୍ଠା ଅନଚ୍ଛିଟ୍ଠା, ଚୋଦନମ୍ହି ନ ଜାନତି;

ସମ୍ବହୁଲା ନ ଜାନନ୍ତି, ସଜ୍ଜୁକଂ ନ ଚ ଗଚ୍ଛରେ।

କତିମୀ କୀୱତିକା ଦୂରେ, ଆରୋଚେତୁଞ୍ଚ ନସ୍ସରି;

ଉକ୍ଲାପଂ ଆସନଂ ଦୀପୋ, ଦିସା ଅଞ୍ଞୋ ବହୁସ୍ସୁତୋ।

ସଜ୍ଜୁକଂ [ସଜ୍ଜୁୱସ୍ସରୁପୋସଥୋ (କ।)] ୱସ୍ସୂପୋସଥୋ, ସୁଦ୍ଧିକମ୍ମଞ୍ଚ ଞାତକା;

ଗଗ୍ଗୋ ଚତୁତଯୋ ଦ୍ୱେକୋ, ଆପତ୍ତିସଭାଗା ସରି।

ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ୱେମତିକୋ, ନ ଜାନନ୍ତି ବହୁସ୍ସୁତୋ;

ବହୂ ସମସମା ଥୋକା, ପରିସା ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ଚ।

ଏକଚ୍ଚା ୱୁଟ୍ଠିତା ସବ୍ବା, ଜାନନ୍ତି ଚ ୱେମତିକା;

କପ୍ପତେୱାତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚା, ଜାନଂ ପସ୍ସଂ ସୁଣନ୍ତି ଚ।

ଆୱାସିକେନ ଆଗନ୍ତୁ, ଚାତୁପନ୍ନରସୋ ପୁନ;

ପାଟିପଦୋ ପନ୍ନରସୋ, ଲିଙ୍ଗସଂୱାସକା ଉଭୋ।

ପାରିୱାସାନୁପୋସଥୋ , ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଯା;

ଏତେ ୱିଭତ୍ତା ଉଦ୍ଦାନା, ୱତ୍ଥୁୱିଭୂତକାରଣାତି।

ଇମସ୍ମିଂ ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂନି ଛଅସୀତି।

ଉପୋସଥକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୩। ଓସ୍ସୂପନାଯିକକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୧୦୭। ଓସ୍ସୂପନାଯିକାନୁଜାନନା

୧୮୪। ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା ରାଜଗହେ ଵିହରତି ଵେଳୁଵନେ କଲନ୍ଦକନିଵାପେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭଗଵତା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଵସ୍ସାଵାସୋ ଅପଞ୍ଞତ୍ତୋ ହୋତି। ତେଇଧ ଭିକ୍ଖୂ ହେମନ୍ତମ୍ପି ଗିମ୍ହମ୍ପି ଵସ୍ସମ୍ପି ଚାରିକଂ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ହେମନ୍ତମ୍ପି ଗିମ୍ହମ୍ପି ଵସ୍ସମ୍ପି ଚାରିକଂ ଚରିସ୍ସନ୍ତି, ହରିତାନି ତିଣାନି ସମ୍ମଦ୍ଦନ୍ତା, ଏକିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ଜୀଵଂ ଵିହେଠେନ୍ତା, ବହୂ ଖୁଦ୍ଦକେ ପାଣେ ସଙ୍ଘାତଂ ଆପାଦେନ୍ତା। ଇମେ ହି ନାମ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯା ଦୁରକ୍ଖାତଧମ୍ମା ଵସ୍ସାଵାସଂ ଅଲ୍ଲୀଯିସ୍ସନ୍ତି ସଙ୍କସାଯିସ୍ସନ୍ତି। ଇମେ ହି ନାମ ସକୁନ୍ତକା ରୁକ୍ଖଗ୍ଗେସୁ କୁଲାଵକାନି କରିତ୍ଵା ଵସ୍ସାଵାସଂ ଅଲ୍ଲୀଯିସ୍ସନ୍ତି ସଙ୍କସାଯିସ୍ସନ୍ତି [ସଙ୍କାସଯିସ୍ସନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)]। ଇମେ ପନ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ହେମନ୍ତମ୍ପି ଗିମ୍ହମ୍ପି ଵସ୍ସମ୍ପି ଚାରିକଂ ଚରନ୍ତି, ହରିତାନି ତିଣାନି ସମ୍ମଦ୍ଦନ୍ତା, ଏକିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ଜୀଵଂ ଵିହେଠେନ୍ତା, ବହୂ ଖୁଦ୍ଦକେ ପାଣେ ସଙ୍ଘାତଂ ଆପାଦେନ୍ତା''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ଵିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କଦା ନୁ ଖୋ ଵସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵସ୍ସାନେ ଵସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କତି ନୁ ଖୋ ଵସ୍ସୂପନାଯିକା''ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ

ଆରୋଚେସୁଂ। ଦ୍ଵେମା, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵସ୍ସୂପନାଯିକା – ପୁରିମିକା, ପଚ୍ଛିମିକା। ଅପରଜ୍ଜୁଗତାଯ ଆସାଳ୍ହିଯା ପୁରିମିକା ଉପଗନ୍ତବ୍ବା, ମାସଗତାଯ ଆସାଳ୍ହିଯା ପଚ୍ଛିମିକା ଉପଗନ୍ତବ୍ବା – ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦ୍ଵେ ଵସ୍ସୂପନାଯିକାତି।

ଵସ୍ସୂପନାଯିକାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୦୮। ଵସ୍ସାନେ ଚାରିକାପଟିକ୍ଖେପାଦି

୧୮୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଵସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତ୍ଵା ଅନ୍ତରାଵସ୍ସଂ ଚାରିକଂ ଚରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ତଥେଵ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ହେମନ୍ତମ୍ପି ଗିମ୍ହମ୍ପି ଵସ୍ସମ୍ପି ଚାରିକଂ ଚରିସ୍ସନ୍ତି, ହରିତାନି ତିଣାନି ସମ୍ମଦ୍ଦନ୍ତା, ଏକିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ଜୀଵଂ ଵିହେଠେନ୍ତା, ବହୂ ଖୁଦ୍ଦକେ ପାଣେ ସଙ୍ଘାତଂ ଆପାଦେନ୍ତା। ଇମେ ହି ନାମ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯା ଦୁରକ୍ଖାତଧମ୍ମା ଵସ୍ସାଵାସଂ ଅଲ୍ଲୀଯିସ୍ସନ୍ତି ସଙ୍କସାଯିସ୍ସନ୍ତି। ଇମେ ହି ନାମ ସକୁନ୍ତକା ରୁକ୍ଖଗ୍ଗେସୁ କୁଲାଵକାନି କରିତ୍ଵା ଵସ୍ସାଵାସଂ ଅଲ୍ଲୀଯିସ୍ସନ୍ତି ସଙ୍କସାଯିସ୍ସନ୍ତି। ଇମେ ପନ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ହେମନ୍ତମ୍ପି ଗିମ୍ହମ୍ପି ଵସ୍ସମ୍ପି ଚାରିକଂ ଚରନ୍ତି, ହରିତାନି ତିଣାନି ସମ୍ମଦ୍ଦନ୍ତା, ଏକିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ଜୀଵଂ ଵିହେଠେନ୍ତା, ବହୂ ଖୁଦ୍ଦକେ ପାଣେ ସଙ୍ଘାତଂ ଆପାଦେନ୍ତା''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ଵିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଵସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତ୍ଵା ଅନ୍ତରାଵସ୍ସଂ ଚାରିକଂ ଚରିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି? ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତ୍ଵା ପୁରିମଂ ଵା ତେମାସଂ ପଚ୍ଛିମଂ ଵା ତେମାସଂ ଅଵସିତ୍ଵା ଚାରିକା ପକ୍କମିତବ୍ବା। ଯୋ ପକ୍କମେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

୧୮୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି ଵସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁଂ। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵସ୍ସଂ ନ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ନ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ତଦହୁ ଵସ୍ସୂପନାଯିକାଯ ଵସ୍ସଂ ଅନୁପଗନ୍ତୁକାମା ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଆଵାସଂ ଅତିକ୍କମନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ତଦହୁ ଵସ୍ସୂପନାଯିକାଯ ଵସ୍ସଂ ଅନୁପଗନ୍ତୁକାମେନ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ଆଵାସୋ ଅତିକ୍କମିତବ୍ବୋ। ଯୋ ଅତିକ୍କମେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଵସ୍ସଂ ଉକ୍କଡ୍ଢିତୁକାମୋ

ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ଯଦି ପନାୟସ୍ମା ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛେୟ୍ୟନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ରାଜୂନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତୁନ୍ତି।

ୱସ୍ସାନେ ଚାରିକାପଟିକ୍ଖେପାଦି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୦୯। ସତ୍ତାହକରଣୀୟାନୁଜାନନା

୧୮୭। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ସାୱତ୍ଥିୟଂ ୱିହରତି ଜେତୱନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଉଦେନେନ ଉପାସକେନ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ୱିହାରୋ କାରାପିତୋ ହୋତି। ସୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ''ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ''ନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଭଗୱତା, ଆୱୁସୋ, ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତ୍ୱା ପୁରିମଂ ୱା ତେମାସଂ ପଚ୍ଛିମଂ ୱା ତେମାସଂ ଅୱସିତ୍ୱା ଚାରିକା ପକ୍କମିତବ୍ବା'ତି। ଆଗମେତୁ ଉଦେନୋ ଉପାସକୋ, ଯାୱ ଭିକ୍ଖୂ ୱସ୍ସଂ ୱସନ୍ତି। ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ଆଗମିସ୍ସନ୍ତି। ସଚେ ପନସ୍ସ ଅଚ୍ଚାୟିକଂ କରଣୀୟଂ, ତତ୍ଥେୱ ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ୱିହାରଂ ପତିଟ୍ଠାପେତୂ''ତି। ଉଦେନୋ ଉପାସକୋ ଉଜ୍ଝାୟତି ଖିୟ୍ୟତି ୱିପାଚେତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଭଦନ୍ତା ମୟା ପହିତେ ନ ଆଗଚ୍ଛିସ୍ସନ୍ତି। ଅହଞ୍ହି ଦାୟକୋ କାରକୋ ସଙ୍ଘୁପଟ୍ଠାକୋ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦେନସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତସ୍ସ ଖିୟ୍ୟନ୍ତସ୍ସ ୱିପାଚେନ୍ତସ୍ସ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ ପହିତେ ଗନ୍ତୁଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୁନିୟା, ସିକ୍ଖମାନାୟ, ସାମଣେରସ୍ସ, ସାମଣେରିୟା, ଉପାସକସ୍ସ, ଉପାସିକାୟ – ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ସତ୍ତନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ ପହିତେ ଗନ୍ତୁଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ''।

୧୮୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସକେନ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ୱିହାରୋ କାରାପିତୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସକେନ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ କାରାପିତୋ ହୋତି…ପେ… ପାସାଦୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ହମ୍ମିୟଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଗୁହା କାରାପିତା ହୋତି… ପରିୱେଣଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… କୋଟ୍ଠକୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉପଟ୍ଠାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଅଗ୍ଗିସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… କପ୍ପିୟକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ୱଚ୍ଚକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ଚଙ୍କମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି … ଚଙ୍କମନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଉଦପାନୋ କାରାପିତୋ ହୋତି … ଉଦପାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଜନ୍ତାଘରଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଜନ୍ତାଘରସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପୋକ୍ଖରଣୀ କାରାପିତା ହୋତି… ମଣ୍ଡପୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୱତ୍ଥୁ କାରାପିତଂ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସକେନ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ୱିହାରୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ପାସାଦୋ କାରାପିତୋ ହୋତି … ହମ୍ମିୟଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଗୁହା କାରାପିତା ହୋତି… ପରିୱେଣଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… କୋଟ୍ଠକୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉପଟ୍ଠାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଅଗ୍ଗିସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… କପ୍ପିୟକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ୱଚ୍ଚକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ଚଙ୍କମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଚଙ୍କମନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଉଦପାନୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉଦପାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଜନ୍ତାଘରଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଜନ୍ତାଘରସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପୋକ୍ଖରଣୀ କାରାପିତା ହୋତି… ମଣ୍ଡପୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୱତ୍ଥୁ କାରାପିତଂ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସକେନ ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ସିକ୍ଖମାନାୟୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ସିକ୍ଖମାନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲେ ସାମଣେରେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ସାମଣେରଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ…

ସମ୍ବହୁଲା ସାମଣେରିଯୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ସାମଣେରିଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ୱିହାରୋ କାରାପିତୋ ହୋତି…ପେ… ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ପାସାଦୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ହମ୍ମିଯଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଗୁହା କାରାପିତା ହୋତି… ପରିୱେଣଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… କୋଟ୍ଠକୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉପଟ୍ଠାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଅଗ୍ଗିସାଲା କାରାପିତା ହୋତି … କପ୍ପିଯକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ଚଙ୍କମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଚଙ୍କମନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଉଦପାନୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉଦପାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପୋକ୍ଖରଣୀ କାରାପିତା ହୋତି… ମଣ୍ଡପୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୱତ୍ଥୁ କାରାପିତଂ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ , ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୮୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସକେନ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ନିୱେସନଂ କାରାପିତଂ ହୋତି…ପେ… ସଯନିଘରଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଉଦୋସିତୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଅଟ୍ଟୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ମାଳୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆପଣୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆପଣସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପାସାଦୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ହମ୍ମିଯଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଗୁହା କାରାପିତା ହୋତି… ପରିୱେଣଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… କୋଟ୍ଠକୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉପଟ୍ଠାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଅଗ୍ଗିସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ରସୱତୀ କାରାପିତା ହୋତି… ଚଙ୍କମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଚଙ୍କମନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଉଦପାନୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉଦପାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପୋକ୍ଖରଣୀ କାରାପିତା ହୋତି… ମଣ୍ଡପୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି … ଆରାମୱତ୍ଥୁ କାରାପିତଂ ହୋତି… ପୁତ୍ତସ୍ସ ୱା ୱାରେଯ୍ୟଂ ହୋତି… ଧୀତୁଯା ୱା ୱାରେଯ୍ୟଂ ହୋତି… ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି… ଅଭିଞ୍ଞାତଂ ୱା ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ଭଣତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇମଂ ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ପରିଯାପୁଣିସ୍ସନ୍ତି, ପୁରାଯଂ ସୁତ୍ତନ୍ତୋ ନ ପଲୁଜ୍ଜତୀ’ତି। ଅଞ୍ଞତରଂ ୱା ପନସ୍ସ କିଚ୍ଚଂ ହୋତି – କରଣୀଯଂ ୱା, ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୯୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସିକାଯ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ୱିହାରୋ କାରାପିତୋ ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସିକାଯ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ କାରାପିତୋ ହୋତି…ପେ… ପାସାଦୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ହମ୍ମିଯଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଗୁହା କାରାପିତା ହୋତି… ପରିୱେଣଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… କୋଟ୍ଠକୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉପଟ୍ଠାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଅଗ୍ଗିସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… କପ୍ପିଯକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ୱଚ୍ଚକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ଚଙ୍କମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଚଙ୍କମନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଉଦପାନୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉଦପାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଜନ୍ତାଘରଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଜନ୍ତାଘରସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପୋକ୍ଖରଣୀ କାରାପିତା ହୋତି… ମଣ୍ଡପୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୱତ୍ଥୁ କାରାପିତଂ ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସିକାଯ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ସିକ୍ଖମାନାଯୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ସିକ୍ଖମାନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲେ ସାମଣେରେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ସାମଣେରଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ସମ୍ବହୁଲା ସାମଣେରିଯୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଏକଂ ସାମଣେରିଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ…।

୧୯୧। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉପାସିକାଯ ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ନିୱେସନଂ କାରାପିତଂ ହୋତି…ପେ… ସଯନିଘରଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଉଦୋସିତୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଅଟ୍ଟୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ମାଳୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆପଣୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆପଣସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପାସାଦୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ହମ୍ମିଯଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଗୁହା କାରାପିତା ହୋତି… ପରିୱେଣଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… କୋଟ୍ଠକୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉପଟ୍ଠାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଅଗ୍ଗିସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ରସୱତୀ କାରାପିତା ହୋତି… ଚଙ୍କମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଚଙ୍କମନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଉଦପାନୋ କାରାପିତୋ ହୋତି … ଉଦପାନସାଲା କାରାପିତା

ହୋତି… ପୋକ୍ଖରଣୀ କାରାପିତା ହୋତି… ମଣ୍ଡପୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୱତ୍ଥୁ କାରାପିତଂ ହୋତି… ପୁଊସ୍ସ ୱା ୱାରେଯ୍ୟଂ ହୋତି… ଧୀତୁଯା ୱା ୱାରେଯ୍ୟଂ ହୋତି… ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି… ଅଭିଞ୍ଞାତଂ ୱା ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ଭଣତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇମଂ ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ପରିଯାପୁଣିସ୍ସନ୍ତି, ପୁରାଯଂ ସୁତ୍ତନ୍ତୋ ପଲୁଜ୍ଜତୀ’’ତି। ଅଞ୍ଞତରଂ ୱା ପନସ୍ସ କିଚ୍ଚଂ ହୋତି କରଣୀଯଂ ୱା, ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୯୨। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ…ପେ… ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ସିକ୍ଖମାନାଯ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ସାମଣେରେନ ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ସାମଣେରିଯା ସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ … ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ସମ୍ବହୁଲା ସିକ୍ଖମାନାଯୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ଏକଂ ସିକ୍ଖମାନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ସମ୍ବହୁଲେ ସାମଣେରେ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ଏକଂ ସାମଣେରଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ସମ୍ବହୁଲା ସାମଣେରିଯୋ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ଏକଂ ସାମଣେରିଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସ… ଅତ୍ତନୋ ଅତ୍ଥାଯ ୱିହାରୋ କାରାପିତୋ ହୋତି…ପେ… ଅଡ୍ଢଯୋଗୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ପାସାଦୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ହମ୍ମିଯଂ କାରାପିତଂ ହୋତି… ଗୁହା କାରାପିତା ହୋତି… ପରିୱେଣଂ କାରାପିତଂ ହୋତି … କୋଟ୍ଠକୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉପଟ୍ଠାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଅଗ୍ଗିସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… କପ୍ପିଯକୁଟି କାରାପିତା ହୋତି… ଚଙ୍କମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଚଙ୍କମନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ଉଦପାନୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଉଦପାନସାଲା କାରାପିତା ହୋତି… ପୋକ୍ଖରଣୀ କାରାପିତା ହୋତି… ମଣ୍ଡପୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୋ କାରାପିତୋ ହୋତି… ଆରାମୱତ୍ଥୁ କାରାପିତଂ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ… ‘‘ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଦାନଞ୍ଚ ଦାତୁଂ, ଧମ୍ମଞ୍ଚ ସୋତୁଂ, ଭିକ୍ଖୂ ଚ ପସ୍ସିତୁ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋତି।

ସତ୍ତାହକରଣୀଯାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୧୦। ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଅପ୍ପହିତେପି ଅନୁଜାନନା

୧୯୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ସୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତୁଂ, ପଗେୱ ପହିତେ। ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୁନିଯା, ସିକ୍ଖମାନାଯ, ସାମଣେରସ୍ସ, ସାମଣେରିଯା – ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେସଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତୁଂ, ପଗେୱ ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ୱା, ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ୱା’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅନଭିରତି ମେ ଉପ୍ପନ୍ନା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ଅନଭିରତଂ ୱୂପକାସେସ୍ସାମି ୱା, ୱୂପକାସାପେସ୍ସାମି ୱା, ଧମ୍ମକଥଂ ୱାସ୍ସ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ମେ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ୱିନୋଦେସ୍ସାମି ୱା, ୱିନୋଦାପେସ୍ସାମି ୱା, ଧମ୍ମକଥଂ ୱାସ୍ସ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ମେ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ୱିୱେଚେସ୍ସାମି ୱା, ୱିୱେଚାପେସ୍ସାମି ୱା, ଧମ୍ମକଥଂ ୱାସ୍ସ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି ପରିୱାସାରହୋ। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଗରୁଧମ୍ମଂ

ଅଜ୍ଝାପନୋ ପରିୱାସାରହୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''ପରିୱାସଦାନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମି ୱା, ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସାମି ୱା, ଗଣପୂରକୋ ୱା ଭୱିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସନାରହୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଅହଞ୍ହି ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସନାରହୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମି ୱା, ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସାମି ୱା, ଗଣପୂରକୋ ୱା ଭୱିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ମାନତ୍ତାରହୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଅହଞ୍ହି ମାନତ୍ତାରହୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''ମାନତ୍ତଦାନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମି ୱା, ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସାମି ୱା, ଗଣପୂରକୋ ୱା ଭୱିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଅବ୍ଭାନାରହୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଅହଞ୍ହି ଅବ୍ଭାନାରହୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''ଅବ୍ଭାନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମି ୱା, ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସାମି ୱା, ଗଣପୂରକୋ ୱା ଭୱିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି ତଜ୍ଜନୀୟଂ ୱା, ନିୟସ୍ସଂ ୱା, ପବ୍ବାଜନୀୟଂ ୱା, ପଟିସାରଣୀୟଂ ୱା, ଉକ୍ଖେପନୀୟଂ ୱା। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ସଙ୍ଘୋ ମେ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ ନ କରେୟ୍ୟ, ଲହୁକାୟ ୱା ପରିଣାମେୟ୍ୟା''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

କତଂ ୱା ପନସ୍ସ ହୋତି ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ ତଜ୍ଜନୀୟଂ ୱା ନିୟସ୍ସଂ ୱା ପବ୍ବାଜନୀୟଂ ୱା ପଟିସାରଣୀୟଂ ୱା ଉକ୍ଖେପନୀୟଂ ୱା। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ ''ସଙ୍ଘୋ ମେ କମ୍ମଂ ଅକାସି, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେୟ୍ୟ, ଲୋମଂ ପାତେୟ୍ୟ, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତେୟ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ କମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେୟ୍ୟା''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୯୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଗିଲାନା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅୟ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅୟ୍ୟାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ୱା ପରିୟେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ୱା ପରିୟେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ୱା ପରିୟେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ୱା, ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ୱା''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଅନଭିରତି ମେ ଉପ୍ପନ୍ନା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅୟ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅୟ୍ୟାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''ଅନଭିରତଂ ୱୂପକାସେସ୍ସାମି ୱା, ୱୂପକାସାପେସ୍ସାମି ୱା, ଧମ୍ମକଥଂ ୱାସ୍ସ କରିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନିୟା କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ମେ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅୟ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅୟ୍ୟାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ୱିନୋଦେସ୍ସାମି ୱା, ୱିନୋଦାପେସ୍ସାମି ୱା, ଧମ୍ମକଥଂ ୱାସ୍ସା କରିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ମେ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅୟ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅୟ୍ୟାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ''ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ୱିୱେଚେସ୍ସାମି ୱା, ୱିୱେଚାପେସ୍ସାମି ୱା, ଧମ୍ମକଥଂ ୱାସ୍ସା କରିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନା ହୋତି ମାନତ୍ତାରହା। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ''ଅହଞ୍ହି ଗରୁଧମ୍ମଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନା ମାନତ୍ତାରହା , ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅୟ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅୟ୍ୟାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ –

‘‘ମାନତ୍ତଦାନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୀ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନାରହା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନାରହା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ୟାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୀ ଅବ୍ଭାନାରହା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଅବ୍ଭାନାରହା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ୟାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ , ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ଅବ୍ଭାନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନିଯା ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ ହୋତି – ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା, ନିଯସ୍ସଂ ୱା, ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା, ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା, ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ସଙ୍ଘୋ ମେ କମ୍ମଂ କତ୍ତୁକାମୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ୟାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ ନ କରେଯ୍ୟ, ଲହୁକାଯ ୱା ପରିଣାମେଯ୍ୟା’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

କତଂ ୱା ପନସ୍ସା ହୋତି ସଙ୍ଘେନ କମ୍ମଂ – ତଜ୍ଜନୀଯଂ ୱା , ନିଯସ୍ସଂ ୱା, ପବ୍ବାଜନୀଯଂ ୱା, ପଟିସାରଣୀଯଂ ୱା, ଉକ୍ଖେପନୀଯଂ ୱା। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ସଙ୍ଘୋ ମେ କମ୍ମଂ ଅକାସି, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ୟାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘କିନ୍ତି ନୁ ଖୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ଲୋମଂ ପାତେଯ୍ୟ, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ କମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେଯ୍ୟା’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୯୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖମାନା ଗିଲାନା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ୟାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି – ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ୱା, ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ୱା’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖମାନାଯ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି…ପେ… ସିକ୍ଖମାନାଯ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି… ସିକ୍ଖମାନାଯ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି… ସିକ୍ଖମାନାଯ ସିକ୍ଖା କୁପିତା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ସିକ୍ଖା ମେ କୁପିତା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ୟାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ସିକ୍ଖାସମାଦାନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖମାନା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତୁକାମା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତୁକାମା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ୟା , ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ୟାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ଉପସମ୍ପଦଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମି ୱା, ଅନୁସ୍ସାୱେସ୍ସାମି ୱା, ଗଣପୂରକୋ ୱା ଭୱିସ୍ସାମୀତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୯୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଣେରୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ , ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ୱା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ୱା, ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ୱା’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଣେରସ୍ସ ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି…ପେ… ସାମଣେରସ୍ସ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି… ସାମଣେରସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି… ସାମଣେରୋ ୱସ୍ସଂ ପୁଚ୍ଛିତୁକାମୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ୱସ୍ସଂ ପୁଚ୍ଛିତୁକାମୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେୱ ପହିତେ – ‘‘ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ୱା, ଆଚିକ୍ଖିସ୍ସାମି ୱା’’ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଣେରୋ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତୁକାମୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଉପସମ୍ପଜ୍ଜିତୁକାମୋ,

ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭିକ୍ଖୂ, ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେଵ ପହିତେ – ''ଉପସମ୍ପଦଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମି ଵା, ଅନୁସ୍ସାଵେସ୍ସାମି ଵା, ଗଣପୂରକୋ ଵା ଭଵିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

୧୯୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ସାମଣେରୀ ଗିଲାନା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ – ''ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ଯା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ଯାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି , ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେଵ ପହିତେ – ''ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ଵା, ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ଵା''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ସାମଣେରିଯା ଅନଭିରତି ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋତି…ପେ… ସାମଣେରିଯା କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି… ସାମଣେରିଯା ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି… ସାମଣେରୀ ଵସ୍ସଂ ପୁଚ୍ଛିତୁକାମା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ – ''ଅହଞ୍ହି ଵସ୍ସଂ ପୁଚ୍ଛିତୁକାମା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ଯା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ଯାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେଵ ପହିତେ – ''ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ଵା, ଆଚିକ୍ଖିସ୍ସାମି ଵା''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ସାମଣେରୀ ସିକ୍ଖଂ ସମାଦିଯିତୁକାମା ହୋତି। ସା ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ – ''ଅହଞ୍ହି ସିକ୍ଖଂ ସମାଦିଯିତୁକାମା, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଅଯ୍ଯା, ଇଚ୍ଛାମି ଅଯ୍ଯାନଂ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେଵ ପହିତେ – ''ସିକ୍ଖାସମାଦାନଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରିସ୍ସାମୀ''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋତି।

ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଅପ୍ପହିତେପି ଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୧୧। ସତ୍ତନ୍ନଂ ଅପ୍ପହିତେପି ଅନୁଜାନନା

୧୯୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ମାତା ଗିଲାନା ହୋତି। ସା ପୁତ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ''ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନା, ଆଗଚ୍ଛତୁ ମେ ପୁତ୍ତୋ, ଇଚ୍ଛାମି ପୁତ୍ତସ୍ସ ଆଗତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗଵତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ସତ୍ତନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପହିତେ ଗନ୍ତୁଂ, ନ ତ୍ଵେଵ ଅପ୍ପହିତେ; ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତୁଂ, ପଗେଵ ପହିତେତି। ଅଯଞ୍ଚ ମେ ମାତା ଗିଲାନା, ସା ଚ ଅନୁପାସିକା, କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ସତ୍ତନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତୁଂ, ପଗେଵ ପହିତେ। ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୁନିଯା, ସିକ୍ଖମାନାଯ, ସାମଣେରସ୍ସ, ସାମଣେରିଯା, ମାତୁଯା ଚ ପିତୁସ୍ସ ଚ – ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ଇମେସଂ ସତ୍ତନ୍ନଂ ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଅପ୍ପହିତେପି ଗନ୍ତୁଂ, ପଗେଵ ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ମାତା ଗିଲାନା ହୋତି। ସା ଚେ ପୁତ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ – ''ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନା, ଆଗଚ୍ଛତୁ ମେ ପୁତ୍ତୋ, ଇଚ୍ଛାମି ପୁତ୍ତସ୍ସ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେଵ ପହିତେ – ''ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ଵା, ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ଵା''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପିତା ଗିଲାନୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ପୁତ୍ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ – ''ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛତୁ ମେ ପୁତ୍ତୋ, ଇଚ୍ଛାମି ପୁତ୍ତସ୍ସ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ଅପ୍ପହିତେପି, ପଗେଵ ପହିତେ – ''ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ଵା ପରିଯେସିସ୍ସାମି, ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି ଵା, ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସାମି ଵା''ତି। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ସତ୍ତନ୍ନଂ ଅପ୍ପହିତେପି ଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୧୨। ପହିତେଯେଵ ଅନୁଜାନନା

୧୯୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭାତା ଗିଲାନୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭାତୁନୋ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ – ''ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛତୁ ମେ ଭାତା, ଇଚ୍ଛାମି ଭାତୁନୋ ଆଗତ''ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖବେ , ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ଵେଵ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିଵତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଭଗିନୀ ଗିଲାନା ହୋତି। ସା ଚେ ଭାତୁନୋ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେଯ୍ଯ – ''ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନା, ଆଗଚ୍ଛତୁ ମେ ଭାତା,

ଇଚ୍ଛାମି ଭାତୁନୋ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ଞାତକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛତୁ ଭଦନ୍ତୋ, ଇଚ୍ଛାମି ଭଦନ୍ତସ୍ସ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁଗତିକୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ସୋ ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପହିଣେୟ୍ୟ – ‘‘ଅହଞ୍ହି ଗିଲାନୋ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦନ୍ତା, ଇଚ୍ଛାମି ଭଦନ୍ତାନଂ ଆଗତ’’ନ୍ତି, ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ତାହକରଣୀୟେନ, ପହିତେ, ନ ତ୍ୱେୱ ଅପ୍ପହିତେ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋ।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱିହାରୋ ଉନ୍ଦ୍ରିୟତି। ଅଞ୍ଞତରେନ ଉପାସକେନ ଅରଞ୍ଞେ ଭଣ୍ଡଂ ଛେଦାପିତଂ ହୋତି। ସୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ‘‘ସଚେ ଭଦନ୍ତା ତଂ ଭଣ୍ଡଂ ଆୱହାପେୟ୍ୟୁଂ, ଦଜ୍ଜାହଂ ତଂ ଭଣ୍ଡ’’ନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘକରଣୀୟେନ ଗନ୍ତୁଂ। ସତ୍ତାହଂ ସନ୍ନିୱତ୍ତୋ କାତବ୍ବୋତି।

ପହିତେୟେୱ ଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

ୱସ୍ସାୱାସଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୧୩। ଅନ୍ତରାୟେ ଅନାପତ୍ତିୱସ୍ସଚ୍ଛେଦୱାରୋ

୨୦୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ୱାଳେହି ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି। ଗଣ୍ହିଂସୁପି ପରିପାତିଂସୁପି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ୱାଳେହି ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି। ଗଣ୍ହନ୍ତିପି ପରିପାତେନ୍ତିପି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ସରୀସପେହି ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି। ଡଂସନ୍ତିପି ପରିପାତେନ୍ତିପି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ଚୋରେହି ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି। ୱିଲୁମ୍ପନ୍ତିପି ଆକୋଟେନ୍ତିପି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ପିସାଚେହି ଉବ୍ବାଳ୍ହା ହୋନ୍ତି। ଆୱିସନ୍ତିପି ହନନ୍ତିପି [ଓଜମ୍ପି ହରନ୍ତି (ସୀ।), ହରନ୍ତିପି (ସ୍ୟା।)]। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗାମୋ ଅଗ୍ଗିନା ଦଡ୍ଢୋ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମନ୍ତି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସେନାସନଂ ଅଗ୍ଗିନା ଦଡ୍ଢଂ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ସେନାସନେନ କିଲମନ୍ତି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗାମୋ ଉଦକେନ ୱୂଳ୍ହୋ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମନ୍ତି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସେନାସନଂ ଉଦକେନ ୱୂଳ୍ହଂ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ସେନାସନେନ କିଲମନ୍ତି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାୟୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସାତି।

୨୦୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସୂପଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗାମୋ ଚୋରେହି ୱୁଟ୍ଠାସି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେନ ଗାମୋ ତେନ ଗନ୍ତୁନ୍ତି।

ଗାମୋ ଦ୍ୱେଧା ଭିଜ୍ଜିତ୍ଥ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେନ ବହୁତରା ତେନ ଗନ୍ତୁନ୍ତି।

ବହୁତରା ଅସ୍ସଦ୍ଧା ହୋନ୍ତି ଅପ୍ପସନ୍ନା। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେନ ସଦ୍ଧା ପସନ୍ନା ତେନ ଗନ୍ତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ନ ଲଭିଂସୁ ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ନ ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ, ନ ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭୋଜନାନି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ, ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭୋଜନାନି , ନ ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭେସଜ୍ଜାନି। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତା ଭିକ୍ଖୂ ଲଭନ୍ତି ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ, ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭୋଜନାନି, ଲଭନ୍ତି ସପ୍ପାଯାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ନ ଲଭନ୍ତି ପତିରୂପଂ ଉପଟ୍ଠାକଂ। ଏସେୱ ଅନ୍ତରାଯୋତି ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଇତ୍ଥୀ ନିମନ୍ତେତି – ''ଏହି, ଭନ୍ତେ, ହିରଞ୍ଞଂ ୱା ତେ ଦେମି, ସୁୱଣ୍ଣଂ ୱା ତେ ଦେମି, ଖେତ୍ତଂ ୱା ତେ ଦେମି, ୱତ୍ଥୁଂ ୱା ତେ ଦେମି, ଗାୱୁଂ ୱା ତେ ଦେମି, ଗାୱିଂ ୱା ତେ ଦେମି, ଦାସଂ ୱା ତେ ଦେମି, ଦାସିଂ ୱା ତେ ଦେମି, ଧୀତରଂ ୱା ତେ ଦେମି ଭରିଯତ୍ଥାଯ, ଅହଂ ୱା ତେ ଭରିଯା ହୋମି, ଅଞ୍ଞଂ ୱା ତେ ଭରିଯଂ ଆନେମୀ''ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି, 'ଲହୁପରିୱତ୍ତଂ ଖୋ ଚିତ୍ତଂ ୱୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା, ସିଯାପି ମେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ'ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ୱେସୀ ନିମନ୍ତେତି…ପେ… ଥୁଲ୍ଲକୁମାରୀ ନିମନ୍ତେତି… ପଣ୍ଡକୋ ନିମନ୍ତେତି… ଞାତକା ନିମନ୍ତେନ୍ତି… ରାଜାନୋ ନିମନ୍ତେନ୍ତି… ଚୋରା ନିମନ୍ତେନ୍ତି… ଧୁତ୍ତା ନିମନ୍ତେନ୍ତି – ''ଏହି, ଭନ୍ତେ, ହିରଞ୍ଞଂ ୱା ତେ ଦେମ, ସୁୱଣ୍ଣଂ ୱା ତେ ଦେମ, ଖେତ୍ତଂ ୱା ତେ ଦେମ, ୱତ୍ଥୁଂ ୱା ତେ ଦେମ , ଗାୱୁଂ ୱା ତେ ଦେମ, ଗାୱିଂ ୱା ତେ ଦେମ, ଦାସଂ ୱା ତେ ଦେମ, ଦାସିଂ ୱା ତେ ଦେମ, ଧୀତରଂ ୱା ତେ ଦେମ ଭରିଯତ୍ଥାଯ, ଅଞ୍ଞଂ ୱା ତେ ଭରିଯଂ ଆନେମା''ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି, 'ଲହୁପରିୱତ୍ତଂ ଖୋ ଚିତ୍ତଂ ୱୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା, ସିଯାପି ମେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ'ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅସ୍ସାମିକଂ ନିଧିଂ ପସ୍ସତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି, 'ଲହୁପରିୱତ୍ତଂ ଖୋ ଚିତ୍ତଂ ୱୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା, ସିଯାପି ମେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯସ୍ସ ଅନ୍ତରାଯୋ'ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଅନ୍ତରାଯେ ଅନାପତ୍ତିୱସ୍ସଚ୍ଛେଦୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୧୪। ସଙ୍ଘଭେଦେ ଅନାପତ୍ତିୱସ୍ସଚ୍ଛେଦୱାରୋ

୨୦୨। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପସ୍ସତି ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘଭେଦାଯ ପରକ୍କମନ୍ତେ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି, 'ଗରୁକୋ ଖୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମା ମଯି ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜୀ'ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ''ଅସୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘଭେଦାଯ ପରକ୍କମନ୍ତୀ''ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ

ଏୱଂ ହୋତି, ‘ଗରୁକୋ ଖୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମା ମୟି ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜୀ’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘଭେଦାୟ ପରକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତେ ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ମିତ୍ତା। ତ୍ୟାହଂ ୱକ୍ଖାମି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମାୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ମେ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘଭେଦାୟ ପରକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତେ ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ମିତ୍ତା; ଅପି ଚ ଯେ ତେସଂ ମିତ୍ତା, ତେ ମେ ମିତ୍ତା। ତ୍ୟାହଂ ୱକ୍ଖାମି। ତେ ୱୁତ୍ତା ତେ ୱକ୍ଖନ୍ତି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମାୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ତେସଂ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତେ ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ମିତ୍ତା। ତ୍ୟାହଂ ୱକ୍ଖାମି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମାୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ମେ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅସୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତେ ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ମିତ୍ତା; ଅପି ଚ, ଯେ ତେସଂ ମିତ୍ତା ତେ ମେ ମିତ୍ତା। ତ୍ୟାହଂ ୱକ୍ଖାମି। ତେ ୱୁତ୍ତା ତେ ୱକ୍ଖନ୍ତି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମାୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ତେସଂ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି , ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ସଙ୍ଘଭେଦାୟ ପରକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତା ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ମିତ୍ତା। ତାହଂ ୱକ୍ଖାମି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଭଗିନିୟୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମା ଭଗିନୀନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ମେ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ସଙ୍ଘଭେଦାୟ ପରକ୍କମନ୍ତୀ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତା ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ନ ମିତ୍ତା। ଅପି ଚ, ଯା ତାସଂ ମିତ୍ତା, ତା ମେ ମିତ୍ତା। ତାହଂ ୱକ୍ଖାମି। ତା ୱୁତ୍ତା ତା ୱକ୍ଖନ୍ତି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଭଗିନିୟୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା। ମା ଭଗିନୀନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ତାସଂ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସାତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲାହି ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତା ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ମିତ୍ତା। ତାହଂ ୱକ୍ଖାମି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଭଗିନିୟୋ, ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା। ମା ଭଗିନୀନଂ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ମେ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସାତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସୂପଗତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁଣାତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ କିର ଆୱାସେ ସମ୍ବହୁଲାହି ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଙ୍ଘୋ ଭିନ୍ନୋ’’ତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ତା ଖୋ ମେ ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ନ ମିତ୍ତା। ଅପି ଚ, ଯା ତାସଂ ମିତ୍ତା ତା ମେ ମିତ୍ତା। ତାହଂ ୱକ୍ଖାମି। ତା ୱୁତ୍ତା ତା ୱକ୍ଖନ୍ତି ‘ଗରୁକୋ ଖୋ, ଭଗିନିୟୋ [ଅୟ୍ୟାୟୋ (ସୀ।)], ସଙ୍ଘଭେଦୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା; ମା ଭଗିନୀନଂ [ଅୟ୍ୟାନଂ (ସୀ।)] ସଙ୍ଘଭେଦୋ ରୁଚ୍ଚିତ୍ଥା’ତି। କରିସ୍ସନ୍ତି ତାସଂ ୱଚନଂ, ସୁସ୍ସୂସିସ୍ସନ୍ତି, ସୋତଂ ଓଦହିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି, ପକ୍କମିତବ୍ବଂ। ଅନାପତ୍ତି ୱସ୍ସଚ୍ଛେଦସ୍ସାତି।

ସଙ୍ଘଭେଦେ ଅନାପତ୍ତିୱସ୍ସଚ୍ଛେଦୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୧୫। ୱଜାଦୀସୁ ୱସ୍ସୂପଗମନଂ

୨୦୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱଜେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁକାମୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି,

ଭିକ୍ଖୱେ, ଓଜେ ଓସ୍ସ ଉପଗନ୍ତୁନ୍ତି। ଓଜୋ ଖୁଟ୍ଟାସି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେନ ଓଜୋ ତେନ ଗନ୍ତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପକଟ୍ଠାଯ ଓସ୍ସୂପନାଯିକାଯ ସତ୍ଥେନ ଗନ୍ତୁକାମୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ଥେ ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପକଟ୍ଠାଯ ଓସ୍ସୂପନାଯିକାଯ ନାୱାଯ ଗନ୍ତୁକାମୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ନାୱାଯ ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତୁନ୍ତି।

ୱଜାଦୀସୁ ଓସ୍ସୂପଗମନଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୧୬। ଓସ୍ସଂ ଅନୁପଗନ୍ତବ୍ବଟ୍ଠାନାନି

୨୦୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ରୁକ୍ଖସୁସିରେ ଓସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ଯଥାପି ପିସାଚିଲ୍ଲିକା''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରୁକ୍ଖସୁସିରେ ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ରୁକ୍ଖୱିଟଭିଯା ଓସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ଯଥାପି ମିଗଲୁଦ୍ଦକା''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରୁକ୍ଖୱିଟଭିଯା ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଓସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ଦେୱେ ଓସ୍ସନ୍ତେ ରୁକ୍ଖମୂଲମ୍ପି ନିବ୍ବକୋସମ୍ପି ଉପଧାୱନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅସେନାସନିକା ଓସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ସୀତେନପି କିଲମନ୍ତି, ଉଣ୍ହେନପି କିଲମନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସେନାସନିକେନ ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଛୱକୁଟିକାଯ ଓସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ଯଥାପି ଛୱଡାହକା''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛୱକୁଟିକାଯ ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଛତ୍ତେ ଓସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ଯଥାପି ଗୋପାଲକା''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛତ୍ତେ ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଚାଟିଯା ଓସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ଯଥାପି ତିତ୍ଥିଯା''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚାଟିଯା ଓସ୍ସଂ ଉପଗନ୍ତବ୍ବଂ। ଯୋ ଉପଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ୱସ୍ସଂ ଅନୁପଗନ୍ତବ୍ବଟ୍ଠାନାନି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୧୭। ଅଧମ୍ମିକକତିକା

୨୦୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସାୱତ୍ଥିଯା ସଙ୍ଘେନ ଏୱରୂପା କତିକା କତା ହୋତି – ଅନ୍ତରାୱସ୍ସଂ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବନ୍ତି। ୱିସାଖାଯ ମିଗାରମାତୁଯା ନତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଯାଚି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ସଙ୍ଘେନ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଏୱରୂପା କତିକା କତା 'ଅନ୍ତରାୱସ୍ସଂ ନ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବ'ନ୍ତି। ଆଗମେହି, ଆୱୁସୋ, ଯାୱ ଭିକ୍ଖୂ ୱସ୍ସଂ ୱସନ୍ତି। ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ପବ୍ବାଜେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ୱିସାଖାଯ ମିଗାରମାତୁଯା ନତ୍ତାରଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଏହି, ଦାନି, ଆୱୁସୋ, ପବ୍ବଜାହୀ''ତି। ସୋ ଏୱମାହ – ''ସଚାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପବ୍ବଜିତୋ ଅସ୍ସଂ, ଅଭିରମେଯ୍ଯାମହଂ [ଅଭିରମେଯ୍ଯଂ ଚାହଂ (ସୀ।)]। ନ ଦାନାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପବ୍ବଜିସ୍ସାମୀ''ତି। ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଉଜ୍ଝାଯତି ଖିଯ୍ଯତି ୱିପାଚେତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଅଯ୍ଯା ଏୱରୂପଂ କତିକଂ କରିସ୍ସନ୍ତି 'ନ ଅନ୍ତରାୱସ୍ସଂ ପବ୍ବାଜେତବ୍ବ'ନ୍ତି। କଂ କାଲଂ ଧମ୍ମୋ ନ ଚରିତବ୍ବୋ''ତି? ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିସାଖାଯ ମିଗାରମାତୁଯା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତିଯା ଖିଯ୍ଯନ୍ତିଯା ୱିପାଚେନ୍ତିଯା। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପା

କତିକା କାତବ୍ବା – ‘ନ ଅନ୍ତରାୱସ୍ସଂ ପକ୍କାଜେତବ୍ବ’ନ୍ତି। ଯୋ କରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଅଧମ୍ମିକକତିକା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୧୮। ପଟିସ୍ସୱଦୁକ୍କଟାପତ୍ତି

୨୦୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତା ଉପନନ୍ଦେନ ସକ୍ୟପୁତ୍ତେନ ରଞ୍ଞୋ ପସେନଦିସ୍ସ କୋସଲସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଦ୍ୱେ ଆୱାସେ ବହୁଚୀୱରକେ। ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଯଂନୂନାହଂ ଇମେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ ଆୱାସେସୁ ୱସ୍ସଂ ୱସେୟ୍ୟଂ। ଏୱଂ ମେ ବହୁଂ ଚୀୱରଂ [ବହୁଚୀୱରଂ (କ।)] ଉପ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସତୀ’’ତି। ସୋ ତେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ ଆୱାସେସୁ ୱସ୍ସଂ ୱସି। ରାଜା ପସେନଦି କୋସଲୋ ଉଜ୍ଝାଯତି ଖିୟ୍ୟତି ୱିପାଚେତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଅୟ୍ୟୋ ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ଅମ୍ହାକଂ ୱସ୍ସାୱାସଂ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ୱିସଂୱାଦେସ୍ସତି। ନନୁ ଭଗୱତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ମୁସାୱାଦୋ ଗରହିତୋ, ମୁସାୱାଦା ୱେରମଣୀ ପସତ୍ଥା’’ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ରଞ୍ଞୋ ପସେନଦିସ୍ସ କୋସଲସ୍ସ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତସ୍ସ ଖିୟ୍ୟନ୍ତସ୍ସ ୱିପାଚେନ୍ତସ୍ସ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଆଯସ୍ମା ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ରଞ୍ଞୋ ପସେନଦିସ୍ସ କୋସଲସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସଂ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ୱିସଂୱାଦେସ୍ସତି। ନନୁ ଭଗୱତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ମୁସାୱାଦୋ ଗରହିତୋ, ମୁସାୱାଦା ୱେରମଣୀ ପସତ୍ଥା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉପନନ୍ଦଂ ସକ୍ୟପୁତ୍ତଂ ପଟିପୁଚ୍ଛି – ‘‘ସଚ୍ଚଂ କିର ତ୍ୱଂ, ଉପନନ୍ଦ, ରଞ୍ଞୋ ପସେନଦିସ୍ସ କୋସଲସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସଂ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ୱିସଂୱାଦେସୀ’’ତି? ‘‘ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ରଞ୍ଞୋ ପସେନଦିସ୍ସ କୋସଲସ୍ସ ୱସ୍ସାୱାସଂ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ୱିସଂୱାଦେସ୍ସସି। ନନୁ ମଯା, ମୋଘପୁରିସ, ଅନେକପରିଯାଯେନ ମୁସାୱାଦୋ ଗରହିତୋ, ମୁସାୱାଦା ୱେରମଣୀ ପସତ୍ଥା। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

୨୦୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ପସ୍ସତି ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଦ୍ୱେ ଆୱାସେ ବହୁଚୀୱରକେ। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଯଂନୂନାହଂ ଇମେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ ଆୱାସେସୁ ୱସ୍ସଂ ୱସେୟ୍ୟଂ। ଏୱଂ ମେ ବହୁଂ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସତୀ’’ତି। ସୋ ତେସୁ ଦ୍ୱୀସୁ ଆୱାସେସୁ ୱସ୍ସଂ ୱସତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ [ପାଟିପଦେନ (କ।)] ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ବହିଦ୍ଧା ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି

ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି । ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ଅନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱତ୍ତଂ କରୋତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି , ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ସତ୍ତାହଂ ଅନାଗତାଯ ପୱାରଣାଯ ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ ୱା ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଂ ଆୱାସଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପୁରିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି… ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ବହିଦ୍ଧା ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ…ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ଅନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱତ୍ତଂ କରୋତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତି…ପେ… ସୋ ସତ୍ତାହଂ ଅନାଗତାଯ ପୱାରଣାଯ ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ ୱା ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଂ ଆୱାସଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୁରିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତି।

୨୦୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି । ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ବହିଦ୍ଧା ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି

ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ଅନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱତ୍ତଂ କରୋତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ବହିଦ୍ଧା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ସତ୍ତାହଂ ଅନାଗତାଯ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ ୱା ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଂ ଆୱାସଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ତଦହେୱ ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି… ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ଅକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି …ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ବହିଦ୍ଧା ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ନ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ…ପେ… ସୋ ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ୱସିତ୍ୱା ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ସୋ ତଂ ସତ୍ତାହଂ ଅନ୍ତୋ ସନ୍ନିୱତ୍ତଂ କରୋତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୱସ୍ସାୱାସୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ ହୋତି ପଚ୍ଛିମିକାଯ। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋତି, ପାଟିପଦେ ୱିହାରଂ ଉପେତି, ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପରିୱେଣଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ସୋ ସତ୍ତାହଂ ଅନାଗତାଯ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ସକରଣୀଯୋ ପକ୍କମତି। ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ ୱା ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଂ ଆୱାସଂ ନ ୱା ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଚ୍ଛିମିକା ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଟିସ୍ସୱେ ଚ ଅନାପତ୍ତୀତି।

ପଟିସ୍ସୱଦୁକ୍କଟାପତ୍ତି ନିଟ୍ଠିତା।

ୱସ୍ସୂପନାଯିକକ୍ଖନ୍ଧକୋ ତତିଯୋ।

୧୧୯। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ଉପଗନ୍ତୁଂ କଦା ଚେୱ, କତି ଅନ୍ତରାୱସ୍ସ ଚ;

ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି ଚ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ, ଉକ୍କଡ୍ଢିତୁଂ ଉପାସକୋ।

ଗିଲାନୋ ମାତା ଚ ପିତା, ଭାତା ଚ ଅଥ ଞାତକୋ;

ଭିକ୍ଖୁଗତିକୋ ୱିହାରୋ, ୱାଳା ଚାପି ସରୀସପା।

ଚୋରୋ ଚେୱ ପିସାଚା ଚ, ଦଡ୍ଢା ତଦୁଭଯେନ ଚ;

ଓୂଢହୋଦକେନ ଓୁଟ୍ଠାସି, ବହୁତରା ଚ ଦାଯକା।

ଲୂଖପ୍ପଣୀତସପ୍ପାଯ, ଭେସଜ୍ଜୁପଟ୍ଟକେନ ଚ;

ଇତ୍ଥୀ ଓେସୀ କୁମାରୀ ଚ, ପଣ୍ଡକୋ ଞାତକେନ ଚ।

ରାଜା ଚୋରା ଧୁତ୍ତା ନିଧି, ଭେଦଅଟ୍ଠଓିଧେନ [ଭେଦା ଅଟ୍ଠଓିଧେନ (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ଚ;

ଓଜସଦ୍ଧା ଚ ନାଓା ଚ, ସୁସିରେ ଓିଟଭିଯା ଚ।

ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଓସ୍ସାଓାସୋ, ଅସେନାସନିକେନ ଚ;

ଛଓକୁଟିକା ଛତ୍ତେ ଚ, ଚାଟିଯା ଚ ଉପେନ୍ତି ତେ।

କତିକା ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା, ବହିଦ୍ଧା ଚ ଉପୋସଥା;

ପୁରିମିକା ପଚ୍ଛିମିକା, ଯଥାଞାଯେନ ଯୋଜଯେ।

ଅକରଣୀ ପକ୍କମତି, ସକରଣୀ ତଥେଓ ଚ;

ଦ୍ୱୀହତୀହା ଚ ପୁନ ଚ [ଦ୍ୱୀହତୀହଂ ଓସିତ୍ୱାନ (ସୀ।)], ସତ୍ତାହକରଣୀଯେନ ଚ।

ସତ୍ତାହନାଗତା ଚେଓ, ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ ନ ଏଯ୍ଯ ଓା;

ଓତ୍ଥୁଦ୍ଦାନେ ଅନ୍ତରିକା, ତନ୍ତିମଗ୍ଗଂ ନିସାମଯେତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ଓତ୍ଥୂନି ଦ୍ୱେପଣ୍ଣାସ।

ଓସ୍ସୂପନାଯିକକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୪। ପଓ୍ୱାରଣାକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୧୨୦। ଅଫାସୁକଓ୍ୱିହାରୋ

୨୦୯। ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଓ୍ୱା ସାଓ୍ୱତ୍ଥିଯଂ ଓ୍ୱିହରତି ଜେତଓ୍ୱନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ସନ୍ଦିଟ୍ଠା ସମ୍ଭତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଓ୍ୱାସେ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କେନ ନୁ ଖୋ ମଯଂ ଉପାଯେନ ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଓ୍ୱିଓ୍ୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଓ୍ୱସେଯ୍ୟାମ, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମେଯ୍ୟାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ସଚେ ଖୋ ମଯଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ନେଓ୍ୱ ଆଲପେଯ୍ୟାମ ନ ସଲ୍ଲପେଯ୍ୟାମ – ଯୋ ପଠମଂ ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମେଯ୍ୟ ସୋ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେଯ୍ୟ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପେଯ୍ୟ, ଅଓ୍ୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋଓ୍ୱିତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ; ଯୋ ପଚ୍ଛା ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମେଯ୍ୟ, ସଚସ୍ସ ଭୁତ୍ତାଓ୍ୱସେସୋ, ସଚେ ଆକଙ୍ଖେଯ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ନୋ ଚେ ଆକଙ୍ଖେଯ୍ୟ ଅପ୍ପହରିତେ ଓ୍ୱା ଛଡ୍ଡେଯ୍ୟ, ଅପ୍ପାଣକେ ଓ୍ୱା ଉଦକେ ଓପିଲାପେଯ୍ୟ; ସୋ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରେଯ୍ୟ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେଯ୍ୟ, ଅଓ୍ୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋଓ୍ୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେଯ୍ୟ, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ପଟିସାମେଯ୍ୟ, ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ସମ୍ମଜ୍ଜେଯ୍ୟ; ଯୋ ପସ୍ସେଯ୍ୟ ପାନୀଯଘଟଂ ଓ୍ୱା ପରିଭୋଜନୀଯଘଟଂ ଓ୍ୱା ଓ୍ୱଚ୍ଚଘଟଂ ଓ୍ୱା ରିତ୍ତଂ ତୁଚ୍ଛଂ ସୋ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ; ସଚସ୍ସ ହୋତି ଅଓ୍ୱିସଯ୍ହଂ, ହତ୍ଥଓ୍ୱିକାରେନ ଦୁତିଯଂ ଆମନ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥଓ୍ୱିଲଙ୍ଘକେନ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ; ନ ତ୍ୱେଓ୍ୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ଓ୍ୱାଚଂ ଭିନ୍ଦେଯ୍ୟ – ଏଓ୍ୱଂ ଖୋ ମଯଂ ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଓ୍ୱିଓ୍ୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଓ୍ୱସେଯ୍ୟାମ, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମେଯ୍ୟାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ନେଓ୍ୱ ଆଲପିଂସୁ, ନ ସଲ୍ଲପିଂସୁ। ଯୋ ପଠମଂ ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି, ସୋ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପତି, ଅଓ୍ୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋଓ୍ୱିତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି । ଯୋ ପଚ୍ଛା ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି, ସଚେ ହୋତି ଭୁତ୍ତାଓ୍ୱସେସୋ, ସଚେ ଆକଙ୍ଖତି ଭୁଞ୍ଜତି, ନୋ ଚେ ଆକଙ୍ଖତି ଅପ୍ପହରିତେ ଓ୍ୱା ଛଡ୍ଡେତି, ଅପ୍ପାଣକେ ଓ୍ୱା ଉଦକେ ଓପିଲାପେତି; ସୋ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରତି, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତି, ଅଓ୍ୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋଓ୍ୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ପଟିସାମେତି, ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ଯୋ ପସ୍ସତି ପାନୀଯଘଟଂ ଓ୍ୱା ପରିଭୋଜନୀଯଘଟଂ ଓ୍ୱା ଓ୍ୱଚ୍ଚଘଟଂ ଓ୍ୱା ରିତ୍ତଂ ତୁଚ୍ଛଂ ସୋ ଉପଟ୍ଠାପେତି। ସଚସ୍ସ ହୋତି ଅଓ୍ୱିସଯ୍ହଂ, ହତ୍ଥଓ୍ୱିକାରେନ ଦୁତିଯଂ ଆମନ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥଓ୍ୱିଲଙ୍ଘକେନ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ନ ତ୍ୱେଓ୍ୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ଓ୍ୱାଚଂ ଭିନ୍ଦତି।

ଆଚିଣ୍ଣଂ ଖୋ ପନେତଂ ଓ୍ୱସ୍ସଂଓ୍ୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମିତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଓ୍ୱସ୍ସଂଓ୍ୱୁଟ୍ଠା ତେମାସଚ୍ଚଯେନ ସେନାସନଂ ସଂସାମେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀଓ୍ୱରମାଦାଯ ଯେନ ସାଓ୍ୱତ୍ଥି ତେନ ପକ୍କମିଂସୁ। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ସାଓ୍ୱତ୍ଥି ଜେତଓ୍ୱନଂ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମୋ ଯେନ ଭଗଓ୍ୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ଅଭିଓ୍ୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଆଚିଣ୍ଣଂ ଖୋ ପନେତଂ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଭଗଓ୍ୱନ୍ତାନଂ ଆଗନ୍ତୁକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିସମ୍ମୋଦିତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ''କଚ୍ଚି, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଓ୍ୱିଓ୍ୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଓ୍ୱସିତ୍ଥ, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମିତ୍ଥା''ତି? ''ଖମନୀଯଂ ଭଗଓ୍ୱା, ଯାପନୀଯଂ ଭଗଓ୍ୱା। ସମଗ୍ଗା ଚ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଓ୍ୱିଓ୍ୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଓ୍ୱସିମ୍ହା, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମିମ୍ହା''ତି। ଜାନନ୍ତାପି ତଥାଗତା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ଜାନନ୍ତାପି ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି। କାଲଂ ଓ୍ୱିଦିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, କାଲଂ ଓ୍ୱିଦିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି। ଅତ୍ଥସଂହିତଂ ତଥାଗତା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ନୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତଂ। ଅନତ୍ଥସଂହିତେ ସେତୁଘାତୋ ତଥାଗତାନଂ। ଦ୍ୱୀହାକାରେହି ବୁଦ୍ଧା ଭଗଓ୍ୱନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୂ ପଟିପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ଧମ୍ମଂ ଓ୍ୱା ଦେସେସ୍ସାମ, ସାଓ୍ୱକାନଂ ଓ୍ୱା ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞପେସ୍ସାମାତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ''ଯଥାକଥଂ ପନ ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଓ୍ୱିଓ୍ୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଓ୍ୱସିତ୍ଥ, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମିତ୍ଥା''ତି।

ଇଧ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ସନ୍ଦିଟ୍ଠା ସମ୍ଭତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଓ୍ୱାସେ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିମ୍ହା। ତେସଂ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ଏତଦହୋସି – ''କେନ ନୁ ଖୋ ମଯଂ ଉପାଯେନ ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଓ୍ୱିଓ୍ୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ଓ୍ୱସ୍ସଂ ଓ୍ୱସେଯ୍ୟାମ, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମେଯ୍ୟାମା''ତି। ତେସଂ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ଏତଦହୋସି – ''ସଚେ ଖୋ ମଯଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ନେଓ୍ୱ ଆଲପେଯ୍ୟାମ ନ ସଲ୍ଲପେଯ୍ୟାମ – ଯୋ ପଠମଂ ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମେଯ୍ୟ ସୋ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେଯ୍ୟ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପେଯ୍ୟ, ଅଓ୍ୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋଓ୍ୱିତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ; ଯୋ ପଚ୍ଛା ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମେଯ୍ୟ, ସଚସ୍ସ ଭୁତ୍ତାଓ୍ୱସେସୋ , ସଚେ ଆକଙ୍ଖେଯ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ନୋ ଚେ ଆକଙ୍ଖେଯ୍ୟ ଅପ୍ପହରିତେ ଓ୍ୱା ଛଡ୍ଡେଯ୍ୟ, ଅପ୍ପାଣକେ ଓ୍ୱା ଉଦକେ ଓପିଲାପେଯ୍ୟ; ସୋ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରେଯ୍ୟ, ପାଦୋଦକଂ

ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେଯ୍ୟ , ଅୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେଯ୍ୟ, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ପଟିସାମେଯ୍ୟ, ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ସମ୍ମଜ୍ଜେଯ୍ୟ; ଯୋ ପସ୍ସେଯ୍ୟ ପାନୀଯଘଟଂ ୱା ପରିଭୋଜନୀଯଘଟଂ ୱା ୱଚ୍ଚଘଟଂ ୱା ରିତ୍ତଂ ତୁଚ୍ଛଂ ସୋ ଉପଟ୍ଠପେଯ୍ୟ; ସଚସ୍ସ ହୋତି ଅୱିସଯ୍ହଂ, ହତ୍ଥୱିକାରେନ ଦୁତିଯଂ ଆମନ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥୱିଲଙ୍ଘକେନ ଉପଟ୍ଠାପେଯ୍ୟ; ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ୱାଚଂ ଭିନ୍ଦେଯ୍ୟ – ଏୱଂ ଖୋ ମଯଂ ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅୱିୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ୱସ୍ସଂ ୱସେଯ୍ୟାମ, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମେଯ୍ୟାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ନେୱ ଆଲପିମ୍ହା ନ ସଲ୍ଲପିମ୍ହା। ଯୋ ପଠମଂ ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି ସୋ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପତି, ଅୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠପେତି। ଯୋ ପଚ୍ଛା ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି, ସଚେ ହୋତି ଭୁତ୍ତାୱସେସୋ, ସଚେ ଆକଙ୍ଖତି ଭୁଞ୍ଜତି, ନୋ ଚେ ଆକଙ୍ଖତି ଅପ୍ପହରିତେ ୱା ଛଡ୍ଡେତି, ଅପ୍ପାଣକେ ୱା ଉଦକେ ଓପିଲାପେତି, ସୋ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରତି, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତି, ଅୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ପଟିସାମେତି, ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ଯୋ ପସ୍ସତି ପାନୀଯଘଟଂ ୱା ପରିଭୋଜନୀଯଘଟଂ ୱା ୱଚ୍ଚଘଟଂ ୱା ରିତ୍ତଂ ତୁଚ୍ଛଂ ସୋ ଉପଟ୍ଠାପେତି। ସଚସ୍ସ ହୋତି ଅୱିସଯ୍ହଂ, ହତ୍ଥୱିକାରେନ ଦୁତିଯଂ ଆମନ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥୱିଲଙ୍ଘକେନ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ୱାଚଂ ଭିନ୍ଦତି। ଏୱଂ ଖୋ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅୱିୱଦମାନା ଫାସୁକଂ ୱସ୍ସଂ ୱସିମ୍ହା, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମିମ୍ହା’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅଫାସୁଞ୍ଞେୱ [ଅଫାସୁକଞ୍ଞେୱ (ସ୍ୟା।)] କିରମେ [କିରିମେ (କ।)], ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ୱୁଟ୍ଠା [ୱୁତ୍ଥା (କ।)] ସମାନା ଫାସୁମ୍ହା [ଫାସୁକମ୍ହା (ସ୍ୟା।)] ୱୁଟ୍ଠାତି ପଟିଜାନନ୍ତି। ପସୁସଂୱାସଞ୍ଞେୱ କିରମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ୱୁଟ୍ଠା ସମାନା ଫାସୁମ୍ହା ୱୁଟ୍ଠାତି ପଟିଜାନନ୍ତି। ଏଳକସଂୱାସଞ୍ଞେୱ କିରମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ୱୁଟ୍ଠା ସମାନା ଫାସୁମ୍ହା ୱୁଟ୍ଠାତି ପଟିଜାନନ୍ତି। ସପତ୍ତସଂୱାସଞ୍ଞେୱ କିରମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ୱୁଟ୍ଠା ସମାନା ଫାସୁମ୍ହା ୱୁଟ୍ଠାତି ପଟିଜାନନ୍ତି। କଥଞ୍ହି ନାମିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ମୂଗବ୍ବତଂ ତିତ୍ଥିଯସମାଦାନଂ ସମାଦିଯିସ୍ସ’’ନ୍ତି। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୂଗବ୍ବତଂ ତିତ୍ଥିଯସମାଦାନଂ ସମାଦିଯିତବ୍ବଂ। ଯୋ ସମାଦିଯେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ତୀହି ଠାନେହି ପୱାରେତୁଂ – ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ସା ୱୋ ଭୱିସ୍ସତି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞାନୁଲୋମତା ଆପତ୍ତିୱୁଟ୍ଠାନତା ୱିନଯପୁରେକ୍ଖାରତା। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରେତବ୍ବଂ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୨୧୦। ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଜ୍ଜ ପୱାରଣା। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ସଙ୍ଘଂ, ଆୱୁସୋ, ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିଯମ୍ପି, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘଂ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ତତିଯମ୍ପି, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘଂ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି।

ନୱକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ସଙ୍ଘଂ, ଭନ୍ତେ, ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ…ପେ… ତତିଯମ୍ପି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘଂ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି।

୨୧୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଥେରେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସିନ୍ନେସୁ ପୱାରଯମାନେସୁ ଆସନେସୁ ଅଚ୍ଛନ୍ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଥେରେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସିନ୍ନେସୁ ପୱାରଯମାନେସୁ ଆସନେସୁ ଅଚ୍ଛିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ‘‘ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଥେରେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସିନ୍ନେସୁ ପୱାରଯମାନେସୁ ଆସନେସୁ ଅଚ୍ଛନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ଥେରେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସିନ୍ନେସୁ ପୱାରଯମାନେସୁ ଆସନେସୁ ଅଚ୍ଛିସ୍ସ’’ନ୍ତି। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ, ପସନ୍ନାନଂ ୱା ଭିଯ୍ୟୋଭାୱାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥେରେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସିନ୍ନେସୁ ପୱାରଯମାନେସୁ ଆସନେସୁ ଅଚ୍ଛିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଅଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବେହେୱ ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସିନ୍ନେହି ପୱାରେତୁ’’ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଥେରୋ ଜରାଦୁବ୍ବଲୋ ଯାଓ ସବ୍ବେ ପୱାରେନ୍ତୀତି [ଯାଓ ସବ୍ବେ ପୱାରେନ୍ତି (ସ୍ଯା।)] ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସିନ୍ନୋ ଆଗମଯମାନୋ ମୁଚ୍ଛିତୋ ପପତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦମନ୍ତରା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତୁଂ ଯାଓ ପୱାରେତି, ପୱାରେତ୍ୱା ଆସନେ ନିସୀଦିତୁନ୍ତି।

ଅଫାସୁକୱିହାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୨୧। ପୱାରଣାଭେଦା

୨୧୨। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କତି ନୁ ଖୋ ପୱାରଣା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣା – ଚାତୁଦ୍ଦସିକା ଚ ପନ୍ନରସିକା ଚ। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ପୱାରଣାତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କତି ନୁ ଖୋ ପୱାରଣକମ୍ମାନୀ''ତି? [ପୱାରଣାକମ୍ମାନୀତି (ସ୍ଯା।)] ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଚତ୍ତାରିମାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣକମ୍ମାନି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ; ନ ଚ ମଯା ଏୱରୂପଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ; ନ ଚ ମଯା ଏୱରୂପଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ, ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ; ନ ଚ ମଯା ଏୱରୂପଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ, ଏୱରୂପଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣକମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ; ଏୱରୂପଞ୍ଚ ମଯା ପୱାରଣକମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତସ୍ମାତିହ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ ପୱାରଣକମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମ ଯଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗନ୍ତି, ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବନ୍ତି।

ପୱାରଣାଭେଦା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୨୨। ପୱାରଣାଦାନାନୁଜାନନା

୨୧୩। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ସନ୍ନିପତଥ, ଭିକ୍ଖୱେ। ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେସ୍ସତୀ''ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ , ସୋ ଅନାଗତୋ''ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପୱାରଣଂ ଦାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାତବ୍ବା – ତେନ ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ପୱାରଣଂ ଦମ୍ମି, ପୱାରଣଂ ମେ ହର, ପୱାରଣଂ ମେ ଆରୋଚେହି, ମମତ୍ଥାଯ ପୱାରେହୀ''ତି କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ଦିନ୍ନା ହୋତି ପୱାରଣା; ନ କାଯେନ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ କାଯେନ ୱାଚାଯ ୱିଞ୍ଞାପେତି, ନ ଦିନ୍ନା ହୋତି ପୱାରଣା। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ମଞ୍ଚେନ ୱା ପୀଠେନ ୱା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଆନେତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ସଚେ ଖୋ ମଯଂ ଗିଲାନଂ ଠାନା ଚାୱେସ୍ସାମ, ଆବାଧୋ ୱା ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, କାଲଂକିରିଯା ୱା ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଠାନା ଚାୱେତବ୍ବୋ। ସଙ୍ଘେନ ତତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ; ନ ତ୍ୱେୱ ୱଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରେଯ୍ଯ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ପୱାରଣହାରକୋ [ପୱାରଣାହାରକୋ (ସ୍ଯା।)] ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାଯ ପୱାରଣାଯ ତତ୍ଥେୱ ପକ୍କମତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦାତବ୍ବା ପୱାରଣା। ପୱାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାଯ ପୱାରଣାଯ ତତ୍ଥେୱ ୱିବ୍ଭମତି…ପେ… କାଲଂକରୋତି… ସାମଣେରୋ ପଟିଜାନାତି… ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ ପଟିଜାନାତି… ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ପଟିଜାନାତି… ୱେଦନାଟ୍ଟୋ ପଟିଜାନାତି… ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପଣ୍ଡକୋ ପଟିଜାନାତି… ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକୋ ପଟିଜାନାତି… ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ପଟିଜାନାତି… ମାତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପିତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ପଟିଜାନାତି… ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ପଟିଜାନାତି … ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ପଟିଜାନାତି… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଦାତବ୍ବା ପୱାରଣା।

ପୱାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିନ୍ନାଯ ପୱାରଣାଯ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ପକ୍କମତି, ଅନାହଟା ହୋତି ପୱାରଣା। ପୱାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ,

ଦିନ୍ନାଯ ପଵାରଣାଯ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଖିତ୍ତମତି…ପେ… କାଲଂକରୋତି… ସାମଣେରୋ ପଟିଜାନାତି… ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଅନ୍ତିମଵତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ ପଟିଜାନାତି… ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ପଟିଜାନାତି… ଵେଦନାଟ୍ଟୋ ପଟିଜାନାତି… ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପଣ୍ଡକୋ ପଟିଜାନାତି… ଥେଯ୍ୟସଂଵାସକୋ ପଟିଜାନାତି… ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ପଟିଜାନାତି… ମାତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପିତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ପଟିଜାନାତି… ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ପଟିଜାନାତି… ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ପଟିଜାନାତି… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅନାହଟା ହୋତି ପଵାରଣା।

ପଵାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦିନ୍ନାଯ ପଵାରଣାଯ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ପକ୍କମତି, ଆହଟା ହୋତି ପଵାରଣା। ପଵାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦିନ୍ନାଯ ପଵାରଣାଯ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ଖିତ୍ତମତି…ପେ… କାଲଂକରୋତି… ସାମଣେରୋ ପଟିଜାନାତି… ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଅନ୍ତିମଵତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ ପଟିଜାନାତି… ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ପଟିଜାନାତି… ଵେଦନାଟ୍ଟୋ ପଟିଜାନାତି… ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପଣ୍ଡକୋ ପଟିଜାନାତି… ଥେଯ୍ୟସଂଵାସକୋ ପଟିଜାନାତି… ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି… ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ପଟିଜାନାତି… ମାତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ପିତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ପଟିଜାନାତି… ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ପଟିଜାନାତି… ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ପଟିଜାନାତି… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ଆହଟା ହୋତି ପଵାରଣା।

ପଵାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦିନ୍ନାଯ ପଵାରଣାଯ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ସୁତ୍ତୋ ନାରୋଚେତି, ଆହଟା ହୋତି ପଵାରଣା। ପଵାରଣହାରକସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି । ପଵାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦିନ୍ନାଯ ପଵାରଣାଯ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ପମତ୍ତୋ ନାରୋଚେତି…ପେ… ସମାପନ୍ନୋ ନାରୋଚେତି, ଆହଟା ହୋତି ପଵାରଣା। ପଵାରଣହାରକସ୍ସ ଅନାପତ୍ତି।

ପଵାରଣହାରକୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ , ଦିନ୍ନାଯ ପଵାରଣାଯ ସଙ୍ଘପ୍ପତ୍ତୋ ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ନାରୋଚେତି, ଆହଟା ହୋତି ପଵାରଣା। ପଵାରଣହାରକସ୍ସ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ପଵାରଣଂ ଦେନ୍ତେନ ଛନ୍ଦମ୍ପି ଦାତୁଂ, ସନ୍ତି ସଙ୍ଘସ୍ସ କରଣୀଯନ୍ତି।

ପଵାରଣାଦାନାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୨୩। ଞାତକାଦିଗ୍ଗହଣକଥା

୨୧୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ଞାତକା ଗଣ୍ହିଂସୁ। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁଂ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ଞାତକା ଗଣ୍ହନ୍ତି। ତେ ଞାତକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏଵମସ୍ସୁ ଵଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ମୁଞ୍ଚଥ, ଯାଵାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପଵାରେତୀ’’ତି। ଏଵଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଞାତକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏଵମସ୍ସୁ ଵଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ମୁହୁତ୍ତଂ ଏକମନ୍ତଂ ହୋଥ, ଯାଵାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପଵାରଣଂ ଦେତୀ’’ତି। ଏଵଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଞାତକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏଵମସ୍ସୁ ଵଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ନିସ୍ସୀମଂ ନେଥ, ଯାଵ ସଙ୍ଘୋ ପଵାରେତୀ’’ତି। ଏଵଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ନ ତ୍ଵେଵ ଵଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରେଯ୍ୟ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁଂ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ରାଜାନୋ ଗଣ୍ହନ୍ତି…ପେ… ଚୋରା ଗଣ୍ହନ୍ତି … ଧୁତ୍ତା ଗଣ୍ହନ୍ତି… ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଗଣ୍ହନ୍ତି। ତେ ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏଵମସ୍ସୁ ଵଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ମୁଞ୍ଚଥ, ଯାଵାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପଵାରେତୀ’’ତି । ଏଵଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏଵମସ୍ସୁ ଵଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ମୁହୁତ୍ତଂ ଏକମନ୍ତଂ ହୋଥ, ଯାଵାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ପଵାରଣଂ ଦେତୀ’’ତି। ଏଵଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ତେ ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଭିକ୍ଖୂହି ଏଵମସ୍ସୁ ଵଚନୀଯା – ‘‘ଇଙ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ମୁହୁତ୍ତଂ ନିସ୍ସୀମଂ ନେଥ, ଯାଵ ସଙ୍ଘୋ ପଵାରେତୀ’’ତି। ଏଵଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ନ ତ୍ଵେଵ ଵଗ୍ଗେନ ସଙ୍ଘେନ ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରେଯ୍ୟ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଞାତକାଦିଗ୍ଗହଣକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୨୪। ସଙ୍ଘପଵାରଣାଦିପ୍ପଭେଦା

୨୧୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ପଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବ'ନ୍ତି। ମଯଞ୍ଚମ୍ହା ପଞ୍ଚ ଜନା। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପୱାରେତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେ ପୱାରେତୁନ୍ତି।

୨୧୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେ ପୱାରେତୁନ୍ତି। ମଯଞ୍ଚମ୍ହା ଚତ୍ତାରୋ ଜନା। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପୱାରେତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତୁନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରେତବ୍ବଂ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଞାପେତବ୍ବା –

''ସୁଣନ୍ତୁ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ। ଅଜ୍ଜ ପୱାରଣା। ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ମଯଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେଯ୍ୟାମା''ତି।

ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ''ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିଯମ୍ପି… ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ''ତି।

ନୱକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିଯମ୍ପି… ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ''ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ତଯୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେ ପୱାରେତୁଂ, ଚତୁନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ। ମଯଞ୍ଚମ୍ହା ତଯୋ ଜନା। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପୱାରେତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିଣ୍ଣଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରେତବ୍ବଂ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଞାପେତବ୍ବା –

''ସୁଣନ୍ତୁ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତା। ଅଜ୍ଜ ପୱାରଣା। ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ମଯଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେଯ୍ୟାମା''ତି।

ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ''ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିଯମ୍ପି… ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ''ତି।

ନୱକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିଯମ୍ପି… ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମନ୍ତେ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାଯ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାଯ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ''ତି ।

୨୧୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେ ପୱାରେତୁଂ, ଚତୁନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ, ତିଣ୍ଣଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ। ମଯଞ୍ଚମ୍ହା ଦ୍ୱେ ଜନା। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପୱାରେତବ୍ବ''ନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଥେରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନୱୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ

ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାୟ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାୟ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିୟମ୍ପି…ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାୟ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାୟ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି।

ନୱକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଥେରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାୟ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାୟ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମି। ଦୁତିୟମ୍ପି… ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପୱାରେମି ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ସୁତେନ ୱା ପରିସଙ୍କାୟ ୱା। ୱଦନ୍ତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାୟ। ପସ୍ସନ୍ତୋ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି।

୨୧୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାୟ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱିହରତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ସଙ୍ଘେ ପୱାରେତୁଂ, ଚତୁନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ, ତିଣ୍ଣଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ, ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତୁଂ। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଏକକୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମୟା ପୱାରେତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାୟ ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ୱିହରତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ୟତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ପଟିକ୍କମନ୍ତି ଉପଟ୍ଠାନସାଲାୟ ୱା ମଣ୍ଡପେ ୱା ରୁକ୍ଖମୂଲେ ୱା, ସୋ ଦେସୋ ସମ୍ମଜ୍ଜିତ୍ୱା ପାନୀୟଂ ପରିଭୋଜନୀୟଂ ଉପଟ୍ଠପେତ୍ୱା ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା ପଦୀପଂ କତ୍ୱା ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି ସଦ୍ଧିଂ ପୱାରେତବ୍ବଂ; ନୋ ଚେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ‘ଅଜ୍ଜ ମେ ପୱାରଣା’ତି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ନୋ ଚେ ଅଧିଟ୍ଠେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ତତ୍ର , ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥ ପଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ନ ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା

ଚତୂହି ସଙ୍ଘେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରେୟ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥ ଚତ୍ତାରୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ନ ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା ତୀହି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରେୟ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥ ତୟୋ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ନ ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା ଦ୍ୱୀହି ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରେୟ୍ୟୁଂ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟତ୍ଥ ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ ୱିହରନ୍ତି, ନ ଏକସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଆହରିତ୍ୱା ଏକେନ ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବଂ। ଅଧିଟ୍ଠେୟ୍ୟ ଚେ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ସଙ୍ଘପୱାରଣାଦିପ୍ପଭେଦା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୨୫। ଆପତ୍ତିପଟିକମ୍ମୱିଧି

୨୧୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାୟ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ନ ସାପତ୍ତିକେନ ପୱାରେତବ୍ବ’ନ୍ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମୟା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ [ଆରୋଚେସି (କ।)]।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାୟ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ତଂ ପଟିଦେସେମୀ’’ତି। ତେନ ୱତ୍ତବ୍ବୋ – ‘‘ପସ୍ସସୀ’’ତି। ଆମ ପସ୍ସାମୀତି। ଆୟତିଂ ସଂୱରେୟ୍ୟାସୀତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାୟ ଆପତ୍ତିୟା ୱେମତିକୋ ହୋତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଉକ୍କୁଟିକଂ ନିସୀଦିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜଲିଂ ପଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମାୟ ଆପତ୍ତିୟା ୱେମତିକୋ; ୟଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସାମି ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ; ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚୟା ପୱାରଣାୟ ଅନ୍ତରାୟୋ କାତବ୍ବୋତି।

ଆପତ୍ତିପଟିକମ୍ମୱିଧି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୨୬। ଆପତ୍ତିଆୱିକରଣୱିଧି

୨୨୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ପୱାରଯମାନୋ ଆପତ୍ତିଂ ସରତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ନ ସାପତ୍ତିକେନ ପୱାରେତବ୍ବ’ନ୍ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ପୱାରଯମାନୋ ଆପତ୍ତିଂ ସରତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ସାମନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। ଇତୋ ୱୁଟ୍ଠହିତ୍ୱା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ; ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ପୱାରଣାଯ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ପୱାରଯମାନୋ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ ହୋତି। ତେନ, ଭିକ୍ଖୱେ,

ଭିକ୍ଖୁନା ସାମନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇତ୍ଥନ୍ନାମାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ; ଯଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସାମି ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ; ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ପୱାରଣାଯ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋତି।

ଆପତ୍ତି ଆୱିକରଣୱିଧି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୨୭। ସଭାଗାପତ୍ତିପଟିକମ୍ମୱିଧି

୨୨୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ନ ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା, ନ ସଭାଗା ଆପତ୍ତି ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବା’ତି। ଅଯଞ୍ଚ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାମନ୍ତା ଆୱାସା ସଜ୍ଜୁକଂ ପାହେତବ୍ବୋ – ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛ, ମଯଂ ତେ ସନ୍ତିକେ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସାମାତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗଂ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ। ଯଦା ଅଞ୍ଞଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସୁଦ୍ଧଂ ଅନାପତ୍ତିକଂ ପସ୍ସିସ୍ସତି ତଦା ତସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସତୀ’’ତି ୱତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ; ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ପୱାରଣାଯ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ ହୋତି। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ସବ୍ବୋ ସଙ୍ଘୋ ସଭାଗାଯ ଆପତ୍ତିଯା ୱେମତିକୋ। ଯଦା ନିବ୍ବେମତିକୋ ଭୱିସ୍ସତି ତଦା ତଂ ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକରିସ୍ସତୀ’’ତି ୱତ୍ୱା, ପୱାରେତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱ ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ପୱାରଣାଯ ଅନ୍ତରାଯୋ କାତବ୍ବୋତି।

ସଭାଗାପତ୍ତିପଟିକମ୍ମୱିଧି ନିଟ୍ଠିତା।

ପଠମଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୨୮। ଅନାପତ୍ତିପନ୍ନରସକଂ

୨୨୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତିଂସୁ, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନିଂସୁ ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେସୁଂ। ତେହି

ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛିଂସୁ ବହୁତରା। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ଅୱସେସେହି ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ଅୱସେସେହି ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ସମଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଅନାପତ୍ତି।

ଅନାପତ୍ତିପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୨୯। ୱଗ୍ଗାୱଗ୍ଗସଞ୍ଞୀପନ୍ନରସକଂ

୨୨୩। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ଅୱସେସେହି ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ଅୱସେସେହି ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ଧମ୍ମସଞ୍ଞିନୋ ୱିନଯସଞ୍ଞିନୋ ୱଗ୍ଗା ୱଗ୍ଗସଞ୍ଞିନୋ ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ,…

ପେ… ଅଓୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ଏକଚ୍ଚାଯ ଓୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ସଵ୍ଵାଯ ଓୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା…ପେ… ସମସମା…ପେ… ଥୋକତରା। ପଵାରିତା ସୁପ୍ପଵାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଓଗ୍ଗାଓଗ୍ଗସଞ୍ଞୀପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୩୦। ଵେମତିକପନ୍ନରସକଂ

୨୨୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ଵା ଅତିରେକା ଵା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ପଵାରେତୁଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀ’’ତି ଵେମତିକା ପଵାରେନ୍ତି। ତେହି ପଵାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ଵା ଅତିରେକା ଵା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ପଵାରେତୁଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀ’’ତି ଵେମତିକା ପଵାରେନ୍ତି। ତେହି ପଵାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପଵାରିତା ସୁପ୍ପଵାରିତା, ଅଵସେସେହି ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ଵା ଅତିରେକା ଵା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ପଵାରେତୁଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀ’’ତି ଵେମତିକା ପଵାରେନ୍ତି। ତେହି ପଵାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପଵାରିତା ସୁପ୍ପଵାରିତା, ଅଵସେସେହି ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ଵା ଅତିରେକା ଵା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ପଵାରେତୁଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀ’’ତି ଵେମତିକା ପଵାରେନ୍ତି। ତେହି ପଵାରିତମତ୍ତେ…ପେ… ଅଓୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ଏକଚ୍ଚାଯ ଓୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ…ପେ… ସଵ୍ଵାଯ ଓୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା…ପେ… ସମସମା…ପେ… ଥୋକତରା। ପଵାରିତା ସୁପ୍ପଵାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଵେମତିକପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୩୧। କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତପନ୍ନରସକଂ

୨୨୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ଵା ଅତିରେକା ଵା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତେଵ ଅମ୍ହାକଂ ପଵାରେତୁଂ, ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ପଵାରେନ୍ତି। ତେହି ପଵାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ଵା ଅତିରେକା ଵା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତେଵ ଅମ୍ହାକଂ ପଵାରେତୁଂ, ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ପଵାରେନ୍ତି। ତେହି ପଵାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପଵାରିତା ସୁପ୍ପଵାରିତା, ଅଵସେସେହି ପଵାରେତବ୍ବଂ। ପଵାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆଵାସେ ତଦହୁ ପଵାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ଵା ଅତିରେକା ଵା। ତେ ଜାନନ୍ତି ‘‘ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା’’ତି। ତେ ‘‘କପ୍ପତେଵ ଅମ୍ହାକଂ ପଵାରେତୁଂ, ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ପଵାରେନ୍ତି। ତେହି ପଵାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆଵାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପଵାରିତା ସୁପ୍ପଵାରିତା, ଅଵସେସେହି [ଅଵସେସେହି ତେସଂ ସନ୍ତିକେ (କ।)]

ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''କପ୍ପତେୱ ଅମ୍ହାକଂ ପୱାରେତୁଂ, ନାମ୍ହାକଂ ନ କପ୍ପତୀ''ତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ,...ପେ... ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ...ପେ... ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ...ପେ... ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା...ପେ... ସମସମା...ପେ... ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

କୁକ୍କୁଚ୍ଚପକତପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୩୨। ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରପନ୍ନରସକଂ

୨୨୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା । ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ଅୱସେସେହି ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ , କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ଅୱସେସେହି ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା, ତେହି ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ, ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ

ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ଏକଚ୍ଚାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ବହୁତରା। ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୁନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ସମସମା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା

ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ଜାନନ୍ତି ''ଅତ୍ଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନାଗତା''ତି। ତେ ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ତେହି ପୱାରିତମତ୍ତେ, ସବ୍ବାଯ ୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ, ଅଥଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ଥୋକତରା। ପୱାରିତା ସୁପ୍ପୱାରିତା, ତେସଂ ସନ୍ତିକେ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ପୱାରିତାନଂ ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ପଞ୍ଚୱୀସତ୍ତିକା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୩୩। ସୀମୋକ୍କନ୍ତିକପେୟ୍ୟାଲଂ

୨୨୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତନ୍ତି, ପଞ୍ଚ ୱା ଅତିରେକା ୱା। ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କମନ୍ତୀ''ତି…ପେ… ତେ ନ ଜାନନ୍ତି ''ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତା''ତି… ପେ… ତେ ନ ପସ୍ସନ୍ତି ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କମନ୍ତେ…ପେ… ତେ ନ ପସ୍ସନ୍ତି ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତେ…ପେ… ତେ ନ ସୁଣନ୍ତି ''ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କମନ୍ତୀ''ତି…ପେ… ତେ ନ ସୁଣନ୍ତି ''ଅଞ୍ଞେ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଂ ଓକ୍କନ୍ତା''ତି…ପେ…।

ଆୱାସିକେନ ଆୱାସିକା ଏକସତପଞ୍ଚସତ୍ତତି ତିକନଯତୋ, ଆୱାସିକେନ ଆଗନ୍ତୁକା, ଆଗନ୍ତୁକେନ ଆୱାସିକା, ଆଗନ୍ତୁକେନ ଆଗନ୍ତୁକା, ପେୟ୍ୟାଲମୁଖେନ ସତ୍ତ ତିକସତାନି ହୋନ୍ତି।

ସୀମୋକ୍କନ୍ତିକପେୟ୍ୟାଲଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୩୪। ଦିୱସନାନତ୍ତଂ

୨୨୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚାତୁଦ୍ଦସୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ପନ୍ନରସୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପନ୍ନରସୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଚାତୁଦ୍ଦସୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଅନୁୱତ୍ତିତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଟିପଦୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ପନ୍ନରସୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ନାକାମା ଦାତବ୍ବା ସାମଗ୍ଗୀ; ଆଗନ୍ତୁକେହି ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ନାକାମା ଦାତବ୍ବା ସାମଗ୍ଗୀ; ଆଗନ୍ତୁକେହି ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ । ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆୱାସିକେହି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ସାମଗ୍ଗୀ ୱା ଦାତବ୍ବା, ନିସ୍ସୀମଂ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପନ୍ନରସୋ ହୋତି, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ପାଟିପଦୋ। ସଚେ ଆୱାସିକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ସାମଗ୍ଗୀ ୱା ଦାତବ୍ବା, ନିସ୍ସୀମଂ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମସମା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ସାମଗ୍ଗୀ ୱା ଦାତବ୍ବା, ନିସ୍ସୀମଂ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଗନ୍ତୁକା ବହୁତରା ହୋନ୍ତି, ଆଗନ୍ତୁକେହି ଆୱାସିକାନଂ ନାକାମା ଦାତବ୍ବା ସାମଗ୍ଗୀ; ଆୱାସିକେହି ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ।

ଦିୱସନାନତ୍ତଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୩୫। ଲିଙ୍ଗାଦିଦସ୍ସନଂ

୨୨୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆୱାସିକାକାରଂ, ଆୱାସିକଲିଙ୍ଗଂ, ଆୱାସିକନିମିତ୍ତଂ, ଆୱାସିକୁଦ୍ଦେସଂ, ସୁପଞ୍ଞତ୍ତଂ ମଞ୍ଚପୀଠଂ ଭିସିବିବ୍ବୋହନଂ, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ସୁପଟ୍ଠିତଂ, ପରିୱେଣଂ ସୁସମ୍ମଟ୍ଠଂ; ପସ୍ସିତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ''ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ, ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ''ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି, ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ…ପେ… ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି, ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ

ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା – ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ସୁଣନ୍ତି ଆୱାସିକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆୱାସିକାକାରଂ, ଆୱାସିକଲିଙ୍ଗଂ, ଆୱାସିକନିମିତ୍ତଂ, ଆୱାସିକୁଦ୍ଦେସଂ, ଚଙ୍କମନ୍ତାନଂ ପଦସଦ୍ଦଂ, ସଜ୍ଝାଯସଦ୍ଦଂ, ଉକ୍କାସିତସଦ୍ଦଂ, ଖିପିତସଦ୍ଦଂ; ସୁତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ''ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ, ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ''ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି, ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି, ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ''ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋ''ତି ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗନ୍ତୁକାକାରଂ, ଆଗନ୍ତୁକଲିଙ୍ଗଂ, ଆଗନ୍ତୁକନିମିତ୍ତଂ, ଆଗନ୍ତୁକୁଦ୍ଦେସଂ, ଅଞ୍ଞାତକଂ ପତ୍ତଂ, ଅଞ୍ଞାତକଂ ଚୀୱରଂ, ଅଞ୍ଞାତକଂ ନିସୀଦନଂ, ପାଦାନଂ ଧୋତଂ, ଉଦକନିସ୍ସେକଂ; ପସ୍ସିତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ''ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ, ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ''ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି, ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି, ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା – ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ସୁଣନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗନ୍ତୁକାକାରଂ,

ଆଗନ୍ତୁକଲିଙ୍ଗଂ, ଆଗନ୍ତୁକନିମିତ୍ତଂ, ଆଗନ୍ତୁକୁଦ୍ଦେସଂ, ଆଗଚ୍ଛନ୍ତାନଂ ପଦସଦ୍ଦଂ, ଉପାହନପପ୍ଫୋଟନସଦ୍ଦଂ, ଉକ୍କାସିତସଦ୍ଦଂ, ଖିପିତସଦ୍ଦଂ; ସୁତ୍ୱା ୱେମତିକା ହୋନ୍ତି – ''ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ, ନତ୍ଥି ନୁ ଖୋ''ତି। ତେ ୱେମତିକା ନ ୱିଚିନନ୍ତି, ଅୱିଚିନିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ନ ପସ୍ସନ୍ତି, ଅପସ୍ସିତ୍ୱା ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ୱେମତିକା ୱିଚିନନ୍ତି, ୱିଚିନିତ୍ୱା ପସ୍ସନ୍ତି, ପସ୍ସିତ୍ୱା – ନସ୍ସନ୍ତେତେ, ୱିନସ୍ସନ୍ତେତେ, କୋ ତେହି ଅତ୍ଥୋତି – ଭେଦପୁରେକ୍ଖାରା ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ।

ଲିଙ୍ଗାଦିଦସ୍ସନଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୩୬। ନାନାସଂୱାସକାଦୀହି ପୱାରଣା

୨୩୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକେ। ତେ ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି, ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି, ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି, ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆୱାସିକେ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକେ। ତେ ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି, ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି, ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି, ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକେ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକେ। ତେ ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି, ସମାନସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି, ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ନାଭିୱିତରନ୍ତି, ଅନଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ପସ୍ସନ୍ତି ଆଗନ୍ତୁକେ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକେ। ତେ ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭନ୍ତି, ନାନାସଂୱାସକଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ଅପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି, ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ପାଟେକ୍କଂ ପୱାରେନ୍ତି।

ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ତେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅଭିୱିତରନ୍ତି, ଅଭିୱିତରିତ୍ୱା ଏକତୋ ପୱାରେନ୍ତି। ଅନାପତ୍ତି।

ନାନାସଂୱାସକାଦୀହି ପୱାରଣା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୩୭। ନ ଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ

୨୩୧। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା।

ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା।

ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା । ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ଅଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା।

ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା।

ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା।

ନ , ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା

ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ନାନାସଂୱାସକା, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘେନ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରାଯା।

ନ ଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୩୮। ଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ

୨୩୨। ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ , ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି। ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ...ପେ... ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି।

ଗନ୍ତବ୍ବୋ , ଭିକ୍ଖବେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଅନାୱାସା ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି।

ଗନ୍ତବ୍ବୋ, ଭିକ୍ଖବେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଭିକ୍ଖୁକା ଆୱାସା ୱା ଅନାୱାସା ୱା ସଭିକ୍ଖୁକୋ

ଆୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଅନାୱାସୋ…ପେ… ସଭିକ୍ଖୁକୋ ଆୱାସୋ ୱା ଅନାୱାସୋ ୱା, ଯତ୍ଥସ୍ସୁ ଭିକ୍ଖୂ ସମାନସଂୱାସକା, ଯଂ ଜଞ୍ଞା ''ସକ୍କୋମି ଅଜ୍ଜେୱ ଗନ୍ତୁ''ନ୍ତି।

ଗନ୍ତବ୍ବୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୩୯। ୱଜ୍ଜନୀଯପୁଗ୍ଗଲସନ୍ଦସ୍ସନା

୨୩୩। ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ଭିକ୍ଖୁନିଯା ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପୱାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ସିକ୍ଖମାନାଯ…ପେ… ନ ସାମଣେରସ୍ସ…ପେ… ନ ସାମଣେରିଯା…ପେ… ନ ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପୱାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ ।

ନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପୱାରେଯ୍ଯ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ। ନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ…ପେ… ନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପୱାରେଯ୍ଯ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ।

ନ ପଣ୍ଡକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପୱାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଥେଯ୍ଯସଂୱାସକସ୍ସ…ପେ… ନ ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକସ୍ସ…ପେ… ନ ତିରଚ୍ଛାନଗତସ୍ସ…ପେ… ନ ମାତୁଘାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ପିତୁଘାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ଅରହନ୍ତଘାତକସ୍ସ…ପେ… ନ ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକସ୍ସ …ପେ… ନ ସଙ୍ଘଭେଦକସ୍ସ…ପେ… ନ ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକସ୍ସ …ପେ… ନ ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକସ୍ସ ନିସିନ୍ନପରିସାଯ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ପୱାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

ନ, ଭିକ୍ଖବେ, ପାରିୱାସିକପୱାରଣାଦାନେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅୱୁଟ୍ଠିତାଯ ପରିସାଯ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖବେ, ଅପ୍ପୱାରଣାଯ ପୱାରେତବ୍ବଂ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଯାତି।

ୱଜ୍ଜନୀଯପୁଗ୍ଗଲସନ୍ଦସ୍ସନା ନିଟ୍ଠିତା।

ଦୁତିଯଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୪୦। ଦ୍ୱେୱାଚିକାଦିପୱାରଣା

୨୩୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସବରଭଯଂ ଅହୋସି। ଭିକ୍ଖୂ ନାସକ୍ଖିଂସୁ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ ପୱାରେତୁନ୍ତି।

ବାଳ୍ହତରଂ ସବରଭଯଂ ଅହୋସି। ଭିକ୍ଖୂ ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ ପୱାରେତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ଏକୱାଚିକଂ ପୱାରେତୁନ୍ତି।

ବାଳ୍ହତରଂ ସବରଭଯଂ ଅହୋସି। ଭିକ୍ଖୂ ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଏକୱାଚିକଂ ପୱାରେତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ସମାନୱସ୍ସିକଂ ପୱାରେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ମନୁସ୍ସେହି ଦାନଂ ଦେନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ମନୁସ୍ସେହି ଦାନଂ ଦେନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ

ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ରତ୍ତି ୱିଭାଯିସ୍ସତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ମନୁସ୍ସେହି ଦାନଂ ଦେନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା ହୋତି। ତତ୍ର ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ମନୁସ୍ସେହି ଦାନଂ ଦେନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ରତ୍ତି ୱିଭାଯିସ୍ସତୀ’’ତି, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ମନୁସ୍ସେହି ଦାନଂ ଦେନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ରତ୍ତି ୱିଭାଯିସ୍ସତି। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ, ଏକୱାଚିକଂ, ସମାନୱସ୍ସିକଂ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଭିକ୍ଖୂହି ଧମ୍ମଂ ଭଣନ୍ତେହି…ପେ… ସୁତ୍ତନ୍ତିକେହି ସୁତ୍ତନ୍ତଂ ସଙ୍ଗାଯନ୍ତେହି… ୱିନଯଧରେହି ୱିନଯଂ ୱିନିଚ୍ଛିନନ୍ତେହି… ଧମ୍ମକଥିକେହି ଧମ୍ମଂ ସାକଚ୍ଛନ୍ତେହି… ଭିକ୍ଖୂହି କଲହଂ କରୋନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା ହୋତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଭିକ୍ଖୂହି କଲହଂ କରୋନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ରତ୍ତି ୱିଭାଯିସ୍ସତୀ’’ତି, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଭିକ୍ଖୂହି କଲହଂ କରୋନ୍ତେହି ଯେଭୁଯ୍ୟେନ ରତ୍ତି ଖେପିତା। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ରତ୍ତି ୱିଭାଯିସ୍ସତି। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ, ଏକୱାଚିକଂ, ସମାନୱସ୍ସିକଂ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ସନ୍ନିପତିତୋ ହୋତି , ପରିତ୍ତଞ୍ଚ ଅନୋୱସ୍ସିକଂ [ଅନୋୱସ୍ସକଂ (କ।)] ହୋତି, ମହା ଚ ମେଘୋ ଉଗ୍ଗତୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ସନ୍ନିପତିତୋ, ପରିତ୍ତଞ୍ଚ ଅନୋୱସ୍ସିକଂ, ମହା ଚ ମେଘୋ ଉଗ୍ଗତୋ। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ମେଘୋ ପୱସ୍ସିସ୍ସତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ସନ୍ନିପତିତୋ ହୋତି, ପରିତ୍ତଞ୍ଚ ଅନୋୱସ୍ସିକଂ ହୋତି, ମହା ଚ ମେଘୋ ଉଗ୍ଗତୋ ହୋତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ସନ୍ନିପତିତୋ, ପରିତ୍ତଞ୍ଚ ଅନୋୱସ୍ସିକଂ, ମହା ଚ ମେଘୋ ଉଗ୍ଗତୋ। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ମେଘୋ ପୱସ୍ସିସ୍ସତୀ’’ତି। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ମହାଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ସନ୍ନିପତିତୋ, ପରିତ୍ତଞ୍ଚ ଅନୋୱସ୍ସିକଂ, ମହା ଚ ମେଘୋ ଉଗ୍ଗତୋ। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ମେଘୋ ପୱସ୍ସିସ୍ସତି। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ, ଏକୱାଚିକଂ, ସମାନୱସ୍ସିକଂ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ରାଜନ୍ତରାଯୋ ହୋତି…ପେ… ଚୋରନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ଅଗ୍ଗନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ଉଦକନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ମନୁସ୍ସନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ଅମନୁସ୍ସନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ୱାଳନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ସରୀସପନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ଜୀୱିତନ୍ତରାଯୋ ହୋତି… ବ୍ରହ୍ମଚରିଯନ୍ତରାଯୋ ହୋତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ବ୍ରହ୍ମଚରିଯନ୍ତରାଯୋ । ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯନ୍ତରାଯୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତୀ’’ତି, ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯନ୍ତରାଯୋ। ସଚେ ସଙ୍ଘୋ ତେୱାଚିକଂ ପୱାରେସ୍ସତି, ଅପ୍ପୱାରିତୋୱ ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି, ଅଥାଯଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯନ୍ତରାଯୋ ଭଣ୍ଡିସ୍ସତି। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଦ୍ୱେୱାଚିକଂ, ଏକୱାଚିକଂ, ସମାନୱସ୍ସିକଂ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ଦ୍ୱେୱାଚିକାଦିପୱାରଣା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୪୧। ପୱାରଣାଠପନଂ

୨୩୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସାପତ୍ତିକା ପୱାରେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାପତ୍ତିକେନ

ପୱାରେତଙ୍ଫ। ଯୋ ପୱାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯୋ ସାପତ୍ତିକୋ ପୱାରେତି, ତସ୍ସ ଓକାସଂ କାରାପେତ୍ୱା ଆପତ୍ତିଯା ଚୋଦେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଓକାସଂ କାରାପିଯମାନା ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି ଓକାସଂ କାତୁଂ। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓକାସଂ ଅକରୋନ୍ତସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଠପେତଙ୍ଫା। ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଚାତୁଦ୍ଦସେ ୱା ପନ୍ନରସେ ୱା ତସ୍ମିଂ ପୁଗ୍ଗଲେ ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଉଦାହରିତଙ୍ଫଂ – ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ପୁଗ୍ଗଲୋ ସାପତ୍ତିକୋ । ତସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେମି। ନ ତସ୍ମିଂ ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେ ପୱାରେତଙ୍ଫ''ନ୍ତି। ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ – ପୁରମ୍ହାକଂ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ପୱାରଣଂ ଠପେନ୍ତୀତି – ପଟିକଚ୍ଚେୱ ସୁଦ୍ଧାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାପତ୍ତିକାନଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ପୱାରଣଂ ଠପେନ୍ତି, ପୱାରିତାନମ୍ପି ପୱାରଣଂ ଠପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଦ୍ଧାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନାପତ୍ତିକାନଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ପୱାରଣା ଠପେତଙ୍ଫା। ଯୋ ଠପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରିତାନମ୍ପି ପୱାରଣା ଠପେତଙ୍ଫା। ଯୋ ଠପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ।

୨୩୬। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା, ଏୱଂ ଅଟ୍ଠପିତା। କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା? ତେୱାଚିକାଯ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣାଯ ଭାସିତାଯ ଲପିତାଯ ପରିଯୋସିତାଯ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ଅଟ୍ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା। ଦ୍ୱେୱାଚିକାଯ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ,… ଏକୱାଚିକାଯ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ,… ସମାନୱସ୍ସିକାଯ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣାଯ ଭାସିତାଯ ଲପିତାଯ ପରିଯୋସିତାଯ ପୱାରଣଂ ଠପେତି , ଅଟ୍ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା।

କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା? ତେୱାଚିକାଯ, ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣାଯ ଭାସିତାଯ ଲପିତାଯ ଅପରିଯୋସିତାଯ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା। ଦ୍ୱେୱାଚିକାଯ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ,… ଏକୱାଚିକାଯ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ,… ସମାନୱସ୍ସିକାଯ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣାଯ ଭାସିତାଯ ଲପିତାଯ ଅପରିଯୋସିତାଯ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଠପିତା ହୋତି ପୱାରଣା।

୨୩୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି। ତଂ ଚେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜାନନ୍ତି, ''ଅଯଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଅପରିସୁଦ୍ଧକାଯସମାଚାରୋ, ଅପରିସୁଦ୍ଧୱଚୀସମାଚାରୋ, ଅପରିସୁଦ୍ଧାଜୀୱୋ, ବାଲୋ, ଅବ୍ୟତ୍ତୋ, ନ ପଟିବଲୋ ଅନୁଯୁଞ୍ଜୀଯମାନୋ ଅନୁଯୋଗଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି, 'ଅଲଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ମା ଭଣ୍ଡନଂ, ମା କଲହଂ, ମା ୱିଗ୍ଗହଂ, ମା ୱିୱାଦ'ନ୍ତି ଓମଦ୍ଦିତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତଙ୍ଫଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି। ତଂ ଚେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜାନନ୍ତି, ''ଅଯଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ପରିସୁଦ୍ଧକାଯସମାଚାରୋ, ଅପରିସୁଦ୍ଧୱଚୀସମାଚାରୋ, ଅପରିସୁଦ୍ଧାଜୀୱୋ, ବାଲୋ, ଅବ୍ୟତ୍ତୋ, ନ ପଟିବଲୋ ଅନୁଯୁଞ୍ଜୀଯମାନୋ ଅନୁଯୋଗଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି, 'ଅଲଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ମା ଭଣ୍ଡନଂ, ମା କଲହଂ, ମା ୱିଗ୍ଗହଂ, ମା ୱିୱାଦ'ନ୍ତି ଓମଦ୍ଦିତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତଙ୍ଫଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି। ତଂ ଚେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜାନନ୍ତି, ''ଅଯଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ପରିସୁଦ୍ଧକାଯସମାଚାରୋ, ପରିସୁଦ୍ଧୱଚୀସମାଚାରୋ, ଅପରିସୁଦ୍ଧାଜୀୱୋ, ବାଲୋ, ଅବ୍ୟତ୍ତୋ, ନ ପଟିବଲୋ ଅନୁଯୁଞ୍ଜୀଯମାନୋ ଅନୁଯୋଗଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି, 'ଅଲଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ମା ଭଣ୍ଡନଂ, ମା କଲହଂ, ମା ୱିଗ୍ଗହଂ, ମା ୱିୱାଦ'ନ୍ତି ଓମଦ୍ଦିତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତଙ୍ଫଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି। ତଂ ଚେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜାନନ୍ତି, ''ଅଯଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ପରିସୁଦ୍ଧକାଯସମାଚାରୋ , ପରିସୁଦ୍ଧୱଚୀସମାଚାରୋ, ପରିସୁଦ୍ଧାଜୀୱୋ, ବାଲୋ, ଅବ୍ୟତ୍ତୋ , ନ ପଟିବଲୋ ଅନୁଯୁଞ୍ଜୀଯମାନୋ ଅନୁଯୋଗଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି, 'ଅଲଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ମା ଭଣ୍ଡନଂ, ମା କଲହଂ, ମା ୱିଗ୍ଗହଂ, ମା ୱିୱାଦ'ନ୍ତି ଓମଦ୍ଦିତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତଙ୍ଫଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି। ତଂ ଚେ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଜାନନ୍ତି, ''ଅଯଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ପରିସୁଦ୍ଧକାଯସମାଚାରୋ, ପରିସୁଦ୍ଧୱଚୀସମାଚାରୋ, ପରିସୁଦ୍ଧାଜୀୱୋ, ପଣ୍ଡିତୋ, ବ୍ୟତ୍ତୋ, ପଟିବଲୋ ଅନୁଯୁଞ୍ଜୀଯମାନୋ ଅନୁଯୋଗଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ, ''ଯଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଣଂ ଠପେସି, କିମ୍ହି ନଂ ଠପେସି, ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଠପେସି, ଆଚାରୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଠପେସି, ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଠପେସୀ''ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ – ''ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଠପେମି, ଆଚାରୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଠପେମି, ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତିଯା ୱା ଠପେମୀ''ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ଜାନାସି ପନାଯସ୍ମା ସୀଲୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାସି ଆଚାରୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାସି

ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତି’’ନ୍ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ – ‘‘ଜାନାମି ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ସୀଲୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାମି ଆଚାରୱିପତ୍ତିଂ, ଜାନାମି ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତି’’ନ୍ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘କତମା ପନାୱୁସୋ, ସୀଲୱିପତ୍ତି, କତମା ଆଚାରୱିପତ୍ତି, କତମା ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତୀ’’ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ – ‘‘ଚତ୍ତାରି ପାରାଜିକାନି, ତେରସ ସଙ୍ଘାଦିସେସା, ଅୟଂ ସୀଲୱିପତ୍ତି; ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ, ପାଚିତ୍ତିୟଂ, ପାଟିଦେସନୀୟଂ, ଦୁକ୍କଟଂ, ଦୁବ୍ଭାସିତଂ, ଅୟଂ ଆଚାରୱିପତ୍ତି; ମିଚ୍ଛାଦିଟ୍ଠି, ଅନ୍ତଗ୍ଗାହିକାଦିଟ୍ଠି, ଅୟଂ ଦିଟ୍ଠିୱିପତ୍ତୀ’’ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ୟଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ , ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଣଂ ଠପେସି, ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ଠପେସି, ସୁତେନ ୱା ଠପେସି, ପରିସଙ୍କାୟ ୱା ଠପେସୀ’’ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ – ‘‘ଦିଟ୍ଠେନ ୱା ଠପେମି, ସୁତେନ ୱା ଠପେମି, ପରିସଙ୍କାୟ ୱା ଠପେମୀ’’ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ୟଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦିଟ୍ଠେନ ପୱାରଣଂ ଠପେସି, କିଂ ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, କିନ୍ତି ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, କଦା ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, କତ୍ଥ ତେ ଦିଟ୍ଠଂ, ପାରାଜିକଂ ଅଜ୍ଝାପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଦିଟ୍ଠୋ, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଅଜ୍ଝାପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଦିଟ୍ଠୋ, ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ… ପାଚିତ୍ତିୟଂ… ପାଟିଦେସନୀୟଂ… ଦୁକ୍କଟଂ… ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପଜ୍ଜନ୍ତୋ ଦିଟ୍ଠୋ, କତ୍ଥ ଚ ତ୍ୱଂ ଅହୋସି, କତ୍ଥ ଚାୟଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅହୋସି, କିଞ୍ଚ ତ୍ୱଂ କରୋସି, କିଞ୍ଚାୟଂ ଭିକ୍ଖୁ କରୋତୀ’’ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ – ‘‘ନ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦିଟ୍ଠେନ ପୱାରଣଂ ଠପେମି, ଅପିଚ ସୁତେନ ପୱାରଣଂ ଠପେମୀ’’ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ୟଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୁତେନ ପୱାରଣଂ ଠପେସି, କିଂ ତେ ସୁତଂ, କିନ୍ତି ତେ ସୁତଂ, କଦା ତେ ସୁତଂ, କତ୍ଥ ତେ ସୁତଂ, ପାରାଜିକଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ସୁତଂ, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ସୁତଂ, ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ… ପାଚିତ୍ତିୟଂ… ପାଟିଦେସନୀୟଂ… ଦୁକ୍କଟଂ… ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ସୁତଂ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସୁତଂ, ଭିକ୍ଖୁନିୟା ସୁତଂ, ସିକ୍ଖମାନାୟ ସୁତଂ, ସାମଣେରସ୍ସ ସୁତଂ, ସାମଣେରିୟା ସୁତଂ, ଉପାସକସ୍ସ ସୁତଂ, ଉପାସିକାୟ ସୁତଂ, ରାଜୂନଂ ସୁତଂ, ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ସୁତଂ, ତିତ୍ଥିୟାନଂ ସୁତଂ, ତିତ୍ଥିୟସାୱକାନଂ ସୁତ’’ନ୍ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ – ‘‘ନ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୁତେନ ପୱାରଣଂ ଠପେମି , ଅପିଚ ପରିସଙ୍କାୟ ପୱାରଣଂ ଠପେମୀ’’ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ୟଂ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପରିସଙ୍କାୟ ପୱାରଣଂ ଠପେସି, କିଂ ପରିସଙ୍କସି, କିନ୍ତି ପରିସଙ୍କସି, କଦା ପରିସଙ୍କସି, କତ୍ଥ ପରିସଙ୍କସି, ପାରାଜିକଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପରିସଙ୍କସି, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପରିସଙ୍କସି, ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ… ପାଚିତ୍ତିୟଂ… ପାଟିଦେସନୀୟଂ… ଦୁକ୍କଟଂ… ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପରିସଙ୍କସି, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ଭିକ୍ଖୁନିୟା ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ସିକ୍ଖମାନାୟ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ସାମଣେରସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ସାମଣେରିୟା ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ଉପାସକସ୍ସ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ଉପାସିକାୟ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ରାଜୂନଂ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ତିତ୍ଥିୟାନଂ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସି, ତିତ୍ଥିୟସାୱକାନଂ ସୁତ୍ୱା ପରିସଙ୍କସୀ’’ତି? ସୋ ଚେ ଏୱଂ ୱଦେୟ୍ୟ – ‘‘ନ ଖୋ ଅହଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପରିସଙ୍କାୟ ପୱାରଣଂ ଠପେମି, ଅପି ଚ ଅହମ୍ପି ନ ଜାନାମି କେନ ପନାହଂ ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଣଂ ଠପେମୀ’’ତି। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁୟୋଗେନ ୱିଞ୍ଞୂନଂ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀନଂ ଚିତ୍ତଂ ନ ଆରାଧେତି, ଅନନୁୱାଦୋ ଚୁଦିତୋ ଭିକ୍ଖୂତି ଅଲଂ ୱଚନାୟ। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁୟୋଗେନ ୱିଞ୍ଞୂନଂ ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀନଂ ଚିତ୍ତଂ ଆରାଧେତି, ସାନୁୱାଦୋ ଚୁଦିତୋ ଭିକ୍ଖୂତି ଅଲଂ ୱଚନାୟ। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅମୂଲକେନ ପାରାଜିକେନ ଅନୁଦ୍ଧଂସିତଂ ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୋଦକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅମୂଲକେନ ସଙ୍ଘାଦିସେସେନ ଅନୁଦ୍ଧଂସିତଂ ପଟିଜାନାତି, ୟଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୋଦକୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଅମୂଲକେନ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟେନ… ପାଚିତ୍ତିୟେନ… ପାଟିଦେସନୀୟେନ… ଦୁକ୍କଟେନ… ଦୁବ୍ଭାସିତେନ ଅନୁଦ୍ଧଂସିତଂ ପଟିଜାନାତି, ୟଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୁଦିତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପାରାଜିକଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପଟିଜାନାତି, ନାସେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୁଦିତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘାଦିସେସଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୁଦିତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ… ପାଚିତ୍ତିୟଂ… ପାଟିଦେସନୀୟଂ… ଦୁକ୍କଟଂ… ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋତି ପଟିଜାନାତି, ୟଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବଂ।

ପୱାରଣାଠପନଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୪୨। ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟୱତ୍ଥୁକାଦି

୨୩୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାୟ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘାଦିସେସଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ୟେ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଦିଟ୍ଠିନୋ, ତେହି ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଏକମନ୍ତଂ ଅପନେତ୍ୱା ୟଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ‘‘ୟଂ ଖୋ ସୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ସାସ୍ସ ୟଥାଧମ୍ମଂ ପଟିକତା। ୟଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେୟ୍ୟା’’ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାୟ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପାଚିତ୍ତିୟଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି…ପେ… ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପାଟିଦେସନୀୟଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି… ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ

ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁକ୍କଟଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି… ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ଯେ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଦିଟ୍ଠିନୋ, ତେହି ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଏକମନ୍ତଂ ଅପନେତ୍ୱା ଯଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଯଂ ଖୋ ସୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ସାସ୍ସ ଯଥାଧମ୍ମଂ ପଟିକତା। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ପାଚିତ୍ତିଯଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି…ପେ… ପାଟିଦେସନୀଯଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି… ଦୁକ୍କଟଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି… ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘାଦିସେସଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ଯେ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ, ତେହି ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଏକମନ୍ତଂ ଅପନେତ୍ୱା ଯଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଯଂ ଖୋ ସୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ସାସ୍ସ ଯଥାଧମ୍ମଂ ପଟିକତା। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ଦୁବ୍ଭାସିତଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନୋ ହୋତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି…ପେ… ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପାଚିତ୍ତିଯଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି… ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପାଟିଦେସନୀଯଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି… ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁକ୍କଟଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ଯେ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭାସିତଦିଟ୍ଠିନୋ, ତେହି ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଏକମନ୍ତଂ ଅପନେତ୍ୱା ଯଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଯଂ ଖୋ ସୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ, ସାସ୍ସ ଯଥାଧମ୍ମଂ ପଟିକତା। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି।

ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯୱତ୍ଥୁକାଦି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୪୩। ୱତ୍ଥୁଠପନାଦି

୨୩୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଉଦାହରେଯ୍ୟ – ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇଦଂ ୱତ୍ଥୁ ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ପୁଗ୍ଗଲୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ୱତ୍ଥୁଂ ଠପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଭଗୱତା ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ୱିସୁଦ୍ଧାନଂ ପୱାରଣା ପଞ୍ଞତ୍ତା। ସଚେ ୱତ୍ଥୁ ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ପୁଗ୍ଗଲୋ, ଇଦାନେୱ ନଂ ୱଦେହୀ’’ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଉଦାହରେଯ୍ୟ – ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅଯଂ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ୱତ୍ଥୁ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ପୁଗ୍ଗଲଂ ଠପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଭଗୱତା ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସମଗ୍ଗାନଂ ପୱାରଣା ପଞ୍ଞତ୍ତା। ସଚେ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପଞ୍ଞାଯତି, ନ ୱତ୍ଥୁ, ଇଦାନେୱ ନଂ ୱଦେହୀ’’ତି।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତଦହୁ ପୱାରଣାଯ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଉଦାହରେଯ୍ୟ – ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇଦଂ ୱତ୍ଥୁ ଚ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଚ ପଞ୍ଞାଯତି। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ୱତ୍ଥୁଞ୍ଚ ପୁଗ୍ଗଲଞ୍ଚ ଠପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘୋ ପୱାରେଯ୍ୟା’’ତି। ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଭଗୱତା ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ୱିସୁଦ୍ଧାନଞ୍ଚ ସମଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ପୱାରଣା ପଞ୍ଞତ୍ତା। ସଚେ ୱତ୍ଥୁ ଚ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ଇଦାନେୱ ନଂ ୱଦେହୀ’’ତି।

ପୁବ୍ବେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣାଯ ୱତ୍ଥୁ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଚ୍ଛା ପୁଗ୍ଗଲୋ, କଲ୍ଲଂ ୱଚନାଯ। ପୁବ୍ବେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣାଯ ପୁଗ୍ଗଲୋ ପଞ୍ଞାଯତି, ପଚ୍ଛା ୱତ୍ଥୁ, କଲ୍ଲଂ ୱଚନାଯ। ପୁବ୍ବେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୱାରଣାଯ ୱତ୍ଥୁ ଚ ପୁଗ୍ଗଲୋ ଚ ପଞ୍ଞାଯତି, ତଂ ଚେ କତାଯ ପୱାରଣାଯ ଉକ୍କୋଟେତି, ଉକ୍କୋଟନକଂ ପାଚିତ୍ତିଯନ୍ତି।

ୱତ୍ଥୁଠପନାଦି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୪୪। ଭଣ୍ଡନକାରକୱତ୍ଥୁ

୨୪୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ସନ୍ଦିଟ୍ଠା ସମ୍ଭତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂସୁ। ତେସଂ ସାମନ୍ତା ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂସୁ – ମଯଂ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ପୱାରଣାଯ ପୱାରଣଂ ଠପେସ୍ସାମାତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ – ‘‘ଅମ୍ହାକଂ କିର ସାମନ୍ତା ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା

କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ୱସ୍ସଂ ଉପଗତା – ମଯଂ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ପୱାରଣାଯ ପୱାରଣଂ ଠପେସ୍ସାମା’’ତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ବହୁଲା ସନ୍ଦିଟ୍ଠା ସମ୍ଭତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ତେସଂ ସାମନ୍ତା ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି – ମଯଂ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ପୱାରଣାଯ ପୱାରଣଂ ଠପେସ୍ସାମାତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଦ୍ୱେ ତଯୋ ଉପୋସଥେ ଚାତୁଦ୍ଦସିକେ କାତୁଂ – କଥଂ ମଯଂ ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ପଠମତରଂ ପୱାରେଯ୍ୟାମାତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ତଂ ଆୱାସଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଲହୁଂ ଲହୁଂ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ, ପୱାରେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବା – ‘‘ପୱାରିତା ଖୋ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ; ଯଥାଯସ୍ମନ୍ତା ମଞ୍ଞନ୍ତି ତଥା କରୋନ୍ତୂ’’ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ଅସଂୱିହିତା ତଂ ଆୱାସଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତବ୍ବଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବଂ, ପାନୀଯେନ ପରିପୁଚ୍ଛିତବ୍ବା; ତେସଂ ୱିକ୍ଖିତ୍ୱା [ୱିକ୍ଖିପାପେତ୍ୱା (ପଟିୱିସୋଧକାନଂ ମତି), ଆଚିକ୍ଖିତ୍ୱା (କ।)] ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ପୱାରେତବ୍ବଂ, ପୱାରେତ୍ୱା ୱତ୍ତବ୍ବା – ‘‘ପୱାରିତା ଖୋ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ; ଯଥାଯସ୍ମନ୍ତା ମଞ୍ଞନ୍ତି ତଥା କରୋନ୍ତୂ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେତଂ ଲଭେଥ, ଇଚ୍ଚେତଂ କୁସଲଂ। ନୋ ଚେ ଲଭେଥ, ଆୱାସିକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ବ୍ୟତ୍ତେନ ପଟିବଲେନ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଞାପେତବ୍ବା –

‘‘ସୁଣନ୍ତୁ ମେ, ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ [ଆଯସ୍ମନ୍ତା (କ।)], ଆୱାସିକା। ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରେଯ୍ୟାମ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟାମ , ଆଗମେ କାଳେ ପୱାରେଯ୍ୟାମା’’ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟୁଂ – ‘‘ସାଧାୱୁସୋ, ଇଦାନେୱ ନୋ ପୱାରେଥା’’ତି, ତେ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଅନିସ୍ସରା ଖୋ ତୁମ୍ହେ, ଆୱୁସୋ, ଅମ୍ହାକଂ ପୱାରଣାଯ; ନ ତାୱ ମଯଂ ପୱାରେଯ୍ୟାମା’’ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ତଂ କାଳଂ ଅନୁୱସେଯ୍ୟୁଂ, ଆୱାସିକେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ବ୍ୟତ୍ତେନ ପଟିବଲେନ ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଞାପେତବ୍ବା –

‘‘ସୁଣନ୍ତୁ ମେ, ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ, ଆୱାସିକା। ଯଦାଯସ୍ମନ୍ତାନଂ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରେଯ୍ୟାମ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟାମ, ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ ପୱାରେଯ୍ୟାମା’’ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟୁଂ – ‘‘ସାଧାୱୁସୋ, ଇଦାନେୱ ନୋ ପୱାରେଯ୍ୟାଥା’’ତି, ତେ ଏୱମସ୍ସୁ ୱଚନୀଯା – ‘‘ଅନିସ୍ସରା ଖୋ ତୁମ୍ହେ, ଆୱୁସୋ, ଅମ୍ହାକଂ ପୱାରଣାଯ, ନ ତାୱ ମଯଂ ପୱାରେଯ୍ୟାମା’’ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ତମ୍ପି ଜୁଣ୍ହଂ ଅନୁୱସେଯ୍ୟୁଂ, ତେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ସବ୍ବେହେୱ ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ଅକାମା ପୱାରେତବ୍ବଂ।

ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୱାରିଯମାନେ ଗିଲାନୋ ଅଗିଲାନସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଆଯସ୍ମା ଖୋ ଗିଲାନୋ। ଗିଲାନୋ ଚ ଅନନୁଯୋଗକ୍ଖମୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା। ଆଗମେହି, ଆୱୁସୋ, ଯାୱ ଅରୋଗୋ ହୋସି। ଅରୋଗୋ ଆକଙ୍ଖମାନୋ ଚୋଦେସ୍ସସୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେ ୱୁଚ୍ଚମାନୋ ଚୋଦେତି, ଅନାଦରିଯେ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଗିଲାନୋ ଗିଲାନସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ। ଗିଲାନୋ ଚ ଅନନୁଯୋଗକ୍ଖମୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା। ଆଗମେହି, ଆୱୁସୋ, ଯାୱାଯଂ ଭିକ୍ଖୁ ଅରୋଗୋ ହୋତି। ଅରୋଗଂ ଆକଙ୍ଖମାନୋ ଚୋଦେସ୍ସସୀ’’ତି। ଏୱଞ୍ଚେ ୱୁଚ୍ଚମାନୋ ଚୋଦେତି, ଅନାଦରିଯେ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୱାରିଯମାନେ ଗିଲାନୋ ଗିଲାନସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ‘‘ଆଯସ୍ମନ୍ତା ଖୋ ଗିଲାନା। ଗିଲାନୋ ଚ ଅନନୁଯୋଗକ୍ଖମୋ ୱୁତ୍ତୋ ଭଗୱତା। ଆଗମେହି, ଆୱୁସୋ, ଯାୱ ଅରୋଗା ହୋଥ। ଅରୋଗୋ ଅରୋଗଂ ଆକଙ୍ଖମାନୋ ଚୋଦେସ୍ସସୀ’’ତି [ଯାୱ ଅରୋଗୋ ହୋତି, ଅରୋଗଂ ଆକଙ୍ଖମାନୋ ଚୋଦେସ୍ସସୀତି (କ।)]। ଏୱଞ୍ଚେ ୱୁଚ୍ଚମାନୋ ଚୋଦେତି, ଅନାଦରିଯେ ପାଚିତ୍ତିଯଂ। ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଗିଲାନୋ ଅଗିଲାନସ୍ସ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ଉଭୋ ସଙ୍ଘେନ ସମନୁଯୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ସମନୁଗାହିତ୍ୱା [ସମନୁଭାସିତ୍ୱା (ସୀ।)] ଯଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବନ୍ତି।

ଭଣ୍ଡନକାରକୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୪୫। ପୱାରଣାସଙ୍ଗହୋ

୨୪୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ସନ୍ଦିଟ୍ଠା ସମ୍ଭତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂସୁ। ତେସଂ ସମଗ୍ଗାନଂ ସମ୍ମୋଦମାନାନଂ ଅୱିୱଦମାନାନଂ ୱିହରତଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଫାସୁୱିହାରୋ ଅଧିଗତୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଅମ୍ହାକଂ ଖୋ ସମଗ୍ଗାନଂ ସମ୍ମୋଦମାନାନଂ ଅୱିୱଦମାନାନଂ ୱିହରତଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଫାସୁୱିହାରୋ ଅଧିଗତୋ। ସଚେ ମଯଂ ଇଦାନି ପୱାରେସ୍ସାମ , ସିଯାପି ଭିକ୍ଖୂ ପୱାରେତ୍ୱା ଚାରିକଂ ପକ୍କମେଯ୍ୟୁଂ। ଏୱଂ ମଯଂ ଇମମ୍ହା ଫାସୁୱିହାରା ପରିବାହିରା ଭୱିସ୍ସାମ। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ବହୁଲା ସନ୍ଦିଟ୍ଠା ସମ୍ଭତ୍ତା ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛନ୍ତି। ତେସଂ ସମଗ୍ଗାନଂ ସମ୍ମୋଦମାନାନଂ ଅୱିୱଦମାନାନଂ ୱିହରତଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଫାସୁୱିହାରୋ ଅଧିଗତୋ ହୋତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅମ୍ହାକଂ ଖୋ ସମଗ୍ଗାନଂ ସମ୍ମୋଦମାନାନଂ ଅୱିୱଦମାନାନଂ ୱିହରତଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଫାସୁୱିହାରୋ ଅଧିଗତୋ। ସଚେ ମଯଂ ଇଦାନି ପୱାରେସ୍ସାମ, ସିଯାପି ଭିକ୍ଖୂ ପୱାରେତ୍ୱା ଚାରିକଂ ପକ୍କମେଯ୍ୟୁଂ। ଏୱଂ ମଯଂ ଇମମ୍ହା ଫାସୁୱିହାରା ପରିବାହିରା ଭୱିସ୍ସାମା''ତି, ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେହି ଭିକ୍ଖୂହି ପୱାରଣାସଙ୍ଗହଂ କାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାତବ୍ବୋ। ସବ୍ବେହେୱ ଏକଜ୍ଝଂ ସନ୍ନିପତିତବ୍ବଂ – ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅମ୍ହାକଂ ସମଗ୍ଗାନଂ ସମ୍ମୋଦମାନାନଂ ଅୱିୱଦମାନାନଂ ୱିହରତଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଫାସୁୱିହାରୋ ଅଧିଗତୋ। ସଚେ ମଯଂ ଇଦାନି ପୱାରେସ୍ସାମ, ସିଯାପି ଭିକ୍ଖୂ ପୱାରେତ୍ୱା ଚାରିକଂ ପକ୍କମେଯ୍ୟୁଂ। ଏୱଂ ମଯଂ ଇମମ୍ହା ଫାସୁୱିହାରା ପରିବାହିରା ଭୱିସ୍ସାମ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ପୱାରଣାସଙ୍ଗହଂ କରେଯ୍ୟ, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରେଯ୍ୟ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସେଯ୍ୟ, ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ପୱାରେଯ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଅମ୍ହାକଂ ସମଗ୍ଗାନଂ ସମ୍ମୋଦମାନାନଂ ଅୱିୱଦମାନାନଂ ୱିହରତଂ ଅଞ୍ଞତରୋ ଫାସୁୱିହାରୋ ଅଧିଗତୋ। ସଚେ ମଯଂ ଇଦାନି ପୱାରେସ୍ସାମ, ସିଯାପି ଭିକ୍ଖୂ ପୱାରେତ୍ୱା ଚାରିକଂ ପକ୍କମେଯ୍ୟୁଂ। ଏୱଂ ମଯଂ ଇମମ୍ହା ଫାସୁୱିହାରା ପରିବାହିରା ଭୱିସ୍ସାମ। ସଙ୍ଘୋ ପୱାରଣାସଙ୍ଗହଂ କରୋତି, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିସ୍ସତି, ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ପୱାରେସ୍ସତି। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ପୱାରଣାସଙ୍ଗହସ୍ସ କରଣଂ, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିସ୍ସତି, ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ପୱାରେସ୍ସତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''କତୋ ସଙ୍ଘେନ ପୱାରଣାସଙ୍ଗହୋ, ଇଦାନି ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସତି, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିସ୍ସତି, ଆଗମେ ଜୁଣ୍ହେ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ପୱାରେସ୍ସତି। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି।

ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି କତେ ପୱାରଣାସଙ୍ଗହେ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂ ୱଦେଯ୍ୟ – ''ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଆୱୁସୋ, ଜନପଦଚାରିକଂ ପକ୍କମିତୁଂ; ଅତ୍ଥି ମେ ଜନପଦେ କରଣୀଯ''ନ୍ତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ସାଧାୱୁସୋ, ପୱାରେତ୍ୱା ଗଚ୍ଛାହୀ''ତି। ସୋ ଚେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ପୱାରଯମାନୋ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ଅନିସ୍ସରୋ ଖୋ ମେ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ପୱାରଣାଯ, ନ ତାୱାହଂ ପୱାରେସ୍ସାମୀ''ତି। ତସ୍ସ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଯମାନସ୍ସ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ଉଭୋ ସଙ୍ଘେନ ସମନୁଯୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ସମନୁଗାହିତ୍ୱା ଯଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତବ୍ବା। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଜନପଦେ ତଂ କରଣୀଯଂ ତୀରେତ୍ୱା ପୁନଦେୱ ଅନ୍ତୋ କୋମୁଦିଯା ଚାତୁମାସିନିଯା ତଂ ଆୱାସଂ ଆଗଚ୍ଛତି, ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୱାରିଯମାନେ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ସୋ ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀଯୋ – ''ଅନିସ୍ସରୋ ଖୋ ମେ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ପୱାରଣାଯ; ପୱାରିତୋ ଅହ''ନ୍ତି। ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ପୱାରିଯମାନେ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପୱାରଣଂ ଠପେତି, ଉଭୋ ସଙ୍ଘେନ ସମନୁଯୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ସମନୁଗାହିତ୍ୱା ଯଥାଧମ୍ମଂ କାରାପେତ୍ୱା ସଙ୍ଘେନ ପୱାରେତବ୍ବନ୍ତି।

ପୱାରଣାସଙ୍ଗହୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ପୱାରଣାକ୍ଖନ୍ଧକୋ ଚତୁତ୍ଥୋ।

୧୪୬। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା କୋସଲେସୁ, ଅଗମୁଂ ସତ୍ଥୁ ଦସ୍ସନଂ;

ଅଫାସୁଂ ପସୁସଂୱାସଂ, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞାନୁଲୋମତା।

ପୱାରେନ୍ତା ପଣାମଞ୍ଚ [ପୱାରେନ୍ତାସନେ ଦ୍ୱେ ଚ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], କମ୍ମଂ ଗିଲାନଞ୍ଞାତକା;

ରାଜା ଚୋରା ଚ ଧୁତ୍ତା ଚ, ଭିକ୍ଖୁପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ତଥା।

ପଞ୍ଚ ଚତୁତୟୋ ଦ୍ୱେକୋ, ଆପନ୍ନୋ ୱେମତୀ ସରି;

ସଙ୍ଘୋ ସଙ୍ଘୋ ୱେମତିକୋ, ବହୂ ସମା ଚ ଥୋକିକା।

ଆୱାସିକା ଚାତୁଦ୍ଦସ, ଲିଙ୍ଗସଂୱାସକା ଉଭୋ;

ଗନ୍ତବ୍ବଂ ନ ନିସିନ୍ନାୟ, ଛନ୍ଦଦାନେ ପୱାରଣା [ଛନ୍ଦଦାନପୱାରଣା (କ।)]।

ସୱରେହି ଖେପିତା ମେଘୋ, ଅନ୍ତରା ଚ ପୱାରଣା;

ନ ଇଚ୍ଛନ୍ତି ପୁରମ୍ହାକଂ, ଅଟ୍ଟପିତା ଚ ଭିକ୍ଖୁନୋ।

କିମ୍ହି ୱାତି କତମଞ୍ଚ, ଦିଟ୍ଠେନ ସୁତସଙ୍କାୟ;

ଚୋଦକୋ ଚୁଦିତକୋ ଚ, ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟଂ ୱତ୍ଥୁ ଭଣ୍ଡନଂ;

ପୱାରଣାସଙ୍ଗହୋ ଚ, ଅନିସ୍ସରୋ ପୱାରୟେତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂନି ଛଚତ୍ତାରୀସାତି।

ପୱାରଣାକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୫। ଚମ୍ମକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୧୪୭। ସୋଣକୋଳିୱିସୱତ୍ଥୁ

୨୪୨। ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ୱିହରତି ଗିଜ୍ଝକୂଟେ ପବ୍ବତେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଅସୀତିଯା ଗାମସହସ୍ସେସୁ ଇସ୍ସରିଯାଧିପଚ୍ଚଂ ରଜ୍ଜଂ କାରେତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଚମ୍ପାଯଂ ସୋଣୋ ନାମ କୋଳିୱିସୋ [କୋଳିୱୀସୋ (ସୀ।)] ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତୋ ସୁଖୁମାଲୋ ହୋତି। ତସ୍ସ ପାଦତଲେସୁ ଲୋମାନି ଜାତାନି ହୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ସୋଣସ୍ସ କୋଳିୱିସସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ଆଗଚ୍ଛତୁ ସୋଣୋ, ଇଚ୍ଛାମି ସୋଣସ୍ସ ଆଗତନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋଣସ୍ସ କୋଳିୱିସସ୍ସ ମାତାପିତରୋ ସୋଣଂ କୋଳିୱିସଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ରାଜା ତେ, ତାତ ସୋଣ, ପାଦେ ଦକ୍ଖିତୁକାମୋ। ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ସୋଣ, ଯେନ ରାଜା ତେନ ପାଦେ ଅଭିପ୍ପସାରେୟ୍ୟାସି। ରଞ୍ଞୋ ପୁରତୋ ପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦ। ନିସିନ୍ନସ୍ସ ତେ ରାଜା ପାଦେ ଦକ୍ଖିସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋଣଂ କୋଳିୱିସଂ ସିୱିକାଯ ଆନେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ସୋଣୋ କୋଳିୱିସୋ ଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିଯଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ରଞ୍ଞୋ ପୁରତୋ ପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ସୋଣସ୍ସ କୋଳିୱିସସ୍ସ ପାଦତଲେସୁ ଲୋମାନି ଜାତାନି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକେ ଅତ୍ଥେ ଅନୁସାସିତ୍ୱା ଉଯ୍ୟୋଜେସି – ''ତୁମ୍ହେ ଖ୍ୱତ୍ଥ, ଭଣେ, ମଯା ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକେ ଅତ୍ଥେ ଅନୁସାସିତା; ଗଚ୍ଛଥ, ତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ପଯିରୁପାସଥ; ସୋ ନୋ ଭଗୱା ସମ୍ପରାଯିକେ ଅତ୍ଥେ ଅନୁସାସିସ୍ସତୀ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଯେନ ଗିଜ୍ଝକୂଟୋ ପବ୍ବତୋ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ସାଗତୋ ଭଗୱତୋ ଉପଟ୍ଠାକୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଯେନାଯସ୍ମା ସାଗତୋ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାଗତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଇମାନି, ଭନ୍ତେ, ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଇଧୂପସଙ୍କନ୍ତାନି ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ; ସାଧୁ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଲଭେୟ୍ୟାମ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯା''ତି। ''ତେନ ହି ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ମୁହୁତ୍ତଂ ଇଧେୱ ତାୱ ହୋଥ, ଯାୱାହଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ପଟିୱେଦେମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାଗତୋ ତେସଂ ଅସୀତିଯା ଗାମିକସହସ୍ସାନଂ ପୁରତୋ ପେକ୍ଖମାନାନଂ ପାଟିକାଯ ନିମୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପୁରତୋ ଉମ୍ମୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇମାନି, ଭନ୍ତେ, ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଇଧୂପସଙ୍କନ୍ତାନି ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ; ଯସ୍ସ ଦାନି, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା କାଲଂ ମଞ୍ଞତୀ''ତି। ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ସାଗତ, ୱିହାରପଚ୍ଛାଯାଯଂ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେହୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାଗତୋ ଭଗୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ପୀଠଂ ଗହେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପୁରତୋ ନିମୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ତେସଂ ଅସୀତିଯା ଗାମିକସହସ୍ସାନଂ ପୁରତୋ ପେକ୍ଖମାନାନଂ ପାଟିକାଯ ଉମ୍ମୁଜ୍ଜିତ୍ୱା ୱିହାରପଚ୍ଛାଯାଯଂ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ୱିହାରା ନିକ୍ଖମିତ୍ୱା ୱିହାରପଚ୍ଛାଯାଯଂ ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଆଯସ୍ମନ୍ତଂଯେୱ ସାଗତଂ ସମନ୍ନାହରନ୍ତି, ନୋ ତଥା ଭଗୱନ୍ତଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେସଂ ଅସୀତିଯା ଗାମିକସହସ୍ସାନଂ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାଗତଂ ଆମନ୍ତେସି – ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ସାଗତ, ଭିୟ୍ୟୋସୋମତ୍ତାଯ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମଂ ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯଂ ଦସ୍ସେହୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାଗତୋ ଭଗୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ୱେହାସଂ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ଆକାସେ ଅନ୍ତଲିକ୍ଖେ ଚଙ୍କମତିପି, ତିଟ୍ଠତିପି, ନିସୀଦତିପି, ସେୟ୍ୟମ୍ପି କପ୍ପେତି, ଧୂମାଯତିପି [ଧୂପାଯତିପି (ସୀ।), ପଧୂପାଯତିପି (ସ୍ୟା।)] ପଜ୍ଜଲତିପି, ଅନ୍ତରଧାଯତିପି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାଗତୋ ଆକାସେ ଅନ୍ତଲିକ୍ଖେ ଅନେକୱିହିତଂ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମଂ ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ସତ୍ଥା ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା; ସାୱକୋହମସ୍ମି। ସତ୍ଥା ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା; ସାୱକୋହମସ୍ମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ''ଅଚ୍ଛରିଯଂ ୱତ ଭୋ! ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ଭୋ! ସାୱକୋପି ନାମ ଏୱଂ ମହିଦ୍ଧିକୋ ଭୱିସ୍ସତି, ଏୱଂ ମହାନୁଭାୱୋ, ଅହୋ ନୂନ ସତ୍ଥା''ତି ଭଗୱନ୍ତଂଯେୱ ସମନ୍ନାହରନ୍ତି, ନୋ ତଥା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାଗତଂ।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେସଂ ଅସୀତିଯା ଗାମିକସହସ୍ସାନଂ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ , କାମାନଂ ଆଦୀନୱଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ, ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି। ଯଦା ତେ ଭଗୱା ଅଞ୍ଞାସି କଲ୍ଲଚିତ୍ତେ, ମୁଦୁଚିତ୍ତେ, ୱିନୀୱରଣଚିତ୍ତେ, ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତେ, ପସନ୍ନଚିତ୍ତେ, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା, ତଂ ପକାସେସି – ଦୁକ୍ଖଂ, ସମୁଦଯଂ, ନିରୋଧଂ, ମଗ୍ଗଂ। ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ସୁଦ୍ଧଂ ୱତ୍ଥଂ ଅପଗତକାଳକଂ ସମ୍ମଦେୱ ରଜନଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱଂ ତେସଂ ଅସୀତିଯା

ଗାମିକସହସ୍ସାନଂ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ‘‘ଯଂକିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତେ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମା ପତ୍ତଧମ୍ମା ୱିଦିତଧମ୍ମା ପରିଯୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମା ତିଣ୍ଣୱିଚିକିଚ୍ଛା ୱିଗତକଥଂକଥା ୱେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତା ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ। ସେଯ୍ୟଥାପି, ଭନ୍ତେ, ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ ୱା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ୱିୱରେଯ୍ୟ, ମୂଳ୍ହସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଅନ୍ଧକାରେ ୱା ତେଲପଜ୍ଜୋତଂ ଧାରେଯ୍ୟ – ‘‘ଚକ୍ଖୁମନ୍ତୋ ରୂପାନି ଦକ୍ଖନ୍ତୀ’’ତି, ଏୱମେୱଂ ଭଗୱତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ଧମ୍ମୋ ପକାସିତୋ। ଏତେ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମ। ଧମ୍ମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକେ ନୋ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତେ ସରଣଂ ଗତେ’’ତି।

ସୋଣସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା

୨୪୩। ଅଥ ଖୋ ସୋଣସ୍ସ କୋଳିୱିସସ୍ସ ଏତଦହୋସି ‘‘ଯଥା ଯଥା ଖୋ ଅହଂ ଭଗୱତା ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମି, ନଯିଦଂ ସୁକରଂ ଅଗାରଂ ଅଜ୍ଝାୱସତା ଏକନ୍ତପରିପୁଣ୍ଣଂ ଏକନ୍ତପରିସୁଦ୍ଧଂ ସଙ୍ଖଲିଖିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିତୁଂ; ଯଂନୂନାହଂ କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାଯାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତାନି ଅସୀତି ଗାମିକସହସ୍ସାନି ଭଗୱତୋ ଭାସିତଂ ଅଭିନନ୍ଦିତ୍ୱା ଅନୁମୋଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କମିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ସୋଣୋ କୋଳିୱିସୋ ଅଚିରପକ୍କନ୍ତେସୁ ତେସୁ ଅସୀତିଯା ଗାମିକସହସ୍ସେସୁ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋଣୋ କୋଳିୱିସୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଯଥା ଯଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତା ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମି, ନଯିଦଂ ସୁକରଂ ଅଗାରଂ ଅଜ୍ଝାୱସତା ଏକନ୍ତପରିପୁଣ୍ଣଂ ଏକନ୍ତପରିସୁଦ୍ଧଂ ସଙ୍ଖଲିଖିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିତୁଂ। ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ୱା କାସାଯାନି ୱତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ୱା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜିତୁଂ। ପବ୍ବାଜେତୁ ମଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା’’ତି। ଅଲତ୍ଥ ଖୋ ସୋଣୋ କୋଳିୱିସୋ ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଅଲତ୍ଥ ଉପସମ୍ପଦଂ। ଅଚିରୂପସମ୍ପନ୍ନୋ ଚ ପନାଯସ୍ମା ସୋଣୋ ସୀତୱନେ ୱିହରତି। ତସ୍ସ ଅଚ୍ଚାରଦ୍ଧୱୀରିଯସ୍ସ ଚଙ୍କମତୋ ପାଦା ଭିଜ୍ଜିଂସୁ। ଚଙ୍କମୋ ଲୋହିତେନ ଫୁଟୋ ହୋତି, ସେଯ୍ୟଥାପି ଗୱାଘାତନଂ। [ଇତୋ ପରଂ ଯାୱ ଇମସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ଅୱସାନଂ ତାୱ ପାଠୋ ଅ। ନି। ୬।୫୫ ଆଦଯୋ] ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘‘ଯେ ଖୋ କେଚି ଭଗୱତୋ ସାୱକା ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯା ୱିହରନ୍ତି, ଅହଂ ତେସଂ ଅଞ୍ଞତରୋ। ଅଥ ଚ ପନ ମେ ନାନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚତି। ସଂୱିଜ୍ଜନ୍ତି ଖୋ ପନ ମେ କୁଲେ ଭୋଗା; ସକ୍କା ଭୋଗେ ଚ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ, ପୁଞ୍ଞାନି ଚ କାତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ହୀନାଯାୱତ୍ତିତ୍ୱା ଭୋଗେ ଚ ଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟଂ, ପୁଞ୍ଞାନି ଚ କରେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ – ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେଯ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେଯ୍ୟ ଏୱମେୱ – ଗିଜ୍ଝକୂଟେ ପବ୍ବତେ ଅନ୍ତରହିତୋ ସୀତୱନେ ପାତୁରହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସମ୍ବହୁଲେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ଯେନାଯସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ଚଙ୍କମୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ଚଙ୍କମଂ ଲୋହିତେନ ଫୁଟଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘କସ୍ସ ନ୍ୱାଯଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚଙ୍କମୋ ଲୋହିତେନ ଫୁଟୋ, ସେଯ୍ୟଥାପି ଗୱାଘାତନ’’ନ୍ତି? ‘‘ଆଯସ୍ମତୋ, ଭନ୍ତେ, ସୋଣସ୍ସ ଅଚ୍ଚାରଦ୍ଧୱୀରିଯସ୍ସ ଚଙ୍କମତୋ ପାଦା ଭିଜ୍ଜିଂସୁ। ତସ୍ସାଯଂ ଚଙ୍କମୋ ଲୋହିତେନ ଫୁଟୋ, ସେଯ୍ୟଥାପି ଗୱାଘାତନ’’ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯେନାଯସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ୱିହାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଆଯସ୍ମାପି ଖୋ ସୋଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସୋଣଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ନନୁ ତେ, ସୋଣ, ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘ଯେ ଖୋ କେଚି ଭଗୱତୋ ସାୱକା ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯା ୱିହରନ୍ତି, ଅହଂ ତେସଂ ଅଞ୍ଞତରୋ। ଅଥ ଚ ପନ ମେ ନାନୁପାଦାଯ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚତି। ସଂୱିଜ୍ଜନ୍ତି ଖୋ ପନ ମେ କୁଲେ ଭୋଗା; ସକ୍କା ଭୋଗେ ଚ ଭୁଞ୍ଜିତୁଂ, ପୁଞ୍ଞାନି ଚ କାତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ହୀନାଯାୱତ୍ତିତ୍ୱା ଭୋଗେ ଚ ଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟଂ, ପୁଞ୍ଞାନି ଚ କରେଯ୍ୟ’’’ନ୍ତି? ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି । ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି, ସୋଣ, କୁସଲୋ ତ୍ୱଂ ପୁବ୍ବେ ଅଗାରିକଭୂତୋ ୱୀଣାଯ ତନ୍ତିସ୍ସରେ’’ତି? ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି। ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି, ସୋଣ, ଯଦା ତେ ୱୀଣାଯ ତନ୍ତିଯୋ ଅଚ୍ଚାଯତା ହୋନ୍ତି, ଅପି ନୁ ତେ ୱୀଣା ତସ୍ମିଂ ସମଯେ ସରୱତୀ ୱା ହୋତି, କମ୍ମଞ୍ଞା ୱା’’ତି? ‘‘ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି। ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି, ସୋଣ, ଯଦା ତେ ୱୀଣାଯ ତନ୍ତିଯୋ ଅତିସିଥିଲା ହୋନ୍ତି, ଅପି ନୁ ତେ ୱୀଣା ତସ୍ମିଂ ସମଯେ ସରୱତୀ ୱା ହୋତି, କମ୍ମଞ୍ଞା ୱା’’ତି? ‘‘ନୋ ହେତଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି। ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି, ସୋଣ, ଯଦା ତେ ୱୀଣାଯ ତନ୍ତିଯୋ ନେୱ ଅଚ୍ଚାଯତା ହୋନ୍ତି ନାତିସିଥିଲା, ସମେ ଗୁଣେ ପତିଟ୍ଠିତା, ଅପି ନୁ ତେ ୱୀଣା ତସ୍ମିଂ ସମଯେ ସରୱତୀ ୱା ହୋତି, କମ୍ମଞ୍ଞା ୱା’’ତି? ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି। ‘‘ଏୱମେୱ ଖୋ, ସୋଣ, ଅଚ୍ଚାରଦ୍ଧୱୀରିଯଂ ଉଦ୍ଧଚ୍ଚାଯ ସଂୱତ୍ତତି , ଅତିଲୀନୱୀରିଯଂ କୋସଜ୍ଜାଯ ସଂୱତ୍ତତି। ତସ୍ମାତିହ ତ୍ୱଂ, ସୋଣ, ୱୀରିଯସମତଂ ଅଧିଟ୍ଠହ, ଇନ୍ଦ୍ରିଯାନଞ୍ଚ ସମତଂ ପଟିୱିଜ୍ଝ, ତତ୍ଥ ଚ ନିମିତ୍ତଂ ଗଣ୍ହାହୀ’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସୋଣୋ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସୋଣଂ ଇମିନା ଓୱାଦେନ ଓୱଦିତ୍ୱା – ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମ୍ମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେଯ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେଯ୍ୟ ଏୱମେୱ – ସୀତୱନେ ଆଯସ୍ମତୋ

ସୋଣସ୍ସ ସମ୍ମୁଖେ ଅନ୍ତରହିତୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟେ ପବ୍ବତେ ପାତୁରହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସୋଣୋ ଅପରେନ ସମୟେନ ୱୀରିୟସମତଂ ଅଧିଟ୍ଠାସି, ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନଞ୍ଚ ସମତଂ ପଟିୱିଜ୍ଝି, ତତ୍ଥ ଚ ନିମିତ୍ତଂ ଅଗ୍ଗହେସି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସୋଣୋ, ଏକୋ ୱୂପକଟ୍ଠୋ ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଆତାପୀ ପହିତତ୍ତୋ ୱିହରନ୍ତୋ, ନ ଚିରସ୍ସେୱ – ୟସ୍ସତ୍ଥାୟ କୁଲପୁତ୍ତା ସମ୍ମଦେୱ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜନ୍ତି – ତଦନୁତ୍ତରଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟପରିୟୋସାନଂ ଦିଟ୍ଠେୱ ଧମ୍ମେ ସୟଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହାସି। ‘ଖୀଣା ଜାତି, ୱୁସିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ, କତଂ କରଣୀୟଂ, ନାପରଂ ଇତ୍ଥତ୍ତାୟା’ତି ଅଭିଞ୍ଞାସି। ଅଞ୍ଞତରୋ ଚ ପନାୟସ୍ମା ସୋଣୋ ଅରହତଂ ଅହୋସି।

୨୪୪। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ଅରହତ୍ତପ୍ପତ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ୟଂନୂନାହଂ ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ଅଞ୍ଞଂ ବ୍ୟାକରେୟ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସୋଣୋ ୟେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସୋଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ୟୋ ସୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ଅରହଂ ଖୀଣାସୱୋ ୱୁସିତୱା କତକରଣୀୟୋ ଓହିତଭାରୋ ଅନୁପ୍ପତ୍ତସଦତ୍ଥୋ ପରିକ୍ଖୀଣଭୱସଞ୍ଞୋଜନୋ ସମ୍ମଦଞ୍ଞା ୱିମୁତ୍ତୋ, ସୋ ଛଟ୍ଠାନାନି ଅଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି – ନେକ୍ଖମ୍ମାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ପୱିୱେକାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଅବ୍ୟାପଜ୍ଜାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଉପାଦାନକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ତଣ୍ହକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି , ଅସମ୍ମୋହାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି।

‘‘ସିୟା ଖୋ ପନ, ଭନ୍ତେ, ଇଧେକଚ୍ଚସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଏୱମସ୍ସ – ‘କେୱଲଂ ସଦ୍ଧାମତ୍ତକଂ ନୂନ ଅୟମାୟସ୍ମା ନିସ୍ସାୟ ନେକ୍ଖମ୍ମାଧିମୁତ୍ତୋ’ତି, ନ ଖୋ ପନେତଂ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଖୀଣାସୱୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ, ୱୁସିତୱା, କତକରଣୀୟୋ, କରଣୀୟମତ୍ତାନଂ ଅସମନୁପସ୍ସନ୍ତୋ କତସ୍ସ ୱା ପଟିଚୟଂ ଖୟା ରାଗସ୍ସ ୱୀତରାଗତ୍ତା ନେକ୍ଖମ୍ମାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ଦୋସସ୍ସ ୱୀତଦୋସତ୍ତା ନେକ୍ଖମ୍ମାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ମୋହସ୍ସ ୱୀତମୋହତ୍ତା ନେକ୍ଖମ୍ମାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି।

‘‘ସିୟା ଖୋ ପନ, ଭନ୍ତେ, ଇଧେକଚ୍ଚସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଏୱମସ୍ସ – ‘ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକଂ ନୂନ ଅୟମାୟସ୍ମା ନିକାମୟମାନୋ ପୱିୱେକାଧିମୁତ୍ତୋ’ତି। ନ ଖୋ ପନେତଂ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଖୀଣାସୱୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ, ୱୁସିତୱା, କତକରଣୀୟୋ, କରଣୀୟମତ୍ତାନଂ [କରଣୀୟଂ ଅତ୍ତନୋ (ଅଙ୍ଗୁତ୍ତରପାଠଇୟଂ)] ଅସମନୁପସ୍ସନ୍ତୋ କତସ୍ସ ୱା ପଟିଚୟଂ, ଖୟା ରାଗସ୍ସ ୱୀତରାଗତ୍ତା ପୱିୱେକାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ଦୋସସ୍ସ ୱୀତଦୋସତ୍ତା ପୱିୱେକାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ମୋହସ୍ସ ୱୀତମୋହତ୍ତା ପୱିୱେକାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି।

‘‘ସିୟା ଖୋ ପନ, ଭନ୍ତେ, ଇଧେକଚ୍ଚସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଏୱମସ୍ସ – ‘ସୀଲବ୍ବତପରାମାସଂ ନୂନ ଅୟମାୟସ୍ମା ସାରତୋ ପଚ୍ଚାଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅବ୍ୟାପଜ୍ଜାଧିମୁତ୍ତୋ’ତି। ନ ଖୋ ପନେତଂ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ଦଟ୍ଠବ୍ବଂ। ଖୀଣାସୱୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ, ୱୁସିତୱା, କତକରଣୀୟୋ, କରଣୀୟମତ୍ତାନଂ ଅସମନୁପସ୍ସନ୍ତୋ କତସ୍ସ ୱା ପଟିଚୟଂ, ଖୟା ରାଗସ୍ସ ୱୀତରାଗତ୍ତା ଅବ୍ୟାପଜ୍ଜାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ଦୋସସ୍ସ ୱୀତଦୋସତ୍ତା ଅବ୍ୟାପଜ୍ଜାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ମୋହସ୍ସ ୱୀତମୋହତ୍ତା ଅବ୍ୟାପଜ୍ଜାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି।

‘‘ଖୟା ରାଗସ୍ସ ୱୀତରାଗତ୍ତା ଉପାଦାନକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ଦୋସସ୍ସ ୱୀତଦୋସତ୍ତା ଉପାଦାନକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ମୋହସ୍ସ ୱୀତମୋହତ୍ତା ଉପାଦାନକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି।

‘‘ଖୟା ରାଗସ୍ସ ୱୀତରାଗତ୍ତା ତଣ୍ହକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ଦୋସସ୍ସ ୱୀତଦୋସତ୍ତା ତଣ୍ହକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ମୋହସ୍ସ ୱୀତମୋହତ୍ତା ତଣ୍ହକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି।

‘‘ଖୟା ରାଗସ୍ସ ୱୀତରାଗତ୍ତା ଅସମ୍ମୋହାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ଦୋସସ୍ସ ୱୀତଦୋସତ୍ତା ଅସମ୍ମୋହାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି, ଖୟା ମୋହସ୍ସ ୱୀତମୋହତ୍ତା ଅସମ୍ମୋହାଧିମୁତ୍ତୋ ହୋତି।

‘‘ଏୱଂ ସମ୍ମା ୱିମୁତ୍ତଚିତ୍ତସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଭୁସା ଚେପି ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ରୂପା ଚକ୍ଖୁସ୍ସ ଆପାଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ପରିୟାଦିୟନ୍ତି। ଅମିସ୍ସୀକତମେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ହୋତି, ଠିତଂ, ଆନେଞ୍ଜପ୍ପତ୍ତଂ, ୱୟଞ୍ଚସ୍ସାନୁପସ୍ସତି। ଭୁସା ଚେପି ସୋତୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ସଦ୍ଦା…ପେ… ଘାନୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ଗନ୍ଧା… ଜିୱ୍ହାୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ରସା… କାୟୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ଫୋଟ୍ଠବ୍ବା… ମନୋୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ଧମ୍ମା ମନସ୍ସ ଆପାଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ପରିୟାଦିୟନ୍ତି; ଅମିସ୍ସୀକତମେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ହୋତି, ଠିତଂ, ଆନେଞ୍ଜପ୍ପତ୍ତଂ, ୱୟଞ୍ଚସ୍ସାନୁପସ୍ସତି। ସେୟ୍ୟଥାପି, ଭନ୍ତେ, ସେଲୋ ପବ୍ବତୋ ଅଚ୍ଛିଦ୍ଦୋ ଅସୁସିରୋ ଏକଗ୍ଘନୋ, ପୁରତ୍ଥିମାୟ ଚେପି ଦିସାୟ ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ଭୁସା ୱାତୱୁଟ୍ଠି, ନେୱ ନଂ ସଙ୍କମ୍ପେୟ୍ୟ ନ ସମ୍ପକମ୍ପେୟ୍ୟ ନ ସମ୍ପୱେଧେୟ୍ୟ; ପଚ୍ଛିମାୟ ଚେପି ଦିସାୟ ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ଭୁସା ୱାତୱୁଟ୍ଠି…ପେ… ଉତ୍ତରାୟ ଚେପି ଦିସାୟ…ପେ… ଦକ୍ଖିଣାୟ ଚେପି ଦିସାୟ ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ ଭୁସା ୱାତୱୁଟ୍ଠି, ନେୱ ନଂ ସଙ୍କମ୍ପେୟ୍ୟ

ନ ସମ୍ପକମ୍ପେୟ୍ୟ ନ ସମ୍ପୱେଧେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ସମ୍ମା ୱିମୁତ୍ତଚିତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଭୁସା ଚେପି ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ରୂପା ଚକ୍ଖୁସ୍ସ ଆପାଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ପରିୟାଦିୟନ୍ତି; ଅମିସ୍ସୀକତମେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ହୋତି, ଠିତଂ, ଆନେଞ୍ଜପ୍ପତ୍ତଂ, ୱୟଞ୍ଚସ୍ସାନୁପସ୍ସତି। ଭୁସା ଚେପି ସୋତୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ସଦ୍ଦା…ପେ… ଘାନୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ଗନ୍ଧା… ଜିୱ୍ହାୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ରସା… କାୟୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ଫୋଟ୍ଠବ୍ବା… ମନୋୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ଧମ୍ମା ମନସ୍ସ ଆପାଥଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି, ନେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ପରିୟାଦିୟନ୍ତି; ଅମିସ୍ସୀକତମେୱସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ହୋତି, ଠିତଂ, ଆନେଞ୍ଜପ୍ପତ୍ତଂ, ୱୟଞ୍ଚସ୍ସାନୁପସ୍ସତୀ''ତି।

ନେକ୍ଖମ୍ମଂ ଅଧିମୁତ୍ତସ୍ସ, ପୱିୱେକଞ୍ଚ ଚେତସୋ;

ଅବ୍ୟାପଜ୍ଝାଧିମୁତ୍ତସ୍ସ, ଉପାଦାନକ୍ଖୟସ୍ସ ଚ।

ତଣ୍ହକ୍ଖୟାଧିମୁତ୍ତସ୍ସ , ଅସମ୍ମୋହଞ୍ଚ ଚେତସୋ;

ଦିସ୍ୱା ଆୟତନୁପ୍ପାଦଂ, ସମ୍ମା ଚିତ୍ତଂ ୱିମୁଚ୍ଚତି।

ତସ୍ସ ସମ୍ମାୱିମୁତ୍ତସ୍ସ, ସନ୍ତଚିତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ;

କତସ୍ସ ପଟିଚୟୋ ନତ୍ଥି, କରଣୀୟଂ ନ ୱିଜ୍ଜତି।

ସେଲୋ ୟଥା ଏକଗ୍ଘନୋ, ୱାତେନ ନ ସମୀରତି;

ଏୱଂ ରୂପା ରସା ସଦ୍ଦା, ଗନ୍ଧା ଫସ୍ସା ଚ କେୱଲା।

ଇଟ୍ଠା ଧମ୍ମା ଅନିଟ୍ଠା ଚ, ନ ପୱେଧେନ୍ତି ତାଦିନୋ;

ଠିତଂ ଚିତ୍ତଂ ୱିପ୍ପମୁତ୍ତଂ, ୱୟଞ୍ଚସ୍ସାନୁପସ୍ସତୀତି।

ସୋଣକୋଠିଇୱିସୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୪୮। ଦିଗୁଣାଦିଉପାହନପଟିକ୍ଖେପୋ

୨୪୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, କୁଲପୁତ୍ତା ଅଞ୍ଞଂ ବ୍ୟାକରୋନ୍ତି, ଅତ୍ଥୋ ଚ ୱୁତ୍ତୋ, ଅତ୍ତା ଚ ଅନୁପନୀତୋ। ଅଥ ଚ, ପନିଧେକଚ୍ଚେ ମୋଘପୁରିସା ହସମାନକଂ, ମଞ୍ଞେ, ଅଞ୍ଞଂ ବ୍ୟାକରୋନ୍ତି, ତେ ପଚ୍ଛା ୱିଘାତଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ସୋଣଂ ଆମନ୍ତେସି – ''ତ୍ୱଂ ଖୋସି, ସୋଣ, ସୁଖୁମାଲୋ। ଅନୁଜାନାମି ତେ, ସୋଣ, ଏକପଲାସିକଂ ଉପାହନ''ନ୍ତି। ''ଅହଂ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଅସୀତିସକଟୱାହେ ହିରଞ୍ଞଂ ଓହାୟ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ସତ୍ତହତ୍ଥିକଞ୍ଚ ଅନୀକଂ। ଅଥାହଂ ଭନ୍ତେ ଏକପଲାସିକଂ ଚେ ଉପାହନଂ ପରିହରିସ୍ସାମି, ତସ୍ସ ମେ ଭୱିସ୍ସନ୍ତି ୱତ୍ତାରୋ 'ସୋଣୋ କୋଠିଇୱିସୋ ଅସୀତିସକଟୱାହେ ହିରଞ୍ଞଂ ଓହାୟ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜିତୋ, ସତ୍ତହତ୍ଥିକଞ୍ଚ ଅନୀକଂ। ସୋ ଦାନାୟଂ ଏକପଲାସିକାସୁ ଉପାହନାସୁ ସତ୍ତୋ'ତି। ସଚେ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁଜାନିସ୍ସତି ଅହମ୍ପି ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସାମି; ନୋ ଚେ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଅନୁଜାନିସ୍ସତି, ଅହମ୍ପି ନ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସାମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏକପଲାସିକଂ ଉପାହନଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦିଗୁଣା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ନ ତିଗୁଣା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ନ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା [ଗଣଙ୍ଗଣୂପାହନା (ବହୂସୁ)] ଧାରେତବ୍ବା। ୟୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ଦିଗୁଣାଦିଉପାହନପଟିକ୍ଖେପୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୪୯। ସବ୍ବନୀଲିକାଦିପଟିକ୍ଖେପୋ

୨୪୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ସବ୍ବନୀଲିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ସବ୍ବପୀତିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି… ସବ୍ବଲୋହିତିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି… ସବ୍ବମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକା [ସବ୍ବମଞ୍ଜେଟ୍ଠିକା (କ।)] ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି … ସବ୍ବକଣ୍ହା ଉପାହନାୟୋ

ଧାରେନ୍ତି… ସବ୍ବମହାରଙ୍ଗରତ୍ତା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି… ସବ୍ବମହାନାମରତ୍ତା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି, ‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବନୀଲିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା…ପେ… ନ ସବ୍ବପୀତିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ସବ୍ବଲୋହିତିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ସବ୍ବମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ସବ୍ବକଣ୍ହା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ସବ୍ବମହାରଙ୍ଗରତ୍ତା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ସବ୍ବମହାନାମରତ୍ତା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ନୀଲକୱଦ୍ଧିକା [ୱଡ୍ଢିକା (ସୀ।)] ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ପୀତକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ଲୋହିତକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, କଣ୍ହୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ମହାରଙ୍ଗରତ୍ତୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ମହାନାମରତ୍ତୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି, ‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନୀଲକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା…ପେ… ନ ପୀତକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଲୋହିତକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମଞ୍ଜିଟ୍ଠିକୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ କଣ୍ହୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମହାରଙ୍ଗରତ୍ତୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମହାନାମରତ୍ତୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଖଲ୍ଲକବଦ୍ଧା […ବନ୍ଧା (କ।)] ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ପୁଟବଦ୍ଧା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ପାଲିଗୁଣ୍ଠିମା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ତୂଲପୁଣ୍ଣିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି , ତିତ୍ତିରପତ୍ତିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ମେଣ୍ଡୱିସାଣୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ଅଜୱିସାଣୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ୱିଚ୍ଛିକାଳିକା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ମୋରପିଞ୍ଛ [ମୋରପିଞ୍ଜ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପରିସିବ୍ବିତା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ଚିତ୍ରା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି, ‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ , ଖଲ୍ଲକବଦ୍ଧା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା…ପେ… ନ ପୁଟବଦ୍ଧା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ପାଲିଗୁଣ୍ଠିମା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ତୂଲପୁଣ୍ଣିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ତିତ୍ତିରପତ୍ତିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମେଣ୍ଡୱିସାଣୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଅଜୱିସାଣୱଦ୍ଧିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ୱିଚ୍ଛିକାଳିକା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମୋରପିଞ୍ଛପରିସିବ୍ବିତା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଚିତ୍ରା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ସୀହଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ବ୍ୟଗ୍ଘଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ଦୀପିଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ଅଜିନଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ଉଦ୍ଦଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ମଜ୍ଜାରଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, କାଳକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି, ଲୁୱକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା [ଉଲୂକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା (ୟୋଜନା)] ଉପାହନାୟୋ ଧାରେନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି, ‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀହଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା…ପେ… ନ ବ୍ୟଗ୍ଘଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଦୀପିଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଅଜିନଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଉଦ୍ଦଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମଜ୍ଜାରଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ କାଳକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଲୁୱକଚମ୍ମପରିକ୍ଖଟା ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ସବ୍ବନୀଲିକାଦିପଟିକ୍ଖେପୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୫୦। ଓମୁକ୍କଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନାନୁଜାନନା

୨୪୭। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ରାଜଗହଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପାୱିସି, ଅଞ୍ଞତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଚ୍ଛାସମଣେନ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଖଞ୍ଜମାନୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ଉପାସକୋ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା ଆରୋହିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ; ଦିସ୍ୱା ଉପାହନା ଆରୋହିତ୍ୱା ୟେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ୟେନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚ – ‘‘କିସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଅୟ୍ୟୋ ଖଞ୍ଜତୀ’’ତି ? ‘‘ପାଦା ମେ, ଆୱୁସୋ, ଫଲିତା’’ତି [ଫାଲିତାତି (କ।)]। ‘‘ହନ୍ଦ, ଭନ୍ତେ, ଉପାହନାୟୋ’’ତି। ‘‘ଅଲଂ , ଆୱୁସୋ, ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା ଭଗୱତା ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା’’ତି। ‘‘ଗଣ୍ହାହେତା, ଭିକ୍ଖୁ, ଉପାହନାୟୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓମୁକ୍କଂ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନୱା ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି।

ଓମୁକ୍କଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୫୧। ଅଜ୍ଝାରାମେ ଉପାହନପଟିକ୍ଖେପୋ

୨୪୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭଗଵା ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଅନୁପାହନୋ ଚଙ୍କମତି। ସତ୍ଥା ଅନୁପାହନୋ ଚଙ୍କମତୀତି, ଥେରାପି ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପାହନା ଚଙ୍କମନ୍ତି। ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ, ସତ୍ଥରି ଅନୁପାହନେ ଚଙ୍କମମାନେ, ଥେରେସୁପି ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମମାନେସୁ, ସଉପାହନା ଚଙ୍କମନ୍ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ, ସତ୍ଥରି ଅନୁପାହନେ ଚଙ୍କମମାନେ, ଥେରେସୁପି ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମମାନେସୁ, ସଉପାହନା ଚଙ୍କମିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ‘‘ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ, ସତ୍ଥରି ଅନୁପାହନେ ଚଙ୍କମମାନେ, ଥେରେସୁପି ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମମାନେସୁ, ସଉପାହନା ଚଙ୍କମନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘ସଚ୍ଚଂ, ଭଗଵା’’ତି। ଵିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା…ପେ… ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମୋଘପୁରିସା, ସତ୍ଥରି ଅନୁପାହନେ ଚଙ୍କମମାନେ, ଥେରେସୁପି ଭିକ୍ଖୂସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମମାନେସୁ, ସଉପାହନା ଚଙ୍କମିସ୍ସନ୍ତି। ଇମେ ହି ନାମ, ଭିକ୍ଖଵେ , ଗିହୀ ଓଦାତଵତ୍ଥଵସନକା ଅଭିଜୀଵନିକସ୍ସ ସିପ୍ପସ୍ସ କାରଣା ଆଚରିଯେସୁ ସଗାରଵା ସପ୍ପତିସ୍ସା ସଭାଗଵୁତ୍ତିକା ଵିହରିସ୍ସନ୍ତି। ଇଧ ଖୋ ତଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସୋଭେଥ, ଯଂ ତୁମ୍ହେ ଏଵଂ ସ୍ଵାକ୍ଖାତେ ଧମ୍ମଵିନଯେ ପବ୍ବଜିତା ସମାନା ଆଚରିଯେସୁ ଆଚରିଯମତ୍ତେସୁ ଉପଜ୍ଝାଯେସୁ ଉପଜ୍ଝାଯମତ୍ତେସୁ ଅଗାରଵା ଅପ୍ପତିସ୍ସା ଅସଭାଗଵୁତ୍ତିକା [ସଗାରଵା ସପ୍ପତିସ୍ସା ସଭାଗଵୁତ୍ତିକା (କ।)] ଵିହରେୟ୍ୟାଥ। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ଵା ପସାଦାଯ…ପେ… ଵିଗରହିତ୍ଵା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଆଚରିଯେସୁ ଆଚରିଯମତ୍ତେସୁ ଉପଜ୍ଝାଯେସୁ ଉପଜ୍ଝାଯମତ୍ତେସୁ ଅନୁପାହନେସୁ ଚଙ୍କମମାନେସୁ ସଉପାହନେନ ଚଙ୍କମିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଚଙ୍କମେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ । ନ ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଜ୍ଝାରାମେ ଉପାହନା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି।

୨୪୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପାଦଖିଲାବାଧୋ ହୋତି। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପରିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଉଚ୍ଚାରମ୍ପି ପସ୍ସାଵମ୍ପି ନିକ୍ଖାମେନ୍ତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗଵା ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପରିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଉଚ୍ଚାରମ୍ପି ପସ୍ସାଵମ୍ପି ନିକ୍ଖାମେନ୍ତେ, ଦିସ୍ଵାନ ଯେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘କିଂ ଇମସ୍ସ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆବାଧୋ’’ତି? ‘‘ଇମସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମତୋ ପାଦଖିଲାବାଧୋ; ଇମଂ ମଯଂ ପରିଗ୍ଗହେତ୍ଵା ଉଚ୍ଚାରମ୍ପି ପସ୍ସାଵମ୍ପି ନିକ୍ଖାମେମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯସ୍ସ ପାଦା ଵା ଦୁକ୍ଖା, ପାଦା ଵା ଫଲିତା, ପାଦଖିଲୋ ଵା ଆବାଧୋ [ପାଦଖିଲାବାଧୋ ଵା (ସ୍ୟା।)] ଉପାହନଂ ଧାରେତୁ’’ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଧୋତେହି ପାଦେହି ମଞ୍ଚମ୍ପି ପୀଠମ୍ପି ଅଭିରୁହନ୍ତି; ଚୀଵରମ୍ପି ସେନାସନମ୍ପି ଦୁସ୍ସତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ‘ଇଦାନି ମଞ୍ଚଂ ଵା ପୀଠଂ ଵା ଅଭିରୁହିସ୍ସାମୀ’’ତି ଉପାହନଂ ଧାରେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ରତ୍ତିଯା ଉପୋସଥଗ୍ଗମ୍ପି ସନ୍ନିସଜ୍ଜମ୍ପି ଗଚ୍ଛନ୍ତା ଅନ୍ଧକାରେ ଖାଣୁମ୍ପି କଣ୍ଟକମ୍ପି ଅକ୍କମନ୍ତି; ପାଦା ଦୁକ୍ଖା ହୋନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଜ୍ଝାରାମେ ଉପାହନଂ ଧାରେତୁଂ, ଉକ୍କଂ, ପଦୀପଂ, କତ୍ତରଦଣ୍ଡନ୍ତି।

ଅଜ୍ଝାରାମେ ଉପାହନପଟିକ୍ଖେପୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୫୨। କଟ୍ଠପାଦୁକାଦିପଟିକ୍ଖେପୋ

୨୫୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ କଟ୍ଠପାଦୁକାଯୋ ଅଭିରୁହିତ୍ଵା ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଚଙ୍କମନ୍ତି, ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ଖଟଖଟସଦ୍ଦା, ଅନେକଵିହିତଂ ତିରଚ୍ଛାନକଥଂ କଥେନ୍ତା, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ [ଇମା ତିରଚ୍ଛାନକଥାଯୋ ପାଚି। ୫୦୮; ଦୀ। ନି। ୧।୧୭; ମ। ନି। ୨।୨୨୩; ସଂ। ନି। ୫।୧୦୮୦; ଅ। ନି। ୧୦।୬୯ ଆଦଯୋ] – ରାଜକଥଂ, ଚୋରକଥଂ, ମହାମତ୍ତକଥଂ, ସେନାକଥଂ, ଭଯକଥଂ, ଯୁଦ୍ଧକଥଂ, ଅନ୍ନକଥଂ, ପାନକଥଂ, ଵତ୍ଥକଥଂ, ସଯନକଥଂ, ମାଲାକଥଂ, ଗନ୍ଧକଥଂ, ଞାତିକଥଂ, ଯାନକଥଂ, ଗାମକଥଂ, ନିଗମକଥଂ, ନଗରକଥଂ, ଜନପଦକଥଂ, ଇତ୍ଥିକଥଂ [ଇତ୍ଥିକଥଂ ପୁରିସକଥଂ (କ।)], ସୂରକଥଂ, ଵିସିଖାକଥଂ, କୁମ୍ଭଟ୍ଠାନକଥଂ , ପୁବ୍ବପେତକଥଂ, ନାନତ୍ତକଥଂ, ଲୋକକ୍ଖାଯିକଂ, ସମୁଦ୍ଦକ୍ଖାଯିକଂ, ଇତିଭଵାଭଵକଥଂ ଇତି ଵା; କୀଟକମ୍ପି ଅକ୍କମିତ୍ଵା ମାରେନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂପି ସମାଧିମ୍ହା ଚାଵେନ୍ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ କଟ୍ଠପାଦୁକାଯୋ ଅଭିରୁହିତ୍ଵା ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଚଙ୍କମିସ୍ସନ୍ତି, ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ଖଟଖଟସଦ୍ଦା ଅନେକଵିହିତଂ ତିରଚ୍ଛାନକଥଂ କଥେନ୍ତା, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ରାଜକଥଂ, ଚୋରକଥଂ…ପେ…

ଇତିଭୱାଭୱକଥଂ ଇତି ୱା, କୀଟକମ୍ପି ଅକ୍କମିତ୍ୱା ମାରେସ୍ସନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂପି ସମାଧିମ୍ହା ଚାୱେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ...ପେ... ''ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଚୂସସମୟଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାୟ କଟ୍ଠପାଦୁକାୟୋ ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ଅବ୍ଭୋକାସେ ଚଙ୍କମନ୍ତି, ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦା ମହାସଦ୍ଦା ଖଟଖଟସଦ୍ଦା, ଅନେକୱିହିତଂ ତିରଚ୍ଛାନକଥଂ କଥେନ୍ତା, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ, – ରାଜକଥଂ, ଚୋରକଥଂ...ପେ... ଇତିଭୱାଭୱକଥଂ ଇତି ୱା, କୀଟକମ୍ପି ଅକ୍କମିତ୍ୱା ମାରେନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂପି ସମାଧିମ୍ହା ଚାୱେନ୍ତୀ''ତି? ''ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା''ତି...ପେ... ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କଟ୍ଠପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା। ୟୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ୟଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ୟେନ ବାରାଣସୀ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ୟେନ ବାରାଣସୀ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ବାରାଣସିୟଂ ୱିହରତି ଇସିପତନେ ମିଗଦାୟେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗୱତା କଟ୍ଠପାଦୁକା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତାତି – ତାଲତରୁଣେ ଛେଦାପେତ୍ୱା ତାଲପତ୍ତପାଦୁକାୟୋ ଧାରେନ୍ତି; ତାନି ତାଲତରୁଣାନି ଛିନ୍ନାନି ମିଲାୟନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ତାଲତରୁଣେ ଛେଦାପେତ୍ୱା ତାଲପତ୍ତପାଦୁକାୟୋ ଧାରେସ୍ସନ୍ତି; ତାନି ତାଲତରୁଣାନି ଛିନ୍ନାନି ମିଲାୟନ୍ତି; ଏକିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଜୀୱଂ ୱିହେଠେନ୍ତୀ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତାନଂ ଖିୟ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ...ପେ... ''ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ତାଲତରୁଣେ ଛେଦାପେତ୍ୱା ତାଲପତ୍ତପାଦୁକାୟୋ ଧାରେନ୍ତି; ତାନି ତାଲତରୁଣାନି ଛିନ୍ନାନି ମିଲାୟନ୍ତୀ''ତି? ସଚ୍ଚଂ ଭଗୱାତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା...ପେ... କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ତାଲତରୁଣେ ଛେଦାପେତ୍ୱା ତାଲପତ୍ତପାଦୁକାୟୋ ଧାରେସ୍ସନ୍ତି; ତାନି ତାଲତରୁଣାନି ଛିନ୍ନାନି ମିଲାୟନ୍ତି। ଜୀୱସଞ୍ଞିନୋ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମନୁସ୍ସା ରୁକ୍ଖସ୍ମିଂ। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ...ପେ... ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତାଲପତ୍ତପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା। ୟୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ 'ଭଗୱତା ତାଲପତ୍ତପାଦୁକା ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା'ତି ୱେଳୁତରୁଣେ ଛେଦାପେତ୍ୱା ୱେଳୁପତ୍ତପାଦୁକାୟୋ ଧାରେନ୍ତି। ତାନି ୱେଳୁତରୁଣାନି ଛିନ୍ନାନି ମିଲାୟନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ୱେଳୁତରୁଣେ ଛେଦାପେତ୍ୱା ୱେଳୁପତ୍ତପାଦୁକାୟୋ ଧାରେସ୍ସନ୍ତି। ତାନି ୱେଳୁତରୁଣାନି ଛିନ୍ନାନି ମିଲାୟନ୍ତି। ଏକିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଜୀୱଂ ୱିହେଠେନ୍ତୀ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତାନଂ ଖିୟ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ...ପେ... ଜୀୱସଞ୍ଞିନୋ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମନୁସ୍ସା ରୁକ୍ଖସ୍ମିଂ...ପେ... ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱେଳୁପତ୍ତପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା। ୟୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୨୫୧। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ବାରାଣସିୟଂ ୟଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ୟେନ ଭଦ୍ଦିୟଂ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ୟେନ ଭଦ୍ଦିୟଂ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ଭଦ୍ଦିୟେ ୱିହରତି ଜାତିୟା ୱନେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭଦ୍ଦିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଅନେକୱିହିତଂ ପାଦୁକମଣ୍ଡନାନୁୟୋଗମନୁୟୁତ୍ତା ୱିହରନ୍ତି, ତିଣପାଦୁକଂ କରୋନ୍ତିପି କାରାପେନ୍ତିପି, ମୁଞ୍ଜପାଦୁକଂ କରୋନ୍ତିପି କାରାପେନ୍ତିପି, ପବ୍ବଜପାଦୁକଂ କରୋନ୍ତିପି କାରାପେନ୍ତିପି, ହିନ୍ତାଲପାଦୁକଂ କରୋନ୍ତିପି କାରାପେନ୍ତିପି, କମଲପାଦୁକଂ କରୋନ୍ତିପି କାରାପେନ୍ତିପି, କମ୍ବଲପାଦୁକଂ କରୋନ୍ତିପି କାରାପେନ୍ତିପି, ରିଞ୍ଚନ୍ତି ଉଦ୍ଦେସଂ ପରିପୁଚ୍ଛଂ ଅଧିସୀଲଂ ଅଧିଚିତ୍ତଂ ଅଧିପଞ୍ଞଂ। ୟେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା...ପେ... ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଭଦ୍ଦିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଅନେକୱିହିତଂ ପାଦୁକମଣ୍ଡନାନୁୟୋଗମନୁୟୁତ୍ତା ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି, ତିଣପାଦୁକଂ କରିସ୍ସନ୍ତିପି କାରାପେସ୍ସନ୍ତିପି, ମୁଞ୍ଜପାଦୁକଂ କରିସ୍ସନ୍ତିପି କାରାପେସ୍ସନ୍ତିପି, ପବ୍ବଜପାଦୁକଂ କରିସ୍ସନ୍ତିପି କାରାପେସ୍ସନ୍ତିପି, ହିନ୍ତାଲପାଦୁକଂ କରିସ୍ସନ୍ତିପି କାରାପେସ୍ସନ୍ତିପି, କମଲପାଦୁକଂ କରିସ୍ସନ୍ତିପି କାରାପେସ୍ସନ୍ତିପି, କମ୍ବଲପାଦୁକଂ କରିସ୍ସନ୍ତିପି କାରାପେସ୍ସନ୍ତିପି, ରିଞ୍ଚିସ୍ସନ୍ତି ଉଦ୍ଦେସଂ ପରିପୁଚ୍ଛଂ ଅଧିସୀଲଂ ଅଧିଚିତ୍ତଂ ଅଧିପଞ୍ଞ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ...ପେ... ''ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭଦ୍ଦିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଅନେକୱିହିତଂ ପାଦୁକମଣ୍ଡନାନୁୟୋଗମନୁୟୁତ୍ତା ୱିହରନ୍ତି, ତିଣପାଦୁକଂ କରୋନ୍ତିପି କାରାପେନ୍ତିପି...ପେ... ରିଞ୍ଚନ୍ତି ଉଦ୍ଦେସଂ ପରିପୁଚ୍ଛଂ ଅଧିସୀଲଂ ଅଧିଚିତ୍ତଂ ଅଧିପଞ୍ଞ''ନ୍ତି? ''ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା''ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା...ପେ... ''କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ଅନେକୱିହିତଂ ପାଦୁକମଣ୍ଡନାନୁୟୋଗମନୁୟୁତ୍ତା ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି, ତିଣପାଦୁକଂ କରିସ୍ସନ୍ତିପି କାରାପେସ୍ସନ୍ତିପି...ପେ... ରିଞ୍ଚିସ୍ସନ୍ତି ଉଦ୍ଦେସଂ ପରିପୁଚ୍ଛଂ ଅଧିସୀଲଂ ଅଧିଚିତ୍ତଂ ଅଧିପଞ୍ଞଂ। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ...ପେ... ୱିଗରହିତ୍ୱା...ପେ... ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିଣପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମୁଞ୍ଜପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ପବ୍ବଜପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ହିନ୍ତାଲପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ କମଲପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା , ନ କମ୍ବଲପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ସୋୱଣ୍ଣମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ରୂପିୟମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ମଣିମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ୱେଳୁରିୟମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ଫଲିକମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ କଂସମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ କାଚମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ତିପୁମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ସୀସମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା, ନ ତମ୍ବଲୋହମୟା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା। ୟୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାଚି

ସଙ୍କମନିଯା ପାଦୁକା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ତିସ୍ସୋ ପାଦୁକା ଧୁଵଟ୍ଠାନିଯା ଅସଙ୍କମନିଯାଯୋ – ଵଚ୍ଚପାଦୁକଂ, ପସ୍ସାଵପାଦୁକଂ, ଆଚମନପାଦୁକ''ନ୍ତି।

୨୫୨। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଭଦ୍ଦିଯେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ଵିହରିତ୍ଵା ଯେନ ସାଵତ୍ଥି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ସାଵତ୍ଥି ତଦଵସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଵା ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଵିହରତି ଜେତଵନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଅଚିରଵତିଯା ନଦିଯା ଗାଵୀନଂ ତରନ୍ତୀନଂ ଵିସାଣେସୁପି ଗଣ୍ହନ୍ତି, କଣ୍ଣେସୁପି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଗୀଵାଯପି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ଛେପ୍ପାପି ଗଣ୍ହନ୍ତି, ପିଟ୍ଠିମ୍ପି ଅଭିରୁହନ୍ତି, ରତ୍ତଚିତ୍ତାପି ଅଙ୍ଗଜାତଂ ଛୁପନ୍ତି, ଵଚ୍ଛତରିମ୍ପି ଓଗାହେତ୍ଵା ମାରେନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ଗାଵୀନଂ ତରନ୍ତୀନଂ ଵିସାଣେସୁପି ଗହେସ୍ସନ୍ତି…ପେ… ସେଯ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ଵିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖଵେ,…ପେ… ସଚ୍ଚଂ ଭଗଵାତି…ପେ… ଵିଗରହିତ୍ଵା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗାଵୀନଂ ଵିସାଣେସୁ ଗହେତବ୍ବଂ, ନ କଣ୍ଣେସୁ ଗହେତବ୍ବଂ, ନ ଗୀଵାଯ ଗହେତବ୍ବଂ, ନ ଛେପ୍ପାଯ ଗହେତବ୍ବଂ, ନ ପିଟ୍ଠି ଅଭିରୁହିତବ୍ବା । ଯୋ ଅଭିରୁହେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ରତ୍ତଚିତ୍ତେନ ଅଙ୍ଗଜାତଂ ଛୁପିତବ୍ବଂ। ଯୋ ଛୁପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ। ନ ଵଚ୍ଛତରୀ ମାରେତବ୍ବା। ଯୋ ମାରେଯ୍ୟ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ''ତି।

କଟ୍ଠପାଦୁକାଦିପଟିକ୍ଖେପୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୫୩। ଯାନାଦିପଟିକ୍ଖେପୋ

୨୫୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଯାନେନ ଯାଯନ୍ତି, ଇତ୍ଥିଯୁତ୍ତେନପି ପୁରିସନ୍ତରେନ, ପୁରିସଯୁତ୍ତେନପି ଇତ୍ଥନ୍ତରେନ। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ୟଥାପି ଗଙ୍ଗାମହିଯାଯା''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାନେନ ଯାଯିତବ୍ବଂ । ଯୋ ଯାଯେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ସାଵତ୍ଥିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ମଗ୍ଗା ଓକ୍କମ୍ମ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ରୁକ୍ଖମୂଲେ ନିସୀଦି। ମନୁସ୍ସା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଦିସ୍ଵା ଏତଦଵୋଚୁଂ – ''କହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟୋ ଗମିସ୍ସତୀ''ତି? ''ସାଵତ୍ଥିଂ ଖୋ ଅହଂ, ଆଵୁସୋ, ଗମିସ୍ସାମି ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯା''ତି। ''ଏହି, ଭନ୍ତେ, ଗମିସ୍ସାମା''ତି। ''ନାହଂ, ଆଵୁସୋ, ସକ୍କୋମି, ଗିଲାନୋମ୍ହୀ''ତି। ''ଏହି, ଭନ୍ତେ, ଯାନଂ ଅଭିରୁହା''ତି। ''ଅଲଂ, ଆଵୁସୋ, ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ ଭଗଵତା ଯାନ''ନ୍ତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତୋ ଯାନଂ ନାଭିରୁହି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସାଵତ୍ଥିଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଯାନନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଇତ୍ଥିଯୁତ୍ତଂ ନୁ ଖୋ ପୁରିସଯୁତ୍ତଂ ନୁ ଖୋ''ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖଵେ, ପୁରିସଯୁତ୍ତଂ ହତ୍ଥଵଟ୍ଟକନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଯାନୁଗ୍ଘାତେନ ବାଳ୍ହତରଂ ଅଫାସୁ ଅହୋସି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସିଵିକଂ ପାଟଙ୍କିନ୍ତି।

ଯାନାଦିପଟିକ୍ଖେପୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୫୪। ଉଚ୍ଚାସଯନମହାସଯନପଟିକ୍ଖେପୋ

୨୫୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଉଚ୍ଚାସଯନମହାସଯନାନି ଧାରେନ୍ତି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଆସନ୍ଦିଂ, ପଲ୍ଲଙ୍କଂ, ଗୋନକଂ, ଚିତ୍ତକଂ, ପଟିକଂ, ପଟଲିକଂ, ତୂଲିକଂ, ଵିକତିକଂ, ଉଦ୍ଧଲୋମିଂ [ଉଦ୍ଦଲୋମିଂ (କ।), ଉଦ୍ଦଲୋମିଂ (କ।)], ଏକନ୍ତଲୋମିଂ, କଟ୍ଟିସ୍ସଂ, କୋସେଯ୍ୟଂ , କୁତ୍ତକଂ, ହତ୍ଥତ୍ଥରଂ, ଅସ୍ସତ୍ଥରଂ, ରଥତ୍ଥରଂ, ଅଜିନପଵେଣିଂ, କଦଲିମିଗପଵରପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ, ସଉତ୍ତରଚ୍ଛଦଂ, ଉଭତୋଲୋହିତକୂପଧାନନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଵିହାରଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତା ପସ୍ସିତ୍ଵା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉଚ୍ଚାସଯନମହାସଯନାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଆସନ୍ଦି, ପଲ୍ଲଙ୍କୋ, ଗୋନକୋ, ଚିତ୍ତକୋ, ପଟିକା, ପଟଲିକା, ତୂଲିକା, ଵିକତିକା, ଉଦ୍ଧଲୋମି, ଏକନ୍ତଲୋମି, କଟ୍ଟିସ୍ସଂ, କୋସେଯ୍ୟଂ, କୁତ୍ତକଂ, ହତ୍ଥତ୍ଥରଂ, ଅସ୍ସତ୍ଥରଂ, ରଥତ୍ଥରଂ, ଅଜିନପଵେଣି, କଦଲିମିଗପଵରପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ, ସଉତ୍ତରଚ୍ଛଦଂ, ଉଭତୋଲୋହିତକୂପଧାନଂ। ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଉଚ୍ଚାସଯନମହାସଯନପଟିକ୍ଖେପୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୫୫। ସଵ୍ଵଚମ୍ମପଟିକ୍ଖେପୋ

୨୫୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗଵତା ଉଚ୍ଚାସଯନମହାସଯନାନି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତାନୀତି – ମହାଚମ୍ମାନି ଧାରେନ୍ତି, ସୀହଚମ୍ମଂ ବ୍ଯଗ୍ଘଚମ୍ମଂ ଦୀପିଚମ୍ମଂ। ତାନି ମଞ୍ଚପ୍ପମାଣେନପି ଛିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ପୀଠପ୍ପମାଣେନପି ଛିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ଅନ୍ତୋପି ମଞ୍ଚେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ବହିପି ମଞ୍ଚେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ଅନ୍ତୋପି ପୀଠେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ବହିପି ପୀଠେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଵିହାରଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତା ପସ୍ସିତ୍ଵା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ଯଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମହାଚମ୍ମାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ସୀହଚମ୍ମଂ ବ୍ଯଗ୍ଘଚମ୍ମଂ ଦୀପିଚମ୍ମଂ। ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗଵତା ମହାଚମ୍ମାନି ପଟିକ୍ଖିତ୍ତାନୀତି – ଗୋଚମ୍ମାନି ଧାରେନ୍ତି। ତାନି ମଞ୍ଚପ୍ପମାଣେନପି ଛିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ପୀଠପ୍ପମାଣେନପି ଛିନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି, ଅନ୍ତୋପି ମଞ୍ଚେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ବହିପି ମଞ୍ଚେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ଅନ୍ତୋପି ପୀଠେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ବହିପି ପୀଠେ ପଞ୍ଞତ୍ତାନି ହୋନ୍ତି। ଅଞ୍ଞତରୋପି ପାପଭିକ୍ଖୁ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ପାପୁପାସକସ୍ସ କୁଲୂପକୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପାପଭିକ୍ଖୁ ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିଵାସେତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରମାଦାଯ ଯେନ ତସ୍ସ ପାପୁପାସକସ୍ସ ନିଵେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପାପୁପାସକୋ ଯେନ ସୋ ପାପଭିକ୍ଖୁ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ତଂ ପାପଭିକ୍ଖୁଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତସ୍ସ ପାପୁପାସକସ୍ସ ଵଚ୍ଛକୋ ହୋତି ତରୁଣକୋ ଅଭିରୂପୋ ଦସ୍ସନୀଯୋ ପାସାଦିକୋ ଚିତ୍ତୋ, ସେଯ୍ଯଥାପି ଦୀପିଚ୍ଛାପୋ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପାପଭିକ୍ଖୁ ତଂ ଵଚ୍ଛକଂ ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଉପନିଜ୍ଝାଯତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପାପୁପାସକୋ ତଂ ପାପଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କିସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ଯୋ ଇମଂ ଵଚ୍ଛକଂ ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଉପନିଜ୍ଝାଯତୀ''ତି? ''ଅତ୍ଥୋ ମେ, ଆଵୁସୋ, ଇମସ୍ସ ଵଚ୍ଛକସ୍ସ ଚମ୍ମେନା''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପାପୁପାସକୋ ତଂ ଵଚ୍ଛକଂ ଵଧିତ୍ଵା ଚମ୍ମଂ ଵିଧୁନିତ୍ଵା ତସ୍ସ ପାପଭିକ୍ଖୁନୋ ପାଦାସି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପାପଭିକ୍ଖୁ ତଂ ଚମ୍ମଂ ସଙ୍ଘାଟିଯା ପଟିଚ୍ଛାଦେତ୍ଵା ଅଗମାସି। ଅଥ ଖୋ ସା ଗାଵୀ ଵଚ୍ଛଗିଦ୍ଧିନୀ ତଂ ପାପଭିକ୍ଖୁଂ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧି। ଭିକ୍ଖୂ ଏଵମାହଂସୁ – ''କିସ୍ସ ତ୍ଵାଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଗାଵୀ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧୀ''ତି? ''ଅହମ୍ପି ଖୋ, ଆଵୁସୋ, ନ ଜାନାମି କେନ [କେନଚି (କ।)] ମ୍ଯାଯଂ ଗାଵୀ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧୀ''ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତସ୍ସ ପାପଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘାଟି ଲୋହିତେନ ମକ୍ଖିତା ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏଵମାହଂସୁ – ''ଅଯଂ ପନ ତେ, ଆଵୁସୋ, ସଙ୍ଘାଟି କିଂ କତା''ତି? ଅଥ ଖୋ ସୋ ପାପଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ''କିଂ ପନ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ପାଣାତିପାତେ ସମାଦପେସୀ''ତି? ''ଏଵମାଵୁସୋ''ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଭିକ୍ଖୁ ପାଣାତିପାତେ ସମାଦପେସ୍ସତି, ନନୁ ଭଗଵତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ପାଣାତିପାତୋ ଗରହିତୋ, ପାଣାତିପାତା ଵେରମଣୀ ପସତ୍ଥା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ଵା ତଂ ପାପଭିକ୍ଖୁଂ ପଟିପୁଚ୍ଛି – ''ସଚ୍ଚଂ କିର ତ୍ଵଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ପାଣାତିପାତେ ସମାଦପେସୀ''ତି? ସଚ୍ଚଂ ଭଗଵାତି…ପେ… କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ଵଂ, ମୋଘପୁରିସ, ପାଣାତିପାତେ ସମାଦପେସ୍ସସି, ନନୁ ମଯା, ମୋଘପୁରିସ, ଅନେକପରିଯାଯେନ ପାଣାତିପାତୋ ଗରହିତୋ, ପାଣାତିପାତା ଵେରମଣୀ ପସତ୍ଥା। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ଵା ପସାଦାଯ…ପେ… ଵିଗରହିତ୍ଵା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପାଣାତିପାତେ ସମାଦପେତବ୍ବଂ। ଯୋ ସମାଦପେଯ୍ଯ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ। ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗୋଚମ୍ମଂ ଧାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, କିଞ୍ଚି ଚମ୍ମଂ ଧାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ସଵ୍ଵଚମ୍ମପଟିକ୍ଖେପୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୫୬। ଗିହିଵିକତାନୁଞ୍ଞାତାଦି

୨୫୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମନୁସ୍ସାନଂ ମଞ୍ଚମ୍ପି ପୀଠମ୍ପି ଚମ୍ମୋନଦ୍ଧାନି ହୋନ୍ତି, ଚମ୍ମଵିନଦ୍ଧାନି। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ନାଭିନିସୀଦନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗିହିଵିକତଂ ଅଭିନିସୀଦିତୁଂ, ନ ତ୍ଵେଵ ଅଭିନିପଜ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଵିହାରା ଚମ୍ମଵଦ୍ଧେହି ଓଗୁମ୍ଫିଯନ୍ତି [ଓଗୁମ୍ଭିଯନ୍ତି (କ।)]। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ନାଭିନିସୀଦନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ବନ୍ଧନମତ୍ତଂ ଅଭିନିସୀଦିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ସଉପାହନା ଗାମଂ ପଵିସନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଵିପାଚେନ୍ତି – ''ସେଯ୍ଯଥାପି ଗିହୀ

କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସୌପାହନେନ ଗାମୋ ପଵିସିତବ୍ବୋ। ଯୋ ପଵିସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ହୋତି, ନ ସକ୍କୋତି ଵିନା ଉପାହନେନ ଗାମଂ ପଵିସିତୁଂ। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗିଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସୌପାହନେନ ଗାମଂ ପଵିସିତୁନ୍ତି।

ଗିହିଵିକତାନୁଞ୍ଞାତାଦି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୫୭। ସୋଣକୁଟିକଣ୍ଣଵତ୍ଥୁ

୨୫୭।[ଉଦା। ୪୬ ସୋକସୁତ୍ତେନ ସଂସନ୍ଦିତ୍ଵା ପସ୍ସିତବ୍ବଂ] ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ଅଵନ୍ତୀସୁ ଵିହରତି କୁରରଘରେ [କୁରୁରଘରେ (କ।)] ପପତକେ [ପପାତେ (ସୀ। ସ୍ଯା।) ପଵତ୍ତେ (ଉଦା। ୪୬)] ପବ୍ବତେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସୋଣୋ ଉପାସକୋ କୁଟିକଣ୍ଣୋ ଆଯସ୍ମତୋ ମହାକଚ୍ଚାନସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାକୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ସୋଣୋ ଉପାସକୋ କୁଟିକଣ୍ଣୋ ଯେନାଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋଣୋ ଉପାସକୋ କୁଟିକଣ୍ଣୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଯଥା ଯଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟେନ ମହାକଚ୍ଚାନେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମି, ନଯିଦଂ ସୁକରଂ ଅଗାରଂ ଅଜ୍ଝାଵସତା ଏକନ୍ତପରିପୁଣ୍ଣଂ ଏକନ୍ତପରିସୁଦ୍ଧଂ ସଙ୍ଖଲିଖିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିତୁଂ। ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ଵା କାସାଯାନି ଵତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ଵା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜିତୁଂ । ପବ୍ବାଜେତୁ ମଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟୋ ମହାକଚ୍ଚାନୋ’’ତି। ( ) [(ଏଵଂ ଵୁତ୍ତେ ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାଯନୋ ସୋଣଂ ଉପାସକଂ କୁଟିକଣ୍ଣଂ ଏତଦଵୋଚ) (ସ୍ଯା। ଉଦା। ୪୬)] ‘‘ଦୁକ୍କରଂ ଖୋ, ସୋଣ, ଯାଵଜୀଵଂ ଏକସେଯ୍ୟଂ ଏକଭତ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିତୁଂ। ଇଙ୍ଘ, ତ୍ଵଂ, ସୋଣ , ତତ୍ଥେଵ ଅଗାରିକଭୂତୋ ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାସନଂ ଅନୁଯୁଞ୍ଜ, କାଲଯୁତ୍ତଂ ଏକସେଯ୍ୟଂ ଏକଭତ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋଣସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ କୁଟିକଣ୍ଣସ୍ସ ଯୋ ଅହୋସି ପବ୍ବଜ୍ଜାଭିସଙ୍ଖାରୋ ସୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ସୋଣୋ ଉପାସକୋ କୁଟିକଣ୍ଣୋ …ପେ… ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ସୋଣୋ ଉପାସକୋ କୁଟିକଣ୍ଣୋ ଯେନାଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋଣୋ ଉପାସକୋ କୁଟିକଣ୍ଣୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଯଥା ଯଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟେନ ମହାକଚ୍ଚାନେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମି, ନଯିଦଂ ସୁକରଂ ଅଗାରଂ ଅଜ୍ଝାଵସତା ଏକନ୍ତପରିପୁଣ୍ଣଂ ଏକନ୍ତପରିସୁଦ୍ଧଂ ସଙ୍ଖଲିଖିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରିତୁଂ। ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, କେସମସ୍ସୁଂ ଓହାରେତ୍ଵା କାସାଯାନି ଵତ୍ଥାନି ଅଚ୍ଛାଦେତ୍ଵା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜିତୁଂ। ପବ୍ବାଜେତୁ ମଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟୋ ମହାକଚ୍ଚାନୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ସୋଣଂ ଉପାସକଂ କୁଟିକଣ୍ଣଂ ପବ୍ବାଜେସି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଵନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥୋ ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ତିଣ୍ଣଂ ଵସ୍ସାନଂ ଅଚ୍ଚଯେନ କିଚ୍ଛେନ କସିରେନ ତତୋ ତତୋ ଦସଵଗ୍ଗଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ଵା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସୋଣଂ ଉପସମ୍ପାଦେସି।

ସୋଣକୁଟିକଣ୍ଣଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୫୮। ମହାକଚ୍ଚାନସ୍ସ ପଞ୍ଚଵରପରିଦସ୍ସନା

ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ଵସ୍ସଂଵୁଟ୍ଠସ୍ସ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘‘ସୁତୋଯେଵ ଖୋ ମେ ସୋ ଭଗଵା ଏଦିସୋ ଚ ଏଦିସୋ ଚାତି, ନ ଚ ମଯା ସମ୍ମୁଖା ଦିଟ୍ଠୋ, ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟାହଂ ତଂ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ସଚେ ମଂ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଅନୁଜାନେଯ୍ୟା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସୋଣୋ ସାଯନ୍ହସମଯଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ଵୁଟ୍ଠିତୋ ଯେନାଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସୋଣୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଇଧ ମଯ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘ସୁତୋ ଯେଵ ଖୋ ମେ ସୋ ଭଗଵା ଏଦିସୋ ଚ ଏଦିସୋ ଚାତି, ନ ଚ ମଯା ସମ୍ମୁଖା ଦିଟ୍ଠୋ, ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟାହଂ ତଂ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ସଚେ ମଂ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଅନୁଜାନେଯ୍ୟା’ତି; ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତଂ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ସଚେ ମଂ ଉପଜ୍ଝାଯୋ ଅନୁଜାନାତୀ’’ତି। ‘‘ସାଧୁ ସାଧୁ, ସୋଣ। ଗଚ୍ଛ ତ୍ଵଂ, ସୋଣ, ତଂ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ। ଦକ୍ଖିସ୍ସସି ତ୍ଵଂ, ସୋଣ, ତଂ ଭଗଵନ୍ତଂ ପାସାଦିକଂ ପସାଦନୀଯଂ ସନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ସନ୍ତମାନସଂ ଉତ୍ତମଦମଥସମଥଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତଂ ଦନ୍ତଂ ଗୁତ୍ତଂ ଯତିନ୍ଦ୍ରିଯଂ ନାଗଂ। ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, ସୋଣ, ମମ ଵଚନେନ ଭଗଵତୋ ପାଦେ ସିରସା ଵନ୍ଦ – ‘ଉପଜ୍ଝାଯୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପାଦେ ସିରସା ଵନ୍ଦତୀ’’’ତି। ଏଵଞ୍ଚ ଵଦେହି – ‘‘ଅଵନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥୋ, ଭନ୍ତେ,

ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ, ତିଣ୍ଣଂ ମେ ୱସ୍ସାନଂ ଅଚ୍ଚୟେନ କିଚ୍ଛେନ କସିରେନ ତତୋ ତତୋ ଦସୱଗ୍ଗଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଦଂ ଅଲତ୍ଥଂ; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଅପ୍ପତରେନ ଗଣେନ ଉପସମ୍ପଦଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ। ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭନ୍ତେ, କଣ୍ହୁତ୍ତରା ଭୂମି ଖରା ଗୋକଣ୍ଟକହତା; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ। ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭନ୍ତେ, ନହାନଗରୁକା ମନୁସ୍ସା ଉଦକସୁଦ୍ଧିକା; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଧୁୱନହାନଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ। ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭନ୍ତେ, ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ। ସେୟ୍ୟଥାପି, ଭନ୍ତେ, ମଜ୍ଝିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଏରଗୁ ମୋରଗୁ ମଜ୍ଜାରୂ [ମଜ୍ଝାରୂ (କ।)] ଜନ୍ତୁ, ଏୱମେୱ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ। ଏତରହି, ଭନ୍ତେ, ମନୁସ୍ସା ନିସ୍ସୀମଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତି – 'ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେମା'''ତି। ତେ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେନ୍ତି – 'ଇତ୍ଥନ୍ନାମେହି ତେ, ଆୱୁସୋ, ମନୁସ୍ସେହି ଚୀୱରଂ ଦିନ୍ନ'ନ୍ତି ତେ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାୟନ୍ତା ନ ସାଦିୟନ୍ତି – 'ମା ନୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ଅହୋସୀ'ତି; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଚୀୱରେ ପରିୟାୟଂ ଆଚିକ୍ଖେୟ୍ୟା''ତି। ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସୋଣୋ ଆୟସ୍ମତୋ ମହାକଚ୍ଚାନସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକଚ୍ଚାନଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ସେନାସନଂ ସଂସାମେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ୟେନ ସାୱତ୍ଥି ତେନ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ୟେନ ସାୱତ୍ଥି ଜେତୱନଂ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମୋ ୟେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଇମସ୍ସ, ଆନନ୍ଦ, ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞାପେହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ – ''ୟସ୍ସ ଖୋ ମଂ ଭଗୱା ଆଣାପେତି, 'ଇମସ୍ସ, ଆନନ୍ଦ, ଆଗନ୍ତୁକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞାପେହୀ'ତି, ଇଚ୍ଛତି ଭଗୱା ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଏକୱିହାରେ ୱତ୍ଥୁଂ, ଇଚ୍ଛତି ଭଗୱା ଆୟସ୍ମତା ସୋଣେନ ସଦ୍ଧିଂ ଏକୱିହାରେ ୱତ୍ଥୁ''ନ୍ତି – ୟସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭଗୱା ୱିହରତି ତସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଆୟସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ସେନାସନଂ ପଞ୍ଞାପେସି।

୨୫୮। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ବହୁଦେୱ ରତ୍ତିଂ ଅବ୍ଭୋକାସେ ୱୀତିନାମେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ପାୱିସି। ଆୟସ୍ମାପି ଖୋ ସୋଣୋ ବହୁଦେୱ ରତ୍ତିଂ ଅବ୍ଭୋକାସେ ୱୀତିନାମେତ୍ୱା ୱିହାରଂ ପାୱିସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଚୂସସମୟଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାୟ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ସୋଣଂ ଅଜ୍ଝେସି – ''ପଟିଭାତୁ ତଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ଧମ୍ମୋ ଭାସିତୁ''ନ୍ତି। ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସୋଣୋ ଭଗୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ସବ୍ବାନେୱ ଅଟ୍ଠକୱଗ୍ଗିକାନି ସରେନ ଅଭାସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମତୋ ସୋଣସ୍ସ ସରଭଞ୍ଞପରିୟୋସାନେ ଅବ୍ଭାନୁମୋଦି – ''ସାଧୁ, ସାଧୁ, ଭିକ୍ଖୁ। ସୁଗ୍ଗହିତାନି ଖୋ ତେ, ଭିକ୍ଖୁ, ଅଟ୍ଠକୱଗ୍ଗିକାନି , ସୁମନସିକତାନି ସୂପଧାରିତାନି। କଲ୍ୟାଣିୟାପି ୱାଚାୟ ସମନ୍ନାଗତୋ, ୱିସ୍ସଟ୍ଠାୟ, ଅନେଲଗଲାୟ [ଅନେଳଗଲାୟ (କ।)], ଅତ୍ଥସ୍ସ ୱିଞ୍ଞାପନିୟା। କତିୱସ୍ସୋସି ତ୍ୱଂ, ଭିକ୍ଖୂ''ତି? ''ଏକୱସ୍ସୋହଂ, ଭଗୱା''ତି। ''କିସ୍ସ ପନ ତ୍ୱଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ଏୱଂ ଚିରଂ ଅକାସୀ''ତି? ''ଚିରଂ ଦିଟ୍ଠୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, କାମେସୁ ଆଦୀନୱୋ, ଅପି ଚ ସମ୍ବାଧା ଘରାୱାସା ବହୁକିଚ୍ଚା ବହୁକରଣୀୟା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତମତ୍ଥଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତାୟଂ ୱେଲାୟଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

[ଉଦା। ୪୬ ଉଦାନେପି] ''ଦିସ୍ୱା ଆଦୀନୱଂ ଲୋକେ, ଞତ୍ୱା ଧମ୍ମଂ ନିରୂପଧିଂ;

ଅରିୟୋ ନ ରମତୀ ପାପେ, ପାପେ ନ ରମତୀ ସୁଚୀ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସୋଣୋ – ପଟିସମ୍ମୋଦତି ଖୋ ମଂ ଭଗୱା, ଅୟଂ ଖ୍ୱସ୍ସ କାଲୋ ୟଂ ମେ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ପରିଦସ୍ସୀତି – ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଉପଜ୍ଝାୟୋ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ ଭଗୱତୋ ପାଦେ ସିରସା ୱନ୍ଦତି, ଏୱଞ୍ଚ ୱଦେତି ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥୋ, ଭନ୍ତେ, ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ। ତିଣ୍ଣଂ ମେ ୱସ୍ସାନଂ ଅଚ୍ଚୟେନ କିଚ୍ଛେନ କସିରେନ ତତୋ ତତୋ ଦସୱଗ୍ଗଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଦଂ ଅଲତ୍ଥଂ, ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଅପ୍ପତରେନ ଗଣେନ ଉପସମ୍ପଦଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ। ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭନ୍ତେ, କଣ୍ହୁତ୍ତରା ଭୂମି ଖରା ଗୋକଣ୍ଟକହତା; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ। ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭନ୍ତେ, ନହାନଗରୁକା ମନୁସ୍ସା ଉଦକସୁଦ୍ଧିକା, ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଧୁୱନହାନଂ ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ। ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭନ୍ତେ, ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ। ସେୟ୍ୟଥାପି, ଭନ୍ତେ, ମଜ୍ଝିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଏରଗୂ ମୋରଗୂ ମଜ୍ଜାରୂ ଜନ୍ତୂ , ଏୱମେୱ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଅୱନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି ଅନୁଜାନେୟ୍ୟ, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ। ଏତରହି, ଭନ୍ତେ, ମନୁସ୍ସା ନିସ୍ସୀମଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତି – 'ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେମା'ତି। ତେ ଆଗନ୍ତ୍ୱା ଆରୋଚେନ୍ତି – 'ଇତ୍ଥନ୍ନାମେହି ତେ, ଆୱୁସୋ, ମନୁସ୍ସେହି ଚୀୱରଂ ଦିନ୍ନ'ନ୍ତି। ତେ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାୟନ୍ତା ନ ସାଦିୟନ୍ତି – 'ମା ନୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିୟଂ ଅହୋସୀ'ତି; ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଭଗୱା ଚୀୱରେ ପରିୟାୟଂ ଆଚିକ୍ଖେୟ୍ୟା''ତି।

୨୫୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅଵନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅପ୍ପଭିକ୍ଖୁକୋ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଵିନଯଧରପଞ୍ଚମେନ ଗଣେନ ଉପସମ୍ପଦଂ। ତତ୍ରିମେ ପଚ୍ଚନ୍ତିମା ଜନପଦା – ପୁରତ୍ଥିମାଯ ଦିସାଯ ଗଜଙ୍ଗଲଂ [କଜଙ୍ଗଲଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ନାମ ନିଗମୋ, ତସ୍ସ ପରେନ ମହାସାଲା, ତତୋ ପରା ପଚ୍ଚନ୍ତିମା ଜନପଦା, ଓରତୋ ମଜ୍ଝେ; ପୁରତ୍ଥିମଦକ୍ଖିଣାଯ ଦିସାଯ ସଲ୍ଲଵତୀ [ସଲଲଵତୀ (ସୀ।)] ନାମ ନଦୀ, ତତୋ ପରା ପଚ୍ଚନ୍ତିମା ଜନପଦା, ଓରତୋ ମଜ୍ଝେ; ଦକ୍ଖିଣାଯ ଦିସାଯ ସେତକଣ୍ଣିକଂ ନାମ ନିଗମୋ, ତତୋ ପରା ପଚ୍ଚନ୍ତିମା ଜନପଦା, ଓରତୋ ମଜ୍ଝେ; ପଚ୍ଛିମାଯ ଦିସାଯ ଥୂଣଂ ନାମ ବ୍ରାହ୍ମଣଗାମୋ, ତତୋ ପରା ପଚ୍ଚନ୍ତିମା ଜନପଦା, ଓରତୋ ମଜ୍ଝେ; ଉତ୍ତରାଯ ଦିସାଯ ଉସୀରଦ୍ଧଜୋ ନାମ ପବ୍ବତୋ, ତତୋ ପରା ପଚ୍ଚନ୍ତିମା ଜନପଦା, ଓରତୋ ମଜ୍ଝେ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଏଵରୂପେସୁ ପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଵିନଯଧରପଞ୍ଚମେନ ଗଣେନ ଉପସମ୍ପଦଂ। ଅଵନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କଣ୍ହୁତ୍ତରା ଭୂମି ଖରା ଗୋକଣ୍ଟକହତା। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଗୁଣଙ୍ଗୁଣୂପାହନଂ। ଅଵନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ନହାନଗରୁକା ମନୁସ୍ସା ଉଦକସୁଦ୍ଧିକା। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଧୁଵନହାନଂ। ଅଵନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ। ସେଯ୍ୟଥାପି, ଭିକ୍ଖଵେ, ମଜ୍ଝିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଏରଗୁ ମୋରଗୁ ମଜ୍ଜାରୁ ଜନ୍ତୁ, ଏଵମେଵ ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଵନ୍ତିଦକ୍ଖିଣାପଥେ ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବପଚ୍ଚନ୍ତିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଚମ୍ମାନି ଅତ୍ଥରଣାନି, ଏଳକଚମ୍ମଂ ଅଜଚମ୍ମଂ ମିଗଚମ୍ମଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମନୁସ୍ସା ନିସ୍ସୀମଗତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀଵରଂ ଦେନ୍ତି – ‘ଇମଂ ଚୀଵରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେମା’ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସାଦିତୁଂ, ନ ତାଵ ତଂ ଗଣନୂପଗଂ ଯାଵ ନ ହତ୍ଥଂ ଗଚ୍ଛତୀ’’ତି।

ମହାକଚ୍ଚାନସ୍ସ ପଞ୍ଚଵରପରିଦସ୍ସନା ନିଟ୍ଠିତା।

ଚମ୍ମକ୍ଖନ୍ଧକୋ ପଞ୍ଚମୋ।

୧୫୯। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ରାଜା ଚ ମାଗଧୋ ସୋଣୋ, ଅସୀତିସହସ୍ସିସ୍ସରୋ;

ସାଗତୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟସ୍ମିଂ, ବହୁଂ ଦସ୍ସେତି ଉତ୍ତରିଂ।

ପବ୍ବଜ୍ଜାରଦ୍ଧଭିଜ୍ଜିଂସୁ , ଵୀଣଂ ଏକପଲାସିକଂ;

ନୀଲା ପୀତା ଲୋହିତିକା, ମଞ୍ଜିଟ୍ଠା କଣ୍ହମେଵ ଚ।

ମହାରଙ୍ଗମହାନାମା, ଵଦ୍ଧିକା ଚ ପଟିକ୍ଖିପି;

ଖଲ୍ଲକା ପୁଟପାଲି ଚ, ତୂଲତିତ୍ତିରମେଣ୍ଡଜା।

ଵିଚ୍ଛିକା ମୋରଚିତ୍ରା ଚ, ସୀହବ୍ୟଗ୍ଘା ଚ ଦୀପିକା;

ଅଜିନୁଦ୍ଦା ମଜ୍ଜାରୀ ଚ, କାଳଅଲୁଵକପରିକ୍ଖଟା।

ଫଲିତୁପାହନା ଖିଲା, ଧୋତଖାଣୁଖଟଖଟା;

ତାଲଵେଳଉତିଣଂ ଚେଵ, ମୁଞ୍ଜପବ୍ବଜହିନ୍ତାଲା।

କମଲକମ୍ବଲସୋଵଣ୍ଣା , ରୂପିକା ମଣିଵେଳୁରିଯା;

ଫଲିକା କଂସକାଚା ଚ, ତିପୁସୀସଞ୍ଚ ତମ୍ବକା।

ଗାୱୀ ଯାନଂ ଗିଲାନୋ ଚ, ପୁରିସାଯୁତ୍ତସିୱିକା;

ସଯନାନି ମହାଚମ୍ମା, ଗୋଚମ୍ମେହି ଚ ପାପକୋ।

ଗିହୀନଂ ଚମ୍ମୱଦ୍ଧେହି, ପୱିସନ୍ତି ଗିଲାଯନୋ;

ମହାକଚ୍ଚାଯନୋ ସୋଣୋ, ସରେନ ଅଟ୍ଠକୱଗ୍ଗିକଂ।

ଉପସମ୍ପଦଂ ପଞ୍ଚହି, ଗୁଣଙ୍ଗୁଣା ଧୁୱସିନା;

ଚମ୍ମତ୍ଥରଣାନୁଞ୍ଞାସି, ନ ତାୱ ଗଣନୂପଗଂ;

ଅଦାସି ମେ ୱରେ ପଞ୍ଚ, ସୋଣତ୍ଥେରସ୍ସ ନାଯକୋତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂନି ତେସଟ୍ଠି।

ଚମ୍ମକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୬। ଭେସଜ୍ଜକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୧୬୦। ପଞ୍ଚଭେସଜ୍ଜକଥା

୨୬୦। ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଵିହରତି ଜେତଵନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସାରଦିକେନ ଆବାଧେନ ଫୁଟ୍ଠାନଂ ଯାଗୁପି ପୀତା ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି। ତେ ତେନ କିସା ହୋନ୍ତି, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗଵା ତେ ଭିକ୍ଖୂ କିସେ ଲୂଖେ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣେ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତେ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତେ, ଦିସ୍ଵାନ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ''କିଂ ନୁ ଖୋ, ଆନନ୍ଦ, ଏତରହି ଭିକ୍ଖୂ କିସା, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା''ତି? ''ଏତରହି, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ସାରଦିକେନ ଆବାଧେନ ଫୁଟ୍ଠାନଂ ଯାଗୁପି ପୀତା ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି। ତେ ତେନ କିସା ହୋନ୍ତି, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵତୋ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ''ଏତରହି ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସାରଦିକେନ ଆବାଧେନ ଫୁଟ୍ଠାନଂ ଯାଗୁପି ପୀତା ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି। ତେ ତେନ କିସା ହୋନ୍ତି, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା। କିଂ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ଅନୁଜାନେଯ୍ୟଂ, ଯଂ ଭେସଜ୍ଜଞ୍ଚେଵ ଅସ୍ସ ଭେସଜ୍ଜସମ୍ମତଞ୍ଚ ଲୋକସ୍ସ, ଆହାରତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରେଯ୍ୟ, ନ ଚ ଓଳାରିକୋ ଆହାରୋ ପଞ୍ଞାଯେଯ୍ୟା''ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗଵତୋ ଏତଦହୋସି – ''ଇମାନି ଖୋ ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ସପ୍ପି, ନଵନୀତଂ, ତେଲଂ, ମଧୁ, ଫାଣିତଂ; ଭେସଜ୍ଜାନି ଚେଵ ଭେସଜ୍ଜସମ୍ମତାନି ଚ ଲୋକସ୍ସ, ଆହାରତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରନ୍ତି, ନ ଚ ଓଳାରିକୋ ଆହାରୋ ପଞ୍ଞାଯତି। ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି ଅନୁଜାନେଯ୍ୟଂ, କାଲେ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା କାଲେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ସାଯନ୍ହସମଯଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ଵୁଟ୍ଠିତୋ ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଇଧ ମଯ୍ହଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଵଂ ଚେତସୋ ପରିଵିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – 'ଏତରହି ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସାରଦିକେନ ଆବାଧେନ ଫୁଟ୍ଠାନଂ ଯାଗୁପି ପୀତା ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ଉଗ୍ଗଚ୍ଛତି। ତେ ତେନ କିସା ହୋନ୍ତି, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା। କିଂ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭେସଜ୍ଜଂ ଅନୁଜାନେଯ୍ୟଂ, ଯଂ ଭେସଜ୍ଜଞ୍ଚେଵ ଅସ୍ସ ଭେସଜ୍ଜସମ୍ମତଞ୍ଚ ଲୋକସ୍ସ, ଆହାରତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରେଯ୍ୟ, ନ ଚ ଓଳାରିକୋ ଆହାରୋ ପଞ୍ଞାଯେଯ୍ୟା'ତି। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଏତଦହୋସି 'ଇମାନି ଖୋ ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି , ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ସପ୍ପି, ନଵନୀତଂ, ତେଲଂ, ମଧୁ, ଫାଣିତଂ; ଭେସଜ୍ଜାନି ଚେଵ ଭେସଜ୍ଜସମ୍ମତାନି ଚ ଲୋକସ୍ସ, ଆହାରତ୍ଥଞ୍ଚ ଫରନ୍ତି, ନ ଚ ଓଳାରିକୋ ଆହାରୋ ପଞ୍ଞାଯତି। ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି ଅନୁଜାନେଯ୍ୟଂ, କାଲେ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା କାଲେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁ'ନ୍ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ତାନି ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି କାଲେ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା କାଲେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି।

୨୬୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ତାନି ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି କାଲେ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା କାଲେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ତେସଂ ଯାନିପି ତାନି ପାକତିକାନି ଲୂଖାନି ଭୋଜନାନି ତାନିପି ନଚ୍ଛାଦେନ୍ତି, ପଗେଵ ସେନେସିତାନି [ସେନେସିକାନି (ସୀ। ସ୍ୟା।), ସେନେହିକାନି (ଯୋଜନା)]। ତେ ତେନ ଚେଵ ସାରଦିକେନ ଆବାଧେନ ଫୁଟ୍ଠା, ଇମିନା ଚ ଭତ୍ତାଚ୍ଛାଦକେନ [ଭତ୍ତାଚ୍ଛନ୍ନକେନ (କ।)], ତଦୁଭଯେନ ଭିଯ୍ୟୋସୋମତ୍ତାଯ କିସା ହୋନ୍ତି, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗଵା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭିଯ୍ୟୋସୋମତ୍ତାଯ କିସେ ଲୂଖେ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣେ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତେ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତେ, ଦିସ୍ଵାନ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ''କିଂ ନୁ ଖୋ, ଆନନ୍ଦ, ଏତରହି ଭିକ୍ଖୂ ଭିଯ୍ୟୋସୋମତ୍ତାଯ କିସା, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା''ତି? ''ଏତରହି, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ତାନି ଚ ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି କାଲେ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା କାଲେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ତେସଂ ଯାନିପି ତାନି ପାକତିକାନି ଲୂଖାନି ଭୋଜନାନି ତାନିପି ନଚ୍ଛାଦେନ୍ତି, ପଗେଵ ସେନେସିକାନି। ତେ ତେନ ଚେଵ ସାରଦିକେନ ଆବାଧେନ ଫୁଟ୍ଠା, ଇମିନା ଚ ଭତ୍ତାଚ୍ଛାଦକେନ, ତଦୁଭଯେନ ଭିଯ୍ୟୋସୋମତ୍ତାଯ କିସା, ଲୂଖା, ଦୁବ୍ବଣ୍ଣା, ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତା, ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ତାନି ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ଵା କାଲେପି ଵିକାଲେପି ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି।

୨୬୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଵସେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵସାନି ଭେସଜ୍ଜାନି – ଅଚ୍ଛଵସଂ, ମଚ୍ଛଵସଂ, ସୁସୁକାଵସଂ , ସୂକରଵସଂ, ଗଦ୍ରଭଵସଂ – କାଲେ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ [ନିପକ୍କଂ (କ।)] କାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ ତେଲପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ। ଵିକାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଵିକାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ ଵିକାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ତିଣ୍ଣଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। କାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଵିକାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ ଵିକାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି

ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। କାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ ୱିକାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। କାଲେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ ନିପ୍ପକ୍କଂ କାଲେ ସଂସଟ୍ଠଂ, ତଂ ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଅନାପତ୍ତୀତି।

ପଞ୍ଚଭେସଜ୍ଜକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୧। ମୂଲାଦିଭେସଜ୍ଜକଥା

୨୬୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ମୂଲେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ମୂଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି – ହଲିଦ୍ଦିଂ, ସିଙ୍ଗିୱେରଂ, ୱଚଂ, ୱଚତ୍ଥଂ [ୱଚତ୍ତଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ଅତିୱିସଂ, କଟୁକରୋହିଣିଂ, ଉସୀରଂ, ଭଦ୍ଦମୁତ୍ତକଂ, ୟାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ମୂଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ନେୱ ଖାଦନୀୟେ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀୟେ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ତାନି – ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୟାୱଜୀୱଂ ପରିହରିତୁଂ; ସତି ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ। ଅସତି ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ମୂଲେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ପିଟ୍ଠେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିସଦଂ ନିସଦପୋତକନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ କସାୱେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କସାୱାନି [କସାୱଭେସଜ୍ଜାନି (କ।)] ଭେସଜ୍ଜାନି – ନିମ୍ବକସାୱଂ, କୁଟଜକସାୱଂ, ପଟୋଲକସାୱଂ, ଫଗ୍ଗୱକସାୱଂ, ନତ୍ତମାଲକସାୱଂ, ୟାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି କସାୱାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ନେୱ ଖାଦନୀୟେ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀୟେ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ତାନି – ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୟାୱଜୀୱଂ ପରିହରିତୁଂ; ସତି ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ। ଅସତି ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଣ୍ଣେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ , ପଣ୍ଣାନି ଭେସଜ୍ଜାନି – ନିମ୍ବପଣ୍ଣଂ, କୁଟଜପଣ୍ଣଂ, ପଟୋଲପଣ୍ଣଂ, ସୁଲସିପଣ୍ଣଂ, କପ୍ପାସପଣ୍ଣଂ, ୟାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ପଣ୍ଣାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ନେୱ ଖାଦନୀୟେ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀୟେ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି…ପେ…।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଫଲେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଫଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି – ବିଲଙ୍ଗଂ, ପିପ୍ପଲିଂ, ମରିଚଂ, ହରୀତକଂ, ୱିଭୀତକଂ, ଆମଲକଂ, ଗୋଟ୍ଠଫଲଂ [ଗୋଠଫଲଂ (ସ୍ୟା।), କୋଟ୍ଠଫଲଂ (କ।)], ୟାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ଫଲାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ନେୱ ଖାଦନୀୟେ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀୟେ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି…ପେ…।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଜତୂହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଜତୂନି ଭେସଜ୍ଜାନି – ହିଙ୍ଗୁଂ, ହିଙ୍ଗୁଜତୁଂ, ହିଙ୍ଗୁସିପାଟିକଂ, ତକଂ, ତକପତ୍ତିଂ, ତକପଣ୍ଣିଂ , ସଜ୍ଜୁଲସଂ, ୟାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ଜତୂନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ନେୱ ଖାଦନୀୟେ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି…ପେ…।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଲୋଣେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲୋଣାନି ଭେସଜ୍ଜାନି – ସାମୁଦ୍ଦଂ, କାଳଲୋଣଂ, ସିନ୍ଧୱଂ, ଉବ୍ଭିଦଂ [ଉବ୍ଭିରଂ (କ।)], ବିଲଂ [ବିଳାଲଂ (ସୀ।)], ୟାନି ୱା ପନଞ୍ଞାନିପି ଅତ୍ଥି ଲୋଣାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ନେୱ ଖାଦନୀୟେ ଖାଦନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ନ ଭୋଜନୀୟେ ଭୋଜନୀୟତ୍ଥଂ ଫରନ୍ତି, ତାନି – ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ୟାୱଜୀୱଂ ପରିହରିତୁଂ; ସତି ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ। ଅସତି ପଚ୍ଚୟେ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତସ୍ସ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୨୬୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ବେଲଟ୍ଠସୀସସ୍ସ ଥୁଲ୍ଲକଚ୍ଛାବାଧୋ ହୋତି। ତସ୍ସ ଲସିକାୟ ଚୀୱରାନି କାୟେ ଲଗ୍ଗନ୍ତି, ତାନି ଭିକ୍ଖୂ ଉଦକେନ ତେମେତ୍ୱା ତେମେତ୍ୱା ଅପକଡ୍ଢନ୍ତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତାନି ଚୀୱରାନି ଉଦକେନ ତେମେତ୍ୱା ତେମେତ୍ୱା ଅପକଡ୍ଢନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ୟେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''କିଂ ଇମସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆବାଧୋ''ତି? ''ଇମସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମତୋ ଥୁଲ୍ଲକଚ୍ଛାବାଧୋ, ଲସିକାୟ ଚୀୱରାନି କାୟେ ଲଗ୍ଗନ୍ତି, ତାନି ମୟଂ ଉଦକେନ ତେମେତ୍ୱା ତେମେତ୍ୱା ଅପକଡ୍ଢାମା''ତି । ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟସ୍ସ କଣ୍ଡୁ ୱା, ପିଳକା ୱା, ଅସ୍ସାୱୋ ୱା, ଥୁଲ୍ଲକଚ୍ଛୁ ୱା ଆବାଧୋ, କାୟୋ ୱା ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧୋ, ଚୁଣ୍ଣାନି ଭେସଜ୍ଜାନି; ଅଗିଲାନସ୍ସ

ଛକଣଂ ମତ୍ତିକଂ ରଜନନିପ୍ପକ୍କଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଦୁକ୍ଖଲଂ ମୁସଲ’’ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୁଣ୍ଣେହି ଭେସଜ୍ଜେହି ଚାଲିତେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି । ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୁଣ୍ଣଚାଲିନିନ୍ତି। ସଣ୍ହେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୁସ୍ସଚାଲିନିନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅମନୁସ୍ସିକାବାଧୋ ହୋତି। ତଂ ଆଚରିୟୁପଜ୍ଝାୟା ଉପଟ୍ଠହନ୍ତା ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଅରୋଗଂ କାତୁଂ। ସୋ ସୂକରସୂନଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଆମକମଂସଂ ଖାଦି, ଆମକଲୋହିତଂ ପିୱି । ତସ୍ସ ସୋ ଅମନୁସ୍ସିକାବାଧୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅମନୁସ୍ସିକାବାଧେ ଆମକମଂସଂ ଆମକଲୋହିତନ୍ତି।

୨୬୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚକ୍ଖୁରୋଗାବାଧୋ ହୋତି। ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପରିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଉଚ୍ଚାରମ୍ପି ପସ୍ସାୱମ୍ପି ନିକ୍ଖାମେନ୍ତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପରିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଉଚ୍ଚାରମ୍ପି ପସ୍ସାୱମ୍ପି ନିକ୍ଖାମେନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ଯେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘କିଂ ଇମସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆବାଧୋ’’ତି? ‘‘ଇମସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମତୋ ଚକ୍ଖୁରୋଗାବାଧୋ। ଇମଂ ମୟଂ ପରିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଉଚ୍ଚାରମ୍ପି ପସ୍ସାୱମ୍ପି ନିକ୍ଖାମେମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଜନଂ – କାଳଞ୍ଜନଂ, ରସଞ୍ଜନଂ, ସୋତଞ୍ଜନଂ, ଗେରୁକଂ, କପଲ୍ଲ’’ନ୍ତି। ଅଞ୍ଜନୂପପିସନେହି ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚନ୍ଦନଂ, ତଗରଂ, କାଳାନୁସାରିୟଂ, ତାଲୀସଂ, ଭଦ୍ଦମୁତ୍ତକନ୍ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ପିଟ୍ଠାନି ଅଞ୍ଜନାନି ଚରୁକେସୁପି [ଥାଲକେସୁପି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସରାୱକେସୁପି ନିକ୍ଖିପନ୍ତି; ତିଣଚୁଣ୍ଣେହିପି ପଂସୁକେହିପି ଓକିରିୟନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଜନିନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଉଚ୍ଚାୱଚା ଅଞ୍ଜନିୟୋ ଧାରେନ୍ତି – ସୋୱଣ୍ଣମୟଂ, ରୂପିୟମୟଂ। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚାୱଚା ଅଞ୍ଜନୀ ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠିମୟଂ, ଦନ୍ତମୟଂ, ୱିସାଣମୟଂ, ନଳମୟଂ, ୱେଳୁମୟଂ, କଟ୍ଠମୟଂ, ଜତୁମୟଂ, ଫଲମୟଂ, ଲୋହମୟଂ, ସଙ୍ଖନାଭିମୟନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଜନିୟୋ ଅପାରୁତା ହୋନ୍ତି, ତିଣଚୁଣ୍ଣେହିପି ପଂସୁକେହିପି ଓକିରିୟନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପିଧାନନ୍ତି। ଅପିଧାନଂ ନିପତତି । ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁତ୍ତକେନ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଅଞ୍ଜନିୟା ବନ୍ଧିତୁନ୍ତି। ଅଞ୍ଜନୀ ଫଲତି [ନିପତତି (କ।)]। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁତ୍ତକେନ ସିବ୍ବେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଙ୍ଗୁଲିୟା ଅଞ୍ଜନ୍ତି, ଅକ୍ଖୀନି ଦୁକ୍ଖାନି ହୋନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଜନିସଲାକନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଉଚ୍ଚାୱଚା ଅଞ୍ଜନିସଲାକାୟୋ ଧାରେନ୍ତି – ସୋୱଣ୍ଣମୟଂ ରୂପିୟମୟଂ। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି, ‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚାୱଚା ଅଞ୍ଜନିସଲାକା ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠିମୟଂ…ପେ… ସଙ୍ଖନାଭିମୟନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଜନିସଲାକା ଭୂମିୟଂ ପତିତା ଫରୁସା ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଲାକଠାନିୟନ୍ତି [ସଲାକୋଧାନିୟନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)]।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଜନିମ୍ପି ଅଞ୍ଜନିସଲାକମ୍ପି ହତ୍ଥେନ ପରିହରନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଜନିତ୍ଥୱିକନ୍ତି। ଅଂସବଦ୍ଧକୋ ନ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଂସବଦ୍ଧକଂ ବନ୍ଧନସୁତ୍ତକନ୍ତି।

୨୬୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ସୀସାଭିତାପୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୁଦ୍ଧନି ତେଲକନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିୟୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ନତ୍ଥୁକମ୍ମନ୍ତି। ନତ୍ଥୁ ଗଲତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ନତ୍ଥୁକରଣିନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଉଚ୍ଚାୱଚା ନତ୍ଥୁକରଣିଯୋ ଧାରେନ୍ତି – ସୋୱଣ୍ଣମଯଂ ରୂପିଯମଯଂ। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି, ‘‘ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚାୱଚା ନତ୍ଥୁକରଣୀ ଧାରେତବ୍ବା। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠିମଯଂ…ପେ… ସଙ୍ଖନାଭିମଯନ୍ତି। ନତ୍ଥୁଂ ୱିସମଂ ଆସିଞ୍ଚନ୍ତି [ନତ୍ଥୁ ୱିସମଂ ଆସିଞ୍ଚିଯତି (ସୀ। ସ୍ଯା।)]। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ , ଯମକନତ୍ଥୁକରଣିନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିଯୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧୂମଂ ପାତୁନ୍ତି। ତଞ୍ଞେୱ ୱଟ୍ଟିଂ ଆଲିମ୍ପେତ୍ୱା ପିୱନ୍ତି , କଣ୍ଠୋ ଦହତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧୂମନେତ୍ତନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଉଚ୍ଚାୱଚାନି ଧୂମନେତ୍ତାନି ଧାରେନ୍ତି – ସୋୱଣ୍ଣମଯଂ ରୂପିଯମଯଂ। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଚ୍ଚାୱଚାନି ଧୂମନେତ୍ତାନି ଧାରେତବ୍ବାନି। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠିମଯଂ…ପେ… ସଙ୍ଖନାଭିମଯନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଧୂମନେତ୍ତାନି ଅପାରୁତାନି ହୋନ୍ତି, ପାଣକା ପୱିସନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପିଧାନନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଧୂମନେତ୍ତାନି ହତ୍ଥେନ ପରିହରନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧୂମନେତ୍ତଥୱିକନ୍ତି। ଏକତୋ ଘଂସିଯନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯମକଥୱିକନ୍ତି। ଅଂସବଦ୍ଧକୋ ନ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଂସବଦ୍ଧକଂ ବନ୍ଧନସୁତ୍ତକନ୍ତି।

୨୬୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ୱାତାବାଧୋ ହୋତି। ୱେଜ୍ଜା ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ତେଲଂ ପଚିତବ୍ବ’’ନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେଲପାକନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଖୋ ପନ ତେଲପାକେ ମଜ୍ଜଂ ପକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେଲପାକେ ମଜ୍ଜଂ ପକ୍ଖିପିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଅତିପକ୍ଖିତ୍ତମଜ୍ଜାନି [ଅତିଖିତ୍ତମଜ୍ଜାନି (କ।)] ତେଲାନି ପଚନ୍ତି, ତାନି ପିୱିତ୍ୱା ମଜ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତିପକ୍ଖିତ୍ତମଜ୍ଜଂ ତେଲଂ ପାତବ୍ବଂ। ଯୋ ପିୱେୟ୍ୟ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ମିଂ ତେଲପାକେ ମଜ୍ଜସ୍ସ ନ ୱଣ୍ଣୋ ନ ଗନ୍ଧୋ ନ ରସୋ ପଞ୍ଞାଯତି, ଏୱରୂପଂ ମଜ୍ଜପକ୍ଖିତ୍ତଂ ତେଲଂ ପାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ବହୁଂ ଅତିପକ୍ଖିତ୍ତମଜ୍ଜଂ ତେଲଂ ପକ୍କଂ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅତିପକ୍ଖିତ୍ତମଜ୍ଜେ ତେଲେ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅବ୍ଭଞ୍ଜନଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ବହୁତରଂ ତେଲଂ ପକ୍କଂ ହୋତି, ତେଲଭାଜନଂ ନ ୱିଜ୍ଜତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତୀଣି ତୁମ୍ବାନି – ଲୋହତୁମ୍ବଂ, କଟ୍ଠତୁମ୍ବଂ, ଫଲତୁମ୍ବନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ଅଙ୍ଗୱାତୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସେଦକମ୍ମନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିଯୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ଭାରସେଦନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିଯୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମହାସେଦନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିଯୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭଙ୍ଗୋଦକନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିଯୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଦକକୋଟ୍ଠକନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ପବ୍ବୱାତୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲୋହିତଂ ମୋଚେତୁନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିଯୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲୋହିତଂ ମୋଚେତ୍ୱା ୱିସାଣେନ ଗାହେତୁନ୍ତି [ଗହେତୁନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ଯା।)]।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ପାଦା ଫଲିତା [ଫାଲିତା (କ।)] ହୋନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି,

ଭିକ୍ଖୱେ, ପାଦବ୍ଭଞ୍ଜନନ୍ତି। ନକ୍ଖମନିଯୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଜ୍ଜଂ ଅଭିସଙ୍ଖରିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଗଣ୍ଡାବାଧୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତ୍ଥକମ୍ମନ୍ତି। କସାୱୋଦକେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କସାୱୋଦକନ୍ତି। ତିଲକକ୍କେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିଲକକ୍କନ୍ତି। କବଳିକାଯ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କବଳିକନ୍ତି। ୱଣବନ୍ଧନଚୋଳେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଣବନ୍ଧନଚୋଳନ୍ତି। ୱଣୋ କଣ୍ଡୁୱତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାସପକୁଟ୍ଟେନ [ସାସପକୁଡ୍ଡେନ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଫୋସିତୁନ୍ତି। ୱଣୋ କିଲିଜ୍ଜିତ୍ଥ। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଧୂମଂ କାତୁନ୍ତି। ୱଡ୍ଢମଂସଂ ୱୁଟ୍ଠାତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲୋଣସକ୍ଖରିକାଯ ଛିନ୍ଦିତୁନ୍ତି। ୱଣୋ ନ ରୁହତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଣତେଲନ୍ତି। ତେଲଂ ଗଲତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିକାସିକଂ ସବ୍ବଂ ୱଣପଟିକମ୍ମନ୍ତି।

୨୬୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅହିନା ଦଟ୍ଠୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତ୍ତାରି ମହାୱିକଟାନି ଦାତୁଂ – ଗୂଥଂ, ମୁତ୍ତଂ, ଛାରିକଂ, ମତ୍ତିକନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତାନି ନୁ ଖୋ ଉଦାହୁ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବାନୀ''ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସତି କପ୍ପିଯକାରକେ ପଟିଗ୍ଗହାପେତୁଂ, ଅସତି କପ୍ପିଯକାରକେ ସାମଂ ଗହେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱିସଂ ପୀତଂ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି ଭିକ୍ଖୱେ ଗୂଥଂ ପାଯେତୁନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଅପ୍ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ନୁ ଖୋ ଉଦାହୁ ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଂ କରୋନ୍ତୋ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତି, ସ୍ୱେୱ ପଟିଗ୍ଗହୋ କତୋ, ନ ପୁନ [କତୋ ପନ (?)] ପଟିଗ୍ଗହେତବ୍ବୋତି।

୨୬୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଘରଦିନ୍ନକାବାଧୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀତାଲୋଳିଂ ପାଯେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଦୁଟ୍ଠଗହଣିକୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆମିସଖାରଂ ପାଯେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଣ୍ଡୁରୋଗାବାଧୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୁତ୍ତହରୀତକଂ ପାଯେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଛୱିଦୋସାବାଧୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗନ୍ଧାଲେପଂ କାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅଭିସନ୍ନକାଯୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିରେଚନଂ ପାତୁନ୍ତି। ଅଚ୍ଛକଞ୍ଜିଯା ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଚ୍ଛକଞ୍ଜିନ୍ତି। ଅକଟଯୂସେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅକଟଯୂସନ୍ତି। କଟାକଟେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କଟାକଟନ୍ତି। ପଟିଚ୍ଛାଦନୀଯେନ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଚ୍ଛାଦନୀଯନ୍ତି।

ମୂଲାଦିଭେସଜ୍ଜକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୨। ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୱତ୍ଥୁ

୨୭୦।[ଇଦଂ ୱତ୍ଥୁ ପାରା। ୬୧୮ ଆଦଯୋ] ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ରାଜଗହେ ପବ୍ଭାରଂ ସୋଧାପେତି ଲେଣଂ

କତ୍ତୁକାମୋ। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଯେନାୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କିଂ, ଭନ୍ତେ, ଥେରୋ କାରାପେତୀ''ତି? ''ପବ୍ଭାରଂ, ମହାରାଜ, ସୋଧାପେମି, ଲେଣଂ କତ୍ତୁକାମୋ''ତି। ''ଅତ୍ଥୋ, ଭନ୍ତେ, ଅୟ୍ୟସ୍ସ ଆରାମିକେନା''ତି? ''ନ ଖୋ, ମହାରାଜ, ଭଗୱତା ଆରାମିକୋ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ''ତି। ''ତେନ ହି, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ମମ ଆରୋଚେୟ୍ୟାଥା''ତି। 'ଏୱଂ, ମହାରାଜା'ତି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିୟଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେସି, ସମାଦପେସି, ସମୁତ୍ତେଜେସି, ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଆୟସ୍ମତା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛେନ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସିତୋ ସମାଦପିତୋ ସମୁତ୍ତେଜିତୋ ସମ୍ପହଂସିତୋ ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି।

ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ''ରାଜା, ଭନ୍ତେ, ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଆରାମିକଂ ଦାତୁକାମୋ। କଥଂ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ମୟା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆରାମିକ''ନ୍ତି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଯେନାୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତା ଆରାମିକୋ''ତି? ''ଏୱଂ, ମହାରାଜା''ତି। ''ତେନ ହି, ଭନ୍ତେ, ଅୟ୍ୟସ୍ସ ଆରାମିକଂ ଦମ୍ମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଆୟସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ଆରାମିକଂ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା, ୱିସ୍ସରିତ୍ୱା, ଚିରେନ ସତିଂ ପଟିଲଭିତ୍ୱା, ଅଞ୍ଞତରଂ ସବ୍ବତ୍ଥକଂ ମହାମତ୍ତଂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଯୋ ମୟା, ଭଣେ, ଅୟ୍ୟସ୍ସ ଆରାମିକୋ ପଟିସ୍ସୁତୋ, ଦିନ୍ନୋ ସୋ ଆରାମିକୋ''ତି? ''ନ ଖୋ, ଦେୱ, ଅୟ୍ୟସ୍ସ ଆରାମିକୋ ଦିନ୍ନୋ''ତି। ''କୀୱ ଚିରଂ ନୁ ଖୋ, ଭଣେ, ଇତୋ [ଇତୋ ରତ୍ତି (ସ୍ୟା।)] ହି ତଂ ହୋତୀ''ତି? ଅଥ ଖୋ ସୋ ମହାମତ୍ତୋ ରତ୍ତିୟୋ ଗଣେତ୍ୱା [ୱିଗଣେତ୍ୱା (ସୀ।)] ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିୟଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ପଞ୍ଚ, ଦେୱ, ରତ୍ତିସତାନୀ''ତି। ତେନ ହି, ଭଣେ, ଅୟ୍ୟସ୍ସ ପଞ୍ଚ ଆରାମିକସତାନି ଦେହୀତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ ସୋ ମହାମତ୍ତୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଆୟସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ପଞ୍ଚ ଆରାମିକସତାନି ପାଦାସି, ପାଟିୟେକ୍କୋ ଗାମୋ ନିୱିସି। 'ଆରାମିକଗାମକୋ'ତିପି ନଂ ଆହଂସୁ, 'ପିଲିନ୍ଦଗାମକୋ'ତିପି ନଂ ଆହଂସୁ।

୨୭୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ତସ୍ମିଂ ଗାମକେ କୁଲୂପକୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ପିଲିନ୍ଦଗାମଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପାୱିସି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ତସ୍ମିଂ ଗାମକେ ଉସ୍ସୱୋ ହୋତି। ଦାରକା ଅଲଙ୍କତା ମାଲାକିତା କୀଳନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ପିଲିନ୍ଦଗାମକେ ସପଦାନଂ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରମାନୋ ଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଆରାମିକସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ତସ୍ସା ଆରାମିକିନିୟା ଧୀତା ଅଞ୍ଞେ ଦାରକେ ଅଲଙ୍କତେ ମାଲାକିତେ ପସ୍ସିତ୍ୱା ରୋଦତି – 'ମାଲଂ ମେ ଦେଥ, ଅଲଙ୍କାରଂ ମେ ଦେଥା'ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ତଂ ଆରାମିକିନିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କିସ୍ସାୟଂ ଦାରିକା ରୋଦତୀ''ତି? ''ଅୟଂ, ଭନ୍ତେ, ଦାରିକା ଅଞ୍ଞେ ଦାରକେ ଅଲଙ୍କତେ ମାଲାକିତେ ପସ୍ସିତ୍ୱା ରୋଦତି – 'ମାଲଂ ମେ ଦେଥ, ଅଲଙ୍କାରଂ ମେ ଦେଥା'ତି। କୁତୋ ଅମ୍ହାକଂ ଦୁଗ୍ଗତାନଂ ମାଲା, କୁତୋ ଅଲଙ୍କାରୋ''ତି? ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ଅଞ୍ଞତରଂ ତିଣଣ୍ଡୁପକଂ ଗହେତ୍ୱା ତଂ ଆରାମିକିନିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ହନ୍ଦିମଂ ତିଣଣ୍ଡୁପକଂ ତସ୍ସା ଦାରିକାୟ ସୀସେ ପଟିମୁଞ୍ଚା''ତି। ଅଥ ଖୋ ସା ଆରାମିକିନୀ ତଂ ତିଣଣ୍ଡୁପକଂ ଗହେତ୍ୱା ତସ୍ସା ଦାରିକାୟ ସୀସେ ପଟିମୁଞ୍ଚି। ସା ଅହୋସି ସୁୱଣ୍ଣମାଲା ଅଭିରୂପା, ଦସ୍ସନୀୟା, ପାସାଦିକା; ନତ୍ଥି ତାଦିସା ରଞ୍ଞୋପି ଅନ୍ତେପୁରେ ସୁୱଣ୍ଣମାଲା। ମନୁସ୍ସା ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଆରୋଚେସୁଂ – ''ଅମୁକସ୍ସ, ଦେୱ, ଆରାମିକସ୍ସ ଘରେ ସୁୱଣ୍ଣମାଲା ଅଭିରୂପା, ଦସ୍ସନୀୟା, ପାସାଦିକା; ନତ୍ଥି ତାଦିସା ଦେୱସ୍ସପି ଅନ୍ତେପୁରେ ସୁୱଣ୍ଣମାଲା; କୁତୋ ତସ୍ସ ଦୁଗ୍ଗତସ୍ସ? ନିସ୍ସଂସୟଂ ଚୋରିକାୟ ଆଭତା''ତି।

ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତଂ ଆରାମିକକୁଲଂ ବନ୍ଧାପେସି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ପିଲିନ୍ଦଗାମଂ ପିଣ୍ଡାୟ ପାୱିସି। ପିଲିନ୍ଦଗାମକେ ସପଦାନଂ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରମାନୋ ଯେନ ତସ୍ସ ଆରାମିକସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଟିୱିସ୍ସକେ ପୁଚ୍ଛି – ''କହଂ ଇମଂ ଆରାମିକକୁଲଂ ଗତ''ନ୍ତି? ''ଏତିସ୍ସା, ଭନ୍ତେ, ସୁୱଣ୍ଣମାଲାୟ କାରଣା ରଞ୍ଞା ବନ୍ଧାପିତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ଯେନ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଯେନାୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିୟଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଆୟସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ଏତଦୱୋଚ – ''କିସ୍ସ, ମହାରାଜ, ଆରାମିକକୁଲଂ ବନ୍ଧାପିତ''ନ୍ତି? ''ତସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଆରାମିକସ୍ସ ଘରେ ସୁୱଣ୍ଣମାଲା ଅଭିରୂପା, ଦସ୍ସନୀୟା,

ପାସାଦିକା; ନତ୍ଥି ତାଦିସା ଅମ୍ହାକମ୍ପି ଅନ୍ତେପୁରେ ସୁୱଣ୍ଣମାଲା; କୁତୋ ତସ୍ସ ଦୁଗ୍ଗତସ୍ସ? ନିସ୍ସଂସଯଂ ଚୋରିକାଯ ଆଭତା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପାସାଦଂ ସୁୱଣ୍ଣନ୍ତି ଅଧିମୁଚ୍ଚି; ସୋ ଅହୋସି ସବ୍ବସୋୱଣ୍ଣମଯୋ। ''ଇଦଂ ପନ ତେ, ମହାରାଜ, ତାୱ ବହୁଂ ସୁୱଣ୍ଣଂ କୁତୋ''ତି? 'ଅଞ୍ଞାତଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟସ୍ସେୱେସୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ'ତି ତଂ ଆରାମିକକୁଲଂ ମୁଞ୍ଚାପେସି।

ମନୁସ୍ସା ''ଅଯ୍ୟେନ କିର ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛେନ ସରାଜିକାଯ ପରିସାଯ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମଂ ଇଦ୍ଧିପାଟିହାରିଯଂ ଦସ୍ସିତ''ନ୍ତି ଅତ୍ତମନା ଅଭିପ୍ପସନ୍ନା ଆଯସ୍ମତୋ ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛସ୍ସ ପଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜାନି ଅଭିହରିଂସୁ, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ସପ୍ପିଂ, ନୱନୀତଂ, ତେଲଂ, ମଧୁଂ [ସପ୍ପି ନୱନୀତଂ ତେଲଂ ମଧୁ (କ।)], ଫାଣିତଂ। ପକତିଯାପି ଚ ଆଯସ୍ମା ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୋ ଲାଭୀ ହୋତି ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭେସଜ୍ଜାନଂ; ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ ପରିସାଯ ୱିସ୍ସଜ୍ଜେତି। ପରିସା ଚସ୍ସ ହୋତି ବାହୁଲ୍ଲିକା; ଲଦ୍ଧଂ ଲଦ୍ଧଂ କୋଲମ୍ବେପି [କୋଟ୍ଠଉମ୍ବେପି (କ।)], ଘଟେପି, ପୂରେତ୍ୱା ପଟିସାମେତି; ପରିସ୍ସାୱନାନିପି, ଥୱିକାଯୋପି, ପୂରେତ୍ୱା ୱାତପାନେସୁ ଲଗ୍ଗେତି। ତାନି ଓଲୀନୱିଲୀନାନି ତିଟ୍ଠନ୍ତି। ଉନ୍ଦୂରେହିପି ୱିହାରା ଓକିଣ୍ଣୱିକିଣ୍ଣା ହୋନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ୱିହାରଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତା ପସ୍ସିତ୍ୱା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''ଅନ୍ତୋକୋଟ୍ଠାଗାରିକା ଇମେ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା , ସେଯ୍ୟଥାପି ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତାନଂ ଖିଯ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା, ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାଯ ବାହୁଲ୍ଲାଯ ଚେତେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେ ଅନେକପରିଯାଯେନ ୱିଗରହିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ''ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାଯ ବାହୁଲ୍ଲାଯ ଚେତେନ୍ତୀ''ତି? ''ସଚ୍ଚଂ ଭଗୱା''ତି…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଯାନି ଖୋ ପନ ତାନି ଗିଲାନାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଟିସାଯନୀଯାନି ଭେସଜ୍ଜାନି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ସପ୍ପି, ନୱନୀତଂ, ତେଲଂ, ମଧୁ, ଫାଣିତଂ, ତାନି ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ସତ୍ତାହପରମଂ ସନ୍ନିଧିକାରକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି। ତଂ ଅତିକ୍କାମଯତୋ ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ''ତି।

ପିଲିନ୍ଦୱଚ୍ଛୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ଭେସଜ୍ଜାନୁଞ୍ଞାତଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ପଠମୋ।

୧୬୩। ଗୁଳାଦିଅନୁଜାନନା

୨୭୨। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ରାଜଗହଂ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଆଯସ୍ମା କଙ୍ଖାରେୱତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଗୁଳକରଣଂ, ଓକ୍କମିତ୍ୱା ଗୁଳେ ପିଟ୍ଠମ୍ପି ଛାରିକମ୍ପି ପକ୍ଖିପନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ''ଅକପ୍ପିଯୋ ଗୁଳୋ ସାମିସୋ, ନ କପ୍ପତି ଗୁଳୋ ୱିକାଲେ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତୋ ସପରିସୋ ଗୁଳଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜତି। ଯେପିସ୍ସ ସୋତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞନ୍ତି, ତେପି ଗୁଳଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। କିମତ୍ଥାଯ [କିମତ୍ଥିଯା (କ।)], ଭିକ୍ଖୱେ, ଗୁଳେ ପିଟ୍ଠମ୍ପି ଛାରିକମ୍ପି ପକ୍ଖିପନ୍ତୀତି? ଥଦ୍ଧତ୍ଥାଯ [ବନ୍ଧନତ୍ଥାଯ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଭଗୱାତି। ସଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଥଦ୍ଧତ୍ଥାଯ ଗୁଳେ ପିଟ୍ଠମ୍ପି ଛାରିକମ୍ପି ପକ୍ଖିପନ୍ତି, ସୋ ଚ ଗୁଳୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖଂ ଗଚ୍ଛତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଥାସୁଖଂ ଗୁଳଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଆଯସ୍ମା କଙ୍ଖାରେୱତୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ୱଚ୍ଚେ ମୁଗ୍ଗଂ ଜାତଂ, ପସ୍ସିତ୍ୱା ''ଅକପ୍ପିଯା ମୁଗ୍ଗା; ପକ୍କାପି ମୁଗ୍ଗା ଜାଯନ୍ତୀତି'' କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତୋ ସପରିସୋ ମୁଗ୍ଗଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜତି। ଯେପିସ୍ସ ସୋତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞନ୍ତି, ତେପି ମୁଗ୍ଗଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ସଚେ [ସଚେପି (?)], ଭିକ୍ଖୱେ, ପକ୍କାପି ମୁଗ୍ଗା ଜାଯନ୍ତି , ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯଥାସୁଖଂ ମୁଗ୍ଗଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

୨୭୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉଦରୱାତାବାଧୋ ହୋତି। ସୋ ଲୋଣସୋୱୀରକଂ ଅପାଯି। ତସ୍ସ ସୋ ଉଦରୱାତାବାଧୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଲୋଣସୋୱୀରକଂ; ଅଗିଲାନସ୍ସ ଉଦକସମ୍ଭିନ୍ନଂ ପାନପରିଭୋଗେନ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ଗୁଳାଦିଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୪। ଅନ୍ତୋୱୁଟ୍ଠାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା

୨୭୪। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ରାଜଗହଂ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ୱିହରତି ୱେଳୁୱନେ କଲନ୍ଦକନିୱାପେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭଗୱତୋ ଉଦରୱାତାବାଧୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ – 'ପୁବ୍ବେପି ଭଗୱତୋ

ଉଦରୱାତାବାଧୋ ତେକଟୁଲଯାଗୁଯା ଫାସୁ ହୋତୀ’ତି – ସାମଂ ତିଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ମୁଗ୍ଗମ୍ପି ୱିଞ୍ଞାପେତ୍ୱା, ଅନ୍ତୋ ୱାସେତ୍ୱା, ଅନ୍ତୋ ସାମଂ ପଚିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ଉପନାମେସି – ‘‘ପିୱତୁ ଭଗୱା ତେକଟୁଲଯାଗୁ’’ନ୍ତି। ଜାନନ୍ତାପି ତଥାଗତା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ଜାନନ୍ତାପି ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; କାଲଂ ୱିଦିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, କାଲଂ ୱିଦିତ୍ୱା ନ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି; ଅତ୍ଥସଂହିତଂ ତଥାଗତା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି, ନୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତଂ। ଅନତ୍ଥସଂହିତେ ସେତୁଘାତୋ ତଥାଗତାନଂ। ଦ୍ୱୀହି ଆକାରେହି ବୁଦ୍ଧା ଭଗୱନ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୂ ପଟିପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ଧମ୍ମଂ ୱା ଦେସେସ୍ସାମ, ସାୱକାନଂ ୱା ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞପେସ୍ସାମାତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘କୁତାଯଂ, ଆନନ୍ଦ , ଯାଗୂ’’ତି? ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ‘ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ଆନନ୍ଦ, ଅନନୁଲୋମିକଂ, ଅପ୍ପତିରୂପଂ, ଅସ୍ସାମଣକଂ, ଅକପ୍ପିଯଂ, ଅକରଣୀଯଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ଆନନ୍ଦ, ଏୱରୂପାଯ ବାହୁଲ୍ଲାଯ ଚେତେସ୍ସସି। ଯଦପି, ଆନନ୍ଦ, ଅନ୍ତୋ ୱୁଟ୍ଠଂ [ୱୁତ୍ଥଂ (ସୀ। ସ୍ୟା। କ।)] ତଦପି ଅକପ୍ପିଯଂ; ଯଦପି ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ ତଦପି ଅକପ୍ପିଯଂ; ଯଦପି ସାମଂ ପକ୍କଂ, ତଦପି ଅକପ୍ପିଯଂ। ନେତଂ, ଆନନ୍ଦ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତୋ ୱୁଟ୍ଠଂ, ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ, ସାମଂ ପକ୍କଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନ୍ତୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ, ସାମଂ ପକ୍କଂ ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ତିଣ୍ଣଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। ଅନ୍ତୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ, ଅଞ୍ଞେହି ପକ୍କଂ, ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। ଅନ୍ତୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ବହି ପକ୍କଂ, ସାମଂ ପକ୍କଂ, ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। ବହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ, ସାମଂ ପକ୍କଂ, ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦ୍ୱିନ୍ନଂ ଦୁକ୍କଟାନଂ। ଅନ୍ତୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ବହି ପକ୍କଂ, ଅଞ୍ଞେହି ପକ୍କଂ, ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ବହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ, ଅଞ୍ଞେହି ପକ୍କଂ, ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ବହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ବହି ପକ୍କଂ, ସାମଂ ପକ୍କଂ, ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ବହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱୁଟ୍ଠଂ, ବହି ପକ୍କଂ , ଅଞ୍ଞେହି ପକ୍କଂ, ତଞ୍ଚେ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ଯ, ଅନାପତ୍ତୀ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ‘‘ଭଗୱତା ସାମଂପାକୋ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତୋ’’ତି ପୁନ ପାକେ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁନ ପାକଂ ପଚିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରାଜଗହଂ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖଂ ହୋତି। ମନୁସ୍ସା ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀଯମ୍ପି ଆରାମଂ ଆହରନ୍ତି। ତାନି ଭିକ୍ଖୂ ବହି ୱାସେନ୍ତି; ଉକ୍କପିଣ୍ଡକାପି ଖାଦନ୍ତି, ଚୋରାପି ହରନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତୋ ୱାସେତୁନ୍ତି। ଅନ୍ତୋ ୱାସେତ୍ୱା ବହି ପାଚେନ୍ତି। ଦମକା ପରିୱାରେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଅୱିସ୍ସଟ୍ଠା ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତୋ ପଚିତୁନ୍ତି। ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ କପ୍ପିଯକାରକା ବହୁତରଂ ହରନ୍ତି, ଅପ୍ପତରଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଂ ପଚିତୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତୋ ୱୁଟ୍ଠଂ, ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ, ସାମଂ ପକ୍କନ୍ତି।

ଅନ୍ତୋୱୁଟ୍ଠାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୫। ଉଗ୍ଗହିତପଟିଗ୍ଗହଣା

୨୭୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କାସୀସୁ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ରାଜଗହଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ନ ଲଭିଂସୁ ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ; ବହୁଞ୍ଚ ଫଲଖାଦନୀଯଂ ଅହୋସି; କପ୍ପିଯକାରକୋ ଚ ନ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ କିଲନ୍ତରୂପା ଯେନ ରାଜଗହଂ ୱେଳୁୱନଂ କଲନ୍ଦକନିୱାପୋ, ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଆଚିଣ୍ଣଂ ଖୋ ପନେତଂ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଭଗୱନ୍ତାନଂ ଆଗନ୍ତୁକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିସମ୍ମୋଦିତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘କଚ୍ଚି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚିତ୍ଥ ଅପ୍ପକିଲମଥେନ ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତା; କୁତୋ ଚ ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗଚ୍ଛଥା’’ତି? ‘‘ଖମନୀଯଂ ଭଗୱା, ଯାପନୀଯଂ ଭଗୱା। ଇଧ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, କାସୀସୁ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ରାଜଗହଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ନ ଲଭିମ୍ହା ଲୂଖସ୍ସ ୱା ପଣୀତସ୍ସ ୱା ଭୋଜନସ୍ସ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ପାରିପୂରିଂ; ବହୁଞ୍ଚ ଫଲଖାଦନୀଯଂ ଅହୋସି; କପ୍ପିଯକାରକୋ ଚ ନ ଅହୋସି; ତେନ ମଯଂ କିଲନ୍ତରୂପା ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯତ୍ଥ ଫଲଖାଦନୀଯଂ ପସ୍ସତି, କପ୍ପିଯକାରକୋ ଚ ନ ହୋତି, ସାମଂ ଗହେତ୍ୱା, ହରିତ୍ୱା, କପ୍ପିଯକାରକେ ପସ୍ସିତ୍ୱା, ଭୂମିଯଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା, ପଟିଗ୍ଗହାପେତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଗ୍ଗହିତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତୁ’’ନ୍ତି।

୨୭୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ନୱା ଚ ତିଲା ନୱଞ୍ଚ ମଧୁ ଉପ୍ପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଯଂନୂନାହଂ ନୱେ ଚ ତିଲେ ନୱଞ୍ଚ ମଧୁଂ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଦଦେଯ୍ଯ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି,

ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ପଟିସମ୍ମୋଦି, ସମ୍ମୋଦନୀଯଂ କଥଂ ସାରଣୀଯଂ ୱୀତିସାରେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଧିୱାସେତୁ ମେ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ, ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ । ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ''କାଲୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ଯେନ ତସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀଯେନ ଭୋଜନୀଯେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଭଗୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା, ସମାଦପେତ୍ୱା, ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା, ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି।

ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ଅଚିରପକ୍କନ୍ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଏତଦହୋସି – ''ଯେସଂ ଖୋ ମଯା ଅତ୍ଥାଯ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ନିମନ୍ତିତୋ, 'ନୱେ ଚ ତିଲେ ନୱଞ୍ଚ ମଧୁଂ ଦସ୍ସାମୀ'ତି , ତେ ମଯା ପମୁଟ୍ଠା ଦାତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ନୱେ ଚ ତିଲେ ନୱଞ୍ଚ ମଧୁଂ କୋଲମ୍ବେହି ଚ ଘଟେହି ଚ ଆରାମଂ ହରାପେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ନୱେ ଚ ତିଲେ ନୱଞ୍ଚ ମଧୁଂ କୋଲମ୍ବେହି ଚ ଘଟେହି ଚ ଆରାମଂ ହରାପେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଯେସଂ ଖୋ ମଯା, ଭୋ ଗୋତମ, ଅତ୍ଥାଯ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ନିମନ୍ତିତୋ, 'ନୱେ ଚ ତିଲେ ନୱଞ୍ଚ ମଧୁଂ ଦସ୍ସାମୀ'ତି, ତେ ମଯା ପମୁଟ୍ଠା ଦାତୁଂ। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ନୱେ ଚ ତିଲେ ନୱଞ୍ଚ ମଧୁ''ନ୍ତି। ତେନ ହି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେହୀତି । ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଅପ୍ପମତ୍ତକେପି ପୱାରେନ୍ତି, ପଟିସଙ୍ଖାପି ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତି, ସବ୍ବୋ ଚ ସଙ୍ଘୋ ପୱାରିତୋ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ନ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତତୋ ନୀହଟଂ ଭୁତ୍ତାୱିନା ପୱାରିତେନ ଅନତିରିତ୍ତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ଉଗ୍ଗହିତପଟିଗ୍ଗହଣା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୬। ପଟିଗ୍ଗହିତାଦିଅନୁଜାନନା

୨୭୭।[ପାଚି। ୨୯୫] ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପନନ୍ଦସ୍ସ ସକ୍ୟପୁତ୍ତସ୍ସ ଉପଟ୍ଠାକକୁଲଂ ସଙ୍ଘସ୍ସତ୍ଥାଯ ଖାଦନୀଯଂ ପାହେସି – ଅଯ୍ୟସ୍ସ ଉପନନ୍ଦସ୍ସ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାତବ୍ବନ୍ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିଟ୍ଠୋ ହୋତି । ଅଥ ଖୋ ତେ ମନୁସ୍ସା ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛିଂସୁ – ''କହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟୋ ଉପନନ୍ଦୋ''ତି? ''ଏସାୱୁସୋ, ଆଯସ୍ମା ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପୱିଟ୍ଠୋ''ତି। ''ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଖାଦନୀଯଂ ଅଯ୍ୟସ୍ସ ଉପନନ୍ଦସ୍ସ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦାତବ୍ବ''ନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପଥ ଯାୱ ଉପନନ୍ଦୋ ଆଗଚ୍ଛତୀତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ପୁରେଭତ୍ତଂ କୁଲାନି ପଯିରୁପାସିତ୍ୱା ଦିୱା ଆଗଚ୍ଛତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଅପ୍ପମତ୍ତକେପି ପୱାରେନ୍ତି, ପଟିସଙ୍ଖାପି ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତି, ସବ୍ବୋ ଚ ସଙ୍ଘୋ ପୱାରିତୋ ହୋତି, ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ନ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଭୁତ୍ତାୱିନା ପୱାରିତେନ ଅନତିରିତ୍ତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

୨୭୮। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ସାୱତ୍ଥିଯଂ ୱିହରତି ଜେତୱନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ କାଯଡାହାବାଧୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ଯେନାଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ପୁବ୍ବେ ତେ, ଆୱୁସୋ ସାରିପୁତ୍ତ, କାଯଡାହାବାଧୋ କେନ ଫାସୁ ହୋତୀ''ତି? ''ଭିସେହି ଚ ମେ, ଆୱୁସୋ , ମୁଳାଳିକାହି ଚା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମ୍ମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେଯ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଏୱମେୱ ଜେତୱନେ ଅନ୍ତରହିତୋ ମନ୍ଦାକିନିଯା ପୋକ୍ଖରଣିଯା ତୀରେ ପାତୁରହୋସି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ନାଗୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଏତୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟୋ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ। ସ୍ୱାଗତଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟସ୍ସ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନସ୍ସ। କେନ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟସ୍ସ ଅତ୍ଥୋ; କିଂ ଦମ୍ମୀ''ତି? ''ଭିସେହି ଚ ମେ, ଆୱୁସୋ, ଅତ୍ଥୋ, ମୁଳାଳିକାହି ଚା''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ଅଞ୍ଞତରଂ ନାଗଂ ଆଣାପେସି – ''ତେନ ହି, ଭଣେ, ଅଯ୍ୟସ୍ସ ଭିସେ ଚ ମୁଳାଳିକାଯୋ ଚ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ଦେହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ମନ୍ଦାକିନିଂ ପୋକ୍ଖରଣିଂ ଓଗାହେତ୍ୱା, ସୋଣ୍ଡାଯ ଭିସଞ୍ଚ ମୁଳାଳିକଞ୍ଚ ଅବ୍ବାହିତ୍ୱା, ସୁୱିକ୍ଖାଲିତଂ

ୱିକ୍ଖାଲେତ୍ୱା, ଭଣ୍ଡିକଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଯେନାୟସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ – ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେୟ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ – ମନ୍ଦାକିନିୟା ପୋକ୍ଖରଣିୟା ତୀରେ ଅନ୍ତରହିତୋ ଜେତୱନେ ପାତୁରହୋସି। ସୋପି ଖୋ ନାଗୋ ମନ୍ଦାକିନିୟା ପୋକ୍ଖରଣିୟା ତୀରେ ଅନ୍ତରହିତୋ ଜେତୱନେ ପାତୁରହୋସି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ନାଗୋ ଆୟସ୍ମତୋ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନସ୍ସ ଭିସେ ଚ ମୁଳାଲିକାୟୋ ଚ ପଟିଗ୍ଗହାପେତ୍ୱା ଜେତୱନେ ଅନ୍ତରହିତୋ ମନ୍ଦାକିନିୟା ପୋକ୍ଖରଣିୟା ତୀରେ ପାତୁରହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ଆୟସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ଭିସେ ଚ ମୁଳାଲିକାୟୋ ଚ ଉପନାମେସି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ଭିସେ ଚ ମୁଳାଲିକାୟୋ ଚ ଭୁତ୍ତସ୍ସ କାୟଡାହାବାଧୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭି। ବହୂ ଭିସା ଚ ମୁଳାଲିକାୟୋ ଚ ଅୱସିଟ୍ଠା ହୋନ୍ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଅପ୍ପମତ୍ତକେପି ପୱାରେନ୍ତି, ପଟିସଙ୍ଖାପି ପଟିକ୍ଖିପନ୍ତି, ସବ୍ବୋ ଚ ସଙ୍ଘୋ ପୱାରିତୋ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାୟନ୍ତା ନ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱନଟ୍ଠଂ ପୋକ୍ଖରଟ୍ଠଂ ଭୁତ୍ତାୱିନା ପୱାରିତେନ ଅନତିରିତ୍ତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସାୱତ୍ଥିୟଂ ବହୁଂ ଫଲଖାଦନୀୟଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି, କପ୍ପିୟକାରକୋ ଚ ନ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାୟନ୍ତା ଫଲଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅବୀଜଂ ନିବ୍ବତ୍ତବୀଜଂ [ନିବ୍ବଟ୍ଟବୀଜଂ (ସୀ।), ନିବ୍ବଟବୀଜଂ (ସ୍ୟା।), ନିପ୍ପଟ୍ଟବୀଜଂ (କ।)] ଅକତକପ୍ପଂ ଫଲଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁନ୍ତି।

ପଟିଗ୍ଗହିତାଦି ଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୭। ସନ୍ଥକମ୍ମପଟିକ୍ଖେପକଥା

୨୭୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ରାଜଗହଂ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ରାଜଗହଂ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ୱିହରତି ୱେଳୁୱନେ କଲନ୍ଦକନିୱାପେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଭଗନ୍ଦଲାବାଧୋ ହୋତି। ଆକାସଗୋତ୍ତୋ ୱେଜ୍ଜୋ ସତ୍ଥକମ୍ମଂ କରୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ଯେନ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱିହାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଆକାସଗୋତ୍ତୋ ୱେଜ୍ଜୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଆଗଚ୍ଛତୁ ଭୱଂ ଗୋତମୋ, ଇମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱଚ୍ଚମଗ୍ଗଂ ପସ୍ସତୁ, ସେୟ୍ୟଥାପି ଗୋଧାମୁଖ''ନ୍ତି । ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା – ''ସୋ ମଂ ଖ୍ୱାୟଂ ମୋଘପୁରିସୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡେତୀ''ତି – ତତୋୱ ପଟିନିୱତ୍ତିତ୍ୱା, ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା, ଭିକ୍ଖୂ ପଟିପୁଚ୍ଛି – ''ଅତ୍ଥି କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅମୁକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ''ତି? ''ଅତ୍ଥି ଭଗୱା''ତି। ''କିଂ ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆବାଧୋ''ତି? ''ତସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମତୋ ଭଗନ୍ଦଲାବାଧୋ, ଆକାସଗୋତ୍ତୋ ୱେଜ୍ଜୋ ସତ୍ଥକମ୍ମଂ କରୋତୀ''ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ''ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତସ୍ସ ମୋଘପୁରିସସ୍ସ, ଅନନୁଲୋମିକଂ, ଅପ୍ପତିରୂପଂ, ଅସ୍ସାମଣକଂ, ଅକପ୍ପିୟଂ, ଅକରଣୀୟଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସୋ ସମ୍ବାଧେ ସତ୍ଥକମ୍ମଂ କାରାପେସ୍ସତି। ସମ୍ବାଧେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଖୁମା ଛୱି, ଦୁରୋପୟୋ ୱଣୋ , ଦୁପ୍ପରିହାରଂ ସତ୍ଥଂ। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ବାଧେ ସତ୍ଥକମ୍ମଂ କାରାପେତବ୍ବଂ। ଯୋ କାରାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସା''ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ – ଭଗୱତା ସତ୍ଥକମ୍ମଂ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତନ୍ତି – ୱତ୍ଥିକମ୍ମଂ କାରାପେନ୍ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା, ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ୱତ୍ଥିକମ୍ମଂ କାରାପେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ''ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ୱତ୍ଥିକମ୍ମଂ କାରାପେନ୍ତୀ''ତି? ''ସଚ୍ଚଂ ଭଗୱା''ତି…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ବାଧସ୍ସ ସାମନ୍ତା ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲା ସତ୍ଥକମ୍ମଂ ୱା ୱତ୍ଥିକମ୍ମଂ ୱା କାରାପେତବ୍ବଂ। ଯୋ କାରାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସା''ତି।

ସତ୍ଥକମ୍ମପଟିକ୍ଖେପକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୮। ମନୁସ୍ସମଂସପଟିକ୍ଖେପକଥା

୨୮୦। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ବାରାଣସୀ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ବାରାଣସୀ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ବାରାଣସିୟଂ ୱିହରତି ଇସିପତନେ ମିଗଦାୟେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ବାରାଣସିୟଂ ସୁପ୍ପିୟୋ ଚ ଉପାସକୋ ସୁପ୍ପିୟା ଚ ଉପାସିକା ଉଭତୋପସନ୍ନା ହୋନ୍ତି, ଦାୟକା, କାରକା, ସଙ୍ଘୁପଟ୍ଠାକା। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିୟା ଉପାସିକା ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ୱିହାରେନ

ୱିହାରଂ ପରିୱେଣେନ ପରିୱେଣଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛତି – ‘‘କୋ, ଭନ୍ତେ, ଗିଲାନୋ, କସ୍ସ କିଂ ଆହରିଯତୂ’’ତି? ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରେନ ଭିକ୍ଖୁନା ୱିରେଚନଂ ପୀତଂ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସୁପ୍ପିଯଂ ଉପାସିକଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ମଯା ଖୋ, ଭଗିନି, ୱିରେଚନଂ ପୀତଂ। ଅତ୍ଥୋ ମେ ପଟିଚ୍ଛାଦନୀଯେନା’’ତି। ‘‘ସୁଟ୍ଠୁ, ଅଯ୍ୟ, ଆହରିଯିସ୍ସତୀ’’ତି ଘରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅନ୍ତେୱାସିଂ ଆଣାପେସି – ‘‘ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ, ପୱତ୍ତମଂସଂ ଜାନାହୀ’’ତି। ଏୱଂ, ଅଯ୍ୟେତି ଖୋ ସୋ ପୁରିସୋ ସୁପ୍ପିଯାଯ ଉପାସିକାଯ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା କେୱଲକପ୍ପଂ ବାରାଣସିଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ନ ଅଦ୍ଦସ ପୱତ୍ତମଂସଂ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ପୁରିସୋ ଯେନ ସୁପ୍ପିଯା ଉପାସିକା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସୁପ୍ପିଯଂ ଉପାସିକଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ନତ୍ଥଯ୍ୟେ ପୱତ୍ତମଂସଂ। ମାଘାତୋ ଅଜ୍ଜା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯାଯ ଉପାସିକାଯ ଏତଦହୋସି – ‘‘ତସ୍ସ ଖୋ ଗିଲାନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପଟିଚ୍ଛାଦନୀଯଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଆବାଧୋ ୱା ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, କାଲଙ୍କିରିଯା ୱା ଭୱିସ୍ସତି। ନ ଖୋ ମେତଂ ପତିରୂପଂ ଯାହଂ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ନ ହରାପେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ପୋତ୍ଥନିକଂ ଗହେତ୍ୱା ଊରୁମଂସଂ ଉକ୍କନ୍ତିତ୍ୱା ଦାସିଯା ଅଦାସି – ‘‘ହନ୍ଦ, ଜେ, ଇମଂ ମଂସଂ ସମ୍ପାଦେତ୍ୱା ଅମୁକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ, ତସ୍ସ ଦଜ୍ଜାହି। ଯୋ ଚ ମଂ ପୁଚ୍ଛତି, ‘ଗିଲାନା’ତି ପଟିୱେଦେହୀ’’ତି। ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗେନ ଊରୁଂ ୱେଠେତ୍ୱା ଓୱରକଂ ପୱିସିତ୍ୱା ମଞ୍ଚକେ ନିପଜ୍ଜି। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ ଘରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଦାସିଂ ପୁଚ୍ଛି – ‘‘କହଂ ସୁପ୍ପିଯା’’ତି? ‘‘ଏସାଯ୍ୟ ଓୱରକେ ନିପନ୍ନା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ ଯେନ ସୁପ୍ପିଯା ଉପାସିକା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସୁପ୍ପିଯଂ ଉପାସିକଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘କିସ୍ସ ନିପନ୍ନାସୀ’’ତି? ‘‘ଗିଲାନାମ୍ହୀ’’ତି। ‘‘କିଂ ତେ ଆବାଧୋ’’ତି? ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯା ଉପାସିକା ସୁପ୍ପିଯସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ – ଅଚ୍ଛରିଯଂ ୱତ ଭୋ! ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ଭୋ! ଯାୱ ସଦ୍ଧାଯଂ ସୁପ୍ପିଯା ପସନ୍ନା, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଅତ୍ତନୋପି ମଂସାନି ପରିଚ୍ଚତ୍ତାନି! କିମ୍ପିମାଯ [କିଂ ପନିମାଯ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଅଞ୍ଞଂ କିଞ୍ଚି ଅଦେଯ୍ୟଂ ଭୱିସ୍ସତୀତି – ହଟ୍ଠୋ ଉଦଗ୍ଗୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଧିୱାସେତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ, ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା’’ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ‘‘କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ଯେନ ସୁପ୍ପିଯସ୍ସ ଉପାସକସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ । ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତଂ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯଂ ଉପାସକଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ – ‘‘କହଂ ସୁପ୍ପିଯା’’ତି? ‘‘ଗିଲାନା ଭଗୱା’’ତି। ‘‘ତେନ ହି ଆଗଚ୍ଛତୂ’’ତି। ‘‘ନ ଭଗୱା ଉସ୍ସହତୀ’’ତି। ‘‘ତେନ ହି ପରିଗ୍ଗହେତ୍ୱାପି ଆନେଥା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଉପାସକୋ ସୁପ୍ପିଯଂ ଉପାସିକଂ ପରିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ଆନେସି। ତସ୍ସା, ସହ ଦସ୍ସନେନ ଭଗୱତୋ, ତାୱ ମହାୱଣୋ ରୁଳ୍ହୋ ଅହୋସି, ସୁଚ୍ଛୱିଲୋମଜାତୋ। ଅଥ ଖୋ ସୁପ୍ପିଯୋ ଚ ଉପାସକୋ ସୁପ୍ପିଯା ଚ ଉପାସିକା – ‘‘ଅଚ୍ଛରିଯଂ ୱତ ଭୋ! ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ଭୋ! ତଥାଗତସ୍ସ ମହିଦ୍ଧିକତା ମହାନୁଭାୱତା, ଯତ୍ର ହି ନାମ ସହ ଦସ୍ସନେନ ଭଗୱତୋ ତାୱ ମହାୱଣୋ ରୁଳ୍ହୋ ଭୱିସ୍ସତି, ସୁଚ୍ଛୱିଲୋମଜାତୋ’’ତି – ହଟ୍ଠା ଉଦଗ୍ଗା ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀଯେନ ଭୋଜନୀଯେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସୁପ୍ପିଯଞ୍ଚ ଉପାସକଂ ସୁପ୍ପିଯଞ୍ଚ ଉପାସିକଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ

ପଟିପୁଚ୍ଛି – ‘‘କୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁପ୍ପିଯଂ ଉପାସିକଂ ମଂସଂ ୱିଞ୍ଞାପେସୀ’’ତି? ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅହଂ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସୁପ୍ପିଯଂ ଉପାସିକଂ ମଂସଂ ୱିଞ୍ଞାପେସି’’ନ୍ତି। ‘‘ଆହରିଯିତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ’’ତି? ‘‘ଆହରିଯିତ୍ଥ ଭଗୱା’’ତି। ‘‘ପରିଭୁଞ୍ଜି ତ୍ୱଂ ଭିକ୍ଖୂ’’ତି? ‘‘ପରିଭୁଞ୍ଜାମହଂ ଭଗୱା’’ତି। ‘‘ପଟିୱେକ୍ଖି ତ୍ୱଂ ଭିକ୍ଖୂ’’ତି? ‘‘ନାହଂ ଭଗୱା ପଟିୱେକ୍ଖି’’ନ୍ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପଟିୱେକ୍ଖିତ୍ୱା ମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସସି। ମନୁସ୍ସମଂସଂ ଖୋ ତଯା, ମୋଘପୁରିସ, ପରିଭୁତ୍ତଂ। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ… ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ସନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମନୁସ୍ସା ସଦ୍ଧା ପସନ୍ନା, ତେହି ଅତ୍ତନୋପି ମଂସାନି ପରିଚ୍ଚତ୍ତାନି। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମନୁସ୍ସମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚଯସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପଟିୱେକ୍ଖିତ୍ୱା ମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି।

ମନୁସ୍ସମଂସପଟିକ୍ଖେପକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୬୯। ହତ୍ଥିମଂସାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା

୨୮୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ ହତ୍ଥୀ ମରନ୍ତି । ମନୁସ୍ସା ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ହତ୍ଥିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି , ଭିକ୍ଖୂନଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତାନଂ ହତ୍ଥିମଂସଂ ଦେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ହତ୍ଥିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ହତ୍ଥିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି। ରାଜଙ୍ଗଂ ହତ୍ଥୀ, ସଚେ ରାଜା ଜାନେଯ୍ୟ, ନ ନେସଂ ଅତ୍ତମନୋ ଅସ୍ସା''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ହତ୍ଥିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ ଅସ୍ସା ମରନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଅସ୍ସମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତାନଂ ଅସ୍ସମଂସଂ ଦେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଅସ୍ସମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ଅସ୍ସମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି। ରାଜଙ୍ଗଂ ଅସ୍ସା, ସଚେ ରାଜା ଜାନେଯ୍ୟ, ନ ନେସଂ ଅତ୍ତମନୋ ଅସ୍ସା''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅସ୍ସମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମନୁସ୍ସା ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ସୁନଖମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତାନଂ ସୁନଖମଂସଂ ଦେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ସୁନଖମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ସୁନଖମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି, ଜେଗୁଚ୍ଛୋ ସୁନଖୋ ପଟିକୂଲୋ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁନଖମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମନୁସ୍ସା ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଅହିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତାନଂ ଅହିମଂସଂ ଦେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ଅହିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିଯା ଅହିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି, ଜେଗୁଚ୍ଛୋ ଅହି ପଟିକୂଲୋ''ତି। ସୁପସ୍ସୋପି [ସୁଫସ୍ସୋ (ସୀ।)] ନାଗରାଜା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ସୁପସ୍ସୋ ନାଗରାଜା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ସନ୍ତି, ଭନ୍ତେ, ନାଗା ଅସ୍ସଦ୍ଧା ଅପ୍ପସନ୍ନା। ତେ ଅପ୍ପମତ୍ତକେହିପି ଭିକ୍ଖୂ ୱିହେଠେଯ୍ୟୁଂ। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟା ଅହିମଂସଂ ନ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସୁପସ୍ସଂ ନାଗରାଜାନଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି…ପେ… ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅହିମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଲୁଦ୍ଦକା ସୀହଂ ହନ୍ତ୍ୱା ସୀହମଂସଂ [ମଂସଂ (କ।)] ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତାନଂ ସୀହମଂସଂ ଦେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ସୀହମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଅରଞ୍ଞେ ୱିହରନ୍ତି। ସୀହା ସୀହମଂସଗନ୍ଧେନ ଭିକ୍ଖୂ ପରିପାତେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୀହମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଲୁଦ୍ଦକା ବ୍ୟଗ୍ଘଂ ହନ୍ତ୍ୱା…ପେ… ଦୀପିଂ ହନ୍ତ୍ୱା…ପେ… ଅଚ୍ଛଂ ହନ୍ତ୍ୱା…ପେ… ତରଚ୍ଛଂ ହନ୍ତ୍ୱା ତରଚ୍ଛମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୂନଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରନ୍ତାନଂ ତରଚ୍ଛମଂସଂ ଦେନ୍ତି। ଭିକ୍ଖୂ ତରଚ୍ଛମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଅରଞ୍ଞେ ୱିହରନ୍ତି। ତରଚ୍ଛା ତରଚ୍ଛମଂସଗନ୍ଧେନ ଭିକ୍ଖୂ ପରିପାତେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତରଚ୍ଛମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ହତ୍ଥିମଂସାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ସୁପ୍ପିଯଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ଦୁତିଯୋ।

୧୭୦। ଯାଗୁମଧୁଗୋଳକାନୁଜାନନା

୨୮୨। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ବାରାଣସିଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ଅନ୍ଧକୱିନ୍ଦଂ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି, ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ, ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଜାନପଦା ମନୁସ୍ସା ବହୁଂ ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀଯମ୍ପି ସକଟେସୁ ଆରୋପେତ୍ୱା ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧା ହୋନ୍ତି – ଯଦା ପଟିପାଟିଂ ଲଭିସ୍ସାମ ତଦା ଭତ୍ତଂ କରିସ୍ସାମାତି, ପଞ୍ଚମତ୍ତାନି ଚ ୱିଘାସାଦସତାନି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ଅନ୍ଧକୱିନ୍ଦଂ ତଦୱସରି। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ସ ପଟିପାଟିଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଅତୀତାନି [ଅଧିକାନି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଖୋ ମେ ଦ୍ୱେ ମାସାନି ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ଅନୁବନ୍ଧନ୍ତସ୍ସ 'ଯଦା ପଟିପାଟିଂ ଲଭିସ୍ସାମି ତଦା ଭତ୍ତଂ କରିସ୍ସାମୀ'ତି, ନ ଚ ମେ ପଟିପାଟି ଲବ୍ଭତି, ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଏକତ୍ତକୋ [ଏକତୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ବହୁ ଚ ମେ ଘରାୱାସତ୍ଥୋ ହାଯତି।

ଯଂନୂନାହଂ ଭଉଗ୍ଣଂ ଓଲୋକେୟ୍ୟଂ; ଯଂ ଭଉଗ୍ଣେ ନାସ୍ସ, ତଂ ପଟିଯାଦେୟ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଉଗ୍ଣଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋ ଦ୍ୱେ ନାଦ୍ଦସ – ଯାଗୁଞ୍ଚ ମଧୁଗୋଠଅକଞ୍ଚ । ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନାଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଧ ମେ, ଭୋ ଆନନ୍ଦ, ପଟିପାଟିଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି ‘ଅତୀତାନି ଖୋ ମେ ଦ୍ୱେ ମାସାନି ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ଅନୁବନ୍ଧନ୍ତସ୍ସ, ଯଦା ପଟିପାଟିଂ ଲଭିସ୍ସାମି ତଦା ଭଉଂ କରିସ୍ସାମୀତି। ନ ଚ ମେ ପଟିପାଟି ଲଦ୍ଧୁତି , ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଏକଉକୋ, ବହୁ ଚ ମେ ଘରାୱାସତ୍ଥୋ ହାଯତି। ଯଂନୂନାହଂ ଭଉଗ୍ଣଂ ଓଲୋକେୟ୍ୟଂ; ଯଂ ଭଉଗ୍ଣେ ନାସ୍ସ, ତଂ ପଟିଯାଦେୟ୍ୟ’ନ୍ତି। ସୋ ଖୋ ଅହଂ, ଭୋ ଆନନ୍ଦ, ଭଉଗ୍ଣଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋ ଦ୍ୱେ ନାଦ୍ଦସଂ – ଯାଗୁଞ୍ଚ ମଧୁଗୋଠଅକଞ୍ଚ। ସଚାହଂ, ଭୋ ଆନନ୍ଦ, ପଟିଯାଦେୟ୍ୟଂ ଯାଗୁଞ୍ଚ ମଧୁଗୋଠଅକଞ୍ଚ, ପଟିଗ୍ଣଣ୍ହେୟ୍ୟ ମେ ଭୱଂ ଗୋତମୋ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଭଗୱନ୍ତଂ ପଟିପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ତେନ ହାନନ୍ଦ, ପଟିଯାଦେତୂତି। ତେନ ହି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପଟିଯାଦେହୀତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପହୂତଂ ଯାଗୁଞ୍ଚ ମଧୁଗୋଠଅକଞ୍ଚ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ଉପନାମେସି – ପଟିଗ୍ଣଣ୍ହାତୁ ମେ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ଯାଗୁଞ୍ଚ ମଧୁଗୋଠଅକଞ୍ଚାତି। ତେନ ହି, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେହୀତି। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ନ ପଟିଗ୍ଣଣ୍ହନ୍ତି। ପଟିଗ୍ଣଣ୍ହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥାତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପହୂତାଯ ଯାଗୁଯା ଚ ମଧୁଗୋଠଅକେନ ଚ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଧୋତହତ୍ଥଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ –

‘‘ଦସଯିମେ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆନିସଂସା ଯାଗୁଯା। କତମେ ଦସ? ଯାଗୁଂ ଦେନ୍ତୋ ଆଯୁଂ ଦେତି, ୱଣ୍ଣଂ ଦେତି, ସୁଖଂ ଦେତି, ବଲଂ ଦେତି, ପଟିଭାନଂ ଦେତି, ଯାଗୁ ପୀତା ଖୁଦ୍ଦଂ [ଖୁଦଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପଟିହନତି, ପିପାସଂ ୱିନେତି, ୱାତଂ ଅନୁଲୋମେତି, ୱତ୍ଥିଂ ସୋଧେତି, ଆମାୱସେସଂ ପାଚେତି – ଇମେ ଖୋ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଦସାନିସଂସା ଯାଗୁଯା’’ତି [ପଚ୍ଛିମା ପଞ୍ଚ ଆନିସଂସା ଅ। ନି। ୫।୨୦୭]।

[ଅ। ନି। ୪।୫୮-୫୯ ଥୋକଂ ୱିସଦିସଂ] ଯୋ ସଞ୍ଞତାନଂ ପରଦତ୍ତଭୋଜିନଂ;

କାଲେନ ସକ୍କଚ୍ଚ ଦଦାତି ଯାଗୁଂ;

ଦସସ୍ସ ଠାନାନି ଅନୁପ୍ପୱେଚ୍ଛତି;

ଆଯୁଞ୍ଚ ୱଣ୍ଣଞ୍ଚ ସୁଖଂ ବଲଞ୍ଚ।

ପଟିଭାନମସ୍ସ ଉପଜାଯତେ ତତୋ;

ଖୁଦ୍ଦଂ ପିପାସଞ୍ଚ ବ୍ୟପନେତି ୱାତଂ;

ସୋଧେତି ୱତ୍ଥିଂ ପରିଣାମେତି ଭୁତ୍ତଂ;

ଭେସଜ୍ଜମେତଂ ସୁଗତେନ ୱଣ୍ଣିତଂ।

ତସ୍ମା ହି ଯାଗୁଂ ଅଲମେୱ ଦାତୁଂ;

ନିଚ୍ଚଂ ମନୁସ୍ସେନ ସୁଖତ୍ଥିକେନ;

ଦିବ୍ବାନି ୱା ପତ୍ଥଯତା ସୁଖାନି;

ମନୁସ୍ସସୋଭଗ୍ଯତମିଚ୍ଛତା ୱାତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଇମାହି ଗାଥାହି ଅନୁମୋଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯାଗୁଞ୍ଚ ମଧୁଗୋଠଅକଞ୍ଚା’’ତି।

ଯାଗୁମଧୁଗୋଠଅକାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୭୧। ତରୁଣପସନ୍ନମହାମତ୍ତବତ୍ଥୁ

୨୮୩। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ମନୁସ୍ସା ଭଗୱତା କିର ଯାଗୁ ଅନୁଞ୍ଞାତା ମଧୁଗୋଳକଞ୍ଚାତି। ତେ କାଲସ୍ସେୱ, ଭୋଜ୍ଜଯାଗୁଂ ପଟିଯାଦେନ୍ତି ମଧୁଗୋଳକଞ୍ଚ। ଭିକ୍ଖୂ କାଲସ୍ସେୱ ଭୋଜ୍ଜଯାଗୁଯା ଧାତା ମଧୁଗୋଳକେନ ଚ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ନ ଚିତ୍ତରୂପଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରେନ ତରୁଣପସନ୍ନେନ ମହାମତ୍ତେନ ସ୍ୱାତନାଯ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ନିମନ୍ତିତୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ତରୁଣପସନ୍ନସ୍ସ ମହାମତ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଯଂନୂନାହଂ ଅଡ୍ଢତେଳସନ୍ନଂ ଭିକ୍ଖୁସତାନଂ ଅଡ୍ଢତେଳସାନି ମଂସପାତିସତାନି ପଟିଯାଦେଯ୍ୟଂ, ଏକମେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏକମେକଂ ମଂସପାତିଂ ଉପନାମେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଅଡ୍ଢତେଳସାନି ଚ ମଂସପାତିସତାନି, ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ‘‘କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ଯେନ ତସ୍ସ ତରୁଣପସନ୍ନସ୍ସ ମହାମତ୍ତସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଭିକ୍ଖୂ ପରିୱିସତି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଥୋକଂ, ଆୱୁସୋ, ଦେହି; ଥୋକଂ, ଆୱୁସୋ, ଦେହୀ’’ତି। ‘‘ମା ଖୋ ତୁମ୍ହେ, ଭନ୍ତେ, – ‘ଅଯଂ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ’ତି – ଥୋକଂ ଥୋକଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ। ବହୁଂ ମେ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯତ୍ତଂ, ଅଡ୍ଢତେଳସାନି ଚ ମଂସପାତିସତାନି। ଏକମେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏକମେକଂ ମଂସପାତିଂ ଉପନାମେସ୍ସାମୀତି। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ, ଭନ୍ତେ, ଯାୱଦତ୍ଥ’’ନ୍ତି। ‘‘ନ ଖୋ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଏତଂକାରଣା ଥୋକଂ ଥୋକଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାମ, ଅପି ଚ ମଯଂ କାଲସ୍ସେୱ ଭୋଜ୍ଜଯାଗୁଯା ଧାତା ମଧୁଗୋଳକେନ ଚ। ତେନ ମଯଂ ଥୋକଂ ଥୋକଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ ଉଜ୍ଝାଯତି ଖିଯ୍ୟତି ୱିପାଚେତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଭଦନ୍ତା ମଯା ନିମନ୍ତିତା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭୋଜ୍ଜଯାଗୁଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି, ନ ଚାହଂ ପଟିବଲୋ ଯାୱଦତ୍ଥଂ ଦାତୁ’’ନ୍ତି କୁପିତୋ ଅନତ୍ତମନୋ ଆସାଦନାପେକ୍ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପତ୍ତେ ପୂରେନ୍ତୋ ଅଗମାସି – ଭୁଞ୍ଜଥ ୱା ହରଥ ୱାତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀଯେନ ଭୋଜନୀଯେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ତଂ ତରୁଣପସନ୍ନଂ ମହାମତ୍ତଂ ଭଗୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି।

ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ତରୁଣପସନ୍ନସ୍ସ ମହାମତ୍ତସ୍ସ ଅଚିରପକ୍କନ୍ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅହୁଦେୱ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ, ଅହୁ ୱିପ୍ପଟିସାରୋ – ‘‘ଅଲାଭା ୱତ ମେ, ନ ୱତ ମେ ଲାଭା; ଦୁଲ୍ଲଦ୍ଧଂ ୱତ ମେ, ନ ୱତ ମେ ସୁଲଦ୍ଧଂ; ଯୋହଂ କୁପିତୋ ଅନତ୍ତମନୋ ଆସାଦନାପେକ୍ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପତ୍ତେ ପୂରେନ୍ତୋ ଅଗମାସିଂ – ‘ଭୁଞ୍ଜଥ ୱା ହରଥ ୱା’ତି। କିଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ବହୁଂ ପସୁତଂ ପୁଞ୍ଞଂ ୱା ଅପୁଞ୍ଞଂ ୱା’’ତି? ଅଥ ଖୋ ସୋ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଧ ମଯ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଚିରପକ୍କନ୍ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅହୁଦେୱ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ, ଅହୁ ୱିପ୍ପଟିସାରୋ ‘ଅଲାଭା ୱତ ମେ, ନ ୱତ ମେ ଲାଭା; ଦୁଲ୍ଲଦ୍ଧଂ ୱତ ମେ, ନ ୱତ ମେ ସୁଲଦ୍ଧଂ; ଯୋହଂ କୁପିତୋ ଅନତ୍ତମନୋ ଆସାଦନାପେକ୍ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପତ୍ତେ ପୂରେନ୍ତୋ ଅଗମାସିଂ – ଭୁଞ୍ଜଥ ୱା ହରଥ ୱାତି। କିଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ବହୁଂ ପସୁତଂ, ପୁଞ୍ଞଂ ୱା ଅପୁଞ୍ଞଂ ୱା’ତି। କିଂ ନୁ ଖୋ ମଯା, ଭନ୍ତେ, ବହୁଂ ପସୁତଂ, ପୁଞ୍ଞଂ ୱା ଅପୁଞ୍ଞଂ ୱା’’ତି? ‘‘ଯଦଗ୍ଗେନ ତଯା, ଆୱୁସୋ, ସ୍ୱାତନାଯ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ନିମନ୍ତିତୋ ତଦଗ୍ଗେନ ତେ ବହୁଂ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୁତଂ। ଯଦଗ୍ଗେନ ତେ ଏକମେକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ଏକମେକଂ ସିତ୍ଥଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ତଦଗ୍ଗେନ ତେ ବହୁଂ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୁତଂ, ସଗ୍ଗା ତେ ଆରଦ୍ଧା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ତରୁଣପସନ୍ନୋ ମହାମତ୍ତୋ – ‘‘ଲାଭା କିର ମେ, ସୁଲଦ୍ଧଂ କିର ମେ, ବହୁଂ କିର ମଯା ପୁଞ୍ଞଂ ପସୁତଂ, ସଗ୍ଗା କିର ମେ ଆରଦ୍ଧା’’ତି – ହଟ୍ଠୋ ଉଦଗ୍ଗୋ ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପଟିପୁଚ୍ଛି – ‘‘ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞତ୍ର ନିମନ୍ତିତା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭୋଜ୍ଜଯାଗୁଂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ଅଞ୍ଞତ୍ର ନିମନ୍ତିତା ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭୋଜ୍ଜଯାଗୁଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିସ୍ସନ୍ତି। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ନିମନ୍ତିତେନ ଅଞ୍ଞସ୍ସ ଭୋଜ୍ଜଯାଗୁ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବା। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ’’ତି।

ତରୁଣପସନ୍ନମହାମତ୍ତବତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୭୨। ବେଲଟ୍ଠକଚ୍ଚାନବତ୍ଥୁ

୨୮୪। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅନ୍ଧକୱିନ୍ଦେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ରାଜଗହଂ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି, ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ,

ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ରାଜଗହା ଅନ୍ଧକଵିନ୍ଦଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତି, ପଞ୍ଚମତ୍ତେହି ସକଟସତେହି, ସବ୍ବେହେଵ ଗୁଳଅକୁମ୍ଭପୂରେହି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗଵା ବେଲଟ୍ଠଂ କଚ୍ଚାନଂ ଦୂରତୋଵ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ଵାନ ମଗ୍ଗା ଓକ୍କମ୍ମ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ରୁକ୍ଖମୂଲେ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏକମେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏକମେକଂ ଗୁଳଅକୁମ୍ଭଂ ଦାତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ଏକଂଯେଵ ଗୁଳଅକୁମ୍ଭଂ ଆହରା’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଏକଂଯେଵ ଗୁଳଅକୁମ୍ଭଂ ଆଦାଯ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଆଭତୋ [ଆହଟୋ (ସୀ। ସ୍ୟା। କ।)], ଭନ୍ତେ, ଗୁଳଅକୁମ୍ଭୋ; କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗୁଳଅଂ ଦେହୀ’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗୁଳଅଂ ଦତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଦିନ୍ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗୁଳଓ, ବହୁ ଚାଯଂ ଗୁଳଓ ଅଵସିଟ୍ଠୋ। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗୁଳଅଂ ଯାଵଦତ୍ଥଂ ଦେହୀ’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗୁଳଅଂ ଯାଵଦତ୍ଥଂ ଦତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଦିନ୍ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗୁଳଓ ଯାଵଦତ୍ଥୋ, ବହୁ ଚାଯଂ ଗୁଳଓ ଅଵସିଟ୍ଠୋ। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ଭିକ୍ଖୂ ଗୁଳଏହି ସନ୍ତପ୍ପେହୀ’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଗୁଳଏହି ସନ୍ତପ୍ପେସି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପତ୍ତେପି ପୂରେସୁଂ ପରିସ୍ସାଵନାନିପି ଥଵିକାଯୋପି ପୂରେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭିକ୍ଖୂ ଗୁଳଏହି ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ସନ୍ତପ୍ପିତା, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ଗୁଳଏହି, ବହୁ ଚାଯଂ ଗୁଳଓ ଅଵସିଟ୍ଠୋ। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ଵିଘାସାଦାନଂ ଗୁଳଅଂ ଦେହୀ’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଵିଘାସାଦାନଂ ଗୁଳଅଂ ଦତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଦିନ୍ନୋ, ଭନ୍ତେ , ଵିଘାସାଦାନଂ ଗୁଳଓ, ବହୁ ଚାଯଂ ଗୁଳଓ ଅଵସିଟ୍ଠୋ। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ଵିଘାସାଦାନଂ ଗୁଳଅଂ ଯାଵଦତ୍ଥଂ ଦେହୀ’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଵିଘାସାଦାନଂ ଗୁଳଅଂ ଯାଵଦତ୍ଥଂ ଦତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଦିନ୍ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଵିଘାସାଦାନଂ ଗୁଳଓ ଯାଵଦତ୍ଥୋ, ବହୁ ଚାଯଂ ଗୁଳଓ ଅଵସିଟ୍ଠୋ। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ଵିଘାସାଦେ ଗୁଳଏହି ସନ୍ତପ୍ପେହୀ’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଵିଘାସାଦେ ଗୁଳଏହି ସନ୍ତପ୍ପେସି। ଏକଚ୍ଚେ ଵିଘାସାଦା କୋଲମ୍ବେପି ଘଟେପି ପୂରେସୁଂ, ପିଟକାନିପି ଉଚ୍ଛଙ୍ଗେପି ପୂରେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଵିଘାସାଦେ ଗୁଳଏହି ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ସନ୍ତପ୍ପିତା, ଭନ୍ତେ, ଵିଘାସାଦା ଗୁଳଏହି, ବହୁ ଚାଯଂ ଗୁଳଓ ଅଵସିଟ୍ଠୋ। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ନାହଂ ତଂ, କଚ୍ଚାନ, ପସ୍ସାମି ସଦେଵକେ ଲୋକେ ସମାରକେ ସବ୍ରହ୍ମକେ ସସ୍ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣିଯା ପଜାଯ ସଦେଵମନୁସ୍ସାଯ ଯସ୍ସ ସୋ ଗୁଳଓ ପରିଭୁତ୍ତୋ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ୟ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ତଥାଗତସ୍ସ ଵା ତଥାଗତସାଵକସ୍ସ ଵା। ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, କଚ୍ଚାନ, ତଂ ଗୁଳଅଂ ଅପ୍ପହରିତେ ଵା ଛଡ୍ଡେହି, ଅପ୍ପାଣକେ ଵା ଉଦକେ ଓପିଲାପେହୀ’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ତଂ ଗୁଳଅଂ ଅପ୍ପାଣକେ ଉଦକେ ଓପିଲାପେତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଗୁଳଓ ଉଦକେ ପକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚିଚ୍ଚିଟାଯତି ଚିଟିଚିଟାଯତି ପଧୂପାଯତି [ସନ୍ଧୂପାଯତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସମ୍ପଧୂପାଯତି। ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ଫାଲୋ ଦିଵସଂସନ୍ତତ୍ତୋ ଉଦକେ ପକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚିଚ୍ଚିଟାଯତି ଚିଟିଚିଟାଯତି ପଧୂପାଯତି ସମ୍ପଧୂପାଯତି, ଏଵମେଵ ସୋ ଗୁଳଓ ଉଦକେ ପକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚିଚ୍ଚିଟାଯତି ଚିଟିଚିଟାଯତି ପଧୂପାଯତି ସମ୍ପଧୂପାଯତି।

ଅଥ ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ସଂଵିଗ୍ଗୋ ଲୋମହଟ୍ଠଜାତୋ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଖୋ ବେଲଟ୍ଠସ୍ସ କଚ୍ଚାନସ୍ସ ଭଗଵା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ‘‘ଦାନକଥଂ ସୀଲକଥଂ ସଗ୍ଗକଥଂ, କାମାନଂ ଆଦୀନଵଂ ଓକାରଂ ସଂକିଲେସଂ, ନେକ୍ଖମ୍ମେ ଆନିସଂସଂ ପକାସେସି। ଯଦା ଭଗଵା ଅଞ୍ଞାସି ବେଲଟ୍ଠଂ କଚ୍ଚାନଂ କଲ୍ଲଚିତ୍ତଂ, ମୁଦୁଚିତ୍ତଂ, ଵିନୀଵରଣଚିତ୍ତଂ, ଉଦଗ୍ଗଚିତ୍ତଂ, ପସନ୍ନଚିତ୍ତଂ, ଅଥ ଯା ବୁଦ୍ଧାନଂ ସାମୁକ୍କଂସିକା ଧମ୍ମଦେସନା, ତଂ ପକାସେସି…ପେ… ଏଵମେଵ ବେଲଟ୍ଠସ୍ସ କଚ୍ଚାନସ୍ସ ତସ୍ମିଂଯେଵ ଆସନେ ଵିରଜଂ ଵୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି – ଯଂ କିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ବେଲଟ୍ଠୋ କଚ୍ଚାନୋ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମୋ ପତ୍ତଧମ୍ମୋ ଵିଦିତଧମ୍ମୋ ପରିଯୋଗାଳ୍ହଧମ୍ମୋ ତିଣ୍ଣଵିଚିକିଚ୍ଛୋ ଵିଗତକଥଂକଥୋ ଵେସାରଜ୍ଜପ୍ପତ୍ତୋ ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ। ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ। ସେଯ୍ୟଥାପି, ଭନ୍ତେ, ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ ଵା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ…ପେ… ଏଵମେଵଂ ଖୋ ଭଗଵତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ଧମ୍ମୋ ପକାସିତୋ। ଏସାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି, ଧମ୍ମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକଂ ମଂ ଭଗଵା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଗତ’’ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ରାଜଗହଂ ତଦଵସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଵା ରାଜଗହେ ଵିହରତି ଵେଳୁଵନେ କଲନ୍ଦକନିଵାପେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରାଜଗହେ ଗୁଳଓ ଉସ୍ସନ୍ନୋ ହୋତି। ଭିକ୍ଖୂ – ଗିଲାନସ୍ସେଵ ଭଗଵତା ଗୁଳଓ ଅନୁଞ୍ଞାତୋ, ନୋ

ଅଗିଲାନସ୍ସାତି – କୁକ୍କୁଚାଯନ୍ତା ଗୁଳଂ ନ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଗୁଳଂ, ଅଗିଲାନସ୍ସ ଗୁଳୋଦକନ୍ତି।

ବେଲଟ୍ଠକଚ୍ଚାନୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୭୩। ପାଟଲିଗାମୱତ୍ଥୁ

୨୮୫।[ଇତୋ ପରଂ ମହାୱ। ୨୮୬-୨୮୭ 'ତିଣ୍ଣା ମେଧାୱିନୋ ଜନା'ତି ପାଠୋ ଦୀ। ନି। ୨।୧୪୮; ଉଦା। ୭୬ ଆଦଯୋ] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ପାଟଲିଗାମୋ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି, ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ, ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ପାଟଲିଗାମୋ ତଦୱସରି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ପାଟଲିଗାମିକା ଉପାସକା – ''ଭଗୱା କିର ପାଟଲିଗାମଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ପାଟଲିଗାମିକା ଉପାସକା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନେ ଖୋ ପାଟଲିଗାମିକେ ଉପାସକେ ଭଗୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି, ସମାଦପେସି, ସମୁତ୍ତେଜେସି, ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ପାଟଲିଗାମିକା ଉପାସକା ଭଗୱତା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସିତା ସମାଦପିତା ସମୁତ୍ତେଜିତା ସମ୍ପହଂସିତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଅଧିୱାସେତୁ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଆୱସଥାଗାରଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ପାଟଲିଗାମିକା ଉପାସକା ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ଯେନ ଆୱସଥାଗାରଂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସବ୍ବସନ୍ଥରିଂ ଆୱସଥାଗାରଂ ସନ୍ଥରିତ୍ୱା, ଆସନାନି ପଞ୍ଞପେତ୍ୱା, ଉଦକମଣିକଂ ପତିଟ୍ଠାପେତ୍ୱା, ତେଲପଦୀପଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ ପାଟଲିଗାମିକା ଉପାସକା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ସବ୍ବସନ୍ଥରିସନ୍ଥତଂ, ଭନ୍ତେ, ଆୱସଥାଗାରଂ। ଆସନାନି ପଞ୍ଞତ୍ତାନି। ଉଦକମଣିକୋ ପତିଟ୍ଠାପିତୋ। ତେଲପଦୀପୋ ଆରୋପିତୋ। ଯସ୍ସଦାନି, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା କାଲଂ ମଞ୍ଞତୀ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ଯେନ ଆୱସଥାଗାରଂ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପାଦେ ପକ୍ଖାଲେତ୍ୱା ଆୱସଥାଗାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ମଜ୍ଝିମଂ ଥମ୍ଭଂ ନିସ୍ସାଯ ପୁରତ୍ଥାଭିମୁଖୋ ନିସୀଦି। ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋପି ଖୋ ପାଦେ ପକ୍ଖାଲେତ୍ୱା ଆୱସଥାଗାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ପଚ୍ଛିମଂ ଭିତ୍ତିଂ ନିସ୍ସାଯ ପୁରତ୍ଥାଭିମୁଖୋ ନିସୀଦି, ଭଗୱନ୍ତଂଯେୱ ପୁରକ୍ଖତ୍ୱା। ପାଟଲିଗାମିକାପି ଖୋ ଉପାସକା ପାଦେ ପକ୍ଖାଲେତ୍ୱା ଆୱସଥାଗାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ପୁରତ୍ଥିମଂ ଭିତ୍ତିଂ ନିସ୍ସାଯ ପଚ୍ଛିମାଭିମୁଖା ନିସୀଦିଂସୁ, ଭଗୱନ୍ତଂଯେୱ ପୁରକ୍ଖତ୍ୱା। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପାଟଲିଗାମିକେ ଉପାସକେ ଆମନ୍ତେସି –

[ଦୀ। ନି। ୩।୩୧୬; ଅ। ନି। ୫।୨୧୩ ଆଦଯୋ], ଗହପତଯୋ, ଆଦୀନୱା ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା। କତମେ ପଞ୍ଚ? ଇଧ, ଗହପତଯୋ, ଦୁସ୍ସୀଲୋ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ପମାଦାଧିକରଣଂ ମହତିଂ ଭୋଗଜାନିଂ ନିଗଚ୍ଛତି। ଅଯଂ ପଠମୋ ଆଦୀନୱୋ ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା। ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପନ୍ନସ୍ସ ପାପକୋ କିତ୍ତିସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗଚ୍ଛତି। ଅଯଂ ଦୁତିଯୋ ଆଦୀନୱୋ ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା। ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ଦୁସ୍ସୀଲୋ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ଯଞ୍ଞଦେୱ ପରିସଂ ଉପସଙ୍କମତି, ଯଦି ଖତ୍ତିଯପରିସଂ, ଯଦି ବ୍ରାହ୍ମଣପରିସଂ, ଯଦି ଗହପତିପରିସଂ, ଯଦି ସମଣପରିସଂ, ଅୱିସାରଦୋ ଉପସଙ୍କମତି ମଙ୍କୁଭୂତୋ। ଅଯଂ ତତିଯୋ ଆଦୀନୱୋ ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା। ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ଦୁସ୍ସୀଲୋ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ ସମ୍ମୂଳ୍ହୋ କାଲଂକରୋତି। ଅଯଂ ଚତୁତ୍ଥୋ ଆଦୀନୱୋ ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା। ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ଦୁସ୍ସୀଲୋ ସୀଲୱିପନ୍ନୋ କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାଯଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିରଯଂ ଉପପଜ୍ଜତି। ଅଯଂ ପଞ୍ଚମୋ ଆଦୀନୱୋ ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା। ଇମେ ଖୋ, ଗହପତଯୋ, ପଞ୍ଚ ଆଦୀନୱା ଦୁସ୍ସୀଲସ୍ସ ସୀଲୱିପତ୍ତିଯା।

[ଦୀ। ନି। ୩।୩୧୬; ଅ। ନି। ୫।୨୧୩ ଆଦଯୋ] ''ପଞ୍ଚିମେ, ଗହପତଯୋ, ଆନିସଂସା ସୀଲୱତୋ ସୀଲସମ୍ପଦାଯ। କତମେ ପଞ୍ଚ? ଇଧ, ଗହପତଯୋ, ସୀଲୱା ସୀଲସମ୍ପନ୍ନୋ ଅପ୍ପମାଦାଧିକରଣଂ ମହନ୍ତଂ ଭୋଗକ୍ଖନ୍ଧଂ ଅଧିଗଚ୍ଛତି। ଅଯଂ ପଠମୋ ଆନିସଂସୋ ସୀଲୱତୋ ସୀଲସମ୍ପଦାଯ । ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ସୀଲୱତୋ ସୀଲସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ କଲ୍ୟାଣୋ କିତ୍ତିସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗଚ୍ଛତି। ଅଯଂ ଦୁତିଯୋ ଆନିସଂସୋ ସୀଲୱତୋ ସୀଲସମ୍ପଦାଯ। ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ସୀଲୱା ସୀଲସମ୍ପନ୍ନୋ ଯଞ୍ଞଦେୱ ପରିସଂ ଉପସଙ୍କମତି, ଯଦି ଖତ୍ତିଯପରିସଂ, ଯଦି ବ୍ରାହ୍ମଣପରିସଂ, ଯଦି ଗହପତିପରିସଂ, ଯଦି ସମଣପରିସଂ, ୱିସାରଦୋ ଉପସଙ୍କମତି ଅମଙ୍କୁଭୂତୋ। ଅଯଂ ତତିଯୋ ଆନିସଂସୋ ସୀଲୱତୋ ସୀଲସମ୍ପଦାଯ। ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ସୀଲୱା ସୀଲସମ୍ପନ୍ନୋ ଅସମ୍ମୂଳ୍ହୋ କାଲଂକରୋତି। ଅଯଂ ଚତୁତ୍ଥୋ ଆନିସଂସୋ ସୀଲୱତୋ ସୀଲସମ୍ପଦାଯ। ପୁନ ଚପରଂ, ଗହପତଯୋ, ସୀଲୱା ସୀଲସମ୍ପନ୍ନୋ କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜତି। ଅଯଂ

ପଞ୍ଚମୋ ଆନିସଂସୋ ସୀଲଵତୋ ସୀଲସମ୍ପଦାୟ। ଇମେ ଖୋ, ଗହପତୟୋ, ପଞ୍ଚ ଆନିସଂସା ସୀଲଵତୋ ସୀଲସମ୍ପଦାୟାତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ପାଟଲିଗାମିକେ ଉପାସକେ ବହୁଦେଵ ରତ୍ତିଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ଵା ସମାଦପେତ୍ଵା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ଵା ସମ୍ପହଂସେତ୍ଵା ଉୟ୍ୟୋଜେସି – ''ଅଭିକ୍କନ୍ତା ଖୋ, ଗହପତୟୋ, ରତ୍ତି। ଯସ୍ସଦାନି ତୁମ୍ହେ କାଲଂ ମଞ୍ଞଥା''ତି। ''ଏଵଂ, ଭନ୍ତେ''ତି, ଖୋ ପାଟଲିଗାମିକା ଉପାସକା ଭଗଵତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ଵା ପକ୍କମିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଅଚିରପକ୍କନ୍ତେସୁ ପାଟଲିଗାମିକେସୁ ଉପାସକେସୁ ସୁଞ୍ଞାଗାରଂ ପାଵିସି।

ପାଟଲିଗାମଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୭୪। ସୁନିଧଵସ୍ସକାରଵତ୍ଥୁ

୨୮୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ପାଟଲିଗାମେ ନଗରଂ ମାପେନ୍ତି ଵଜ୍ଜୀନଂ ପଟିବାହାୟ। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗଵା ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଚୂସସମୟଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାୟ ଦିବ୍ବେନ ଚକ୍ଖୁନା ଵିସୁଦ୍ଧେନ ଅତିକ୍କନ୍ତମାନୁସକେନ ସମ୍ବହୁଲା ଦେଵତାୟୋ ପାଟଲିଗାମେ ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତିୟୋ। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ମହେସକ୍ଖା ଦେଵତା ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି, ମହେସକ୍ଖାନଂ ତତ୍ଥ ରାଜୂନଂ ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତାନି ନମନ୍ତି ନିଵେସନାନି ମାପେତୁଂ। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ମଜ୍ଝିମା ଦେଵତା ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି, ମଜ୍ଝିମାନଂ ତତ୍ଥ ରାଜୂନଂ ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତାନି ନମନ୍ତି ନିଵେସନାନି ମାପେତୁଂ। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ନୀଚା ଦେଵତା ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି, ନୀଚାନଂ ତତ୍ଥ ରାଜୂନଂ ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତାନି ନମନ୍ତି ନିଵେସନାନି ମାପେତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ''କେ ନୁ ଖୋ ତେ, ଆନନ୍ଦ, ପାଟଲିଗାମେ ନଗରଂ ମାପେନ୍ତୀ''ତି? ''ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା , ଭନ୍ତେ, ମଗଧମହାମତ୍ତା ପାଟଲିଗାମେ ନଗରଂ ମାପେନ୍ତି ଵଜ୍ଜୀନଂ ପଟିବାହାୟା''ତି। ସେୟ୍ୟଥାପି, ଆନନ୍ଦ, ଦେଵେହି ତାଵତିଂସେହି ସଦ୍ଧିଂ ମନ୍ତେତ୍ଵା, ଏଵମେଵ ଖୋ, ଆନନ୍ଦ, ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ପାଟଲିଗାମେ ନଗରଂ ମାପେନ୍ତି ଵଜ୍ଜୀନଂ ପଟିବାହାୟ। ଇଧାହଂ, ଆନନ୍ଦ, ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଚୂସସମୟଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାୟ ଅଦ୍ଦସଂ ଦିବ୍ବେନ ଚକ୍ଖୁନା ଵିସୁଦ୍ଧେନ ଅତିକ୍କନ୍ତମାନୁସକେନ ସମ୍ବହୁଲା ଦେଵତାୟୋ ପାଟଲିଗାମେ ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତିୟୋ। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ମହେସକ୍ଖା ଦେଵତା ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି, ମହେସକ୍ଖାନଂ ତତ୍ଥ ରାଜୂନଂ ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତାନି ନମନ୍ତି ନିଵେସନାନି ମାପେତୁଂ। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ମଜ୍ଝିମା ଦେଵତା ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି, ମଜ୍ଝିମାନଂ ତତ୍ଥ ରାଜୂନଂ ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତାନି ନମନ୍ତି ନିଵେସନାନି ମାପେତୁଂ। ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ ନୀଚା ଦେଵତା ଵତ୍ଥୂନି ପରିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି, ନୀଚାନଂ ତତ୍ଥ ରାଜୂନଂ ରାଜମହାମତ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତାନି ନମନ୍ତି ନିଵେସନାନି ମାପେତୁଂ। ଯାଵତା, ଆନନ୍ଦ, ଅରିୟଂ ଆୟତନଂ, ଯାଵତା ଵଣିପ୍ପଥୋ, ଇଦଂ ଅଗ୍ଗନଗରଂ ଭଵିସ୍ସତି ପାଟଲିପୁତ୍ତଂ ପୁଟଭେଦନଂ। ପାଟଲିପୁତ୍ତସ୍ସ ଖୋ, ଆନନ୍ଦ, ତୟୋ ଅନ୍ତରାୟା ଭଵିସ୍ସନ୍ତି – ଅଗ୍ଗିତୋ ଵା ଉଦକତୋ ଵା ଅବ୍ଭନ୍ତରତୋ ଵା ମିଥୁଭେଦାତି।

ଅଥ ଖୋ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦିଂସୁ, ସମ୍ମୋଦନୀୟଂ କଥଂ ସାରଣୀୟଂ ଵୀତିସାରେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ''ଅଧିଵାସେତୁ ନୋ ଭଵଂ ଗୋତମୋ ଅଜ୍ଜତନାୟ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ଅଧିଵାସେସି ଭଗଵା ତୁଣ୍ହୀଭାଵେନ। ଅଥ ଖୋ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ଭଗଵତୋ ଅଧିଵାସନଂ ଵିଦିତ୍ଵା ପକ୍କମିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ପଣୀତଂ ଖାଦନୀୟଂ ଭୋଜନୀୟଂ ପଟିୟାଦାପେତ୍ଵା ଭଗଵତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସୁଂ – ''କାଲୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିଵାସେତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରମାଦାୟ ଯେନ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରାନଂ ମଗଧମହାମତ୍ତାନଂ ପରିଵେସନା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ । ଅଥ ଖୋ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀୟେନ ଭୋଜନୀୟେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ଵା ସମ୍ପଵାରେତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାଵିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନେ ଖୋ ସୁନିଧଵସ୍ସକାରେ ମଗଧମହାମତ୍ତେ ଭଗଵା ଇମାହି ଗାଥାହି ଅନୁମୋଦି –

''ଯସ୍ମିଂ ପଦେସେ କପ୍ପେତି, ଵାସଂ ପଣ୍ଡିତଜାତିୟୋ;

ସୀଲଵନ୍ତେତ୍ଥ ଭୋଜେତ୍ଵା, ସଞ୍ଞତେ ବ୍ରହ୍ମଚାରୟୋ [ବ୍ରହ୍ମଚାରିନୋ (ସ୍ୟା।)]।

''ଯା ତତ୍ଥ ଦେଵତା ଆସୁଂ, ତାସଂ ଦକ୍ଖିଣମାଦିସେ;

ତା ପୂଜିତା ପୂଜୟନ୍ତି, ମାନିତା ମାନୟନ୍ତି ନଂ।

‘‘ତତୋ ନଂ ଅନୁକମ୍ପନ୍ତି, ମାତା ପୁତ୍ତଂୱ ଓରସଂ;

ଦେୱତାନୁକମ୍ପିତୋ ପୋସୋ, ସଦା ଭଦ୍ରାନି ପସ୍ସତୀ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସୁନିଧୱସ୍ସକାରେ ମଗଧମହାମତ୍ତେ ଇମାହି ଗାଥାହି ଅନୁମୋଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସୁନିଧୱସ୍ସକାରା ମଗଧମହାମତ୍ତା ଭଗୱନ୍ତଂ ପିଟ୍ଠିତୋ ପିଟ୍ଠିତୋ ଅନୁବନ୍ଧା ହୋନ୍ତି, ‘‘ଯେନଜ୍ଜ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଦ୍ୱାରେନ ନିକ୍ଖମିସ୍ସତି, ତଂ ଗୋତମଦ୍ୱାରଂ ନାମ ଭୱିସ୍ସତି ; ଯେନ ତିତ୍ଥେନ ଗଙ୍ଗଂ ନଦିଂ ଉତ୍ତରିସ୍ସତି, ତଂ ଗୋତମତିତ୍ଥଂ ନାମ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯେନ ଦ୍ୱାରେନ ନିକ୍ଖମି, ତଂ ଗୋତମଦ୍ୱାରଂ ନାମ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯେନ ଗଙ୍ଗା ନଦୀ ତେନୁପସଙ୍କମି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଗଙ୍ଗା ନଦୀ ପୂରା ହୋତି ସମତିତ୍ତିକା କାକପେଯ୍ୟା। ମନୁସ୍ସା ଅଞ୍ଞେ ନାୱଂ ପରିଯେସନ୍ତି , ଅଞ୍ଞେ ଉଳୁମ୍ପଂ ପରିଯେସନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେ କୁଲ୍ଲଂ ବନ୍ଧନ୍ତି ଓରା ପାରଂ ଗନ୍ତୁକାମା। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ତେ ମନୁସ୍ସେ ଅଞ୍ଞେ ନାୱଂ ପରିଯେସନ୍ତେ, ଅଞ୍ଞେ ଉଳୁମ୍ପଂ ପରିଯେସନ୍ତେ, ଅଞ୍ଞେ କୁଲ୍ଲଂ ବନ୍ଧନ୍ତେ ଓରା ପାରଂ ଗନ୍ତୁକାମେ, ଦିସ୍ୱାନ ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେଯ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେଯ୍ୟ, ଏୱମେୱ ଖୋ ଗଙ୍ଗାଯ ନଦିଯା ଓରିମତୀରେ ଅନ୍ତରହିତୋ ପାରିମତୀରେ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାସି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତମତ୍ଥଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତାଯଂ ୱେଲାଯଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

‘‘ଯେ ତରନ୍ତି ଅଣ୍ଣୱଂ ସରଂ;

ସେତୁଂ କତ୍ୱାନ ୱିସଜ୍ଜ ପଲ୍ଲଲାନି;

କୁଲ୍ଲଞ୍ହି ଜନୋ ବନ୍ଧତି;

ତିଣ୍ଣା ମେଧାୱିନୋ ଜନା’’ତି।

ସୁନିଧୱସ୍ସକାରୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୭୫। କୋଟିଗାମେ ସଚ୍ଚକଥା

୨୮୭। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯେନ କୋଟିଗାମୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା କୋଟିଗାମେ ୱିହରତି। ତତ୍ର ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – [ଦୀ। ନି। ୨।୧୫୫] ‘‘ଚତୁନ୍ନଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅରିଯସଚ୍ଚାନଂ ଅନନୁବୋଧା ଅପ୍ପଟିୱେଧା ଏୱମିଦଂ ଦୀଘମଦ୍ଧାନଂ ସନ୍ଧାୱିତଂ ସଂସରିତଂ ମମଞ୍ଚେୱ ତୁମ୍ହାକଞ୍ଚ। କତମେସଂ ଚତୁନ୍ନଂ? ଦୁକ୍ଖସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅରିଯସଚ୍ଚସ୍ସ ଅନନୁବୋଧା ଅପ୍ପଟିୱେଧା ଏୱମିଦଂ ଦୀଘମଦ୍ଧାନଂ ସନ୍ଧାୱିତଂ ସଂସରିତଂ ମମଞ୍ଚେୱ ତୁମ୍ହାକଞ୍ଚ। ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯସ୍ସ ଅରିଯସଚ୍ଚସ୍ସ…ପେ… ଦୁକ୍ଖନିରୋଧସ୍ସ ଅରିଯସଚ୍ଚସ୍ସ…ପେ… ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନିଯା ପଟିପଦାଯ ଅରିଯସଚ୍ଚସ୍ସ ଅନନୁବୋଧା ଅପ୍ପଟିୱେଧା ଏୱମିଦଂ ଦୀଘମଦ୍ଧାନଂ ସନ୍ଧାୱିତଂ ସଂସରିତଂ ମମଞ୍ଚେୱ ତୁମ୍ହାକଞ୍ଚ। ତଯିଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୁକ୍ଖଂ ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ଅନୁବୁଦ୍ଧଂ ପଟିୱିଦ୍ଧଂ, ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯଂ [ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯୋ (ସ୍ୟା।)] ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ଅନୁବୁଦ୍ଧଂ ପଟିୱିଦ୍ଧଂ, ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଂ [ଦୁକ୍ଖନିରୋଧୋ (ସ୍ୟା।)] ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ଅନୁବୁଦ୍ଧଂ ପଟିୱିଦ୍ଧଂ, ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦା ଅରିଯସଚ୍ଚଂ ଅନୁବୁଦ୍ଧଂ ପଟିୱିଦ୍ଧଂ, ଉଚ୍ଛିନ୍ନା ଭୱତଣ୍ହା, ଖୀଣା ଭୱନେତ୍ତି, ନତ୍ଥିଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋ’’ତି।

ଚତୁନ୍ନଂ ଅରିଯସଚ୍ଚାନଂ, ଯଥାଭୂତଂ ଅଦସ୍ସନା;

ସଂସିତଂ ଦୀଘମଦ୍ଧାନଂ, ତାସୁ ତାସ୍ୱେୱ ଜାତିସୁ।

ତାନି ଏତାନି ଦିଟ୍ଠାନି, ଭୱନେତ୍ତି ସମୂହତା;

ଉଚ୍ଛିନ୍ନଂ ମୂଲଂ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ, ନତ୍ଥିଦାନି ପୁନବ୍ଭୱୋତି।

କୋଟିଗାମେ ସଚ୍ଚକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୭୬। ଅମ୍ବପାଲୀୱତ୍ଥୁ

୨୮୮।[ଦୀ। ନି। ୨।୧୬୧ ଆଦଯୋ] ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା – ଭଗୱା କିର କୋଟିଗାମଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋତି। ଅଥ ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା ଭଦ୍ରାନି ଭଦ୍ରାନି ଯାନାନି ଯୋଜାପେତ୍ୱା ଭଦ୍ରଂ ଭଦ୍ରଂ ଯାନଂ ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ଭଦ୍ରେହି ଭଦ୍ରେହି ଯାନେହି ୱେସାଲିଯା ନିଯ୍ୟାସି ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ। ଯାୱତିକା ଯାନସ୍ସ ଭୂମି, ଯାନେନ ଗନ୍ତ୍ୱା, ଯାନା ପଚ୍ଚୋରୋହିତ୍ୱା, ପତ୍ତିକାୱ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ଅମ୍ବପାଲିଂ ଗଣିକଂ ଭଗୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା ଭଗୱତା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସିତା ସମାଦପିତା ସମୁତ୍ତେଜିତା ସମ୍ପହଂସିତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଧିୱାସେତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା’’ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି।

ଅମ୍ବପାଲୀୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୭୭। ଲିଚ୍ଛୱୀୱତ୍ଥୁ

୨୮୯।[ଦୀ। ନି। ୨।୧୬୧ ଆଦଯୋ] ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ୱେସାଲିକା ଲିଚ୍ଛୱୀ – ଭଗୱା କିର କୋଟିଗାମଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋତି। ଅଥ ଖୋ ୱେସାଲିକା ଲିଚ୍ଛୱୀ ଭଦ୍ରାନି ଭଦ୍ରାନି ଯାନାନି ଯୋଜାପେତ୍ୱା ଭଦ୍ରଂ ଭଦ୍ରଂ ଯାନଂ ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ଭଦ୍ରେହି ଭଦ୍ରେହି ଯାନେହି ୱେସାଲିଯା ନିଯ୍ୟାସୁଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ। ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ନୀଲା ହୋନ୍ତି ନୀଲୱଣ୍ଣା ନୀଲୱତ୍ଥା ନୀଲାଲଙ୍କାରା, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ପୀତା ହୋନ୍ତି ପୀତୱଣ୍ଣା ପୀତୱତ୍ଥା ପୀତାଲଙ୍କାରା, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଲୋହିତା ହୋନ୍ତି ଲୋହିତୱଣ୍ଣା ଲୋହିତୱତ୍ଥା ଲୋହିତାଲଙ୍କାରା, ଅପ୍ପେକଚ୍ଚେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଓଦାତା ହୋନ୍ତି ଓଦାତୱଣ୍ଣା ଓଦାତୱତ୍ଥା ଓଦାତାଲଙ୍କାରା। ଅଥ ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା ଦହରାନଂ ଦହରାନଂ ଲିଚ୍ଛୱୀନଂ ଈସାଯ ଈସଂ ଯୁଗେନ ଯୁଗଂ ଚକ୍କେନ ଚକ୍କଂ ଅକ୍ଖେନ ଅକ୍ଖଂ ପଟିୱଟ୍ଟେସି [ପଟିୱତ୍ତେସି (କ।)]। ଅଥ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଅମ୍ବପାଲିଂ ଗଣିକଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘କିସ୍ସ, ଜେ ଅମ୍ବପାଲି, ଦହରାନଂ ଦହରାନଂ [ଅମ୍ହାକଂ ଦହରାନଂ ଦହରାନଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଲିଚ୍ଛୱୀନଂ ଈସାଯ ଈସଂ ଯୁଗେନ ଯୁଗଂ ଚକ୍କେନ ଚକ୍କଂ ଅକ୍ଖେନ ଅକ୍ଖଂ ପଟିୱଟ୍ଟେସୀ’’ତି? ‘‘ତଥା ହି ପନ ମଯା, ଅଯ୍ୟପୁତ୍ତା, ସ୍ୱାତନାଯ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ନିମନ୍ତିତୋ’’ତି। ‘‘ଦେହି, ଜେ ଅମ୍ବପାଲି, ଅମ୍ହାକଂ ଏତଂ ଭତ୍ତଂ ସତସହସ୍ସେନା’’ତି। ‘‘ସଚେପି ମେ, ଅଯ୍ୟପୁତ୍ତା, ୱେସାଲିଂ ସାହାରଂ ଦଜ୍ଜେଯ୍ୟାଥ, ନେୱ ଦଜ୍ଜାହଂ ତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଅଙ୍ଗୁଲିଂ ଫୋଟେସୁଂ – ‘‘ଜିତମ୍ହା ୱତ, ଭୋ, ଅମ୍ବକାଯ, ପରାଜିତମ୍ହା ୱତ, ଭୋ, ଅମ୍ବକାଯା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଯେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ଦେୱା ତାୱତିଂସା ଅଦିଟ୍ଠପୁବ୍ବା, ଓଲୋକେଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲିଚ୍ଛୱୀପରିସଂ; ଅପଲୋକେଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲିଚ୍ଛୱୀପରିସଂ; ଉପସଂହରଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଲିଚ୍ଛୱୀପରିସଂ ତାୱତିଂସପରିସ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଯାୱତିକା ଯାନସ୍ସ ଭୂମି, ଯାନେନ ଗନ୍ତ୍ୱା ଯାନା ପଚ୍ଚୋରୋହିତ୍ୱା ପତ୍ତିକାୱ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନେ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଭଗୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ, ଭଗୱତା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସିତା ସମାଦପିତା ସମୁତ୍ତେଜିତା ସମ୍ପହଂସିତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଅଧିୱାସେତୁ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା’’ତି। ‘‘ଅଧିୱୁଟ୍ଠୋମ୍ହି, ଲିଚ୍ଛୱୀ, ସ୍ୱାତନାଯ ଅମ୍ବପାଲିଯା ଗଣିକାଯ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଅଙ୍ଗୁଲିଂ ଫୋଟେସୁଂ – ‘‘ଜିତମ୍ହ ୱତ, ଭୋ, ଅମ୍ବକାଯ, ପରାଜିତମ୍ହ ୱତ , ଭୋ, ଅମ୍ବକାଯା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଲିଚ୍ଛୱୀ ଭଗୱତୋ ଭାସିତଂ ଅଭିନନ୍ଦିତ୍ୱା ଅନୁମୋଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କମିଂସୁ।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା କୋଟିଗାମେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା [ମହାପରିନିବ୍ବାନସୁତ୍ତେ ଅନୁସନ୍ଧି ଅଞ୍ଞଥା ଆଗତୋ] ଯେନ ନାତିକା [ନାଦିକା (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ତେନୁପସଙ୍କମି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ନାତିକେ ୱିହରତି ଗିଞ୍ଜକାୱସଥେ। ଅଥ ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ସକେ ଆରାମେ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ‘‘କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ଯେନ ଅମ୍ବପାଲିଯା ଗଣିକାଯ ପରିୱେସନା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ । ଅଥ ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀଯେନ ଭୋଜନୀଯେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନା ଖୋ ଅମ୍ବପାଲୀ ଗଣିକା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ବୱନଂ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଦମ୍ମୀ’’ତି। ପଟିଗ୍ଗହେସି ଭଗୱା ଆରାମଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅମ୍ବପାଲିଂ ଗଣିକଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଯେନ ମହାୱନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ୱେସାଲିଯଂ

ୱିହରତି ମହାୱନେ କୂଟାଗାରସାଲାଯଂ।

ଲିଚ୍ଛୱୀୱଗ୍ଗୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ଲିଚ୍ଛୱିଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ତତିଯୋ।

୧୭୮। ସୀହସେନାପତିୱତ୍ଥୁ

୨୯୦।[ଅ। ନି। ୮।୧୨ ଆଦଯୋ] ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ଲିଚ୍ଛୱୀ ସନ୍ଧାଗାରେ [ସନ୍ଥାଗାରେ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ସନ୍ନିସିନ୍ନା ସନ୍ନିପତିତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସୀହୋ ସେନାପତି ନିଗଣ୍ଠସାୱକୋ ତସ୍ସଂ ପରିସାଯଂ ନିସିନ୍ନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ଭୱିସ୍ସତି, ତଥା ହିମେ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ଲିଚ୍ଛୱୀ ସନ୍ଧାଗାରେ ସନ୍ନିସିନ୍ନା ସନ୍ନିପତିତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି। ଯଂନୂନାହଂ ତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମେଯ୍ୟଂ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ଯେନ ନିଗଣ୍ଠୋ ନାଟପୁତ୍ତୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ନିଗଣ୍ଠଂ ନାଟପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମଣଂ ଗୋତମଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମିତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ସୀହ, କିରିଯୱାଦୋ ସମାନୋ ଅକିରିଯୱାଦଂ ସମଣଂ ଗୋତମଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମିସ୍ସସି? ସମଣୋ ହି, ସୀହ, ଗୋତମୋ ଅକିରିଯୱାଦୋ ଅକିରିଯାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ଯୋ ଅହୋସି ଗମିକାଭିସଙ୍ଖାରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ, ସୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ଲିଚ୍ଛୱୀ ସନ୍ଧାଗାରେ ସନ୍ନିସିନ୍ନା ସନ୍ନିପତିତା ଅନେକପରିଯାନେନ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ଭୱିସ୍ସତି, ତଥା ହିମେ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ଲିଚ୍ଛୱୀ ସନ୍ଧାଗାରେ ସନ୍ନିସିନ୍ନା ସନ୍ନିପତିତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି। ଯଂନୂନାହଂ ତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମେଯ୍ୟଂ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧ’’ନ୍ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ଯେନ ନିଗଣ୍ଠୋ ନାଟପୁତ୍ତୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ନିଗଣ୍ଠଂ ନାଟପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ସମଣଂ ଗୋତମଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମିତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ସୀହ, କିରିଯୱାଦୋ ସମାନୋ ଅକିରିଯୱାଦଂ ସମଣଂ ଗୋତମଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମିସ୍ସସି? ସମଣୋ ହି, ସୀହ, ଗୋତମୋ ଅକିରିଯୱାଦୋ ଅକିରିଯାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି , ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀ’’ତି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ଯୋ ଅହୋସି ଗମିକାଭିସଙ୍ଖାରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ, ସୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭି। ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ଲିଚ୍ଛୱୀ ସନ୍ଧାଗାରେ ସନ୍ନିସିନ୍ନା ସନ୍ନିପତିତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି। ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ଭୱିସ୍ସତି, ତଥା ହିମେ ଅଭିଞ୍ଞାତା ଅଭିଞ୍ଞାତା ଲିଚ୍ଛୱୀ ସନ୍ଧାଗାରେ ସନ୍ନିସିନ୍ନା ସନ୍ନିପତିତା ଅନେକପରିଯାଯେନ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୱଣ୍ଣଂ ଭାସନ୍ତି। କିଞ୍ହି ମେ କରିସ୍ସନ୍ତି ନିଗଣ୍ଠା ଅପଲୋକିତା ୱା ଅନପଲୋକିତା ୱା? ଯଂନୂନାହଂ ଅନପଲୋକେତ୍ୱାୱ ନିଗଣ୍ଠେ ତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମେଯ୍ୟଂ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧ’’ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ପଞ୍ଚହି ରଥସତେହି ଦିୱା ଦିୱସ୍ସ ୱେସାଲିଯା ନିଯ୍ୟାସି ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ। ଯାୱତିକା ଯାନସ୍ସ ଭୂମି, ଯାନେନ ଗନ୍ତ୍ୱା ଯାନା ପଚ୍ଚୋରୋହିତ୍ୱା ପତ୍ତିକୋୱ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସୁତଂ ମେ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ‘ଅକିରିଯୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଅକିରିଯାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀ’ତି। ଯେ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଏୱମାହଂସୁ ‘ଅକିରିଯୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଅକିରିଯାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀ’ତି। କଚ୍ଚି ତେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ୱୁତ୍ତୱାଦିନୋ, ନ ଚ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭୂତେନ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ଚାନୁଧମ୍ମଂ ବ୍ୟାକରୋନ୍ତି, ନ ଚ କୋଚି ସହଧମ୍ମିକୋ ୱାଦାନୁୱାଦୋ ଗାରଯ୍ହଂ ଠାନଂ ଆଗଚ୍ଛତି? ଅନବ୍ଭକ୍ଖାତୁକାମା ହି ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତ’’ନ୍ତି।

୨୯୧। ‘‘ଅତ୍ଥି, ସୀହ, ପରିଯାଯୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାଯେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେଯ୍ୟ – ଅକିରିଯୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଅକିରିଯାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି। ଅତ୍ଥି, ସୀହ, ପରିଯାଯୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାଯେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେଯ୍ୟ – କିରିଯୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ କିରିଯାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି। ଅତ୍ଥି, ସୀହ, ପରିଯାଯୋ ଯେନ ମଂ ପରିଯାଯେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେଯ୍ୟ – ଉଚ୍ଛେଦୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଉଚ୍ଛେଦାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି। ଅତ୍ଥି, ସୀହ, ପରିଯାଯୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାଯେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେଯ୍ୟ – ଜେଗୁଚ୍ଛୀ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଜେଗୁଚ୍ଛିତାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି। ଅତ୍ଥି,

ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ୱେନୟିକୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ୱିନୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି। ଅତ୍ଥି, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ତପସ୍ସୀ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ତପସ୍ସିତାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି। ଅତ୍ଥି, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଅପଗବ୍ଭୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଅପଗବ୍ଭତାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି। ଅତ୍ଥି, ସୀହ , ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଅସ୍ସତ୍ଥୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଅସ୍ସାସାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି।

୨୯୨। ''କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଅକିରିୟୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଅକିରିୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି , ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି? ଅହଞ୍ହି, ସୀହ, ଅକିରିୟଂ ୱଦାମି କାୟଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତସ୍ସ; ଅନେକୱିହିତାନଂ ପାପକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ଅକିରିୟଂ ୱଦାମି। ଅୟଂ ଖୋ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ , ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଅକିରିୟୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଅକିରିୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି।

''କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – କିରିୟୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, କିରିୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି? ଅହଞ୍ହି, ସୀହ, କିରିୟଂ ୱଦାମି କାୟସୁଚରିତସ୍ସ ୱଚୀସୁଚରିତସ୍ସ ମନୋସୁଚରିତସ୍ସ, ଅନେକୱିହିତାନଂ କୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ କିରିୟଂ ୱଦାମି। ଅୟଂ ଖୋ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – କିରିୟୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, କିରିୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି।

''କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଉଚ୍ଛେଦୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଉଚ୍ଛେଦାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି? ଅହଞ୍ହି, ସୀହ, ଉଚ୍ଛେଦଂ ୱଦାମି ରାଗସ୍ସ ଦୋସସ୍ସ ମୋହସ୍ସ; ଅନେକୱିହିତାନଂ ପାପକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ଉଚ୍ଛେଦଂ ୱଦାମି। ଅୟଂ ଖୋ , ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଉଚ୍ଛେଦୱାଦୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଉଚ୍ଛେଦାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି।

''କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଜେଗୁଚ୍ଛୀ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଜେଗୁଚ୍ଛିତାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି? ଅହଞ୍ହି, ସୀହ, ଜିଗୁଚ୍ଛାମି କାୟଦୁଚ୍ଚରିତେନ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତେନ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତେନ; ଅନେକୱିହିତାନଂ ପାପକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ସମାପତ୍ତିୟା ଜିଗୁଚ୍ଛାମି। ଅୟଂ ଖୋ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଜେଗୁଚ୍ଛୀ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଜେଗୁଚ୍ଛିତାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି।

''କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ୱେନୟିକୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ୱିନୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି? ଅହଞ୍ହି, ସୀହ, ୱିନୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେମି ରାଗସ୍ସ ଦୋସସ୍ସ ମୋହସ୍ସ; ଅନେକୱିହିତାନଂ ପାପକାନଂ ଅକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ ୱିନୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେମି। ଅୟଂ ଖୋ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ୱେନୟିକୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ୱିନୟାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି।

''କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ତପସ୍ସୀ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ତପସ୍ସିତାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି? ତପନୀୟାହଂ, ସୀହ, ପାପକେ ଅକୁସଲେ ଧମ୍ମେ ୱଦାମି – କାୟଦୁଚ୍ଚରିତଂ ୱଚୀଦୁଚ୍ଚରିତଂ ମନୋଦୁଚ୍ଚରିତଂ। ଯସ୍ସ ଖୋ, ସୀହ, ତପନୀୟା ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ପହୀନା ଉଚ୍ଛିନ୍ନମୂଲା ତାଲାୱତ୍ଥୁକତା ଅନଭାୱଂକତା ଆୟତିଂ ଅନୁପ୍ପାଦଧମ୍ମା, ତମହଂ ତପସ୍ସୀତି ୱଦାମି। ତଥାଗତସ୍ସ ଖୋ, ସୀହ, ତପନୀୟା ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ପହୀନା ଉଚ୍ଛୀନ୍ନମୂଲା ତାଲାୱତ୍ଥୁକତା ଅନଭାୱଂକତା ଆୟତିଂ ଅନୁପ୍ପାଦଧମ୍ମା। ଅୟଂ ଖୋ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ ''ତପସ୍ସୀ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ତପସ୍ସିତାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀ''ତି।

''କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟ – ଅପଗବ୍ଭୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଅପଗବ୍ଭତାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀତି? ଯସ୍ସ ଖୋ, ସୀହ, ଆୟତିଂ ଗବ୍ଭସେୟ୍ୟା ପୁନବ୍ଭୱାଭିନିବ୍ବତ୍ତି ପହୀନା ଉଚ୍ଛିନ୍ନମୂଲା ତାଲାୱତ୍ଥୁକତା ଅନଭାୱଂକତା ଆୟତିଂ ଅନୁପ୍ପାଦଧମ୍ମା, ତମହଂ ଅପଗବ୍ଭୋତି ୱଦାମି। ତଥାଗତସ୍ସ ଖୋ, ସୀହ, ଆୟତିଂ ଗବ୍ଭସେୟ୍ୟା ପୁନବ୍ଭୱାଭିନିବ୍ବତ୍ତି ପହୀନା ଉଚ୍ଛିନ୍ନମୂଲା ତାଲାୱତ୍ଥୁକତା ଅନଭାୱଂକତା ଆୟତିଂ ଅନୁପ୍ପାଦଧମ୍ମା। ଅୟଂ ଖୋ, ସୀହ, ପରିଯାୟୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାୟେନ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ

ଓଦେୟ୍ୟ – ଅପଗବ୍ଭୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ, ଅପଗବ୍ଭତାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାଓକେ ୱିନେତୀତି।

‘‘କତମୋ ଚ, ସୀହ, ପରିଯାଯୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାଯେନ ସମ୍ମା ଓଦମାନୋ ଓଦେୟ୍ୟ – ଅସ୍ସତ୍ଥୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଅସ୍ସାସାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାଓକେ ୱିନେତୀତି? ଅହଞ୍ହି, ସୀହ, ଅସ୍ସତ୍ଥୋ ପରମେନ ଅସ୍ସାସେନ, ଅସ୍ସାସାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେମି, ତେନ ଚ ସାଓକେ ୱିନେମି। ଅଯଂ ଖୋ, ସୀହ, ପରିଯାଯୋ, ଯେନ ମଂ ପରିଯାଯେନ ସମ୍ମା ଓଦମାନୋ ଓଦେୟ୍ୟ – ଅସ୍ସତ୍ଥୋ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଅସ୍ସାସାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାଓକେ ୱିନେତୀ’’ତି।

୨୯୩। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ସୀହୋ ସେନାପତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ଉପାସକଂ ମଂ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ’’ନ୍ତି। ‘‘ଅନୁୱିଚ୍ଚକାରଂ [ଅନୁୱିଜ୍ଜକାରଂ (କ।)] ଖୋ, ସୀହ, କରୋହି; ଅନୁୱିଚ୍ଚକାରୋ ତୁମ୍ହାଦିସାନଂ ଞାତମନୁସ୍ସାନଂ ସାଧୁ ହୋତୀ’’ତି। ‘‘ଇମିନାପାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ଭିୟ୍ୟୋସୋମତ୍ତାଯ ଅତ୍ତମନୋ ଅଭିରଦ୍ଧୋ, ଯଂ ମଂ ଭଗୱା ଏୱମାହ – ‘ଅନୁୱିଚ୍ଚକାରଂ ଖୋ, ସୀହ, କରୋହି; ଅନୁୱିଚ୍ଚକାରୋ ତୁମ୍ହାଦିସାନଂ ଞାତମନୁସ୍ସାନଂ ସାଧୁ ହୋତୀ’ତି। ମମଞ୍ହି, ଭନ୍ତେ, ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯା ସାଓକଂ ଲଭିତ୍ୱା କେୱଲକପ୍ପଂ ୱେସାଲିଂ ପଟାକଂ ପରିହରେୟ୍ୟୁଂ – ‘ସୀହୋ ଖୋ ଅମ୍ହାକଂ ସେନାପତି ସାଓକତ୍ତଂ ଉପଗତୋ’ତି। ଅଥ ଚ ପନ ମଂ ଭଗୱା ଏୱମାହ – ‘ଅନୁୱିଚ୍ଚକାରଂ ଖୋ, ସୀହ, କରୋହି; ଅନୁୱିଚ୍ଚକାରୋ ତୁମ୍ହାଦିସାନଂ ଞାତମନୁସ୍ସାନଂ ସାଧୁ ହୋତୀ’ତି। ଏସାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଦୁତିଯମ୍ପି ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି ଧମ୍ମଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକଂ ମଂ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ’’ନ୍ତି। ‘‘ଦୀଘରତ୍ତଂ ଖୋ ତେ, ସୀହ, ନିଗଣ୍ଠାନଂ ଓପାନଭୂତଂ କୁଲଂ, ଯେନ ନେସଂ ଉପଗତାନଂ ପିଣ୍ଡକଂ ଦାତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞେୟ୍ୟାସୀ’’ତି। ‘‘ଇମିନାପାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ ଭିୟ୍ୟୋସୋମତ୍ତାଯ ଅତ୍ତମନୋ ଅଭିରଦ୍ଧୋ, ଯଂ ମଂ ଭଗୱା ଏୱମାହ – ‘ଦୀଘରତ୍ତଂ ଖୋ ତେ, ସୀହ, ନିଗଣ୍ଠାନଂ ଓପାନଭୂତଂ କୁଲଂ, ଯେନ ନେସଂ ଉପଗତାନଂ ପିଣ୍ଡକଂ ଦାତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞେୟ୍ୟାସୀ’ତି। ସୁତଂ ମେ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଏୱମାହ – ‘ମୟ୍ହମେୱ ଦାନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନ ଅଞ୍ଞେସଂ ଦାନଂ ଦାତବ୍ବଂ; ମୟ୍ହମେୱ ସାଓକାନଂ ଦାନଂ ଦାତବ୍ବଂ, ନ ଅଞ୍ଞେସଂ ସାଓକାନଂ ଦାନଂ ଦାତବ୍ବଂ ; ମୟ୍ହମେୱ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ, ନ ଅଞ୍ଞେସଂ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ; ମୟ୍ହମେୱ ସାଓକାନଂ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ, ନ ଅଞ୍ଞେସଂ ସାଓକାନଂ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲ’ନ୍ତି। ଅଥ ଚ ପନ ମଂ ଭଗୱା ନିଗଣ୍ଠେସୁପି ଦାନେ ସମାଦପେତି। ଅପି ଚ, ଭନ୍ତେ, ମଯମେତ୍ଥ କାଲଂ ଜାନିସ୍ସାମ। ଏସାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତତିଯମ୍ପି ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମି ଧମ୍ମଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକଂ ମଂ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତ’’ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ…ପେ… ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଧିୱାସେତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା’’ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି।

୨୯୪। ଅଥ ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ଅଞ୍ଞତରଂ ପୁରିସଂ ଆଣାପେସି – ‘‘ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ, ପୱତ୍ତମଂସଂ ଜାନାହୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ‘‘କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ଯେନ ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ନିଗଣ୍ଠା ୱେସାଲିଯଂ ରଥିକାଯ ରଥିକଂ ସିଙ୍ଘାଟକେନ ସିଙ୍ଘାଟକଂ ବାହା ପଗ୍ଗୟ୍ହ କନ୍ଦନ୍ତି – ‘‘ଅଜ୍ଜ ସୀହେନ ସେନାପତିନା ଥୂଲଂ ପସୁଂ ୱଧିତ୍ୱା ସମଣସ୍ସ ଗୋତମସ୍ସ ଭତ୍ତଂ କତଂ, ତଂ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଜାନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜତି ପଟିଚ୍ଚକମ୍ମ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ ଯେନ ସୀହୋ ସେନାପତି ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସୀହସ୍ସ ସେନାପତିସ୍ସ ଉପକଣ୍ଣକେ ଆରୋଚେସି ‘‘ଯଗ୍ଘେ, ଭନ୍ତେ, ଜାନେୟ୍ୟାସି, ଏତେ ସମ୍ବହୁଲା ନିଗଣ୍ଠା ୱେସାଲିଯଂ ରଥିକାଯ ରଥିକଂ ସିଙ୍ଘାଟକେନ ସିଙ୍ଘାଟକଂ ବାହା ପଗ୍ଗୟ୍ହ କନ୍ଦନ୍ତି – ‘ଅଜ୍ଜ ସୀହେନ ସେନାପତିନା ଥୂଲଂ ପସୁଂ ୱଧିତ୍ୱା ସମଣସ୍ସ ଗୋତମସ୍ସ ଭତ୍ତଂ କତଂ, ତଂ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ଜାନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜତି ପଟିଚ୍ଚକମ୍ମ’’’ନ୍ତି। ‘‘ଅଲଂ ଅୟ୍ୟୋ, ଦୀଘରତ୍ତମ୍ପି ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଅୱଣ୍ଣକାମା ବୁଦ୍ଧସ୍ସ, ଅୱଣ୍ଣକାମା ଧମ୍ମସ୍ସ, ଅୱଣ୍ଣକାମା ସଙ୍ଘସ୍ସ; ନ ଚ ପନ ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଜିରିଦନ୍ତି ତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅସତା ତୁଚ୍ଛା ମୁସା ଅଭୂତେନ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତା; ନ ଚ ମଯଂ ଜୀୱିତହେତୁପି ସଞ୍ଚିଚ୍ଚ ପାଣଂ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପେୟ୍ୟାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୀହୋ ସେନାପତି ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀଯେନ ଭୋଜନୀଯେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ସୀହଂ ସେନାପତିଂ ଭଗୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ

କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଜା ନଂ ଉଦ୍ଦିସ୍ସକତଂ ମଂସଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟ ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିକୋଟିପରିସୁଦ୍ଧଂ ମଚ୍ଛମଂସଂ – ଅଦିଟ୍ଠଂ ଅସ୍ସୁତଂ ଅପରିସଙ୍କିତ’’ନ୍ତି।

ସୀହସେନାପତିୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୭୯। କପ୍ପିୟଭୂମିଅନୁଜାନନା

୨୯୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ୱେସାଲୀ ସୁଭିକ୍ଖା ହୋତି ସୁସସ୍ସା ସୁଲଭପିଣ୍ଡା, ସୁକରା ଉଞ୍ଛେନ ପଗ୍ଗହେନ ଯାପେତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘‘ଯାନି ତାନି ମଯା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତାନି ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଦୁସ୍ସସ୍ସେ ଦୁଲ୍ଲଭପିଣ୍ଡେ ଅନ୍ତୋ ୱୁଟ୍ଠଂ ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ ସାମଂ ପକ୍କଂ ଉଗ୍ଗହିତପଟିଗ୍ଗହିତକଂ ତତୋ ନୀହଟଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୱନଟ୍ଠଂ ପୋକ୍ଖରଟ୍ଠଂ, ଅଜ୍ଜାପି ନୁ ଖୋ ତାନି ଭିକ୍ଖୂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସାଯନ୍ହସମଯଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ୱୁଟ୍ଠିତୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଯାନି ତାନି, ଆନନ୍ଦ, ମଯା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତାନି ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଦୁସ୍ସସ୍ସେ ଦୁଲ୍ଲଭପିଣ୍ଡେ ଅନ୍ତୋ ୱୁଟ୍ଠଂ ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ ସାମଂ ପକ୍କଂ ଉଗ୍ଗହିତପଟିଗ୍ଗହିତକଂ ତତୋ ନୀହଟଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୱନଟ୍ଠଂ ପୋକ୍ଖରଟ୍ଠଂ, ଅଜ୍ଜାପି ନୁ ଖୋ ତାନି ଭିକ୍ଖୂ ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘ପରିଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଭଗୱା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଯାନି ତାନି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଯା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁଞ୍ଞାତାନି ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ ଦୁସ୍ସସ୍ସେ ଦୁଲ୍ଲଭପିଣ୍ଡେ ଅନ୍ତୋ ୱୁଟ୍ଠଂ ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ ସାମଂ ପକ୍କଂ ଉଗ୍ଗହିତପଟିଗ୍ଗହିତକଂ ତତୋ ନୀହଟଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୱନଟ୍ଠଂ ପୋକ୍ଖରଟ୍ଠଂ, ତାନାହଂ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପଟିକ୍ଖିପାମି। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ତୋ ୱୁଟ୍ଠଂ ଅନ୍ତୋ ପକ୍କଂ ସାମଂ ପକ୍କଂ ଉଗ୍ଗହିତପଟିଗ୍ଗହିତକଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତତୋ ନୀହଟଂ ପୁରେଭତ୍ତଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ୱନଟ୍ଠଂ ପୋକ୍ଖରଟ୍ଠଂ ଭୁତ୍ତାୱିନା ପୱାରିତେନ ଅନତିରିତ୍ତଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଜାନପଦା ମନୁସ୍ସା ବହୁଂ ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀଯମ୍ପି ସକଟେସୁ ଆରୋପେତ୍ୱା ବହାରାମକୋଟ୍ଠକେ ସକଟପରିୱଟ୍ଟଂ କରିତ୍ୱା ଅଚ୍ଛନ୍ତି – ଯଦା ପଟିପାଟିଂ ଲଭିସ୍ସାମ, ତଦା ଭତ୍ତଂ କରିସ୍ସାମାତି। ମହା ଚ ମେଘୋ ଉଗ୍ଗତୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ମନୁସ୍ସା ଯେନାଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଇଧ, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ବହୁଂ ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀଯମ୍ପି ସକଟେସୁ ଆରୋପିତା ତିଟ୍ଠନ୍ତି, ମହା ଚ ମେଘୋ ଉଗ୍ଗତୋ ; କଥଂ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ‘‘ତେନ ହାନନ୍ଦ, ସଙ୍ଘୋ ପଚ୍ଚନ୍ତିମଂ ୱିହାରଂ କପ୍ପିୟଭୂମିଂ ସମ୍ମନ୍ନିତ୍ୱା ତତ୍ଥ ୱାସେତୁ, ଯଂ ସଙ୍ଘୋ ଆକଙ୍ଖତି ୱିହାରଂ ୱା ଅଡ୍ଢଯୋଗଂ ୱା ପାସାଦଂ ୱା ହମ୍ମିୟଂ ୱା ଗୁହଂ ୱା। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବା। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ କପ୍ପିୟଭୂମିଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ, ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ କପ୍ପିୟଭୂମିଂ ସମ୍ମନତି । ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ କପ୍ପିୟଭୂମିଯା ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ୱିହାରୋ କପ୍ପିୟଭୂମି। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମନୁସ୍ସା ତତ୍ଥେୱ ସମ୍ମୁତିଯା [ସମ୍ମତିକାଯ (ସ୍ୟା।)] କପ୍ପିୟଭୂମିଯା ଯାଗୁଯୋ ପଚନ୍ତି, ଭତ୍ତାନି ପଚନ୍ତି, ସୂପାନି ସମ୍ପାଦେନ୍ତି, ମଂସାନି କୋଟ୍ଟେନ୍ତି, କଟ୍ଠାନି ଫାଲେନ୍ତି। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଭଗୱା ରତ୍ତିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦଂ ମହାସଦ୍ଦଂ କାକୋରୱସଦ୍ଦଂ, ସୁତ୍ୱାନ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ସୋ, ଆନନ୍ଦ, ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦୋ ମହାସଦ୍ଦୋ କାକୋରୱସଦ୍ଦୋ’’ତି? ‘‘ଏତରହି, ଭନ୍ତେ, ମନୁସ୍ସା ତତ୍ଥେୱ ସମ୍ମୁତିଯା କପ୍ପିୟଭୂମିଯା ଯାଗୁଯୋ ପଚନ୍ତି, ଭତ୍ତାନି ପଚନ୍ତି, ସୂପାନି ସମ୍ପାଦେନ୍ତି, ମଂସାନି କୋଟ୍ଟେନ୍ତି, କଟ୍ଠାନି ଫାଲେନ୍ତି। ସୋ ଏସୋ, ଭଗୱା, ଉଚ୍ଚାସଦ୍ଦୋ ମହାସଦ୍ଦୋ କାକୋରୱସଦ୍ଦୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମୁତି [ସମ୍ମତିକା (ସ୍ୟା।)] କପ୍ପିୟଭୂମି ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବା। ଯୋ ପରିଭୁଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିସ୍ସୋ କପ୍ପିୟଭୂମିଯୋ – ଉସ୍ସାୱନନ୍ତିକଂ ଗୋନିସାଦିକଂ ଗହପତି’’ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ଯସୋଜୋ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ତସ୍ସତ୍ଥାଯ ଭେସଜ୍ଜାନି ଆହରିଯନ୍ତି। ତାନି ଭିକ୍ଖୂ ବହି ୱାସେନ୍ତି। ଉକ୍କପିଣ୍ଡିକାପି

ଖାଦନ୍ତି, ଚୋରାପି ହରନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମୁତିଂ କପ୍ପିୟଭୂମିଂ ପରିଭୁଞ୍ଜିତୁଂ । ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚତସ୍ସୋ କପ୍ପିୟଭୂମିୟୋ – ଉସ୍ସାୱନନ୍ତିକଂ ଗୋନିସାଦିକଂ ଗହପତିଂ ସମ୍ମୁତିନ୍ତି।

କପ୍ପିୟଭୂମିଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

ସୀହଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ଚତୁତ୍ଥୋ।

୧୮୦। ମେଣ୍ଡକଗହପତିୱତ୍ଥୁ

୨୯୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭଦ୍ଦିୟନଗରେ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ପଟିୱସତି। ତସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ ହୋତି – ସୀସଂ ନହାୟିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜାପେତ୍ୱା ବହିଦ୍ୱାରେ ନିସୀଦତି, ଅନ୍ତଲିକ୍ଖା ଧଞ୍ଞସ୍ସ ଧାରା ଓପତିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ପୂରେତି। ଭରିୟାୟ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ ହୋତି – ଏକଂୟେୱ ଆଳ୍ହକଥାଲିକଂ ଉପନିସୀଦିତ୍ୱା ଏକଞ୍ଚ ସୂପଭିଞ୍ଜନକଂ [ସୂପଭିଞ୍ଜରକଂ (ସୀ।)] ଦାସକମ୍ମକରପୋରିସଂ ଭତ୍ତେନ ପରିୱିସତି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି [ଖୀୟତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଯାୱ ସା ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ପୁତ୍ତସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ ହୋତି – ଏକଂୟେୱ ସହସ୍ସଥୱିକଂ ଗହେତ୍ୱା ଦାସକମ୍ମକରପୋରିସସ୍ସ ଛମାସିକଂ ୱେତନଂ ଦେତି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି ଯାୱସ୍ସ ହତ୍ଥଗତା। ସୁଣିସାୟ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ ହୋତି – ଏକଂୟେୱ ଚତୁଦୋଣିକଂ ପିଟକଂ ଉପନିସୀଦିତ୍ୱା ଦାସକମ୍ମକରପୋରିସସ୍ସ ଛମାସିକଂ ଭତ୍ତଂ ଦେତି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି ଯାୱ ସା ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ଦାସସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ ହୋତି – ଏକେନ ନଙ୍ଗଲେନ କସନ୍ତସ୍ସ ସତ୍ତ ସୀତାୟୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତି।

ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ – ''ଅମ୍ହାକଂ କିର ୱିଜିତେ ଭଦ୍ଦିୟନଗରେ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ପଟିୱସତି। ତସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ – ସୀସଂ ନହାୟିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜାପେତ୍ୱା ବହିଦ୍ୱାରେ ନିସୀଦତି, ଅନ୍ତଲିକ୍ଖା ଧଞ୍ଞସ୍ସ ଧାରା ଓପତିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ପୂରେତି। ଭରିୟାୟ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ – ଏକଂୟେୱ ଆଳ୍ହକଥାଲିକଂ ଉପନିସୀଦିତ୍ୱା ଏକଞ୍ଚ ସୂପଭିଞ୍ଜନକଂ ଦାସକମ୍ମକରପୋରିସଂ ଭତ୍ତେନ ପରିୱିସତି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି ଯାୱ ସା ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ପୁତ୍ତସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ – ଏକଂୟେୱ ସହସ୍ସଥୱିକଂ ଗହେତ୍ୱା ଦାସକମ୍ମକରପୋରିସସ୍ସ ଛମାସିକଂ ୱେତନଂ ଦେତି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି ଯାୱସ୍ସ ହତ୍ଥଗତା। ସୁଣିସାୟ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ – ଏକଂୟେୱ ଚତୁଦୋଣିକଂ ପିଟକଂ ଉପନିସୀଦିତ୍ୱା ଦାସକମ୍ମକରପୋରିସସ୍ସ ଛମାସିକଂ ଭତ୍ତଂ ଦେତି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି ଯାୱ ସା ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ଦାସସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ – ଏକେନ ନଙ୍ଗଲେନ କସନ୍ତସ୍ସ ସତ୍ତ ସୀତାୟୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଅଞ୍ଞତରଂ ସବ୍ବତ୍ଥକଂ ମହାମତ୍ତଂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅମ୍ହାକଂ କିର, ଭଣେ, ୱିଜିତେ ଭଦ୍ଦିୟନଗରେ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ପଟିୱସତି। ତସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ – ସୀସଂ ନହାୟିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜାପେତ୍ୱା ବହିଦ୍ୱାରେ ନିସୀଦତି, ଅନ୍ତଲିକ୍ଖା ଧଞ୍ଞସ୍ସ ଧାରା ଓପତିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ପୂରେତି। ଭରିୟାୟ… ପେ… ପୁତ୍ତସ୍ସ… ସୁଣିସାୟ… ଦାସସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ, ଏକେନ ନଙ୍ଗଲେନ କସନ୍ତସ୍ସ ସତ୍ତ ସୀତାୟୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତୀତି। ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ, ଜାନାହି। ଯଥା ମୟା ସାମଂ ଦିଟ୍ଠୋ, ଏୱଂ ତୱ ଦିଟ୍ଠୋ ଭୱିସ୍ସତୀ''ତି।

୨୯୭। ଏୱଂ , ଦେୱାତି ଖୋ ସୋ ମହାମତ୍ତୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିୟସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ଚତୁରଙ୍ଗିନିୟା ସେନାୟ ଯେନ ଭଦ୍ଦିୟଂ ତେନ ପାୟାସି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ଭଦ୍ଦିୟଂ ଯେନ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ମେଣ୍ଡକଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅହଞ୍ହି, ଗହପତି, ରଞ୍ଞା ଆଣତ୍ତୋ 'ଅମ୍ହାକଂ କିର, ଭଣେ, ୱିଜିତେ ଭଦ୍ଦିୟନଗରେ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ପଟିୱସତି, ତସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ, ସୀସଂ ନହାୟିତ୍ୱା…ପେ… ଭରିୟାୟ… ପୁତ୍ତସ୍ସ… ସୁଣିସାୟ… ଦାସସ୍ସ ଏୱରୂପୋ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ, ଏକେନ ନଙ୍ଗଲେନ କସନ୍ତସ୍ସ ସତ୍ତ ସୀତାୟୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତୀ'ତି, ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ, ଜାନାହି। ଯଥା ମୟା ସାମଂ ଦିଟ୍ଠୋ, ଏୱଂ ତୱ ଦିଟ୍ଠୋ ଭୱିସ୍ସତୀ'ତି। ପସ୍ସାମ ତେ, ଗହପତି, ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ସୀସଂ ନହାୟିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ସମ୍ମଜ୍ଜାପେତ୍ୱା ବହିଦ୍ୱାରେ ନିସୀଦି, ଅନ୍ତଲିକ୍ଖା ଧଞ୍ଞସ୍ସ ଧାରା ଓପତିତ୍ୱା ଧଞ୍ଞାଗାରଂ ପୂରେସି। ''ଦିଟ୍ଠୋ ତେ, ଗହପତି, ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ। ଭରିୟାୟ ତେ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭରିୟଂ ଆଣାପେସି – ''ତେନ ହି ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ଭତ୍ତେନ ପରିୱିସା''ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ଭରିୟା ଏକଂୟେୱ ଆଳ୍ହକଥାଲିକଂ ଉପନିସୀଦିତ୍ୱା ଏକଞ୍ଚ ସୂପଭିଞ୍ଜନକଂ ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ଭତ୍ତେନ ପରିୱିସି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି, ଯାୱ ସା ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ''ଦିଟ୍ଠୋ ତେ, ଗହପତି, ଭରିୟାୟପି ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ। ପୁତ୍ତସ୍ସ ତେ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ପୁତ୍ତଂ ଆଣାପେସି – ''ତେନ ହି ଚତୁରଙ୍ଗିନିୟା ସେନାୟ ଛମାସିକଂ ୱେତନଂ ଦେହୀ''ତି । ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ପୁତ୍ତୋ ଏକଂୟେୱ ସହସ୍ସଥୱିକଂ ଗହେତ୍ୱା ଚତୁରଙ୍ଗିନିୟା ସେନାୟ ଛମାସିକଂ ୱେତନଂ ଅଦାସି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିୟ୍ୟତି, ଯାୱସ୍ସ ହତ୍ଥଗତା। ''ଦିଟ୍ଠୋ ତେ, ଗହପତି, ପୁତ୍ତସ୍ସପି ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ। ସୁଣିସାୟ ତେ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ସୁଣିସଂ ଆଣାପେସି – ''ତେନ ହି ଚତୁରଙ୍ଗିନିୟା ସେନାୟ ଛମାସିକଂ

ଭତ୍ତଂ ଦେହୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ସୁଣିସା ଏକଂଯେୱ ଚତୁଦୋଣିକଂ ପିଟକଂ ଉପନିସୀଦିତ୍ୱା ଚତୁରଙ୍ଗିନିଯା ସେନାଯ ଛମାସିକଂ ଭତ୍ତଂ ଅଦାସି, ନ ତାୱ ତଂ ଖିଯ୍ୟତି ଯାୱ ସା ନ ୱୁଟ୍ଠାତି। ‘‘ଦିଟ୍ଠୋ ତେ, ଗହପତି, ସୁଣିସାଯପି ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ। ଦାସସ୍ସ ତେ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମା’’ତି। ‘‘ମଯ୍ହଂ ଖୋ, ସାମି, ଦାସସ୍ସ ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ ଖେତ୍ତେ ପସ୍ସିତବ୍ବୋ’’ତି। ‘‘ଅଲଂ, ଗହପତି, ଦିଟ୍ଠୋ ତେ ଦାସସ୍ସପି ଇଦ୍ଧାନୁଭାୱୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ମହାମତ୍ତୋ ଚତୁରଙ୍ଗିନିଯା ସେନାଯ ପୁନଦେୱ ରାଜଗହଂ ପଚ୍ଚାଗଞ୍ଛି। ଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି।

୨୯୮। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ୱେସାଲିଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ଭଦ୍ଦିଯଂ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଳସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ଭଦ୍ଦିଯଂ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ଭଦ୍ଦିଯେ ୱିହରତି ଜାତିଯା ୱନେ। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି – ‘‘ସମଣୋ ଖଲୁ ଭୋ ଗୋତମୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ସକ୍ୟକୁଲା ପବ୍ବଜିତୋ ଭଦ୍ଦିଯଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ ଭଦ୍ଦିଯେ ୱିହରତି ଜାତିଯା ୱନେ। ତଂ ଖୋ ପନ ଭଗୱନ୍ତଂ ଗୋତମଂ ଏୱଂ କଲ୍ୟାଣୋ କିତ୍ତିସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗତୋ – ‘ଇତିପି ସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ୱିଜ୍ଜାଚରଣସମ୍ପନ୍ନୋ ସୁଗତୋ ଲୋକୱିଦୂ ଅନୁତ୍ତରୋ ପୁରିସଦମ୍ମସାରଥି ସତ୍ଥା ଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା’ [ଭଗୱାତି (କ।)]। ସୋ ଇମଂ ଲୋକଂ ସଦେୱକଂ ସମାରକଂ ସବ୍ରହ୍ମକଂ ସସ୍ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣିଂ ପଜଂ ସଦେୱମନୁସ୍ସଂ ସଯଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ପୱେଦେତି। ସୋ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି ଆଦିକଲ୍ୟାଣଂ ମଜ୍ଝେକଲ୍ୟାଣଂ ପରିଯୋସାନକଲ୍ୟାଣଂ ସାତ୍ଥଂ ସବ୍ୟଞ୍ଜନଂ କେୱଲପରିପୁଣ୍ଣଂ ପରିସୁଦ୍ଧଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ପକାସେତି। ସାଧୁ ଖୋ ପନ ତଥାରୂପାନଂ ଅରହତଂ ଦସ୍ସନଂ ହୋତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭଦ୍ରାନି ଭଦ୍ରାନି ଯାନାନି ଯୋଜାପେତ୍ୱା ଭଦ୍ରଂ ଭଦ୍ରଂ ଯାନଂ ଅଭିରୁହିତ୍ୱା ଭଦ୍ରେହି ଭଦ୍ରେହି ଯାନେହି ଭଦ୍ଦିଯା ନିଯ୍ୟାସି ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ। ଅଦ୍ଦସଂସୁ ଖୋ ସମ୍ବହୁଲା ତିତ୍ଥିଯା ମେଣ୍ଡକଂ ଗହପତିଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ମେଣ୍ଡକଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘କହଂ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଗଚ୍ଛସୀ’’ତି? ‘‘ଗଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ [ଇଦଂ ପଦଂ ସୀ। ସ୍ୟା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି] ସମଣଂ ଗୋତମଂ ଦସ୍ସନାଯା’’ତି। ‘‘କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, କିରିଯୱାଦୋ ସମାନୋ ଅକିରିଯୱାଦଂ ସମଣଂ ଗୋତମଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମିସ୍ସସି? ସମଣୋ ହି, ଗହପତି, ଗୋତମୋ ଅକିରିଯୱାଦୋ ଅକିରିଯାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ତେନ ଚ ସାୱକେ ୱିନେତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନିସ୍ସଂସଯଂ, ଖୋ ସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ଭୱିସ୍ସତି, ଯଥଯିମେ ତିତ୍ଥିଯା ଉସ୍ସୂଯନ୍ତୀ’’ତି। ଯାୱତିକା ଯାନସ୍ସ ଭୂମି, ଯାନେନ ଗନ୍ତ୍ୱା ଯାନା ପଚ୍ଚୋରୋହିତ୍ୱା ପତ୍ତିକୋୱ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଖୋ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ…ପେ… ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ଉପାସକଂ ମଂ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତଂ ସରଣଂ ଗତଂ । ଅଧିୱାସେତୁ ଚ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା’’ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭଗୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି।

ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ‘‘କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ଯେନ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ଭରିଯା ଚ ପୁତ୍ତୋ ଚ ସୁଣିସା ଚ ଦାସୋ ଚ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ , ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ତେସଂ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ…ପେ… ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯା ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ, ଭନ୍ତେ…ପେ… ଏତେ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ସରଣଂ ଗଚ୍ଛାମ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଞ୍ଚ। ଉପାସକେ ନୋ ଭଗୱା ଧାରେତୁ ଅଜ୍ଜତଗ୍ଗେ ପାଣୁପେତେ ସରଣଂ ଗତେ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀଯେନ ଭୋଜନୀଯେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଯାୱ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଭଦ୍ଦିଯେ ୱିହରତି ତାୱ ଅହଂ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଧୁୱଭତ୍ତେନା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ମେଣ୍ଡକଂ ଗହପତିଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି।

ମେଣ୍ଡକଗହପତିୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୮୧। ପଞ୍ଚଗୋରସାଦିଅନୁଜାନନା

୨୯୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭଦ୍ଦିଯେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ମେଣ୍ଡକଂ ଗହପତିଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଯେନ ଅଙ୍ଗୁତ୍ତରାପୋ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି ମହତା

ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି – ''ଭଗଵା କିର ଯେନ ଅଙ୍ଗୁତ୍ତରାପୋ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କନ୍ତୋ ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଦାସେ ଚ କମ୍ମକରେ ଚ ଆଣାପେସି – ''ତେନ ହି, ଭଣେ, ବହୁଂ ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀୟମ୍ପି ସକଟେସୁ ଆରୋପେତ୍ଵା ଆଗଚ୍ଛଥ, ଅଡ୍ଢତେଲସାନି ଚ ଗୋପାଲକସତାନି ଅଡ୍ଢତେଲସାନି ଚ ଧେନୁସତାନି ଆଦାୟ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୁ, ଯତ୍ଥ ଭଗଵନ୍ତଂ ପସ୍ସିସ୍ସାମ ତତ୍ଥ ତରୁଣେନ [ଧାରୁଣ୍ହେନ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଖୀରେନ ଭୋଜେସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭଗଵନ୍ତଂ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ କନ୍ତାରେ ସମ୍ପାପୁଣି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ଅଧିଵାସେତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵା ସ୍ଵାତନାୟ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ଅଧିଵାସେସି ଭଗଵା ତୁଣ୍ହୀଭାଵେନ। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭଗଵତୋ ଅଧିଵାସନଂ ଵିଦିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ଵା ପକ୍କାମି।

ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ତସ୍ସା ରତ୍ତିୟା ଅଚ୍ଚୟେନ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀୟଂ ଭୋଜନୀୟଂ ପଟିୟାଦାପେତ୍ଵା ଭଗଵତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ''କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିଵାସେତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରମାଦାୟ ଯେନ ମେଣ୍ଡକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ପରିଵେସନା ତେନୁପସଙ୍କମି ; ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଅଡ୍ଢତେଲସାନି ଗୋପାଲକସତାନି ଆଣାପେସି – ''ତେନହି, ଭଣେ, ଏକମେକଂ ଧେନୁଂ ଗହେତ୍ଵା ଏକମେକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉପତିଟ୍ଠଥ ତରୁଣେନ ଖୀରେନ ଭୋଜେସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀୟେନ ଭୋଜନୀୟେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେସି ସମ୍ପଵାରେସି, ତରୁଣେନ ଚ ଖୀରେନ। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାୟନ୍ତା ଖୀରଂ ନ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥାତି। ଅଥ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀୟେନ ଭୋଜନୀୟେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ଵା ସମ୍ପଵାରେତ୍ଵା ତରୁଣେନ ଚ ଖୀରେନ ଭଗଵନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାଵିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ମେଣ୍ଡକୋ ଗହପତି ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ସନ୍ତି, ଭନ୍ତେ, ମଗ୍ଗା କନ୍ତାରା, ଅପ୍ପୋଦକା ଅପ୍ପଭକ୍ଖା, ନ ସୁକରା ଅପାଥେୟ୍ୟେନ ଗନ୍ତୁଂ। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପାଥେୟ୍ୟଂ ଅନୁଜାନାତୂ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ମେଣ୍ଡକଂ ଗହପତିଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ଵା ସମାଦପେତ୍ଵା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ଵା ସମ୍ପହଂସେତ୍ଵା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚ ଗୋରସେ – ଖୀରଂ, ଦଧିଂ, ତକ୍କଂ, ନଵନୀତଂ, ସପ୍ପିଂ। ସନ୍ତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ମଗ୍ଗା କନ୍ତାରା ଅପ୍ପୋଦକା ଅପ୍ପଭକ୍ଖା, ନ ସୁକରା ଅପାଥେୟ୍ୟେନ ଗନ୍ତୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପାଥେୟ୍ୟଂ ପରିୟେସିତୁଂ ତଣ୍ଡୁଲୋ ତଣ୍ଡୁଲତ୍ଥିକେନ, ମୁଗ୍ଗୋ ମୁଗ୍ଗତ୍ଥିକେନ, ମାସୋ ମାସତ୍ଥିକେନ, ଲୋଣଂ ଲୋଣତ୍ଥିକେନ , ଗୁଳୋ ଗୁଳତ୍ଥିକେନ, ତେଲଂ ତେଲତ୍ଥିକେନ, ସପ୍ପି ସପ୍ପିତ୍ଥିକେନ। ସନ୍ତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ମନୁସ୍ସା, ସଦ୍ଧା ପସନ୍ନା, ତେ କପ୍ପିୟକାରକାନଂ ହତ୍ଥେ ହିରଞ୍ଞଂ ଉପନିକ୍ଖିପନ୍ତି – 'ଇମିନା ଅୟ୍ୟସ୍ସ ଯଂ କପ୍ପିୟଂ ତଂ ଦେଥା'ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯଂ ତତୋ କପ୍ପିୟଂ ତଂ ସାଦିତୁଂ; ନ ତ୍ଵେଵାହଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, କେନଚି ପରିୟାୟେନ ଜାତରୂପରଜତଂ ସାଦିତବ୍ବଂ ପରିୟେସିତବ୍ବନ୍ତି ଵଦାମୀ''ତି।

ପଞ୍ଚଗୋରସାଦିଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୮୨। କେଣିୟଜଟିଲଵତ୍ଥୁ

୩୦୦।[ମ। ନି। ୨।୩୯୬ ଆଦୟୋ; ସୁ। ନି। ସେଲସୁତ୍ତମ୍ପି ପସ୍ସିତବ୍ବଂ] ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ଆପଣଂ ତଦଵସରି। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ – ''ସମଣୋ ଖଲୁ ଭୋ ଗୋତମୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ସକ୍ୟକୁଲା ପବ୍ବଜିତୋ ଆପଣଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ, ତଂ ଖୋ ପନ ଭଵନ୍ତଂ ଗୋତମଂ ଏଵଂ କଲ୍ୟାଣୋ କିତ୍ତିସଦ୍ଦୋ ଅବ୍ଭୁଗ୍ଗତୋ…ପେ… ସାଧୁ ଖୋ ପନ ତଥାରୂପାନଂ ଅରହତଂ ଦସ୍ସନଂ ହୋତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ କେଣିୟସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''କିଂ ନୁ ଖୋ ଅହଂ ସମଣସ୍ସ ଗୋତମସ୍ସ ହରାପେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ କେଣିୟସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଯେପି ଖୋ ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣାନଂ [ଅୟଂ ପାଠୋ ଦୀ। ନି। ୧।୨୮୫, ୫୨୬, ୫୩୬; ମ। ନି। ୨।୪୨୭; ଅ। ନି। ୫।୧୯୧-୧୯୨ ଆଦୟୋ] ପୁବ୍ବକା ଇସୟୋ ମନ୍ତାନଂ କତ୍ତାରୋ ମନ୍ତାନଂ ପଵତ୍ତାରୋ, ଯେସମିଦଂ ଏତରହି ବ୍ରାହ୍ମଣା ପୋରାଣଂ ମନ୍ତପଦଂ ଗୀତଂ ପଵୁତ୍ତଂ ସମିହିତଂ, ତଦନୁଗାୟନ୍ତି ତଦନୁଭାସନ୍ତି, ଭାସିତମନୁଭାସନ୍ତି, ଵାଚିତମନୁଵାଚେନ୍ତି, ସେୟ୍ୟଥିଦଂ – ଅଟ୍ଠକୋ ଵାମକୋ ଵାମଦେଵୋ ଵେସ୍ସାମିତ୍ତୋ ଯମତଗ୍ଗି [ଯମଦଗ୍ଗି (କ।)] ଅଙ୍ଗୀରସୋ ଭାରଦ୍ଵାଜୋ ଵାସେଟ୍ଠୋ କସ୍ସପୋ ଭଗୁ [ଅୟଂ ପାଠୋ ଦୀ। ନି। ୧।୨୮୫, ୫୨୬, ୫୩୬; ମ। ନି। ୨।୪୨୭; ଅ। ନି। ୫।୧୯୧-୧୯୨ ଆଦୟୋ], ରତ୍ତୂପରତା ଵିରତା ଵିକାଲଭୋଜନା, ତେ ଏଵରୂପାନି ପାନାନି ସାଦିୟିଂସୁ। ସମଣୋପି ଗୋତମୋ ରତ୍ତୂପରତୋ ଵିରତୋ ଵିକାଲଭୋଜନା, ଅରହତି ସମଣୋପି ଗୋତମୋ ଏଵରୂପାନି ପାନାନି ସାଦିୟିତୁ''ନ୍ତି ପହୂତଂ ପାନଂ ପଟିୟାଦାପେତ୍ଵା କାଜେହି ଗାହାପେତ୍ଵା ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି; ସମ୍ମୋଦନୀୟଂ କଥଂ ସାରଣୀୟଂ ଵୀତିସାରେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ ଭଵଂ ଗୋତମୋ ପାନ''ନ୍ତି। ତେନ ହି, କେଣିୟ,

ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେହୀତି। ଅଥ ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେତି। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚାୟନ୍ତା ନ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥାତି। ଅଥ ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପହୂତେହି ପାନେହି ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ଵା ସମ୍ପଵାରେତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଧୋତହତ୍ଥଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ କେଣିୟଂ ଜଟିଲଂ ଭଗଵା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ଭଗଵତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସିତୋ ସମାଦପିତୋ ସମୁତ୍ତେଜିତୋ ସମ୍ପହଂସିତୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ଅଧିଵାସେତୁ ମେ ଭଵଂ ଗୋତମୋ ସ୍ଵାତନାୟ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ମହା ଖୋ, କେଣିୟ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଅଡ୍ଢତେଳସାନି ଭିକ୍ଖୁସତାନି, ତ୍ଵଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣେସୁ ଅଭିପ୍ପସନ୍ନୋତି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କିଞ୍ଚାପି ଖୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ମହା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଅଡ୍ଢତେଳସାନି ଭିକ୍ଖୁସତାନି, ଅହଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣେସୁ ଅଭିପ୍ପସନ୍ନୋ, ଅଧିଵାସେତୁ ମେ ଭଵଂ ଗୋତମୋ ସ୍ଵାତନାୟ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ମହା ଖୋ, କେଣିୟ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଅଡ୍ଢତେଳସାନି ଭିକ୍ଖୁସତାନି, ତ୍ଵଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣେସୁ ଅଭିପ୍ପସନ୍ନୋତି । ତତିୟମ୍ପି ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କିଞ୍ଚାପି ଖୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ମହା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଅଡ୍ଢତେଳସାନି ଭିକ୍ଖୁସତାନି, ଅହଞ୍ଚ ବ୍ରାହ୍ମଣେସୁ ଅଭିପ୍ପସନ୍ନୋ, ଅଧିଵାସେତୁ ଭଵଂ ଗୋତମୋ ସ୍ଵାତନାୟ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ଅଧିଵାସେସି ଭଗଵା ତୁଣ୍ହୀଭାଵେନ। ଅଥ ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ଭଗଵତୋ ଅଧିଵାସନଂ ଵିଦିତ୍ଵା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଟ୍ଠ ପାନାନି – ଅମ୍ବପାନଂ ଜମ୍ବୁପାନଂ ଚୋଚପାନଂ ମୋଚପାନଂ ମଧୂକପାନଂ [ମଧୁପାନଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ମୁଦ୍ଦିକପାନଂ ସାଲୂକପାନଂ ଫାରୁସକପାନଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବଂ ଫଲରସଂ ଠପେତ୍ଵା ଧଞ୍ଞଫଲରସଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବଂ ପତ୍ତରସଂ ଠପେତ୍ଵା ଡାକରସଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବଂ ପୁପ୍ଫରସଂ ଠପେତ୍ଵା ମଧୂକପୁପ୍ଫରସଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଉଚ୍ଛୁରସ''ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିୟା ଅଚ୍ଚୟେନ ସକେ ଅସ୍ସମେ ପଣୀତଂ ଖାଦନୀୟଂ ଭୋଜନୀୟଂ ପଟିୟାଦାପେତ୍ଵା ଭଗଵତୋ କାଲଂ ଆରୋଚାପେସି – ''କାଲୋ, ଭୋ ଗୋତମ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିଵାସେତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରମାଦାୟ ଯେନ କେଣିୟସ୍ସ ଜଟିଲସ୍ସ ଅସ୍ସମୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ କେଣିୟୋ ଜଟିଲୋ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀୟେନ ଭୋଜନୀୟେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ଵା ସମ୍ପଵାରେତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାଵିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ କେଣିୟଂ ଜଟିଲଂ ଭଗଵା ଇମାହି ଗାଥାହି ଅନୁମୋଦି –

''ଅଗ୍ଗିହୁତ୍ତମୁଖା ୟଞ୍ଞା, ସାଵିତ୍ତୀ ଛନ୍ଦସୋ ମୁଖଂ;

ରାଜା ମୁଖଂ ମନୁସ୍ସାନଂ, ନଦୀନଂ ସାଗରୋ ମୁଖଂ।

''ନକ୍ଖତ୍ତାନଂ ମୁଖଂ ଚନ୍ଦୋ, ଆଦିଚ୍ଚୋ ତପତଂ ମୁଖଂ;

ପୁଞ୍ଞଂ ଆକଙ୍ଖମାନାନଂ ସଙ୍ଘୋ, ଵେ ୟଜତଂ ମୁଖ''ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା କେଣିୟଂ ଜଟିଲଂ ଇମାହି ଗାଥାହି ଅନୁମୋଦିତ୍ଵା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି।

କେଣିୟଜଟିଲଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୮୩। ରୋଜମଲ୍ଲଵତ୍ଥୁ

୩୦୧। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଆପଣେ ୟଥାଭିରନ୍ତଂ ଵିହରିତ୍ଵା ଯେନ କୁସିନାରା ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଳସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ କୋସିନାରକା ମଲ୍ଲା – ''ଭଗଵା କିର କୁସିନାରଂ ଆଗଚ୍ଛତି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଳସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହୀ''ତି। ତେ ସଙ୍ଗରଂ [ସଙ୍କରଂ (କ।)] ଅକଂସୁ – ''ଯୋ ଭଗଵତୋ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗମନଂ ନ କରିସ୍ସତି, ପଞ୍ଚସତାନିସ୍ସ ଦଣ୍ଡୋ''ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଆୟସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ସହାୟୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ କୁସିନାରା ତଦଵସରି। ଅଥ ଖୋ କୋସିନାରକା ମଲ୍ଲା ଭଗଵତୋ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗମନଂ ଅକଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଭଗଵତୋ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗମନଂ କରିତ୍ଵା ଯେନାୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତଂ ଖୋ ରୋଜଂ ମଲ୍ଲଂ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଏତଦଵୋଚ – ''ଉଳାରଂ ଖୋ ତେ ଇଦଂ, ଆଵୁସୋ ରୋଜ, ୟଂ ତ୍ଵଂ ଭଗଵତୋ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗମନଂ ଅକାସୀ''ତି। ''ନାହଂ, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ବହୁକତୋ ବୁଦ୍ଧେ ଵା ଧମ୍ମେ ଵା ସଙ୍ଘେ ଵା; ଅପି ଚ ଞାତୀହି ସଙ୍ଗରୋ କତୋ – 'ଯୋ ଭଗଵତୋ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗମନଂ ନ କରିସ୍ସତି, ପଞ୍ଚସତାନିସ୍ସ

ଦଣ୍ଡୋ’’’ତି; ସୋ ଖୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ଞାତୀନଂ ଦଣ୍ଡଭଯା ଏୱାହଂ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗମନଂ ଅକାସିନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଅନତ୍ତମନୋ ଅହୋସି’ କଥଞ୍ହି ନାମ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଏୱଂ ୱକ୍ଖତୀ’ତି? ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଯଂ, ଭନ୍ତେ, ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଅଭିଞ୍ଞାତୋ ଞାତମନୁସ୍ସୋ। ମହତ୍ଥିକୋ ଖୋ ପନ ଏୱରୂପାନଂ ଞାତମନୁସ୍ସାନଂ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସାଦୋ। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ତଥା କରୋତୁ, ଯଥା ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସୀଦେଯ୍ୟା’’ତି। ‘‘ନ ଖୋ ତଂ, ଆନନ୍ଦ, ଦୁକ୍କରଂ ତଥାଗତେନ, ଯଥା ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସୀଦେଯ୍ୟା’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରୋଜଂ ମଲ୍ଲଂ ମେତ୍ତେନ ଚିତ୍ତେନ ଫରିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ୱିହାରଂ ପାୱିସି। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଭଗୱତୋ ମେତ୍ତେନ ଚିତ୍ତେନ ଫୁଟ୍ଠୋ, ସେଯ୍ୟଥାପି ନାମ ଗାୱିଂ ତରୁଣୱଚ୍ଛୋ, ଏୱମେୱ, ୱିହାରେନ ୱିହାରଂ ପରିୱେଣେନ ପରିୱେଣଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛତି – ‘‘କହଂ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଏତରହି ସୋ ଭଗୱା ୱିହରତି ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ଦସ୍ସନକାମା ହି ମଯଂ ତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅରହନ୍ତଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧ’’ନ୍ତି। ‘‘ଏସାୱୁସୋ ରୋଜ, ୱିହାରୋ ସଂୱୁତଦ୍ୱାରୋ, ତେନ ଅପ୍ପସଦ୍ଦୋ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅତରମାନୋ ଆଳିନ୍ଦଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଉକ୍କାସିତ୍ୱା ଅଗ୍ଗଳଂ ଆକୋଟେହି, ୱିୱରିସ୍ସତି ତେ ଭଗୱା ଦ୍ୱାର’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଯେନ ସୋ ୱିହାରୋ ସଂୱୁତଦ୍ୱାରୋ, ତେନ ଅପ୍ପସଦ୍ଦୋ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅତରମାନୋ ଆଳିନ୍ଦଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଉକ୍କାସିତ୍ୱା ଅଗ୍ଗଳଂ ଆକୋଟେସି। ୱିୱରି ଭଗୱା ଦ୍ୱାରଂ। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ୱିହାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନସ୍ସ ଖୋ ରୋଜସ୍ସ ମଲ୍ଲସ୍ସ ଭଗୱା ଅନୁପୁବ୍ବିଂ କଥଂ କଥେସି, ସେଯ୍ୟଥିଦଂ – ଦାନକଥଂ… ପେ… ଅପରପ୍ପଚ୍ଚଯୋ ସତ୍ଥୁସାସନେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଅଯ୍ୟା ମମଞ୍ଞେୱ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟୁଂ ଚୀୱରପିଣ୍ଡପାତସେନାସନଗିଲାନପ୍ପଚ୍ଚଯଭେସଜ୍ଜପରିକ୍ଖାରଂ, ନୋ ଅଞ୍ଞେସ’’ନ୍ତି। ‘‘ଯେସଂ ଖୋ, ରୋଜ, ସେକ୍ଖେନ ଞାଣେନ ସେକ୍ଖେନ ଦସ୍ସନେନ ଧମ୍ମୋ ଦିଟ୍ଠୋ ସେଯ୍ୟଥାପି ତଯା, ତେସମ୍ପି ଏୱଂ ହୋତି – ‘ଅହୋ ନୂନ ଅଯ୍ୟା ଅମ୍ହାକଞ୍ଞେୱ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟୁଂ ଚୀୱରପିଣ୍ଡପାତସେନାସନଗିଲାନପ୍ପଚ୍ଚଯଭେସଜ୍ଜପରିକ୍ଖାରଂ, ନୋ ଅଞ୍ଞେସ’ନ୍ତି। ତେନ ହି, ରୋଜ, ତୱ ଚେୱ ପଟିଗ୍ଗହିସ୍ସନ୍ତି ଅଞ୍ଞେସଞ୍ଚା’’ତି।

୩୦୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କୁସିନାରାଯଂ ପଣୀତାନଂ ଭତ୍ତାନଂ ଭତ୍ତପଟିପାଟି ଅଟ୍ଠିତା ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ରୋଜସ୍ସ ମଲ୍ଲସ୍ସ ପଟିପାଟିଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଯଂନୂନାହଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ଓଲୋକେଯ୍ୟଂ, ଯଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ନାସ୍ସ, ତଂ ପଟିଯାଦେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋ ଦ୍ୱେ ନାଦ୍ଦସ – ଡାକଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯଞ୍ଚ। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଯେନାଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଧ ମେ, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ପଟିପାଟିଂ ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘ଯଂନୂନାହଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ଓଲୋକେଯ୍ୟଂ, ଯଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ନାସ୍ସ, ତଂ ପଟିଯାଦେଯ୍ୟ’ନ୍ତି। ସୋ ଖୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ଓଲୋକେନ୍ତୋ ଦ୍ୱେ ନାଦ୍ଦସଂ – ଡାକଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯଞ୍ଚ। ସଚାହଂ, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ପଟିଯାଦେଯ୍ୟଂ ଡାକଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯଞ୍ଚ, ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହେଯ୍ୟ ମେ ଭଗୱା’’ତି? ‘‘ତେନ ହି, ରୋଜ, ଭଗୱନ୍ତଂ ପଟିପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ‘‘ତେନ ହାନନ୍ଦ, ପଟିଯାଦେତୂ’’ତି। ‘‘ତେନ ହି, ରୋଜ, ପଟିଯାଦେହୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପହୂତଂ ଡାକଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯଞ୍ଚ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ଉପନାମେସି ‘‘ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଡାକଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯଞ୍ଚା’’ତି। ‘‘ତେନ ହି, ରୋଜ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେହୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେତି। ଭିକ୍ଖୂ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ନ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହନ୍ତି । ‘‘ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିଭୁଞ୍ଜଥା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପହୂତେହି ଡାକେହି ଚ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯେହି ଚ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଧୋତହତ୍ଥଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ରୋଜଂ ମଲ୍ଲଂ ଭଗୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବଞ୍ଚ ଡାକଂ ସବ୍ବଞ୍ଚ ପିଟ୍ଠଖାଦନୀଯ’’ନ୍ତି।

ରୋଜମଲ୍ଲୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୮୪। ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତୱତ୍ଥୁ

୩୦୩। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା କୁସିନାରାଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ଆତୁମା ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତୋ ଆତୁମାଯଂ ପଟିୱସତି ନହାପିତପୁବ୍ବୋ। ତସ୍ସ ଦ୍ୱେ ଦାରକା ହୋନ୍ତି, ମଞ୍ଜୁକା ପଟିଭାନେଯ୍ୟକା, ଦକ୍ଖା ପରିଯୋଦାତସିପ୍ପା ସକେ ଆଚରିଯକେ ନହାପିତକମ୍ମେ। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ସୋ ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତୋ – ‘‘ଭଗୱା କିର ଆତୁମଂ ଆଗଚ୍ଛତି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ୱୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତୋ ତେ ଦାରକେ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଭଗୱା

କିର, ତାତା, ଆତୁମଂ ଆଗଚ୍ଛତି ମହତା ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ ସଦ୍ଧିଂ ଅଡ୍ଢତେଲସେହି ଭିକ୍ଖୁସତେହି। ଗଚ୍ଛଥ ତୁମ୍ହେ, ତାତା, ଖୁରଭଣ୍ଡଂ ଆଦାଯ ନାଳିଯାଵାପକେନ ଅନୁଘରକଂ ଅନୁଘରକଂ ଆହିଣ୍ଡଥ, ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀଯମ୍ପି ସଂହରଥ, ଭଗଵତୋ ଆଗତସ୍ସ ଯାଗୁପାନଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି। ‘‘ଏଵଂ, ତାତା’’ତି ଖୋ ତେ ଦାରକା ତସ୍ସ ଵୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ଵା ଖୁରଭଣ୍ଡଂ ଆଦାଯ ନାଳିଯାଵାପକେନ ଅନୁଘରକଂ ଅନୁଘରକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତି, ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀଯମ୍ପି ସଂହରନ୍ତା। ମନୁସ୍ସା ତେ ଦାରକେ ମଞ୍ଜୁକେ ପଟିଭାନେଯ୍ଯକେ ପସ୍ସିତ୍ଵା ଯେପି ନ କାରାପେତୁକାମା ତେପି କାରାପେନ୍ତି, କାରାପେତ୍ଵାପି ବହୁଂ ଦେନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଦାରକା ବହୁଂ ଲୋଣମ୍ପି, ତେଲମ୍ପି, ତଣ୍ଡୁଲମ୍ପି, ଖାଦନୀଯମ୍ପି ସଂହରିଂସୁ।

ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ଆତୁମା ତଦଵସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଵା ଆତୁମାଯଂ ଵିହରତି ଭୁସାଗାରେ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଵୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତୋ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ପହୂତଂ ଯାଗୁଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ଵା ଭଗଵତୋ ଉପନାମେସି – ‘‘ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵା ଯାଗୁ’’ନ୍ତି। ଜାନନ୍ତାପି ତଥାଗତା ପୁଚ୍ଛନ୍ତି…ପେ… ସାଵକାନଂ ଵା ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞପେସ୍ସାମାତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ତଂ ଵୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘କୁତାଯଂ, ଭିକ୍ଖୁ ଯାଗୂ’’ତି? ଅଥ ଖୋ ସୋ ଵୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତୋ ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଵିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା, ‘‘ଅନନୁଚ୍ଛଵିକଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପଟିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅକରଣୀଯଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ଵଂ, ମୋଘପୁରିସ, ପବ୍ବଜିତୋ ଅକପ୍ପିଯେ ସମାଦପେସ୍ସସି [ସମାଦପେସି (କ।)]। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ଵା ପସାଦାଯ…ପେ… ଵିଗରହିତ୍ଵା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି ‘ନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପବ୍ବଜିତେନ ଅକପ୍ପିଯେ ସମାଦପେତବ୍ବଂ, ଯୋ ସମାଦପେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ନହାପିତପୁବ୍ବେନ ଖୁରଭଣ୍ଡଂ ପରିହରିତବ୍ବଂ। ଯୋ ପରିହରେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଆତୁମାଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ଵିହରିତ୍ଵା ଯେନ ସାଵତ୍ଥି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ସାଵତ୍ଥି ତଦଵସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଵା ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଵିହରତି ଜେତଵନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସାଵତ୍ଥିଯଂ ବହୁଂ ଫଲଖାଦନୀଯଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ଭଗଵତା ଫଲଖାଦନୀଯଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, କିଂ ଅନନୁଞ୍ଞାତ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସବ୍ବଂ ଫଲଖାଦନୀଯ’’ନ୍ତି।

୩୦୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସଙ୍ଘିକାନି ବୀଜାନି ପୁଗ୍ଗଲିକାଯ ଭୂମିଯା ରୋପିଯନ୍ତି, ପୁଗ୍ଗଲିକାନି ବୀଜାନି ସଙ୍ଘିକାଯ ଭୂମିଯା ରୋପିଯନ୍ତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ସଙ୍ଘିକାନି, ଭିକ୍ଖଵେ, ବୀଜାନି ପୁଗ୍ଗଲିକାଯ ଭୂମିଯା ରୋପିତାନି ଭାଗଂ ଦତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନି। ପୁଗ୍ଗଲିକାନି ବୀଜାନି ସଙ୍ଘିକାଯ ଭୂମିଯା ରୋପିତାନି ଭାଗଂ ଦତ୍ଵା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବାନୀତି।

ଵୁଡ୍ଢପବ୍ବଜିତଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୮୫। ଚତୁମହାପଦେସକଥା

୩୦୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ କିସ୍ମିଞ୍ଚି କିସ୍ମିଞ୍ଚି ଠାନେ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି – ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ଭଗଵତା ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, କିଂ ଅନନୁଞ୍ଞାତ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ‘‘ଯଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମଯା ‘ଇଦଂ ନ କପ୍ପତୀ’ତି ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ ତଞ୍ଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, କପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ଵୋ ନ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମଯା ‘ଇଦଂ ନ କପ୍ପତୀ’ତି ଅପ୍ପଟିକ୍ଖିତ୍ତଂ ତଞ୍ଚେ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ଵୋ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମଯା ‘ଇଦଂ କପ୍ପତୀ’ତି ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ ତଞ୍ଚେ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, କପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ଵୋ ନ କପ୍ପତି। ଯଂ, ଭିକ୍ଖଵେ, ମଯା ‘ଇଦଂ କପ୍ପତୀ’ତି ଅନନୁଞ୍ଞାତଂ, ତଞ୍ଚେ କପ୍ପିଯଂ ଅନୁଲୋମେତି, ଅକପ୍ପିଯଂ ପଟିବାହତି, ତଂ ଵୋ କପ୍ପତୀ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଯାଵକାଲିକେନ ଯାମକାଲିକଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତି? କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଯାଵକାଲିକେନ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତି? କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଯାଵକାଲିକେନ ଯାଵଜୀଵିକଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତି? କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଯାମକାଲିକେନ ସତ୍ତାହକାଲିକଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତି? କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ଯାମକାଲିକେନ ଯାଵଜୀଵିକଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତି? କପ୍ପତି ନୁ ଖୋ ସତ୍ତାହକାଲିକେନ ଯାଵଜୀଵିକଂ, ନ ନୁ ଖୋ କପ୍ପତୀ’’ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ‘‘ଯାଵକାଲିକେନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାମକାଲିକଂ, ତଦହୁ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ କପ୍ପତି, ଵିକାଲେ ନ କପ୍ପତି। ଯାଵକାଲିକେନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସତ୍ତାହକାଲିକଂ, ତଦହୁ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ କପ୍ପତି, ଵିକାଲେ ନ କପ୍ପତି। ଯାଵକାଲିକେନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାଵଜୀଵିକଂ, ତଦହୁ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କାଲେ କପ୍ପତି, ଵିକାଲେ ନ କପ୍ପତି। ଯାମକାଲିକେନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସତ୍ତାହକାଲିକଂ, ତଦହୁ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଯାମେ କପ୍ପତି, ଯାମାତିକ୍କନ୍ତେ ନ କପ୍ପତି। ଯାମକାଲିକେନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାଵଜୀଵିକଂ, ତଦହୁ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ ଯାମେ କପ୍ପତି, ଯାମାତିକ୍କନ୍ତେ ନ କପ୍ପତି।

ସତ୍ତାହକାଲିକେନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଯାଵଜୀଵିକଂ ପଟିଗ୍ଗହିତଂ, ସତ୍ତାହଂ କପ୍ପତି, ସତ୍ତାହାତିକ୍କନ୍ତେ ନ କପ୍ପତୀ’’ତି।

ଚତୁମହାପଦେସକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଭେସଜ୍ଜକ୍ଖନ୍ଧକୋ ଛଟ୍ଠୋ।

୧୮୬। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ସାରଦିକେ ଵିକାଲେପି, ଵସଂ ମୂଲେ ପିଟ୍ଠେହି ଚ;

କସାଵେହି ପଣ୍ଣଂ ଫଲଂ, ଜତୁ ଲୋଣଂ ଛକଣଞ୍ଚ।

ଚୁଣ୍ଣଂ ଚାଲିନି ମଂସଞ୍ଚ, ଅଞ୍ଜନଂ ଉପପିସନୀ [ଉପପିଂ ସନୀ (ସୀ।), ଉପପିଂ ସନଂ (ସ୍ୟା।)];

ଅଞ୍ଜନୀ ଉଚ୍ଚାପାରୁତା, ସଲାକା ସଲାକଠାନିଂ [ସଲାକୋଧନୀ (ସୀ। ସ୍ୟା।)]।

ଥଵିକଂସବନ୍ଧକଂ ସୁତ୍ତଂ, ମୁଦ୍ଧନିତେଲନତ୍ଥୁ ଚ;

ନତ୍ଥୁକରଣୀ ଧୂମଞ୍ଚ, ନେତ୍ତଞ୍ଚାପିଧନତ୍ଥଵି।

ତେଲପାକେସୁ ମଜ୍ଜଞ୍ଚ, ଅତିକ୍ଖିତ୍ତଂ ଅବ୍ଭଞ୍ଜନଂ;

ତୁମ୍ବଂ ସେଦଂ ସମ୍ଭାରଞ୍ଚ, ମହା ଭଙ୍ଗୋଦକଂ ତଥା।

ଦକକୋଟ୍ଠଂ ଲୋହିତଞ୍ଚ, ଵିସାଣଂ ପାଦବ୍ଭଞ୍ଜନଂ;

ପଜ୍ଜଂ ସତ୍ଥଂ କସାଵଞ୍ଚ, ତିଲକକ୍କଂ କବଠିକଂ।

ଚୋଳଂ ସାସପକୁଟ୍ଟଞ୍ଚ, ଧୂମ ସକ୍ଖରିକାଯ ଚ;

ଵଣତେଲଂ ଵିକାସିକଂ, ଵିକଟଞ୍ଚ ପଟିଗ୍ଗହଂ।

ଗୂଥଂ କରୋନ୍ତୋ ଲୋଳିଞ୍ଚ, ଖାରଂ ମୁତ୍ତହରୀତକଂ;

ଗନ୍ଧା ଵିରେଚନଞ୍ଚେଵ, ଅଚ୍ଛାକଟଂ କଟାକଟଂ।

ପଟିଚ୍ଛାଦନି ପବ୍ଭାରା, ଆରାମ ସତ୍ତାହେନ ଚ;

ଗୁଳଂ ମୁଗ୍ଗଂ ସୋଵୀରଞ୍ଚ, ସାମଂପାକା ପୁନାପଚେ।

ପୁନାନୁଞ୍ଞାସି ଦୁବ୍ଭିକ୍ଖେ, ଫଲଞ୍ଚ ତିଲଖାଦନୀ;

ପୁରେଭତ୍ତଂ କାଯଡାହୋ, ନିବ୍ବତ୍ତଞ୍ଚ ଭଗନ୍ଦଲଂ।

ଵତ୍ଥିକମ୍ମଞ୍ଚ ସୁପ୍ପିଞ୍ଚ, ମନୁସ୍ସମଂସମେଵ ଚ;

ହତ୍ଥିଅସ୍ସା ସୁନଖୋ ଚ, ଅହି ସୀହଞ୍ଚ ଦୀପିକଂ [ହତ୍ଥିଅସ୍ସସୁନଖାହି, ସୀହବ୍ୟଗ୍ଘଞ୍ଚ ଦୀପିକଂ (ସୀ।)]।

ଅଚ୍ଛତରଚ୍ଛମଂସଞ୍ଚ, ପଟିପାଟି ଚ ଯାଗୁ ଚ;

ତରୁଣଂ ଅଞ୍ଜଞ୍ଜତ୍ର ଗୁଠଅଂ, ସୁନିଧାୱସଥାଗାରଂ।

ଗଙ୍ଗା କୋଟିସଢକଥା, ଅମ୍ବପାଲୀ ଚ ଲିଚ୍ଛୱୀ;

ଉଦ୍ଦିସ୍ସ କତଂ ସୁଭିକ୍ଖଂ, ପୁନଦେୱ ପଟିକ୍ଖିପି।

ମେଘୋ ଯସୋ ମେଣ୍ଡକୋ, ଚ ଗୋରସଂ ପାଥେଯ୍ଯକେନ ଚ;

କେଣି ଅମ୍ବୋ ଜମ୍ବୁ ଚୋଚ, ମୋଚମଧୁମୁଦ୍ଦିକସାଲୁକଂ।

ଫାରୁସକା ଡାକପିଟ୍ଠଂ, ଆତୁମାଯଂ ନହାପିତୋ;

ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଫଲଂ ବୀଜଂ, କିସ୍ମିଂ ଠାନେ ଚ କାଲିକେତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂ ଏକସତଂ ଛୱତ୍ଥୁ।

ଭେସଜ୍ଜକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

୭। କଥିନକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୧୮୭। କଥିନାନୁଜାନନା

୩୦୬। ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଵିହରତି ଜେତଵନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତିଂସମତ୍ତା ପାଵେଯ୍ଯକା [ପାଠେଯ୍ଯକା (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ଭିକ୍ଖୂ, ସବ୍ବେ ଆରଞ୍ଞିକା ସବ୍ବେ ପିଣ୍ଡପାତିକା ସବ୍ବେ ପଂସୁକୂଲିକା ସବ୍ବେ ତେଚୀଵରିକା ସାଵତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତା ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପକଟ୍ଠାଯ ଵସ୍ସୂପନାଯିକାଯ ନାସକ୍ଖିଂସୁ ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଵସ୍ସୂପନାଯିକଂ ସମ୍ଭାଵେତୁଂ; ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସାକେତେ ଵସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂସୁ। ତେ ଉକ୍କଣ୍ଠିତରୂପା ଵସ୍ସଂ ଵସିଂସୁ – ଆସନ୍ନେଵ ନୋ ଭଗଵା ଵିହରତି ଇତୋ ଛସୁ ଯୋଜନେସୁ, ନ ଚ ମଯଂ ଲଭାମ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯାତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଵସ୍ସଂଵୁଟ୍ଠା, ତେମାସଚ୍ଚଯେନ କତାଯ ପଵାରଣାଯ, ଦେଵେ ଵସ୍ସନ୍ତେ, ଉଦକସଙ୍ଗହେ ଉଦକଚିକ୍ଖଲ୍ଲେ ଓକପୁଣ୍ଣେହି ଚୀଵରେହି କିଲନ୍ତରୂପା ଯେନ ସାଵତ୍ଥି ଜେତଵନଂ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମୋ, ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ; ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଆଚିଣ୍ଣଂ ଖୋ ପନେତଂ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଭଗଵନ୍ତାନଂ ଆଗନ୍ତୁକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିସମ୍ମୋଦିତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଵୋଚ – ''କଚ୍ଚି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଵିଵଦମାନା ଫାସୁକଂ ଵସ୍ସଂ ଵସିତ୍ଥ, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମିତ୍ଥା''ତି? ''ଖମନୀଯଂ, ଭଗଵା; ଯାପନୀଯଂ, ଭଗଵା; ସମଗ୍ଗା ଚ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ମୋଦମାନା ଅଵିଵଦମାନା ଵସ୍ସଂ ଵସିମ୍ହା, ନ ଚ ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମିମ୍ହା । ଇଧ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ତିଂସମତ୍ତା ପାଵେଯ୍ଯକା ଭିକ୍ଖୂ ସାଵତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତା ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପକଟ୍ଠାଯ ଵସ୍ସୂପନାଯିକାଯ ନାସକ୍ଖିମ୍ହା ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଵସ୍ସୂପନାଯିକଂ ସମ୍ଭାଵେତୁଂ, ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସାକେତେ ଵସ୍ସଂ ଉପଗଚ୍ଛିମ୍ହା। ତେ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଉକ୍କଣ୍ଠିତରୂପା ଵସ୍ସଂ ଵସିମ୍ହା – 'ଆସନ୍ନେଵ ନୋ ଭଗଵା ଵିହରତି ଇତୋ ଛସୁ ଯୋଜନେସୁ, ନ ଚ ମଯଂ ଲଭାମ ଭଗଵନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯା'ତି। ଅଥ ଖୋ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଵସ୍ସଂଵୁଟ୍ଠା, ତେମାସଚ୍ଚଯେନ କତାଯ ପଵାରଣାଯ, ଦେଵେ ଵସ୍ସନ୍ତେ, ଉଦକସଙ୍ଗହେ ଉଦକଚିକ୍ଖଲ୍ଲେ ଓକପୁଣ୍ଣେହି ଚୀଵରେହି କିଲନ୍ତରୂପା ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତାତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵସ୍ସଂଵୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ କଥିନଂ [କଠିନଂ (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ଅତ୍ଥରିତୁଂ। ଅତ୍ଥତକଥିନାନଂ ଵୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ପଞ୍ଚ କପ୍ପିସ୍ସନ୍ତି – ଅନାମନ୍ତଚାରୋ, ଅସମାଦାନଚାରୋ, ଗଣଭୋଜନଂ, ଯାଵଦତ୍ଥଚୀଵରଂ, ଯୋ ଚ ତତ୍ଥ ଚୀଵରୁପ୍ପାଦୋ ସୋ ନେସଂ ଭଵିସ୍ସତୀତି। ଅତ୍ଥତକଥିନାନଂ ଵୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଇମାନି ପଞ୍ଚ କପ୍ପିସ୍ସନ୍ତି। ଏଵଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତବ୍ବଂ। ବ୍ଯତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

୩୦୭। ''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦଦେଯ୍ଯ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇଦଂ ସଙ୍ଘସ୍ସ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ। ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦେତି କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇମସ୍ସ କଥିନଦୁସ୍ସସ୍ସ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦାନଂ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେଯ୍ଯ।

''ଦିନ୍ନଂ ଇଦଂ ସଙ୍ଘେନ କଥିନଦୁସ୍ସଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କଥିନଂ ଅତ୍ଥରିତୁଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏଵମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି।

୩୦୮। ''ଏଵଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଏଵଂ ଅନତ୍ଥତଂ। କଥଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅନତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ? ନ ଉଲ୍ଲିଖିତମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଧୋଵନମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଚୀଵରଵିଚାରଣମତ୍ତେନ [ନ ଗଣ୍ଠୁସକରଣମତ୍ତେନ (କ।)] ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଛେଦନମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ବନ୍ଧନମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଓଵଟ୍ଟିଯକରଣମତ୍ତେନ [ନ ଓଵଟ୍ଟେଯ୍ଯକରଣମତ୍ତେନ (ସୀ। ସ୍ଯା।), ନ ଓଵଦେଯ୍ଯକରଣମତ୍ତେନ (କ।)] ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ କଣ୍ଡୁସକରଣମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଦଳ୍ହୀକମ୍ମକରଣମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଅନୁଵାତକରଣମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ପରିଭଣ୍ଡକରଣମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଓଵଦ୍ଧେଯ୍ଯକରଣମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ କମ୍ବଲମଦ୍ଦନମତ୍ତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ନିମିତ୍ତକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ପରିକଥାକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ କୁକ୍କୁକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ସନ୍ନିଧିକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଅକପ୍ପକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ , ନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ସଙ୍ଘାଟିଯା ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଅନ୍ତରଵାସକେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ପଞ୍ଚକେନ ଵା ଅତିରେକପଞ୍ଚକେନ ଵା ତଦହେଵ ସଞ୍ଛିନ୍ନେନ ସମଣ୍ଡଲୀକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଅତ୍ଥାରା ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ; ସମ୍ମା ଚେଵ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି

କଥିନଂ, ତଞ୍ଚେ ନିସ୍ସୀମଟ୍ଠୋ ଅନୁମୋଦତି, ଏଓମ୍ପି ଅନତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ।

୩୦୯। ‘‘କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ? ଅହତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଅହତକପ୍ପେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ପିଲୋତିକାଯ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ପଂସୁକୂଲେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ପାପଣିକେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଅନିମିତ୍ତକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଅପରିକଥାକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଅକୁକ୍କୁକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଅସନ୍ନିଧିକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଅନିସ୍ସଗ୍ଗିଯେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, କପ୍ପକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ସଙ୍ଘାଟିଯା ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ଅନ୍ତରୱାସକେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ପଞ୍ଚକେନ ୱା ଅତିରେକପଞ୍ଚକେନ ୱା ତଦହେୱ ସଞ୍ଛିନ୍ନେନ ସମଣ୍ଡଲୀକତେନ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଅତ୍ଥାରା ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ; ସମ୍ମା ଚେ ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ, ତଞ୍ଚେ ସୀମଟ୍ଠୋ ଅନୁମୋଦତି, ଏଓମ୍ପି ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ । ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅତ୍ଥତଂ ହୋତି କଥିନଂ।

୩୧୦। ‘‘କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉବ୍ଭତଂ ହୋତି କଥିନଂ? ଅଟ୍ଠିମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତିକା କଥିନସ୍ସ ଉବ୍ଭାରାଯ – ପକ୍କମନନ୍ତିକା, ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକା, ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକା, ନାସନନ୍ତିକା, ସୱନନ୍ତିକା, ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକା, ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକା, ସହୁବ୍ଭାରା’’ତି [ସୌବ୍ଭାରାତି (କ।)]।

କଥିନାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୧୮୮। ଆଦାଯସତ୍ତକଂ

୩୧୧। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପକ୍କମନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି ‘‘ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୱନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି । ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି – ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁବ୍ଭାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି – ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁବ୍ଭାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଆଦାଯସତ୍ତକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ [...ଦୁତିଯଂ ନିଟ୍ଠିତଂ (କ।)]।

୧୮୯। ସମାଦାଯସତ୍ତକଂ

୩୧୨। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପକ୍କମନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ

ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିସ୍ସଗ୍ଗିଯେନ ଆପତ୍ତି କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି – ''ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୱଣନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ – ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି – ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ – ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି – ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ସମାଦାଯସତ୍ତକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୦। ଆଦାଯଛକ୍କଂ

୩୧୩। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସଂ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି – ''ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୱଣନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଆଦାଯଛକ୍କଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୧। ସମାଦାଯଛକ୍କଂ

୩୧୪। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି – ‘‘ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୱନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ସମାଦାଯଛକ୍କଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୨। ଆଦାଯପନ୍ନରସକଂ

୩୧୫। ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି –

‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ତିକଂ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି । ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ତିକଂ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅହତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ

ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି । ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ତିକଂ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି – ‘‘ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୱନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି – ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଛକ୍କଂ।

ଆଦାଯପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୩। ସମାଦାଯପନ୍ନରସକାଦି

୩୧୬। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି…ପେ…।

(ଆଦାଯୱାରସଦିସଂ ଏୱଂ ୱିତ୍ଥାରେତବ୍ବଂ।)

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ…ପେ…।

(ସମାଦାଯୱାରସଦିସଂ ଏୱଂ ୱିତ୍ଥାରେତବ୍ବଂ।)

ସମାଦାଯପନ୍ନରସକାଦି ନିଟ୍ଠିତା।

୧୯୪। ୱିପ୍ପକତସମାଦାଯପନ୍ନରସକଂ

୩୧୭। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ତିକଂ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ତିକଂ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ତିକଂ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି । ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି – ''ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୱନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ – ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ୱିପ୍ପକତଚୀୱରଂ ସମାଦାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଛକ୍କଂ।

ୱିପ୍ପକତସମାଦାଯପନ୍ନରସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ଆଦାଯଭାଣୱାରୋ।

୧୯୫। ଅନାସାଦୋଳସକଂ

୩୧୮। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି । ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସ''ନ୍ତି।

ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି । ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଅନାସାଦୋଢଅସକଂ [ଅନାସାଦ୍ୱାଦସକଂ (ସ୍ୟା॰)] ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୬। ଆସାଦୋଢଅସକଂ

୩୧୯। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ସୁଣାତି – ‘‘ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଯତୋ ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଉବ୍ଭତଂ କଥିନଂ, ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି , ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ସୁଣାତି – ‘‘ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଯତୋ ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଉବ୍ଭତଂ କଥିନଂ, ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ

ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ସୁଣାତି – ''ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଯତୋ ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଉବ୍ଭତଂ କଥିନଂ, ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ସୁଣାତି – ''ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଯତୋ ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଉବ୍ଭତଂ କଥିନଂ, ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି – ''ଉବ୍ଭତଂ କିର ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ କଥିନ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୱନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି – ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁବ୍ଭାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଚୀୱରାସାଯ ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଆସାଯ ଲଭତି, ଅନାସାଯ ନ ଲଭତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି – ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁବ୍ଭାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଆସାଦୋଠଅସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୭। କରଣୀଯଦୋଠଅସକଂ

୩୨୦। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ

ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ଅନାସାଯ ଲଭତି, ଆସାଯ ନ ଲଭତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ କେନଚିଦେୱ କରଣୀଯେନ ପକ୍କମତି ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ; ନେୱସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନ ପନସ୍ସ ହୋତି – ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଚୀୱରାସା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସିସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରାସଂ ପଯିରୁପାସତି। ତସ୍ସ ସା ଚୀୱରାସା ଉପଚ୍ଛିଜ୍ଜତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆସାୱଚ୍ଛେଦିକୋ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ।

କରଣୀଯଦୋଠଅସକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୮। ଅପୱିଲାଯନନୱକଂ

୩୨୧। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି ଚୀୱରପଟିୱୀସଂ ଅପୱିଲାଯମାନୋ [ଅପୱିନଯମାନୋ (ସୀ।), ଅପଚିନଯମାନୋ (କ।)]। ତମେନଂ ଦିସଙ୍ଗତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘କହଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ, କତ୍ଥ ଚ ତେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋମ୍ହି। ତତ୍ଥ ଚ ମେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି। ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଚୀୱରଂ ଆହର, ମଯଂ ତେ ଇଧ ଚୀୱରଂ

କରିସ୍ସାମା’’ତି। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛତି – ‘‘କହଂ ମେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହୀସୋ’’ତି? ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅଯଂ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହୀସୋ; କହଂ ଗମିସ୍ସସୀ’’ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଅମୁକଂ ନାମ [ଅମୁକଞ୍ଚ (କ।)] ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି, ତତ୍ଥ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅଲଂ, ଆୱୁସୋ, ମା ଅଗମାସି। ମଯଂ ତେ ଇଧ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

୩୨୨। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି ଚୀୱରପଟିୱୀସଂ ଅପୱିଲାଯମାନୋ। ତମେନଂ ଦିସଂଗତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘କହଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ , କତ୍ଥ ଚ ତେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋମ୍ହି, ତତ୍ଥ ଚ ମେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି। ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଚୀୱରଂ ଆହର, ମଯଂ ତେ ଇଧ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛତି – ‘‘କହଂ ମେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି? ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅଯଂ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତମେନଂ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘ଆୱୁସୋ, କହଂ ଗମିସ୍ସସୀ’’ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି, ତତ୍ଥ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅଲଂ, ଆୱୁସୋ, ମା ଅଗମାସି, ମଯଂ ତେ ଇଧ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି ଚୀୱରପଟିୱୀସଂ ଅପୱିଲାଯମାନୋ। ତମେନଂ ଦିସଂଗତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘କହଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ, କତ୍ଥ ଚ ତେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋମ୍ହି, ତତ୍ଥ ଚ ମେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି। ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଚୀୱରଂ ଆହର, ମଯଂ ତେ ଇଧ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛତି – ‘‘କହଂ ମେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି? ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅଯଂ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତମେନଂ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘ଆୱୁସୋ, କହଂ ଗମିସ୍ସସୀ’’ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି, ତତ୍ଥ ମେ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି। ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅଲଂ, ଆୱୁସୋ, ମା ଅଗମାସି, ମଯଂ ତେ ଇଧ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି। ତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି । ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

୩୨୩। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି ଚୀୱରପଟିୱୀସଂ ଅପୱିଲାଯମାନୋ। ତମେନଂ ଦିସଂଗତଂ ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି – ‘‘କହଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ, କତ୍ଥ ଚ ତେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଅମୁକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋମ୍ହି, ତତ୍ଥ ଚ ମେ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି। ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଗଚ୍ଛାୱୁସୋ, ତଂ ଚୀୱରଂ ଆହର, ମଯଂ ତେ ଇଧ ଚୀୱରଂ କରିସ୍ସାମା’’ତି। ସୋ ତଂ ଆୱାସଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପୁଚ୍ଛତି – ‘‘କହଂ ମେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି? ତେ ଏୱଂ ୱଦନ୍ତି – ‘‘ଅଯଂ ତେ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ’’ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ତଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତସ୍ସ ତଂ ଆୱାସଂ ଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ‘‘ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଦିସଂଗମିକୋ ପକ୍କମତି…ପେ… ‘‘ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ

ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଅପୱିଲାଯନନଓକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୧୯୯। ଫାସୁୱିହାରପଞ୍ଚକଂ

୩୨୪। ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଫାସୁୱିହାରିକୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି , ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଫାସୁୱିହାରିକୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ନେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଫାସୁୱିହାରିକୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ତସ୍ସ ବହିସୀମଗତସ୍ସ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇଧେୱିମଂ ଚୀୱରଂ କାରେସ୍ସଂ, ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ତସ୍ସ ତଂ ଚୀୱରଂ କଯିରମାନଂ ନସ୍ସତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ନାସନନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଫାସୁୱିହାରିକୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ – ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି ବହିଦ୍ଧା କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ ୱୀତିନାମେତି। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ଥତକଥିନୋ ଫାସୁୱିହାରିକୋ ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ପକ୍କମତି – ''ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ଅମୁକଂ ନାମ ଆୱାସଂ ଗମିସ୍ସାମି; ତତ୍ଥ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି ୱସିସ୍ସାମି, ନୋ ଚେ ମେ ଫାସୁ ଭୱିସ୍ସତି, ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ସୋ ବହିସୀମଗତୋ ତଂ ଚୀୱରଂ କାରେତି। ସୋ କତଚୀୱରୋ ''ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି ସମ୍ଭୁଣାତି କଥିନୁଦ୍ଧାରଂ। ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସହ ଭିକ୍ଖୂହି କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ଫାସୁୱିହାରପଞ୍ଚକଂ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୦୦। ପଲିବୋଧାପଲିବୋଧକଥା

୩୨୫। ଦ୍ୱେମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, କଥିନସ୍ସ ପଲିବୋଧା, ଦ୍ୱେ ଅପଲିବୋଧା। କତମେ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ କଥିନସ୍ସ ପଲିବୋଧା? ଆୱାସପଲିବୋଧୋ ଚ ଚୀୱରପଲିବୋଧୋ ଚ। କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସପଲିବୋଧୋ ହୋତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ୱସତି ୱା ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ, ସାପେକ୍ଖୋ ୱା ପକ୍କମତି ''ପଚ୍ଚେସ୍ସ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସପଲିବୋଧୋ ହୋତି। କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୀୱରପଲିବୋଧୋ ହୋତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀୱରଂ ଅକତଂ ୱା ହୋତି ୱିପ୍ପକତଂ ୱା, ଚୀୱରାସା ୱା ଅନୁପଚ୍ଛିନ୍ନା। ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୀୱରପଲିବୋଧୋ ହୋତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ କଥିନସ୍ସ ପଲିବୋଧା।

କତମେ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ କଥିନସ୍ସ ଅପଲିବୋଧା? ଆୱାସଅପଲିବୋଧୋ ଚ ଚୀୱରଅପଲିବୋଧୋ ଚ। କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସଅପଲିବୋଧୋ

ହୋତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁ ପକ୍କମତି ତମ୍ହା ଆଵାସା ଚତ୍ତେନ ଵନ୍ତେନ ମୁତ୍ତେନ ଅନପେକ୍ଖୋ [ଅନପେକ୍ଖେନ (କ।)] ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି। ଏଵଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଆଵାସଅପଲିବୋଧୋ ହୋତି। କଥଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଚୀଵରଅପଲିବୋଧୋ ହୋତି? ଇଧ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀଵରଂ କତଂ ଵା ହୋତି, ନଟ୍ଠଂ ଵା ଵିନଟ୍ଠଂ ଵା ଦଡ୍ଢଂ ଵା, ଚୀଵରାସା ଵା ଉପଚ୍ଛିନ୍ନା। ଏଵଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଚୀଵରଅପଲିବୋଧୋ ହୋତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଦ୍ଵେ କଥିନସ୍ସ ଅପଲିବୋଧାତି।

ପଲିବୋଧାପଲିବୋଧକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

କଥିନକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ସତ୍ତମୋ।

୨୦୧। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ତିଂସ ପାଵେଯ୍ୟକା ଭିକ୍ଖୂ, ସାକେତୁକ୍କଣ୍ଠିତା ଵସୁଂ;

ଵସ୍ସଂଵୁଟ୍ଠୋକପୁଣ୍ଣେହି, ଅଗମୁଂ ଜିନଦସ୍ସନଂ।

ଇଦଂ ଵତ୍ଥୁ କଥିନସ୍ସ, କପ୍ପିସ୍ସନ୍ତି ଚ ପଞ୍ଚକା;

ଅନାମନ୍ତା ଅସମାଚାରା, ତଥେଵ ଗଣଭୋଜନଂ।

ଯାଵଦତ୍ଥଞ୍ଚ ଉପ୍ପାଦୋ, ଅତ୍ଥତାନଂ ଭଵିସ୍ସତି;

ଞତ୍ତି ଏଵତ୍ଥତଞ୍ଚେଵ, ଏଵଞ୍ଚେଵ ଅନତ୍ଥତଂ।

ଉଲ୍ଲିଖି ଧୋଵନା ଚେଵ, ଵିଚାରଣଞ୍ଚ ଛେଦନଂ;

ବନ୍ଧନୋ ଵଟ୍ଟି କଣ୍ଡୁସ, ଦଳ୍ହୀକମ୍ମାନୁଵାତିକା।

ପରିଭଣ୍ଡଂ ଓଵଦ୍ଧେଯ୍ୟଂ, ମଦ୍ଦନା ନିମିତ୍ତଂ କଥା;

କୁକ୍କୁ ସନ୍ନିଧି ନିସ୍ସଗ୍ଗି, ନ କପ୍ପଞ୍ଞତ୍ର ତେ ତୟୋ।

ଅଞ୍ଞତ୍ର ପଞ୍ଚାତିରେକେ, ସଞ୍ଛିନ୍ନେନ ସମଣ୍ଡଲୀ;

ନାଞ୍ଞତ୍ର ପୁଗ୍ଗଲା ସମ୍ମା, ନିସ୍ସୀମଟ୍ଠୋନୁମୋଦତି।

କଥିନାନତ୍ଥତଂ ହୋତି, ଏଵଂ ବୁଦ୍ଧେନ ଦେସିତଂ;

ଅହତାକପ୍ପପିଲୋତି, ପଂସୁ ପାପଣିକାଯ ଚ।

ଅନିମିତ୍ତାପରିକଥା, ଅକୁକ୍କୁ ଚ ଅସନ୍ନିଧି;

ଅନିସ୍ସଗ୍ଗି କପ୍ପକତେ, ତଥା ତିଚୀଵରେନ ଚ।

ପଞ୍ଚକେ ଵାତିରେକେ ଵା, ଛିନ୍ନେ ସମଣ୍ଡଲୀକତେ;

ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସତ୍ଥାରା ସମ୍ମା, ସୀମଟ୍ଠୋ ଅନୁମୋଦତି।

ଏୱଂ କଥିନନ୍ତରଣଂ, ଉବ୍ଭାରସ୍ସଟ୍ଠମାତିକା;

ପଞ୍ଚମନନ୍ତି ନିଟ୍ଠାନଂ, ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଞ୍ଚ ନାସନଂ।

ସୱନଂ ଆସାୱଚ୍ଛେଦି, ସୀମା ସହୁବ୍ଭାରଟ୍ଠମୀ;

କତଚୀୱରମାଦାଯ, ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି ଗଚ୍ଛତି।

ତସ୍ସ ତଂ କଥିନୁବ୍ଭାରା,ଏ ହୋତି ପଞ୍ଚମନନ୍ତିକୋ;

ଆଦାଯ ଚୀୱରଂ ଯାତି, ନିସ୍ସୀମେ ଇଦଂ ଚିନ୍ତଯି।

‘‘କାରେସ୍ସଂ ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ନିଟ୍ଠାନେ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ;

ଆଦାଯ ନିସ୍ସୀମଂ ନେୱ, ‘‘ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି ମାନସୋ।

ତସ୍ସ ତଂ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ, ସନ୍ନିଟ୍ଠାନନ୍ତିକୋ ଭୱେ;

ଆଦାଯ ଚୀୱରଂ ଯାତି, ନିସ୍ସୀମେ ଇଦଂ ଚିନ୍ତଯି।

‘‘କାରେସ୍ସଂ ନ ପଚ୍ଚେସ୍ସ’’ନ୍ତି, କଯିରଂ ତସ୍ସ ନସ୍ସତି;

ତସ୍ସ ତଂ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ, ଭୱତି ନାସନନ୍ତିକୋ।

ଆଦାଯ ଯାତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ’’, ବହି କାରେତି ଚୀୱରଂ;

କତଚୀୱରୋ ସୁଣାତି, ଉବ୍ଭତଂ କଥିନଂ ତହିଂ।

ତସ୍ସ ତଂ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ, ଭୱତି ସୱନନ୍ତିକୋ;

ଆଦାଯ ଯାତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ’’, ବହି କାରେତି ଚୀୱରଂ।

କତଚୀୱରୋ ବହିଦ୍ଧା, ନାମେତି କଥିନୁବ୍ଭାରଂ;

ତସ୍ସ ତଂ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ, ସୀମାତିକ୍କନ୍ତିକୋ ଭୱେ।

ଆଦାଯ ଯାତି ‘‘ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ’’, ବହି କାରେତି ଚୀୱରଂ;

କତଚୀୱରୋ ପଚ୍ଚେସ୍ସଂ, ସମ୍ଭୋତି କଥିନୁବ୍ଭାରଂ।

ତସ୍ସ ତଂ କଥିନୁବ୍ଭାରୋ, ସହ ଭିକ୍ଖୂହି ଜାଯତି;

ଆଦାଯ ଚ ସମାଦାଯ, ସତ୍ତ-ସତ୍ତୱିଧା ଗତି।

ପଞ୍ଚମନନ୍ତିକା ନଦ୍ଧି, ଛକ୍କେ ୱିପ୍ପକତେ [ଛଟ୍ଠେ ୱିପ୍ପକତା (ସୀ।), ଛଚ୍ଚା ୱିପ୍ପକଥା (କ।)] ଗତି;

ଆଦାଯ ନିସ୍ସୀମଗତଂ, କାରେସ୍ସଂ ଇତି ଜାଯତି।

ନିଟ୍ଠାନଂ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଞ୍ଚ, ନାସନଞ୍ଚ ଇମେ ତଯୋ;

ଆଦାଯ ‘‘ନ ପଚ୍ଛେସ୍ସ’’ନ୍ତି, ବହିସୀମେ କରୋମିତି।

ନିଟ୍ଠାନଂ ସନ୍ନିଟ୍ଠାନମ୍ପି, ନାସନମ୍ପି ଇଦଂ ତଯୋ;

ଅନଧିଟ୍ଠିତେନ ନେଓସ୍ସ, ହେଟ୍ଠା ତୀଣି ନଯାୱିଧି।

ଆଦାଯ ଯାତି ପଚ୍ଛେସ୍ସଂ, ବହିସୀମେ କରୋମିତି;

‘‘ନ ପଚ୍ଛେସ୍ସ’’ନ୍ତି କାରେତି, ନିଟ୍ଠାନେ କଥିନୁଦ୍ଧାରୋ।

ସନ୍ନିଟ୍ଠାନଂ ନାସନଞ୍ଚ, ସଓନସୀମାତିକ୍କମା;

ସହ ଭିକ୍ଖୂହି ଜାଯେଥ, ଏୱଂ ପନ୍ନରସଂ ଗତି।

ସମାଦାଯ ୱିପ୍ପକତା, ସମାଦାଯ ପୁନା ତଥା;

ଇମେ ତେ ଚତୁରୋ ୱାରା, ସବ୍ବେ ପନ୍ନରସୱିଧି।

ଅନାସାଯ ଚ ଆସାଯ, କରଣୀଯୋ ଚ ତେ ତଯୋ;

ନଯତୋ ତଂ ୱିଜାନେଯ୍ଯ, ତଯୋ ଦ୍ୱାଦସ ଦ୍ୱାଦସ।

ଅପୱିଲାନା ନୱେହ୍ଟ [ଅପୱିଲାଯମାନେଓ (ସ୍ଯା।), ଅପୱିନା ନଓ ଚେହ୍ଟ (ସୀ।)], ଫାସୁ ପଞ୍ଚୱିଧା ତହିଂ;

ପଲିବୋଧାପଲିବୋଧା, ଉଦ୍ଧାନଂ ନଯତୋ କତନ୍ତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂ ଦୋଠଅସକପେଯ୍ଯାଲମୁଖାନି ଏକସତଂ ଅଟ୍ଠାରସ।

କଥିନକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୮। ଚୀୱରକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୨୦୨। ଜୀୱକୱତ୍ଥୁ

୩୨୬। ତେନ ସମୟେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ୱିହରତି ୱେଳୁୱନେ କଲନ୍ଦକନିୱାପେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ୱେସାଲୀ ଇଦ୍ଧା ଚେୱ ହୋତି ଫିତା [ଫୀତା (ବହୂସୁ)] ଚ ବହୁଜନା ଚ ଆକିଣ୍ଣମନୁସ୍ସା ଚ ସୁଭିକ୍ଖା ଚ; ସତ୍ତ ଚ ପାସାଦସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ ପାସାଦସତାନି ସତ୍ତ ଚ ପାସାଦା; ସତ୍ତ ଚ କୂଟାଗାରସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ କୂଟାଗାରସତାନି ସତ୍ତ ଚ କୂଟାଗାରାନି; ସତ୍ତ ଚ ଆରାମସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ ଆରାମସତାନି ସତ୍ତ ଚ ଆରାମା; ସତ୍ତ ଚ ପୋକ୍ଖରଣୀସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ ପୋକ୍ଖରଣୀସତାନି ସତ୍ତ ଚ ପୋକ୍ଖରଣିୟୋ; ଅମ୍ବପାଲୀ ଚ ଗଣିକା ଅଭିରୂପା ହୋତି ଦସ୍ସନୀୟା ପାସାଦିକା ପରମାୟ ୱଣ୍ଣପୋକ୍ଖରତାୟ ସମନ୍ନାଗତା, ପଦକ୍ଖିଣା [ପଦକ୍ଖା (ସ୍ୟା।)] ନଚ୍ଚେ ଚ ଗୀତେ ଚ ୱାଦିତେ ଚ, ଅଭିସଟା ଅତ୍ଥିକାନଂ ଅତ୍ଥିକାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ପଞ୍ଞାସାୟ ଚ ରତ୍ତିଂ ଗଚ୍ଛତି; ତାୟ ଚ ୱେସାଲୀ ଭିୟ୍ୟୋସୋମତ୍ତାୟ ଉପସୋଭତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜଗହକୋ ନେଗମୋ ୱେସାଲିଂ ଅଗମାସି କେନଚିଦେୱ କରଣୀୟେନ। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ରାଜଗହକୋ ନେଗମୋ ୱେସାଲିଂ ଇଦ୍ଧଞ୍ଚେୱ ଫିତଞ୍ଚ ବହୁଜନଞ୍ଚ ଆକିଣ୍ଣମନୁସ୍ସଞ୍ଚ ସୁଭିକ୍ଖଞ୍ଚ; ସତ୍ତ ଚ ପାସାଦସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ ପାସାଦସତାନି ସତ୍ତ ଚ ପାସାଦେ; ସତ୍ତ ଚ କୂଟାଗାରସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ କୂଟାଗାରସତାନି ସତ୍ତ ଚ କୂଟାଗାରାନି; ସତ୍ତ ଚ ଆରାମସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ ଆରାମସତାନି ସତ୍ତ ଚ ଆରାମେ; ସତ୍ତ ଚ ପୋକ୍ଖରଣୀସହସ୍ସାନି ସତ୍ତ ଚ ପୋକ୍ଖରଣୀସତାନି ସତ୍ତ ଚ ପୋକ୍ଖରଣିୟୋ ; ଅମ୍ବପାଲିଞ୍ଚ ଗଣିକଂ ଅଭିରୂପଂ ଦସ୍ସନୀୟଂ ପାସାଦିକଂ ପରମାୟ ୱଣ୍ଣପୋକ୍ଖରତାୟ ସମନ୍ନାଗତଂ, ପଦକ୍ଖିଣଂ [ପଦକ୍ଖଂ (ସ୍ୟା।)] ନଚ୍ଚେ ଚ ଗୀତେ ଚ ୱାଦିତେ ଚ, ଅଭିସଟଂ ଅତ୍ଥିକାନଂ ଅତ୍ଥିକାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ପଞ୍ଞାସାୟ ଚ ରତ୍ତିଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତିଂ, ତାୟ ଚ ୱେସାଲିଂ ଭିୟ୍ୟୋସୋମତ୍ତାୟ ଉପସୋଭନ୍ତିଂ।

୩୨୭। ଅଥ ଖୋ ରାଜଗହକୋ ନେଗମୋ ୱେସାଲିୟଂ ତଂ କରଣୀୟଂ ତୀରେତ୍ୱା ପୁନଦେୱ ରାଜଗହଂ ପଚ୍ଚାଗଞ୍ଛି। ୟେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିୟୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିୟଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ୱେସାଲୀ, ଦେୱ, ଇଦ୍ଧା ଚେୱ ଫିତା ଚ ବହୁଜନା ଚ ଆକିଣ୍ଣମନୁସ୍ସା ଚ ସୁଭିକ୍ଖା ଚ; ସତ୍ତ ଚ ପାସାଦସହସ୍ସାନି…ପେ… ତାୟ ଚ ୱେସାଲୀ ଭିୟ୍ୟୋସୋମତ୍ତାୟ ଉପସୋଭତି। ସାଧୁ, ଦେୱ, ମୟମ୍ପି ଗଣିକଂ ୱୁଟ୍ଠାପେସ୍ସାମା''ତି [ୱୁଟ୍ଠାପେୟ୍ୟାମ (କ।)]। ''ତେନ ହି, ଭଣେ, ତାଦିସିଂ କୁମାରିଂ ଜାନାଥ ୟଂ ତୁମ୍ହେ ଗଣିକଂ ୱୁଟ୍ଠାପେୟ୍ୟାଥା''ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ରାଜଗହେ ସାଲୱତୀ ନାମ କୁମାରୀ ଅଭିରୂପା ହୋତି ଦସ୍ସନୀୟା ପାସାଦିକା ପରମାୟ ୱଣ୍ଣପୋକ୍ଖରତାୟ ସମନ୍ନାଗତା। ଅଥ ଖୋ ରାଜଗହକୋ ନେଗମୋ ସାଲୱତିଂ କୁମାରିଂ ଗଣିକଂ ୱୁଟ୍ଠାପେସି। ଅଥ ଖୋ ସାଲୱତୀ ଗଣିକା ନଚିରସ୍ସେୱ ପଦକ୍ଖିଣା ଅହୋସି ନଚ୍ଚେ ଚ ଗୀତେ ଚ ୱାଦିତେ ଚ, ଅଭିସଟା ଅତ୍ଥିକାନଂ ଅତ୍ଥିକାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ପଟିସତେନ ଚ ରତ୍ତିଂ ଗଚ୍ଛତି। ଅଥ ଖୋ ସାଲୱତୀ ଗଣିକା ନଚିରସ୍ସେୱ ଗବ୍ଭିନୀ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ସାଲୱତିୟା ଗଣିକାୟ ଏତଦହୋସି – ''ଇତ୍ଥୀ ଖୋ ଗବ୍ଭିନୀ ପୁରିସାନଂ ଅମନାପା। ସଚେ ମଂ କୋଚି ଜାନିସ୍ସତି ସାଲୱତୀ ଗଣିକା ଗବ୍ଭିନୀତି, ସବ୍ବୋ ମେ ସକ୍କାରୋ ଭଞ୍ଜିସ୍ସତି [ପରିହାୟିସ୍ସତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)]। ୟଂନୂନାହଂ ଗିଲାନଂ ପଟିୱେଦେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସାଲୱତୀ ଗଣିକା ଦୋୱାରିକଂ ଆଣାପେସି – ''ମା, ଭଣେ ଦୋୱାରିକ, କୋଚି ପୁରିସୋ ପାୱିସି। ୟୋ ଚ ମଂ ପୁଚ୍ଛତି, 'ଗିଲାନା'ତି ପଟିୱେଦେହୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଅୟ୍ୟେ''ତି ଖୋ ସୋ ଦୋୱାରିକୋ ସାଲୱତିୟା ଗଣିକାୟ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସି। ଅଥ ଖୋ ସାଲୱତୀ ଗଣିକା ତସ୍ସ ଗବ୍ଭସ୍ସ ପରିପାକମନ୍ୱାୟ ପୁତ୍ତଂ ୱିଜାୟି। ଅଥ ଖୋ ସାଲୱତୀ ଗଣିକା ଦାସିଂ ଆଣାପେସି – ''ହନ୍ଦ, ଜେ, ଇମଂ ଦାରକଂ କତ୍ତରସୁପ୍ପେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ସଙ୍କାରକୂଟେ ଛଡ୍ଡେହୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଅୟ୍ୟେ''ତି ଖୋ ସା ଦାସୀ ସାଲୱତିୟା ଗଣିକାୟ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ତଂ ଦାରକଂ କତ୍ତରସୁପ୍ପେ ପକ୍ଖିପିତ୍ୱା ନୀହରିତ୍ୱା ସଙ୍କାରକୂଟେ ଛଡ୍ଡେସି।

୩୨୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଭୟୋ ନାମ ରାଜକୁମାରୋ କାଲସ୍ସେୱ ରାଜୁପଟ୍ଠାନଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସ ତଂ ଦାରକଂ କାକେହି ସମ୍ପରିକିଣ୍ଣଂ , ଦିସ୍ୱାନ ମନୁସ୍ସେ ପୁଚ୍ଛି – ''କିଂ ଏତଂ, ଭଣେ, କାକେହି ସମ୍ପରିକିଣ୍ଣ''ନ୍ତି? ''ଦାରକୋ, ଦେୱା''ତି। ''ଜୀୱତି, ଭଣେ''ତି? ''ଜୀୱତି, ଦେୱା''ତି। ''ତେନ ହି, ଭଣେ, ତଂ ଦାରକଂ ଅମ୍ହାକଂ ଅନ୍ତେପୁରଂ ନେତ୍ୱା ଧାତୀନଂ ଦେଥ ପୋସେତୁ''ନ୍ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ ତେ ମନୁସ୍ସା ଅଭୟସ୍ସ ରାଜକୁମାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ତଂ ଦାରକଂ ଅଭୟସ୍ସ ରାଜକୁମାରସ୍ସ ଅନ୍ତେପୁରଂ ନେତ୍ୱା ଧାତୀନଂ ଅଦଂସୁ – ''ପୋସେଥା''ତି। ତସ୍ସ ଜୀୱତୀତି 'ଜୀୱକୋ'ତି ନାମଂ ଅକଂସୁ। କୁମାରେନ ପୋସାପିତୋତି 'କୋମାରଭଚ୍ଚୋ'ତି ନାମଂ ଅକଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ନଚିରସ୍ସେୱ ୱିଞ୍ଞୁତଂ ପାପୁଣି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ୟେନ ଅଭୟୋ ରାଜକୁମାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅଭୟଂ ରାଜକୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କା ମେ, ଦେୱ, ମାତା, କୋ ପିତା''ତି? ''ଅହମ୍ପି ଖୋ ତେ, ଭଣେ ଜୀୱକ, ମାତରଂ ନ ଜାନାମି; ଅପି ଚାହଂ ତେ ପିତା; ମୟାସି [ମୟାପି (କ।)] ପୋସାପିତୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଇମାନି ଖୋ ରାଜକୁଲାନି ନ ସୁକରାନି ଅସିପ୍ପେନ

ଉପଜୀୱିତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ସିପ୍ପଂ ସିକ୍ଖେୟ୍ୟ’’ନ୍ତି।

୩୨୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତକ୍କସିଲାଯଂ [ତକ୍କସୀଲାଯଂ (କ।)] ଦିସାପାମୋକ୍ଖୋ ୱେଜ୍ଜୋ ପଟିୱସତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଅଭଯଂ ରାଜକୁମାରଂ ଅନାପୁଚ୍ଛା ଯେନ ତକ୍କସିଲା ତେନ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ତକ୍କସିଲା, ଯେନ ୱେଜ୍ଜୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ୱେଜ୍ଜଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଆଚରିଯ, ସିପ୍ପଂ ସିକ୍ଖିତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘ତେନ ହି, ଭଣେ ଜୀୱକ, ସିକ୍ଖସ୍ସୂ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ବହୁଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାତି ଲହୁଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାତି ସୁଟ୍ଠୁ ଚ ଉପଧାରେତି, ଗହିତଞ୍ଚସ୍ସ ନ ସମ୍ମୁସ୍ସତି [ନ ପମୁସ୍ସତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)]। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ସତ୍ତନ୍ନଂ ୱସ୍ସାନଂ ଅଚ୍ଚଯେନ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଅହଂ, ଖୋ ବହୁଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାମି ଲହୁଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାମି ସୁଟ୍ଠୁ ଚ ଉପଧାରେମି, ଗହିତଞ୍ଚ ମେ ନ ସମ୍ମୁସ୍ସତି, ସତ୍ତ ଚ ମେ ୱସ୍ସାନି ଅଧୀଯନ୍ତସ୍ସ, ନଯିମସ୍ସ ସିପ୍ପସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ପଞ୍ଞାଯତି। କଦା ଇମସ୍ସ ସିପ୍ପସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ପଞ୍ଞାଯିସ୍ସତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଯେନ ସୋ ୱେଜ୍ଜୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ୱେଜ୍ଜଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅହଂ ଖୋ, ଆଚରିଯ, ବହୁଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାମି ଲହୁଞ୍ଚ ଗଣ୍ହାମି ସୁଟ୍ଠୁ ଚ ଉପଧାରେମି, ଗହିତଞ୍ଚ ମେ ନ ସମ୍ମୁସ୍ସତି, ସତ୍ତ ଚ ମେ ୱସ୍ସାନି ଅଧୀଯନ୍ତସ୍ସ, ନଯିମସ୍ସ ସିପ୍ପସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ପଞ୍ଞାଯତି। କଦା ଇମସ୍ସ ସିପ୍ପସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ପଞ୍ଞାଯିସ୍ସତୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି, ଭଣେ ଜୀୱକ, ଖଣିତ୍ତିଂ ଆଦାଯ ତକ୍କସିଲାଯ ସମନ୍ତା ଯୋଜନଂ ଆହିଣ୍ଡିତ୍ୱା ଯଂ କିଞ୍ଚି ଅଭେସଜ୍ଜଂ ପସ୍ସେୟ୍ୟାସି ତଂ ଆହରା’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଆଚରିଯା’’ତି ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତସ୍ସ ୱେଜ୍ଜସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଖଣିତ୍ତିଂ ଆଦାଯ ତକ୍କସିଲାଯ ସମନ୍ତା ଯୋଜନଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ନ କିଞ୍ଚି ଅଭେସଜ୍ଜଂ ଅଦ୍ଦସ। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଯେନ ସୋ ୱେଜ୍ଜୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ୱେଜ୍ଜଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋମ୍ହି, ଆଚରିଯ, ତକ୍କସିଲାଯ ସମନ୍ତା ଯୋଜନଂ, ନ କିଞ୍ଚି [ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ନ କିଞ୍ଚି (କ।)] ଅଭେସଜ୍ଜଂ ଅଦ୍ଦସ’’ନ୍ତି। ‘‘ସୁସିକ୍ଖିତୋସି , ଭଣେ ଜୀୱକ। ଅଲଂ ତେ ଏତ୍ତକଂ ଜୀୱିକାଯା’’ତି ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ପରିତ୍ତଂ ପାଥେଯ୍ୟଂ ପାଦାସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତଂ ପରିତ୍ତଂ ପାଥେଯ୍ୟଂ ଆଦାଯ ଯେନ ରାଜଗହଂ ତେନ ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ତଂ ପରିତ୍ତଂ ପାଥେଯ୍ୟଂ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସାକେତେ ପରିକ୍ଖଯଂ ଅଗମାସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଇମେ ଖୋ ମଗ୍ଗା କନ୍ତାରା ଅପ୍ପୋଦକା ଅପ୍ପଭକ୍ଖା, ନ ସୁକରା ଅପାଥେଯ୍ୟେନ ଗନ୍ତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ପାଥେଯ୍ୟଂ ପରିଯେସେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି।

ଜୀୱକୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୦୩। ସେଟ୍ଠିଭରିଯାୱତ୍ଥୁ

୩୩୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସାକେତେ ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଯ ସତ୍ତୱସ୍ସିକୋ ସୀସାବାଧୋ ହୋତି। ବହୂ ମହନ୍ତା ମହନ୍ତା ଦିସାପାମୋକ୍ଖା ୱେଜ୍ଜା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଅରୋଗଂ କାତୁଂ। ବହୁଂ ହିରଞ୍ଞଂ ଆଦାଯ ଅଗମଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ସାକେତଂ ପୱିସିତ୍ୱା ମନୁସ୍ସେ ପୁଚ୍ଛି – ‘‘କୋ, ଭଣେ, ଗିଲାନୋ, କଂ ତିକିଚ୍ଛାମୀ’’ତି? ‘‘ଏତିସ୍ସା, ଆଚରିଯ, ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଯ ସତ୍ତୱସ୍ସିକୋ ସୀସାବାଧୋ; ଗଚ୍ଛ, ଆଚରିଯ, ସେଟ୍ଠିଭରିଯଂ ତିକିଚ୍ଛାହୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଯେନ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଦୋୱାରିକଂ ଆଣାପେସି – ‘‘ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ ଦୋୱାରିକ, ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଯ ପାୱଦ – ‘ୱେଜ୍ଜୋ, ଅଯ୍ୟେ, ଆଗତୋ, ସୋ ତଂ ଦଟ୍ଠୁକାମୋ’’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଆଚରିଯା’’ତି ଖୋ ସୋ ଦୋୱାରିକୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଯେନ ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସେଟ୍ଠିଭରିଯଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ୱେଜ୍ଜୋ , ଅଯ୍ୟେ, ଆଗତୋ; ସୋ ତଂ ଦଟ୍ଠୁକାମୋ’’ତି। ‘‘କୀଦିସୋ, ଭଣେ ଦୋୱାରିକ, ୱେଜ୍ଜୋ’’ତି? ‘‘ଦହରକୋ, ଅଯ୍ୟେ’’ତି। ‘‘ଅଲଂ, ଭଣେ ଦୋୱାରିକ, କିଂ ମେ ଦହରକୋ ୱେଜ୍ଜୋ କରିସ୍ସତି? ବହୂ ମହନ୍ତା ମହନ୍ତା ଦିସାପାମୋକ୍ଖା ୱେଜ୍ଜା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଅରୋଗଂ କାତୁଂ। ବହୁଂ ହିରଞ୍ଞଂ ଆଦାଯ ଅଗମଂସୂ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଦୋୱାରିକୋ ଯେନ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସେଟ୍ଠିଭରିଯା, ଆଚରିଯ, ଏୱମାହ – ‘ଅଲଂ, ଭଣେ ଦୋୱାରିକ, କିଂ ମେ ଦହରକୋ ୱେଜ୍ଜୋ କରିସ୍ସତି? ବହୂ ମହନ୍ତା ମହନ୍ତା ଦିସାପାମୋକ୍ଖା ୱେଜ୍ଜା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଅରୋଗଂ କାତୁଂ। ବହୁଂ ହିରଞ୍ଞଂ ଆଦାଯ ଅଗମଂସୂ’’’ତି। ‘‘ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ ଦୋୱାରିକ, ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଯ ପାୱଦ – ‘ୱେଜ୍ଜୋ, ଅଯ୍ୟେ, ଏୱମାହ – ମା କିର, ଅଯ୍ୟେ, ପୁରେ କିଞ୍ଚି ଅଦାସି। ଯଦା ଅରୋଗା ଅହୋସି ତଦା ଯଂ ଇଚ୍ଛେଯ୍ୟାସି ତଂ ଦଜ୍ଜେୟ୍ୟାସୀ’’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଆଚରିଯା’’ତି ଖୋ ସୋ ଦୋୱାରିକୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଯେନ ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସେଟ୍ଠିଭରିଯଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ୱେଜ୍ଜୋ, ଅଯ୍ୟେ, ଏୱମାହ – ‘ମା କିର, ଅଯ୍ୟେ, ପୁରେ କିଞ୍ଚି ଅଦାସି। ଯଦା ଅରୋଗା ଅହୋସି ତଦା ଯଂ ଇଚ୍ଛେଯ୍ୟାସି ତଂ ଦଜ୍ଜେୟ୍ୟାସୀ’’’ତି। ‘‘ତେନ ହି, ଭଣେ ଦୋୱାରିକ, ୱେଜ୍ଜୋ ଆଗଚ୍ଛତୂ’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଅଯ୍ୟେ’’ତି ଖୋ ସୋ ଦୋୱାରିକୋ ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଯ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଯେନ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ତଂ, ଆଚରିଯ, ପକ୍କୋସତୀ’’ତି ।

ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଯେନ ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଯ ଵିକାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ଵା ସେଟ୍ଠିଭରିଯଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ପସତେନ, ଅଯ୍ୟେ, ସପ୍ପିନା ଅତ୍ଥୋ''ତି । ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ପସତଂ ସପ୍ପିଂ ଦାପେସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତଂ ପସତଂ ସପ୍ପିଂ ନାନାଭେସଜ୍ଜେହି ନିପ୍ପଚିତ୍ଵା ସେଟ୍ଠିଭରିଯଂ ମଞ୍ଚକେ ଉତ୍ତାନଂ ନିପାତେତ୍ଵା [ନିପଜ୍ଜାପେତ୍ଵା (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ନତ୍ଥୁତୋ ଅଦାସି। ଅଥ ଖୋ ତଂ ସପ୍ପିଂ ନତ୍ଥୁତୋ ଦିନ୍ନଂ ମୁଖତୋ ଉଗ୍ଗଞ୍ଛି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ପଟିଗ୍ଗହେ ନିଟ୍ଠୁଭିତ୍ଵା ଦାସିଂ ଆଣାପେସି – ''ହନ୍ଦ, ଜେ, ଇମଂ ସପ୍ପିଂ ପିଚୁନା ଗଣ୍ହାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଅଚ୍ଛରିଯଂ [ଅଚ୍ଛରିଯଂ ଵତ ଭୋ (ସ୍ୟା।)] ଯାଵ ଲୂଖାଯଂ ଘରଣୀ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଇମଂ ଛଡ୍ଡନୀଯଧମ୍ମଂ ସପ୍ପିଂ ପିଚୁନା ଗାହାପେସ୍ସତି। ବହୁକାନି ଚ ମେ ମହଗ୍ଘାନି [ମହଗ୍ଘାନି ମହଗ୍ଘାନି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଭେସଜ୍ଜାନି ଉପଗତାନି। କିମ୍ପି ମାଯଂ କିଞ୍ଚି [କଞ୍ଚି (ସ୍ୟା।)] ଦେଯ୍ୟଧମ୍ମଂ ଦସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଵିକାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ଵା ଜୀଵକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କିସ୍ସ ତ୍ଵଂ, ଆଚରିଯ, ଵିମନୋସୀ''ତି? ଇଧ ମେ ଏତଦହୋସି – ''ଅଚ୍ଛରିଯଂ ଯାଵ ଲୂଖାଯଂ ଧରଣୀ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ଇମଂ ଛଡ୍ଡନୀଯଧମ୍ମଂ ସପ୍ପିଂ ପିଚୁନା ଗାହାପେସ୍ସତି। ବହୁକାନି ଚ ମେ ମହଗ୍ଘାନି ସଜ୍ଜାନି ଉପଗତାନି। କିମ୍ପି ମାଯଂ କିଞ୍ଚି ଦେଯ୍ୟଧମ୍ମଂ ଦସ୍ସତୀ''ତି। ''ମଯଂ ଖୋ, ଆଚରିଯ, ଆଗାରିକା ନାମ ଉପଜାନାମେତସ୍ସ ସଂଯମସ୍ସ। ଵରମେତଂ ସପ୍ପି ଦାସାନଂ ଵା କମ୍ମକରାନଂ ଵା ପାଦବ୍ଭଞ୍ଜନଂ ଵା ପଦୀପକରଣେ ଵା ଆସିତ୍ତଂ। ମା ଖୋ ତ୍ଵଂ, ଆଚରିଯ, ଵିମନୋ ଅହୋସି। ନ ତେ ଦେଯ୍ୟଧମ୍ମୋ ହାଯିସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଯ ସତ୍ତଵସ୍ସିକଂ ସୀସାବାଧଂ ଏକେନେଵ ନତ୍ଥୁକମ୍ମେନ ଅପକଡ୍ଢି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠିଭରିଯା ଅରୋଗା ସମାନା ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଚତ୍ତାରି ସହସ୍ସାନି ପାଦାସି। ପୁତ୍ତୋ – ମାତା ମେ ଅରୋଗା ଠିତାତି ଚତ୍ତାରି ସହସ୍ସାନି ପାଦାସି। ସୁଣିସା – ସସ୍ସୁ ମେ ଅରୋଗା ଠିତାତି ଚତ୍ତାରି ସହସ୍ସାନି ପାଦାସି। ସେଟ୍ଠି ଗହପତି – ଭରିଯା ମେ ଅରୋଗା ଠିତାତି ଚତ୍ତାରି ସହସ୍ସାନି ପାଦାସି ଦାସଞ୍ଚ ଦାସିଞ୍ଚ ଅସ୍ସରଥଞ୍ଚ।

ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତାନି ସୋଳସସହସ୍ସାନି ଆଦାଯ ଦାସଞ୍ଚ ଦାସିଞ୍ଚ ଅସ୍ସରଥଞ୍ଚ ଯେନ ରାଜଗହଂ ତେନ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ରାଜଗହଂ ଯେନ ଅଭଯୋ ରାଜକୁମାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଅଭଯଂ ରାଜକୁମାରଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ଇଦଂ ମେ, ଦେଵ, ପଠମକମ୍ମଂ ସୋଳସସହସ୍ସାନି ଦାସୋ ଚ ଦାସୀ ଚ ଅସ୍ସରଥୋ ଚ। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ ଦେଵୋ ପୋସାଵନିକ''ନ୍ତି। ''ଅଲଂ, ଭଣେ ଜୀଵକ; ତୁଯ୍ହମେଵ ହୋତୁ। ଅମ୍ହାକଞ୍ଞେଵ ଅନ୍ତେପୁରେ ନିଵେସନଂ ମାପେହୀ''ତି। ''ଏଵଂ, ଦେଵା''ତି ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଅଭଯସ୍ସ ରାଜକୁମାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ଵା ଅଭଯସ୍ସ ରାଜକୁମାରସ୍ସ ଅନ୍ତେପୁରେ ନିଵେସନଂ ମାପେସି।

ସେଟ୍ଠିଭରିଯାଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୦୪। ବିମ୍ବିସାରରାଜଵତ୍ଥୁ

୩୩୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଭଗନ୍ଦଲାବାଧୋ ହୋତି। ସାଟକା ଲୋହିତେନ ମକ୍ଖିଯନ୍ତି। ଦେଵିଯୋ ଦିସ୍ଵା ଉପ୍ପଣ୍ଡେନ୍ତି – ''ଉତୁନୀ ଦାନି ଦେଵୋ, ପୁପ୍ଫଂ ଦେଵସ୍ସ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ନ ଚିରଂ [ନଚିରସ୍ସେଵ (ସ୍ୟା।)] ଦେଵୋ ଵିଜାଯିସ୍ସତୀ''ତି। ତେନ ରାଜା ମଙ୍କୁ ହୋତି । ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଅଭଯଂ ରାଜକୁମାରଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ମଯ୍ହଂ ଖୋ, ଭଣେ ଅଭଯ, ତାଦିସୋ ଆବାଧୋ, ସାଟକା ଲୋହିତେନ ମକ୍ଖିଯନ୍ତି, ଦେଵିଯୋ ମଂ ଦିସ୍ଵା ଉପ୍ପଣ୍ଡେନ୍ତି – 'ଉତୁନୀ ଦାନି ଦେଵୋ, ପୁପ୍ଫଂ ଦେଵସ୍ସ ଉପ୍ପନ୍ନଂ, ନ ଚିରଂ ଦେଵୋ ଵିଜାଯିସ୍ସତୀ'ତି। ଇଙ୍ଘ, ଭଣେ ଅଭଯ, ତାଦିସଂ ଵେଜ୍ଜଂ ଜାନାହି ଯୋ ମଂ ତିକିଚ୍ଛେଯ୍ୟା''ତି। ''ଅଯଂ, ଦେଵ, ଅମ୍ହାକଂ ଜୀଵକୋ ଵେଜ୍ଜୋ ତରୁଣୋ ଭଦ୍ରକୋ। ସୋ ଦେଵଂ ତିକିଚ୍ଛିସ୍ସତୀ''ତି। ''ତେନ ହି, ଭଣେ ଅଭଯ, ଜୀଵକଂ ଵେଜ୍ଜଂ ଆଣାପେହି; ସୋ ମଂ ତିକିଚ୍ଛିସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଅଭଯୋ ରାଜକୁମାରୋ ଜୀଵକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଆଣାପେସି – ''ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ ଜୀଵକ, ରାଜାନଂ ତିକିଚ୍ଛାହୀ''ତି। ''ଏଵଂ, ଦେଵା''ତି ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଅଭଯସ୍ସ ରାଜକୁମାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ଵା ନଖେନ ଭେସଜ୍ଜଂ ଆଦାଯ ଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିଯଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ଆବାଧଂ ତେ, ଦେଵ, ପସ୍ସାମା''ତି [ପସ୍ସାମୀତି (ସ୍ୟା।)]। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଭଗନ୍ଦଲାବାଧଂ ଏକେନେଵ ଆଲେପେନ ଅପକଡ୍ଢି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଅରୋଗୋ ସମାନୋ ପଞ୍ଚ ଇତ୍ଥିସତାନି ସବ୍ବାଲଙ୍କାରଂ ଭୂସାପେତ୍ଵା ଓମୁଞ୍ଚାପେତ୍ଵା ପୁଞ୍ଜଂ କାରାପେତ୍ଵା ଜୀଵକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ଏତଂ, ଭଣେ ଜୀଵକ, ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଇତ୍ଥିସତାନଂ ସବ୍ବାଲଙ୍କାରଂ ତୁଯ୍ହଂ ହୋତୂ''ତି। ''ଅଲଂ, ଦେଵ, ଅଧିକାରଂ ମେ ଦେଵୋ ସରତୂ''ତି। ''ତେନ ହି, ଭଣେ ଜୀଵକ, ମଂ ଉପଟ୍ଠହ, ଇତ୍ଥାଗାରଞ୍ଚ, ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘ''ନ୍ତି। ''ଏଵଂ, ଦେଵା''ତି ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସି।

ବିମ୍ବିସାରରାଜଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୦୫। ରାଜଗହସେଟ୍ଠିୱତ୍ଥୁ

୩୩୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରାଜଗହକସ୍ସ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ସତ୍ତୱସ୍ସିକୋ ସୀସାବାଧୋ ହୋତି। ବହୂ ମହନ୍ତା ମହନ୍ତା ଦିସାପାମୋକ୍ଖା ୱେଜ୍ଜା ଆଗନ୍ତ୍ୱା ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଅରୋଗଂ କାତୁଂ। ବହୁଂ ହିରଞ୍ଞଂ ଆଦାଯ ଅଗମଂସୁ। ଅପି ଚ, ୱେଜ୍ଜେହି ପଚ୍ଚକ୍ଖାତୋ ହୋତି। ଏକଚ୍ଚେ ୱେଜ୍ଜା ଏୱମାହଂସୁ – ''ପଞ୍ଚମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀ''ତି। ଏକଚ୍ଚେ ୱେଜ୍ଜା ଏୱମାହଂସୁ – ''ସତ୍ତମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜଗହକସ୍ସ ନେଗମସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଅଯଂ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ବହୂପକାରୋ ରଞ୍ଞୋ ଚେୱ ନେଗମସ୍ସ ଚ। ଅପି ଚ, ୱେଜ୍ଜେହି ପଚ୍ଚକ୍ଖାତୋ। ଏକଚ୍ଚେ ୱେଜ୍ଜା ଏୱମାହଂସୁ – 'ପଞ୍ଚମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀ'ତି। ଏକଚ୍ଚେ ୱେଜ୍ଜା ଏୱମାହଂସୁ – 'ସତ୍ତମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀ'ତି। ଅଯଞ୍ଚ ରଞ୍ଞୋ ଜୀୱକୋ ୱେଜ୍ଜୋ ତରୁଣୋ ଭଦ୍ରକୋ। ଯଂନୂନ ମଯଂ ରାଜାନଂ ଜୀୱକଂ ୱେଜ୍ଜଂ ଯାଚେଯ୍ୟାମ ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ତିକିଚ୍ଛିତୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜଗହକୋ ନେଗମୋ ଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିଯଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଯଂ, ଦେୱ, ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ବହୂପକାରୋ ଦେୱସ୍ସ ଚେୱ ନେଗମସ୍ସ ଚ; ଅପି ଚ, ୱେଜ୍ଜେହି ପଚ୍ଚକ୍ଖାତୋ। ଏକଚ୍ଚେ ୱେଜ୍ଜା ଏୱମାହଂସୁ – ପଞ୍ଚମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀତି। ଏକଚ୍ଚେ ୱେଜ୍ଜା ଏୱମାହଂସୁ – ସତ୍ତମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀତି। ସାଧୁ ଦେୱୋ ଜୀୱକଂ ୱେଜ୍ଜଂ ଆଣାପେତୁ ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ତିକିଚ୍ଛିତୁ''ନ୍ତି ।

ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଆଣାପେସି – ''ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ ଜୀୱକ, ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ତିକିଚ୍ଛାହୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଯେନ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ୱିକାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ୱା ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ସଚେ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଅରୋଗୋ ଭୱେଯ୍ୟାସି [ସଚାହଂ ତଂ ଗହପତି ଅରୋଗାପେଯ୍ୟଂ (ସୀ।), ସଚାହଂ ତଂ ଗହପତି ଅରୋଗଂ କରେଯ୍ୟଂ (ସ୍ୟା।)] କିଂ ମେ ଅସ୍ସ ଦେଯ୍ୟଧମ୍ମୋ''ତି? ''ସବ୍ବଂ ସାପତେଯ୍ୟଞ୍ଚ ତେ, ଆଚରିଯ, ହୋତୁ, ଅହଞ୍ଚ ତେ ଦାସୋ''ତି। ''ସକ୍ଖିସ୍ସସି ପନ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଏକେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି? ''ସକ୍କୋମହଂ, ଆଚରିଯ, ଏକେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ''ସକ୍ଖିସ୍ସସି ପନ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଦୁତିଯେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି? ''ସକ୍କୋମହଂ, ଆଚରିଯ, ଦୁତିଯେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି । ''ସକ୍ଖିସ୍ସସି ପନ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଉତ୍ତାନୋ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି? ''ସକ୍କୋମହଂ, ଆଚରିଯ, ଉତ୍ତାନୋ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ସେଟ୍ଠିଂ ଗହପତିଂ ମଞ୍ଚକେ ନିପାତେତ୍ୱା [ନିପଜ୍ଜାପେତ୍ୱା (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ମଞ୍ଚକେ [ମଞ୍ଚକେନ (ସୀ।)] ସମ୍ବନ୍ଧିତ୍ୱା ସୀସଚ୍ଛୱିଂ ଉପ୍ପାଟେତ୍ୱା [ଫାଲେତ୍ୱା (ସୀ।)] ସିବ୍ବିନିଂ ୱିନାମେତ୍ୱା ଦ୍ୱେ ପାଣକେ ନୀହରିତ୍ୱା ମହାଜନସ୍ସ ଦସ୍ସେସି – ''ପସ୍ସଥୟ୍ୟେ [ପସ୍ସେଯ୍ୟାଥ (ସୀ।), ପସ୍ସଥ (ସ୍ୟା।), ପସ୍ସଥୟ୍ୟୋ (କ।)], ଇମେ ଦ୍ୱେ ପାଣକେ, ଏକଂ ଖୁଦ୍ଦକଂ ଏକଂ ମହଲ୍ଲକଂ। ଯେ ତେ ଆଚରିଯା ଏୱମାହଂସୁ – ପଞ୍ଚମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀତି – ତେହାଯଂ ମହଲ୍ଲକୋ ପାଣକୋ ଦିଟ୍ଠୋ। ପଞ୍ଚମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ମତ୍ଥଲୁଙ୍ଗଂ ପରିଯାଦିଯିସ୍ସତି। ମତ୍ଥଲୁଙ୍ଗସ୍ସ ପରିଯାଦାନା ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତି। ସୁଦିଟ୍ଠୋ ତେହି ଆଚରିଯେହି। ଯେ ତେ ଆଚରିଯା ଏୱମାହଂସୁ – ସତ୍ତମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତୀତି – ତେହାଯଂ ଖୁଦ୍ଦକୋ ପାଣକୋ ଦିଟ୍ଠୋ। ସତ୍ତମଂ ଦିୱସଂ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ମତ୍ଥଲୁଙ୍ଗଂ ପରିଯାଦିଯିସ୍ସତି। ମତ୍ଥଲୁଙ୍ଗସ୍ସ ପରିଯାଦାନା ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଂ କରିସ୍ସତି। ସୁଦିଟ୍ଠୋ ତେହି ଆଚରିଯେହୀ''ତି। ସିବ୍ବିନିଂ ସମ୍ପଟିପାଟେତ୍ୱା ସୀସଚ୍ଛୱିଂ ସିବ୍ବିତ୍ୱା ଆଲେପଂ ଅଦାସି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ନାହଂ, ଆଚରିଯ, ସକ୍କୋମି ଏକେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ''ନନୁ ମେ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ପଟିସ୍ସୁଣି – ସକ୍କୋମହଂ, ଆଚରିଯ, ଏକେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି? ''ସଚ୍ଚାହଂ, ଆଚରିଯ, ପଟିସ୍ସୁଣିଂ, ଅପାହଂ ମରିସ୍ସାମି, ନାହଂ ସକ୍କୋମି ଏକେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଦୁତିଯେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ନାହଂ, ଆଚରିଯ, ସକ୍କୋମି ଦୁତିଯେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ''ନନୁ ମେ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ପଟିସ୍ସୁଣି – ସକ୍କୋମହଂ, ଆଚରିଯ, ଦୁତିଯେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି? ''ସଚ୍ଚାହଂ, ଆଚରିଯ, ପଟିସ୍ସୁଣିଂ, ଅପାହଂ ମରିସ୍ସାମି, ନାହଂ, ଆଚରିଯ, ସକ୍କୋମି ଦୁତିଯେନ ପସ୍ସେନ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଉତ୍ତାନୋ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜାହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ସତ୍ତାହସ୍ସ ଅଚ୍ଚଯେନ ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ନାହଂ, ଆଚରିଯ, ସକ୍କୋମି ଉତ୍ତାନୋ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ''ନନୁ ମେ ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ପଟିସ୍ସୁଣି – ସକ୍କୋମହଂ, ଆଚରିଯ, ଉତ୍ତାନୋ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି? ''ସଚ୍ଚାହଂ, ଆଚରିଯ, ପଟିସ୍ସୁଣିଂ, ଅପାହଂ ମରିସ୍ସାମି, ନାହଂ ସକ୍କୋମି ଉତ୍ତାନୋ ସତ୍ତମାସେ ନିପଜ୍ଜିତୁ''ନ୍ତି। ''ଅହଂ ଚେ ତଂ, ଗହପତି, ନ ୱଦେଯ୍ୟଂ, ଏତ୍ତକମ୍ପି ତ୍ୱଂ ନ ନିପଜ୍ଜେଯ୍ୟାସି, ଅପି ଚ ପଟିକଚ୍ଚେୱ ମଯା ଞାତୋ – ତୀହି ସତ୍ତାହେହି ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଅରୋଗୋ ଭୱିସ୍ସତୀତି। ଉଟ୍ଠେହି , ଗହପତି, ଅରୋଗୋସି। ଜାନାସି କିଂ ମେ ଦେଯ୍ୟଧମ୍ମୋ''ତି? ''ସବ୍ବଂ ସାପତେଯ୍ୟଞ୍ଚ ତେ, ଆଚରିଯ, ହୋତୁ, ଅହଞ୍ଚ ତେ ଦାସୋ''ତି। ''ଅଲଂ, ଗହପତି, ମା ମେ ତ୍ୱଂ ସବ୍ବଂ ସାପତେଯ୍ୟଂ ଅଦାସି, ମା ଚ ମେ ଦାସୋ। ରଞ୍ଞୋ ସତସହସ୍ସଂ ଦେହି, ମଯ୍ହଂ

ସତସହସ୍ସ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ଅରୋଗୋ ସମାନୋ ରଞ୍ଞୋ ସତସହସ୍ସଂ ଅଦାସି, ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ସତସହସ୍ସଂ।

ରାଜଗହସେଟ୍ଠିଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୦୬। ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତଵତ୍ଥୁ

୩୩୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ବାରାଣସେଯ୍ୟକସ୍ସ ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତସ୍ସ ମୋକ୍ଖଚିକାଯ କୀଳନ୍ତସ୍ସ ଅନ୍ତଗଣ୍ଠାବାଧୋ ହୋତି, ଯେନ ଯାଗୁପି ପୀତା ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଉଚ୍ଚାରୋପି ପସ୍ସାଵୋପି ନ ପଗୁଣୋ। ସୋ ତେନ କିସୋ ହୋତି ଲୂଖୋ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତୋ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତୋ। ଅଥ ଖୋ ବାରାଣସେଯ୍ୟକସ୍ସ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ମଯ୍ହଂ ଖୋ ପୁତ୍ତସ୍ସ ତାଦିସୋ ଆବାଧୋ, ଯେନ ଯାଗୁପି ପୀତା ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଉଚ୍ଚାରୋପି ପସ୍ସାଵୋପି ନ ପଗୁଣୋ। ସୋ ତେନ କିସୋ ଲୂଖୋ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତୋ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତୋ। ଯଂନୂନାହଂ ରାଜଗହଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ରାଜାନଂ ଜୀଵକଂ ଵେଜ୍ଜଂ ଯାଚେଯ୍ୟଂ ପୁତ୍ତଂ ମେ ତିକିଚ୍ଛିତୁ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ବାରାଣସେଯ୍ୟକୋ ସେଟ୍ଠି ରାଜଗହଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ରାଜାନଂ ମାଗଧଂ ସେନିଯଂ ବିମ୍ବିସାରଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ମଯ୍ହଂ ଖୋ, ଦେଵ, ପୁତ୍ତସ୍ସ ତାଦିସୋ ଆବାଧୋ, ଯେନ ଯାଗୁପି ପୀତା ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଉଚ୍ଚାରୋପି ପସ୍ସାଵୋପି ନ ପଗୁଣୋ। ସୋ ତେନ କିସୋ ଲୂଖୋ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତୋ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତୋ। ସାଧୁ ଦେଵୋ ଜୀଵକଂ ଵେଜ୍ଜଂ ଆଣାପେତୁ ପୁତ୍ତଂ ମେ ତିକିଚ୍ଛିତୁ''ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଜୀଵକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଆଣାପେସି – ''ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ ଜୀଵକ, ବାରାଣସିଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ବାରାଣସେଯ୍ୟକଂ ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତଂ ତିକିଚ୍ଛାହୀ''ତି। ''ଏଵଂ, ଦେଵା''ତି ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ଵା ବାରାଣସିଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଯେନ ବାରାଣସେଯ୍ୟକୋ ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ବାରାଣସେଯ୍ୟକସ୍ସ ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତସ୍ସ ଵିକାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ଵା ଜନଂ ଉସ୍ସାରେତ୍ଵା ତିରୋକରଣିଯଂ ପରିକ୍ଖିପିତ୍ଵା ଥମ୍ଭେ ଉବ୍ବନ୍ଧିତ୍ଵା [ଉପନିବନ୍ଧିତ୍ଵା (ସୀ। ସ୍ଯା।)] ଭରିଯଂ ପୁରତୋ ଠପେତ୍ଵା ଉଦରଚ୍ଛଵିଂ ଉପ୍ପାଟେତ୍ଵା ଅନ୍ତଗଣ୍ଠିଂ ନୀହରିତ୍ଵା ଭରିଯାଯ ଦସ୍ସେସି – ''ପସ୍ସ ତେ ସାମିକସ୍ସ ଆବାଧଂ, ଇମିନା ଯାଗୁପି ପୀତା ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଭତ୍ତମ୍ପି ଭୁତ୍ତଂ ନ ସମ୍ମା ପରିଣାମଂ ଗଚ୍ଛତି, ଉଚ୍ଚାରୋପି ପସ୍ସାଵୋପି ନ ପଗୁଣୋ; ଇମିନାଯଂ କିସୋ ଲୂଖୋ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡୁପ୍ପଣ୍ଡୁକଜାତୋ ଧମନିସନ୍ଥତଗତ୍ତୋ''ତି। ଅନ୍ତଗଣ୍ଠିଂ ଵିନିଵେଠେତ୍ଵା ଅନ୍ତାନି ପଟିପଵେସେତ୍ଵା ଉଦରଚ୍ଛଵିଂ ସିବ୍ବିତ୍ଵା ଆଲେପଂ ଅଦାସି। ଅଥ ଖୋ ବାରାଣସେଯ୍ୟକୋ ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତୋ ନଚିରସ୍ସେଵ ଅରୋଗୋ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ବାରାଣସେଯ୍ୟକୋ ସେଟ୍ଠି 'ପୁତ୍ତୋ ମେ ଅରୋଗୋ ଠିତୋ'ତି [ଅରୋଗାପିତୋତି (ସୀ।)] ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ସୋଳସସହସ୍ସାନି ପାଦାସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତାନି ସୋଳସସହସ୍ସାନି ଆଦାଯ ପୁନଦେଵ ରାଜଗହଂ ପଚ୍ଚାଗଞ୍ଛି ।

ସେଟ୍ଠିପୁତ୍ତଵତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୦୭। ପଜ୍ଜୋତରାଜଵତ୍ଥୁ

୩୩୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ [ଉଜ୍ଜେନିଯଂ ରଞ୍ଞୋ (ସ୍ଯା।)] ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ ପଣ୍ଡୁରୋଗାବାଧୋ ହୋତି। ବହୂ ମହନ୍ତା ମହନ୍ତା ଦିସାପାମୋକ୍ଖା ଵେଜ୍ଜା ଆଗନ୍ତ୍ଵା ନାସକ୍ଖିଂସୁ ଅରୋଗଂ କାତୁଂ। ବହୁଂ ହିରଞ୍ଞଂ ଆଦାଯ ଅଗମଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ''ମଯ୍ହଂ ଖୋ ତାଦିସୋ ଆବାଧୋ, ସାଧୁ ଦେଵୋ ଜୀଵକଂ ଵେଜ୍ଜଂ ଆଣାପେତୁ, ସୋ ମଂ ତିକିଚ୍ଛିସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ଜୀଵକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଆଣାପେସି – ''ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ ଜୀଵକ; ଉଜ୍ଜେନିଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ରାଜାନଂ ପଜ୍ଜୋତଂ ତିକିଚ୍ଛାହୀ''ତି। ''ଏଵଂ, ଦେଵା''ତି ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ପଟିସ୍ସୁତ୍ଵା ଉଜ୍ଜେନିଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଯେନ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ରଞ୍ଞୋ ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ ଵିକାରଂ ସଲ୍ଲକ୍ଖେତ୍ଵା ରାଜାନଂ ପଜ୍ଜୋତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ସପ୍ପିଂ ଦେହି [ଇଦଂ ପଦଦ୍ଵଯଂ ସୀ। ସ୍ଯା। ପୋତ୍ଥକେସୁ ନତ୍ଥି], ସପ୍ପିଂ ଦେଵ, ନିପ୍ପଚିସ୍ସାମି। ତଂ ଦେଵୋ ପିଵିସ୍ସତୀ''ତି। ''ଅଲଂ, ଭଣେ ଜୀଵକ, ଯଂ ତେ ସକ୍କା ଵିନା ସପ୍ପିନା ଅରୋଗଂ କାତୁଂ ତଂ କରୋହି। ଜେଗୁଚ୍ଛଂ ମେ ସପ୍ପି, ପଟିକୂଲ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଇମସ୍ସ ଖୋ ରଞ୍ଞୋ ତାଦିସୋ ଆବାଧୋ , ନ ସକ୍କା ଵିନା ସପ୍ପିନା ଅରୋଗଂ କାତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ସପ୍ପିଂ ନିପ୍ପଚେଯ୍ୟଂ କସାଵଵଣ୍ଣଂ କସାଵଗନ୍ଧଂ କସାଵରସ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ନାନାଭେସଜ୍ଜେହି ସପ୍ପିଂ ନିପ୍ପଚି କସାଵଵଣ୍ଣଂ କସାଵଗନ୍ଧଂ କସାଵରସଂ। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଇମସ୍ସ ଖୋ ରଞ୍ଞୋ ସପ୍ପି ପୀତଂ ପରିଣାମେନ୍ତଂ ଉଦ୍ଦେକଂ ଦସ୍ସତି। ଚଣ୍ଡୋଯଂ ରାଜା ଘାତାପେଯ୍ୟାପି ମଂ।

ଯଂନୂନାହଂ ପଟିକଙ୍ଖେଓ ଆପୁଚ୍ଛେୟ୍ୟା’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଓକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଯେନ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ରାଜାନଂ ପଜ୍ଜୋତଂ ଏତଦବୋଚ – ‘‘ମଯଂ ଖୋ, ଦେଓ, ଓେଜ୍ଜା ନାମ ତାଦିସେନ ମୁହୁତ୍ତେନ ମୂଲାନି ଉଦ୍ଧରାମ ଭେସଜ୍ଜାନି ସଂହରାମ। ସାଧୁ ଦେଓୋ ୱାହନାଗାରେସୁ ଚ ଦ୍ୱାରେସୁ ଚ ଆଣାପେତୁ – ଯେନ ୱାହନେନ ଜୀଓକୋ ଇଚ୍ଛତି ତେନ ୱାହନେନ ଗଚ୍ଛତୁ, ଯେନ ଦ୍ୱାରେନ ଇଚ୍ଛତି ତେନ ଦ୍ୱାରେନ ଗଚ୍ଛତୁ, ଯଂ କାଲଂ ଇଚ୍ଛତି ତଂ କାଲଂ ଗଚ୍ଛତୁ, ଯଂ କାଲଂ ଇଚ୍ଛତି ତଂ କାଲଂ ପଓିସତୂ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ ୱାହନାଗାରେସୁ ଚ ଦ୍ୱାରେସୁ ଚ ଆଣାପେସି – ‘‘ଯେନ ୱାହନେନ ଜୀଓକୋ ଇଚ୍ଛତି ତେନ ୱାହନେନ ଗଚ୍ଛତୁ, ଯେନ ଦ୍ୱାରେନ ଇଚ୍ଛତି ତେନ ଦ୍ୱାରେନ ଗଚ୍ଛତୁ, ଯଂ କାଲଂ ଇଚ୍ଛତି ତଂ କାଲଂ ଗଚ୍ଛତୁ, ଯଂ କାଲଂ ଇଚ୍ଛତି ତଂ କାଲଂ ପଓିସତୂ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ ଭଦ୍ଦଓତିକା ନାମ ହତ୍ଥିନିକା ପଞ୍ଞାସଯୋଜନିକା ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଓକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ରଞ୍ଞୋ ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ ସପ୍ପିଂ [ତଂ ସପ୍ପିଂ (ସ୍ୟା।)] ଉପନାମେସି – ‘‘କସାଓଂ ଦେଓୋ ପିଓତୂ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଓକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ରାଜାନଂ ପଜ୍ଜୋତଂ ସପ୍ପିଂ ପାଯେତ୍ୱା ହତ୍ଥିସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭଦ୍ଦଓତିକାଯ ହତ୍ଥିନିକାଯ ନଗରମ୍ହା ନିପ୍ପତି ।

ଅଥ ଖୋ ରଞ୍ଞୋ ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ ତଂ ସପ୍ପି ପୀତଂ ପରିଣାମେନ୍ତଂ ଉଦ୍ଦେକଂ ଅଦାସି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ ମନୁସ୍ସେ ଏତଦବୋଚ – ‘‘ଦୁଟ୍ଠେନ, ଭଣେ, ଜୀଓକେନ ସପ୍ପିଂ ପାଯିତୋମ୍ହି। ତେନ ହି, ଭଣେ, ଜୀଓକଂ ଓେଜ୍ଜଂ ଓିଚିନଥା’’ତି। ‘‘ଭଦ୍ଦଓତିକାଯ, ଦେଓ, ହତ୍ଥିନିକାଯ ନଗରମ୍ହା ନିପ୍ପତିତୋ’’ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ କାକୋ ନାମ ଦାସୋ ସଟ୍ଠିଯୋଜନିକୋ ହୋତି, ଅମନୁସ୍ସେନ ପଟିଚ୍ଚ ଜାତୋ। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ କାକଂ ଦାସଂ ଆଣାପେସି – ‘‘ଗଚ୍ଛ, ଭଣେ କାକ, ଜୀଓକଂ ଓେଜ୍ଜଂ ନିଓତ୍ତେହି – ରାଜା ତଂ, ଆଚରିଯ, ନିଓତ୍ତାପେତୀତି। ଏତେ ଖୋ, ଭଣେ କାକ, ଓେଜ୍ଜା ନାମ ବହୁମାଯା। ମା ଚସ୍ସ କିଞ୍ଚି ପଟିଗ୍ଗହେସୀ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ କାକୋ ଦାସୋ ଜୀଓକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ କୋସମ୍ବିଯଂ ସମ୍ଭାଓେସି

ପାତରାସଂ କରୋନ୍ତଂ। ଅଥ ଖୋ କାକୋ ଦାସୋ ଜୀଓକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦବୋଚ – ‘‘ରାଜା ତଂ, ଆଚରିଯ, ନିଓତ୍ତାପେତୀ’’ତି। ‘‘ଆଗମେହି, ଭଣେ କାକ, ଯାଓ ଭୁଞ୍ଜାମ [ଭୁଞ୍ଜାମି (ସୀ। ସ୍ୟା।)]। ହନ୍ଦ, ଭଣେ କାକ, ଭୁଞ୍ଜସ୍ସୂ’’ତି। ‘‘ଅଲଂ, ଆଚରିଯ, ରଞ୍ଞାମ୍ହି ଆଣତ୍ତୋ – ଏତେ ଖୋ, ଭଣେ କାକ, ଓେଜ୍ଜା ନାମ ବହୁମାଯା, ମା ଚସ୍ସ କିଞ୍ଚି ପଟିଗ୍ଗହେସୀ’’ତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଜୀଓକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ନଖେନ ଭେସଜ୍ଜଂ ଓଲୁମ୍ପେତ୍ୱା ଆମଲକଞ୍ଚ ଖାଦତି ପାନୀଯଞ୍ଚ ପିଓତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଓକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ କାକଂ ଦାସଂ ଏତଦବୋଚ – ‘‘ହନ୍ଦ, ଭଣେ କାକ, ଆମଲକଞ୍ଚ ଖାଦ ପାନୀଯଞ୍ଚ ପିଓସ୍ସୂ’’ତି। ଅଥ ଖୋ କାକୋ ଦାସୋ – ଅଯଂ ଖୋ ଓେଜ୍ଜୋ ଆମଲକଞ୍ଚ ଖାଦତି ପାନୀଯଞ୍ଚ ପିଓତି, ନ ଅରହତି କିଞ୍ଚି ପାପକଂ ହୋତୁନ୍ତି – ଉପଡ୍ଢାମଲକଞ୍ଚ ଖାଦି ପାନୀଯଞ୍ଚ ଅପାଯି। ତସ୍ସ ତଂ ଉପଡ୍ଢାମଲକଂ ଖାଦିତଂ ତତ୍ଥେଓ ନିଚ୍ଛାରେସି। ଅଥ ଖୋ କାକୋ ଦାସୋ ଜୀଓକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦବୋଚ – ‘‘ଅତ୍ଥି ମେ, ଆଚରିଯ, ଜୀଓିତ’’ନ୍ତି? ‘‘ମା, ଭଣେ କାକ, ଭାଯି, ତ୍ୱଂ ଚେଓ ଅରୋଗୋ ଭଓିସ୍ସସି ରାଜା ଚ। ଚଣ୍ଡୋ ସୋ ରାଜା ଘାତାପେୟ୍ୟାପି ମଂ, ତେନାହଂ ନ ନିଓତ୍ତାମୀ’’ତି ଭଦ୍ଦଓତିକଂ ହତ୍ଥିନିକଂ କାକସ୍ସ ନିୟ୍ୟାଦେତ୍ୱା ଯେନ ରାଜଗହଂ ତେନ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ରାଜା ମାଗଧୋ ସେନିଯୋ ବିମ୍ବିସାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ରଞ୍ଞୋ ମାଗଧସ୍ସ ସେନିଯସ୍ସ ବିମ୍ବିସାରସ୍ସ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ‘‘ସୁଟ୍ଠୁ, ଭଣେ ଜୀଓକ, ଅକାସି ଯମ୍ପି ନ ନିଓତ୍ତୋ, ଚଣ୍ଡୋ ସୋ ରାଜା ଘାତାପେୟ୍ୟାପି ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ ଅରୋଗୋ ସମାନୋ ଜୀଓକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ‘‘ଆଗଚ୍ଛତୁ ଜୀଓକୋ, ଓରଂ ଦସ୍ସାମୀ’’ତି। ‘‘ଅଲଂ, ଅଯ୍ୟୋ [ଦେଓ (ସ୍ୟା।)], ଅଧିକାରଂ ମେ ଦେଓୋ ସରତୂ’’ତି।

ପଜ୍ଜୋତରାଜଓତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୦୮। ସିଓେୟ୍ୟକଦୁସ୍ସଯୁଗକଥା

୩୩୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ରଞ୍ଞୋ ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ ସିଓେୟ୍ୟକଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି – ବହୂନଂ [ବହୁନ୍ନଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଦୁସ୍ସାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସତାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସହସ୍ସାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସତସହସ୍ସାନଂ ଅଗ୍ଗଞ୍ଚ ସେଟ୍ଠଞ୍ଚ ମୋକ୍ଖଞ୍ଚ ଉତ୍ତମଞ୍ଚ ପଓରଞ୍ଚ। ଅଥ ଖୋ ରାଜା ପଜ୍ଜୋତୋ ତଂ ସିଓେୟ୍ୟକଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗଂ ଜୀଓକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ପାହେସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଓକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଇଦଂ ଖୋ ମେ ସିଓେୟ୍ୟକଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗଂ ରଞ୍ଞା ପଜ୍ଜୋତେନ ପହିତଂ – ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସତାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସହସ୍ସାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସତସହସ୍ସାନଂ ଅଗ୍ଗଞ୍ଚ ସେଟ୍ଠଞ୍ଚ ମୋକ୍ଖଞ୍ଚ ଉତ୍ତମଞ୍ଚ ପଓରଞ୍ଚ। ନଯିଦଂ ଅଞ୍ଞୋ କୋଚି ପଚ୍ଚାରହତି ଅଞ୍ଞତ୍ର ତେନ ଭଗଓତା ଅରହତା ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ, ରଞ୍ଞା ଓା ମାଗଧେନ ସେନିଯେନ ବିମ୍ବିସାରେନା’’ତି।

ସିୱେଯ୍ୟକଦୁସ୍ସଯୁଗକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୦୯। ସମତ୍ତିଂସୱିରେଚନକଥା

୩୩୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭଗୱତୋ କାୟୋ ଦୋସାଭିସନ୍ନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଦୋସାଭିସନ୍ନୋ ଖୋ, ଆନନ୍ଦ, ତଥାଗତସ୍ସ କାୟୋ। ଇଚ୍ଛତି ତଥାଗତୋ ୱିରେଚନଂ ପାତୁ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ୟେନ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଦୋସାଭିସନ୍ନୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ ଜୀୱକ, ତଥାଗତସ୍ସ କାୟୋ। ଇଚ୍ଛତି ତଥାଗତୋ ୱିରେଚନଂ ପାତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘ତେନ ହି, ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦ, ଭଗୱତୋ କାୟଂ କତିପାହଂ ସିନେହେଥା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ କାୟଂ କତିପାହଂ ସିନେହେତ୍ୱା ୟେନ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଜୀୱକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସିନିଦ୍ଧୋ ଖୋ, ଆୱୁସୋ ଜୀୱକ, ତଥାଗତସ୍ସ କାୟୋ। ୟସ୍ସ ଦାନି କାଲଂ ମଞ୍ଞସୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ନ ଖୋ ମେତଂ ପତିରୂପଂ ୟୋହଂ ଭଗୱତୋ ଓଳାରିକଂ ୱିରେଚନଂ ଦଦେୟ୍ୟ’’ନ୍ତି। ତୀଣି ଉପ୍ପଲହତ୍ଥାନି ନାନାଭେସଜ୍ଜେହି ପରିଭାୱେତ୍ୱା ୟେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏକଂ ଉପ୍ପଲହତ୍ଥଂ ଭଗୱତୋ ଉପନାମେସି – ‘‘ଇମଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ପଠମଂ ଉପ୍ପଲହତ୍ଥଂ ଉପସିଙ୍ଘତୁ। ଇଦଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱିରେଚେସ୍ସତୀ’’ତି। ଦୁତିୟଂ ଉପ୍ପଲହତ୍ଥଂ ଭଗୱତୋ ଉପନାମେସି – ‘‘ଇମଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଦୁତିୟଂ ଉପ୍ପଲହତ୍ଥଂ ଉପସିଙ୍ଘତୁ। ଇଦଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱିରେଚେସ୍ସତୀ’’ତି। ତତିୟଂ ଉପ୍ପଲହତ୍ଥଂ ଭଗୱତୋ ଉପନାମେସି – ‘‘ଇମଂ, ଭନ୍ତେ , ଭଗୱା ତତିୟଂ ଉପ୍ପଲହତ୍ଥଂ ଉପସିଙ୍ଘତୁ। ଇଦଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱିରେଚେସ୍ସତୀ’’ତି । ଏୱଂ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଭୱିସ୍ସତୀତି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଦତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ବହି ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକା ନିକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମୟା ଖୋ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଦିନ୍ନଂ। ଦୋସାଭିସନ୍ନୋ ତଥାଗତସ୍ସ କାୟୋ । ନ ଭଗୱନ୍ତଂ ସମତ୍ତିଂସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱିରେଚେସ୍ସତି, ଏକୂନତ୍ତିଂସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ୱିରେଚେସ୍ସତି। ଅପି ଚ, ଭଗୱା ୱିରିତ୍ତୋ ନହାୟିସ୍ସତି। ନହାତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ସକିଂ ୱିରେଚେସ୍ସତି। ଏୱଂ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାୟ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଇଧାନନ୍ଦ, ଜୀୱକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ବହି ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକା ନିକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘ମୟା ଖୋ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଦିନ୍ନଂ। ଦୋସାଭିସନ୍ନୋ ତଥାଗତସ୍ସ କାୟୋ। ନ ଭଗୱନ୍ତଂ ସମତିଂସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱିରେଚେସ୍ସତି, ଏକୂନତିଂସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ୱିରେଚେସ୍ସତି। ଅପି ଚ, ଭଗୱା ୱିରିତ୍ତୋ ନହାୟିସ୍ସତି। ନହାତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ସକିଂ ୱିରେଚେସ୍ସତି। ଏୱଂ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’ତି। ତେନ ହାନନ୍ଦ, ଉଣ୍ହୋଦକଂ ପଟିୟାଦେହୀ’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ଉଣ୍ହୋଦକଂ ପଟିୟାଦେସି।

ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ୟେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ୱିରିତ୍ତୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା’’ତି? ‘‘ୱିରିତ୍ତୋମ୍ହି, ଜୀୱକା’’ତି। ଇଧ ମୟ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ବହି ଦ୍ୱାରକୋଟ୍ଠକା ନିକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ମୟା ଖୋ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଦିନ୍ନଂ। ଦୋସାଭିସନ୍ନୋ ତଥାଗତସ୍ସ କାୟୋ। ନ ଭଗୱନ୍ତଂ ସମତ୍ତିଂସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ୱିରେଚେସ୍ସେତି, ଏକୂନତ୍ତିଂସକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ୱିରେଚେସ୍ସେତି। ଅପି ଚ, ଭଗୱା ୱିରିତ୍ତୋ ନହାୟିସ୍ସତି। ନହାତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ସକିଂ ୱିରେଚେସ୍ସତି। ଏୱଂ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି। ନହାୟତୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା, ନହାୟତୁ ସୁଗତୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉଣ୍ହୋଦକଂ ନହାୟି। ନହାତଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ସକିଂ ୱିରେଚେସି। ଏୱଂ ଭଗୱତୋ ସମତ୍ତିଂସାୟ ୱିରେଚନଂ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ୟାୱ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତୋ କାୟୋ ପକତତ୍ତୋ ହୋତି, ଅଲଂ [ଅହଂ ତାୱ ୟୂସପିଣ୍ଡପାତେନାତି (ସୀ।), ଅଲଂ ୟୂସପିଣ୍ଡକେନାତି (ସ୍ୟା।)] ୟୂସପିଣ୍ଡପାତେନା’’ତି।

ସମତ୍ତିଂସୱିରେଚନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୦। ୱରୟାଚନାକଥା

୩୩୭। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ କାୟୋ ନଚିରସ୍ସେୱ ପକତତ୍ତୋ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତଂ ସିୱେୟ୍ୟକଂ ଦୁସ୍ସୟୁଗଂ ଆଦାୟ ୟେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି , ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଜୀୱକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ

ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଏକାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵନ୍ତଂ ଵରଂ ଯାଚାମୀ’’ତି। ‘‘ଅତିକ୍କନ୍ତଵରା ଖୋ, ଜୀଵକ, ତଥାଗତା’’ତି। ‘‘ଯଞ୍ଚ, ଭନ୍ତେ, କପ୍ପତି ଯଞ୍ଚ ଅନଵଜ୍ଜ’’ନ୍ତି। ‘‘ଵଦେହି, ଜୀଵକା’’ତି। ‘‘ଭଗଵା, ଭନ୍ତେ, ପଂସୁକୂଲିକୋ, ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଚ। ଇଦଂ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସିଵେୟ୍ୟକଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗଂ ରଞ୍ଞା ପଜ୍ଜୋତେନ ପହିତଂ – ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସତାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସହସ୍ସାନଂ ବହୂନଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗସତସହସ୍ସାନଂ ଅଗ୍ଗଞ୍ଚ ସେଟ୍ଠଞ୍ଚ ମୋକ୍ଖଞ୍ଚ ଉତ୍ତମଞ୍ଚ ପଵରଞ୍ଚ। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵା ସିଵେୟ୍ୟକଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗଂ; ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ଗହପତିଚୀଵରଂ ଅନୁଜାନାତୂ’’ତି। ପଟିଗ୍ଗହେସି ଭଗଵା ସିଵେୟ୍ୟକଂ ଦୁସ୍ସଯୁଗଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଜୀଵକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଭଗଵତା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସିତୋ ସମାଦପିତୋ ସମୁତ୍ତେଜିତୋ ସମ୍ପହଂସିତୋ ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ଵା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗହପତିଚୀଵରଂ। ଯୋ ଇଚ୍ଛତି, ପଂସୁକୂଲିକୋ ହୋତୁ। ଯୋ ଇଚ୍ଛତି, ଗହପତିଚୀଵରଂ ସାଦିଯତୁ। ଇତରୀତରେନପାହଂ [ପହଂ (ସୀ।), ଚାହଂ (ସ୍ୟା।)], ଭିକ୍ଖଵେ, ସନ୍ତୁଟ୍ଠିଂ ଵଣ୍ଣେମୀ’’ତି।

ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ରାଜଗହେ ମନୁସ୍ସା – ‘‘ଭଗଵତା କିର ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗହପତିଚୀଵରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତ’’ନ୍ତି। ତେ ଚ ମନୁସ୍ସା ହଟ୍ଠା ଅହେସୁଂ ଉଦଗ୍ଗା ‘‘ଇଦାନି ଖୋ ମଯଂ ଦାନାନି ଦସ୍ସାମ ପୁଞ୍ଞାନି କରିସ୍ସାମ, ଯତୋ ଭଗଵତା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗହପତିଚୀଵରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତ’’ନ୍ତି। ଏକାହେନେଵ ରାଜଗହେ ବହୂନି ଚୀଵରସହସ୍ସାନି ଉପ୍ପଜ୍ଜିଂସୁ।

ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଜାନପଦା ମନୁସ୍ସା – ‘‘ଭଗଵତା କିର ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗହପତିଚୀଵରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତ’’ନ୍ତି। ତେ ଚ ମନୁସ୍ସା ହଟ୍ଠା ଅହେସୁଂ ଉଦଗ୍ଗା – ‘‘ଇଦାନି ଖୋ ମଯଂ ଦାନାନି ଦସ୍ସାମ ପୁଞ୍ଞାନି କରିସ୍ସାମ, ଯତୋ ଭଗଵତା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଗହପତିଚୀଵରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତ’’ନ୍ତି। ଜନପଦେପି ଏକାହେନେଵ ବହୂନି ଚୀଵରସହସ୍ସାନି ଉପ୍ପଜ୍ଜିଂସୁ।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ପାଵାରୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ପାଵାରନ୍ତି।

କୋସେୟ୍ୟପାଵାରୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, କୋସେୟ୍ୟପାଵାରନ୍ତି।

କୋଜଵଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, କୋଜଵନ୍ତି।

ଵରଯାଚନାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ପଠମଭାଣଵାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୨୧୧। କମ୍ବଲାନୁଜାନନାଦିକଥା

୩୩୮। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କାସିରାଜା ଜୀଵକସ୍ସ କୋମାରଭଚ୍ଚସ୍ସ ଅଡ୍ଢକାସିକଂ କମ୍ବଲଂ ପାହେସି ଉପଡ୍ଢକାସିନଂ ଖମମାନଂ। ଅଥ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ତଂ ଅଡ୍ଢକାସିକଂ କମ୍ବଲଂ ଆଦାଯ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଜୀଵକୋ କୋମାରଭଚ୍ଚୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଅଯଂ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଅଡ୍ଢକାସିକୋ କମ୍ବଲୋ କାସିରଞ୍ଞା ପହିତୋ ଉପଡ୍ଢକାସିନଂ ଖମମାନୋ। ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଵା କମ୍ବଲଂ, ଯଂ ମମସ୍ସ ଦୀଘରତ୍ତଂ ହିତାଯ ସୁଖାଯା’’ତି। ପଟିଗ୍ଗହେସି ଭଗଵା କମ୍ବଲଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଜୀଵକଂ କୋମାରଭଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି…ପେ… ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ଵା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ବଲ’’ନ୍ତି।

୩୩୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଉଚ୍ଚାଵଚାନି ଚୀଵରାନି ଉପ୍ପନ୍ନାନି ହୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ଭଗଵତା ଚୀଵରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ , କିଂ ଅନନୁଞ୍ଞାତ’’ନ୍ତି? ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଛ ଚୀଵରାନି – ଖୋମଂ କପ୍ପାସିକଂ କୋସେୟ୍ୟଂ କମ୍ବଲଂ ସାଣଂ ଭଙ୍ଗନ୍ତି।

୩୪୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଗହପତିଚୀଵରଂ ସାଦିଯନ୍ତି ତେ କୁକ୍କୁଚ୍ଚାଯନ୍ତା ପଂସୁକୂଲଂ ନ ସାଦିଯନ୍ତି – ଏକଂଯେଵ ଭଗଵତା ଚୀଵରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ, ନ ଦ୍ଵେତି। ଭଗଵତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଗହପତିଚୀଵରଂ ସାଦିଯନ୍ତେନ ପଂସୁକୂଲମ୍ପି

ସାଦିଯିତୁଂ; ତଦୁଭଯେନପାହଂ, ଭିକ୍ଖବେ, ସନ୍ତୁଟ୍ଠିଂ ୱଣ୍ଣେମୀତି।

କମ୍ବଲାନୁଜାନନାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୨। ପଂସୁକୂଲପରିଯେସନକଥା

୩୪୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ନାଗମେସୁଂ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ ତେ ପଂସୁକୂଲାନି ଲଭିଂସୁ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ନାଗମେସୁଂ ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅମ୍ହାକମ୍ପି, ଆୱୁସୋ, ଭାଗଂ ଦେଥା''ତି। ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ନ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ତୁମ୍ହାକଂ ଭାଗଂ ଦସ୍ସାମ। କିସ୍ସ ତୁମ୍ହେ ନାଗମିତ୍ଥା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ନାଗମେନ୍ତାନଂ ନାକାମା ଭାଗଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ଆଗମେସୁଂ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ ତେ ପଂସୁକୂଲାନି ଲଭିଂସୁ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଆଗମେସୁଂ ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅମ୍ହାକମ୍ପି, ଆୱୁସୋ, ଭାଗଂ ଦେଥା''ତି। ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ନ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ତୁମ୍ହାକଂ ଭାଗଂ ଦସ୍ସାମ। କିସ୍ସ ତୁମ୍ହେ ନ ଓକ୍କମିତ୍ଥା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ଆଗମେନ୍ତାନଂ ଅକାମା ଭାଗଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପଠମଂ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପଚ୍ଛା ଓକ୍କମିଂସୁ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପଠମଂ ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ ତେ ପଂସୁକୂଲାନି ଲଭିଂସୁ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପଚ୍ଛା ଓକ୍କମିଂସୁ ତେ ନ ଲଭିଂସୁ। ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅମ୍ହାକମ୍ପି, ଆୱୁସୋ , ଭାଗଂ ଦେଥା''ତି। ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ନ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ତୁମ୍ହାକଂ ଭାଗଂ ଦସ୍ସାମ। କିସ୍ସ ତୁମ୍ହେ ପଚ୍ଛା ଓକ୍କମିତ୍ଥା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ପଚ୍ଛା ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ନାକାମା ଭାଗଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ତେ ସଦିସା ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପଂସୁକୂଲାନି ଲଭିଂସୁ, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଲଭିଂସୁ । ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଲଭିଂସୁ, ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅମ୍ହାକମ୍ପି, ଆୱୁସୋ, ଭାଗଂ ଦେଥା''ତି। ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ନ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ତୁମ୍ହାକଂ ଭାଗଂ ଦସ୍ସାମ। କିସ୍ସ ତୁମ୍ହେ ନ ଲଭିତ୍ଥା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ସଦିସାନଂ ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ଅକାମା ଭାଗଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ତେ କତିକଂ କତ୍ୱା ସୁସାନଂ ଓକ୍କମିଂସୁ ପଂସୁକୂଲାଯ। ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ପଂସୁକୂଲାନି ଲଭିଂସୁ, ଏକଚ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଲଭିଂସୁ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଲଭିଂସୁ ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅମ୍ହାକମ୍ପି, ଆୱୁସୋ, ଭାଗଂ ଦେଥା''ତି। ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ନ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ତୁମ୍ହାକଂ ଭାଗଂ ଦସ୍ସାମ। କିସ୍ସ ତୁମ୍ହେ ନ ଲଭିତ୍ଥା''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, କତିକଂ କତ୍ୱା ଓକ୍କନ୍ତାନଂ ଅକାମା ଭାଗଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ପଂସୁକୂଲପରିଯେସନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୩। ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକସମ୍ମୁତିକଥା

୩୪୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ମନୁସ୍ସା ଚୀୱରଂ ଆଦାଯ ଆରାମଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। ତେ ପଟିଗ୍ଗାହକଂ ଅଲଭମାନା ପଟିହରନ୍ତି। ଚୀୱରଂ ପରିତ୍ତଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖବେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ – ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ନ ଭଯାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ, ଗହିତାଗହିତଞ୍ଚ ଜାନେଯ୍ଯ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖବେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୁ ଯାଚିତବ୍ବୋ; ଯାଚିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଂ ସମ୍ମନ୍ନେଯ୍ଯ। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକଂ ସମ୍ମନ୍ନତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକୋ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକା ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେତ୍ୱା ତତ୍ଥେୱ ଉଜ୍ଝିତ୍ୱା ପକ୍କମନ୍ତି। ଚୀୱରଂ ନସ୍ସତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ , ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରନିଦହକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ – ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଭୟାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନିହିତାନିହିତଞ୍ଚ ଜାନେୟ୍ୟ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୁ ଯାଚିତବ୍ବୋ; ଯାଚିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରନିଦହକଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି। ‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରନିଦହକଂ ସମ୍ମନ୍ନତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀୱରନିଦହକସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚୀୱରନିଦହକୋ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ଚୀୱରପଟିଗ୍ଗାହକସମ୍ମୁତିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୪। ଭଣ୍ଡାଗାରସମ୍ମୁତିଆଦିକଥା

୩୪୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଚୀୱରନିଦହକୋ ଭିକ୍ଖୁ ମଣ୍ଡପେପି ରୁକ୍ଖମୂଲେପି ନିବ୍ବକୋସେପି ଚୀୱରଂ ନିଦହତି, ଉନ୍ଦୂରେହିପି ଉପଚିକାହିପି ଖଜ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ, ଯଂ ସଙ୍ଘୋ ଆକଙ୍ଖତି ୱିହାରଂ ୱା ଅଡ୍ଢଯୋଗଂ ୱା ପାସାଦଂ ୱା ହମ୍ମିୟଂ ୱା ଗୁହଂ ୱା। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ୱିହାରଂ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ସମ୍ମନ୍ନତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ୱିହାରସ୍ସ ଭଣ୍ଡାଗାରସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ୱିହାରୋ ଭଣ୍ଡାଗାରଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ , ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡାଗାରେ ଚୀୱରଂ ଅଗୁତ୍ତଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ – ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଭୟାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଗୁତ୍ତାଗୁତ୍ତଞ୍ଚ ଜାନେୟ୍ୟ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୁ ଯାଚିତବ୍ବୋ; ଯାଚିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

‘‘ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକଂ ସମ୍ମନ୍ନତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଭଣ୍ଡାଗାରିକସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

‘‘ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡାଗାରିକଂ ୱୁଟ୍ଠାପେନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭଣ୍ଡାଗାରିକୋ

ୱୁଟ୍ଠାପେତବ୍ବୋ। ଯୋ ୱୁଟ୍ଠାପେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡାଗାରେ ଚୀୱରଂ ଉସ୍ସନ୍ନଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ , ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେନ ସଙ୍ଘେନ ଭାଜେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସଙ୍ଘୋ ଚୀୱରଂ ଭାଜେନ୍ତୋ କୋଲାହଲଂ ଅକାସି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରଭାଜକଂ ସମ୍ମନ୍ନିତୁଂ – ଯୋ ନ ଛନ୍ଦାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଦୋସାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ମୋହାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ନ ଭଯାଗତିଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ, ଭାଜିତାଭାଜିତଞ୍ଚ ଜାନେୟ୍ୟ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ମନ୍ନିତବ୍ବୋ। ପଠମଂ ଭିକ୍ଖୁ ଯାଚିତବ୍ବୋ; ଯାଚିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରଭାଜକଂ ସମ୍ମନ୍ନେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ସଙ୍ଘୋ ଇତ୍ଥନ୍ନାମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଚୀୱରଭାଜକଂ ସମ୍ମନତି। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଚୀୱରଭାଜକସ୍ସ ସମ୍ମୁତି, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ସମ୍ମତୋ ସଙ୍ଘେନ ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚୀୱରଭାଜକୋ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି।

ଅଥ ଖୋ ଚୀୱରଭାଜକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କଥଂ ନୁ ଖୋ ଚୀୱରଂ ଭାଜେତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଠମଂ ଉଚ୍ଚିନିତ୍ୱା ତୁଲଯିତ୍ୱା ୱଣ୍ଣାୱଣ୍ଣଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଗଣେତ୍ୱା ୱଗ୍ଗଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଚୀୱରପଟିୱୀସଂ ଠପେତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଚୀୱରଭାଜକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କଥଂ ନୁ ଖୋ ସାମଣେରାନଂ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସାମଣେରାନଂ ଉପଡ୍ଢପଟିୱୀସଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ସକେନ ଭାଗେନ ଉତ୍ତରିତୁକାମୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉତ୍ତରନ୍ତସ୍ସ ସକଂ ଭାଗଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅତିରେକଭାଗେନ ଉତ୍ତରିତୁକାମୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁକ୍ଖେପେ ଦିନ୍ନେ ଅତିରେକଭାଗଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଚୀୱରଭାଜକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କଥଂ ନୁ ଖୋ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଆଗତପଟିପାଟିଯା [ଆଗତାଗତପଟିପାଟିଯା (କ।)] ନୁ ଖୋ ଉଦାହୁ ଯଥାୱୁଡ୍ଢ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିକଲକେ ତୋସେତ୍ୱା କୁସପାତଂ କାତୁନ୍ତି।

ଭଣ୍ଡାଗାରସମ୍ମୁତିଆଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୫। ଚୀୱରରଜନକଥା

୩୪୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ଛକଣେନପି ପଣ୍ଡୁମତ୍ତିକାଯପି ଚୀୱରଂ ରଜନ୍ତି। ଚୀୱରଂ ଦୁବ୍ବଣ୍ଣଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଛ ରଜନାନି – ମୂଲରଜନଂ, ଖନ୍ଧରଜନଂ, ତଚରଜନଂ, ପତ୍ତରଜନଂ, ପୁପ୍ଫରଜନଂ, ଫଲରଜନନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ସୀତୁଦକାଯ [ସୀତୁନ୍ଦିକାଯ (ସୀ।), ସୀତୂଦକାଯ (ସ୍ୟା।)] ଚୀୱରଂ ରଜନ୍ତି। ଚୀୱରଂ ଦୁଗ୍ଗନ୍ଧଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ରଜନଂ ପଚିତୁଂ ଚୁଲ୍ଲଂ ରଜନକୁମ୍ଭିନ୍ତି। ରଜନଂ ଉତ୍ତରିଯତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉତ୍ତରାଳୁମ୍ପଂ [ଉତ୍ତରାଳୁପଂ (ଯୋଜନା), ଉତ୍ତରାଳୁପଂ (ସ୍ୟା।)] ବନ୍ଧିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଜାନନ୍ତି ରଜନଂ ପକ୍କଂ ୱା ଅପକ୍କଂ ୱା। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଦକେ ୱା

ନଖପିଟ୍ଟିକାୟ ୱା ଥେୱକଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ରଜନଂ ଓରୋପେନ୍ତା କୁମ୍ଭିଂ ଆୱିଞ୍ଛନ୍ତି [ଆୱିଞ୍ଜନ୍ତି (ସୀ।), ଆୱଇଛନ୍ତି (ସ୍ଯା।)]। କୁମ୍ଭୀ ଭିଜ୍ଜତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ରଜନୁଳ୍ହଙ୍କଂ [ରଜନାଠଉଙ୍କଂ (ୟୋଜନା)] ଦଣ୍ଡକଥାଲକନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ରଜନଭାଜନଂ ନ ସଂୱିଜ୍ଜତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ରଜନକୋଲମ୍ବଂ ରଜନଘଟନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ପାତିଯାପି ପତ୍ତେପି ଚୀୱରଂ ଓମଦ୍ଦନ୍ତି। ଚୀୱରଂ ପରିଭିଜ୍ଜତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ରଜନଦୋଣିକନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଛମାୟ ଚୀୱରଂ ପତ୍ଥରନ୍ତି। ଚୀୱରଂ ପଂସୁକିତଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିଣସନ୍ଥାରକନ୍ତି।

ତିଣସନ୍ଥାରକୋ ଉପଚିକାହି ଖଜ୍ଜତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚୀୱରୱଂସଂ ଚୀୱରରଜ୍ଜୁନ୍ତି।

ମଜ୍ଝେନ ଲଗ୍ଗେନ୍ତି। ରଜନଂ ଉଭତୋ ଗଲତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କଣ୍ଣେ ବନ୍ଧିତୁନ୍ତି।

କଣ୍ଣୋ ଜୀରତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କଣ୍ଣସୁତ୍ତକନ୍ତି।

ରଜନଂ ଏକତୋ ଗଲତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ସମ୍ପରିୱତ୍ତକଂ ରଜେତୁଂ, ନ ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନେ ଥେୱେ ପକ୍କମିତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଚୀୱରଂ ପତ୍ଥିନ୍ନଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଉଦକେ ଓସାରେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଚୀୱରଂ ଫରୁସଂ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ପାଣିନା ଆକୋଟେତୁନ୍ତି ।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଅଚ୍ଛିନ୍ନକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି ଦନ୍ତକାସାୱାନି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ [ସେୟ୍ୟଥାପି (?)] ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଚ୍ଛିନ୍ନକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ଚୀୱରରଜନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୬। ଛିନ୍ନକଚୀୱରାନୁଜାନନା

୩୪୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ଦକ୍ଖିଣାଗିରି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ମଗଧଖେତ୍ତଂ ଅଚ୍ଛିବଦ୍ଧଂ [ଅଚ୍ଚିବଦ୍ଧଂ (ସୀ। ସ୍ଯା।), ଅଚ୍ଛିବନ୍ଧଂ (କ।)] ପାଳିବଦ୍ଧଂ ମରିୟାଦବଦ୍ଧଂ ସିଙ୍ଘାଟକବଦ୍ଧଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ''ପସ୍ସସି ନୋ ତ୍ୱଂ, ଆନନ୍ଦ, ମଗଧଖେତ୍ତଂ ଅଚ୍ଛିବଦ୍ଧଂ ପାଳିବଦ୍ଧଂ ମରିୟାଦବଦ୍ଧଂ ସିଙ୍ଘାଟକବଦ୍ଧ''ନ୍ତି? ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି। ''ଉସ୍ସହସି ତ୍ୱଂ, ଆନନ୍ଦ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱରୂପାନି ଚୀୱରାନି ସଂୱିଦହିତୁ''ନ୍ତି? ''ଉସ୍ସହାମି, ଭଗୱା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଦକ୍ଖିଣାଗିରିସ୍ମିଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ପୁନଦେୱ ରାଜଗହଂ ପଚ୍ଚାଗଞ୍ଛି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ସମ୍ବହୁଲାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀୱରାନି ସଂୱିଦହିତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ପସ୍ସତୁ ମେ [ପସ୍ସଥ ତୁମ୍ହେ (କ।)], ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଚୀୱରାନି ସଂୱିଦହିତାନୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ପଣ୍ଡିତୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆନନ୍ଦୋ; ମହାପଞ୍ଞୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆନନ୍ଦୋ; ଯତ୍ର ହି ନାମ ମୟା ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଆଜାନିସ୍ସତି, କୁସିମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି, ଅଡ୍ଢକୁସିମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି, ମଣ୍ଡଲମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି , ଅଡ୍ଢମଣ୍ଡଲମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି, ୱିୱଟ୍ଟମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି, ଅନୁୱିୱଟ୍ଟମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି, ଗୀୱେୟ୍ୟକମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି, ଜଙ୍ଘେୟ୍ୟକମ୍ପି ନାମ କରିସ୍ସତି, ବାହନ୍ତମ୍ପି ନାମ

କରିସ୍ସତି, ଛିନ୍ନକଂ ଭଓିସ୍ସତି, ସହ୍ଳୂଖଂ ସମଣସାରୁପ୍ପଂ ପଚ୍ଚତ୍ଥିକାନଞ୍ଚ ଅନଭିଚ୍ଛିତଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓେ, ଛିନ୍ନକଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ ଛିନ୍ନକଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ ଛିନ୍ନକଂ ଅନ୍ତରଓାସକ''ନ୍ତି।

ଛିନ୍ନକଚୀଓରାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୭। ତିଚୀଓରାନୁଜାନନା

୩୪୬। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓା ରାଜଗହେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ଓିହରିତ୍ଓା ଯେନ ଓେସାଲୀ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅଦ୍ଦସ ଖୋ ଭଗଓା ଅନ୍ତରା ଚ ରାଜଗହଂ ଅନ୍ତରା ଚ ଓେସାଲିଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନୋ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀଓରେହି ଉବ୍ଭଣ୍ଡିତେ [ଉବ୍ଭଣ୍ଡୀକତେ (ସ୍ଯା।)] ସୀସେପି ଚୀଓରଭିସିଂ କରିତ୍ଓା ଖନ୍ଧେପି ଚୀଓରଭିସିଂ କରିତ୍ଓା କଟିଯାପି ଚୀଓରଭିସିଂ କରିତ୍ଓା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ଭଗଓତୋ ଏତଦହୋସି – ''ଅତିଲହୁଂ ଖୋ ଇମେ ମୋଘପୁରିସା ଚୀଓରେ ବାହୁଲ୍ଲାଯ ଆଓତ୍ତା । ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀଓରେ ସୀମଂ ବନ୍ଧେଯ୍ଯଂ, ମରିଯାଦଂ ଠପେଯ୍ଯ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓା ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ଓେସାଲୀ ତଦଓସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଓା ଓେସାଲିଯଂ ଓିହରତି ଗୋତମକେ ଚେତିଯେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭଗଓା ସୀତାସୁ ହେମନ୍ତିକାସୁ ରତ୍ତୀସୁ ଅନ୍ତରଟ୍ଠକାସୁ ହିମପାତସମଯେ ରତ୍ତିଂ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଏକଚୀଓରୋ ନିସୀଦି। ନ ଭଗଓନ୍ତଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ନିକ୍ଖନ୍ତେ ପଠମେ ଯାମେ ସୀତଂ ଭଗଓନ୍ତଂ ଅହୋସି। ଦୁତିଯଂ ଭଗଓା ଚୀଓରଂ ପାରୁପି। ନ ଭଗଓନ୍ତଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ନିକ୍ଖନ୍ତେ ମଜ୍ଝିମେ ଯାମେ ସୀତଂ ଭଗଓନ୍ତଂ ଅହୋସି। ତତିଯଂ ଭଗଓା ଚୀଓରଂ ପାରୁପି। ନ ଭଗଓନ୍ତଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ନିକ୍ଖନ୍ତେ ପଚ୍ଛିମେ ଯାମେ ଉଦ୍ଧସ୍ତେ ଅରୁଣେ ନନ୍ଦିମୁଖିଯା ରତ୍ତିଯା ସୀତଂ ଭଗଓନ୍ତଂ ଅହୋସି। ଚତୁତ୍ଥଂ ଭଗଓା ଚୀଓରଂ ପାରୁପି। ନ ଭଗଓନ୍ତଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓତୋ ଏତଦହୋସି – ''ଯେପି ଖୋ ତେ କୁଲପୁତ୍ତା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମଓିନଯେ ସୀତାଲୁକା ସୀତଭୀରୁକା ତେପି ସକ୍କୋନ୍ତି ତିଚୀଓରେନ ଯାପେତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀଓରେ ସୀମଂ ବନ୍ଧେଯ୍ଯଂ, ମରିଯାଦଂ ଠପେଯ୍ଯଂ, ତିଚୀଓରଂ ଅନୁଜାନେଯ୍ଯ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଓା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଇଧାହଂ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅନ୍ତରା ଚ ରାଜଗହଂ ଅନ୍ତରା ଚ ଓେସାଲିଂ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନୋ ଅଦ୍ଦସଂ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀଓରେହି ଉବ୍ଭଣ୍ଡିତେ ସୀସେପି ଚୀଓରଭିସିଂ କରିତ୍ଓା ଖନ୍ଧେପି ଚୀଓରଭିସିଂ କରିତ୍ଓା କଟିଯାପି ଚୀଓରଭିସିଂ କରିତ୍ଓା ଆଗଚ୍ଛନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ମେ ଏତଦହୋସି – 'ଅତିଲହୁଂ ଖୋ ଇମେ ମୋଘପୁରିସା ଚୀଓରେ ବାହୁଲ୍ଲାଯ ଆଓତ୍ତା। ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀଓରେ ସୀମଂ ବନ୍ଧେଯ୍ଯଂ, ମରିଯାଦଂ ଠପେଯ୍ଯ'ନ୍ତି। ଇଧାହଂ, ଭିକ୍ଖଓେ, ସୀତାସୁ ହେମନ୍ତିକାସୁ ରତ୍ତୀସୁ ଅନ୍ତରଟ୍ଠକାସୁ ହିମପାତସମଯେ ରତ୍ତିଂ ଅଜ୍ଝୋକାସେ ଏକଚୀଓରୋ ନିସୀଦିଂ। ନ ମଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ନିକ୍ଖନ୍ତେ ପଠମେ ଯାମେ ସୀତଂ ମଂ ଅହୋସି। ଦୁତିଯାହଂ ଚୀଓରଂ ପାରୁପିଂ। ନ ମଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ନିକ୍ଖନ୍ତେ ମଜ୍ଝିମେ ଯାମେ ସୀତଂ ମଂ ଅହୋସି। ତତିଯାହଂ ଚୀଓରଂ ପାରୁପିଂ। ନ ମଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ନିକ୍ଖନ୍ତେ ପଚ୍ଛିମେ ଯାମେ ଉଦ୍ଧସ୍ତେ ଅରୁଣେ ନନ୍ଦିମୁଖିଯା ରତ୍ତିଯା ସୀତଂ ମଂ ଅହୋସି। ଚତୁତ୍ଥାହଂ ଚୀଓରଂ ପାରୁପିଂ। ନ ମଂ ସୀତଂ ଅହୋସି। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଏତଦହୋସି – ''ଯେପି ଖୋ ତେ କୁଲପୁତ୍ତା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମଓିନଯେ ସୀତାଲୁକା ସୀତଭୀରୁକା ତେପି ସକ୍କୋନ୍ତି ତିଚୀଓରେନ ଯାପେତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଚୀଓରେ ସୀମଂ ବନ୍ଧେଯ୍ଯଂ, ମରିଯାଦଂ ଠପେଯ୍ଯଂ , ତିଚୀଓରଂ ଅନୁଜାନେଯ୍ଯ'ନ୍ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓେ, ତିଚୀଓରଂ – ଦିଗୁଣଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ, ଏକଚ୍ଚିଯଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ, ଏକଚ୍ଚିଯଂ ଅନ୍ତରଓାସକ''ନ୍ତି।

ତିଚୀଓରାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୮। ଅତିରେକଚୀଓରକଥା

୩୪୭।[ପାରା। ୪୬୧] ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଓତା ତିଚୀଓରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତନ୍ତି ଅଞ୍ଞେନେଓ ତିଚୀଓରେନ ଗାମଂ ପଓିସନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେନ ତିଚୀଓରେନ ଆରାମେ ଅଚ୍ଛନ୍ତି, ଅଞ୍ଞେନ ତିଚୀଓରେନ ନହାନଂ ଓତରନ୍ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିଯ୍ଯନ୍ତି ଓିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିଯା ଭିକ୍ଖୂ ଅତିରେକଚୀଓରଂ ଧାରେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଓା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖଓେ, ଅତିରେକଚୀଓରଂ ଧାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ଧାରେଯ୍ଯ, ଯଥାଧମ୍ମୋ କାରେତବ୍ବୋ''ତି।

[ପାରା। ୪୬୧] ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ଅତିରେକଚୀଓରଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ଆଯସ୍ମା ଚ ଆନନ୍ଦୋ ତଂ ଚୀଓରଂ ଆଯସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ଦାତୁକାମୋ ହୋତି। ଆଯସ୍ମା ଚ ସାରିପୁତ୍ତୋ ସାକେତେ ଓିହରତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗଓତା ସିକ୍ଖାପଦଂ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ 'ନ ଅତିରେକଚୀଓରଂ ଧାରେତବ୍ବ'ନ୍ତି। ଇଦଞ୍ଚ ମେ ଅତିରେକଚୀଓରଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ । ଅହଞ୍ଚିମଂ ଚୀଓରଂ ଆଯସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ଦାତୁକାମୋ। ଆଯସ୍ମା ଚ ସାରିପୁତ୍ତୋ ସାକେତେ ଓିହରତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ ମଯା ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗଓତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି।

''କୀଓଚିରଂ ପନାନନ୍ଦ, ସାରିପୁତ୍ତୋ ଆଗଚ୍ଛିସ୍ସତୀ''ତି? ''ନଓମଂ ୱା, ଭଗଓ୍ୱା, ଦିଓସଂ, ଦସମଂ ୱା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, ଦସାହପରମଂ ଅତିରେକଚୀଓ୍ୱରଂ ଧାରେତୁ''ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅତିରେକଚୀଓ୍ୱରଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ଅତିରେକଚୀଓ୍ୱରେ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗଓ୍ୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, ଅତିରେକଚୀଓ୍ୱରଂ ୱିକପ୍ପେତୁନ୍ତି।

୩୪୮। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ୱେସାଲିଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ବାରାଣସୀ ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ବାରାଣସୀ ତଦଓ୍ୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଓ୍ୱା ବାରାଣସିଯଂ ୱିହରତି ଇସିପତନେ ମିଗଦାଯେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅନ୍ତରଓ୍ୱାସକୋ ଛିଦ୍ଦୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଭଗଓ୍ୱତା ତିଚୀଓ୍ୱରଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ – ଦିଗୁଣା ସଙ୍ଘାଟି, ଏକଚ୍ଚିଯୋ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗୋ , ଏକଚ୍ଚିଯୋ ଅନ୍ତରଓ୍ୱାସକୋ। ଅଯଞ୍ଚ ମେ ଅନ୍ତରଓ୍ୱାସକୋ ଛିଦ୍ଦୋ। ଯଂନୂନାହଂ ଅଗ୍ଗଳଂ ଅଚ୍ଛୁପେଯ୍ୟଂ, ସମନ୍ତତୋ ଦୁପଟ୍ଟଂ ଭୱିସ୍ସତି, ମଜ୍ଝେ ଏକଚ୍ଚିଯ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅଗ୍ଗଳଂ ଅଚ୍ଛୁପେସି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅଗ୍ଗଳଂ ଅଚ୍ଛୁପେନ୍ତଂ [ଅଚ୍ଛୁପନ୍ତଂ (କ।)], ଦିସ୍ୱାନ ଯେନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ''କିଂ ତ୍ୱଂ, ଭିକ୍ଖୁ, କରୋସୀ''ତି? ''ଅଗ୍ଗଳଂ, ଭଗଓ୍ୱା, ଅଚ୍ଛୁପେମୀ''ତି। ''ସାଧୁ ସାଧୁ, ଭିକ୍ଖୁ; ସାଧୁ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ଅଗ୍ଗଳଂ ଅଚ୍ଛୁପେସୀ''ତି । ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, ଅହତାନଂ ଦୁସ୍ସାନଂ ଅହତକପ୍ପାନଂ ଦିଗୁଣଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ, ଏକଚ୍ଚିଯଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ, ଏକଚ୍ଚିଯଂ ଅନ୍ତରଓ୍ୱାସକଂ; ଉତୁଦ୍ଧଟାନଂ ଦୁସ୍ସାନଂ ଚତୁଗ୍ଗୁଣଂ ସଙ୍ଘାଟିଂ, ଦିଗୁଣଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ, ଦିଗୁଣଂ ଅନ୍ତରଓ୍ୱାସକଂ; ପଂସୁକୂଲେ ଯାଓ୍ୱଦତ୍ଥଂ; ପାପଣିକେ ଉସ୍ସାହୋ କରଣୀଯୋ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, ଅଗ୍ଗଳଂ ତୁନ୍ନଂ ଓଓ୍ୱଟ୍ଟିକଂ କଣ୍ଡୁସକଂ ଦଳ୍ହୀକମ୍ମ''ନ୍ତି।

ଅତିରେକଚୀଓ୍ୱରକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୧୯। ୱିସାଖାଓ୍ୱତ୍ଥୁ

୩୪୯। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ବାରାଣସିଯଂ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ସାଓ୍ୱତ୍ଥି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ସାଓ୍ୱତ୍ଥି ତଦଓ୍ୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଓ୍ୱା ସାଓ୍ୱତ୍ଥିଯଂ ୱିହରତି ଜେତଓ୍ୱନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଯେନ ଭଗଓ୍ୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ଅଭିଓ୍ୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ୱିସାଖଂ ମିଗାରମାତରଂ ଭଗଓ୍ୱା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା, ଭଗଓ୍ୱତା ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସିତା ସମାଦପିତା ସମୁତ୍ତେଜିତା ସମ୍ପହଂସିତା, ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ''ଅଧିୱାସେତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗଓ୍ୱା ସ୍ୱାତନାଯ ଭତ୍ତଂ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନା''ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗଓ୍ୱା ତୁଣ୍ହୀଭାଓ୍ୱେନ। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଭଗଓ୍ୱତୋ ଅଧିୱାସନଂ ୱିଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗଓ୍ୱନ୍ତଂ ଅଭିଓ୍ୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତସ୍ସା ରତ୍ତିଯା ଅଚ୍ଚଯେନ ଚାତୁଦ୍ଦୀପିକୋ ମହାମେଘୋ ପାଓ୍ୱସ୍ସି। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଯଥା, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, ଜେତଓ୍ୱନେ ୱସ୍ସତି ଏଓ୍ୱଂ ଚତୂସୁ ଦୀପେସୁ ୱସ୍ସତି। ଓଓ୍ୱସ୍ସାପେଥ, ଭିକ୍ଖଓ୍ୱେ, କାଯଂ। ଅଯଂ ପଚ୍ଛିମକୋ ଚାତୁଦ୍ଦୀପିକୋ ମହାମେଘୋ''ତି। ''ଏଓ୍ୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗଓ୍ୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ନିକ୍ଖିତ୍ତଚୀଓ୍ୱରା କାଯଂ ଓଓ୍ୱସ୍ସାପେନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ପଣୀତଂ ଖାଦନୀଯଂ ଭୋଜନୀଯଂ ପଟିଯାଦାପେତ୍ୱା ଦାସିଂ ଆଣାପେସି – ''ଗଚ୍ଛ, ଜେ। ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା କାଲଂ ଆରୋଚେହି – କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି। ''ଏଓ୍ୱଂ, ଅଯ୍ୟେ''ତି ଖୋ ସା ଦାସୀ ୱିସାଖାଯ ମିଗାରମାତୁଯା ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅଦ୍ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଚୀଓ୍ୱରେ କାଯଂ ଓଓ୍ୱସ୍ସାପେନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ 'ନତ୍ଥି ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ଆଜୀଓ୍ୱକା କାଯଂ ଓଓ୍ୱସ୍ସାପେନ୍ତୀ'ତି ଯେନ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ତେନୁପସଙ୍କମି ; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ୱିସାଖଂ ମିଗାରମାତରଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ''ନତ୍ଥଯ୍ୟେ, ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ଆଜୀଓ୍ୱକା କାଯଂ ଓଓ୍ୱସ୍ସାପେନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖାଯ ମିଗାରମାତୁଯା ପଣ୍ଡିତାଯ ୱିଯତ୍ତାଯ ମେଧାୱିନିଯା ଏତଦହୋସି – ''ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ଅଯ୍ୟା ନିକ୍ଖିତ୍ତଚୀଓ୍ୱରା କାଯଂ ଓଓ୍ୱସ୍ସାପେନ୍ତି। ସାଯଂ ବାଲା ମଞ୍ଞିତ୍ଥ – ନତ୍ଥି ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ଆଜୀଓ୍ୱକା କାଯଂ ଓଓ୍ୱସ୍ସାପେନ୍ତୀ''ତି, ପୁନ ଦାସିଂ ଆଣାପେସି – ''ଗଚ୍ଛ, ଜେ। ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା କାଲଂ ଆରୋଚେହି – କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଗତ୍ତାନି ସୀତିଂ କରିତ୍ୱା [ସୀତୀକରିତ୍ୱା (ସ୍ୟା।)] କଲ୍ଲକାଯା ଚୀଓ୍ୱରାନି ଗହେତ୍ୱା ଯଥାୱିହାରଂ ପୱିସିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ସା ଦାସୀ ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଅପସ୍ସନ୍ତୀ 'ନତ୍ଥି ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ସୁଞ୍ଞୋ ଆରାମୋ'ତି ଯେନ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ୱିସାଖଂ ମିଗାରମାତରଂ ଏତଦଓ୍ୱୋଚ – ''ନତ୍ଥଯ୍ୟେ, ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ସୁଞ୍ଞୋ ଆରାମୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖାଯ ମିଗାରମାତୁଯା ପଣ୍ଡିତାଯ ୱିଯତ୍ତାଯ ମେଧାୱିନିଯା ଏତଦହୋସି – ''ନିସ୍ସଂସଯଂ ଖୋ ଅଯ୍ୟା ଗତ୍ତାନି ସୀତିଂ କରିତ୍ୱା କଲ୍ଲକାଯା ଚୀଓ୍ୱରାନି ଗହେତ୍ୱା ଯଥାୱିହାରଂ ପୱିଟ୍ଠା। ସାଯଂ

ବାଲା ମଞ୍ଜିଞ୍ଛ – ନତ୍ଥି ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ସୁଞ୍ଞୋ ଆରାମୋ’’ତି, ପୁନ ଦାସିଂ ଆଣାପେସି – ‘‘ଗଚ୍ଛ, ଜେ ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା କାଲଂ ଆରୋଚେହି – କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି।

୩୫୦। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ସନ୍ଦହଥ [ସନ୍ନହଥ (ସୀ। ସ୍ୟା।)], ଭିକ୍ଖୱେ, ପତ୍ତଚୀୱରଂ; କାଲୋ ଭତ୍ତସ୍ସା’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମୟଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ – ସେୟ୍ୟଥାପି ନାମ ବଲୱା ପୁରିସୋ ସମ୍ମିଞ୍ଜିତଂ ୱା ବାହଂ ପସାରେୟ୍ୟ, ପସାରିତଂ ୱା ବାହଂ ସମିଞ୍ଜେୟ୍ୟ, ଏୱମେୱ – ଜେତୱନେ ଅନ୍ତରହିତୋ ୱିସାଖାୟ ମିଗାରମାତୁୟା କୋଟ୍ଠକେ ପାତୁରହୋସି। ନିସୀଦି ଭଗୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ସଦ୍ଧିଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘେନ। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା – ‘‘ଅଚ୍ଛରିୟଂ ୱତ ଭୋ! ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ଭୋ! ତଥାଗତସ୍ସ ମହିଦ୍ଧିକତା ମହାନୁଭାୱତା, ୟତ୍ର ହି ନାମ ଜଣ୍ଣୁକମତ୍ତେସୁପି ଓଘେସୁ ପୱତ୍ତମାନେସୁ, କଟିମତ୍ତେସୁପି ଓଘେସୁ ପୱତ୍ତମାନେସୁ, ନ ହି ନାମ ଏକଭିକ୍ଖୁସ୍ସପି [ପୱତ୍ତମାନେସୁ ନ ଏକଭିକ୍ଖୁସ୍ସପି (?)] ପାଦା ୱା ଚୀୱରାନି ୱା ଅଲ୍ଲାନି ଭୱିସ୍ସନ୍ତୀ’’ତି – ହଟ୍ଠା ଉଦଗ୍ଗା ବୁଦ୍ଧପ୍ପମୁଖଂ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ପଣୀତେନ ଖାଦନୀୟେନ ଭୋଜନୀୟେନ ସହତ୍ଥା ସନ୍ତପ୍ପେତ୍ୱା ସମ୍ପୱାରେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଭୁତ୍ତାୱିଂ ଓନୀତପତ୍ତପାଣିଂ ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନା ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଅଟ୍ଠାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱନ୍ତଂ ୱରାନି ୟାଚାମୀ’’ତି। ‘‘ଅତିକ୍କନ୍ତୱରା ଖୋ, ୱିସାଖେ, ତଥାଗତା’’ତି। ‘‘ୟାନି ଚ, ଭନ୍ତେ, କପ୍ପିୟାନି ୟାନି ଚ ଅନୱଜ୍ଜାନୀ’’ତି। ‘‘ୱଦେହି, ୱିସାଖେ’’ତି। ‘‘ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ୱସ୍ସିକସାଟିକଂ ଦାତୁଂ, ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ, ଗମିକଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ, ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ଦାତୁଂ, ଧୁୱୟାଗୁଂ ଦାତୁଂ, ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘସ୍ସ ଉଦକସାଟିକଂ ଦାତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ୱିସାଖେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ତଥାଗତଂ ଅଟ୍ଠ ୱରାନି ୟାଚସୀ’’ତି?

‘‘ଇଧାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଦାସିଂ ଆଣାପେସିଂ – ‘ଗଚ୍ଛ, ଜେ ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା କାଲଂ ଆରୋଚେହି – କାଲୋ, ଭନ୍ତେ, ନିଟ୍ଠିତଂ ଭତ୍ତ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସା, ଭନ୍ତେ, ଦାସୀ ଆରାମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଅଦ୍ଦସ ଭିକ୍ଖୂ ନିକ୍ଖିତ୍ତଚୀୱରେ କାୟଂ ଓୱସ୍ସାପେନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ‘‘ନତ୍ଥି ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ଆଜୀୱକା କାୟଂ ଓୱସ୍ସାପେନ୍ତୀ’’ତି ୟେନାହଂ ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ମଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ନତ୍ଥୟ୍ୟେ, ଆରାମେ ଭିକ୍ଖୂ, ଆଜୀୱକା କାୟଂ ଓୱସ୍ସାପେନ୍ତୀ’’ତି। ଅସୁଚି, ଭନ୍ତେ, ନଗ୍ଗିୟଂ ଜେଗୁଚ୍ଛଂ ପଟିକୂଲଂ। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ୱସ୍ସିକସାଟିକଂ ଦାତୁଂ।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଗନ୍ତୁକୋ ଭିକ୍ଖୁ ନ ୱୀଥିକୁସଲୋ ନ ଗୋଚରକୁସଲୋ କିଲନ୍ତୋ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରତି। ସୋ ମେ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ୱୀଥିକୁସଲୋ ଗୋଚରକୁସଲୋ ଅକିଲନ୍ତୋ ପିଣ୍ଡାୟ ଚରିସ୍ସତି। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭନ୍ତେ, ଗମିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ତନୋ ଭତ୍ତଂ ପରିୟେସମାନୋ ସତ୍ଥା ୱା ୱିହାୟିସ୍ସତି, ୟତ୍ଥ ୱା ୱାସଂ ଗନ୍ତୁକାମୋ ଭୱିସ୍ସତି ତତ୍ଥ ୱିକାଲେ ଉପଗଚ୍ଛିସ୍ସତି, କିଲନ୍ତୋ ଅଦ୍ଧାନଂ ଗମିସ୍ସତି। ସୋ ମେ ଗମିକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ସତ୍ଥା ନ ୱିହାୟିସ୍ସତି, ୟତ୍ଥ ୱାସଂ ଗନ୍ତୁକାମୋ ଭୱିସ୍ସତି ତତ୍ଥ କାଲେ ଉପଗଚ୍ଛିସ୍ସତି, ଅକିଲନ୍ତୋ ଅଦ୍ଧାନଂ ଗମିସ୍ସତି। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ଗମିକଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭନ୍ତେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସପ୍ପାୟାନି ଭୋଜନାନି ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଆବାଧୋ ୱା ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, କାଲଂକିରିୟା ୱା ଭୱିସ୍ସତି। ତସ୍ସ ମେ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଭୁତ୍ତସ୍ସ ଆବାଧୋ ନ ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, କାଲଂକିରିୟା ନ ଭୱିସ୍ସତି। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ । ‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭନ୍ତେ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅତ୍ତନୋ ଭତ୍ତଂ ପରିୟେସମାନୋ ଗିଲାନସ୍ସ ଉସ୍ସୂରେ ଭତ୍ତଂ ନୀହରିସ୍ସତି, ଭତ୍ତଚ୍ଛେଦଂ କରିସ୍ସତି। ସୋ ମେ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ଗିଲାନସ୍ସ କାଲେନ ଭତ୍ତଂ ନୀହରିସ୍ସତି, ଭତ୍ତଚ୍ଛେଦଂ ନ କରିସ୍ସତି। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ଦାତୁଂ।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭନ୍ତେ, ଗିଲାନସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସପ୍ପାୟାନି ଭେସଜ୍ଜାନି ଅଲଭନ୍ତସ୍ସ ଆବାଧୋ ୱା ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, କାଲଂକିରିୟା ୱା ଭୱିସ୍ସତି। ତସ୍ସ ମେ ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ପରିଭୁତ୍ତସ୍ସ ଆବାଧୋ ନ ଅଭିୱଡ୍ଢିସ୍ସତି, କାଲଂକିରିୟା ନ ଭୱିସ୍ସତି। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ଦାତୁଂ।

‘‘ପୁନ ଚପରଂ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱତା ଅନ୍ଧକୱିନ୍ଦେ ଦସାନିସଂସେ ସମ୍ପସ୍ସମାନେନ ୟାଗୁ ଅନୁଞ୍ଞାତା। ତ୍ୟାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆନିସଂସେ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ସଙ୍ଘସ୍ସ ୟାୱଜୀୱଂ ଧୁୱୟାଗୁଂ ଦାତୁଂ।

‘‘ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଅଚିରୱତିୟା ନଦିୟା ୱେସିୟାହି ସଦ୍ଧିଂ ନଗ୍ଗା ଏକତିତ୍ଥେ ନହାୟନ୍ତି। ତା, ଭନ୍ତେ, ୱେସିୟା ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ଉପ୍ପଣ୍ଡେସୁଂ – ‘କିଂ

ନୁ ଖୋ ନାମ ତୁମ୍ହାକଂ, ଅୟ୍ୟେ, ଦହରାନଂ [ଦହରାନଂ ଦହରାନଂ (ସୀ।)] ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚିଣ୍ଣେନ, ନନୁ ନାମ କାମା ପରିଭୁଞ୍ଜିତବ୍ବା; ଯଦା ଜିଣ୍ଣା ଭୱିସ୍ସଥ ତଦା ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ ଚରିସ୍ସଥ। ଏୱଂ ତୁମ୍ହାକଂ ଉଭୋ ଅନ୍ତା ପରିଗ୍ଗହିତା ଭୱିସ୍ସନ୍ତୀ'ତି। ତା, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁନିୟୋ ୱେସିୟାହି ଉପ୍ପଣ୍ଡିୟମାନା ମଙ୍କୂ ଅହେସୁଂ। ଅସୁଚି, ଭନ୍ତେ, ମାତୁଗାମସ୍ସ ନଗ୍ଗିୟଂ ଜେଗୁଚ୍ଛଂ ପଟିକୂଲଂ। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅତ୍ଥୱସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ଇଚ୍ଛାମି ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘସ୍ସ ଯାୱଜୀୱଂ ଉଦକସାଟିକଂ ଦାତୁ''ନ୍ତି।

୩୫୧। ''କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ୱିସାଖେ, ଆନିସଂସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ତଥାଗତଂ ଅଟ୍ଠ ୱରାନି ଯାଚସୀ''ତି? ''ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଦିସାସୁ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ଭିକ୍ଖୂ ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛିସ୍ସନ୍ତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାୟ। ତେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛିସ୍ସନ୍ତି – 'ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ କାଲଙ୍କତୋ, ତସ୍ସ କା ଗତି କୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟୋ'ତି? ତଂ ଭଗୱା ବ୍ୟାକରିସ୍ସତି ସୋତାପତ୍ତିଫଲେ ୱା ସକଦାଗାମିଫଲେ ୱା ଅନାଗାମିଫଲେ ୱା ଅରହତ୍ତେ ୱା। ତ୍ୱାହଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି – 'ଆଗତପୁବ୍ବା ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ତେନ ଅୟ୍ୟେନ ସାୱତ୍ଥୀ'ତି? ସଚେ ମେ ୱକ୍ଖନ୍ତି – 'ଆଗତପୁବ୍ବା ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସାୱତ୍ଥୀ'ତି ନିଟ୍ଠମେତ୍ଥ ଗଚ୍ଛିସ୍ସାମି – ନିସ୍ସଂସୟଂ ମେ ପରିଭୁତ୍ତଂ ତେନ ଅୟ୍ୟେନ ୱସ୍ସିକସାଟିକା ୱା ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ ୱା ଗମିକଭତ୍ତଂ ୱା ଗିଲାନଭତ୍ତଂ ୱା ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ ୱା ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ ୱା ଧୁୱୟାଗୁ ୱାତି। ତସ୍ସା ମେ ତଦନୁସ୍ସରନ୍ତିୟା ପାମୁଜ୍ଜଂ ଜାୟିସ୍ସତି, ପମୁଦିତାୟ ପୀତି ଜାୟିସ୍ସତି, ପୀତିମନାୟ କାୟୋ ପସ୍ସମ୍ଭିସ୍ସତି, ପସ୍ସଦ୍ଧକାୟା ସୁଖଂ ୱେଦିୟିସ୍ସାମି, ସୁଖିନିୟା ଚିତ୍ତଂ ସମାଧିୟିସ୍ସତି। ସା ମେ ଭୱିସ୍ସତି ଇନ୍ଦ୍ରିୟଭାୱନା ବଲଭାୱନା ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗଭାୱନା। ଇମାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆନିସଂସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ତଥାଗତଂ ଅଟ୍ଠ ୱରାନି ଯାଚାମୀ''ତି। ''ସାଧୁ ସାଧୁ, ୱିସାଖେ; ସାଧୁ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ୱିସାଖେ, ଇମଂ ଆନିସଂସଂ ସମ୍ପସ୍ସମାନା ତଥାଗତଂ ଅଟ୍ଠ ୱରାନି ଯାଚସି। ଅନୁଜାନାମି ତେ, ୱିସାଖେ, ଅଟ୍ଠ ୱରାନୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ୱିସାଖଂ ମିଗାରମାତରଂ ଇମାହି ଗାଥାହି ଅନୁମୋଦି –

''ଯା ଅନ୍ନପାନଂ ଦଦତିପ୍ପମୋଦିତା;

ସୀଲୂପପନ୍ନା ସୁଗତସ୍ସ ସାୱିକା;

ଦଦାତି ଦାନଂ ଅଭିଭୁୟ୍ୟ ମଚ୍ଛରଂ;

ସୋୱଗ୍ଗିକଂ ସୋକନୁଦଂ ସୁଖାୱହଂ।

''ଦିବ୍ବଂ ସା ଲଭତେ ଆୟୁଂ [ଦିବ୍ବଂ ବଲଂ ସା ଲଭତେ ଚ ଆୟୁଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)];

ଆଗମ୍ମ ମଗ୍ଗଂ ୱିରଜଂ ଅନଙ୍ଗଣଂ;

ସା ପୁଞ୍ଞକାମା ସୁଖିନୀ ଅନାମୟା;

ସଗ୍ଗମ୍ହି କାୟମ୍ହି ଚିରଂ ପମୋଦତୀ''ତି।

୩୫୨। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ୱିସାଖଂ ମିଗାରମାତରଂ ଇମାହି ଗାଥାହି ଅନୁମୋଦିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସିକସାଟିକଂ, ଆଗନ୍ତୁକଭତ୍ତଂ, ଗମିକଭତ୍ତଂ, ଗିଲାନଭତ୍ତଂ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକଭତ୍ତଂ, ଗିଲାନଭେସଜ୍ଜଂ, ଧୁୱୟାଗୁଂ, ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘସ୍ସ ଉଦକସାଟିକ''ନ୍ତି।

ୱିସାଖାୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

ୱିସାଖାଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୨୨୦। ନିସୀଦନାଦିଅନୁଜାନନା

୩୫୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ପଣୀତାନି ଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀ ଅସମ୍ପଜାନା ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତି। ତେସଂ ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀନଂ ଅସମ୍ପଜାନାନଂ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତାନଂ ସୁପିନନ୍ତେନ ଅସୁଚି ମୁଚ୍ଚତି, ସେନାସନଂ ଅସୁଚିନା ମକ୍ଖିୟତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମତା ଆନନ୍ଦେନ

ପଚ୍ଛାସମଣେନ ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସ ସେନାସନଂ ଅସୁଚିନା ମକ୍ଖିତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି – ''କିଂ ଏତଂ, ଆନନ୍ଦ, ସେନାସନଂ ମକ୍ଖିତ''ନ୍ତି? ''ଏତରହି, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ପଣୀତାନି ଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀ ଅସମ୍ପଜାନା ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତି। ତେସଂ ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀନଂ ଅସମ୍ପଜାନାନଂ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତାନଂ ସୁପିନନ୍ତେନ ଅସୁଚି ମୁଚ୍ଚତି; ତୟିଦଂ, ଭଗୱା, ସେନାସନଂ ଅସୁଚିନା ମକ୍ଖିତ''ନ୍ତି। ''ଏୱମେତଂ, ଆନନ୍ଦ, ଏୱମେତଂ, ଆନନ୍ଦ। ମୁଚ୍ଚତି ହି, ଆନନ୍ଦ, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀନଂ ଅସମ୍ପଜାନାନଂ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତାନଂ ସୁପିନନ୍ତେନ ଅସୁଚି। ଯେ ତେ, ଆନନ୍ଦ, ଭିକ୍ଖୂ ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତୀ ସମ୍ପଜାନା ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତି, ତେସଂ ଅସୁଚି ନ ମୁଚ୍ଚତି। ଯେପି ତେ, ଆନନ୍ଦ, ପୁଥୁଜ୍ଜନା କାମେସୁ ୱୀତରାଗା, ତେସମ୍ପି ଅସୁଚି ନ ମୁଚ୍ଚତି। ଅଟ୍ଠାନମେତଂ, ଆନନ୍ଦ, ଅନୱକାସୋ ଯଂ ଅରହତୋ ଅସୁଚି ମୁଚ୍ଚେୟ୍ୟା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଇଧାହଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆନନ୍ଦେନ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସଂ ସେନାସନଂ ଅସୁଚିନା ମକ୍ଖିତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସିଂ 'କିଂ ଏତଂ, ଆନନ୍ଦ, ସେନାସନଂ ମକ୍ଖିତ'ନ୍ତି? 'ଏତରହି, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ପଣୀତାନି ଭୋଜନାନି ଭୁଞ୍ଜିତ୍ୱା ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀ ଅସମ୍ପଜାନା ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତି। ତେସଂ ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀନଂ ଅସମ୍ପଜାନାନଂ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତାନଂ ସୁପିନନ୍ତେନ ଅସୁଚି ମୁଚ୍ଚତି; ତୟିଦଂ, ଭଗୱା, ସେନାସନଂ ଅସୁଚିନା ମକ୍ଖିତ'ନ୍ତି। 'ଏୱମେତଂ, ଆନନ୍ଦ, ଏୱମେତଂ, ଆନନ୍ଦ, ମୁଚ୍ଚତି ହି, ଆନନ୍ଦ, ମୁଟ୍ଠସ୍ସତୀନଂ ଅସମ୍ପଜାନାନଂ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତାନଂ ସୁପିନନ୍ତେନ ଅସୁଚି। ଯେ ତେ, ଆନନ୍ଦ, ଭିକ୍ଖୂ ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତୀ ସମ୍ପଜାନା ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମନ୍ତି, ତେସଂ ଅସୁଚି ନ ମୁଚ୍ଚତି। ଯେପି ତେ, ଆନନ୍ଦ, ପୁଥୁଜ୍ଜନା କାମେସୁ ୱୀତରାଗା ତେସମ୍ପି ଅସୁଚି ନ ମୁଚ୍ଚତି। ଅଟ୍ଠାନମେତଂ, ଆନନ୍ଦ, ଅନୱକାସୋ ଯଂ ଅରହତୋ ଅସୁଚି ମୁଚ୍ଚେୟ୍ୟା'''ତି।

''ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଦୀନୱା ମୁଟ୍ଠସ୍ସତିସ୍ସ ଅସମ୍ପଜାନସ୍ସ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମତୋ – ଦୁକ୍ଖଂ ସୁପତି, ଦୁକ୍ଖଂ ପଟିବୁଜ୍ଝତି, ପାପକଂ ସୁପିନଂ ପସ୍ସତି, ଦେୱତା ନ ରକ୍ଖନ୍ତି, ଅସୁଚି ମୁଚ୍ଚତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ଆଦୀନୱା ମୁଟ୍ଠସ୍ସତିସ୍ସ ଅସମ୍ପଜାନସ୍ସ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମତୋ।

''ପଞ୍ଚିମେ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଆନିସଂସା ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତିସ୍ସ ସମ୍ପଜାନସ୍ସ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମତୋ – ସୁଖଂ ସୁପତି, ସୁଖଂ ପଟିବୁଜ୍ଝତି, ନ ପାପକଂ ସୁପିନଂ ପସ୍ସତି, ଦେୱତା ରକ୍ଖନ୍ତି, ଅସୁଚି ନ ମୁଚ୍ଚତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ଆନିସଂସା ଉପଟ୍ଠିତସ୍ସତିସ୍ସ ସମ୍ପଜାନସ୍ସ ନିଦ୍ଦଂ ଓକ୍କମତୋ।

''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, କାୟଗୁତ୍ତିୟା ଚୀୱରଗୁତ୍ତିୟା ସେନାସନଗୁତ୍ତିୟା ନିସୀଦନ''ନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅତିଖୁଦ୍ଦକଂ ନିସୀଦନଂ ନ ସବ୍ବଂ ସେନାସନଂ ସଂଗୋପେତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟାୱମହନ୍ତଂ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଆକଙ୍ଖତି ତାୱମହନ୍ତଂ ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ କାତୁନ୍ତି।

୩୫୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ଉପଜ୍ଝାୟସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ବେଲଟ୍ଠସୀସସ୍ସ ଥୁଲ୍ଲକଚ୍ଛାବାଧୋ ହୋତି। ତସ୍ସ ଲସିକାୟ ଚୀୱରାନି କାୟେ ଲଗ୍ଗନ୍ତି। ତାନି ଭିକ୍ଖୂ ଉଦକେନ ତେମେତ୍ୱା ତେମେତ୍ୱା ଅପକଡ୍ଢନ୍ତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତାନି ଚୀୱରାନି ଉଦକେନ ତେମେତ୍ୱା ତେମେତ୍ୱା ଅପକଡ୍ଢନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ଯେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପଙ୍କମିତ୍ୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''କିଂ ଇମସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆବାଧୋ''ତି? ''ଇମସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମତୋ ଥୁଲ୍ଲକଚ୍ଛାବାଧୋ। ଲସିକାୟ ଚୀୱରାନି କାୟେ ଲଗ୍ଗନ୍ତି। ତାନି ମୟଂ ଉଦକେନ ତେମେତ୍ୱା ତେମେତ୍ୱା ଅପକଡ୍ଢାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟସ୍ସ କଣ୍ଡୁ ୱା ପିଳକା ୱା ଅସ୍ସାୱୋ ୱା ଥୁଲ୍ଲକଚ୍ଛୁ ୱା ଆବାଧୋ କଣ୍ଡୁପ୍ପଟିଚ୍ଛାଦି''ନ୍ତି।

୩୫୫। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଂ [ମୁଖପୁଞ୍ଜନଚୋଳଂ (କ।)] ଆଦାୟ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନା ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଂ, ଯଂ ମମସ୍ସ ଦୀଘରତ୍ତଂ ହିତାୟ ସୁଖାୟା''ତି। ପଟିଗ୍ଗହେସି ଭଗୱା ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ୱିସାଖଂ ମିଗାରମାତରଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେସି ସମାଦପେସି ସମୁତ୍ତେଜେସି ସମ୍ପହଂସେସି। ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଭଗୱତା ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସିତା ସମାଦପିତା ସମୁତ୍ତେଜିତା ସମ୍ପହଂସିତା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ପକ୍କାମି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳକ''ନ୍ତି [ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଲନ୍ତି (ସ୍ୟା।)]।

୩୫୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ରୋଜୋ ମଲ୍ଲୋ ଆୟସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ସହାୟୋ ହୋତି। ରୋଜସ୍ସ ମଲ୍ଲସ୍ସ ଖୋମପିଲୋତିକା ଆୟସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ହତ୍ଥେ ନିକ୍ଖିତ୍ତା ହୋତି। ଆୟସ୍ମତୋ ଚ ଆନନ୍ଦସ୍ସ ଖୋମପିଲୋତିକାୟ ଅତ୍ଥୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସଂ ଗହେତୁଂ – ସନ୍ଦିଟ୍ଠୋ ଚ ହୋତି, ସମ୍ଭତ୍ତୋ ଚ, ଆଲପିତୋ ଚ, ଜୀୱତି ଚ, ଜାନାତି ଚ, ଗହିତେ ମେ ଅତ୍ତମନୋ ଭୱିସ୍ସତୀତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଇମେହି ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସଂ ଗହେତୁନ୍ତି।

୩୫୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପରିପୁଣ୍ଣଂ ହୋତି ତିଚୀୱରଂ। ଅତ୍ଥୋ ଚ ହୋତି ପରିସ୍ସାୱନେହିପି ଥୱିକାହିପି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିକ୍ଖାରଚୋଳଅନ୍ତି।

ନିସୀଦନାଦିଅନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୧। ପଚ୍ଛିମୱିକପ୍ପନୁପଗଚୀୱରାଦିକଥା

୩୫୮। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଯାନି ତାନି ଭଗୱତା ଅନୁଞ୍ଞାତାନି ତିଚୀୱରନ୍ତି ୱା ୱସ୍ସିକସାଟିକାତି ୱା ନିସୀଦନନ୍ତି ୱା ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣନ୍ତି ୱା କଣ୍ଡୁପଟିଚ୍ଛାଦୀତି ୱା ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଅନ୍ତି ୱା ପରିକ୍ଖାରଚୋଳଅନ୍ତି ୱା, ସବ୍ବାନି ତାନି ଅଧିଟ୍ଠାତବ୍ବାନି ନୁ ଖୋ, ଉଦାହୁ, ୱିକପ୍ପେତବ୍ବାନୀ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତିଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ୱିକପ୍ପେତୁଂ; ୱସ୍ସିକସାଟିକଂ ୱସ୍ସାନଂ ଚାତୁମାସଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ, ତତୋ ପରଂ ୱିକପ୍ପେତୁଂ; ନିସୀଦନଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ୱିକପ୍ପେତୁଂ; ପଚ୍ଚତ୍ଥରଣଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ୱିକପ୍ପେତୁଂ; କଣ୍ଡୁପଟିଚ୍ଛାଦିଂ ଯାୱଆବାଧା ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ତତୋ ପରଂ ୱିକପ୍ପେତୁଂ; ମୁଖପୁଞ୍ଛନଚୋଳଅଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ୱିକପ୍ପେତୁଂ; ପରିକ୍ଖାରଚୋଳଅଂ ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ ନ ୱିକପ୍ପେତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କିତ୍ତକଂ ପଚ୍ଛିମଂ ନୁ ଖୋ ଚୀୱରଂ ୱିକପ୍ପେତବ୍ବ''ନ୍ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଯାମେନ ଅଟ୍ଠଙ୍ଗୁଲଂ ସୁଗତଙ୍ଗୁଲେନ ଚତୁରଙ୍ଗୁଲୱିତ୍ଥତଂ ପଚ୍ଛିମଂ ଚୀୱରଂ ୱିକପ୍ପେତୁନ୍ତି।

୩୫୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମତୋ ମହାକସ୍ସପସ୍ସ ପଂସୁକୂଲକତୋ ଗରୁକୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁତ୍ତଲୂଖଂ କାତୁନ୍ତି। ୱିକଣ୍ଣୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱିକଣ୍ଣଂ ଉଦ୍ଧରିତୁନ୍ତି। ସୁତ୍ତା ଓକିରିଯନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନୁୱାତଂ ପରିଭଣ୍ଡଂ ଆରୋପେତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସଙ୍ଘାଟିଯା ପତ୍ତା ଲୁଜ୍ଜନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଟ୍ଠପଦକଂ କାତୁନ୍ତି।

୩୬୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ତିଚୀୱରେ କଯିରମାନେ ସବ୍ବଂ ଛିନ୍ନକଂ ନପ୍ପହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଅଛିନ୍ନକନ୍ତି।

ଦ୍ୱେ ଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଅଛିନ୍ନକଂ ନପ୍ପହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦ୍ୱେ ଅଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଛିନ୍ନକନ୍ତି।

ଦ୍ୱେ ଅଛିନ୍ନକାନି ଏକଂ ଛିନ୍ନକଂ ନପ୍ପହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅନ୍ୱାଧିକମ୍ପି ଆରୋପେତୁଂ, ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବଂ ଅଛିନ୍ନକଂ ଧାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ଧାରେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୩୬୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ବହୁଂ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି। ସୋ ଚ ତଂ ଚୀୱରଂ ମାତାପିତୂନଂ ଦାତୁକାମୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ମାତାପିତରୋତି [ମାତାପିତୂନଂ ଖୋ (ସୀ।)] ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦଦମାନେ [ୱଦମାନୋ (କ।), ୱଦମାନେ (?)] କିଂ ୱଦେଯ୍ୟାମ? ଅନୁଜାନାମି , ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତାପିତୂନଂ ଦାତୁଂ। ନ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଦ୍ଧାଦେଯ୍ୟଂ ୱିନିପାତେତବ୍ବଂ। ଯୋ ୱିନିପାତେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

୩୬୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନ୍ଧୱନେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପାୱିସି। ଚୋରା ତଂ ଚୀୱରଂ ଅୱହରିଂସୁ। ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଦୁଚ୍ଚୋଳଓ ହୋତି ଲୂଖଚୀୱରୋ। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''କିସ୍ସ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଦୁଚ୍ଚୋଳଓ ଲୂଖଚୀୱରୋସୀ''ତି? ''ଇଧାହଂ [ସୋ ଅହଂ (କତ୍ଥଚି)], ଆୱୁସୋ, ଅନ୍ଧୱନେ ଚୀୱରଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପାୱିସିଂ। ଚୋରା ତଂ ଚୀୱରଂ ଅୱହରିଂସୁ। ତେନାହଂ ଦୁଚ୍ଚୋଳଓ ଲୂଖଚୀୱରୋ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ। ଯୋ ପୱିସେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଅସ୍ସତିଯା ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପାୱିସି। ଭିକ୍ଖୂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ନନୁ , ଆୱୁସୋ ଆନନ୍ଦ, ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ – 'ନ ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ'ତି? କିସ୍ସ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ ଆନନ୍ଦ, ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମଂ

ପଣ୍ଡିତ୍ତୋ’’ତି? ‘‘ସଚ୍ଚଂ, ଆୱୁସୋ, ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ – ‘ନ ସନ୍ତରୁତ୍ତରେନ ଗାମୋ ପୱିସିତବ୍ବୋ’ତି। ଅପି ଚାହଂ ଅସ୍ସତିଯା ପୱିଟ୍ଠୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଚଯା ସଙ୍ଘାଟିଯା ନିକ୍ଖେପାଯ – ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି, ୱସ୍ସିକସଙ୍କେତଂ ୱା ହୋତି, ନଦୀପାରଂ ଗନ୍ତୁଂ ୱା ହୋତି, ଅଗ୍ଗଳଗୁତ୍ତିୱିହାରୋ ୱା ହୋତି, ଅତ୍ଥତକଥିନଂ ୱା ହୋତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ପଚ୍ଚଯା ସଙ୍ଘାଟିଯା ନିକ୍ଖେପାଯ।

ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଚଯା ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗସ୍ସ ନିକ୍ଖେପାଯ…ପେ… ଅନ୍ତରୱାସକସ୍ସ ନିକ୍ଖେପାଯ – ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି, ୱସ୍ସିକସଙ୍କେତଂ ୱା ହୋତି, ନଦୀପାରଂ ଗନ୍ତୁଂ ୱା ହୋତି, ଅଗ୍ଗଳଗୁତ୍ତିୱିହାରୋ ୱା ହୋତି, ଅତ୍ଥତକଥିନଂ ୱା ହୋତି। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ପଚ୍ଚଯା ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗସ୍ସ ଅନ୍ତରୱାସକସ୍ସ ନିକ୍ଖେପାଯ।

ପଞ୍ଚିମେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଚ୍ଚଯା ୱସ୍ସିକସାଟିକାଯ ନିକ୍ଖେପାଯ – ଗିଲାନୋ ୱା ହୋତି, ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତୁଂ ୱା ହୋତି, ନଦୀପାରଂ ଗନ୍ତୁଂ ୱା ହୋତି, ଅଗ୍ଗଳଗୁତ୍ତିୱିହାରୋ ୱା ହୋତି, ୱସ୍ସିକସାଟିକା ଅକତା ୱା ହୋତି ୱିପ୍ପକତା ୱା। ଇମେ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚ ପଚ୍ଚଯା ୱସ୍ସିକସାଟିକାଯ ନିକ୍ଖେପାଯାତି।

ପଚ୍ଛିମୱିକପ୍ପନୁପଗଚୀୱରାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୨। ସଙ୍ଘିକଚୀୱରୁପ୍ପାଦକଥା

୩୬୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏକୋ ୱସ୍ସଂ ୱସି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଅଦଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ଚତୁୱଗ୍ଗୋ ପଚ୍ଛିମୋ ସଙ୍ଘୋ’ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଏକକୋ। ଇମେ ଚ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଅଦଂସୁ। ଯଂନୂନାହଂ ଇମାନି ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ସାୱତ୍ଥିଂ ହରେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତାନି ଚୀୱରାନି ଆଦାଯ ସାୱତ୍ଥିଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ‘‘ତୁଯ୍ହେୱ, ଭିକ୍ଖୁ, ତାନି ଚୀୱରାନି ଯାୱ କଥିନସ୍ସ ଉବ୍ଭାରାଯା’’ତି। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଏକୋ ୱସ୍ସଂ ୱସତି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତସ୍ସେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି ଯାୱ କଥିନସ୍ସ ଉବ୍ଭାରାଯାତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉତୁକାଲଂ ଏକୋ ୱସି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଅଦଂସୁ। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ଚତୁୱଗ୍ଗୋ ପଚ୍ଛିମୋ ସଙ୍ଘୋ’ତି। ଅହଞ୍ଚମ୍ହି ଏକକୋ। ଇମେ ଚ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଅଦଂସୁ। ଯଂନୂନାହଂ ଇମାନି ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ସାୱତ୍ଥିଂ ହରେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତାନି ଚୀୱରାନି ଆଦାଯ ସାୱତ୍ଥିଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସି। ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ , ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେନ ସଙ୍ଘେନ ଭାଜେତୁଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଉତୁକାଲଂ ଏକୋ ୱସତି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ତାନି ଚୀୱରାନି ଅଧିଟ୍ଠାତୁଂ – ‘‘ମଯ୍ହିମାନି ଚୀୱରାନୀ’’ତି। ତସ୍ସ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ତଂ ଚୀୱରଂ ଅନଧିଟ୍ଠିତେ ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି, ସମକୋ ଦାତବ୍ବୋ ଭାଗୋ। ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ତଂ ଚୀୱରଂ ଭାଜିଯମାନେ, ଅପାତିତେ କୁସେ, ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି, ସମକୋ ଦାତବ୍ବୋ ଭାଗୋ। ତେହି ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ତଂ ଚୀୱରଂ ଭାଜିଯମାନେ, ପାତିତେ କୁସେ, ଅଞ୍ଞୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆଗଚ୍ଛତି, ନାକାମା ଦାତବ୍ବୋ ଭାଗୋତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଦ୍ୱେ ଭାତିକା ଥେରା, ଆଯସ୍ମା ଚ ଇସିଦାସୋ ଆଯସ୍ମା ଚ ଇସିଭଟୋ, ସାୱତ୍ଥିଯଂ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ଅଞ୍ଞତରଂ ଗାମକାୱାସଂ ଅଗମଂସୁ। ମନୁସ୍ସା ଚିରସ୍ସାପି ଥେରା ଆଗତାତି ସଚୀୱରାନି ଭତ୍ତାନି ଅଦଂସୁ। ଆୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ଥେରେ ପୁଚ୍ଛିଂସୁ – ‘‘ଇମାନି, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ଥେରେ ଆଗମ୍ମ ଉପ୍ପନ୍ନାନି, ସାଦିଯିସ୍ସନ୍ତି ଥେରା ଭାଗ’’ନ୍ତି। ଥେରା ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଯଥା ଖୋ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଭଗୱତା ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମ, ତୁମ୍ହାକଂଯେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି ଯାୱ କଥିନସ୍ସ ଉବ୍ଭାରାଯା’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ତଯୋ ଭିକ୍ଖୂ ରାଜଗହେ ୱସ୍ସଂ ୱସନ୍ତି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ

ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ‘ଚତୁୱଗ୍ଗୋ ପଚ୍ଛିମୋ ସଙ୍ଘୋ’ତି। ମଯଞ୍ଚମ୍ହା ତଯୋ ଜନା। ଇମେ ଚ ମନୁସ୍ସା ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି ଚୀୱରାନି ଦେନ୍ତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ ଅମ୍ହେହି ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଥେରା, ଆଯସ୍ମା ଚ ନିଲୱାସୀ ଆଯସ୍ମା ଚ ସାଣୱାସୀ ଆଯସ୍ମା ଚ ଗୋତକୋ ଆଯସ୍ମା ଚ ଭଗୁ ଆଯସ୍ମା ଚ ଫଳିକସନ୍ତାନୋ, ପାଟଲିପୁତ୍ତେ ୱିହରନ୍ତି

କୁକ୍କୁଟାରାମେ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପାଟଲିପୁତ୍ତଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଥେରେ ପୁଚ୍ଛିଂସୁ। ଥେରା ଏୱମାହଂସୁ – ''ଯଥା ଖୋ ମଯଂ ଆୱୁସୋ ଭଗୱତା ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମ, ତୁମ୍ହାକଂଯେୱ ତାନି ଚୀୱରାନି ଯାୱ କଥିନସ୍ସ ଉବ୍ଭାରାଯା''ତି।

ସଙ୍ଘିକଚୀୱରୁପ୍ପାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୩। ଉପନନ୍ଦସକ୍ୟପୁତ୍ତୱତ୍ଥୁ

୩୬୪। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ସାୱତ୍ଥିଯଂ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଅଞ୍ଞତରଂ ଗାମକାୱାସଂ ଅଗମାସି। ତତ୍ଥ ଚ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ ଭାଜେତୁକାମା ସନ୍ନିପତିଂସୁ। ତେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଇମାନି ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ଭାଜିଯିସ୍ସନ୍ତି, ସାଦିଯିସ୍ସସି ଭାଗ''ନ୍ତି? ''ଆମାୱୁସୋ, ସାଦିଯିସ୍ସାମୀ''ତି। ତତୋ ଚୀୱରଭାଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଅଗମାସି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ ଭାଜେତୁକାମା ସନ୍ନିପତିଂସୁ। ତେପି ଏୱମାହଂସୁ – ''ଇମାନି ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ଭାଜିଯିସ୍ସନ୍ତି, ସାଦିଯିସ୍ସସି ଭାଗ''ନ୍ତି? ''ଆମାୱୁସୋ, ସାଦିଯିସ୍ସାମୀ''ତି। ତତୋପି ଚୀୱରଭାଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଅଗମାସି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ ଭାଜେତୁକାମା ସନ୍ନିପତିଂସୁ। ତେପି ଏୱମାହଂସୁ – ''ଇମାନି ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ଭାଜିଯିସ୍ସନ୍ତି, ସାଦିଯିସ୍ସସି ଭାଗ''ନ୍ତି? ''ଆମାୱୁସୋ, ସାଦିଯିସ୍ସାମୀ''ତି। ତତୋପି ଚୀୱରଭାଗଂ ଗହେତ୍ୱା ମହନ୍ତଂ ଚୀୱରଭଣ୍ଡିକଂ ଆଦାଯ ପୁନଦେୱ ସାୱତ୍ଥିଂ ପଚ୍ଚାଗଞ୍ଛି। ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ମହାପୁଞ୍ଞୋସି ତ୍ୱଂ , ଆୱୁସୋ ଉପନନ୍ଦ, ବହୁଂ ତେ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପନ୍ନ''ନ୍ତି। ''କୁତୋ ମେ , ଆୱୁସୋ, ପୁଞ୍ଞଂ? ଇଧାହଂ, ଆୱୁସୋ, ସାୱତ୍ଥିଯଂ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଅଞ୍ଞତରଂ ଗାମକାୱାସଂ ଅଗମାସିଂ। ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ ଭାଜେତୁକାମା ସନ୍ନିପତିଂସୁ। ତେ ମଂ ଏୱମାହଂସୁ – 'ଇମାନି ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ଭାଜିଯିସ୍ସନ୍ତି, ସାଦିଯିସ୍ସସି ଭାଗ'ନ୍ତି? 'ଆମାୱୁସୋ, ସାଦିଯିସ୍ସାମୀ'ତି। ତତୋ ଚୀୱରଭାଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଅଗମାସିଂ। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ ଭାଜେତୁକାମା ସନ୍ନିପତିଂସୁ। ତେପି ମଂ ଏୱମାହଂସୁ – 'ଇମାନି ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ଭାଜିଯିସ୍ସନ୍ତି, ସାଦିଯିସ୍ସସି ଭାଗ'''ନ୍ତି? 'ଆମାୱୁସୋ, ସାଦିଯିସ୍ସାମୀ'ତି। ତତୋପି ଚୀୱରଭାଗଂ ଗହେତ୍ୱା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଅଗମାସିଂ। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂ ଚୀୱରଂ ଭାଜେତୁକାମା ସନ୍ନିପତିଂସୁ। ତେପି ମଂ ଏୱମାହଂସୁ – 'ଇମାନି ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ସଙ୍ଘିକାନି ଚୀୱରାନି ଭାଜିଯିସ୍ସନ୍ତି, ସାଦିଯିସ୍ସସି ଭାଗ'ନ୍ତି? 'ଆମାୱୁସୋ, ସାଦିଯିସ୍ସାମୀ'ତି। ତତୋପି ଚୀୱରଭାଗଂ ଅଗ୍ଗହେସିଂ। ଏୱଂ ମେ ବହୁଂ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପନ୍ନନ୍ତି। ''କିଂ ପନ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ ଉପନନ୍ଦ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଚୀୱରଭାଗଂ ସାଦିଯୀ''ତି? ''ଏୱମାୱୁସୋ''ତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାଯନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଆଯସ୍ମା ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଚୀୱରଭାଗଂ ସାଦିଯିସ୍ସତୀ''ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ''ସଚ୍ଚଂ କିର ତ୍ୱଂ, ଉପନନ୍ଦ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଚୀୱରଭାଗଂ ସାଦିଯୀ''ତି? ''ସଚ୍ଚଂ ଭଗୱା''ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଚୀୱରଭାଗଂ ସାଦିଯିସ୍ସସି। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠେନ ଅଞ୍ଞତ୍ର ଚୀୱରଭାଗୋ ସାଦିତବ୍ବୋ। ଯୋ ସାଦିଯେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଆଯସ୍ମା ଉପନନ୍ଦୋ ସକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ଏକୋ ଦ୍ୱୀସୁ ଆୱାସେସୁ ୱସ୍ସଂ ୱସି – ''ଏୱଂ ମେ ବହୁଂ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''କଥଂ ନୁ ଖୋ ଆଯସ୍ମତୋ ଉପନନ୍ଦସ୍ସ ସକ୍ୟପୁତ୍ତସ୍ସ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋ''ତି? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଦେଥ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସସ୍ସ ଏକାଧିପ୍ପାଯଂ। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଏକୋ ଦ୍ୱୀସୁ ଆୱାସେସୁ ୱସ୍ସଂ ୱସତି – ''ଏୱଂ ମେ ବହୁଂ ଚୀୱରଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜିସ୍ସତୀ''ତି। ସଚେ ଅମୁତ୍ର ଉପଡ୍ଢଂ ଅମୁତ୍ର ଉପଡ୍ଢଂ ୱସତି, ଅମୁତ୍ର ଉପଡ୍ଢୋ ଅମୁତ୍ର ଉପଡ୍ଢୋ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋ। ଯତ୍ଥ ୱା ପନ ବହୁତରଂ ୱସତି, ତତୋ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋତି।

ଉପନନ୍ଦସକ୍ୟପୁତ୍ତୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୨୪। ଗିଲାନୱତ୍ଥୁକଥା

୩୬୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କୁଚ୍ଛିୱିକାରାବାଧୋ ହୋତି। ସୋ ସକେ ମୁତ୍ତକରୀସେ ପଲିପନ୍ନୋ ସେତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମତା ଆନନ୍ଦେନ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ସେନାସନଚାରିକଂ ଆହିଣ୍ଡନ୍ତୋ ଯେନ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱିହାରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଭଗୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ସକେ ମୁତ୍ତକରୀସେ ପଲିପନ୍ନଂ ସଯମାନଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଯେନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କିଂ ତେ, ଭିକ୍ଖୁ, ଆବାଧୋ''ତି? ''କୁଚ୍ଛିୱିକାରୋ ମେ, ଭଗୱା''ତି। ''ଅତ୍ଥି ପନ ତେ, ଭିକ୍ଖୁ, ଉପଟ୍ଠାକୋ''ତି? ''ନତ୍ଥି, ଭଗୱା''ତି । ''କିସ୍ସ ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଉପଟ୍ଠେନ୍ତୀ''ତି? ''ଅହଂ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅକାରକୋ; ତେନ ମଂ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଉପଟ୍ଠେନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆମନ୍ତେସି

– ‘‘ଗଚ୍ଛାନନ୍ଦ, ଉଦକଂ ଆହର, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ନହାପେସ୍ସାମା’’ତି। ‘‘ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ’’ତି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ଉଦକଂ ଆହରି। ଭଗୱା ଉଦକଂ ଆସିଞ୍ଚି। ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ପରିଧୋୱି। ଭଗୱା ସୀସତୋ ଅଗ୍ଗହେସି। ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ପାଦତୋ ଉଚ୍ଚାରେତ୍ୱା ମଞ୍ଚକେ ନିପାତେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଏତସ୍ମିଂ ନିଦାନେ ଏତସ୍ମିଂ ପକରଣେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘଂ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ପଟିପୁଚ୍ଛି – ‘‘ଅତ୍ଥି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅମୁକସ୍ମିଂ ୱିହାରେ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ’’ତି? ‘‘ଅତ୍ଥି, ଭଗୱା’’ତି। ‘‘କିଂ ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ଆବାଧୋ’’ତି? ‘‘ତସ୍ସ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମତୋ କୁଚ୍ଛିୱିକାରାବାଧୋ’’ତି। ‘‘ଅତ୍ଥି ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉପଟ୍ଠାକୋ’’ତି? ‘‘ନତ୍ଥି, ଭଗୱା’’ତି । ‘‘କିସ୍ସ ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଉପଟ୍ଠେନ୍ତୀ’’ତି? ‘‘ଏସୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅକାରକୋ; ତେନ ତଂ ଭିକ୍ଖୂ ନ ଉପଟ୍ଠେନ୍ତୀ’’ତି। ‘‘ନତ୍ଥି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତା, ନତ୍ଥି ପିତା, ଯେ ୱୋ ଉପଟ୍ଠହେୟ୍ୟୁଂ। ତୁମ୍ହେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ନ ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସଥ, ଅଥ କୋ ଚରହି ଉପଟ୍ଠହିସ୍ସତି? ଯୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମଂ ଉପଟ୍ଠହେୟ୍ୟ ସୋ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠହେୟ୍ୟ। ସଚେ ଉପଜ୍ଝାୟୋ ହୋତି, ଉପଜ୍ଝାୟେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ; ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଆଚରିୟୋ ହୋତି, ଆଚରିୟେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ; ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ହୋତି , ସଦ୍ଧିୱିହାରିକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ; ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ହୋତି, ଅନ୍ତେୱାସିକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ; ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମାନୁପଜ୍ଝାୟକୋ ହୋତି, ସମାନୁପଜ୍ଝାୟକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ ; ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ସମାନାଚରିୟକୋ ହୋତି, ସମାନାଚରିୟକେନ ଯାୱଜୀୱଂ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ; ୱୁଟ୍ଠାନମସ୍ସ ଆଗମେତବ୍ବଂ। ସଚେ ନ ହୋତି ଉପଜ୍ଝାୟୋ ୱା ଆଚରିୟୋ ୱା ସଦ୍ଧିୱିହାରିକୋ ୱା ଅନ୍ତେୱାସିକୋ ୱା ସମାନୁପଜ୍ଝାୟକୋ ୱା ସମାନାଚରିୟକୋ ୱା ସଙ୍ଘେନ ଉପଟ୍ଠାତବ୍ବୋ। ନୋ ଚେ ଉପଟ୍ଠହେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସ’’।

୩୬୬। ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୋ ଦୂପଟ୍ଠୋ ହୋତି – ଅସପ୍ପାୟକାରୀ ହୋତି, ସପ୍ପାୟେ ମତ୍ତଂ ନ ଜାନାତି, ଭେସଜ୍ଜଂ ନ ପଟିସେୱିତା ହୋତି, ଅତ୍ଥକାମସ୍ସ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଯଥାଭୂତଂ ଆବାଧଂ ନାୱିକତ୍ତା ହୋତି ‘ଅଭିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ଅଭିକ୍କମତୀତି, ପଟିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ପଟିକ୍କମତୀତି, ଠିତଂ ୱା ଠିତୋ’ତି, ଉପ୍ପନ୍ନାନଂ ସାରୀରିକାନଂ ୱେଦନାନଂ ଦୁକ୍ଖାନଂ ତିବ୍ବାନଂ ଖରାନଂ କଟୁକାନଂ ଅସାତାନଂ ଅମନାପାନଂ ପାଣହରାନଂ ଅନଧିୱାସକଜାତିକୋ ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୋ ଦୂପଟ୍ଠୋ ହୋତି।

ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ , ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୋ ସୁପଟ୍ଠୋ ହୋତି – ସପ୍ପାୟକାରୀ ହୋତି, ସପ୍ପାୟେ ମତ୍ତଂ ଜାନାତି, ଭେସଜ୍ଜଂ ପଟିସେୱିତା ହୋତି, ଅତ୍ଥକାମସ୍ସ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଯଥାଭୂତଂ ଆବାଧଂ ଆୱିକତ୍ତା ହୋତି ‘ଅଭିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ଅଭିକ୍କମତୀତି, ପଟିକ୍କମନ୍ତଂ ୱା ପଟିକ୍କମତୀତି, ଠିତଂ ୱା ଠିତୋ’ତି, ଉପ୍ପନ୍ନାନଂ ସାରୀରିକାନଂ ୱେଦନାନଂ ଦୁକ୍ଖାନଂ ତିବ୍ବାନଂ ଖରାନଂ କଟୁକାନଂ ଅସାତାନଂ ଅମନାପାନଂ ପାଣହରାନଂ ଅଧିୱାସକଜାତିକୋ ହୋତି। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୋ ସୁପଟ୍ଠୋ ହୋତି।

ପଞ୍ଚହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ନାଲଂ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ – ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଭେସଜ୍ଜଂ ସଂୱିଧାତୁଂ, ସପ୍ପାୟାସପ୍ପାୟଂ ନ ଜାନାତି, ଅସପ୍ପାୟଂ ଉପନାମେତି ସପ୍ପାୟଂ ଅପନାମେତି, ଆମିସନ୍ତରୋ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତି ନୋ ମେତ୍ତଚିତ୍ତୋ, ଜେଗୁଚ୍ଛୀ ହୋତି ଉଚ୍ଚାରଂ ୱା ପସ୍ସାୱଂ ୱା ଖେଳଂ ୱା ୱନ୍ତଂ ୱା ନୀହାତୁଂ, ନ ପଟିବଲୋ ହୋତି ଗିଲାନଂ କାଲେନ କାଲଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତୁଂ ସମାଦପେତୁଂ ସମୁତ୍ତେଜେତୁଂ ସମ୍ପହଂସେତୁଂ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ନାଲଂ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ।

ପଞ୍ଚହି , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ଅଲଂ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁଂ – ପଟିବଲୋ ହୋତି ଭେସଜ୍ଜଂ ସଂୱିଧାତୁଂ, ସପ୍ପାୟାସପ୍ପାୟଂ ଜାନାତି, ଅସପ୍ପାୟଂ ଅପନାମେତି ସପ୍ପାୟଂ ଉପନାମେତି, ମେତ୍ତଚିତ୍ତୋ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତି ନୋ ଆମିସନ୍ତରୋ, ଅଜେଗୁଚ୍ଛୀ ହୋତି ଉଚ୍ଚାରଂ ୱା ପସ୍ସାୱଂ ୱା ଖେଳଂ ୱା ୱନ୍ତଂ ୱା ନୀହାତୁଂ, ପଟିବଲୋ ହୋତି ଗିଲାନଂ କାଲେନ କାଲଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତୁଂ ସମାଦପେତୁଂ ସମୁତ୍ତେଜେତୁଂ ସମ୍ପହଂସେତୁଂ। ଇମେହି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପଞ୍ଚହଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକୋ ଅଲଂ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠାତୁନ୍ତି।

ଗିଲାନୱତ୍ଥୁକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୫। ମତସନ୍ତକକଥା

୩୬୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଦ୍ୱେ ଭିକ୍ଖୂ କୋସଲେସୁ ଜନପଦେ ଅଦ୍ଧାନମଗ୍ଗପ୍ପଟିପନ୍ନା ହୋନ୍ତି। ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଆୱାସଂ ଉପଗଚ୍ଛିଂସୁ। ତତ୍ଥ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ହୋତି। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଭଗୱତା ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାନଂ ୱଣ୍ଣିତଂ। ହନ୍ଦ, ମୟଂ, ଆୱୁସୋ, ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉପଟ୍ଠହେମା’’ତି। ତେ ତଂ ଉପଟ୍ଠହିଂସୁ। ସୋ ତେହି ଉପଟ୍ଠହିୟମାନୋ କାଲମକାସି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାୟ ସାୱତ୍ଥିଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ‘‘ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାଲଙ୍କତେ ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ ପତ୍ତଚୀୱରେ, ଅପିଚ

ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକା ବହୂପକାରା। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାତବ୍ବଂ। ତେନ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – 'ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ କାଲଙ୍କତୋ। ଇଦଂ ତସ୍ସ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚା'''ତି। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ କାଲଙ୍କତୋ। ଇଦଂ ତସ୍ସ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦଦେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ଭିକ୍ଖୁ କାଲଙ୍କତୋ। ଇଦଂ ତସ୍ସ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ। ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦେତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇମସ୍ସ ତିଚୀୱରସ୍ସ ଚ ପତ୍ତସ୍ସ ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ଦିନ୍ନଂ ଇଦଂ ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି ।

୩୬୮ । ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ସାମଣେରୋ କାଲଙ୍କତୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ସାମଣେରସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାଲଙ୍କତେ ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ ପତ୍ତଚୀୱରେ, ଅପି ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକା ବହୂପକାରା। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେନ ଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାତୁଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦାତବ୍ବଂ। ତେନ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକେନ ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏୱମସ୍ସ ୱଚନୀୟୋ – ''ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ, ଭନ୍ତେ, ସାମଣେରୋ କାଲଙ୍କତୋ, ଇଦଂ ତସ୍ସ ଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚା''ତି। ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସାମଣେରୋ କାଲଙ୍କତୋ। ଇଦଂ ତସ୍ସ ଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦଦେୟ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଇତ୍ଥନ୍ନାମୋ ସାମଣେରୋ କାଲଙ୍କତୋ। ଇଦଂ ତସ୍ସ ଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ। ସଙ୍ଘୋ ଇମଂ ଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦେତି। ଯସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ଖମତି ଇମସ୍ସ ଚୀୱରସ୍ସ ଚ ପତ୍ତସ୍ସ ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାନଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ; ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି, ସୋ ଭାସେୟ୍ୟ।

''ଦିନ୍ନଂ ଇଦଂ ସଙ୍ଘେନ ଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତୋ ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରୟାମୀ''ତି।

୩୬୯ । ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚ ସାମଣେରୋ ଚ ଗିଲାନଂ ଉପଟ୍ଠହିଂସୁ। ସୋ ତେହି ଉପଟ୍ଠହିୟମାନୋ କାଲମକାସି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''କଥଂ ନୁ ଖୋ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ଚୀୱରପଟିୱୀସୋ ଦାତବ୍ବୋ''ତି ? ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକସ୍ସ ସାମଣେରସ୍ସ ସମକଂ ପଟିୱୀସଂ ଦାତୁନ୍ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ବହୁଭଣ୍ଡୋ ବହୁପରିକ୍ଖାରୋ କାଲଙ୍କତୋ ହୋତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ। ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାଲଙ୍କତେ ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ ପତ୍ତଚୀୱରେ, ଅପି ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକା ବହୂପକାରା। ଅନୁଜାନାମି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେନ ତିଚୀୱରଞ୍ଚ ପତ୍ତଞ୍ଚ ଗିଲାନୁପଟ୍ଠାକାନଂ ଦାତୁଂ। ଯଂ ତତ୍ଥ ଲହୁଭଣ୍ଡଂ ଲହୁପରିକ୍ଖାରଂ ତଂ ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେନ ସଙ୍ଘେନ ଭାଜେତୁଂ। ଯଂ ତତ୍ଥ ଗରୁଭଣ୍ଡଂ ଗରୁପରିକ୍ଖାରଂ ତଂ ଆଗତାନାଗତସ୍ସ ଚାତୁଦ୍ଦିସସ୍ସ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଅୱିସ୍ସଜ୍ଜିକଂ ଅୱେଭଙ୍ଗିକନ୍ତି।

ମତସନ୍ତକକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୬। ନଗ୍ଗିୟପଟିକ୍ଖେପକଥା

୩୭୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ନଗ୍ଗୋ ହୁତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଭଗୱା, ଭନ୍ତେ, ଅନେକପରିୟାୟେନ ଅପ୍ପିଚ୍ଛସ୍ସ ସନ୍ତୁଟ୍ଠସ୍ସ ସଲ୍ଲେଖସ୍ସ ଧୁତସ୍ସ ପାସାଦିକସ୍ସ ଅପଚୟସ୍ସ ୱୀରିୟାରମ୍ଭସ୍ସ ୱଣ୍ଣୱାଦୀ। ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ନଗ୍ଗିୟଂ ଅନେକପରିୟାୟେନ ଅପ୍ପିଚ୍ଛତାୟ ସନ୍ତୁଟ୍ଠିତାୟ ସଲ୍ଲେଖାୟ ଧୁତତାୟ [ଧୁତତ୍ତାୟ (କ।)] ପାସାଦିକତାୟ ଅପଚୟାୟ ୱୀରିୟାରମ୍ଭାୟ

ସଂୱତ୍ତତି। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ନଗ୍ଗିୟଂ ଅନୁଜାନାତୂ’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ‘‘ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ଅକରଣୀୟଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ନଗ୍ଗିୟଂ ତିତ୍ଥିୟସମାଦାନଂ ସମାଦିୟିସ୍ସସି। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ…ପେ…’’ ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ନଗ୍ଗିୟଂ ତିତ୍ଥିୟସମାଦାନଂ ସମାଦିୟିତବ୍ବଂ। ଯୋ ସମାଦିୟେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସା’’ତି।

ନଗ୍ଗିୟପଟିକ୍ଖେପକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୭। କୁସଚୀରାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା

୩୭୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ କୁସଚୀରଂ ନିୱାସେତ୍ୱା…ପେ… ୱାକଚୀରଂ ନିୱାସେତ୍ୱା…ପେ… ଫଲକଚୀରଂ ନିୱାସେତ୍ୱା…ପେ… କେସକମ୍ବଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା…ପେ… ୱାଳକମ୍ବଲଂ ନିୱାସେତ୍ୱା…ପେ… ଉଲୂକପକ୍ଖଂ ନିୱାସେତ୍ୱା…ପେ… ଅଜିନକ୍ଖିପଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି; ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଭଗୱା, ଭନ୍ତେ, ଅନେକପରିୟାୟେନ ଅପ୍ପିଚ୍ଛସ୍ସ ସନ୍ତୁଟ୍ଠସ୍ସ ସଲ୍ଲେଖସ୍ସ ଧୁତସ୍ସ ପାସାଦିକସ୍ସ ଅପଚୟସ୍ସ ୱୀରିୟାରମ୍ଭସ୍ସ ୱଣ୍ଣୱାଦୀ। ଇଦଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଜିନକ୍ଖିପଂ ଅନେକପରିୟାୟେନ ଅପ୍ପିଚ୍ଛତାୟ ସନ୍ତୁଟ୍ଠିତାୟ ସଲ୍ଲେଖାୟ ଧୁତତାୟ ପାସାଦିକତାୟ ଅପଚୟାୟ ୱୀରିୟାରମ୍ଭାୟ ସଂୱତ୍ତତି। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ , ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅଜିନକ୍ଖିପଂ ଅନୁଜାନାତୂ’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ‘‘ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ଅକରଣୀୟଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅଜିନକ୍ଖିପଂ ତିତ୍ଥିୟଧଜଂ ଧାରେସ୍ସସି। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଜିନକ୍ଖିପଂ ତିତ୍ଥିୟଧଜଂ ଧାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଥୁଲ୍ଲଚ୍ଚୟସ୍ସା’’ତି।

ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅକ୍କନାଳଂ ନିୱାସେତ୍ୱା…ପେ… ପୋତ୍ଥକଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଭଗୱା, ଭନ୍ତେ, ଅନେକପରିୟାୟେନ ଅପ୍ପିଚ୍ଛସ୍ସ ସନ୍ତୁଟ୍ଠସ୍ସ ସଲ୍ଲେଖସ୍ସ ଧୁତସ୍ସ ପାସାଦିକସ୍ସ ଅପଚୟସ୍ସ ୱୀରିୟାରମ୍ଭସ୍ସ, ୱଣ୍ଣୱାଦୀ। ଅୟଂ, ଭନ୍ତେ, ପୋତ୍ଥକୋ ଅନେକପରିୟାୟେନ ଅପ୍ପିଚ୍ଛତାୟ ସନ୍ତୁଟ୍ଠିତାୟ ସଲ୍ଲେଖାୟ ଧୁତତାୟ ପାସାଦିକତାୟ ଅପଚୟାୟ ୱୀରିୟାରମ୍ଭାୟ ସଂୱତ୍ତତି। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ପୋତ୍ଥକଂ ଅନୁଜାନାତୂ’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ‘‘ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ଅକରଣୀୟଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତ୍ୱଂ, ମୋଘପୁରିସ, ପୋତ୍ଥକଂ ନିୱାସେସ୍ସସି। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୋତ୍ଥକୋ ନିୱାସେତବ୍ବୋ। ଯୋ ନିୱାସେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି।

କୁସଚୀରାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୮। ସବ୍ବନୀଲକାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା

୩୭୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ସବ୍ବନୀଲକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ସବ୍ବପୀତକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ସବ୍ବଲୋହିତକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ସବ୍ବମଞ୍ଜିଟ୍ଠକାନି [ସବ୍ବମଞ୍ଜେଟ୍ଠକାନି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ସବ୍ବକଣ୍ହାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି …ପେ… ସବ୍ବମହାରଙ୍ଗରତ୍ତାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ସବ୍ବମହାନାମରତ୍ତାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ଅଚ୍ଛିନ୍ନଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ଦୀଘଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ପୁପ୍ଫଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ଫଣଦସାନି [ଫଲଦସାନି (କ।)] ଚୀୱରାନି ଧାରେନ୍ତି…ପେ… କଞ୍ଚୁକଂ ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ତିରୀଟକଂ ଧାରେନ୍ତି…ପେ… ୱେଠନଂ ଧାରେନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ୱେଠନଂ ଧାରେସ୍ସନ୍ତି, ସେୟ୍ୟଥାପି ଗିହୀ କାମଭୋଗିନୋ’’ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ । ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସବ୍ବନୀଲକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ସବ୍ବପୀତକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ସବ୍ବଲୋହିତକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ସବ୍ବମଞ୍ଜିଟ୍ଠକାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ସବ୍ବକଣ୍ହାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ସବ୍ବମହାରଙ୍ଗରତ୍ତାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ସବ୍ବମହାନାମରତ୍ତାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ଦୀଘଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ପୁପ୍ଫଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ ଫଣଦସାନି ଚୀୱରାନି ଧାରେତବ୍ବାନି, ନ କଞ୍ଚୁକଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ନ ତିରୀଟକଂ ଧାରେତବ୍ବଂ, ନ ୱେଠନଂ ଧାରେତବ୍ବଂ। ଯୋ ଧାରେୟ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସାତି।

ସଙ୍ଘନୀଲକାଦିପଟିକ୍ଖେପକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୨୯। ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନଚୀୱରକଥା

୩୭୩। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ପକ୍କମନ୍ତିପି, ୱିବ୍ଭମନ୍ତିପି, କାଲମ୍ପି କରୋନ୍ତି, ସାମଣେରାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଉମ୍ମତ୍ତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଖିତ୍ତଚିତ୍ତାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ୱେଦନାଟ୍ଟାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ପଣ୍ଡକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ତିରଚ୍ଛାନଗତାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ମାତୁଘାତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ପିତୁଘାତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଅରହନ୍ତଘାତକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ସଙ୍ଘଭେଦକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକାପି ପଟିଜାନନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

୩୭୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ପକ୍କମତି, ସନ୍ତେ ପତିରୂପେ ଗାହକେ ଦାତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ୱିବ୍ଭମତି, କାଲଂ କରୋତି, ସାମଣେରୋ ପଟିଜାନାତି, ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ ପଟିଜାନାତି , ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ପଟିଜାନାତି, ୱେଦନାଟ୍ଟୋ ପଟିଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ସନ୍ତେ ପତିରୂପେ ଗାହକେ ଦାତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ପଣ୍ଡକୋ ପଟିଜାନାତି, ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ ପଟିଜାନାତି, ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ପଟିଜାନାତି, ମାତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି, ପିତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ପଟିଜାନାତି, ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ପଟିଜାନାତି, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ।

୩୭୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ଅଭାଜିତେ ପକ୍କମତି, ସନ୍ତେ ପତିରୂପେ ଗାହକେ ଦାତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ଅଭାଜିତେ ୱିବ୍ଭମତି, କାଲଂ କରୋତି, ସାମଣେରୋ ପଟିଜାନାତି, ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୋ ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ଅଭାଜିତେ ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି। ଖିତ୍ତଚିତ୍ତୋ ପଟିଜାନାତି, ୱେଦନାଟ୍ଟୋ ପଟିଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ସନ୍ତେ ପତିରୂପେ ଗାହକେ ଦାତବ୍ବଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ଅଭାଜିତେ ପଣ୍ଡକୋ ପଟିଜାନାତି, ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ ପଟିଜାନାତି, ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ ପଟିଜାନାତି, ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ ପଟିଜାନାତି, ମାତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି, ପିତୁଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଅରହନ୍ତଘାତକୋ ପଟିଜାନାତି, ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘଭେଦକୋ ପଟିଜାନାତି, ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ପଟିଜାନାତି, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ ପଟିଜାନାତି, ସଙ୍ଘୋ ସାମୀ।

ୱସ୍ସଂ ୱୁଟ୍ଠାନଂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନଚୀୱରକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩୦। ସଙ୍ଘେ ଭିନ୍ନେ ଚୀୱରୁପ୍ପାଦକଥା

୩୭୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଉଦକଂ ଦେନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତି – ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି। ସଙ୍ଘସ୍ସେୱେତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଉଦକଂ ଦେନ୍ତି, ତସ୍ମିଂୟେୱ ପକ୍ଖେ ଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତି – ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେମାତି। ସଙ୍ଘସ୍ସେୱେତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଉଦକଂ ଦେନ୍ତି, ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତି – ପକ୍ଖସ୍ସ ଦେମାତି। ପକ୍ଖସ୍ସେୱେତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି। ତତ୍ଥ ମନୁସ୍ସା ଏକସ୍ମିଂ ପକ୍ଖେ ଉଦକଂ ଦେନ୍ତି, ତସ୍ମିଂୟେୱ ପକ୍ଖେ ଚୀୱରଂ ଦେନ୍ତି – ପକ୍ଖସ୍ସ ଦେମାତି। ପକ୍ଖସ୍ସେୱେତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଉପ୍ପନ୍ନେ ଚୀୱରେ ଅଭାଜିତେ ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି। ସବ୍ବେସଂ ସମକଂ ଭାଜେତବ୍ବନ୍ତି।

ସଙ୍ଘେ ଭିନ୍ନେ ଚୀୱରୁପ୍ପାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩୧। ଦୁଗ୍ଗହିତସୁଗ୍ଗହିତାଦିକଥା

୩୭୭। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମା ରେୱତୋ ଅଞ୍ଞତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ହତ୍ଥେ ଆୟସ୍ମତୋ ସାରିପୁତ୍ତସ୍ସ ଚୀୱରଂ ପାହେସି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଥେରସ୍ସ ଦେହୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଆୟସ୍ମତୋ ରେୱତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ତଂ ଚୀୱରଂ ଅଗ୍ଗହେସି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ରେୱତୋ ଆୟସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତେନ ସମାଗନ୍ତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛି – ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଥେରସ୍ସ ଚୀୱରଂ ପାହେସିଂ। ସମ୍ପତ୍ତଂ ତଂ ଚୀୱର''ନ୍ତି? ''ନାହଂ ତଂ, ଆୱୁସୋ, ଚୀୱରଂ ପସ୍ସାମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ରେୱତୋ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅହଂ, ଆୱୁସୋ , ଆୟସ୍ମତୋ ହତ୍ଥେ ଥେରସ୍ସ ଚୀୱରଂ ପାହେସିଂ। କହଂ ତଂ ଚୀୱର''ନ୍ତି? ''ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ଆୟସ୍ମତୋ ୱିସ୍ସାସା ତଂ ଚୀୱରଂ ଅଗ୍ଗହେସି''ନ୍ତି। ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ।

୩୭୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ଦୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ଦୁଗ୍ଗହିତଂ। ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ସୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି – ଯୋ ପହିଣତି ସୋ କାଲଙ୍କତୋତି। ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ଦୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି – ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ସୋ କାଲଙ୍କତୋତି। ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ଦ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ସୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦେହୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି – ଉଭୋ କାଲଙ୍କତାତି। ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ଦ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ଦୁଗ୍ଗହିତଂ। ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ସୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ସୁଗ୍ଗହିତଂ। ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ଦୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି – ''ଯୋ ପହିଣତି ସୋ କାଲଙ୍କତୋ''ତି। ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ଦ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ୟସ୍ସ ପହିୟ୍ୟତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ସୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି – ''ଯସ୍ସ ପହିଯ୍ୟତି ସୋ କାଲଙ୍କତୋ''ତି। ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ୱିସ୍ସାସା ଗଣ୍ହାତି। ଦୁଗ୍ଗହିତଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହତ୍ଥେ ଚୀୱରଂ ପହିଣତି – ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ''ତି। ସୋ ଅନ୍ତରାମଗ୍ଗେ ସୁଣାତି ''ଉଭୋ କାଲଙ୍କତା''ତି। ଯୋ ପହିଣତି ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ। ଯସ୍ସ ପହିଯ୍ୟତି ତସ୍ସ ମତକଚୀୱରଂ ଅଧିଟ୍ଠାତି। ସ୍ୱାଧିଟ୍ଠିତଂ।

ଦୁଗ୍ଗହିତସୁଗ୍ଗହିତାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩୨। ଅଟ୍ଠଚୀୱରମାତିକା

୩୭୯। ଅଟ୍ଠିମା , ଭିକ୍ଖୱେ, ମାତିକା ଚୀୱରସ୍ସ ଉପ୍ପାଦାଯ – ସୀମାଯ ଦେତି , କତିକାଯ ଦେତି, ଭିକ୍ଖାପଞ୍ଞତ୍ତିଯା ଦେତି, ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ଆଦିସ୍ସ ଦେତି, ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଦେତି।

ସୀମାଯ ଦେତି – ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନ୍ତୋସୀମଗତା ତେହି ଭାଜେତବ୍ବଂ। କତିକାଯ ଦେତି – ସମ୍ବହୁଲା ଆୱାସା ସମାନଲାଭା ହୋନ୍ତି ଏକସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ଦିନ୍ନେ ସବ୍ବତ୍ଥ ଦିନ୍ନଂ ହୋତି। ଭିକ୍ଖାପଞ୍ଞତ୍ତିଯା ଦେତି, ଯତ୍ଥ ସଙ୍ଘସ୍ସ ଧୁୱକାରା କରିଯ୍ୟନ୍ତି, ତତ୍ଥ ଦେତି। ସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତେନ ସଙ୍ଘେନ ଭାଜେତବ୍ବଂ। ଉଭତୋସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ବହୁକାପି ଭିକ୍ଖୂ ହୋନ୍ତି, ଏକା ଭିକ୍ଖୁନୀ ହୋତି, ଉପଡ୍ଢଂ ଦାତବ୍ବଂ, ବହୁକାପି ଭିକ୍ଖୁନିଯୋ ହୋନ୍ତି, ଏକୋ ଭିକ୍ଖୁ ହୋତି, ଉପଡ୍ଢଂ ଦାତବ୍ବଂ। ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠସଙ୍ଘସ୍ସ ଦେତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ମିଂ ଆୱାସେ ୱସ୍ସଂୱୁଟ୍ଠା, ତେହି ଭାଜେତବ୍ବଂ। ଆଦିସ୍ସ ଦେତି, ଯାଗୁଯା ୱା ଭତ୍ତେ ୱା ଖାଦନୀଯେ ୱା ଚୀୱରେ ୱା ସେନାସନେ ୱା ଭେସଜ୍ଜେ ୱା । ପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଦେତି, ''ଇମଂ ଚୀୱରଂ ଇତ୍ଥନ୍ନାମସ୍ସ ଦମ୍ମୀ''ତି।

ଅଟ୍ଠଚୀୱରମାତିକା ନିଟ୍ଠିତା।

ଚୀୱରକ୍ଖନ୍ଧକୋ ଅଟ୍ଠମୋ।

୨୩୩। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ରାଜଗହକୋ ନେଗମୋ, ଦିସ୍ୱା ୱେସାଲିଯଂ ଗଣିଂ;

ପୁନ ରାଜଗହଂ ଗନ୍ତ୍ୱା, ରଞ୍ଞୋ ତଂ ପଟିୱେଦଯି।

ପୁତ୍ତୋ ସାଲୱତିକାଯ, ଅଭଯସ୍ସ ହି ଅତ୍ରଜୋ;

ଜୀୱତୀତି କୁମାରେନ, ସଙ୍ଖାତୋ ଜୀୱକୋ ଇତି।

ସୋ ହି ତକ୍କସୀଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା, ଉଗ୍ଗହେତ୍ୱା ମହାଭିସୋ;

ସତ୍ତୱସ୍ସିକଆବାଧଂ, ନତ୍ଥୁକମ୍ମେନ ନାସଯି।

ରଞ୍ଞୋ ଭଗନ୍ଦଲାବାଧଂ, ଆଲେପେନ ଅପାକଡ୍ଢି;

ମମଞ୍ଚ ଇତ୍ଥାଗାରଞ୍ଚ, ବୁଦ୍ଧସଙ୍ଘଂ ଚୁପଟ୍ଠହି।

ରାଜଗହକୋ ଚ ସେଟ୍ଠି, ଅନ୍ତଗଣ୍ଠି ତିକିଚ୍ଛିତଂ;

ପଜ୍ଜୋତସ୍ସ ମହାରୋଗଂ, ଘତପାନେନ ନାସଯି।

ଅଧିକାରଞ୍ଚ ସିୱେୟ୍ୟଂ, ଅଭିସନ୍ନଂ ସିନେହତି;

ତୀହି ଉପ୍ପଲହତ୍ଥେହି, ସମଭିଂସତ୍ତିରେଚନଂ।

ପକତତ୍ତଂ ୱରଂ ଯାଚି, ସିୱେୟ୍ୟଞ୍ଚ ପଟିଗ୍ଗହି;

ଚୀୱରଞ୍ଚ ଗିହିଦାନଂ, ଅନୁଞ୍ଞାସି ତଥାଗତୋ।

ରାଜଗହେ ଜନପଦେ ବହୁଂ, ଉପ୍ପଜ୍ଜି ଚୀୱରଂ;

ପାୱାରୋ କୋସିୟଞ୍ଚେୱ, କୋଜୱୋ ଅଡ୍ଢକାସିକଂ।

ଉଚ୍ଚାୱଚା ଚ ସନ୍ତୁଟ୍ଠି, ନାଗମେସାଗମେସୁଂ ଚ;

ପଠମଂ ପଚ୍ଛା ସଦିସା, କତିକା ଚ ପଟିହରୁଂ।

ଭଣ୍ଡାଗାରଂ ଅଗୁତ୍ତଞ୍ଚ, ୱୁଟ୍ଠାପେନ୍ତି ତଥେୱ ଚ;

ଉସ୍ସନ୍ନଂ କୋଲାହଲଞ୍ଚ, କଥଂ ଭାଜେ କଥଂ ଦଦେ।

ସକାତିରେକଭାଗେନ, ପଟିୱୀସୋ କଥଂ ଦଦେ;

ଛକଣେନ ସୀତୁଦକା [ସୀତୁନ୍ଦୀ ଚ (ସୀ।), ସୀତୁଣ୍ହି ଚ (କତ୍ଥଚି)], ଉତ୍ତରିତୁ ନ ଜାନରେ।

ଆରୋପେନ୍ତା ଭାଜନଞ୍ଚ, ପାତିଯା ଚ ଛମାଯ ଚ;

ଉପଚିକାମଜ୍ଝେ ଜୀରନ୍ତି, ଏକତୋ ପତ୍ଥିନ୍ନେନ ଚ।

ଫରୁସାଚ୍ଛିନ୍ନଚ୍ଛିବନ୍ଧା , ଅଦ୍ଦସାସି ଉବ୍ଭଣ୍ଡିତେ;

ୱୀମଂସିତ୍ୱା ସକ୍ୟମୁନି, ଅନୁଞ୍ଞାସି ତିଚୀୱରଂ।

ଅଞ୍ଞେନ ଅତିରେକେନ, ଉପ୍ପଜ୍ଜି ଛିଦ୍ଦମେୱ ଚ;

ଚାତୁଦ୍ଦୀପୋ ୱରଂ ଯାଚି, ଦାତୁଂ ୱସ୍ସିକସାଟିକଂ।

ଆଗନ୍ତୁଗମିଗିଲାନଂ, ଉପଟ୍ଠାକଞ୍ଚ ଭେସଜ୍ଜଂ;

ଧୁୱଂ ଉଦକସାଟିଞ୍ଚ, ପଣୀତଂ ଅତିଖୁଦ୍ଦକଂ।

ଥୁଲ୍ଲକଚ୍ଛୁମୁଖଂ ଖୋମଂ, ପରିପୁଣ୍ଣଂ ଅଧିଟ୍ଠାନଂ;

ପଚ୍ଛିମଂ କତୋ ଗରୁକୋ, ୱିକଣ୍ଣୋ ସୁତ୍ତମୋକିରି।

ଲୁଜ୍ଜନ୍ତି ନପ୍ପହୋନ୍ତି, ଚ ଅନ୍ୱାଧିକଂ ବହୂନି ଚ;

ଅନ୍ଧୱନେ ଅସ୍ସତିଯା, ଏକୋ ୱସ୍ସଂ ଉତୁମ୍ହି ଚ।

ଦ୍ୱେ ଭାତୁକା ରାଜଗହେ, ଉପନନ୍ଦୋ ପୁନ ଦ୍ୱିସୁ;

କୁଚ୍ଛିୱିକାରୋ ଗିଲାନୋ, ଉଭୋ ଚେୱ ଗିଲାନକା [ଗିଲାଯନା (କ।)]।

ନଗ୍ଗା କୁସା ୱାକଚୀରଂ, ଫଲକୋ କେସକମ୍ବଲଂ;

ୱାଳଉଲୂକପକ୍ଖଞ୍ଚ, ଅଜିନଂ ଅକ୍କନାଳଅକଂ।

ପୋତ୍ଥକଂ ନୀଲପୀତଞ୍ଚ, ଲୋହିତଂ ମଞ୍ଜିଟ୍ଠେନ ଚ;

କଣ୍ହା ମହାରଙ୍ଗନାମ, ଅଚ୍ଛିନ୍ନଦସିକା ତଥା।

ଦୀଘପୁପ୍ଫଫଣଦସା , କଞ୍ଚୁତିରୀଟୱେଠନଂ;

ଅନୁପ୍ପନ୍ନେ ପକ୍କମତି, ସଙ୍ଘୋ ଭିଜ୍ଜତି ତାୱଦେ।

ପକ୍ଖେ ଦଦନ୍ତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ଆଯସ୍ମା ରେୱତୋ ପହି;

ୱିସ୍ସାସଗାହାଧିଟ୍ଠାତି, ଅଟ୍ଠ ଚୀୱରମାତିକାତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂ ଛନ୍ନୱୁତି।

ଚୀୱରକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୯। ଚମ୍ପେୟ୍ୟକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୨୩୪। କସ୍ସପଗୋତ୍ତଭିକ୍ଖୁଵତ୍ଥୁ

୩୮୦। ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା ଚମ୍ପାଯଂ ଵିହରତି ଗଗ୍ଗରାଯ ପୋକ୍ଖରଣିଯା ତୀରେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ କାସୀସୁ ଜନପଦେ ଵାସଭଗାମୋ ନାମ ହୋତି। ତତ୍ଥ କସ୍ସପଗୋତ୍ତୋ ନାମ ଭିକ୍ଖୁ ଆଵାସିକୋ ହୋତି ତନ୍ତିବଦ୍ଧୋ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଆପନ୍ନୋ – କିନ୍ତି ଅନାଗତା ଚ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟୁଂ, ଆଗତା ଚ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଫାସୁ ଵିହରେୟ୍ୟୁଂ, ଅଯଞ୍ଚ ଆଵାସୋ ଵୁଦ୍ଧିଂ ଵିରୁଳ୍ହିଂ ଵେପୁଲ୍ଲଂ ଆପଜ୍ଜେୟ୍ୟାତି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କାସୀସୁ ଚାରିକଂ ଚରମାନା ଯେନ ଵାସଭଗାମୋ ତଦଵସରୁଂ। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ କସ୍ସପଗୋତ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୂରତୋଵ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତେ, ଦିସ୍ଵାନ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେସି, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପି, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରଂ ପଟିଗ୍ଗହେସି, ପାନୀଯେନ ଆପୁଚ୍ଛି, ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଅକାସି, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି ଅକାସି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ଭଦ୍ଦକୋ ଖୋ ଅଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଆଵାସିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋତି, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି କରୋତି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ହନ୍ଦ, ମଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଇଧେଵ ଵାସଭଗାମେ ନିଵାସଂ କପ୍ପେମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ତତ୍ଥେଵ ଵାସଭଗାମେ ନିଵାସଂ କପ୍ପେସୁଂ।

ଅଥ ଖୋ କସ୍ସପଗୋତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଯୋ ଖୋ ଇମେସଂ ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗନ୍ତୁକକିଲମଥୋ ସୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧୋ। ଯେପିମେ ଗୋଚରେ ଅପ୍ପକତଞ୍ଞୁନୋ ତେଦାନିମେ ଗୋଚରେ ପକତଞ୍ଞୁନୋ। ଦୁକ୍କରଂ ଖୋ ପନ ପରକୁଲେସୁ ଯାଵଜୀଵଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତୁଂ, ଵିଞ୍ଞତ୍ତି ଚ ମନୁସ୍ସାନଂ ଅମନାପା। ଯଂନୂନାହଂ ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରେୟ୍ୟଂ ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମି''ନ୍ତି। ସୋ ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଅକାସି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – ''ପୁବ୍ବେ ଖ୍ଵାଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଆଵାସିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଅକାସି, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି ଅକାସି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ସୋଦାନାଯଂ ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋତି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ଦୁଟ୍ଠୋଦାନାଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଆଵାସିକୋ ଭିକ୍ଖୁ। ହନ୍ଦ, ମଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଆଵାସିକଂ [ଇମଂ ଆଵାସିକଂ (ସ୍ଯା।)] ଭିକ୍ଖୁଂ ଉକ୍ଖିପାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତିତ୍ଵା କସ୍ସପଗୋତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ''ପୁବ୍ବେ ଖୋ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋସି, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି କରୋସି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ସୋଦାନି ତ୍ଵଂ ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋସି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ। ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆଵୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ଯମହଂ ପସ୍ସେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ କସ୍ସପଗୋତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିଂସୁ।

ଅଥ ଖୋ କସ୍ସପଗୋତ୍ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଏତଦହୋସି – ''ଅହଂ ଖୋ ଏତଂ ନ ଜାନାମି 'ଆପତ୍ତି ଵା ଏସା ଅନାପତ୍ତି ଵା, ଆପନ୍ନୋ ଚମ୍ହି [ଵମ୍ହି (?)] ଅନାପନ୍ନୋ ଵା, ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚମ୍ହି ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ ଵା, ଧମ୍ମିକେନ ଵା ଅଧମ୍ମିକେନ ଵା, କୁପ୍ପେନ ଵା ଅକୁପ୍ପେନ ଵା, ଠାନାରହେନ ଵା ଅଟ୍ଠାନାରହେନ ଵା'। ଯଂନୂନାହଂ ଚମ୍ପଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତମତ୍ଥଂ ପୁଚ୍ଛେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ କସ୍ସପଗୋତ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ସେନାସନଂ ସଂସାମେତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରମାଦାଯ ଯେନ ଚମ୍ପା ତେନ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ଚମ୍ପା ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଆଚିଣ୍ଣଂ ଖୋ ପନେତଂ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଭଗଵନ୍ତାନଂ ଆଗନ୍ତୁକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିସମ୍ମୋଦିତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଵା କସ୍ସପଗୋତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦଵୋଚ – ''କଚ୍ଚି, ଭିକ୍ଖୁ, ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଅପ୍ପକିଲମଥେନ ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତୋ, କୁତୋ ଚ ତ୍ଵଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ଆଗଚ୍ଛସୀ''ତି? ''ଖମନୀଯଂ, ଭଗଵା; ଯାପନୀଯଂ, ଭଗଵା; ଅପ୍ପକିଲମଥେନ ଚାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତୋ। ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ, କାସୀସୁ ଜନପଦେ ଵାସଭଗାମୋ ନାମ। ତତ୍ଥାହଂ, ଭଗଵା, ଆଵାସିକୋ ତନ୍ତିବଦ୍ଧୋ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଆପନ୍ନୋ – 'କିନ୍ତି ଅନାଗତା ଚ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଆଗଚ୍ଛେୟ୍ୟୁଂ, ଆଗତା ଚ ପେସଲା ଭିକ୍ଖୂ ଫାସୁ ଵିହରେୟ୍ୟୁଂ, ଅଯଞ୍ଚ ଆଵାସୋ ଵୁଦ୍ଧିଂ ଵିରୁଳ୍ହିଂ ଵେପୁଲ୍ଲଂ ଆପଜ୍ଜେୟ୍ୟା'ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମ୍ବହୁଲା ଭିକ୍ଖୂ କାସୀସୁ ଚାରିକଂ ଚରମାନା ଯେନ ଵାସଭଗାମୋ ତଦଵସରୁଂ। ଅଦ୍ଦସଂ ଖୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଦୂରତୋଵ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତେ, ଦିସ୍ଵାନ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେସିଂ, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପିଂ, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରଂ ପଟିଗ୍ଗହେସିଂ, ପାନୀଯେନ ଅପୁଚ୍ଛିଂ, ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଅକାସିଂ, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି ଅକାସିଂ ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ । ଅଥ ଖୋ ତେସଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – 'ଭଦ୍ଦକୋ ଖୋ ଅଯଂ ଆଵୁସୋ ଆଵାସିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋତି, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି କରୋତି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ହନ୍ଦ, ମଯଂ, ଆଵୁସୋ, ଇଧେଵ ଵାସଭଗାମେ ନିଵାସଂ କପ୍ପେମା'ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ତତ୍ଥେଵ ଵାସଭଗାମେ ନିଵାସଂ କପ୍ପେସୁଂ। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏତଦହୋସି – 'ଯୋ ଖୋ ଇମେସଂ ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଆଗନ୍ତୁକକିଲମଥୋ ସୋ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧୋ। ଯେପିମେ ଗୋଚରେ ଅପ୍ପକତଞ୍ଞୁନୋ ତେଦାନିମେ ଗୋଚରେ ପକତଞ୍ଞୁନୋ। ଦୁକ୍କରଂ ଖୋ ପନ ପରକୁଲେସୁ ଯାଵଜୀଵଂ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କାତୁଂ, ଵିଞ୍ଞତ୍ତି ଚ ମନୁସ୍ସାନଂ ଅମନାପା। ଯଂନୂନାହଂ ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରେୟ୍ୟଂ ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମି'ନ୍ତି। ସୋ

ଖୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ଅକାସିଂ ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ, ଭନ୍ତେ, ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତଦହୋସି – 'ପୁବ୍ବେ ଖ୍ୱାଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଆୱାସିକୋ ଭିକ୍ଖୁ ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋତି, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି କରୋତି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ସୋଦାନାଯଂ ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋତି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ଦୁଟ୍ଠୋଦାନାଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଆୱାସିକୋ ଭିକ୍ଖୁ। ହନ୍ଦ, ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଆୱାସିକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉକ୍ଖିପାମା'ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ମଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – 'ପୁବ୍ବେ ଖୋ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ନହାନେ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋସି, ଉସ୍ସୁକ୍କମ୍ପି କରୋସି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ସୋଦାନି ତ୍ୱଂ ନ ଉସ୍ସୁକ୍କଂ କରୋସି ଯାଗୁଯା ଖାଦନୀଯେ ଭତ୍ତସ୍ମିଂ। ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ। ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି'ନ୍ତି ? 'ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି ଯମହଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟ'ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ମଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିଂସୁ। ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏତଦହୋସି – 'ଅହଂ ଖୋ ଏତଂ ନ ଜାନାମି 'ଆପତ୍ତି ୱା ଏସା ଅନାପତ୍ତି ୱା, ଆପନ୍ନୋ ଚମ୍ହି ଅନାପନ୍ନୋ ୱା, ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚମ୍ହି ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ ୱା, ଧମ୍ମିକେନ ୱା ଅଧମ୍ମିକେନ ୱା, କୁପ୍ପେନ ୱା ଅକୁପ୍ପେନ ୱା, ଠାନାରହେନ ୱା ଅଟ୍ଠାନାରହେନ ୱା'। ଯଂନୂନାହଂ ଚମ୍ପଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତମତ୍ଥଂ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ୟ'ନ୍ତି। ତତୋ ଅହଂ, ଭଗୱା, ଆଗଚ୍ଛାମୀ''ତି। ''ଅନାପତ୍ତି ଏସା, ଭିକ୍ଖୁ, ନେସା ଆପତ୍ତି। ଅନାପନ୍ନୋସି, ନସି ଆପନ୍ନୋ। ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋସି, ନସି ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଅଧମ୍ମିକେନାସି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ କୁପ୍ପେନ ଅଟ୍ଠାନାରହେନ। ଗଚ୍ଛ ତ୍ୱଂ, ଭିକ୍ଖୁ, ତତ୍ଥେୱ ୱାସଭଗାମେ ନିୱାସଂ କପ୍ପେହୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି ଖୋ କସ୍ସପଗୋତ୍ତୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱତୋ ପଟିସ୍ସୁଣିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ପଦକ୍ଖିଣଂ କତ୍ୱା ଯେନ ୱାସଭଗାମୋ ତେନ ପକ୍କାମି।

୩୮୧। ଅଥ ଖୋ ତେସଂ ଆଗନ୍ତୁକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅହୁଦେୱ କୁକ୍କୁଚ୍ଚଂ, ଅହୁ ୱିପ୍ପଟିସାରୋ – ''ଅଲାଭା ୱତ ନୋ, ନ ୱତ ନୋ ଲାଭା, ଦୁଲ୍ଲଦ୍ଧଂ ୱତ ନୋ, ନ ୱତ ନୋ ସୁଲଦ୍ଧଂ, ଯେ ମଯଂ ସୁଦ୍ଧଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନାପତ୍ତିକଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଉକ୍ଖିପିମ୍ହା। ହନ୍ଦ, ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ଚମ୍ପଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ଅଚ୍ଚଯଂ ଅଚ୍ଚଯତୋ ଦେସେମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଆଗନ୍ତୁକା ଭିକ୍ଖୂ ସେନାସନଂ ସଂସାମେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ଯେନ ଚମ୍ପା ତେନ ପକ୍କମିଂସୁ। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ଚମ୍ପା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଆଚିଣ୍ଣଂ ଖୋ ପନେତଂ ବୁଦ୍ଧାନଂ ଭଗୱନ୍ତାନଂ ଆଗନ୍ତୁକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ପଟିସମ୍ମୋଦିତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''କଚ୍ଚି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚିତ୍ଥ ଅପ୍ପକିଲମଥେନ ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତା, କୁତୋ ଚ ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆଗଚ୍ଛଥା''ତି ? ''ଖମନୀଯଂ, ଭଗୱା; ଯାପନୀଯଂ, ଭଗୱା; ଅପ୍ପକିଲମଥେନ ଚ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଅଦ୍ଧାନଂ ଆଗତା। ଅତ୍ଥି, ଭନ୍ତେ, କାସୀସୁ ଜନପଦେ ୱାସଭଗାମୋ ନାମ। ତତୋ ମଯଂ, ଭଗୱା, ଆଗଚ୍ଛାମା''ତି। ''ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆୱାସିକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଉକ୍ଖିପିତ୍ଥା''ତି? ''ଏୱଂ, ଭନ୍ତେ''ତି। ''କିସ୍ମିଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କାରଣେ''ତି? ''ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ, ଭଗୱା, ଅକାରଣେ''ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ''ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ମୋଘପୁରିସା, ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିଯଂ ଅକରଣୀଯଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତୁମ୍ହେ, ମୋଘପୁରିସା, ସୁଦ୍ଧଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନାପତ୍ତିକଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସଥ। ନେତଂ, ମୋଘପୁରିସା, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାଯ…ପେ…'' ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଦ୍ଧୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନାପତ୍ତିକୋ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଉକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ। ଯୋ ଉକ୍ଖିପେଯ୍ୟ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା''ତି।

ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଭଗୱତୋ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଅଚ୍ଚଯୋ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଅଚ୍ଚଗମା ଯଥାବାଲେ ଯଥାମୂଳ୍ହେ ଯଥାଅକୁସଲେ, ଯେ ମଯଂ ସୁଦ୍ଧଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନାପତ୍ତିକଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଉକ୍ଖିପିମ୍ହା। ତେସଂ ନୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଅଚ୍ଚଯଂ ଅଚ୍ଚଯତୋ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ଆଯତିଂ ସଂୱରାଯା''ତି। ''ତଗ୍ଘ, ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଚ୍ଚଯୋ ଅଚ୍ଚଗମା ଯଥାବାଲେ ଯଥାମୂଳ୍ହେ ଯଥାଅକୁସଲେ, ଯେ ତୁମ୍ହେ ସୁଦ୍ଧଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନାପତ୍ତିକଂ ଅୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅକାରଣେ ଉକ୍ଖିପିତ୍ଥ। ଯତୋ ଚ ଖୋ ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଚ୍ଚଯଂ ଅଚ୍ଚଯତୋ ଦିସ୍ୱା ଯଥାଧମ୍ମଂ ପଟିକରୋଥ, ତଂ ୱୋ ମଯଂ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାମ। ୱୁଦ୍ଧିହେସା , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅରିଯସ୍ସ ୱିନଯେ ଯୋ ଅଚ୍ଚଯଂ ଅଚ୍ଚଯତୋ ଦିସ୍ୱା ଯଥାଧମ୍ମଂ ପଟିକରୋତି, ଆଯତିଂ [ଆଯତିଂ ଚ (ସୀ।)] ସଂୱରଂ ଆପଜ୍ଜତୀ''ତି।

କସ୍ସପଗୋତ୍ତଭିକ୍ଖୁୱତ୍ଥୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୩୫। ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗାଦିକମ୍ମକଥା

୩୮୨। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଚମ୍ପାଯଂ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାନି କମ୍ମାନି କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି; ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି; ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି; ଏକୋପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପତି, ଏକୋପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପତି, ଏକୋପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପତି, ଏକୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପତି; ଦ୍ୱେପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି, ଦ୍ୱେପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି, ଦ୍ୱେପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି, ଦ୍ୱେପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ; ସମ୍ବହୁଲାପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି; ସମ୍ବହୁଲାପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି, ସମ୍ବହୁଲାପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି, ସମ୍ବହୁଲାପି

ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି; ସଙ୍ଘୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପତି। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଚମ୍ପାୟଂ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାନି କମ୍ମାନି କରିସ୍ସନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଏକୋପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସତି, ଏକୋପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସତି, ଏକୋପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସତି, ଏକୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସତି, ଦ୍ୱେପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ଦ୍ୱେପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ଦ୍ୱେପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ଦ୍ୱେପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ସମ୍ବହୁଲାପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ସମ୍ବହୁଲାପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ସମ୍ବହୁଲାପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ସମ୍ବହୁଲାପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ସଙ୍ଘୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସତୀ’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ‘‘ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଚମ୍ପାୟଂ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାନି କମ୍ମାନି କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି…ପେ… ସଙ୍ଘୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପତୀ’’ତି? ‘‘ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା’’ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା – ‘‘ଅନନୁଚ୍ଛୱିକଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେସଂ ମୋଘପୁରିସାନଂ ଅନନୁଲୋମିକଂ ଅପ୍ପତିରୂପଂ ଅସ୍ସାମଣକଂ ଅକପ୍ପିୟଂ ଅକରଣୀୟଂ। କଥଞ୍ହି ନାମ ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମୋଘପୁରିସା ଏୱରୂପାନି କମ୍ମାନି କରିସ୍ସନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି…ପେ… ସଙ୍ଘୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସତି। ନେତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପସନ୍ନାନଂ ୱା ପସାଦାୟ…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା…ପେ… ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

୩୮୩। ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଅଧମ୍ମେନ [ଅଧମ୍ମେନ ଚେ ଭିକ୍ଖୱେ (ସ୍ୟା॰)] ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ; ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ; ଏକୋପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଏକୋପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଏକୋପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଏକୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ; ଦ୍ୱେପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଦ୍ୱେପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଦ୍ୱେପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ଦ୍ୱେପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ; ସମ୍ବହୁଲାପି ଏକଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ସମ୍ବହୁଲାପି ଦ୍ୱେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ସମ୍ବହୁଲାପି ସମ୍ବହୁଲେ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ, ସମ୍ବହୁଲାପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପନ୍ତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ; ସଙ୍ଘୋପି ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପତି ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ।

୩୮୪। ‘‘ଚତ୍ତାରିମାନି , ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମାନି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟଦିଦଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଇଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମତ୍ତା ୱଗ୍ଗତ୍ତା କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହଂ; ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ଚ ମୟା ଏୱରୂପଂ କମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟଦିଦଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଇଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମତ୍ତା କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହଂ; ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ଚ ମୟା ଏୱରୂପଂ କମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଇଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ୱଗ୍ଗତ୍ତା କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହଂ; ନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ନ ଚ ମୟା ଏୱରୂପଂ କମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ୟଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଇଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ଧମ୍ମତ୍ତା ସମଗ୍ଗତ୍ତା ଅକୁପ୍ପଂ ଠାନାରହଂ; ଏୱରୂପଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ କାତବ୍ବଂ, ଏୱରୂପଞ୍ଚ ମୟା କମ୍ମଂ ଅନୁଞ୍ଞାତଂ। ତସ୍ମାତିହ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଏୱରୂପଂ କମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମ ୟଦିଦଂ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗନ୍ତି – ଏୱଞ୍ହି ୱୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସିକ୍ଖିତବ୍ବ’’ନ୍ତି।

ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗାଦିକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩୬। ଞତ୍ତିୱିପନ୍ନକମ୍ମାଦିକଥା

୩୮୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାନି କମ୍ମାନି କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି; ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି; ଞତ୍ତିୱିପନ୍ନମ୍ପି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି ଅନୁସ୍ସାୱନସମ୍ପନ୍ନଂ, ଅନୁସ୍ସାୱନୱିପନ୍ନମ୍ପି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି ଞତ୍ତିସମ୍ପନ୍ନଂ, ଞତ୍ତିୱିପନ୍ନମ୍ପି ଅନୁସ୍ସାୱନୱିପନ୍ନମ୍ପି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି; ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ଧମ୍ମା କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ୱିନୟା କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି, ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ସତ୍ଥୁସାସନା କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି; ପଟିକୁଟ୍ଠକତମ୍ପି କମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି ଅଧମ୍ମିକଂ କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହଂ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା…ପେ… ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ‘‘କଥଞ୍ହି ନାମ ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାନି କମ୍ମାନି କରିସ୍ସନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି; ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି; ଞତ୍ତିୱିପନ୍ନମ୍ପି କମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି ଅନୁସ୍ସାୱନସମ୍ପନ୍ନଂ, ଅନୁସ୍ସାୱନୱିପନ୍ନମ୍ପି କମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି ଞତ୍ତିସମ୍ପନ୍ନଂ, ଞତ୍ତିୱିପନ୍ନମ୍ପି ଅନୁସ୍ସାୱନୱିପନ୍ନମ୍ପି କମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି; ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ଧମ୍ମା କମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ୱିନୟା କମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ସତ୍ଥୁସାସନା କମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି; ପଟିକୁଟ୍ଠକତମ୍ପି କମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି ଅଧମ୍ମିକଂ କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ‘‘ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଛବ୍ବଗ୍ଗିୟା ଭିକ୍ଖୂ ଏୱରୂପାନି କମ୍ମାନି କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି…ପେ… ପଟିକୁଟ୍ଠକତମ୍ପି କମ୍ମଂ

କରୋନ୍ତି ଅଧମ୍ମିକଂ କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହ''ନ୍ତି? ''ସଚ୍ଚଂ, ଭଗଵା''ତି। ଵିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା…ପେ… ଵିଗରହିତ୍ଵା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ଵା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି –

୩୮୬। ''ଅଧମ୍ମେନ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ ; ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଧମ୍ମେନ ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଞତ୍ତିଵିପନ୍ନଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମଂ ଅନୁସ୍ସାଵନସମ୍ପନ୍ନଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଅନୁସ୍ସାଵନଵିପନ୍ନଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମଂ ଞତ୍ତିସମ୍ପନ୍ନଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଞତ୍ତିଵିପନ୍ନଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମଂ ଅନୁସ୍ସାଵନଵିପନ୍ନଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ଧମ୍ମା କମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ଵିନଯା କମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ଅଞ୍ଞତ୍ରାପି ସତ୍ଥୁସାସନା କମ୍ମଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ; ପଟିକୁଟ୍ଠକତଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମିକଂ କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହଂ ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ।

୩୮୭। ଛଯିମାନି, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମାନି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ, ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ।

କତମଞ୍ଚ , ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ? ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଏକାଯ ଞତ୍ତିଯା କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଦ୍ଵୀହି ଞତ୍ତୀହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଏକାଯ କମ୍ମଵାଚାଯ କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଦ୍ଵୀହି କମ୍ମଵାଚାହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଏକାଯ ଞତ୍ତିଯା କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ । ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଦ୍ଵୀହି ଞତ୍ତୀହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ତୀହି ଞତ୍ତୀହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଚତୂହି ଞତ୍ତୀହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଏକାଯ କମ୍ମଵାଚାଯ କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଦ୍ଵୀହି କମ୍ମଵାଚାହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ତୀହି କମ୍ମଵାଚାହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଚତୂହି କମ୍ମଵାଚାହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ନ ଚ ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ? ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଅନାଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଅନାଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ।

କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ? ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ନ ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଚତୁତ୍ଥେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ନ ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଇଦଂ ଵୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖଵେ, ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ।

କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖଵେ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ? ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି, ପଚ୍ଛା ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି, ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଅନାଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି, ପଚ୍ଛା ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି, ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ଵଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଞତ୍ତିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖଵେ , କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମଵାଚଂ ଅନୁସ୍ସାଵେତି, ପଚ୍ଛା ଞତ୍ତିଂ ଠପେତି, ଯାଵତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପ୍ପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା

ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଈଧ୍ଭିଚତୁଦ୍ଧେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମୱାଚଂ ଅନୁସ୍ସାୱେତି, ପଚ୍ଛା ଈଧ୍ଭିଂ ଠପେତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା ତେ ଅନାଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଈଧ୍ଭିଚତୁଦ୍ଧେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମୱାଚଂ ଅନୁସ୍ସାୱେତି, ପଚ୍ଛା ଈଧ୍ଭିଂ ଠପେତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଅନାହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଈଧ୍ଭିଚତୁଦ୍ଧେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମୱାଚଂ ଅନୁସ୍ସାୱେତି, ପଚ୍ଛା ଈଧ୍ଭିଂ ଠପେତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି , ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ।

କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ? ଈଧ୍ଭିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମୱାଚଂ ଅନୁସ୍ସାୱେତି, ପଚ୍ଛା ଈଧ୍ଭିଂ ଠପେତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ନ ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଈଧ୍ଭିଚତୁଦ୍ଧେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ କମ୍ମୱାଚଂ ଅନୁସ୍ସାୱେତି, ପଚ୍ଛା ଈଧ୍ଭିଂ ଠପେତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ନ ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ।

କତମଞ୍ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ? ଈଧ୍ଭିଦୁତିଯେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ ଈଧ୍ଭିଂ ଠପେତି, ପଚ୍ଛା ଏକାଯ କମ୍ମୱାଚାଯ କମ୍ମଂ କରୋତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ନ ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଈଧ୍ଭିଚତୁଦ୍ଧେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମେ ପଠମଂ ଈଧ୍ଭିଂ ଠପେତି, ପଚ୍ଛା ତୀହି କମ୍ମୱାଚାହି କମ୍ମଂ କରୋତି, ଯାୱତିକା ଭିକ୍ଖୂ କମ୍ମପତ୍ତା, ତେ ଆଗତା ହୋନ୍ତି, ଛନ୍ଦାରହାନଂ ଛନ୍ଦୋ ଆହଟୋ ହୋତି, ସମ୍ମୁଖୀଭୂତା ନ ପଟିକ୍କୋସନ୍ତି, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ। ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ।

ଈଧ୍ଭିୱିପନ୍ନକମ୍ମାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩୭। ଚତୁୱଗ୍ଗକରଣାଦିକଥା

୩୮୮। ପଞ୍ଚ ସଙ୍ଘା – ଚତୁୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ଦସୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ୱୀସତିୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ଅତିରେକୱୀସତିୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯ୍ୱାଯଂ ଚତୁୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ଠପେତ୍ୱା ତୀଣି କମ୍ମାନି – ଉପସମ୍ପଦଂ ପୱାରଣଂ ଅବ୍ଭାନଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗୋ ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ କମ୍ମପତ୍ତୋ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯ୍ୱାଯଂ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ଠପେତ୍ୱା ଦ୍ୱେ କମ୍ମାନି – ମଜ୍ଝିମେସୁ ଜନପଦେସୁ ଉପସମ୍ପଦଂ ଅବ୍ଭାନଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗୋ ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ କମ୍ମପତ୍ତୋ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯ୍ୱାଯଂ ଦସୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ଠପେତ୍ୱା ଏକଂ କମ୍ମଂ – ଅବ୍ଭାନଂ, ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗୋ ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ କମ୍ମପତ୍ତୋ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯ୍ୱାଯଂ ୱୀସତିୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗୋ ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ କମ୍ମପତ୍ତୋ। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯ୍ୱାଯଂ ଅତିରେକୱୀସତିୱଗ୍ଗୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ ଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗୋ ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ କମ୍ମପତ୍ତୋ।

୩୮୯। ଚତୁୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ଭିକ୍ଖୁନିଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଚତୁୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ସିକ୍ଖମାନଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ…ପେ…। ସାମଣେରଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ସାମଣେରିଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ପଣ୍ଡକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ତିରଚ୍ଛାନଗତଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ମାତୁଘାତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ପିତୁଘାତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଅରହନ୍ତଘାତକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ସଙ୍ଘଭେଦକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ନାନାସଂୱାସକଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ନାନାସୀମାଯ ଠିତଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଇଦ୍ଧିଯା ୱେହାସେ ଠିତଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ। ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ତଂଚତୁତ୍ଥୋ କମ୍ମଂ କରେଯ୍ୟ … ଅକମ୍ମଂ

ନ ଚ କରଣୀୟଂ।

ଚତୁୱରଣଂ।

୩୯୦। ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ଭିକ୍ଖୁନିପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ। ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ସିକ୍ଖମାନପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ…ପେ…। ସାମଣେରପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ସାମଣେରିପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ … ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଆପତ୍ତିୟା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଆପତ୍ତିୟା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ପାପିକାୟ ଦିଟ୍ଠିୟା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ପଣ୍ଡକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ତିରଚ୍ଛାନଗତପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ମାତୁଘାତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ପିତୁଘାତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଅରହନ୍ତଘାତକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ସଙ୍ଘଭେଦକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ନାନାସଂୱାସକପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ନାନାସୀମାୟ ଠିତପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଇଦ୍ଧିୟା ୱେହାସେ ଠିତପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ୟସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ତଂପଞ୍ଚମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ।

ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗକରଣଂ।

୩୯୧। ଦସୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ଭିକ୍ଖୁନିଦସମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ, ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ। ଦସୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ସିକ୍ଖମାନଦସମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ, ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ…ପେ… । ଦସୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ୟସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ତଂଦସମୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ।

ଦସୱଗ୍ଗକରଣଂ।

୩୯୨। ୱୀସତିୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ଭିକ୍ଖୁନିୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ। ୱୀସତିୱଗ୍ଗକରଣଞ୍ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, କମ୍ମଂ ସିକ୍ଖମାନୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ …ପେ… ସାମଣେରୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ସାମଣେରିୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ସିକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚକ୍ଖାତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଆପତ୍ତିୟା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଆପତ୍ତିୟା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ପାପିକାୟ ଦିଟ୍ଠିୟା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ପଣ୍ଡକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଥେୟ୍ୟସଂୱାସକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ତିତ୍ଥିୟପକ୍କନ୍ତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ତିରଚ୍ଛାନଗତୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ମାତୁଘାତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ପିତୁଘାତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଅରହନ୍ତଘାତକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ସଙ୍ଘଭେଦକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ନାନାସଂୱାସକୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ନାନାସୀମାୟ ଠିତୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ଇଦ୍ଧିୟା ୱେହାସେ ଠିତୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ… ୟସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ତଂୱୀସୋ କମ୍ମଂ କରେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ।

ୱୀସତିୱଗ୍ଗକରଣଂ।

ଚତୁୱଗ୍ଗକରଣାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩୮। ପାରିୱାସିକାଦିକଥା

୩୯୩। ପାରିୱାସିକଚତୁତ୍ଥୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିୱାସଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସେୟ୍ୟ, ମାନତ୍ତଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ତଂୱୀସୋ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ। ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସନାରହଚତୁତ୍ଥୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିୱାସଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସେୟ୍ୟ, ମାନତ୍ତଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ତଂୱୀସୋ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ। ମାନତ୍ତାରହଚତୁତ୍ଥୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିୱାସଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସେୟ୍ୟ, ମାନତ୍ତଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ତଂୱୀସୋ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ। ମାନତ୍ତଚାରିକଚତୁତ୍ଥୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିୱାସଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସେୟ୍ୟ, ମାନତ୍ତଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ତଂୱୀସୋ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ – ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀୟଂ। ଅବ୍ଭାନାରହଚତୁତ୍ଥୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପରିୱାସଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ମୂଲାୟ ପଟିକସ୍ସେୟ୍ୟ, ମାନତ୍ତଂ ଦଦେୟ୍ୟ, ତଂୱୀସୋ ଅବ୍ଭେୟ୍ୟ

– ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣୀଯଂ।

୩୯୪। ଏକଚ୍ଚସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ରୁହତି, ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ନ ରୁହତି। କସ୍ସ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ନ ରୁହତି? ଭିକ୍ଖୁନିଯା, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ନ ରୁହତି। ସିକ୍ଖମାନାଯ, ଭିକ୍ଖୱେ…ପେ… ସାମଣେରସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ସାମଣେରିଯା, ଭିକ୍ଖୱେ… ସିକ୍ଖାପଚ୍ଚକ୍ଖାତକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ… ଅନ୍ତିମୱତ୍ଥୁଂ ଅଜ୍ଝାପନ୍ନକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ … ଉମ୍ମତ୍ତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଖିତ୍ତଚିତ୍ତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ୱେଦନାଟ୍ଟସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ପଣ୍ଡକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ … ତିରଚ୍ଛାନଗତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ… ମାତୁଘାତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ପିତୁଘାତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅରହନ୍ତଘାତକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ସଙ୍ଘଭେଦକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ନାନାସଂୱାସକସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ନାନାସୀମାଯ ଠିତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଇଦ୍ଧିଯା ୱେହାସେ ଠିତସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସ ଚ [ତସ୍ସ (ସ୍ୟା।)], ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ନ ରୁହତି। ଇମେସଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ନ ରୁହତି।

କସ୍ସ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ରୁହତି? ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପକତତ୍ତସ୍ସ

ସମାନସଂୱାସକସ୍ସ ସମାନସୀମାଯ ଠିତସ୍ସ ଅନ୍ତମସୋ ଆନନ୍ତରିକସ୍ସାପି [ଅନନ୍ତରିକସ୍ସାପି (ସ୍ୟା।)] ଭିକ୍ଖୁନୋ ୱିଞ୍ଞାପେନ୍ତସ୍ସ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ରୁହତି। ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ପଟିକ୍କୋସନା ରୁହତି।

ପାରିୱାସିକାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୩୯। ଦ୍ୱେନିସ୍ସାରଣାଦିକଥା

୩୯୫। ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୱେ, ନିସ୍ସାରଣା। ଅତ୍ଥି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ନିସ୍ସାରଣଂ। ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ନିସ୍ସାରେତି, ଏକଚ୍ଚୋ ସୁନିସ୍ସାରିତୋ, ଏକଚ୍ଚୋ ଦୁନ୍ନିସ୍ସାରିତୋ। କତମୋ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ନିସ୍ସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ନିସ୍ସାରେତି – ଦୁନ୍ନିସ୍ସାରିତୋ? ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସୁଦ୍ଧୋ ହୋତି ଅନାପତ୍ତିକୋ। ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ନିସ୍ସାରେତି – ଦୁନ୍ନିସ୍ସାରିତୋ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ନିସ୍ସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ନିସ୍ସାରେତି – ଦୁନ୍ନିସ୍ସାରିତୋ।

କତମୋ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ନିସ୍ସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ନିସ୍ସାରେତି – ସୁନିସ୍ସାରିତୋ? ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ବାଲୋ ହୋତି ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଆପତ୍ତିବହୁଲୋ ଅନପଦାନୋ, ଗିହିସଂସଟ୍ଠୋ ୱିହରତି ଅନନୁଲୋମିକେହି ଗିହିସଂସଗ୍ଗେହି, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ନିସ୍ସାରେତି – ସୁନିସ୍ସାରିତୋ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ନିସ୍ସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ନିସ୍ସାରେତି – ସୁନିସ୍ସାରିତୋ।

୩୯୬। ଦ୍ୱେମା , ଭିକ୍ଖୱେ, ଓସାରଣା। ଅତ୍ଥି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି, ଏକଚ୍ଚୋ ସୋସାରିତୋ, ଏକଚ୍ଚୋ ଦୋସାରିତୋ। କତମୋ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ଦୋସାରିତୋ? ପଣ୍ଡକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ଦୋସାରିତୋ। ଥେଯ୍ୟସଂୱାସକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ଦୋସାରିତୋ। ତିତ୍ଥିଯପକ୍କନ୍ତକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ…ପେ… ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ମାତୁଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ପିତୁଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅରହନ୍ତଘାତକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଭିକ୍ଖୁନିଦୂସକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ସଙ୍ଘଭେଦକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପତ୍ତୋ, ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ଦୋସାରିତୋ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ଦୋସାରିତୋ। ଇମେ ୱୁଚ୍ଚନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ଅପ୍ପତ୍ତା ଓସାରଣଂ, ତେ ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ଦୋସାରିତା।

କତମୋ ଚ, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ସୋସାରିତୋ? ହତ୍ଥଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି, ସୋସାରିତୋ। ପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ…ପେ… ହତ୍ଥପାଦଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… କଣ୍ଣଚ୍ଛିନ୍ନୋ , ଭିକ୍ଖୱେ… ନାସଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… କଣ୍ଣନାସଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅଙ୍ଗୁଲିଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅଳଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… କଣ୍ଡରଚ୍ଛିନ୍ନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଫଣହତ୍ଥକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଖୁଜ୍ଜୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ୱାମନୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଗଲଗଣ୍ଡୀ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଲକ୍ଖଣାହତୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… କସାହତୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଲିଖିତକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ସୀପଦିକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ପାପରୋଗୀ, ଭିକ୍ଖୱେ… ପରିସଦୂସକୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… କାଣୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… କୁଣୀ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଖଞ୍ଜୋ, ଭିକ୍ଖୱେ…

ପକ୍ଖହତୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଛିନ୍ନିରିୟାପଥୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଜରାଦୁବ୍ବଲୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅନ୍ଧୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ମୂଗୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ବଧିରୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅନ୍ଧମୂଗୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅନ୍ଧବଧିରୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ମୂଗବଧିରୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ଅନ୍ଧମୂଗବଧିରୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ସୋସାରିତୋ। ଅୟଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲୋ ଅପ୍ପତ୍ତୋ ଓସାରଣଂ, ତଞ୍ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ସୋସାରିତୋ। ଇମେ ୱୁଚ୍ଚନ୍ତି, ଭିକ୍ଖୱେ, ପୁଗ୍ଗଲା ଅପ୍ପତ୍ତା ଓସାରଣଂ, ତେ ଚେ ସଙ୍ଘୋ ଓସାରେତି – ସୋସାରିତା।

ଦ୍ୱେନିସ୍ସାରଣାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ୱାସଭଗାମଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ପଠମୋ।

୨୪୦। ଅଧମ୍ମକମ୍ମାଦିକଥା

୩୯୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ''ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମହଂ ପସ୍ସେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଆପତ୍ତିୟା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ''ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମୟଂ ପଟିକରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଆପତ୍ତିୟା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନ ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ''ପାପିକା ତେ, ଆୱୁସୋ, ଦିଟ୍ଠି, ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି, ୟମହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ପାପିକାୟ ଦିଟ୍ଠିୟା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ''ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି? ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମହଂ ପସ୍ସେୟ୍ୟଂ। ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମହଂ ପଟିକରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅଦସ୍ସନେ ୱା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ୱା ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ନ ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ''ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତିଂ? ପାପିକା ତେ ଦିଟ୍ଠି, ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମହଂ ପସ୍ସେୟ୍ୟଂ; ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି, ୟମହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅଦସ୍ସନେ ୱା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ୱା ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା, ନ ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ''ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତିଂ; ପାପିକା ତେ ଦିଟ୍ଠି, ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମହଂ ପଟିକରେୟ୍ୟଂ। ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି, ୟମହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ୱା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ୱା ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ନ ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା, ନ ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ''ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତିଂ? ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତିଂ; ପାପିକା ତେ ଦିଟ୍ଠି, ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି''ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ''ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମହଂ ପସ୍ସେୟ୍ୟଂ। ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ୟମହଂ ପଟିକରେୟ୍ୟଂ। ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି, ୟମହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅଦସ୍ସନେ ୱା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ୱା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ୱା ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

୩୯୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ , ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି’’ନ୍ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଆମାୱୁସୋ, ପସ୍ସାମୀ’’ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତି’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଆମାୱୁସୋ, ପଟିକରିସ୍ସାମୀ’’ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ପାପିକା ତେ, ଆୱୁସୋ, ଦିଟ୍ଠି; ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଆମାୱୁସୋ , ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀ’’ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା…ପେ… ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା…ପେ… ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା, ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା…ପେ… ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା, ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତିଂ? ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତିଂ; ପାପିକା ତେ ଦିଟ୍ଠି, ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ଆମାୱୁସୋ, ପସ୍ସାମି, ଆମ ପଟିକରିସ୍ସାମି, ଆମ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିସ୍ସାମୀ’’ତି । ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅଦସ୍ସନେ ୱା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ୱା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ୱା ଉକ୍ଖିପତି – ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

୩୯୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି’’ନ୍ତି? ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ଯମହଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପତି – ଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତି’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ଯମହଂ ପଟିକରେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖିପତି – ଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ପାପିକା ତେ, ଆୱୁସୋ, ଦିଟ୍ଠି, ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି, ଯମହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖିପତି – ଧମ୍ମକମ୍ମଂ।

ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା…ପେ…

ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା…ପେ… ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା, ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା …ପେ… ହୋତି ଆପତ୍ତି ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ହୋତି ଆପତ୍ତି ପଟିକାତବ୍ବା, ହୋତି ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତା। ତମେନଂ ଚୋଦେତି ସଙ୍ଘୋ ୱା ସମ୍ବହୁଲା ୱା ଏକପୁଗ୍ଗଲୋ ୱା – ‘‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ୱଂ, ଆୱୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତିଂ? ପଟିକରୋହି ତଂ ଆପତ୍ତିଂ। ପାପିକା ତେ ଦିଟ୍ଠି, ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେତଂ ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠି’’ନ୍ତି। ସୋ ଏୱଂ ୱଦେତି – ‘‘ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି, ଯମହଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟଂ। ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ଆପତ୍ତି ଯମହଂ ପଟିକରେଯ୍ୟଂ। ନତ୍ଥି ମେ, ଆୱୁସୋ, ପାପିକା ଦିଟ୍ଠି, ଯମହଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ତଂ ସଙ୍ଘୋ ଅଦସ୍ସନେ ୱା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ୱା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ୱା ଉକ୍ଖିପତି – ଧମ୍ମକମ୍ମନ୍ତି।

ଅଧମ୍ମକମ୍ମାଦିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୧। ଉପାଲିପୁଚ୍ଛାକଥା

୪୦୦। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଉପାଲି ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଉପାଲି ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ମୁଖାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ଅସମ୍ମୁଖା କରୋତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ଅଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି। ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ପଟିପୁଚ୍ଛାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ଅପ୍ପଟିପୁଚ୍ଛା କରୋତି…ପେ… ପଟିଞ୍ଞାଯକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ଅପଟିଞ୍ଞାଯ କରୋତି… ସତିଵିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହଵିନଯଂ ଦେତି… ଅମୂଳ୍ହଵିନଯାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି … ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପରିଵାସଂ ଦେତି… ପରିଵାସାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ମାନତ୍ତାରହଂ ଅବ୍ଭେତି… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ଅଵିନଯକମ୍ମଂ''।

''ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ମୁଖାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ଅସମ୍ମୁଖା କରୋତି, ଏଵଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅଵିନଯକମ୍ମଂ, ଏଵଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି। ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ପଟିପୁଚ୍ଛାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ଅପ୍ପଟିପୁଚ୍ଛା କରୋତି…ପେ… ପଟିଞ୍ଞାଯକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ଅପଟିଞ୍ଞାଯ କରୋତି… ସତିଵିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହଵିନଯଂ ଦେତି… ଅମୂଳ୍ହଵିନଯାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପରିଵାସଂ ଦେତି… ପରିଵାସାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ମାନତ୍ତାରହଂ ଅବ୍ଭେତି… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଏଵଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅଵିନଯକମ୍ମଂ। ଏଵଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତୀ''ତି।

୪୦୧। ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ମୁଖାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ସମ୍ମୁଖା କରୋତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି। ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ପଟିପୁଚ୍ଛାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ପଟିପୁଚ୍ଛା କରୋତି…ପେ… ପଟିଞ୍ଞାଯକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ପଟିଞ୍ଞାଯ କରୋତି… ସତିଵିନଯାରହସ୍ସ ସତିଵିନଯଂ ଦେତି… ଅମୂଳ୍ହଵିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହଵିନଯଂ ଦେତି… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପରିଵାସାରହସ୍ସ ପରିଵାସଂ ଦେତି ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ମାନତ୍ତାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଅବ୍ଭେତି… ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ଵିନଯକମ୍ମଂ।

''ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସମ୍ମୁଖାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ସମ୍ମୁଖା କରୋତି, ଏଵଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଵିନଯକମ୍ମଂ। ଏଵଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି। ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ପଟିପୁଚ୍ଛାକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ପଟିପୁଚ୍ଛା କରୋତି… ପଟିଞ୍ଞାଯକରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ ପଟିଞ୍ଞାଯ କରୋତି… ସତିଵିନଯାରହସ୍ସ ସତିଵିନଯଂ ଦେତି… ଅମୂଳ୍ହଵିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହଵିନଯଂ ଦେତି… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି … ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପରିଵାସାରହସ୍ସ ପରିଵାସଂ ଦେତି… ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ମାନତ୍ତାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଅବ୍ଭେତି… ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଏଵଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଵିନଯକମ୍ମଂ। ଏଵଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତୀ''ତି।

୪୦୨। ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସତିଵିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହଵିନଯଂ ଦେତି, ଅମୂଳ୍ହଵିନଯାରହସ୍ସ ସତିଵିନଯଂ ଦେତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ଅଵିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି। ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ଅମୂଳ୍ହଵିନଯାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହଵିନଯଂ ଦେତି…ପେ… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ

କରୋତି, ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି, ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି, ପରିୱାସାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପରିୱାସାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି, ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି… ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ମାନତ୍ତାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ମାନତ୍ତାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଅବ୍ଭାନାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ୱିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ଅୱିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି।

''ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି, ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ସତିୱିନଯଂ ଦେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି। ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି, ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି…ପେ… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି , ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି, ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି, ପରିୱାସାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପରିୱାସାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି, ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି… ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି, ମାନତ୍ତାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି – ମାନତ୍ତାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଅବ୍ଭାନାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତୀ''ତି।

୪୦୩। ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ସତିୱିନଯଂ ଦେତି, ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ୱିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ୱିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି। ''ଯୋ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି…ପେ… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ପରିୱାସାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି…ପେ… ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି…ପେ… ମାନତ୍ତାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି…ପେ… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ନୁ ଖୋ ତଂ, ଭନ୍ତେ, ୱିନଯକମ୍ମ''ନ୍ତି? ''ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ତଂ, ଉପାଲି, ୱିନଯକମ୍ମଂ''।

''ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ସତିୱିନଯଂ ଦେତି, ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତି । ଯୋ ଖୋ, ଉପାଲି, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି …ପେ… ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ପରିୱାସାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି…ପେ… ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସନାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି…ପେ… ମାନତ୍ତାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି…ପେ… ଅବ୍ଭାନାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଉପାଲି, ଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ଅନତିସାରୋ ହୋତୀ''ତି।

୪୦୪। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ଯୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି। ଯୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି … ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି… ସତିୱିନଯାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ସତିୱିନଯାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ସତିୱିନଯାରହଂ

ଅବ୍ଭେତି… ସତିୱିନଯାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି, ଏୱଂ ଖୋ , ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି।

୪୦୫। ଯୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି। ଯୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ପେ… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହଂ ଅବ୍ଭେତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହଂ ଉପସମ୍ପାଦେତି… ଅମୂଳ୍ହୱିନଯାରହସ୍ସ ସତିୱିନଯଂ ଦେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି।

୪୦୬। ଯୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି…ପେ… ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ… ନିଯସ୍ସକମ୍ମାରହସ୍ସ… ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ… ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ… ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାରହସ୍ସ… ପରିୱାସାରହଂ… ମୂଲାଯପଟିକସ୍ସନାରହସ୍ସ… ମାନତ୍ତାରହଂ… ଅବ୍ଭାନାରହଂ… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ସତିୱିନଯଂ ଦେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତି। ଯୋ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସମଗ୍ଗୋ ସଙ୍ଘୋ ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ଅମୂଳ୍ହୱିନଯଂ ଦେତି…ପେ… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ତସ୍ସପାପିଯସିକାକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋତି… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ପରିୱାସଂ ଦେତି… ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ମୂଲାଯ ପଟିକସ୍ସତି… ଉପସମ୍ପଦାରହସ୍ସ ମାନତ୍ତଂ ଦେତି… ଉପସମ୍ପଦାରହଂ ଅବ୍ଭେତି, ଏୱଂ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଅଧମ୍ମକମ୍ମଂ ହୋତି ଅୱିନଯକମ୍ମଂ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ ସଙ୍ଘୋ ସାତିସାରୋ ହୋତୀତି।

ଉପାଲିପୁଚ୍ଛାକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଉପାଲିପୁଚ୍ଛାଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ଦୁତିଯୋ।

୨୪୨। ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକଥା

୪୦୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି । ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା।

୪୦୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି –

‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା।

୪୦୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା।

୪୧୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା।

୪୧୧। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି –

ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା।

ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୩। ନିଯସ୍ସକମ୍ମକଥା

୪୧୨। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ବାଲୋ ହୋତି ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଆପତ୍ତିବହୁଲୋ ଅନପଦାନୋ, ଗିହିସଂସଟ୍ଠୋ ୱିହରତି ଅନନୁଲୋମିକେହି ଗିହିସଂସଗ୍ଗେହି । ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଆପତ୍ତିବହୁଲୋ ଅନପଦାନୋ, ଗିହିସଂସଟ୍ଠୋ ୱିହରତି ଅନନୁଲୋମିକେହି ଗିହିସଂସଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ନିଯସ୍ସକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଯଥା ହେଟ୍ଠା, ତଥା ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ନିଯସ୍ସକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୪। ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମକଥା

୪୧୩। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ କୁଲଦୂସକୋ ହୋତି ପାପସମାଚାରୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ କୁଲଦୂସକୋ ପାପସମାଚାରୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ ।

ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମକତା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୫। ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକଥା

୪୧୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିହୀ ଅକ୍କୋସତି ପରିଭାସତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିହୀ ଅକ୍କୋସତି ପରିଭାସତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୬। ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକଥା

୪୧୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପସ୍ସିତୁଂ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ

ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପସ୍ସିତୁଂ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୭। ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକଥା

୪୧୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକାତୁଂ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକାତୁଂ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି । ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୮। ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକଥା

୪୧୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ନ ଇଚ୍ଛତି ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିତୁଂ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ନ ଇଚ୍ଛତି ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିତୁଂ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୪୯। ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୧୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି –

ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା।

୪୧୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅୟଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା।

୪୨୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି । ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅୟଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା।

୪୨୧। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅୟଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ

ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା।

୪୨୨। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅୟଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହାପି ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା।

ତଜ୍ଜନୀୟକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୦। ନିୟସ୍ସକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୨୩। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ନିୟସ୍ସକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ନିୟସ୍ସସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅୟଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ନିୟସ୍ସକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ନିୟସ୍ସସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ନିୟସ୍ସକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ନିୟସ୍ସକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ନିୟସ୍ସକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ନିୟସ୍ସକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ନିୟସ୍ସକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ନିୟସ୍ସକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୧। ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୨୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି , ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପବ୍ବାଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅୟଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପବ୍ବାଜନୀୟସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମୟଂ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀୟକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…

ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୨। ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୨୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପଟିସାରଣୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପଟିସାରଣୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୩। ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୨୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତବ୍ବଂ।

ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୪। ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୨୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ

ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତଙ୍କଂ।

ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୫। ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୨୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ସୋ ତମ୍ହା ଆୱାସା ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛତି। ତତ୍ଥପି ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଇମସ୍ସ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁନୋ ସଙ୍ଘେନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧଂ – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା…ପେ…।

ଚକ୍କଂ କାତଙ୍କଂ।

ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୬। ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା

୪୨୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି କଲହକାରକୋ ୱିୱାଦକାରକୋ ଭସ୍ସକାରକୋ ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି । ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍କଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍କଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୩୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍କଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍କଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୩୧। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍କଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ –

‘‘ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୩୨। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୩୩। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ ହୋତି…ପେ… ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୭। ନିଯସ୍ସକମ୍ମୱିୱାଦକଥା

୪୩୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ବାଲୋ ହୋତି ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଆପତ୍ତିବହୁଲୋ ଅନପଦାନୋ, ଗିହିସଂସଟ୍ଠୋ ୱିହରତି ଅନନୁଲୋମିକେହି ଗିହିସଂସଗ୍ଗେହି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ବାଲୋ ଅବ୍ୟତ୍ତୋ ଆପତ୍ତିବହୁଲୋ ଅନପଦାନୋ, ଗିହିସଂସଟ୍ଠୋ ୱିହରତି ଅନନୁଲୋମିକେହି ଗିହିସଂସଗ୍ଗେହି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ , ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେ ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ନିଯସ୍ସକମ୍ମୱିୱାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୮। ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା

୪୩୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ କୁଲଦୂସକୋ ହୋତି ପାପସମାଚାରୋ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ କୁଲଦୂସକୋ ପାପସମାଚାରୋ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେ ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୫୯। ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା

୪୩୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିହୀ ଅକ୍କୋସତି ପରିଭାସତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଗିହୀ ଅକ୍କୋସତି ପରିଭାସତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେ ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୦। ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା

୪୩୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପସ୍ସିତୁଂ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପସ୍ସିତୁଂ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେ ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୧। ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା

୪୩୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକାତୁଂ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ନ ଇଚ୍ଛତି ଆପତ୍ତିଂ ପଟିକାତୁଂ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି; ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେ ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୨। ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମୱିୱାଦକଥା

୪୩୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ନ ଇଚ୍ଛତି ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିତୁଂ। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ନ ଇଚ୍ଛତି ପାପିକଂ ଦିଟ୍ଠିଂ ପଟିନିସ୍ସଜ୍ଜିତୁଂ। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତଙ୍ଗଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେ ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଓୋାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୩। ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୪୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୪୧। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୪୨। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ , ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୪୩। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର , ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

୪୪୪। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ତଜ୍ଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

ତଜ୍ଜନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୪। ନିଯସ୍ସକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୪୫। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ନିଯସ୍ସକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ନିଯସ୍ସସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ନିଯସ୍ସକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି , ନିଯସ୍ସସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ନିଯସ୍ସକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ , ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେପି [ଇମେ (ସୀ। ସ୍ୟା। ଏୱମୁପରିପି)] ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ନିଯସ୍ସକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୫। ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୪୬। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପବ୍ବାଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପବ୍ବାଜନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେପି ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ପବ୍ବାଜନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୬। ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୪୭। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପଟିସାରଣୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ''ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପଟିସାରଣୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା''ତି। ତେ ତସ୍ସ ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ''ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ , ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ''ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ''ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ''ନ୍ତି। ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେପି ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ପଟିସାରଣୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୭। ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୪୮। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି,

ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେପି ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୮। ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୪୯। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ଆପତ୍ତିଯା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେପି ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୬୯। ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା

୪୫୦। ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ତତ୍ର ଚେ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏୱଂ ହୋତି – ‘‘ଅଯଂ ଖୋ, ଆୱୁସୋ, ଭିକ୍ଖୁ ସଙ୍ଘେନ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମକତୋ ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି, ଲୋମଂ ପାତେତି, ନେତ୍ଥାରଂ ୱତ୍ତତି, ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯସ୍ସ କମ୍ମସ୍ସ ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିଂ ଯାଚତି। ହନ୍ଦସ୍ସ ମଯଂ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେମା’’ତି। ତେ ତସ୍ସ ପାପିକାଯ ଦିଟ୍ଠିଯା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେନ୍ତି – ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା…ପେ… ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା… ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା… ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗା। ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ସଙ୍ଘୋ ୱିୱଦତି – ‘‘ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି। ତତ୍ର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଧମ୍ମପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗକମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଯେ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘‘ଅକତଂ କମ୍ମଂ ଦୁକ୍କଟଂ କମ୍ମଂ ପୁନ କାତବ୍ବଂ କମ୍ମ’’ନ୍ତି, ଇମେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ। ଇମେପି ପଞ୍ଚ ୱାରା ସଂଖିତ୍ତା।

ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

ଚମ୍ପେୟ୍ଯକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନୱମୋ।

୨୭୦। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

ଚମ୍ପାଯଂ ଭଗୱା ଆସି, ୱତ୍ଥୁ ୱାସଭଗାମକେ;

ଆଗନ୍ତୁକାନମୁସ୍ସୁକ୍କଂ, ଅକାସି ଇଚ୍ଛିତବ୍ବକେ [ଇଚ୍ଛିତବ୍ବକୋ (କ।)]।

ପକତଞ୍ଞୁନୋତି ଞତ୍ୱା, ଉସ୍ସୁକ୍କଂ ନ କରୀ ତଦା;

ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ନ କରୋତୀତି, ସାଗମା ଜିନସନ୍ତିକେ।

ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ସମଗ୍ଗଂ ଅଧମ୍ମେନ ଚ;

ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଞ୍ଚ, ପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗିକଂ।

ପତିରୂପକେନ ସମଗ୍ଗଂ, ଏକୋ ଉକ୍ଖିପତେକକଂ;

ଏକୋ ଚ ଦ୍ୱେ ସମ୍ବହୁଲେ, ସଙ୍ଘଂ ଉକ୍ଖିପତେକକୋ।

ଦୁୱେପି ସମ୍ବହୁଲାପି, ସଙ୍ଘୋ ସଙ୍ଘଞ୍ଚ ଉକ୍ଖିପି;

ସବ୍ବଞ୍ଞୁପୱରୋ ସୁତ୍ୱା, ଅଧମ୍ମନ୍ତି ପଟିକ୍ଖିପି।

ଞତ୍ତିୱିପନ୍ନଂ ଯଂ କମ୍ମଂ, ସମ୍ପନ୍ନଂ ଅନୁସାୱନଂ;

ଅନୁସ୍ସାୱନୱିପନ୍ନଂ, ସମ୍ପନ୍ନଂ ଞତ୍ତିଯା ଚ ଯଂ।

ଉଭଯେନ ୱିପନ୍ନଞ୍ଚ, ଅଞ୍ଞତ୍ର ଧମ୍ମମେୱ ଚ;

ୱିନଯା ସତ୍ଥୁ ପଟିକୁଟ୍ଠଂ, କୁପ୍ପଂ ଅଟ୍ଠାନାରହିକଂ।

ଅଧମ୍ମୱଗ୍ଗଂ ସମଗ୍ଗଂ, ଧମ୍ମ ପତିରୂପାନି ଯେ ଦୁୱେ;

ଧମ୍ମେନେୱ ଚ ସାମଗ୍ଗିଂ, ଅନୁଞ୍ଞାସି ତଥାଗତୋ।

ଚତୁୱଗ୍ଗୋ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗୋ, ଦସୱଗ୍ଗୋ ଚ ୱୀସତି;

ପରୋୱୀସତିୱଗ୍ଗୋ ଚ [ଅତିରେକୱୀସତିୱଗ୍ଗୋ (ସ୍ୟା।)], ସଙ୍ଘୋ ପଞ୍ଚୱିଧୋ ତଥା।

ଠପେତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଦଂ, ଯଞ୍ଚ କମ୍ମଂ ପୱାରଣଂ;

ଅବ୍ଭାନକମ୍ମେନ ସହ, ଚତୁୱଗ୍ଗେହି କମ୍ମିକୋ।

ଦୁୱେ କମ୍ମେ ଠପେତ୍ୱାନ, ମଜ୍ଝଦେସୂପସମ୍ପଦଂ;

ଅବ୍ଭାନଂ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିକୋ, ସବ୍ବକମ୍ମେସୁ କମ୍ମିକୋ।

ଅବ୍ଭାନେକଂ ଠପେତ୍ୱାନ, ଯେ ଭିକ୍ଖୂ ଦସୱଗ୍ଗିକା;

ସବ୍ବକମ୍ମକରୋ ସଙ୍ଘୋ, ୱୀସୋ ସବ୍ବତ୍ଥ କମ୍ମିକୋ।

ଭିକ୍ଖୁନୀ ସିକ୍ଖମାନା, ଚ ସାମଣେରୋ ସାମଣେରୀ;

ପଚ୍ଚକ୍ଖାତନ୍ତିମଓ୍ୱତ୍ଥୂ, ଉକ୍ଖିତ୍ତାପତ୍ତିଦସ୍ସନେ।

ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଦିଟ୍ଠିଯା, ପଣ୍ଡକୋ ଥେଯ୍ୟସଂଓ୍ୱାସକଂ;

ତିତ୍ଥିଯା ତିରଚ୍ଛାନଗତଂ, ମାତୁ ପିତୁ ଚ ଘାତକଂ।

ଅରହଂ ଭିକ୍ଖୁନୀଦୂସି, ଭେଦକଂ ଲୋହିତୁପ୍ପାଦଂ;

ବ୍ୟଞ୍ଜନଂ ନାନାସଂଓ୍ୱାସଂ, ନାନାସୀମାଯ ଇଦ୍ଧିଯା।

ଯସ୍ସ ସଙ୍ଘୋ କରେ କମ୍ମଂ, ହୋନ୍ତେତେ ଚତୁଓ୍ୱୀସତି;

ସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ପଟିକ୍ଖିତ୍ତା, ନ ହେତେ ଗଣପୂରକା।

ପାରିଓ୍ୱାସିକଚତୁତ୍ଥୋ, ପରିଓ୍ୱାସଂ ଦଦେଯ୍ୟ ଓ୍ୱା;

ମୂଲା ମାନତ୍ତମବ୍ଭେଯ୍ୟ, ଅକମ୍ମଂ ନ ଚ କରଣଂ।

ମୂଲା ଅରହମାନତ୍ତା, ଅବ୍ଭାନାରହମେଓ୍ୱ ଚ;

ନ କମ୍ମକାରକା ପଞ୍ଚ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ପକାସିତା।

ଭିକ୍ଖୁନୀ ସିକ୍ଖମାନା ଚ, ସାମଣେରୋ ସାମଣେରିକା;

ପଚ୍ଚକ୍ଖନ୍ତିମୌମ୍ପତ୍ତା, ଖ୍ତ୍ତାଓ୍ୱେଦନଦସ୍ସନେ।

ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ଦିଟ୍ଠିଯା, ପଣ୍ଡକାପି ଚ ବ୍ୟଞ୍ଜନା [ଇତୋ ପରଂ ସ୍ୟାମମୂଲେ ଦିଯଡ୍ଢଗାଥାହି ଅଭବ୍ବପୁଗ୍ଗଲା ସମତ୍ତଂ ଦସ୍ସିତା];

ନାନାସଂଓ୍ୱାସକା ସୀମା, ଓ୍ୱେହାସଂ ଯସ୍ସ କମ୍ମ ଚ।

ଅଟ୍ଠାରସନ୍ନମେତେସଂ, ପଟିକ୍କୋସଂ ନ ରୁହତି;

ଭିକ୍ଖୁସ୍ସ ପକତତ୍ତସ୍ସ, ରୁହତି ପଟିକ୍କୋସନା।

ସୁଦ୍ଧସ୍ସ ଦୁନ୍ନିସାରିତୋ, ବାଲୋ ହି ସୁନିସ୍ସାରିତୋ;

ପଣ୍ଡକୋ ଥେଯ୍ୟସଂଓ୍ୱାସୋ, ପକ୍କନ୍ତୋ ତିରଚ୍ଛାନଗତୋ।

ମାତୁ ପିତୁ ଅରହନ୍ତ, ଦୂସକୋ ସଙ୍ଘଭେଦକୋ;

ଲୋହିତୁପ୍ପାଦକୋ ଚେଓ୍ୱ, ଉଭତୋବ୍ୟଞ୍ଜନୋ ଚ ଯୋ।

ଏକାଦସନ୍ନଂ ଏତେସଂ, ଓସାରଣଂ ନ ଯୁଜ୍ଜତି;

ହତ୍ଥପାଦଂ ତଦୁଭଯଂ, କଣ୍ଣନାସଂ ତଦୂଭଯଂ।

ଅଙ୍ଗୁଲି ଅଠଅକଣ୍ଡରଂ, ଫଣଂ ଖୁଜ୍ଜୋ ଚ ୱାମନୋ;

ଗଣ୍ଡୀ ଲକ୍ଖଣକସା, ଚ ଲିଖିତକୋ ଚ ସୀପଦୀ।

ପାପା ପରିସକାଣୋ ଚ, କୁଣୀ ଖଞ୍ଜୋ ହତୋପି ଚ;

ଇରିଯାପଥଦୁବ୍ବଲୋ, ଅନ୍ଧୋ ମୂଗୋ ଚ ବଧିରୋ।

ଅନ୍ଧମୂଗନ୍ଧବଧିରୋ ମୂଗବଧିରମେୱ ଚ;

ଅନ୍ଧମୂଗବଧିରୋ ଚ, ଦ୍ୱତ୍ତିଂସେତେ ଅନୂନକା।

ତେସଂ ଓସାରଣଂ ହୋତି, ସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ପକାସିତଂ;

ଦଟ୍ଠବ୍ବା ପଟିକାତବ୍ବା, ନିସ୍ସଜ୍ଜେତା ନ ୱିଜ୍ଜତି।

ତସ୍ସ ଉକ୍ଖେପନା କମ୍ମା, ସତ୍ତ ହୋନ୍ତି ଅଧମ୍ମିକା;

ଆପନ୍ନଂ ଅନୁୱତ୍ତନ୍ତଂ, ସତ୍ତ ତେପି ଅଧମ୍ମିକା।

ଆପନ୍ନଂ ନାନୁୱତ୍ତନ୍ତଂ, ସତ୍ତ କମ୍ମା ସୁଧମ୍ମିକା;

ସମ୍ମୁଖା ପଟିପୁଚ୍ଛା ଚ, ପଟିଞ୍ଞାଯ ଚ କାରଣା।

ସତି ଅମୂଳ୍ହପାପିକା, ତଜ୍ଜନୀନିଯସ୍ସେନ ଚ;

ପବ୍ବାଜନୀଯ ପଟିସାରୋ, ଉକ୍ଖେପପରିୱାସ ଚ।

ମୂଲା ମାନତ୍ତଅବ୍ଭାନା, ତଥେୱ ଉପସମ୍ପଦା;

ଅଞ୍ଞଂ କରେଯ୍ଯ ଅଞ୍ଞସ୍ସ, ସୋଳସେତେ ଅଧମ୍ମିକା।

ତଂ ତଂ କରେଯ୍ଯ ତଂ ତସ୍ସ, ସୋଳସେତେ ସୁଧମ୍ମିକା;

ପଚ୍ଚାରୋପେଯ୍ଯ ଅଞ୍ଞଞ୍ଞଂ, ସୋଳସେତେ ଅଧମ୍ମିକା।

ଦ୍ୱେ ଦ୍ୱେ ତମ୍ମୂଲକଂ ତସ୍ସ [ଦ୍ୱେ ଦ୍ୱେ ମୂଲା କତା କସ୍ସ (ସ୍ଯା।), ଦୋଦୋତମୂଲକନ୍ତସ୍ସ (କା।)], ତେପି ସୋଳସ ଧମ୍ମିକା;

ଏକେକମୂଲକଂ ଚକ୍କଂ, ‘‘ଅଧମ୍ମ’’ନ୍ତି ଜିନୋବ୍ରୱି।

ଅକାସି ତଜ୍ଜନୀଯଂ କମ୍ମଂ, ସଙ୍ଘୋ ଭଣ୍ଡନକାରକୋ;

ଅଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗକମ୍ମଂ, ଅଞ୍ଞଂ ଆୱାସଂ ଗଚ୍ଛି ସୋ।

ତତ୍ଥାଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା, ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀଯଂ କରୁଂ;

ଅଞ୍ଞଞ୍ଞତ୍ର ୱଗ୍ଗାଧମ୍ମେନ, ତସ୍ସ ତଜ୍ଜନୀୟଂ କରୁଂ।

ପତିରୂପେନ ୱଗ୍ଗାପି, ସମଗ୍ଗାପି ତଥା କରୁଂ;

ଅଧମ୍ମେନ ସମଗ୍ଗା ଚ, ଧମ୍ମେନ ୱଗ୍ଗମେୱ ଚ।

ପତିରୂପକେନ ୱଗ୍ଗା ଚ, ସମଗ୍ଗା ଚ ଇମେ ପଦା;

ଏକେକମୂଲକଂ କତ୍ୱା, ଚକ୍କଂ ବନ୍ଧେ ୱିଚକ୍ଖଣୋ।

ବାଲା ବ୍ୟତ୍ତସ୍ସ ନିଯସ୍ସଂ, ପବ୍ବାଜେ କୁଲଦୂସକଂ;

ପଟିସାରଣୀଯଂ କମ୍ମଂ, କରେ ଅକ୍କୋସକସ୍ସ ଚ।

ଅଦସ୍ସନାପ୍ପଟିକମ୍ମେ , ଯୋ ଚ ଦିଟ୍ଠିଂ ନ ନିସ୍ସଜ୍ଜେ;

ତେସଂ ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମଂ, ସତ୍ଥୱାହେନ ଭାସିତଂ।

ଉପରି ନଯକମ୍ମାନଂ [ଉପଋିନଯକମ୍ମାନଂ (ସ୍ୟା।), ଉକ୍ଖେପନୀଯକମ୍ମାନଂ (କ।)] ପଞ୍ଞୋ ତଜ୍ଜନୀଯଂ ନଯେ;

ତେସଂଯେୱ ଅନୁଲୋମଂ, ସମ୍ମା ୱତ୍ତତି ଯାଚିତେ [ଯାଚତି (ସ୍ୟା।), ଯାଚିତୋ (ସୀ।)]।

ପସ୍ସଦ୍ଧି ତେସଂ କମ୍ମାନଂ, ହେଟ୍ଠା କମ୍ମନଯେନ ଚ;

ତସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ ତୁ କମ୍ମେସୁ, ତତ୍ରଟ୍ଠୋ ଚ ୱିୱଦତି।

ଅକତଂ ଦୁକ୍କଟଞ୍ଚେୱ, ପୁନକାତବ୍ବକନ୍ତି ଚ;

କମ୍ମେ ପସ୍ସଦ୍ଧିଯା ଚାପି, ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ।

ୱିପତ୍ତିବ୍ୟାଧିତେ ଦିସ୍ୱା, କମ୍ମପତ୍ତେ ମହାମୁନି;

ପଟିପ୍ପସ୍ସଦ୍ଧିମକ୍ଖାସି, ସଲ୍ଲକତ୍ତୋୱ ଓସଧନ୍ତି।

ଇମମ୍ହି ଖନ୍ଧକେ ୱତ୍ଥୂନି ଛତ୍ତିଂସାତି।

ଚମ୍ପେଯ୍ୟକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

୧୦। କୋସମ୍ବକକ୍ଖନ୍ଧକୋ

୨୭୧। କୋସମ୍ବକଵିଵାଦକଥା

୪୫୧। ତେନ ସମଯେନ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗଵା କୋସମ୍ବିଯଂ ଵିହରତି ଘୋସିତାରାମେ। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି [ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠୀ (ସୀ।)] ହୋତି; ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ସୋ ଅପରେନ ସମଯେନ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନା ପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି ହୋତି; ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ‘‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି’’ନ୍ତି? ‘‘ନତ୍ଥି ମେ, ଆଵୁସୋ, ଆପତ୍ତି ଯମହଂ ପସ୍ସେଯ୍ଯ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ସାମଗ୍ଗିଂ ଲଭିତ୍ଵା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିଂସୁ। ସୋ ଚ ଭିକ୍ଖୁ ବହୁସ୍ସୁତୋ ହୋତି ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ଵିନଯଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ମେଧାଵୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସନ୍ଦିଟ୍ଠେ ସମ୍ଭତ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଅନାପତ୍ତି ଏସା, ଆଵୁସୋ, ନେସା ଆପତ୍ତି। ଅନାପନ୍ନୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଆପନ୍ନୋ। ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଅଧମ୍ମିକେନମ୍ହି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ କୁପ୍ପେନ ଅଟ୍ଠାନାରହେନ। ହୋଥ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଧମ୍ମତୋ ଵିନଯତୋ ପକ୍ଖା’’ତି। ଅଲଭି ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ସନ୍ଦିଟ୍ଠେ ସମ୍ଭତ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପକ୍ଖେ। ଜାନପଦାନମ୍ପି ସନ୍ଦିଟ୍ଠାନଂ ସମ୍ଭତ୍ତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ଅନାପତ୍ତି ଏସା, ଆଵୁସୋ, ନେସା ଆପତ୍ତି। ଅନାପନ୍ନୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଆପନ୍ନୋ। ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଅଧମ୍ମିକେନମ୍ହି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ କୁପ୍ପେନ ଅଟ୍ଠାନାରହେନ। ହୋନ୍ତୁ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଧମ୍ମତୋ ଵିନଯତୋ ପକ୍ଖା’’ତି। ଅଲଭି ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଜାନପଦେପି ସନ୍ଦିଟ୍ଠେ ସମ୍ଭତ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପକ୍ଖେ। ଅଥ ଖୋ ତେ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁଵତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ଯେନ ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଉକ୍ଖେପକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ‘‘ଅନାପତ୍ତି ଏସା, ଆଵୁସୋ, ନେସା ଆପତ୍ତି। ଅନାପନ୍ନୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ। ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ । ଅଧମ୍ମିକେନ କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ କୁପ୍ପେନ ଅଟ୍ଠାନାରହେନା’’ତି। ଏଵଂ ଵୁତ୍ତେ ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁଵତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ‘‘ଆପତ୍ତି ଏସା ଆଵୁସୋ, ନେସା ଅନାପତ୍ତି। ଆପନ୍ନୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନାପନ୍ନୋ। ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଧମ୍ମିକେନ କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଅକୁପ୍ପେନ ଠାନାରହେନ। ମା ଖୋ ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଏତଂ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନୁଵତ୍ତିତ୍ଥ ଅନୁପରିଵାରେଥା’’ତି। ଏଵମ୍ପି ଖୋ ତେ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁଵତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ଉକ୍ଖେପକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଵୁଚ୍ଚମାନା ତଥେଵ ତଂ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନୁଵତ୍ତିଂସୁ ଅନୁପରିଵାରେସୁଂ।

୪୫୨। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ‘‘ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ଅହୋସି। ସୋ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି ଅହୋସି, ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ଅହେସୁଂ। ସୋ ଅପରେନ ସମଯେନ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି ଅହୋସି, ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ଅହେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ‘ଆପତ୍ତିଂ ତ୍ଵଂ, ଆଵୁସୋ, ଆପନ୍ନୋ, ପସ୍ସସେତଂ ଆପତ୍ତି’ନ୍ତି? ‘‘ନତ୍ଥି ମେ, ଆଵୁସୋ, ଆପତ୍ତି ଯମହଂ ପସ୍ସେଯ୍ଯ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ସାମଗ୍ଗିଂ ଲଭିତ୍ଵା ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିଂସୁ। ସୋ ଚ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ବହୁସ୍ସୁତୋ ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ଵିନଯଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ଯତ୍ତୋ ମେଧାଵୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ। ଅଥ ଖୋ ସୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ସନ୍ଦିଟ୍ଠେ ସମ୍ଭତ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଏତଦଵୋଚ – ‘ଅନାପତ୍ତି ଏସା, ଆଵୁସୋ; ନେସା ଆପତ୍ତି। ଅନାପନ୍ନୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଆପନ୍ନୋ। ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଅଧମ୍ମିକେନମ୍ହି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ କୁପ୍ପେନ ଅଟ୍ଠାନାରହେନ। ହୋଥ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଧମ୍ମତୋ ଵିନଯତୋ ପକ୍ଖା’ତି। ଅଲଭି ଖୋ ସୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ସନ୍ଦିଟ୍ଠେ ସମ୍ଭତ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପକ୍ଖେ। ଜାନପଦାନମ୍ପି ସନ୍ଦିଟ୍ଠାନଂ ସମ୍ଭତ୍ତାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ସନ୍ତିକେ ଦୂତଂ ପାହେସି – ‘ଅନାପତ୍ତି ଏସା, ଆଵୁସୋ; ନେସା ଆପତ୍ତି। ଅନାପନ୍ନୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଆପନ୍ନୋ। ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଅଧମ୍ମିକେନମ୍ହି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ କୁପ୍ପେନ ଅଟ୍ଠାନାରହେନ। ହୋନ୍ତୁ ମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଧମ୍ମତୋ ଵିନଯତୋ ପକ୍ଖା’ତି। ଅଲଭି ଖୋ ସୋ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୁ ଜାନପଦେପି ସନ୍ଦିଟ୍ଠେ ସମ୍ଭତ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ପକ୍ଖେ। ଅଥ ଖୋ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁଵତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ଯେନ ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଉକ୍ଖେପକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ‘ଅନାପତ୍ତି ଏସା, ଆଵୁସୋ; ନେସା ଆପତ୍ତି। ଅନାପନ୍ନୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ। ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଅଧମ୍ମିକେନ କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ କୁପ୍ପେନ ଅଟ୍ଠାନାରହେନା’ତି। ଏଵଂ ଵୁତ୍ତେ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁଵତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦଵୋଚୁଂ – ‘ଆପତ୍ତି ଏସା, ଆଵୁସୋ; ନେସା ଅନାପତ୍ତି। ଆପନ୍ନୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନାପନ୍ନୋ। ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଧମ୍ମିକେନ କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଅକୁପ୍ପେନ ଠାନାରହେନ। ମା ଖୋ ତୁମ୍ହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଏତଂ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଅନୁଵତ୍ତିତ୍ଥ ଅନୁପରିଵାରେଥା’ତି। ଏଵମ୍ପି ଖୋ ତେ, ଭନ୍ତେ, ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁଵତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ଉକ୍ଖେପକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଵୁଚ୍ଚମାନା ତଥେଵ ତଂ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ

ଅନୁୱତ୍ତନ୍ତି ଅନୁପରିୱାରେନ୍ତୀ’’ତି।

୪୫୩। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ‘ଭିନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ, ଭିନ୍ନୋ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘୋ’ତି – ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଯେନ ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଭଗୱା ଉକ୍ଖେପକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ମା ଖୋ ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ‘ପଟିଭାତି ନୋ, ପଟିଭାତି ନୋ’ତି ଯସ୍ମିଂ ୱା ତସ୍ମିଂ ୱା ଭିକ୍ଖୁଂ ଉକ୍ଖିପିତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞିତ୍ଥ’’।

‘‘ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି ହୋତି, ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି । ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏୱଂ ଜାନନ୍ତି – ‘ଅଯଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ବହୁସ୍ସୁତୋ ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ୱିନଯଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ୟତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ। ସଚେ ମଯଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସାମ, ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସାମ, ଭୱିସ୍ସତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ତତୋନିଦାନଂ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣ’ନ୍ତି, ଭେଦଗରୁକେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ।

‘‘ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି ହୋତି, ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଏୱଂ ଜାନନ୍ତି – ‘ଅଯଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ବହୁସ୍ସୁତୋ ଆଗତାଗମୋ ଧମ୍ମଧରୋ ୱିନଯଧରୋ ମାତିକାଧରୋ ପଣ୍ଡିତୋ ବ୍ୟତ୍ତୋ ମେଧାୱୀ ଲଜ୍ଜୀ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକୋ ସିକ୍ଖାକାମୋ। ସଚେ ମଯଂ ଇମଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସାମ, ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ପୱାରେସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ପୱାରେସ୍ସାମ। ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମ। ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଆସନେ ନିସୀଦିସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ଆସନେ ନିସୀଦିସ୍ସାମ। ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଯାଗୁପାନେ ନିସୀଦିସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ଯାଗୁପାନେ ନିସୀଦିସ୍ସାମ । ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ନିସୀଦିସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ନିସୀଦିସ୍ସାମ। ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ୱସିସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ୱସିସ୍ସାମ। ନ ମଯଂ ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ସଦ୍ଧିଂ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଅଭିୱାଦନଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଂ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମ, ୱିନା ଇମିନା ଭିକ୍ଖୁନା ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଅଭିୱାଦନଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଂ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ କରିସ୍ସାମ। ଭୱିସ୍ସତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ତତୋନିଦାନଂ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣ’ନ୍ତି, ଭେଦଗରୁକେହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂହି ନ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିତବ୍ବୋ’’ତି।

୪୫୪। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉକ୍ଖେପକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଭାସିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଯେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଭଗୱା ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ମା ଖୋ ତୁମ୍ହେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଆପତ୍ତିଂ ଆପଜ୍ଜିତ୍ୱା ‘ନାମ୍ହ ଆପନ୍ନା, ନାମ୍ହ ଆପନ୍ନା’ତି ଆପତ୍ତିଂ ନ ପଟିକାତବ୍ବଂ ମଞ୍ଞିତ୍ଥ’’।

‘‘ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି ହୋତି, ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱଂ ଜାନାତି – ‘ଇମେ ଖୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ [ଆଯସ୍ମନ୍ତା (କ।)] ବହୁସ୍ସୁତା ଆଗତାଗମା ଧମ୍ମଧରା ୱିନଯଧରା ମାତିକାଧରା ପଣ୍ଡିତା ବ୍ୟତ୍ତା ମେଧାୱିନୋ ଲଜ୍ଜିନୋ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକା ସିକ୍ଖାକାମା, ନାଲଂ ମମଂ ୱା କାରଣା ଅଞ୍ଞେସଂ ୱା କାରଣା ଛନ୍ଦା ଦୋସା ମୋହା ଭଯା ଅଗତିଂ ଗନ୍ତୁଂ। ସଚେ ମଂ ଇମେ ଭିକ୍ଖୂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି , ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ୱିନା ମଯା ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଭୱିସ୍ସତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ତତୋନିଦାନଂ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣ’ନ୍ତି, ଭେଦଗରୁକେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ପରେସମ୍ପି ସଦ୍ଧାଯ ସା ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା।

‘‘ଇଧ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପତ୍ତିଂ ଆପନ୍ନୋ ହୋତି। ସୋ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଅନାପତ୍ତିଦିଟ୍ଠି ହୋତି, ଅଞ୍ଞେ ଭିକ୍ଖୂ ତସ୍ସା ଆପତ୍ତିଯା ଆପତ୍ତିଦିଟ୍ଠିନୋ ହୋନ୍ତି। ସୋ ଚେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏୱଂ ଜାନାତି – ‘ଇମେ ଖୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ବହୁସ୍ସୁତା ଆଗତାଗମା ଧମ୍ମଧରା ୱିନଯଧରା ମାତିକାଧରା ପଣ୍ଡିତା ବ୍ୟତ୍ତା ମେଧାୱିନୋ ଲଜ୍ଜିନୋ କୁକ୍କୁଚ୍ଚକା ସିକ୍ଖାକାମା, ନାଲଂ ମମଂ ୱା କାରଣା ଅଞ୍ଞେସଂ ୱା କାରଣା ଛନ୍ଦା ଦୋସା ମୋହା ଭଯା ଅଗତିଂ ଗନ୍ତୁଂ। ସଚେ ମଂ ଇମେ ଭିକ୍ଖୂ ଆପତ୍ତିଯା ଅଦସ୍ସନେ ଉକ୍ଖିପିସ୍ସନ୍ତି, ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ପୱାରେସ୍ସନ୍ତି , ୱିନା ମଯା ପୱାରେସ୍ସନ୍ତି। ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ୱିନା ମଯା ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି। ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ଆସନେ ନିସୀଦିସ୍ସନ୍ତି, ୱିନା ମଯା ଆସନେ ନିସୀଦିସ୍ସନ୍ତି। ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ଯାଗୁପାନେ ନିସୀଦିସ୍ସନ୍ତି, ୱିନା ମଯା ଯାଗୁପାନେ ନିସୀଦିସ୍ସନ୍ତି। ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ନିସୀଦିସ୍ସନ୍ତି ୱିନା ମଯା ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ନିସୀଦିସ୍ସନ୍ତି। ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ୱସିସ୍ସନ୍ତି, ୱିନା ମଯା ଏକଚ୍ଛନ୍ନେ ୱସିସ୍ସନ୍ତି। ନ ମଯା ସଦ୍ଧିଂ ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଅଭିୱାଦନଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଂ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ୱିନା ମଯା

ଯଥାୱୁଡ୍ଢଂ ଅଭିୱାଦନଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାନଂ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଭୱିସ୍ସତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ତତୋନିଦାନଂ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣ'ନ୍ତି , ଭେଦଗରୁକେନ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁନା ପରେସମ୍ପି ସଦ୍ଧାୟ ସା ଆପତ୍ତି ଦେସେତବ୍ବା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଏତମତ୍ଥଂ ଭାସିତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ପକ୍କାମି।

୪୫୫। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତତ୍ଥେୱ ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି। ଉକ୍ଖେପକା ପନ ଭିକ୍ଖୂ ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ଉକ୍ଖେପକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେ, ଭନ୍ତେ, ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତତ୍ଥେୱ ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ଉପୋସଥଂ କରୋନ୍ତି, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରୋନ୍ତି। ମୟଂ ପନ ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ନିସ୍ସୀମଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଉପୋସଥଂ କରୋମ, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରୋମା''ତି। ''ତେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୁ, ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତତ୍ଥେୱ ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସନ୍ତି, ଯଥା ମୟା ଞତ୍ତି ଚ ଅନୁସ୍ସାୱନା ଚ ପଞ୍ଞତ୍ତା, ତେସଂ ତାନି କମ୍ମାନି ଧମ୍ମିକାନି କମ୍ମାନି ଭୱିସ୍ସ''ନ୍ତି ଅକୁପ୍ପାନି ଠାନାରହାନି। ତୁମ୍ହେ ଚେ, ଭିକ୍ଖୁ, ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ତତ୍ଥେୱ ଅନ୍ତୋସୀମାୟ ଉପୋସଥଂ କରିସ୍ସଥ, ସଙ୍ଘକମ୍ମଂ କରିସ୍ସଥ, ଯଥା ମୟା ଞତ୍ତି ଚ ଅନୁସ୍ସାୱନା ଚ ପଞ୍ଞତ୍ତା, ତୁମ୍ହାକମ୍ପି ତାନି କମ୍ମାନି ଧମ୍ମିକାନି କମ୍ମାନି ଭୱିସ୍ସନ୍ତି ଅକୁପ୍ପାନି ଠାନାରହାନି। ତଂ କିସ୍ସ ହେତୁ? ନାନାସଂୱାସକା ଏତେ [ତେ (ସ୍ୟା।)] ଭିକ୍ଖୂ [ଭିକ୍ଖୁ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ତୁମ୍ହେହି, ତୁମ୍ହେ ଚ ତେହି ନାନାସଂୱାସକା।

''ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୁ, ନାନାସଂୱାସକଭୂମିୟୋ – ଅତ୍ତନା ୱା ଅତ୍ତାନଂ ନାନାସଂୱାସକଂ କରୋତି, ସମଗ୍ଗୋ ୱା ନଂ ସଙ୍ଘୋ ଉକ୍ଖିପତି ଅଦସ୍ସନେ ୱା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ୱା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ୱା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୁ, ଦ୍ୱେ ନାନାସଂୱାସକଭୂମିୟୋ। ଦ୍ୱେମା, ଭିକ୍ଖୁ, ସମାନସଂୱାସକଭୂମିୟୋ – ଅତ୍ତନା ୱା ଅତ୍ତାନଂ ସମାନସଂୱାସଂ କରୋତି, ସମଗ୍ଗୋ ୱା ନଂ ସଙ୍ଘୋ ଉକ୍ଖିତ୍ତଂ ଓସାରେତି ଅଦସ୍ସନେ ୱା ଅପ୍ପଟିକମ୍ମେ ୱା ଅପ୍ପଟିନିସ୍ସଗ୍ଗେ ୱା। ଇମା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୁ, ଦ୍ୱେ ସମାନସଂୱାସକଭୂମିୟୋ''ତି।

୪୫୬। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଅନ୍ତରଘରେ ଭଣ୍ଡନଜାତା କଲହଜାତା ୱିୱାଦାପନ୍ନା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଅନନୁଲୋମିକଂ କାୟକମ୍ମଂ ୱଚୀକମ୍ମଂ ଉପଦଂସେନ୍ତି, ହତ୍ଥପରାମାସଂ କରୋନ୍ତି। ମନୁସ୍ସା ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ସମଣା ସକ୍ୟପୁତ୍ତିୟା ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଅନ୍ତରଘରେ ଭଣ୍ଡନଜାତା କଲହଜାତା ୱିୱାଦାପନ୍ନା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଅନନୁଲୋମିକଂ କାୟକମ୍ମଂ ୱଚୀକମ୍ମଂ ଉପଦଂସେସ୍ସନ୍ତି, ହତ୍ଥପରାମାସଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅସ୍ସୋସୁଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୂ ତେସଂ ମନୁସ୍ସାନଂ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତାନଂ ଖିୟ୍ୟନ୍ତାନଂ ୱିପାଚେନ୍ତାନଂ। ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଅପ୍ପିଚ୍ଛା ତେ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖିୟ୍ୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି – ''କଥଞ୍ହି ନାମ ଭିକ୍ଖୂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଅନ୍ତରଘରେ ଭଣ୍ଡନଜାତା କଲହଜାତା ୱିୱାଦାପନ୍ନା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଅନନୁଲୋମିକଂ କାୟକମ୍ମଂ ୱଚୀକମ୍ମଂ ଉପଦଂସେସ୍ସନ୍ତି , ହତ୍ଥପରାମାସଂ କରିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱତୋ ଏତମତ୍ଥଂ ଆରୋଚେସୁଂ…ପେ… ''ସଚ୍ଚଂ କିର, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୂ ଭତ୍ତଗ୍ଗେ ଅନ୍ତରଘରେ ଭଣ୍ଡନଜାତା…ପେ… ହତ୍ଥପରାମାସଂ କରୋନ୍ତୀ''ତି? ''ସଚ୍ଚଂ, ଭଗୱା''ତି। ୱିଗରହି ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା…ପେ… ୱିଗରହିତ୍ୱା ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ''ଭିନ୍ନେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେ ଅଧମ୍ମିୟାୟମାନେ [ଅଧମ୍ମିୟମାନେ (ସୀ। ସ୍ୟା। କତ୍ଥଚି) ଅଧମ୍ମୀୟମାନେ (କ।)] ଅସମ୍ମୋଦିକାୟ ୱତ୍ତମାନାୟ [-''ଅସମ୍ମୋଦିକାୱତ୍ତମାନାୟ'' ଇତି ଅଟ୍ଠକଥାୟଂ ସଂୱଣ୍ଣେତବ୍ବପାଠୋ] 'ଏତ୍ତାୱତା ନ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ଅନନୁଲୋମିକଂ କାୟକମ୍ମଂ ୱଚୀକମ୍ମଂ ଉପଦଂସେସ୍ସାମ, ହତ୍ଥପରାମାସଂ କରିସ୍ସାମା'ତି ଆସନେ ନିସୀଦିତବ୍ବଂ। ଭିନ୍ନେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘେ ଧମ୍ମିୟାୟମାନେ ସମ୍ମୋଦିକାୟ ୱତ୍ତମାନାୟ ଆସନନ୍ତରିକାୟ ନିସୀଦିତବ୍ବ''ନ୍ତି।

୪୫୭।[ମ। ନି। ୩।୨୩୬ ଥୋକଂ ୱିସଦିସଂ] ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଭଣ୍ଡନଜାତା କଲହଜାତା ୱିୱାଦାପନ୍ନା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ମୁଖସତ୍ତୀହି ୱିତୁଦନ୍ତା ୱିହରନ୍ତି। ତେ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେତୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଅଞ୍ଞତରୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତୋ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୂ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଭଣ୍ଡନଜାତା କଲହଜାତା ୱିୱାଦାପନ୍ନା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ମୁଖସତ୍ତୀହି ୱିତୁଦନ୍ତା ୱିହରନ୍ତି। ତେ ନ ସକ୍କୋନ୍ତି ତଂ ଅଧିକରଣଂ ୱୂପସମେତୁଂ। ସାଧୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଯେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମତୁ ଅନୁକମ୍ପଂ ଉପାଦାୟା''ତି। ଅଧିୱାସେସି ଭଗୱା ତୁଣ୍ହୀଭାୱେନ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଯେନ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମା ଭଣ୍ଡନଂ ମା କଲହଂ ମା ୱିଗ୍ଗହଂ ମା ୱିୱାଦ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରୋ ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଆଗମେତୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଧମ୍ମସ୍ସାମୀ; ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମସୁଖୱିହାରମନୁଯୁତ୍ତୋ ୱିହରତୁ। ମୟମେତେନ ଭଣ୍ଡନେନ କଲହେନ ୱିଗ୍ଗହେନ ୱିୱାଦେନ ପଞ୍ଞାୟିସ୍ସାମା''ତି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମା ଭଣ୍ଡନଂ ମା କଲହଂ ମା ୱିଗ୍ଗହଂ ମା ୱିୱାଦ''ନ୍ତି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ ସୋ ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଆଗମେତୁ , ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଧମ୍ମସ୍ସାମୀ; ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କୋ, ଭନ୍ତେ , ଭଗୱା

ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମସୁଖୱିହାରମନୁଯୁତ୍ତୋ ୱିହରତୁ। ମଯମେତେନ ଭଣ୍ଡନେନ କଲହେନ ୱିଗ୍ଗହେନ ୱିୱାଦେନ ପଞ୍ଞାଯିସ୍ସାମା’’ତି।

କୋସମ୍ବକୱିୱାଦକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୭୨। ଦୀଘାୱୁୱତ୍ଥୁ

୪୫୮। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ଆମନ୍ତେସି – ‘‘ଭୂତପୁବ୍ବଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବାରାଣସିଯଂ [ୱଜିରବୁଦ୍ଧିଟୀକା ଓଲୋକେତବ୍ବା] ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ ନାମ କାସିରାଜା ଅହୋସି ଅଡ୍ଢୋ ମହଦ୍ଧନୋ ମହାଭୋଗୋ ମହବ୍ବଲୋ ମହାୱାହନୋ ମହାୱିଜିତୋ ପରିପୁଣ୍ଣକୋସକୋଟ୍ଠାଗାରୋ। ଦୀଘୀତି ନାମ କୋସଲରାଜା ଅହୋସି ଦଲିଦ୍ଦୋ ଅପ୍ପଧନୋ ଅପ୍ପଭୋଗୋ ଅପ୍ପବଲୋ ଅପ୍ପୱାହନୋ ଅପ୍ପୱିଜିତୋ ଅପରିପୁଣ୍ଣକୋସକୋଟ୍ଠାଗାରୋ। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ସନ୍ନୟ୍ହିତ୍ୱା ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ଅବ୍ଭୁଯ୍ୟାସି। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା – ‘‘ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କିର କାସିରାଜା ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ସନ୍ନୟ୍ହିତ୍ୱା ମମଂ ଅବ୍ଭୁଯ୍ୟାତୋ’’ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ଏତଦହୋସି – ‘‘ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ ଖୋ କାସିରାଜା ଅଡ୍ଢୋ ମହଦ୍ଧନୋ ମହାଭୋଗୋ ମହବ୍ବଲୋ ମହାୱାହନୋ ମହାୱିଜିତୋ ପରିପୁଣ୍ଣକୋସକୋଟ୍ଠାଗାରୋ, ଅହଂ ପନମ୍ହି ଦଲିଦ୍ଦୋ ଅପ୍ପଧନୋ ଅପ୍ପଭୋଗୋ ଅପ୍ପବଲୋ ଅପ୍ପୱାହନୋ ଅପ୍ପୱିଜିତୋ ଅପରିପୁଣ୍ଣକୋସକୋଟ୍ଠାଗାରୋ, ନାହଂ ପଟିବଲୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତେନ କାସିରଞ୍ଞା ଏକସଙ୍ଘାତମ୍ପି ସହିତୁଂ। ଯଂନୂନାହଂ ପଟିକଚ୍ଚେୱ ନଗରମ୍ହା ନିପ୍ପତେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ମହେସିଂ ଆଦାଯ ପଟିକଚ୍ଚେୱ ନଗରମ୍ହା ନିପ୍ପତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ବଲଞ୍ଚ ୱାହନଞ୍ଚ ଜନପଦଞ୍ଚ କୋସଞ୍ଚ କୋଟ୍ଠାଗାରଞ୍ଚ ଅଭିୱିଜିଯ ଅଜ୍ଝାୱସତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ସପଜାପତିକୋ ଯେନ ୱାରାଣସୀ ତେନ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ବାରାଣସୀ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ସପଜାପତିକୋ ବାରାଣସିଯଂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ଓକାସେ କୁମ୍ଭକାରନିୱେସନେ ଅଞ୍ଞାତକୱେସେନ ପରିବ୍ବାଜକଚ୍ଛନ୍ନେନ ପଟିୱସତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ମହେସୀ ନଚିରସ୍ସେୱ ଗବ୍ଭିନୀ ଅହୋସି। ତସ୍ସା ଏୱରୂପୋ ଦୋହଳୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ହୋତି – ‘‘ଇଚ୍ଛତି ସୂରିଯସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନକାଲେ ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ସନ୍ନଦ୍ଧଂ ୱମ୍ମିକଂ ସୁଭୂମେ ଠିତଂ ପସ୍ସିତୁଂ , ଖଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ଧୋୱନଂ ପାତୁଂ’’। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ମହେସୀ ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଗବ୍ଭିନୀମ୍ହି, ଦେୱ। ତସ୍ସା ମେ ଏୱରୂପୋ ଦୋହଳୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ – ଇଚ୍ଛାମି ସୂରିଯସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନକାଲେ ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ସନ୍ନଦ୍ଧଂ ୱମ୍ମିକଂ [ୱମ୍ମିତଂ (ସୀ।)] ସୁଭୂମେ ଠିତଂ ପସ୍ସିତୁଂ, ଖଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ଧୋୱନଂ ପାତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘କୁତୋ, ଦେୱି, ଅମ୍ହାକଂ ଦୁଗ୍ଗତାନଂ ଚତୁରଙ୍ଗିନୀ ସେନା ସନ୍ନଦ୍ଧା ୱମ୍ମିକା ସୁଭୂମେ ଠିତା, ଖଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ଧୋୱନଂ ପାତୁ’’ନ୍ତି [ଖଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ଧୋୱନନ୍ତି (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ‘‘ସଚାହଂ, ଦେୱ, ନ ଲଭିସ୍ସାମି, ମରିସ୍ସାମୀ’’ତି।

୪୫୯। ତେନ ଖୋ ପନ ସମଯେନ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପୁରୋହିତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ସହାଯୋ ହୋତି । ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ଯେନ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପୁରୋହିତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପୁରୋହିତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ସଖୀ ତେ, ସମ୍ମ, ଗବ୍ଭିନୀ। ତସ୍ସା ଏୱରୂପୋ ଦୋହଳୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ – ଇଚ୍ଛତି ସୂରିଯସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନକାଲେ ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ସନ୍ନଦ୍ଧଂ ୱମ୍ମିକଂ ସୁଭୂମେ ଠିତଂ ପସ୍ସିତୁଂ, ଖଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ଧୋୱନଂ ପାତୁ’’ନ୍ତି। ‘‘ତେନ ହି, ଦେୱ, ମଯମ୍ପି ଦେୱିଂ ପସ୍ସାମା’’ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ମହେସୀ ଯେନ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପୁରୋହିତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପୁରୋହିତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ମହେସିଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତିଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଯେନ ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ମହେସୀ ତେନଞ୍ଜଲିଂ ପଣାମେତ୍ୱା ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି – ‘‘କୋସଲରାଜା ୱତ ଭୋ କୁଚ୍ଛିଗତୋ, କୋସଲରାଜା ୱତ ଭୋ କୁଚ୍ଛିଗତୋ’’ତି। ଅତ୍ତମନା [ଅୱିମନା (ସୀ। ସ୍ୟା। କତ୍ଥଚି], ଦେୱି, ହୋହି। ଲଚ୍ଛସି ସୂରିଯସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନକାଲେ ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ସନ୍ନଦ୍ଧଂ ୱମ୍ମିକଂ ସୁଭୂମେ ଠିତଂ ପସ୍ସିତୁଂ, ଖଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ଧୋୱନଂ ପାତୁନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପୁରୋହିତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଯେନ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତଂ କାସିରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ତଥା, ଦେୱ, ନିମିତ୍ତାନି ଦିସ୍ସନ୍ତି, ସ୍ୱେ ସୂରିଯୁଗ୍ଗମନକାଲେ ଚତୁରଙ୍ଗିନୀ ସେନା ସନ୍ନଦ୍ଧା ୱମ୍ମିକା ସୁଭୂମେ ତିଟ୍ଠତୁ, ଖଗ୍ଗା ଚ ଧୋୱିଯନ୍ତୂ’’ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ମନୁସ୍ସେ ଆଣାପେସି – ‘‘ଯଥା, ଭଣେ, ପୁରୋହିତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଆହ ତଥା କରୋଥା’’ତି। ଅଲଭି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ମହେସୀ ସୂରିଯସ୍ସ ଉଗ୍ଗମନକାଲେ ଚତୁରଙ୍ଗିନିଂ ସେନଂ ସନ୍ନଦ୍ଧଂ ୱମ୍ମିକଂ ସୁଭୂମେ ଠିତଂ ପସ୍ସିତୁଂ, ଖଗ୍ଗାନଞ୍ଚ ଧୋୱନଂ ପାତୁଂ। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ମହେସୀ ତସ୍ସ ଗବ୍ଭସ୍ସ ପରିପାକମନ୍ୱାଯ ପୁତ୍ତଂ ୱିଜାଯି। ତସ୍ସ ଦୀଘାୱୂତି ନାମଂ ଅକଂସୁ। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ନଚିରସ୍ସେୱ ୱିଞ୍ଞୁତଂ ପାପୁଣି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ

କୋସଲରଞ୍ଞୋ ଏତଦହୋସି – ''ଅୟଂ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ବହୁନୋ ଅମ୍ହାକଂ ଅନତ୍ଥସ୍ସ କାରକୋ, ଇମିନା ଅମ୍ହାକଂ ବଲଞ୍ଚ ୱାହନଞ୍ଚ ଜନପଦୋ ଚ କୋସୋ ଚ କୋଟ୍ଠାଗାରଞ୍ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ, ସଚାୟଂ ଅମ୍ହେ ଜାନିସ୍ସତି, ସବ୍ବେୱ ତୟୋ ଘାତାପେସ୍ସତି, ୟଂନୂନାହଂ ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ବହିନଗରେ ୱାସେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ବହିନଗରେ ୱାସେସି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବହିନଗରେ ପଟିୱସନ୍ତୋ ନଚିରସ୍ସେୱ ସବ୍ବସିପ୍ପାନି ସିକ୍ଖି।

୪୬୦। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ କପ୍ପକୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତେ କାସିରଞ୍ଞେ ପଟିୱସତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ କପ୍ପକୋ ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ସପଜାପତିକଂ ବାରାଣସିୟଂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ଓକାସେ କୁମ୍ଭକାରନିୱେସନେ ଅଞ୍ଞାତକୱେସେନ ପରିବ୍ବାଜକଚ୍ଛନ୍ନେନ ପଟିୱସନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଯେନ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତଂ କାସିରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଦୀଘୀତି, ଦେୱ, କୋସଲରାଜା ସପଜାପତିକୋ ବାରାଣସିୟଂ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ପଚ୍ଚନ୍ତିମେ ଓକାସେ କୁମ୍ଭକାରନିୱେସନେ ଅଞ୍ଞାତକୱେସେନ ପରିବ୍ବାଜକଚ୍ଛନ୍ନେନ ପଟିୱସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ମନୁସ୍ସେ ଆଣାପେସି – ''ତେନ ହି, ଭଣେ, ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ସପଜାପତିକଂ ଆନେଥା''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେ ମନୁସ୍ସା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ସପଜାପତିକଂ ଆନେସୁଂ। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ମନୁସ୍ସେ ଆଣାପେସି – ''ତେନ ହି, ଭଣେ, ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ସପଜାପତିକଂ ଦଳ୍ହାୟ ରଜ୍ଜୁୟା ପଚ୍ଛାବାହଂ ଗାଳ୍ହବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଖୁରମୁଣ୍ଡଂ କରିତ୍ୱା ଖରସ୍ସରେନ ପଣୱେନ ରଥିକାୟ ରଥିକଂ ସିଙ୍ଘାଟକେନ ସିଙ୍ଘାଟକଂ ପରିନେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣେନ ଦ୍ୱାରେନ ନିକ୍ଖାମେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣତୋ ନଗରସ୍ସ ଚତୁଧା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଚତୁଦ୍ଦିସା ବିଲାନି ନିକ୍ଖିପଥା''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେ ମନୁସ୍ସା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ସପଜାପତିକଂ ଦଳ୍ହାୟ ରଜ୍ଜୁୟା ପଚ୍ଛାବାହଂ ଗାଳ୍ହବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଖୁରମୁଣ୍ଡଂ କରିତ୍ୱା ଖରସ୍ସରେନ ପଣୱେନ ରଥିକାୟ ରଥିକଂ ସିଙ୍ଘାଟକେନ ସିଙ୍ଘାଟକଂ ପରିନେନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଚିରଂଦିଟ୍ଠା ଖୋ ମେ ମାତାପିତରୋ। ୟଂନୂନାହଂ ମାତାପିତରୋ ପସ୍ସେୟ୍ୟ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବାରାଣସିଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଅଦ୍ଦସ ମାତାପିତରୋ ଦଳ୍ହାୟ ରଜ୍ଜୁୟା ପଚ୍ଛାବାହଂ ଗାଳ୍ହବନ୍ଧନଂ ବନ୍ଧିତ୍ୱା ଖୁରମୁଣ୍ଡଂ କରିତ୍ୱା ଖରସ୍ସରେନ ପଣୱେନ ରଥିକାୟ ରଥିକଂ ସିଙ୍ଘାଟକେନ ସିଙ୍ଘାଟକଂ ପରିନେନ୍ତେ, ଦିସ୍ୱାନ ଯେନ ମାତାପିତରୋ ତେନୁପସଙ୍କମି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ; ଦିସ୍ୱାନ ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ। ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ''ତି। ଏୱଂ ୱୁତ୍ତେ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେ ମନୁସ୍ସା ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ଅୟଂ ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ୱିପ୍ପଲପତି। କୋ ଇମସ୍ସ ଦୀଘାୱୁ? କଂ ଅୟଂ ଏୱମାହ – 'ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ। ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ''ତି। ''ନାହଂ, ଭଣେ, ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ୱିପ୍ପଲପାମି, ଅପି ଚ ଯୋ ୱିଞ୍ଞୂ ସୋ ୱିଭାୱେସ୍ସତୀ''ତି। ଦୁତିୟମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ… ପେ… ତତିୟମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ। ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ''ତି। ତତିୟମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେ ମନୁସ୍ସା ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ''ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ଅୟଂ ଦୀଘୀତି କୋସଲରାଜା ୱିପ୍ପଲପତି। କୋ ଇମସ୍ସ ଦୀଘାୱୁ ? କଂ ଅୟଂ ଏୱମାହ – ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ। ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ''ତି। ''ନାହଂ, ଭଣେ, ଉମ୍ମତ୍ତକୋ ୱିପ୍ପଲପାମି, ଅପି ଚ ଯୋ ୱିଞ୍ଞୂ ସୋ ୱିଭାୱେସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେ ମନୁସ୍ସା ଦୀଘୀତିଂ କୋସଲରାଜାନଂ ସପଜାପତିକଂ ରଥିକାୟ ରଥିକଂ ସିଙ୍ଘାଟକେନ ସିଙ୍ଘାଟକଂ ପରିନେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣେନ ଦ୍ୱାରେନ ନିକ୍ଖାମେତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣତୋ ନଗରସ୍ସ ଚତୁଧା ଛିନ୍ଦିତ୍ୱା ଚତୁଦ୍ଦିସା ବିଲାନି ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗୁମ୍ବଂ ଠପେତ୍ୱା ପକ୍କମିଂସୁ। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବାରାଣସିଂ ପୱିସିତ୍ୱା ସୁରଂ ନୀହରିତ୍ୱା ଗୁମ୍ବିୟେ ପାୟେସି। ଯଦା ତେ ମତ୍ତା ଅହେସୁଂ ପତିତା, ଅଥ କଟ୍ଠାନି ସଂକଡ୍ଢିତ୍ୱା ଚିତକଂ କରିତ୍ୱା ମାତାପିତୂନଂ ସରୀରଂ ଚିତକଂ ଆରୋପେତ୍ୱା ଅଗ୍ଗିଂ ଦତ୍ୱା ପଞ୍ଜଲିକୋ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚିତକଂ ପଦକ୍ଖିଣଂ ଅକାସି।

୪୬୧। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଉପରିପାସାଦୱରଗତୋ ହୋତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ପଞ୍ଜଲିକଂ ତିକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଚିତକଂ ପଦକ୍ଖିଣଂ କରୋନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ନିସ୍ସଂସୟଂ ଖୋ ସୋ ମନୁସ୍ସୋ ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ଞାତି ୱା ସାଲୋହିତୋ ୱା, ଅହୋ ମେ ଅନତ୍ଥତୋ, ନ ହି ନାମ ମେ କୋଚି ଆରୋଚେସ୍ସତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ଅରଞ୍ଞଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଯାୱଦତ୍ଥଂ କନ୍ଦିତ୍ୱା ରୋଦିତ୍ୱା ଖପ୍ପଂ [ବପ୍ପଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପୁଞ୍ଛିତ୍ୱା ବାରାଣସିଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଅନ୍ତେପୁରସ୍ସ ସାମନ୍ତା ହତ୍ଥିସାଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ହତ୍ଥାଚରିୟଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଇଚ୍ଛାମହଂ, ଆଚରିୟ, ସିପ୍ପଂ ସିକ୍ଖିତୁ''ନ୍ତି। ''ତେନ ହି, ଭଣେ ମାଣୱକ, ସିକ୍ଖସ୍ସୂ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ରତ୍ତିୟା ପଚ୍ଚୂସସମୟଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାୟ ହତ୍ଥିସାଲାୟଂ ମଞ୍ଜୁନା ସରେନ ଗାୟି, ୱୀଣଞ୍ଚ ୱାଦେସି। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ

କାସିରାଜା ରଞ୍ଚିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ହତ୍ଥିସାଲାଯଂ ମଞ୍ଜୁନା ସରେନ ଗୀତଂ ୱୀଣଞ୍ଚ ୱାଦିତଂ, ସୁତ୍ୱାନ ମନୁସ୍ସେ ପୁଚ୍ଛି – ''କୋ, ଭଣେ, ରଞ୍ଚିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ହତ୍ଥିସାଲାଯଂ ମଞ୍ଜୁନା ସରେନ ଗାଯି, ୱୀଣଞ୍ଚ ୱାଦେସୀ''ତି? ''ଅମୁକସ୍ସ, ଦେୱ, ହତ୍ଥାଚରିଯସ୍ସ ଅନ୍ତେୱାସୀ ମାଣୱକୋ ରଞ୍ଚିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ହତ୍ଥିସାଲାଯଂ ମଞ୍ଜୁନା ସରେନ ଗାଯି, ୱୀଣଞ୍ଚ ୱାଦେସୀ''ତି। ''ତେନ ହି, ଭଣେ, ତଂ ମାଣୱକଂ ଆନେଥା''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ତେ ମନୁସ୍ସା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଆନେସୁଂ। ''ତ୍ୱଂ ଭଣେ ମାଣୱକ, ରଞ୍ଚିଯା ପଚ୍ଚୂସସମଯଂ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠାଯ ହତ୍ଥିସାଲାଯଂ ମଞ୍ଜୁନା ସରେନ ଗାଯି, ୱୀଣଞ୍ଚ ୱାଦେସୀ''ତି? ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି। ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ଭଣେ ମାଣୱକ, ଗାଯସ୍ସୁ, ୱୀଣଞ୍ଚ ୱାଦେହୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ଆରାଧାପେକ୍ଖୋ ମଞ୍ଜୁନା ସରେନ ଗାଯି , ୱୀଣଞ୍ଚ ୱାଦେସି। ''ତ୍ୱଂ, ଭଣେ ମାଣୱକ, ମଂ ଉପଟ୍ଠହା''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଚ୍ଚସ୍ସୋସି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପୁବ୍ବୁଟ୍ଠାଯୀ ଅହୋସି ପଚ୍ଛାନିପାତୀ କିଙ୍କାରପଟିସ୍ସାୱୀ ମନାପଚାରୀ ପିଯୱାଦୀ। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ନଚିରସ୍ସେୱ ଅବ୍ଭନ୍ତରିମେ ୱିସ୍ସାସିକଟ୍ଠାନେ ଠପେସି।

୪୬୨। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେନ ହି, ଭଣେ ମାଣୱକ, ରଥଂ ଯୋଜେହି, ମିଗୱଂ ଗମିସ୍ସାମା''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ରଥଂ ଯୋଜେତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତଂ କାସିରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଯୁତ୍ତୋ ଖୋ ତେ, ଦେୱ, ରଥୋ, ଯସ୍ସ ଦାନି କାଲଂ ମଞ୍ଞସୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ରଥଂ ଅଭିରୁହି। ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ରଥଂ ପେସେସି। ତଥା ତଥା ରଥଂ ପେସେସି ଯଥା ଯଥା ଅଞ୍ଞେନେୱ ସେନା ଅଗମାସି ଅଞ୍ଞେନେୱ ରଥୋ। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୂରଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେନ ହି, ଭଣେ ମାଣୱକ, ରଥଂ ମୁଞ୍ଚସ୍ସୁ, କିଲନ୍ତୋମ୍ହି, ନିପଜ୍ଜିସ୍ସାମୀ''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ରଥଂ ମୁଞ୍ଚିତ୍ୱା ପଥୱିଯଂ ପଲ୍ଲଙ୍କେନ ନିସୀଦି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଉଚ୍ଛଙ୍ଗେ ସୀସଂ କତ୍ୱା ସେଯ୍ଯଂ କପ୍ପେସି। ତସ୍ସ କିଲନ୍ତସ୍ସ ମୁହୁତ୍ତକେନେୱ ନିଦ୍ଦା ଓକ୍କମି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଅଯଂ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ବହୁନୋ ଅମ୍ହାକଂ ଅନତ୍ଥସ୍ସ କାରକୋ। ଇମିନା ଅମ୍ହାକଂ ବଲଞ୍ଚ ୱାହନଞ୍ଚ ଜନପଦୋ ଚ କୋସୋ ଚ କୋଟ୍ଠାଗାରଞ୍ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ। ଇମିନା ଚ ମେ ମାତାପିତରୋ ହତା। ଅଯଂ ଖ୍ୱସ୍ସ କାଲୋ ଯୋହଂ ୱେରଂ ଅପ୍ପେଯ୍ଯ''ନ୍ତି କୋସିଯା ଖଗ୍ଗଂ ନିବ୍ବାହି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ପିତା ଖୋ ମଂ ମରଣକାଲେ ଅୱଚ 'ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ। ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ'ତି। ନ ଖୋ ମେତଂ ପତିରୂପଂ , ଯ୍ୱାହଂ ପିତୁୱଚନଂ ଅତିକ୍କମେଯ୍ଯ''ନ୍ତି କୋସିଯା ଖଗ୍ଗଂ ପୱେସେସି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଅଯଂ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ବହୁନୋ ଅମ୍ହାକଂ ଅନତ୍ଥସ୍ସ କାରକୋ, ଇମିନୋ ଅମ୍ହାକଂ ବଲଞ୍ଚ ୱାହନଞ୍ଚ ଜନପଦୋ ଚ କୋସୋ ଚ କୋଟ୍ଠାଗାରଞ୍ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ, ଇମିନା ଚ ମେ ମାତାପିତରୋ ହତା, ଅଯଂ ଖ୍ୱସ୍ସ କାଲୋ ଯୋହଂ ୱେରଂ ଅପ୍ପେଯ୍ଯ''ନ୍ତି କୋସିଯା ଖଗ୍ଗଂ ନିବ୍ବାହି। ଦୁତିଯମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ପିତା ଖୋ ମଂ ମରଣକାଲେ ଅୱଚ 'ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ, ନ ହି ତାତ ଦୀଘାୱୁ ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ'ତି। ନ ଖୋ ମେତଂ ପତିରୂପଂ, ଯ୍ୱାହଂ ପିତୁୱଚନଂ ଅତିକ୍କମେଯ୍ଯ''ନ୍ତି। ପୁନଦେୱ କୋସିଯା ଖଗ୍ଗଂ ପୱେସେସି। ତତିଯମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ଅଯଂ ଖୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ବହୁନୋ ଅମ୍ହାକଂ ଅନତ୍ଥସ୍ସ କାରକୋ। ଇମିନା ଅମ୍ହାକଂ ବଲଞ୍ଚ ୱାହନଞ୍ଚ ଜନପଦୋ ଚ କୋସୋ ଚ କୋଟ୍ଠାଗାରଞ୍ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ। ଇମିନା ଚ ମେ ମାତାପିତରୋ ହତା। ଅଯଂ ଖ୍ୱସ୍ସ କାଲୋ ଯୋହଂ ୱେରଂ ଅପ୍ପେଯ୍ଯ''ନ୍ତି କୋସିଯା ଖଗ୍ଗଂ ନିବ୍ବାହି। ତତିଯମ୍ପି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ''ପିତା ଖୋ ମଂ ମରଣକାଲେ ଅୱଚ 'ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ। ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ'ତି। ନ ଖୋ ମେତଂ ପତିରୂପଂ, ଯ୍ୱାହଂ ପିତୁୱଚନଂ ଅତିକ୍କମେଯ୍ଯ'''ନ୍ତି ପୁନଦେୱ କୋସିଯା ଖଗ୍ଗଂ ପୱେସେସି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଭୀତୋ ଉବ୍ବିଗ୍ଗୋ ଉସ୍ସଙ୍କୀ ଉତ୍ରସ୍ତୋ ସହସା ୱୁଟ୍ଠାସି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତଂ କାସିରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ''କିସ୍ସ ତ୍ୱଂ , ଦେୱ, ଭୀତୋ ଉବ୍ବିଗ୍ଗୋ ଉସ୍ସଙ୍କୀ ଉତ୍ରସ୍ତୋ ସହସା ୱୁଟ୍ଠାସୀ''ତି? ଇଧ ମଂ, ଭଣେ ମାଣୱକ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ପୁତ୍ତୋ ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ସୁପିନନ୍ତେନ ଖଗ୍ଗେନ ପରିପାତେସି। ତେନାହଂ ଭୀତୋ ଉବ୍ବିଗ୍ଗୋ ଉସ୍ସଙ୍କୀ ଉତ୍ରସ୍ତୋ ସହସା ୱୁଟ୍ଠାସିନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ୱାମେନ ହତ୍ଥେନ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ସୀସଂ ପରାମସିତ୍ୱା ଦକ୍ଖିଣେନ ହତ୍ଥେନ ଖଗ୍ଗଂ ନିବ୍ବାହେତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତଂ କାସିରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅହଂ ଖୋ ସୋ, ଦେୱ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ପୁତ୍ତୋ ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ। ବହୁନୋ ତ୍ୱଂ ଅମ୍ହାକଂ ଅନତ୍ଥସ୍ସ କାରକୋ। ତଯା ଅମ୍ହାକଂ ବଲଞ୍ଚ ୱାହନଞ୍ଚ ଜନପଦୋ ଚ କୋସୋ ଚ କୋଟ୍ଠାଗାରଞ୍ଚ ଅଚ୍ଛିନ୍ନଂ। ତଯା ଚ ମେ ମାତାପିତରୋ ହତା। ଅଯଂ ଖ୍ୱସ୍ସ କାଲୋ ଯ୍ୱାହଂ ୱେରଂ ଅପ୍ପେଯ୍ଯ''ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁସ୍ସ କୁମାରସ୍ସ ପାଦେସୁ ସିରସା ନିପତିତ୍ୱା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଜୀୱିତଂ ମେ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦେହି। ଜୀୱିତଂ ମେ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦେହୀ''ତି। ''କ୍ୟାହଂ ଉସ୍ସହାମି ଦେୱସ୍ସ ଜୀୱିତଂ ଦାତୁଂ ? ଦେୱୋ ଖୋ ମେ ଜୀୱିତଂ ଦଦେଯ୍ଯା''ତି। ''ତେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ତ୍ୱଞ୍ଚେୱ ମେ ଜୀୱିତଂ

ଦେହି, ଅହଞ୍ଚ ତେ ଜୀୱିତଂ ଦମ୍ମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ ଚ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁ ଚ କୁମାରୋ ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞସ୍ସ ଜୀୱିତଂ ଅଦଂସୁ, ପାଣିଞ୍ଚ ଅଗ୍ଗହେସୁଂ, ସପଥଞ୍ଚ ଅକଂସୁ ଅଦ୍ଦୂଭାଯ [ଅଦ୍ଦୁଭାଯ, ଅଦୁବ୍ଭାଯ (କ।)]।

ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ରଥଂ ଯୋଜେହି , ଗମିସ୍ସାମା''ତି। ''ଏୱଂ, ଦେୱା''ତି ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତସ୍ସ କାସିରଞ୍ଞୋ ପଟିସ୍ସୁତ୍ୱା ରଥଂ ଯୋଜେତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତଂ କାସିରାଜାନଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଯୁତ୍ତୋ ଖୋ ତେ, ଦେୱ, ରଥୋ, ଯସ୍ସ ଦାନି କାଲଂ ମଞ୍ଞସୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ରଥଂ ଅଭିରୁହି। ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ ରଥଂ ପେସେସି। ତଥା ତଥା ରଥଂ ପେସେସି ଯଥା ଯଥା ନଚିରସ୍ସେୱ ସେନାଯ ସମାଗଞ୍ଛି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ବାରାଣସିଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଅମଚ୍ଚେ ପାରିସଜ୍ଜେ ସନ୍ନିପାତାପେତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚ – ''ସଚେ, ଭଣେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ପୁତ୍ତଂ ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ପସ୍ସେଯ୍ୟାଥ, କିନ୍ତି ନଂ କରେଯ୍ୟାଥା''ତି? ଏକଚ୍ଚେ ଏୱମାହଂସୁ – ''ମଯଂ, ଦେୱ, ହତ୍ଥେ ଛିନ୍ଦେଯ୍ୟାମ। ମଯଂ, ଦେୱ, ପାଦେ ଛିନ୍ଦେଯ୍ୟାମ। ମଯଂ, ଦେୱ, ହତ୍ଥପାଦେ ଛିନ୍ଦେଯ୍ୟାମ। ମଯଂ, ଦେୱ, କଣ୍ଣେ ଛିନ୍ଦେଯ୍ୟାମ। ମଯଂ, ଦେୱ, ନାସଂ ଛିନ୍ଦେଯ୍ୟାମ। ମଯଂ, ଦେୱ, କଣ୍ଣନାସଂ ଛିନ୍ଦେଯ୍ୟାମ। ମଯଂ, ଦେୱ, ସୀସଂ ଛିନ୍ଦେଯ୍ୟାମା''ତି। ''ଅଯଂ ଖୋ, ଭଣେ, ଦୀଘୀତିସ୍ସ କୋସଲରଞ୍ଞୋ ପୁତ୍ତୋ ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ। ନାଯଂ ଲବ୍ଭା କିଞ୍ଚି କାତୁଂ। ଇମିନା ଚ ମେ ଜୀୱିତଂ ଦିନ୍ନଂ, ମଯା ଚ ଇମସ୍ସ ଜୀୱିତଂ ଦିନ୍ନ''ନ୍ତି।

୪୬୩। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା ଦୀଘାୱୁଂ କୁମାରଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଯଂ ଖୋ ତେ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ପିତା ମରଣକାଲେ ଅୱଚ 'ମା ଖୋ ତ୍ୱଂ, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ଦୀଘଂ ପସ୍ସ, ମା ରସ୍ସଂ। ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ'ତି, କିଂ ତେ ପିତା ସନ୍ଧାଯ ଅୱଚା''ତି? ''ଯଂ ଖୋ ମେ , ଦେୱ, ପିତା ମରଣକାଲେ ଅୱଚ 'ମା ଦୀଘ'ନ୍ତି ମା ଚିରଂ ୱେରଂ ଅକାସୀତି। ଇମଂ ଖୋ ମେ, ଦେୱ, ପିତା ମରଣକାଲେ ଅୱଚ ମା ଦୀଘନ୍ତି। ଯଂ ଖୋ ମେ, ଦେୱ, ପିତା ମରଣକାଲେ ଅୱଚ 'ମା ରସ୍ସ'ନ୍ତି ମା ଖିପ୍ପଂ ମିତ୍ତେହି ଭିଜ୍ଜିତ୍ଥା''ତି। ଇମଂ ଖୋ ମେ, ଦେୱ, ପିତା ମରଣକାଲେ ଅୱଚ ମା ରସ୍ସନ୍ତି। ଯଂ ଖୋ ମେ, ଦେୱ, ପିତା ମରଣକାଲେ ଅୱଚ ''ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି, ଅୱେରେନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ''ତି ଦେୱେନ ମେ ମାତାପିତରୋ ହତାତି। ସଚାହଂ ଦେୱଂ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପେଯ୍ୟଂ, ଯେ ଦେୱସ୍ସ ଅତ୍ଥକାମା ତେ ମଂ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପେଯ୍ୟୁଂ, ଯେ ମେ ଅତ୍ଥକାମା ତେ ତେ ଜୀୱିତା ୱୋରୋପେଯ୍ୟୁଂ – ଏୱଂ ତଂ ୱେରଂ ୱେରେନ ନ ୱୂପସମେଯ୍ୟ। ଇଦାନି ଚ ପନ ମେ ଦେୱେନ ଜୀୱିତଂ ଦିନ୍ନଂ, ମଯା ଚ ଦେୱସ୍ସ ଜୀୱିତଂ ଦିନ୍ନଂ। ଏୱଂ ତଂ ୱେରଂ ଅୱେରେନ ୱୂପସନ୍ତଂ। ଇମଂ ଖୋ ମେ, ଦେୱ, ପିତା ମରଣକାଲେ ଅୱଚ – ନ ହି, ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରେନ ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତି; ଅୱେରେନ ହି , ତାତ ଦୀଘାୱୁ, ୱେରା ସମ୍ମନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତୋ କାସିରାଜା – ''ଅଚ୍ଛରିଯଂ ୱତ ଭୋ! ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ଭୋ! ଯାୱ ପଣ୍ଡିତୋ ଅଯଂ ଦୀଘାୱୁ କୁମାରୋ, ଯତ୍ର ହି ନାମ ପିତୁନୋ ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଆଜାନିସ୍ସତୀ''ତି ପେତ୍ତିକଂ ବଲଞ୍ଚ ୱାହନଞ୍ଚ ଜନପଦଞ୍ଚ କୋସଞ୍ଚ କୋଟ୍ଠାଗାରଞ୍ଚ ପଟିପାଦେସି, ଧୀତରଞ୍ଚ ଅଦାସି। ତେସଞ୍ହି ନାମ, ଭିକ୍ଖୱେ, ରାଜୂନଂ ଆଦିନ୍ନଦଣ୍ଡାନଂ ଆଦିନ୍ନସତ୍ଥାନଂ ଏୱରୂପଂ ଖନ୍ତିସୋରଚ୍ଚଂ ଭୱିସ୍ସତି। ଇଧ ଖୋ ପନ ତଂ, ଭିକ୍ଖୱେ , ସୋଭେଥ ଯଂ ତୁମ୍ହେ ଏୱଂ ସ୍ୱାକ୍ଖାତେ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପବ୍ବଜିତା ସମାନା ଖମା ଚ ଭୱେଯ୍ୟାଥ ସୋରତା ଚାତି? ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ଭଗୱା ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଲଂ, ଭିକ୍ଖୱେ, ମା ଭଣ୍ଡନଂ ମା କଲହଂ ମା ୱିଗ୍ଗହଂ ମା ୱିୱାଦ''ନ୍ତି। ତତିଯମ୍ପି ଖୋ ସୋ ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଆଗମେତୁ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଧମ୍ମସ୍ସାମୀ; ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କୋ, ଭନ୍ତେ, ଭଗୱା ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମସୁଖୱିହାରମନୁଯୁତ୍ତୋ ୱିହରତୁ। ମଯମେତେନ ଭଣ୍ଡନେନ କଲହେନ ୱିଗ୍ଗହେନ ୱିୱାଦେନ ପଞ୍ଞାଯିସ୍ସାମା''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା – ପରିଯାଦିନ୍ନରୂପା ଖୋ ଇମେ ମୋଘପୁରିସା, ନଯିମେ ସୁକରା ସଞ୍ଞାପେତୁନ୍ତି – ଉଟ୍ଠାଯାସନା ପକ୍କାମି।

ଦୀଘାୱୁଭାଣୱାରୋ ନିଟ୍ଠିତୋ ପଠମୋ।

୪୬୪।[ମ। ନି। ୩।୨୩୬] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପୁବ୍ବଣ୍ହସମଯଂ ନିୱାସେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ କୋସମ୍ବିଂ ପିଣ୍ଡାଯ ପାୱିସି। କୋସମ୍ବିଯଂ ପିଣ୍ଡାଯ ଚରିତ୍ୱା ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପିଣ୍ଡପାତପଟିକ୍କନ୍ତୋ ସେନାସନଂ ସଂସାମେତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରମାଦାଯ ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଠିତକୋୱ ଇମା ଗାଥାଯୋ ଅଭାସି –

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ''ପୁଥୁସଦ୍ଦୋ ସମଜନୋ, ନ ବାଲୋ କୋଚି ମଞ୍ଞଥ;

ସଙ୍ଘସ୍ମିଂ ଭିଜ୍ଜମାନସ୍ମିଂ, ନାଞ୍ଞଂ ଭିଯ୍ୟୋ ଅମଞ୍ଞରୁଂ।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ''ପରିମୁଟ୍ଠା ପଣ୍ଡିତାଭାସା, ୱାଚାଗୋଚରଭାଣିନୋ;

ଯାୱିଚ୍ଛନ୍ତି ମୁଖାଯାମଂ, ଯେନ ନୀତା ନ ତଂ ୱିଦୂ।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ଅକ୍କୋଚ୍ଛି ମଂ ଅୱଧି ମଂ, ଅଜିନି ମଂ ଅହାସି ମେ;

ଯେ ଚ ତଂ ଉପନଯ୍ହନ୍ତି, ୱେରଂ ତେସଂ ନ ସମ୍ମତି।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ଅକ୍କୋଚ୍ଛି ମଂ ଅୱଧି ମଂ, ଅଜିନି ମଂ ଅହାସି ମେ;

ଯେ ଚ ତଂ ନୁପନଯ୍ହନ୍ତି, ୱେରଂ ତେସୂପସମ୍ମତି।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ନ ହି ୱେରେନ ୱେରାନି, ସମ୍ମନ୍ତୀଧ କୁଦାଚନଂ;

ଅୱେରେନ ଚ ସମ୍ମନ୍ତି, ଏସଧମ୍ମୋ ସନନ୍ତନୋ।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ପରେ ଚ ନ ୱିଜାନନ୍ତି, ମଯମେତ୍ଥ ଯମାମସେ;

ଯେ ଚ ତତ୍ଥ ୱିଜାନନ୍ତି, ତତୋ ସମ୍ମନ୍ତି ମେଧଗା।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ଅଟ୍ଠିଚ୍ଛିନ୍ନା ପାଣହରା, ଗୱାସ୍ସଧନହାରିନୋ;

ରଟ୍ଠଂ ୱିଲୁମ୍ପମାନାନଂ, ତେସମ୍ପି ହୋତି ସଙ୍ଗତି।

‘‘କସ୍ମା ତୁମ୍ହାକ ନୋ ସିଯା;

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ସଚେ ଲଭେଥ ନିପକଂ ସହାଯଂ;

ସଦ୍ଧିଂଚରଂ ସାଧୁୱିହାରି ଧୀରଂ;

ଅଭିଭୁଯ୍ୟ ସବ୍ବାନି ପରିସ୍ସଯାନି;

ଚରେଯ୍ୟ ତେନତ୍ତମନୋ ସତୀମା।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ନୋ ଚେ ଲଭେଥ ନିପକଂ ସହାଯଂ;

ସଦ୍ଧିଂ ଚରଂ ସାଧୁୱିହାରି ଧୀରଂ;

ରାଜାୱ ରଟ୍ଠଂ ୱିଜିତଂ ପହାଯ;

ଏକୋ ଚରେ ମାତଙ୍ଗରଞ୍ଞେୱ ନାଗୋ।

[ମ। ନି। ୩।୨୩୭] ‘‘ଏକସ୍ସ ଚରିତଂ ସେଯ୍ୟୋ;

ନତ୍ଥି ବାଲେ ସହାଯତା;

ଏକୋ ଚରେ ନ ଚ ପାପାନି କଯିରା;

ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କୋ ମାତଙ୍ଗରଞ୍ଞେୱ ନାଗୋ’’ତି।

ଦୀଘାୱୁଓସୁ ନିଟ୍ଠିତଂ।

୨୭୩। ବାଲକଲୋଣକଗମନକଥା

୪୬୫। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ସଙ୍ଘମଜ୍ଝେ ଠିତକୋୱ ଇମା ଗାଥାୟୋ ଭାସିତ୍ୱା ୟେନ ବାଲକଲୋଣକଗାମୋ [ବାଲକଲୋଣକାରଗାମୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ତେନୁପସଙ୍କମି। ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମା ଭଗୁ ବାଲକଲୋଣକଗାମେ ୱିହରତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଭଗୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେସି, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପି, ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେସି। ନିସୀଦି ଭଗୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ, ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଭଗୱା ପାଦେ ପକ୍ଖାଲେସି। ଆୟସ୍ମାପି ଖୋ ଭଗୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଭଗୁଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ – ''କଚ୍ଚି, ଭିକ୍ଖୁ, ଖମନୀୟଂ; କଚ୍ଚି ୟାପନୀୟଂ, କଚ୍ଚି ପିଣ୍ଡକେନ ନ କିଲମସୀ''ତି? ''ଖମନୀୟଂ, ଭଗୱା, ୟାପନୀୟଂ, ଭଗୱା; ନ ଚାହଂ, ଭନ୍ତେ, ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମାମୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଭଗୁଂ ଧମ୍ମିୟା କଥାୟ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାୟାସନା ୟେନ ପାଚୀନୱଂସଦାୟୋ ତେନୁପସଙ୍କମି।

ବାଲକଲୋଣକଗମନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୭୪। ପାଚୀନୱଂସଦାୟଗମନକଥା

୪୬୬।[ମ। ନି। ୧।୩୨୫ ଆଦୟୋ ପସ୍ସିତବ୍ବଂ] ତେନ ଖୋ ପନ ସମୟେନ ଆୟସ୍ମା ଚ ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ ଆୟସ୍ମା ଚ ନନ୍ଦିୟୋ ଆୟସ୍ମା ଚ କିମିଲୋ [କିମ୍ବିଲୋ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ପାଚୀନୱଂସଦାୟେ ୱିହରନ୍ତି। ଅଦ୍ଦସା ଖୋ ଦାୟପାଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦୂରତୋୱ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ଦିସ୍ୱାନ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମା, ସମଣ, ଏତଂ ଦାୟଂ ପାୱିସି। ସନ୍ତେତ୍ଥ ତୟୋ କୁଲପୁତ୍ତା ଅତ୍ତକାମରୂପା ୱିହରନ୍ତି। ମା ତେସଂ ଅଫାସୁମକାସୀ''ତି। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ ଦାୟପାଲସ୍ସ ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ମନ୍ତୟମାନସ୍ସ, ସୁତ୍ୱାନ ଦାୟପାଲଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମାୱୁସୋ, ଦାୟପାଲ, ଭଗୱନ୍ତଂ ୱାରେସି । ସତ୍ଥା ନୋ ଭଗୱା ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ ୟେନାୟସ୍ମା ଚ ନନ୍ଦିୟୋ ଆୟସ୍ମା ଚ କିମିଲୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ନନ୍ଦିୟଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ କିମିଲଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଅଭିକ୍କମଥାୟସ୍ମନ୍ତୋ ଅଭିକ୍କମଥାୟସ୍ମନ୍ତୋ, ସତ୍ଥା ନୋ ଭଗୱା ଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ଚ ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ ଆୟସ୍ମା ଚ ନନ୍ଦିୟୋ ଆୟସ୍ମା ଚ କିମିଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ପଚ୍ଚୁଗ୍ଗନ୍ତ୍ୱା ଏକୋ ଭଗୱତୋ ପତ୍ତଚୀୱରଂ ପଟିଗ୍ଗହେସି, ଏକୋ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେସି, ଏକୋ ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପି। ନିସୀଦି ଭଗୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ , ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଭଗୱା ପାଦେ ପକ୍ଖାଲେସି। ତେପି ଖୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନଂ ଖୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଅନୁରୁଦ୍ଧଂ ଭଗୱା ଏତଦୱୋଚ – ''କଚ୍ଚି ୱୋ, ଅନୁରୁଦ୍ଧା, ଖମନୀୟଂ, କଚ୍ଚି ୟାପନୀୟଂ; କଚ୍ଚି ପିଣ୍ଡକେନ ନ କିଲମଥା''ତି? ''ଖମନୀୟଂ ଭଗୱା, ୟାପନୀୟଂ ଭଗୱା; ନ ଚ ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ପିଣ୍ଡକେନ କିଲମାମା''ତି।

''କଚ୍ଚି ପନ ୱୋ ଅନୁରୁଦ୍ଧା ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅୱିୱଦମାନା ଖୀରୋଦକୀଭୂତା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପିୟଚକ୍ଖୂହି ସମ୍ପସ୍ସନ୍ତା ୱିହରଥା''ତି? ''ତଗ୍ଘ ମୟଂ, ଭନ୍ତେ, ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅୱିୱଦମାନା ଖୀରୋଦକୀଭୂତା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପିୟଚକ୍ଖୂହି ସମ୍ପସ୍ସନ୍ତା ୱିହରାମା''ତି। ''ୟଥା କଥଂ ପନ ତୁମ୍ହେ, ଅନୁରୁଦ୍ଧା, ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅୱିୱଦମାନା ଖୀରୋଦକୀଭୂତା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପିୟଚକ୍ଖୂହି ସମ୍ପସ୍ସନ୍ତା ୱିହରଥା''ତି? ''ଇଧ ମୟ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ହୋତି – 'ଲାଭା ୱତ ମେ, ସୁଲଦ୍ଧଂ ୱତ ମେ, ୟୋହଂ ଏୱରୂପେହି ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀହି ସଦ୍ଧିଂ ୱିହରାମୀ'''ତି। ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଇମେସୁ ଆୟସ୍ମନ୍ତେସୁ ମେତ୍ତଂ କାୟକମ୍ମଂ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠିତଂ ଆୱି ଚେୱ ରହୋ ଚ; ମେତ୍ତଂ ୱଚୀକମ୍ମଂ… ମେତ୍ତଂ ମନୋକମ୍ମଂ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠିତଂ ଆୱି ଚେୱ ରହୋ ଚ। ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ହୋତି – '''ୟଂନୂନାହଂ ସକଂ ଚିତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଇମେସଂୟେୱ ଆୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତସ୍ସ ୱସେନ ୱତ୍ତେୟ୍ୟ'ନ୍ତି। ସୋ ଖୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସକଂ ଚିତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଇମେସଂୟେୱ ଆୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତସ୍ସ ୱସେନ ୱତ୍ତାମି। ନାନା ହି ଖୋ ନୋ, ଭନ୍ତେ, କାୟା, ଏକଞ୍ଚ ପନ ମଞ୍ଞେ ଚିତ୍ତ''ନ୍ତି।

ଆୟସ୍ମାପି ଖୋ ନନ୍ଦିୟୋ…ପେ… ଆୟସ୍ମାପି ଖୋ କିମିଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ମୟ୍ହମ୍ପି ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ହୋତି – 'ଲାଭା ୱତ ମେ, ସୁଲଦ୍ଧଂ ୱତ ମେ, ୟୋହଂ ଏୱରୂପେହି ସବ୍ରହ୍ମଚାରୀହି ସଦ୍ଧିଂ ୱିହରାମୀ'ତି। ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଇମେସୁ ଆୟସ୍ମନ୍ତେସୁ ମେତ୍ତଂ କାୟକମ୍ମଂ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠିତଂ ଆୱି ଚେୱ ରହୋ ଚ; ମେତ୍ତଂ ୱଚୀକମ୍ମଂ ମେତ୍ତଂ ମନୋକମ୍ମଂ ପଚ୍ଚୁପଟ୍ଠିତଂ ଆୱି ଚେୱ ରହୋ ଚ। ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ, ଭନ୍ତେ, ଏୱଂ ହୋତି 'ୟଂନୂନାହଂ ସକଂ ଚିତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଇମେସଂୟେୱ ଆୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତସ୍ସ ୱସେନ ୱତ୍ତେୟ୍ୟ'ନ୍ତି। ସୋ ଖୋ ଅହଂ, ଭନ୍ତେ, ସକଂ ଚିତ୍ତଂ ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଇମେସଂୟେୱ ଆୟସ୍ମନ୍ତାନଂ ଚିତ୍ତସ୍ସ ୱସେନ ୱତ୍ତାମି। ନାନା ହି ଖୋ ନୋ, ଭନ୍ତେ, କାୟା, ଏକଞ୍ଚ ପନ ମଞ୍ଞେ ଚିତ୍ତନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ ମୟଂ, ଭନ୍ତେ,

ସମଗ୍ଗା ସମ୍ମୋଦମାନା ଅୱିୱଦମାନା ଖୀରୋଦକୀଭୂତା ଅଞ୍ଞମଞ୍ଞଂ ପିଯଚକ୍ଖୂହି ସମ୍ପସ୍ସନ୍ତା ୱିହରାମା’’ତି।

‘‘କଚ୍ଚି ପନ ୱୋ, ଅନୁରୁଦ୍ଧା, ଅପ୍ପମତ୍ତା ଆତାପିନୋ ପହିତତ୍ତା ୱିହରଥା’’ତି? ‘‘ତଗ୍ଘ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଅପ୍ପମତ୍ତା ଆତାପିନୋ ପହିତତ୍ତା ୱିହରାମା’’ତି। ‘‘ଯଥା କଥଂ ପନ ତୁମ୍ହେ, ଅନୁରୁଦ୍ଧା, ଅପ୍ପମତ୍ତା ଆତାପିନୋ ପହିତତ୍ତା ୱିହରଥା’’ତି? ‘‘ଇଧ, ଭନ୍ତେ, ଅମ୍ହାକଂ ଯୋ ପଠମଂ ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି ସୋ ଆସନଂ ପଞ୍ଞପେତି, ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ଉପନିକ୍ଖିପତି, ଅୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ଉପଟ୍ଠାପେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି। ଯୋ ପଚ୍ଛା ଗାମତୋ ପିଣ୍ଡାଯ ପଟିକ୍କମତି, ସଚେ ହୋତି ଭୁତ୍ତାୱସେସୋ, ସଚେ ଆକଙ୍ଖତି ଭୁଞ୍ଜତି, ନୋ ଚେ ଆକଙ୍ଖତି ଅପ୍ପହରିତେ ୱା ଛଡ୍ଡେତି। ଅପ୍ପାଣକେ ୱା ଉଦକେ ଓପିଲାପେତି। ସୋ ଆସନଂ ଉଦ୍ଧରତି , ପାଦୋଦକଂ ପାଦପୀଠଂ ପାଦକଥଲିକଂ ପଟିସାମେତି, ଅୱକ୍କାରପାତିଂ ଧୋୱିତ୍ୱା ପଟିସାମେତି, ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ପଟିସାମେତି, ଭତ୍ତଗ୍ଗଂ ସମ୍ମଜ୍ଜତି। ଯୋ ପସ୍ସତି ପାନୀଯଘଟଂ ୱା ପରିଭୋଜନୀଯଘଟଂ ୱା ୱଚ୍ଚଘଟଂ ୱା ରିତ୍ତଂ ତୁଚ୍ଛଂ ସୋ ଉପଟ୍ଠାପେତି। ସଚସ୍ସ ହୋତି ଅୱିସଯ୍ହଂ, ହତ୍ଥୱିକାରେନ ଦୁତିଯଂ ଆମନ୍ତେତ୍ୱା ହତ୍ଥୱିଲଙ୍ଘକେନ ଉପଟ୍ଠାପେମ, ନ ତ୍ୱେୱ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ତପ୍ପଚ୍ଚଯା ୱାଚଂ ଭିନ୍ଦାମ। ପଞ୍ଚାହିକଂ ଖୋ ପନ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ସବ୍ବରତ୍ତିଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ନିସୀଦାମ। ଏୱଂ ଖୋ ମଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଅପ୍ପମତ୍ତା ଆତାପିନୋ ପହିତତ୍ତା ୱିହରାମା’’ତି।

ପାଚିନୱଂସଦାଯଗମନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୭୫। ପାଲିଲେଯ୍ୟକଗମନକଥା

୪୬୭।[ଉଦା। ୩୫ ଆଦଯୋ ଥୋକଂ ୱିସଦିସଂ] ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ଅନୁରୁଦ୍ଧଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ନନ୍ଦିଯଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ କିମିଲଂ ଧମ୍ମିଯା କଥାଯ ସନ୍ଦସ୍ସେତ୍ୱା ସମାଦପେତ୍ୱା ସମୁତ୍ତେଜେତ୍ୱା ସମ୍ପହଂସେତ୍ୱା ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଯେନ ପାଲିଲେଯ୍ୟକଂ [ପାରିଲେଯ୍ୟକଂ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ପାଲିଲେଯ୍ୟକଂ ତଦୱସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗୱା ପାଲିଲେଯ୍ୟକେ ୱିହରତି ରକ୍ଖିତୱନସଣ୍ଡେ ଭଦ୍ଦସାଲମୂଲେ। ଅଥ ଖୋ ଭଗୱତୋ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି – ‘‘ଅହଂ ଖୋ ପୁବ୍ବେ ଆକିଣ୍ଣୋ ନ ଫାସୁ ୱିହାସିଂ ତେହି କୋସମ୍ବକେହି [କୋସମ୍ବିକେହି (ସ୍ୟା।)] ଭିକ୍ଖୂହି ଭଣ୍ଡନକାରକେହି କଲହକାରକେହି ୱିୱାଦକାରକେହି ଭସ୍ସକାରକେହି ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକେହି। ସୋମ୍ହି ଏତରହି ଏକୋ ଅଦୁତିଯୋ ସୁଖଂ ଫାସୁ ୱିହରାମି ଅଞ୍ଞତ୍ରେୱ ତେହି କୋସମ୍ବକେହି ଭିକ୍ଖୂହି ଭଣ୍ଡନକାରକେହି କଲହକାରକେହି ୱିୱାଦକାରକେହି ଭସ୍ସକାରକେହି ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକେହୀ’’ତି।

ଅଞ୍ଞତରୋପି ଖୋ ହତ୍ଥିନାଗୋ ଆକିଣ୍ଣୋ ୱିହରତି ହତ୍ଥୀହି ହତ୍ଥିନୀହି ହତ୍ଥିକଳଭେହି ହତ୍ଥିଚ୍ଛାପେହି, ଛିନ୍ନଗ୍ଗାନି ଚେୱ ତିଣାନି ଖାଦତି, ଓଭଗ୍ଗୋଭଗ୍ଗଞ୍ଚସ୍ସ ସାଖାଭଙ୍ଗଂ ଖାଦନ୍ତି, ଆୱିଲାନି ଚ ପାନୀଯାନି ପିୱତି, ଓଗାହା ଚସ୍ସ ଓତିଣ୍ଣସ୍ସ ହତ୍ଥିନିଯୋ କାଯଂ ଉପନିଘଂସନ୍ତିଯୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ହତ୍ଥିନାଗସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଅହଂ ଖୋ ଆକିଣ୍ଣୋ ୱିହରାମି ହତ୍ଥୀହି ହତ୍ଥିନୀହି ହତ୍ଥିକଳଭେହି ହତ୍ଥିଚ୍ଛାପେହି, ଛିନ୍ନଗ୍ଗାନି ଚେୱ ତିଣାନି ଖାଦାମି, ଓଭଗ୍ଗୋଭଗ୍ଗଞ୍ଚ ମେ ସାଖାଭଙ୍ଗଂ ଖାଦନ୍ତି, ଆୱିଲାନି ଚ ପାନୀଯାନି ପିୱାମି, ଓଗାହା ଚ ମେ ଓତିଣ୍ଣସ୍ସ ହତ୍ଥିନିଯୋ କାଯଂ ଉପନିଘଂସନ୍ତିଯୋ ଗଚ୍ଛନ୍ତି। ଯଂନୂନାହଂ ଏକୋୱ ଗଣସ୍ମା ୱୂପକଟ୍ଠୋ ୱିହରେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ହତ୍ଥିନାଗୋ ଯୂଥା ଅପକ୍କମ୍ମ ଯେନ ପାଲିଲେଯ୍ୟକଂ ରକ୍ଖିତୱନସଣ୍ଡୋ ଭଦ୍ଦସାଲମୂଲଂ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ସୋଣ୍ଡାଯ ଭଗୱତୋ ପାନୀଯଂ ପରିଭୋଜନୀଯଂ ଉପଟ୍ଠାପେତି, ଅପ୍ପହରିତଞ୍ଚ କରୋତି। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ହତ୍ଥିନାଗସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଅହଂ ଖୋ ପୁବ୍ବେ ଆକିଣ୍ଣୋ ନ ଫାସୁ ୱିହାସିଂ ହତ୍ଥୀହି ହତ୍ଥିନୀହି ହତ୍ଥିକଳଭେହି ହତ୍ଥିଚ୍ଛାପେହି, ଛିନ୍ନଗ୍ଗାନି ଚେୱ ତିଣାନି ଖାଦିଂ, ଓଭଗ୍ଗୋଭଗ୍ଗଞ୍ଚ ମେ ସାଖାଭଙ୍ଗଂ ଖାଦିଂସୁ, ଆୱିଲାନି ଚ ପାନୀଯାନି ଅପାଯିଂ ଓଗାହା ଚ ମେ ଓତିଣ୍ଣସ୍ସ [ଓଗାହଞ୍ଚସ୍ସ ଓତିଣ୍ଣସ୍ସ (ସ୍ୟା।), ଓଗାହା ଚସ୍ସ ଉତ୍ତିଣ୍ଣସ୍ସ (ସୀ।)] ହତ୍ଥିନିଯୋ କାଯଂ ଉପନିଘଂସନ୍ତିଯୋ ଅଗମଂସୁ। ସୋମ୍ହି ଏତରହି ଏକୋ ଅଦୁତିଯୋ ସୁଖଂ ଫାସୁ ୱିହରାମି ଅଞ୍ଞତ୍ରେୱ ହତ୍ଥୀହି ହତ୍ଥିନୀହି ହତ୍ଥିକଳଭେହି ହତ୍ଥିଚ୍ଛାପେହୀ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ଅତ୍ତନୋ ଚ ପୱିୱେକଂ ୱିଦିତ୍ୱା ତସ୍ସ ଚ ହତ୍ଥିନାଗସ୍ସ ଚେତସା ଚେତୋପରିୱିତକ୍କମଞ୍ଞାଯ ତାଯଂ ୱେଲାଯଂ ଇମଂ ଉଦାନଂ ଉଦାନେସି –

[ଉଦା। ୩୫] ‘‘ଏତଂ [ଏୱଂ (କ।)] ନାଗସ୍ସ ନାଗେନ, ଈସାଦନ୍ତସ୍ସ ହତ୍ଥିନୋ;

ସମେତି ଚିତ୍ତଂ ଚିତ୍ତେନ, ଯଦେକୋ ରମତୀ ୱନେ’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭଗୱା ପାଲିଲେଯ୍ୟକେ ଯଥାଭିରନ୍ତଂ ୱିହରିତ୍ୱା ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତେନ ଚାରିକଂ ପକ୍କାମି। ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଚାରିକଂ ଚରମାନୋ ଯେନ ସାୱତ୍ଥି

ତଦଵସରି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭଗଵା ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଵିହରତି ଜେତଵନେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଆରାମେ। ଅଥ ଖୋ କୋସମ୍ବକା ଉପାସକା – ''ଇମେ ଖୋ ଅଯ୍ଯା କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ବହୁନୋ ଅମ୍ହାକଂ ଅନତ୍ଥସ୍ସ କାରକା । ଇମେହି ଉବ୍ବାଳ୍ହୋ ଭଗଵା ପକ୍କନ୍ତୋ। ହନ୍ଦ ମଯଂ ଅଯ୍ଯେ କୋସମ୍ବକେ ଭିକ୍ଖୂ ନେଵ ଅଭିଵାଦେଯ୍ଯାମ, ନ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠେଯ୍ଯାମ, ନ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ କରେଯ୍ଯାମ, ନ ସକ୍କରେଯ୍ଯାମ, ନ ଗରୁଂ କରେଯ୍ଯାମ, ନ ମାନେଯ୍ଯାମ, ନ ଭଜେଯ୍ଯାମ, ନ ପୂଜେଯ୍ଯାମ, ଉପଗତାନମ୍ପି ପିଣ୍ଡକଂ ନ ଦଜ୍ଜେଯ୍ଯାମ – ଏଵଂ ଇମେ ଅମ୍ହେହି ଅସକ୍କରିଯମାନା ଅଗରୁକରିଯମାନା ଅମାନିଯମାନା ଅଭଜିଯମାନା ଅପୂଜିଯମାନା ଅସକ୍କାରପକତା ପକ୍କମିସ୍ସନ୍ତି ଵା ଵିବ୍ଭମିସ୍ସନ୍ତି ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଵା ପସାଦେସ୍ସନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ କୋସମ୍ବକା ଉପାସକା କୋସମ୍ବକେ ଭିକ୍ଖୂ ନେଵ ଅଭିଵାଦେସୁଂ, ନ ପଚ୍ଚୁଟ୍ଠେସୁଂ, ନ ଅଞ୍ଜଲିକମ୍ମଂ ସାମୀଚିକମ୍ମଂ ଅକଂସୁ, ନ ସକ୍କରିଂସୁ, ନ ଗରୁଂ କରିଂସୁ, ନ ମାନେସୁଂ, ନ ଭଜେସୁଂ ନ ପୂଜେସୁଂ, ଉପଗତାନମ୍ପି ପିଣ୍ଡକଂ ନ ଅଦଂସୁ। ଅଥ ଖୋ କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ କୋସମ୍ବକେହି ଉପାସକେହି ଅସକ୍କରିଯମାନା ଅଗରୁକରିଯମାନା ଅମାନିଯମାନା ଅଭଜିଯମାନା ଅପୂଜିଯମାନା ଅସକ୍କାରପକତା ଏଵମାହଂସୁ – ''ହନ୍ଦ ମଯଂ, ଆଵୁସୋ, ସାଵତ୍ଥିଂ ଗନ୍ତ୍ଵା ଭଗଵତୋ ସନ୍ତିକେ ଇମଂ ଅଧିକରଣଂ ଵୂପସମେଯ୍ଯାମା''ତି।

ପାଲିଲେଯ୍ଯକଗମନକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୭୬। ଅଟ୍ଠାରସଵତ୍ଥୁକଥା

୪୬୮। ଅଥ ଖୋ କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ସେନାସନଂ ସଂସାମେତ୍ଵା ପତ୍ତଚୀଵରମାଦାଯ ଯେନ ସାଵତ୍ଥି ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ – ''ତେ କିର କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ଵିଵାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାଵତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଯେନ ଭଗଵା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ଭଗଵନ୍ତଂ ଅଭିଵାଦେତ୍ଵା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଏତଦଵୋଚ – ''ତେ କିର, ଭନ୍ତେ, କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ଵିଵାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାଵତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପଟିପଜ୍ଜାମୀ''ତି? ''ତେନ ହି ତ୍ଵଂ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଯଥା ଧମ୍ମୋ ତଥା ତିଟ୍ଠାହୀ''ତି। ''କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଜାନେଯ୍ଯଂ ଧମ୍ମଂ ଵା ଅଧମ୍ମଂ ଵା''ତି?

ଅଟ୍ଠାରସହି ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଵତ୍ଥୂହି ଅଧମ୍ମଵାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋ। ଇଧ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଭିକ୍ଖୁ ଅଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି, ଧମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି; ଅଵିନଯଂ ଵିନଯୋତି ଦୀପେତି, ଵିନଯଂ ଅଵିନଯୋତି ଦୀପେତି; ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅନାପତ୍ତିଂ ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଆପତ୍ତିଂ ଅନାପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଗରୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଲହୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ସାଵସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅନଵସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅନଵସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ସାଵସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି – ଇମେହି ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଅଟ୍ଠାରସହି ଵତ୍ଥୂହି ଅଧମ୍ମଵାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋ।

ଅଟ୍ଠାରସହି ଚ ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଵତ୍ଥୂହି ଧମ୍ମଵାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋ। ଇଧ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଭିକ୍ଖୁ ଅଧମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି, ଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି; ଅଵିନଯଂ ଅଵିନଯୋତି ଦୀପେତି, ଵିନଯଂ ଵିନଯୋତି ଦୀପେତି; ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି ; ଅନାପତ୍ତିଂ ଅନାପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଆପତ୍ତିଂ ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଲହୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଗରୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ସାଵସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ସାଵସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅନଵସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅନଵସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି – ଇମେହି ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ଅଟ୍ଠାରସହି ଵତ୍ଥୂହି ଧମ୍ମଵାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋତି।

୪୬୯। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ…ପେ… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାକସ୍ସପୋ… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାକଚ୍ଚାନୋ… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାକୋଟ୍ଠିକୋ … ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାକପ୍ପିନୋ… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ମହାଚୁନ୍ଦୋ… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ରେଵତୋ … ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଉପାଲି… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ… ଅସ୍ସୋସି ଖୋ

ଆୟସ୍ମା ରାହୁଲୋ – ''ତେ କିର କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ରାହୁଲୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ରାହୁଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେ କିର, ଭନ୍ତେ, କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପଟିପଜ୍ଜାମୀ''ତି? ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ରାହୁଲ, ଯଥା ଧମ୍ମୋ ତଥା ତିଟ୍ଠାହୀ''ତି। ''କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ଜାନେୟ୍ୟଂ ଧମ୍ମଂ ୱା ଅଧମ୍ମଂ ୱା''ତି?

ଅଟ୍ଠାରସହି ଖୋ, ରାହୁଲ, ୱତ୍ଥୂହି ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋ। ଇଧ, ରାହୁଲ, ଭିକ୍ଖୁ ଅଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି, ଧମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି; ଅୱିନୟଂ ୱିନୟୋତି ଦୀପେତି, ୱିନୟଂ ଅୱିନୟୋତି ଦୀପେତି; ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅନାପତ୍ତିଂ ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଆପତ୍ତିଂ ଅନାପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଗରୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଲହୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ସାୱସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅନୱସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅନୱସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ସାୱସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି – ଇମେହି ଖୋ, ରାହୁଲ, ଅଟ୍ଠାରସହି ୱତ୍ଥୂହି ଅଧମ୍ମୱାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋ।

ଅଟ୍ଠାରସହି ଚ ଖୋ, ରାହୁଲ, ୱତ୍ଥୂହି ଧମ୍ମୱାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋ। ଇଧ, ରାହୁଲ, ଭିକ୍ଖୁ ଅଧମ୍ମଂ ଅଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି, ଧମ୍ମଂ ଧମ୍ମୋତି ଦୀପେତି; ଅୱିନୟଂ ଅୱିନୟୋତି ଦୀପେତି, ୱିନୟଂ ୱିନୟୋତି ଦୀପେତି; ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଅଭାସିତଂ ଅଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନ ଭାସିତଂ ଲପିତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଅନାଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନ ଆଚିଣ୍ଣଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ଅପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି, ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନ ପଞ୍ଞତ୍ତଂ ତଥାଗତେନାତି ଦୀପେତି; ଅନାପତ୍ତିଂ ଅନାପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଆପତ୍ତିଂ ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଲହୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଲହୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଗରୁକଂ ଆପତ୍ତିଂ ଗରୁକା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ସାୱସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ସାୱସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅନୱସେସଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅନୱସେସା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି; ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି, ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲଂ ଆପତ୍ତିଂ ଅଦୁଟ୍ଠୁଲ୍ଲା ଆପତ୍ତୀତି ଦୀପେତି – ଇମେହି ଖୋ, ରାହୁଲ, ଅଟ୍ଠାରସହି ୱତ୍ଥୂହି ଧମ୍ମୱାଦୀ ଜାନିତବ୍ବୋତି।

୪୭୦। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ମହାପଜାପତି [ମହାପଜାପତୀ (ସୀ। ସ୍ୟା।)] ଗୋତମୀ – ''ତେ କିର କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ମହାପଜାପତି ଗୋତମୀ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି। ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ ମହାପଜାପତି ଗୋତମୀ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେ କିର, ଭନ୍ତେ, କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପଟିପଜ୍ଜାମୀ''ତି? ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ଗୋତମି, ଉଭୟତ୍ଥ ଧମ୍ମଂ ସୁଣ। ଉଭୟତ୍ଥ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ଯେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ତେସଂ ଦିଟ୍ଠିଞ୍ଚ ଖନ୍ତିଞ୍ଚ ରୁଚିଞ୍ଚ ଆଦାୟଞ୍ଚ ରୋଚେହି। ଯଞ୍ଚ କିଞ୍ଚି ଭିକ୍ଖୁନିସଙ୍ଘେନ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘତୋ ପଚ୍ଚାସୀସିତବ୍ବଂ ସବ୍ବଂ ତଂ ଧମ୍ମୱାଦିତୋୱ ପଚ୍ଚାସୀସିତବ୍ବ''ନ୍ତି।

୪୭୧। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକୋ ଗହପତି – ''ତେ କିର କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି। ଅଥ ଖୋ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକୋ ଗହପତି ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକୋ ଗହପତି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେ କିର, ଭନ୍ତେ, କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପଟିପଜ୍ଜାମୀ''ତି? ''ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ଗହପତି, ଉଭୟତ୍ଥ ଦାନଂ ଦେହି। ଉଭୟତ୍ଥ ଦାନଂ ଦତ୍ୱା ଉଭୟତ୍ଥ ଧମ୍ମଂ ସୁଣ। ଉଭୟତ୍ଥ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ଯେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ତେସଂ ଦିଟ୍ଠିଞ୍ଚ ଖନ୍ତିଞ୍ଚ ରୁଚିଞ୍ଚ ଆଦାୟଞ୍ଚ ରୋଚେହୀ''ତି।

୪୭୨। ଅସ୍ସୋସି ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା – ''ତେ କିର କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତୀ''ତି । ଅଥ ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନା ଖୋ ୱିସାଖା ମିଗାରମାତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ତେ କିର, ଭନ୍ତେ, କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା

କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି। କଥାହଂ, ଭନ୍ତେ, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ପଟିପଜ୍ଜାମୀ’’ତି? ‘‘ତେନ ହି ତ୍ୱଂ, ୱିସାଖେ, ଉଭଯତ୍ଥ ଦାନଂ ଦେହି। ଉଭଯତ୍ଥ ଦାନଂ ଦତ୍ୱା ଉଭଯତ୍ଥ ଧମ୍ମଂ ସୁଣ। ଉଭଯତ୍ଥ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ଯେ ତତ୍ଥ ଭିକ୍ଖୂ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ ତେସଂ ଦିଟ୍ଠିଞ୍ଚ ଖନ୍ତିଞ୍ଚ ରୁଚିଞ୍ଚ ଆଦାଯଞ୍ଚ ରୋଚେହୀ’’ତି।

୪୭୩। ଅଥ ଖୋ କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଅନୁପୁବ୍ବେନ ଯେନ ସାୱତ୍ଥି ତଦୱସରୁଂ। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ତେ କିର, ଭନ୍ତେ, କୋସମ୍ବକା ଭିକ୍ଖୂ ଭଣ୍ଡନକାରକା କଲହକାରକା ୱିୱାଦକାରକା ଭସ୍ସକାରକା ସଙ୍ଘେ ଅଧିକରଣକାରକା ସାୱତ୍ଥିଂ ଅନୁପ୍ପତ୍ତା। କଥଂ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ସେନାସନେ [ସେନାସନେସୁ (କ।), ସେନାସନଂ (ସ୍ଯା।)] ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ‘‘ତେନ ହି, ସାରିପୁତ୍ତ, ୱିୱିତ୍ତଂ ସେନାସନଂ ଦାତବ୍ବ’’ନ୍ତି। ‘‘ସଚେ ପନ, ଭନ୍ତେ, ୱିୱିତ୍ତଂ ନ ହୋତି, କଥଂ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ‘‘ତେନ ହି, ସାରିପୁତ୍ତ, ୱିୱିତ୍ତଂ କତ୍ୱାପି ଦାତବ୍ବଂ, ନ ତ୍ୱେୱାହଂ, ସାରିପୁତ୍ତ, କେନଚି ପରିଯାଯେନ ୱୁଡ୍ଢତରସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ସେନାସନଂ ପଟିବାହିତବ୍ବନ୍ତି ୱଦାମି। ଯୋ ପଟିବାହେଯ୍ଯ, ଆପତ୍ତି ଦୁକ୍କଟସ୍ସା’’ତି।

‘‘ଆମିସେ ପନ, ଭନ୍ତେ, କଥଂ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ‘‘ଆମିସଂ ଖୋ, ସାରିପୁତ୍ତ, ସବ୍ବେସଂ ସମକଂ ଭାଜେତବ୍ବ’’ନ୍ତି।

ଅଟ୍ଠାରସୱତ୍ଥୁକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୭୭। ଓସାରଣାନୁଜାନନା

୪୭୪। ଅଥ ଖୋ ତସ୍ସ ଉକ୍ଖିତ୍ତକସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ୱିନଯଞ୍ଚ ପଚ୍ଚୱେକ୍ଖନ୍ତସ୍ସ ଏତଦହୋସି – ‘‘ଆପତ୍ତି ଏସା, ନେସା ଅନାପତ୍ତି। ଆପନ୍ନୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଅନାପନ୍ନୋ। ଉକ୍ଖିତ୍ତୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଧମ୍ମିକେନମ୍ହି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଅକୁପ୍ପେନ ଠାନାରହେନା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ସୋ ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଯେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚ – ‘‘ଆପତ୍ତି ଏସା, ଆୱୁସୋ; ନେସା ଅନାପତ୍ତି। ଆପନ୍ନୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଅନାପନ୍ନୋ। ଉକ୍ଖିତ୍ତୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଧମ୍ମିକେନମ୍ହି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଅକୁପ୍ପେନ ଠାନାରହେନ। ଏଥ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଓସାରେଥା’’ତି। ଅଥ ଖୋ ତେ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆଦାଯ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନା ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଅଯଂ, ଭନ୍ତେ, ଉକ୍ଖିତ୍ତକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱମାହ – ‘ଆପତ୍ତି ଏସା , ଆୱୁସୋ; ନେସା ଅନାପତ୍ତି। ଆପନ୍ନୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଅନାପନ୍ନୋ। ଉକ୍ଖିତ୍ତୋମ୍ହି, ନମ୍ହି ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ। ଧମ୍ମିକେନମ୍ହି କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଅକୁପ୍ପେନ ଠାନାରହେନ। ଏଥ ମଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତୋ ଓସାରେଥା’ତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ‘‘ଆପତ୍ତି ଏସା, ଭିକ୍ଖୱେ; ନେସା ଅନାପତ୍ତି। ଆପନ୍ନୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନାପନ୍ନୋ। ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ନେସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅନୁକ୍ଖିତ୍ତୋ । ଧମ୍ମିକେନ କମ୍ମେନ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଅକୁପ୍ପେନ ଠାନାରହେନ। ଯତୋ ଚ ଖୋ ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ ପସ୍ସତି ଚ, ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଓସାରେଥା’’ତି।

ଓସାରଣାନୁଜାନନା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୭୮। ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀକଥା

୪୭୫। ଅଥ ଖୋ ତେ ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ତଂ ଉକ୍ଖିତ୍ତକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଓସାରେତ୍ୱା ଯେନ ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଉକ୍ଖେପକେ ଭିକ୍ଖୂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ଯସ୍ମିଂ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅହୋସି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ , ସୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ ପସ୍ସି [ପସ୍ସୀ (ଇତିପି)] ଚ ଓସାରିତୋ ଚ। ହନ୍ଦ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାଯ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋମା’’ତି।

ଅଥ ଖୋ ତେ ଉକ୍ଖେପକା ଭିକ୍ଖୂ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦିଂସୁ। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନା ଖୋ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ – ‘‘ତେ, ଭନ୍ତେ, ଉକ୍ଖିତ୍ତାନୁୱତ୍ତକା ଭିକ୍ଖୂ ଏୱମାହଂସୁ – ‘ଯସ୍ମିଂ, ଆୱୁସୋ, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅହୋସି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ ପସ୍ସି ଚ ଓସାରିତୋ ଚ। ହନ୍ଦ ମଯଂ, ଆୱୁସୋ, ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାଯ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋମା’ତି। କଥଂ ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ’’ନ୍ତି? ଯତୋ ଚ ଖୋ ସୋ, ଭିକ୍ଖୱେ, ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ ପସ୍ସି ଚ ଓସାରିତୋ ଚ, ତେନ ହି, ଭିକ୍ଖୱେ, ସଙ୍ଘୋ ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାଯ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତୁ। ଏୱଞ୍ଚ ପନ, ଭିକ୍ଖୱେ, କାତବ୍ବା। ସବ୍ବେହେୱ ଏକଜ୍ଝଂ ସନ୍ନିପତିତବ୍ବଂ ଗିଲାନେହି ଚ ଅଗିଲାନେହି ଚ। ନ କେହିଚି ଛନ୍ଦୋ ଦାତବ୍ବୋ।

ସନ୍ନିପତିତ୍ୱା ବ୍ୟତ୍ତେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପଟିବଲେନ ସଙ୍ଘୋ ଞାପେତବ୍ବୋ –

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅହୋସି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ ପସ୍ସି ଚ ଓସାରିତୋ ଚ। ଯଦି ସଙ୍ଘସ୍ସ ପତ୍ତକଲ୍ଲଂ, ସଙ୍ଘୋ ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାଯ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରେଯ୍ୟ। ଏସା ଞତ୍ତି।

''ସୁଣାତୁ ମେ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘୋ। ଯସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଅହୋସି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସୋ ଏସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଆପନ୍ନୋ ଚ ଉକ୍ଖିତ୍ତୋ ଚ ପସ୍ସି ଚ ଓସାରିତୋ ଚ। ସଙ୍ଘୋ ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାଯ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି। ଯସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ଖମତି ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାଯ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଯା କରଣଂ, ସୋ ତୁଣ୍ହସ୍ସ, ଯସ୍ସ ନକ୍ଖମତି ସୋ ଭାସେଯ୍ୟ।

''କତା ସଙ୍ଘେନ ତସ୍ସ ୱତ୍ଥୁସ୍ସ ୱୂପସମାଯ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ। ନିହତୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ, ନିହତା ସଙ୍ଘରାଜି, ନିହତଂ ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ, ନିହତଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ। ଖମତି ସଙ୍ଘସ୍ସ, ତସ୍ମା ତୁଣ୍ହୀ, ଏୱମେତଂ ଧାରଯାମୀ''ତି।

ତାୱଦେୱ ଉପୋସଥୋ କାତବ୍ବୋ, ପାତିମୋକ୍ଖଂ ଉଦ୍ଦିସିତବ୍ବନ୍ତି।

ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀକଥା ନିଟ୍ଠିତା।

୨୭୯। ଉପାଲିସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀପୁଚ୍ଛା

୪୭୬। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଉପାଲି ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଉପାଲି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ – ''ଯସ୍ମିଂ, ଭନ୍ତେ, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ଅୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱା ଅମୂଲା ମୂଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି, ଧମ୍ମିକା ନୁ ଖୋ ସା, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ''ତି? ''ଯସ୍ମିଂ , ଉପାଲି, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ଅୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱା ଅମୂଲା ମୂଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି, ଅଧମ୍ମିକା ସା, ଉପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ''ତି।

''ଯସ୍ମିଂ ପନ, ଭନ୍ତେ, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱା ମୂଲା ମୂଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି, ଧମ୍ମିକା ନୁ ଖୋ ସା, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ''ତି? ''ଯସ୍ମିଂ, ଉପାଲି, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱା ମୂଲା ମୂଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି, ଧମ୍ମିକା ସା, ଉପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ''ତି।

''କତି ନୁ ଖୋ, ଭନ୍ତେ, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଯୋ''ତି? ''ଦ୍ୱେମା, ଉପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଯୋ – ଅତ୍ଥୁପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ ଅତ୍ଥାପେତା ବ୍ୟଞ୍ଜନୁପେତା; ଅତ୍ଥୁପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ ଅତ୍ଥୁପେତା ଚ ବ୍ୟଞ୍ଜନୁପେତା ଚ। କତମା ଚ, ଉପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ ଅତ୍ଥାପେତା ବ୍ୟଞ୍ଜନୁପେତା? ଯସ୍ମିଂ, ଉପାଲି, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ଅୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱା ଅମୂଲା ମୂଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି, ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଉପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ ଅତ୍ଥାପେତା ବ୍ୟଞ୍ଜନୁପେତା। କତମା ଚ, ଉପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ ଅତ୍ଥୁପେତା ଚ ବ୍ୟଞ୍ଜନୁପେତା ଚ? ଯସ୍ମିଂ, ଉପାଲି, ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ହୋତି ସଙ୍ଘସ୍ସ ଭଣ୍ଡନଂ କଲହୋ ୱିଗ୍ଗହୋ ୱିୱାଦୋ ସଙ୍ଘଭେଦୋ ସଙ୍ଘରାଜି ସଙ୍ଘୱୱତ୍ଥାନଂ ସଙ୍ଘନାନାକରଣଂ, ସଙ୍ଘୋ ତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ୱିନିଚ୍ଛିନିତ୍ୱା ମୂଲା ମୂଲଂ ଗନ୍ତ୍ୱା ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଂ କରୋତି, ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି, ଉପାଲି, ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀ ଅତ୍ଥୁପେତା ଚ ବ୍ୟଞ୍ଜନୁପେତା ଚ। ଇମା ଖୋ, ଉପାଲି, ଦ୍ୱେ ସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗିଯୋ''ତି।

୪୭୭। ଅଥ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଉପାଲି ଉଟ୍ଠାଯାସନା ଏକଂସଂ ଉତ୍ତରାସଙ୍ଗଂ କରିତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନଞ୍ଜଲିଂ ପଣାମେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି –

''ସଙ୍ଘସ୍ସ କିଚ୍ଚେସୁ ଚ ମନ୍ତନାସୁ ଚ;

ଅଜ୍ଝେସୁ ଜାତେସୁ ୱିନିଚ୍ଛୟେସୁ ଚ;

କଥଂପକାରୋଧ ନରୋ ମହଦ୍ଧିକୋ;

ଭିକ୍ଖୁ କଥଂ ହୋତିଧ ପଗ୍ଗହାରହୋତି।

‘‘ଅନାନୁୱଜ୍ଜୋ ପଠମେନ ସୀଲତୋ;

ଅୱେକ୍ଖିତାଚାରୋ ସୁସଂୱୁତିନ୍ଦ୍ରିୟୋ;

ପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ନୂପୱଦନ୍ତି ଧମ୍ମତୋ;

ନ ହିସ୍ସ ତଂ ହୋତି ୱଦେୟ୍ୟୁ ଯେନ ନଂ।

‘‘ସୋ ତାଦିସୋ ସୀଲୱିସୁଦ୍ଧିୟା ଠିତୋ;

ୱିସାରଦୋ ହୋତି ୱିସୟ୍ହ ଭାସତି;

ନଚ୍ଛମ୍ଭତି ପରିସଗତୋ ନ ୱେଧତି;

ଅତ୍ଥଂ ନ ହାପେତି ଅନୁୟ୍ୟୁତଂ ଭଣଂ।

‘‘ତଥେୱ ପଞ୍ହଂ ପରିସାସୁ ପୁଚ୍ଛିତୋ;

ନ ଚେୱ ପଜ୍ଜାୟତି ନ ମଙ୍କୁ ହୋତି;

ସୋ କାଲାଗତଂ ବ୍ୟାକରଣାରହଂ ୱଚୋ;

ରଞ୍ଜେତି ୱିଞ୍ଞୂପରିସଂ ୱିଚକ୍ଖଣୋ।

‘‘ସଗାରୱୋ ୱୁଡ୍ଢତରେସୁ ଭିକ୍ଖୁସୁ;

ଆଚେରକମ୍ହି ଚ ସକେ ୱିସାରଦୋ;

ଅଲଂ ପମେତୁଂ ପଗୁଣୋ କଥେତୱେ;

ପଚ୍ଚତ୍ଥିକାନଞ୍ଚ ୱିରଦ୍ଧିକୋୱିଦୋ।

‘‘ପଚ୍ଚତ୍ଥିକା ଯେନ ୱଜନ୍ତି ନିଗ୍ଗହଂ;

ମହାଜନୋ ସଞ୍ଞପନଞ୍ଚ ଗଚ୍ଛତି;

ସକଞ୍ଚ ଆଦାୟମୟଂ ନ ରିଞ୍ଚତି;

ୱିୟାକରଂ [ସୋ ବ୍ୟାକରଂ (ସୀ।), ୱେୟ୍ୟାକରଂ (ସ୍ୟା।)] ପଞ୍ହମନୂପଘାତିକଂ।

‘‘ଦୂତେୟ୍ୟକମ୍ମେସୁ ଅଲଂ ସମୁଗ୍ଗହୋ;

ସଙ୍ଘସ୍ସ କିଚ୍ଚେସୁ ଚ ଆହୁ ନଂ ଯଥା;

କରଂ ୱଚୋ ଭିକ୍ଖୁଗଣେନ ପେସିତୋ;

ଅହଂ କରୋମୀତି ନ ତେନ ମଞ୍ଞତି।

‘‘ଆପଜ୍ଜତି ଯାୱତକେସୁ ୱତ୍ଥୁସୁ;

ଆପତ୍ତିଯା ହୋତି ଯଥା ଚ ୱୁଟ୍ଠିତି;

ଏତେ ୱିଭଙ୍ଗା ଉଭଯସ୍ସ ସ୍ୱାଗତା;

ଆପତ୍ତି ୱୁଟ୍ଠାନପଦସ୍ସ କୋୱିଦୋ।

‘‘ନିସ୍ସାରଣଂ ଗଚ୍ଛତି ଯାନି ଚାଚରଂ;

ନିସ୍ସାରିତୋ ହୋତି ଯଥା ଚ ୱତ୍ତନା [ୱତ୍ଥୁନା (ସୀ। ସ୍ଯା।)];

ଓସାରଣଂ ତଂୱୁସିତସ୍ସ ଜନ୍ତୁନୋ;

ଏତମ୍ପି ଜାନାତି ୱିଭଙ୍ଗକୋୱିଦୋ।

‘‘ସଗାରୱୋ ୱୁଡ୍ଢତରେସୁ ଭିକ୍ଖୁସୁ;

ନୱେସୁ ଥେରେସୁ ଚ ମଜ୍ଝିମେସୁ ଚ;

ମହାଜନସ୍ସତ୍ଥଚରୋଧ ପଣ୍ଡିତୋ;

ସୋ ତାଦିସୋ ଭିକ୍ଖୁ ଇଧ ପଗ୍ଗହାରହୋ’’ତି।

ଉପାଲିସଙ୍ଘସାମଗ୍ଗୀପୁଚ୍ଛା ନିଟ୍ଠିତା।

କୋସମ୍ବକକ୍ଖନ୍ଧକୋ ଦସମୋ।

୨୮୦। ତସ୍ସୁଦ୍ଦାନଂ

କୋସମ୍ବିଯଂ ଜିନୱରୋ, ୱିୱାଦାପତ୍ତିଦସ୍ସନେ;

ନୁକ୍ଖିପେଯ୍ଯ ଯସ୍ମିଂ ତସ୍ମିଂ, ସଦ୍ଧାଯାପତ୍ତି ଦେସଯେ।

ଅନ୍ତୋସୀମାଯଂ ତତ୍ଥେୱ, ବାଲକଞ୍ଚେୱ ୱଂସଦା;

ପାଲିଲେଯ୍ଯା ଚ ସାୱତ୍ଥି, ସାରିପୁତ୍ତୋ ଚ କୋଲିତୋ।

ମହାକସ୍ସପକଚ୍ଚାନା, କୋଟ୍ଠିକୋ କପ୍ପିନେନ ଚ;

ମହାଚୁନ୍ଦୋ ଚ ଅନୁରୁଦ୍ଧୋ, ରେୱତୋ ଉପାଲି ଚୁଭୋ।

ଆନନ୍ଦୋ ରାହୁଲୋ ଚେୱ, ଗୋତମୀନାଥପିଣ୍ଡିକୋ;

ସେନାସନଂ ୱିୱିଓଞ୍ଚ, ଆମିସଂ ସମକମ୍ପି ଚ।

ନ କେହି ଛନ୍ଦୋ ଦାତବ୍ବୋ, ଉପାଲିପରିପୁଚ୍ଛିତୋ;

ଅନାନୁୱତ୍ତୋ ସୀଲେନ, ସାମଗ୍ଗୀ ଜିନସାସନେତି।

କୋସମ୍ବକକ୍ଖନ୍ଧକୋ ନିଟ୍ଠିତୋ।

ମହାୱଗ୍ଗପାଳି ନିଟ୍ଠିତା।